

UC-NRLF

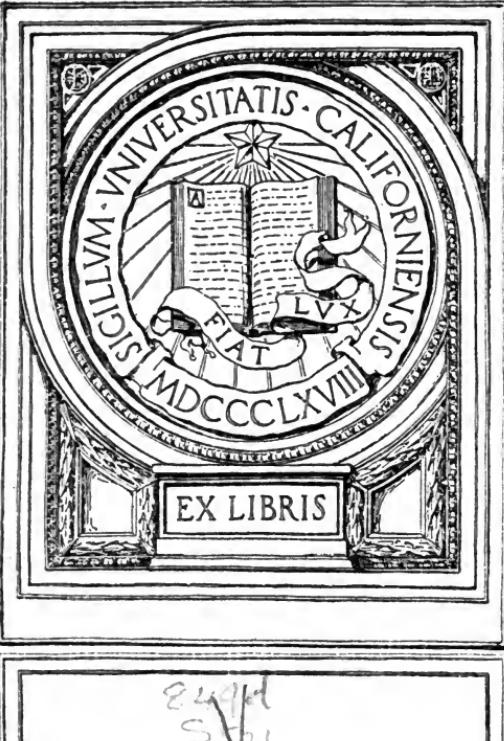

B 4 070 928

THEODOR SIEBS
DEUTSCHE
BÜHNNEN-
AUSSPRACHE

GIFT OF
ERNST A. DENICKE

82-114
S511
1917.

DEUTSCHE BÜHNENAUSSPRACHE

Nach den Beratungen
zur ausgleichenden Regelung der deutschen Bühnenaussprache
die im April 1898 in Berlin unter Mitwirkung der Herren

**Graf von Hochberg, Freiherr von Ledebur, Dr. Tempeltey,
Prof. Dr. Sievers, Prof. Dr. Luick, Prof. Dr. Siebs**

und nach den ergänzenden Verhandlungen, die im März 1908
in Berlin mit der Genossenschaft deutscher Bühnenangehöriger
stattgefunden haben

Auf Veranlassung des Deutschen Bühnenvereins
und der
Genossenschaft Deutscher Bühnenangehöriger
bearbeitet von

Theodor Siebs

Dr. phil., ord. Professor der deutschen Sprache und Literatur
an der Kgl. Universität zu Breslau

Zehnte Auflage

10–12 Tausend

den Gesang berücksichtigend und mit Aussprachewörterbuch

Bonn
Verlag Albert Ahn
1912

~~849 | 2
5571
191 X~~

Alle Rechte, insbesondere das der Übersetzung und der Bearbeitung für Schulzwecke, vorbehalten; auch kann nicht gestattet werden, Auszüge aus dem vorliegenden Buche zu veröffentlichen.

Einleitung

I Begriff der deutschen Bühnenaussprache

Durch lange sorgfältige Pflege hat sich auf der Bühne eine besonders reine Aussprache des Deutschen herausgebildet. Die Forderung, daß hier die Werke in einheitlicher Form dargestellt werden, und die Wechselwirkung der verschiedenen Theater aufeinander haben schon seit langer Zeit dazu geführt, daß die Aussprache der Bühne fester geregelt ward als diejenige aller anderen Kreise.

Zu einer Zeit, wo diese an eine Ausgleichung der deutschen Mundarten noch kaum dachten, ward an der Bühne schon eine über den Dialekten stehende künstlerische Aussprache gepflegt. Es braucht bloß an die „Regeln für Schauspieler“ erinnert zu werden, die Goethe im Jahre 1803 niedergeschrieben hat, als er Pius Alexander Wolff und Franz Grüner unterrichtete: „Wenn mitten in einer tragischen Rede sich ein Provinzialismus eindrängt, so wird die schönste Dichtung verunstaltet und das Gehör des Zuschauers beleidigt. Daher ist das Erste und Notwendigste für den sich bildenden Schauspieler, daß er sich von allen Fehlern des Dialekts befreie und eine vollständige reine Aussprache zu erlangen suche. Kein Provinzialismus taugt auf die Bühne. Dort herrsche nur die reine deutsche Mundart, wie sie durch Geschmack, Kunst und Wissenschaft ausgebildet und verfeinert worden.“

So tritt die Aussprache der Bühne in Gegensatz zu den Mundarten. Man hat freilich behauptet, die Sprache des Schauspiels müsse in Zusammenhang mit der lebendigen Volks- sprache bleiben, den Bühnen müßten Zugeständnisse an die

landschaftliche Sprache erlaubt und so der „Erdgeschmack“ der Sprache geschont werden. Das ist nicht ernst zu nehmen. Soll man etwa die Schauspieler von ihrem ersten Auftreten an bis zu ihrem letzten Atemzuge für bestimmte Bühnen verpflichten, damit sie sich den „Erdgeschmack“ der Sprache dieser Landschaft aneignen? oder sollen nur Einheimische engagiert werden? Andernfalls aber danken wir für den „Erdgeschmack“ der Bühnenlokalsprachen, und mit ihm würden zweifellos alle Leiter deutscher Bühnen den Untergang kunstmäßiger Aussprache als gegeben betrachten. In Lokalstücken mag ja die Mundart gesprochen werden, wie es seit Jahrhunderten der Fall gewesen ist; und daß z. B. in einem Stücke, das gewisse Typen der Berliner oder Wiener Gesellschaft darstellen will, auch die Sprache zur Charakteristik dieser Typen ihr Scherflein beitragen kann, soll zugestanden werden. Daß aber die Bühne in ihrer Sprache sich die Eigenart der Landschaft wahren und etwa den Schauspielern der Königlichen Bühne zu Berlin im „Julius Caesar“ leise Zugeständnisse an die landschaftliche Sprache der Mark Brandenburg gestattet werden sollten, darauf ist nicht zu rechnen. — Andere haben die Verwendung der Mundart verlangt, um — ohne daß die Vorschrift des Dichters dazu berechtigte — das Lokalkolorit des Stückes zu steigern: Kleist's „Käthchen von Heilbronn“ solle „gelinde schwäbeln“; die Rede der Minna von Barnhelm erlange die „rechte Lebensfärbung und charakteristische Vertiefung erst durch die liebenswürdig neckische Mundart der Sächsin.“ In ähnlichem Streben müßte wohl auch die Jungfrau von Orléans zum mindesten mit französischer Färbung sprechen, Maria Stuart mit englischer? Nein, ein „An- und Durchklingen“ örtlicher Sprechweise wäre schwer zu begrenzen und würde die Sprache unseres klassischen Dramas zu einem wüsten Kauderwelsch machen. Unsere Schauspieler aber und die gebildeten Zuhörer sind durch ihren Geschmack und durch die Achtung vor den Werken unserer großen Dichter vor solchen Mißgriffen bewahrt. — Übrigens ist auch jener mundartliche „Anklang“, wie er heute vielfach

von den Verfassern erstrebt wird, ein nur zeitweilig stark überschätztes Wirkungsmittel. Seine Entbehrlichkeit erweist sich schon dadurch, daß es fast ganz auf Stücke beschränkt ist, die in deutscher Sprache gedacht sind, und daß es sich mit einigem Erfolge nur für die in der Gegenwart spielenden Dramen verwenden läßt.

Mag man aber auch noch so weit gehen in der Zulassung des Mundartlichen auf der Bühne, in dem Nachgeben an die künstlerische Persönlichkeit des Schauspielers und an die Stimmung, so wird man doch niemals leugnen können, daß der gute Schauspieler für die ruhige, verstandesmäßige Rede eine kunstmäßige mundartfreie Aussprache zu beherrschen hat, und daß es daher Regeln für die Ausbildung des Schauspielers als Sprachkünstler geben muß, die von der Herausarbeitung des Charakters der Rolle und der Stimmung noch unabhängig sind. Nur der Dilettantismus mag glauben, solcher Ausbildung, sei es im Sprech- oder Gesangsvortrage, entraten zu können, und kein Schauspieler wird sich ihr widersetzen wollen, mag er sich auch als fertiger Künstler später seine vollen Rechte und Freiheiten wahren.

II Zweck der ausgleichenden Regelung

Trotz der Pflege und dem Streben nach Einheit ist die Aussprache an den Bühnen des deutschen Sprachgebietes und im Munde der einzelnen Schauspieler nicht durchaus gleich, sondern zeigt gewisse Unterschiede, die sich zumeist durch Einwirkung des Schriftbildes oder der Mundart erklären und teils bewußt, teils unbewußt gesprochen werden. Weil sie die einheitliche künstlerische Darstellung der Bühnenerwerke stören und denjenigen, der die Bühnenaussprache als Muster ansehen möchte, irreführen, sind sie durch eine ausgleichende Regelung beseitigt worden.

Für die ruhige verstandesmäßige Rede ist Gleichmäßigkeit beim Zusammenwirken der Schauspieler ein künstlerisches Bedürfnis — darin sind wohl alle Bühnenkreise einig und die gebildeten Laien nicht minder. Wenn auf die Frage: „an welchem Tāch?“ im ernsten Drama geantwortet wird: „am Tāch vor jenem Siech“ und gar von anderen noch „am Tāch“ oder „am Tack“ hinzugefügt wird, so ist dieses Durcheinander für den feiner Empfindenden unerträglich. Es läßt sich nur beseitigen durch Aufstellung fester Regeln, und eine solche ist daher nicht kleinliche Schulmeisterei, sondern eine notwendige Forderung der Kunst und eine willkommene Erleichterung für den Schauspieler, der sich in Zweifelsfällen beraten sieht.

Aber nicht nur für die Bühne, sondern auch für weitere Kreise war eine feste Regelung bedeutsam. Wo immer sich die Aussprache über die bloße Mundart erhebt, sei es in der Umgangssprache der Gebildeten, in der Sprache der politischen, lehrenden und geistlichen Redner oder des deklamatorischen Vortrags, stets geschieht es in der Richtung auf die Sprache der Kunst, der deutschen Bühne. Besonders hat ja die Schule eine über den Mundarten stehende Aussprache zu pflegen und vor allem für den mündlichen Vortrag zu verlangen; wie denn von jedem Gebildeten gefordert wird, daß ihm eine über die Sprache des täglichen Verkehrs sich erhebende Aussprache zu Gebote stehe, in der er vorliest, Gedichte vorträgt, sich mit höherer Rede an weite Kreise wendet. Es wäre töricht und aussichtslos, hier für Schule und Leben die Bühnenaussprache, die auf Fernwirkung und völliges Zusammenstimmen aller Redenden und auf Darstellung starker Affekte berechnet ist, in ihrer ganzen Eigenart fordern zu wollen; aber die Bemühungen um eine „lautreine Aussprache“, wie sie jetzt auch in den Lehrplänen für die preußischen Seminarien verlangt wird, können nur in der Richtung der Bühnenaussprache liegen. Und so hat die Bühne mit der ehrenvollen Aufgabe, in dieser Sache die Lehrmeisterin Deutschlands zu sein, auch die Pflicht, auf sichere Regelung zu halten.

Diese Einwirkung der Bühnenaussprache auf die weiten Kreise unserer Nation hat auch eine politische Bedeutung. Ein jeder gute Deutsche, dem die völlige gegenseitige Durchdringung unserer Stämme am Herzen liegt, wird sich über einen solchen weiteren Schritt zur vollkommenen Einigung freuen. Die Ausgleichung der Sprache der Gebildeten ist ein wertvolles Mittel zu inniger Verschmelzung von Nord und Süd, denn nichts scheidet heute Ober-, Mittel- und Niederdeutschland stärker als die Sprache. Da ist nun der Einwand gemacht worden, man solle der Eigenart der Dialekte Rechnung tragen und ihrer Entwicklung freien Lauf lassen. Freilich von sachkundiger Seite könnte eine solche Befürchtung niemals laut werden, denn trotz alles Einflusses von Schule und Bühne und Literatur und Zufuhr aus der Fremde gehen die Mundarten doch die gesonderten Wege ihrer Entwicklung. Gerade, ob die Mundarten mehr oder weniger von diesen Einflüssen berührt werden, kann ihre Eigenart bestimmen. Sie sind keineswegs so zarte Pflänzchen, daß ihnen leicht der Nährboden verderbt werden kann; sie sind auch keine Treibhauspflanzen, von denen man die Unbilden der Witterung fernhalten muß. Mit fast dem gleichen Rechte, mit dem man den Einfluß der Schule oder der Bühne auf die Aussprache fürchtet, müßte man die Leute sorgfältig vor aller Schrift behüten und sie als Analphabeten aufwachsen lassen und müßte man jeden Einfluß der großen Verkehrszentren durch Abschließung zu hemmen suchen, denn die dort herrschenden Moden machen sich weithin geltend.

Aber selbst wenn die Mundarten durch die Pflege einer einheitlichen Aussprache in Deutschland wirklich Einbuße erleiden sollten, so dürfte uns das doch in der Verfolgung unserer Ziele nicht hindern. Selbst diejenigen, denen die Erforschung und Erhaltung der Mundarten als einer Fundgrube für sprachwissenschaftliche und kulturgechichtliche Arbeit am Herzen liegt, würden sie hingeben zu Gunsten einer geeinigten deutschen Aussprache; hat man doch auch so manches mundartliche Sprachgut preisgegeben für die einzige deutsche Schriftsprache — wie man Bäume des Waldes abholzt, durch den die

Eisenbahn führen soll; wie wir so oft das uns lieb gewordene Alte einer notwendigen Neuerung opfern müssen.

Eine streng geregelte Kunstaussprache aber hat auch für andere Seiten der Sprachpflege ihre Bedeutung, besonders für die Schreibung. Diese will ja im letzten Grunde die Aussprache darstellen, vermag es aber nur ganz unvollkommen und wird, da die Aussprache sich allmählich ändert, von Zeit zu Zeit der Besserung bedürftig. So wird unsere Orthographie, in ihrer ganzen unbestrittenen Unzulänglichkeit, einmal geändert werden. Wann das sein wird, ist heute nicht zu sagen; sicherlich aber kann es nur auf der Grundlage einer geregelten Aussprache geschehen, und wenn wir diese schaffen helfen, so wird man uns einst Dank dafür wissen. — Und nicht nur die Sprachpflege, sondern auch die Literaturwissenschaft gehen diese Bestrebungen an. Wenn die Werke der Literatur durch die Schrift dargestellt werden, so ist das eigentlich nur ein Notbehelf für die mündliche Wiedergabe: die Aussprache ist daher Gegenstand wissenschaftlicher Behandlung, insofern überhaupt an der Überlieferung der Literatur ein wissenschaftliches Interesse besteht. Ja, auch die Poetik kommt in Betracht: das Wort ist das „geflügelt Werkzeug“ der dichtenden Phantasie; seine Klangwirkung ist ein poetisches Wirkungsmittel und hängt aufs engste mit der Aussprache zusammen.

Schließlich sei erwähnt, daß es sich nicht nur um eine nationale deutsche Sache handelt. Die vielen Ausländer, die deutsch lernen und nach einer möglichst dialektfreien Aussprache streben, gerade sie werden meistens falsch belehrt über das sogenannte mustergültige Deutsch, denn gerade in diesen Dingen herrscht im Auslande — selbst bei manchen Sprachgelehrten und Phonetikern — eine staunenswerte Unkenntnis. Die Regeln der Bühnenaussprache aber sind der zuverlässige Ratgeber, nach welcher Richtung Verbot und Empfehlung zielen müssen. Das sieht man im Auslande allmählich ein; auch sucht man dort bereits unsere Erfahrungen für andere Sprachen nutzbar zu machen.

III Geschichte der ausgleichenden Regelung

Im Dezember 1896 hatte ich bei einigen hervorragenden Bühnen angefragt, wie sie sich zu einer Regelung stellen würden, und aus dem Bescheid den Eindruck gewonnen, daß man sie überall als wünschenswert, ja als notwendig empfand. Graf Bolko von Hochberg, damals Generalintendant der Königlichen Schauspiele in Berlin, dem ich im März 1897 meine Gedanken vorlegte, beschloß, der Generalversammlung des deutschen Bühnenvereins im Mai 1897 den Vorschlag zu machen, daß ein aus Bühnenleitern und Germanisten zu bildender Ausschuß über diese Fragen beraten möchte. Auf der 44. Versammlung deutscher Philologen und Schulmänner in Dresden im September desselben Jahres erklärte auf meinen Antrag die germanistische Sektion, sie „würde es mit Freude begrüßen, wenn der deutsche Bühnenverein bereit wäre, sich zu gemeinsamer Arbeit an diesem nationalen Werke mit der germanistischen Wissenschaft zu verbinden.“ Vom 14.—16. April 1898 fanden im Apollosaale des Königlichen Schauspielhauses zu Berlin die Beratungen über die ausgleichende Regelung der deutschen Bühnenaussprache statt. An ihnen haben als Vertreter des deutschen Bühnenvereins mitgewirkt die Generalintendanten Graf von Hochberg (Berlin) und Freiherr von Ledebur (Schwerin), Wirkl. Geh. Rat Dr. Tempeltey (Koburg); als wissenschaftliche Vertreter die Universitätsprofessoren Dr. Sievers (Leipzig), Dr. Luick (Graz, jetzt Wien), Dr. Siebs (Greifswald, jetzt Breslau), und zudem hatten die Universitätsprofessoren Dr. Seemüller (Innsbruck, jetzt Wien) und Dr. Vietor (Marburg) schriftliche Gutachten eingesandt. Den Vorsitz führte Graf von Hochberg. Die Ergebnisse der Beratungen sind unter dem Titel „Deutsche Bühnenaussprache“ im Verlage von Albert Ahn zuerst im Jahre 1898, in zweiter Auflage 1901, in dritter 1905 erschienen. In seiner Generalversammlung zu Frankfurt a. M. 1898 hat der deutsche Bühnenverein beschlossen, diese Arbeiten den deutschen Bühnen als Kanon für ihre Aussprache zu

empfehlen¹⁾). Auch die germanistische Sektion der 45. Versammlung deutscher Philologen und Schulmänner in Bremen 1899 hat den Ergebnissen der Regelung zugestimmt und für wünschenswert erklärt, sie „für andere Gebiete der deutschen Sprachpflege, insbesondere durch die Schule, nutzbar zu machen, insoweit im Leben und Verkehr eine Annäherung an die Sprache der Kunst möglich und zweckmäßig ist.“

Bei allen diesen Arbeiten kam es nicht auf die wandelbaren psychischen Faktoren des Bühnenvortrags oder die Auffassung der Dichtwerke, auch nicht auf Schaffung neuer Ausspracheregeln an, sondern auf Feststellung des bestehenden Gebrauches. Deshalb war die Aussprache der Schauspieler ohne ihr Wissen während der Vorstellungen beobachtet und die so gewonnene Erfahrung zur Grundlage der Entscheidungen gemacht worden; an den Verhandlungen hatten die Künstler nicht teilgenommen. Da dies aber in Bühnenkreisen vielfach als ein Mangel empfunden war, da ferner im Laufe der Zeit Einwendungen gegen einzelne Punkte erhoben waren und man die Bestimmungen auch für die Gesangsaussprache fruchtbar zu machen wünschte, war es sehr erfreulich, daß die Genossenschaft deutscher Bühnenangehöriger, angeregt durch Erörterungen in der „Dramaturgischen Beilage“ von 1907, einen Arbeitsausschuß zur endgültigen Regelung einsetzte, der aus den Herren Regisseur Held (Berlin), Kgl. Kammersänger Scheidemantel (Dresden) und Müller-Hausen (Berlin) bestand, und der in seiner Tätigkeit ganz besonders unterstützt wurde durch die Herren K. u. K. Hofschauspieler Professor Gregori (Wien, später Mannheim), Ejnar und Viggo Forchhammer (Frankfurt a. M.), Kgl. Oberregisseur Dröscher (Berlin), Direktor Martersteig (Köln, später Leipzig), Hofschauspieler Oberländer, Emanuel Reicher und Professor Strakosch (Berlin). Auch sind verschiedene Ratschläge Herrn Geh. Reg.-Rat Professor Dr. Max Friedländer (Berlin) zu danken.

---

¹⁾ Eine kürzere Fassung ist unter dem Titel „Grundzüge der deutschen Bühnenaussprache“ 1900 bis 1905 in mehreren Auflagen erschienen, dann aber aufgegeben.

An etwa zweihundert deutsche Bühnen wurden Fragebogen versandt, um die vielleicht strittigen Punkte der „Bühnenaussprache“ zusammenzustellen, und nach Eingang der Antworten fand am 28. und 29. März 1908 im Kammerpielhause des Deutschen Theaters zu Berlin eine Konferenz statt. Auf Einladung der Bühnengenossenschaft nahmen hieran außer dem Arbeitsausschusse eine Reihe von Bühnenkünstlern und Vortragsslehrern teil, als wissenschaftliche Vertreter die Germanisten Professor Dr. Sievers (Leipzig) und Siebs (Breslau); Professor Dr. Luick (Wien) hatte seine Ansichten schriftlich geäußert. Die Bestimmungen der „Deutschen Bühnenaussprache“ wurden durchberaten und in einigen Punkten geändert oder schärfer gefaßt; ferner wurden die für den Sprechvortrag geltenden Regeln durch eine Anzahl von Zusätzen auch für den Gesangsvortrag nutzbar gemacht; endlich wurde über eine den Anforderungen der Phonetik entsprechende Schreibung beraten und Professor Dr. Siebs beauftragt, eine im Namen des deutschen Bühnenvereins — falls dieser zustimme — und der deutschen Bühnengenossenschaft herauszugebende neue Auflage seines Buches zu schaffen und mit ihr womöglich eine Art Aussprachewörterbuch zu verbinden. Diese Arbeit¹⁾ wurde, nachdem der Bühnenverein auf der Generalversammlung (zu Koburg) 1908 sein freudiges Einverständnis erklärt hatte, 1909 fertiggestellt und in demselben Jahre der Philologenversammlung in Graz vorgelegt. Die germanistische Sektion faßte den Beschuß, die Ergebnisse in gleichem Sinne wie 1899 zur Nutzbarmachung durch die Schule zu empfehlen. Sowohl an die Germanisten (in Graz 1909 und in Posen 1911) als auch an die Mitglieder der Genossenschaft deutscher Bühnenangehöriger wurde die Bitte gerichtet, etwaige Verbesserungsvorschläge für eine neue Auflage mitzuteilen; doch sind deren nur so wenige und so geringfügige geäußert worden, daß Änderungen nicht notwendig wurden.

¹⁾ Wieviel die Arbeit Professor Dr. Sievers verdankt, besonders im Abschnitt IV 2. 3 und den phonetischen Teilen, ließ sich leider nicht im einzelnen so klar hervorheben, wie in der protokollarischen Darstellung der älteren Auflage.

IV Die Hauptgrundsätze der Regelung

1) Der **erste Grundsatz** ist: es sollen nicht etwa neue Ausspracheregeln angeordnet, sondern der bestehende Gebrauch soll festgestellt werden; wo sich Unterschiede ergeben, sind sie nach Maßgabe der üblichsten und zweckmäßigsten Aussprache auszugleichen. Die tatsächliche Sprechweise der Bühne aber ist keineswegs dadurch zu gewinnen, daß man den einzelnen Schauspieler nach der Aussprache dieses und jenes Wortes fragt — solche Fragestellung würde Voreingenommenheit und theoretische Erwägung und damit mancherlei Mißgriffe verursachen; vielmehr dadurch, daß man die Aussprache vieler anerkannten Schauspieler während der Vorstellung in guten Theatern beobachtet und phonetisch aufzeichnet. So liegt auch unseren Arbeiten die unbeeinflußte tatsächliche Bühnenaussprache guter Schauspieler zu Grunde.

Hiermit ist schon gesagt, daß dem bestehenden Bühnengebrauche das Sprachempfinden des Einzelnen weichen muß. Immer wieder taucht von Zeit zu Zeit die Redensart auf, diese oder jene Aussprache sei „klang schöner“ und deshalb vorzuziehen. Solche Ansichten sind meistens Äußerungen subjektiven Geschmackes; es hieße der Willkür Tor und Tür öffnen, wollte man sie ernst nehmen und ihnen bei Feststellung der Normen ein Recht einräumen.

2) Ein **zweiter Grundsatz** schließt sich an: die Schreibung kann niemals Maßstab für die Aussprache sein. Die Schrift ist gegenüber der Aussprache stets etwas Sekundäres. Zum Beweise dafür genügt ein Blick auf die sogenannten Naturvölker, die ihre Sprachen entwickelt haben, ohne von der Schrift je berührt worden zu sein. Aber auch ganz unzulänglich ist unsere Schrift. Nicht nur deshalb, weil sie viele Elemente unserer Aussprache (z. B. die zwischen unseren deutlich empfundenen Lauten liegenden sogenannten Gleitlaute oder Übergangslaute, die Pausen usw.) gar nicht fixiert, sondern auch deswegen, weil sie nicht einmal die üblichen, klar zu unterscheidenden Stellungslaute unserer Sprache genügend

wiedergibt. Um die Fülle dieser unserer verschiedenen Laute darzustellen, reichen nicht einmal die vielen Zeichen aus, die von den Phonetikern erfunden sind; wieviel weniger die 24 oder 25 Zeichen unseres Alphabets. Dazu kommt noch, daß diese gar nicht einmal geschaffen sind, um unsere deutschen Sprachlaute darzustellen, sondern aus fremden Sprachen übernommen. Dereinst mögen sie für phönizische Lautverhältnisse gewählt worden sein, wer weiß es! Als zu Karls des Großen Zeit die deutsche Sprache aufgezeichnet ward, nahm man die damals für die lateinischen Laute geltenden Zeichen. — Und dann ein weiterer Mißstand: hat sich einmal eine Schreibung ausgebildet, so bleibt sie bestehen, während die Sprache sich allmählich verändert; jedenfalls hinkt sie hinterdrein. Aber nach der Schulauffassung herrscht die heilige Orthographie, und schon seit Jahrhunderten hat sie öfters einen maßregelnden Einfluß auf die Aussprache geübt¹⁾. Ja auch heute noch hört man bisweilen die unsinnige Forderung, daß die Aussprache sich nach der Schrift zu richten habe. Dabei kommen dann manchmal sehr merkwürdige Auffassungen zu Tage. In älterer Zeit wurde — aus rein äußerlichen Gründen — von den Schreibern der *f*-Laut vor gewissen Buchstaben durch *f*, vor anderen durch *v* dargestellt, und so schrieb man *Futter*, *Feder*, aber *Vater*, *Vogel*; in einer Aussprachelehre (von R. Benedix) werden zwei Laute gefordert (*v* müsse weicher gesprochen werden als *f*), obschon natürlich in Deutschland niemand einfällt, hier einen Unterschied zu machen. Die Schreibung führt eben vollkommen irre. In der Aussprache des *ei* (*Bein*) ist kein Element, das mit *e* bezeichnet werden könnte; in *eu* (*Leute*) ist weder ein *e* noch ein *u* enthalten. Die Orthographie täuscht uns stets über die Aussprache. In Mitteldeutschland sprach man einst *sēn*, in Oberdeutschland sprach und schrieb man *sehen*; dann ward das oberdeutsche Schriftbild von Mitteldeutschland angenommen, das *h* ward bloß noch als Dehnungszeichen empfunden und in andere Worte eingeführt (z. B. *Naht*, *Thron*, *wehe*, *Ruhe*),

¹⁾ Braune, Dr. Wilh., Über die Einigung der deutschen Aussprache. Akad. Rede. Heidelberg 1904.

in denen nie ein Mensch den Lautwert eines *h* empfunden hatte. Späterhin haben dann Leute, die von dieser Entwicklung nicht wußten, sogar gefordert: in *wehe, Ruhe* werde ein *h* geschrieben, also müsse auch ein Hauchlaut gesprochen werden. Alle solche gelehrten Schulerwägungen früherer Jahrhunderte mit allen ihren Irrtümern können für die Kunst nicht maßgebend sein. Die Schauspieler tun zumeist von selber das Richtige. Nur der feste Grundsatz: „Weg mit dem Schriftbilde!“ kann sie vor den großen Fehlern bewahren, die durch Berücksichtigung der Orthographie entstehen. Eine tüchtige Ausbildung in der Phonetik aber, die zu möglichst feiner Beobachtung der Lautunterschiede — sei es der in unserer Sprache vorkommenden oder der möglichen — anregt und Gehör wie Sprachwerkzeuge übt, wird jedem Schauspieler, dem es mit der Aussprache ernst ist, sehr wertvoll sein.

3) Ein **dritter Grundsatz** ist: die feste Regelung berücksichtigt nur die ruhige, verstandesmäßige Rede; dem Ausdrucke der Stimmung muß ein gewisser Spielraum gelassen werden.

Wir sind berechtigt, Bestimmungen für die Aussprache der einzelnen Laute zu geben, denn ihre Qualität wechselt nicht erheblich nach ihrer Umgebung, z. B. geschlossenes langes *ä* vor *r* (*Uhr*) ist dasselbe wie vor *l* oder *n* (*Stuhl, Huhn*); auch die in Österreich häufige Beeinflussung der langen *ē*- und *ō*-Laute durch folgendes *r* (*mehr, Mohr* mit offenerem *e*- und *o*-Laute als *lēʃə, Rōʃə*) darf nicht als Regel gelten; *o* in *doch* ist dasselbe *o* wie in *Gott, Korb*; *t* in *turnen* ist zu sprechen wie in *treffen, tasten, raten*. Einige Fälle, in denen sich stärkerer Einfluß von benachbarten Lauten aufeinander zeigt, werden besonders hervorgehoben werden (vgl. S. 76 u. 84).

Nicht zu bestreiten aber ist, daß der Affekt, überhaupt die Stimmung eine gewisse Wirkung auf die Aussprache der Sprachelemente, der einzelnen Laute ausüben kann und darf. Konsonanten werden im Affekt gern mit stärkerem Hauche gesprochen: in dem Ausrufe „*T'od und T'euſel!*“ wird das *t* mit stärkerem Hauche, energischer gebildet werden als in

Tasche, Turm bei ruhiger, verstandesmäßiger Rede, in „*Donner und Doria!*“ das *d* energischer als in ruhigem *dünn, Dohle*; man hört wohl den Verzweifelnden rufen „*k“einer?*“ oder (mit überlangem *f*) „*Vater!*“ Solche Erscheinungen darf man keineswegs als unerlaubt bezeichnen, mag auch ihre Übertreibung oft zu tadeln sein. Die lyrische Stimmung treibt die Stimme in die Höhe und führt dadurch zu geschlossenerer Aussprache der Vokale, der Zorn hingegen treibt die Stimme nach unten und führt zu offenerer Aussprache: es lassen sich z. B. Worte wie „*der Not gehorchend, nicht dem eignen Trieb*“ anschaulich durch eine ganze Reihe von Affektstufen hindurchführen, so daß im Zorn geradezu *e* mit langem geschlossenen, ja selbst offeneren *e* den Affektwert des *i* hat, wie es in ruhiger Stimmung dem Worte *Trieb* eigen ist. Daß die Vokalqualitäten nach der Stimmlage wechseln, ist jedem Sänger geläufig: man singe nur auf ein Wort wie *See*, in mittlerer Lage beginnend, die Tonleiter aufwärts und abwärts, und man wird sich davon überzeugen. Mögen nun auch in der Rede die genannten Vokalunterschiede in maßvoller Anwendung erlaubt sein, wenn sie sich bei starken Affekten von selber durch die Stimmlage ergeben, so ist doch vor weiteren Folgeerscheinungen nachdrücklich zu warnen. Will z. B. der Schauspieler in der Höhe den geschlossenen Vokal durch längere Dauer hervorheben, so wird er leicht zu einer tadelnswerten Diphthongierung verführt: *e* und *ö* werden zu *eⁱ öⁱ*, *ö* wird zu *ö^u*. So hörte ich

Errettung bringen Frankreichs Helden/*ȫn̄n̄*,
Und Reims befrein und deinen *Kȫn̄ich̄ krȫn̄n̄!*

oder auch:

Doch du rissest mich ins *Lȫb̄n̄*,
In den stolzen Fürstensaal,
Mich der Schuld dahin zu *gēb̄n̄* . . .

Oder (so hörte ich einen Schauspieler im Affekt sprechen):
„als ich dir in den *Wēich̄* trat —“ und (im Erstaunen)
„deinem *fō̄n̄o?*“

Die erlaubte oder unerlaubte Einwirkung der Affekte auf die Qualität der einzelnen Laute kann also bei unseren Regelungen nicht zum Ausdrucke kommen; vielmehr gibt die Dar-

stellung der normalen Aussprache nur die mittleren Lautwerte der ruhigen verstandesmäßigen Rede, und die stetige Beobachtung ihrer Regeln wird vor allen Übertreibungen schützen.

4) Ein **vierter Grundsatz** ist: Fälle, in denen Reim, Rhythmus oder seltener Sprachgebrauch besondere Abweichungen vom Üblichen fordern, sind von der Regelung ausgeschlossen. Auf Vokalgleichheit im Reim ward im 18. und im ersten Viertel des 19. Jahrhunderts bei weitem nicht so streng gehalten als späterhin: Reime von ö- und e-Lauten, von ü- und i-Lauten findet man bei guten Dichtern als traditionell gebraucht, ohne daß diese Dichter selbst immer in solchem Falle gleiche Laute gesprochen hätten. Auch ist beachtenswert, daß Freiheiten im Reim sich oft notgedrungen infolge Reimmangels einstellen: wenn auf „schlug“ öfter „Tuch, Buch“ reimt als etwa eine Form auf -uk, so erklärt sich das einfach dadurch, daß außer den ungewöhnlichen Worten *Spuk* und *buk* solche Reime gar nicht vorhanden sind. — Für alle Fälle muß es dem Feingefühl des Vortragenden anheimgestellt werden, die Hörer über Reime wie *reichen: zeigen, Menschen: wünschen* hinwegzuführen; es wird am besten dadurch geschehen, daß auf die gleichen Elemente das größere Gewicht gelegt wird, also im ersten Falle auf das *ei*, im zweiten auf das *nsch*. So wird man, wenn ein Dichter *Tag: nach* reimt, die Assonanz durch den Vortrag möglichst wenig stören wollen. Aber aus solchen vereinzelten Reimfreiheiten auch Freiheiten der Aussprache überhaupt ableiten zu wollen, ist unstatthaft.

Ähnliches gilt vom Rhythmus. Manchmal brauchen die Dichter eine ganz absonderliche Betonung, der wir uns aber dem Metrum zu Liebe fügen müssen. In dem Namen Strálsund liegt der Akzent auf der ersten Silbe, Schiller jedoch sagt in „Wallensteins Lager“

„Rühmte sich mit seinem gottlosen Mund,
Er müsse haben die Stadt Stralsund;“

ja in „Maria Stuart“ (I, 7) heißt es, gemäß den Forderungen des fünffüßigen Jambus, statt der üblichen Form *Kopien*
»die Kópien, von fremder Hand geschrieben!«

Auch der Gebrauch ungewöhnlicher Wortformen streift bisweilen das Gebiet der Aussprachelehre. Die üblichen Formen *Tweed* (gesprochen *twid*) und *ürteilen* müssen wir des Rhythmus halber aufgeben in den Versen der „*Maria Stuart*“ (I, 7)

„Der Tweede schmales Bette trennt allein
Die heft'gen Geister . . . .“

oder (I, 2)

„Was ein Gerichtshof in Westminsterhall . . .
Zu urteln sich erdreiste.“

V Die Eigenart der deutschen Bühnen-aussprache

1) Die **sprachgeschichtliche Beurteilung** gewinnt aus den Punkten, in denen an allen deutschen Bühnen die Aussprache einig ist, für ihre Charakteristik Folgendes:

Die hochdeutschen Formen unserer Schriftsprache (z. B. *toll* und *Kalb*, nicht etwa niederdeutsche Formen wie *doll* und *Kalf*) werden ausgesprochen mit den einfachen niederdeutschen Lautwerten, daß heißt: *t* und *k* werden als einfache Lautwerte mit Hauch gesprochen (*t'oll*, *K'alb*), wie es in Niederdeutschland üblich ist; doch man spricht mit hochdeutschen Lautwerten *sctehen* und *schprechen*, weil es sich bei *st* und *sp* nicht um einfache Lautwerte, sondern um Lautverbindungen handelt. — Bemerkenswert aber ist, daß Einmischung von Dialektformen nicht stattfindet: also *Geist*, *haspeln* und nicht etwa *Geischt*, *haschpeln*, wie man z. B. in der schwäbisch-alemannischen Mundart spricht.

Im Allgemeinen ist damit der Anteil des Niederdeutschen und des Hochdeutschen an der Entwicklung unserer Aussprache ziemlich klar bestimmt. Freilich gibt es hier einige scheinbare Ausnahmen. Wenn nämlich die Bühne in *Tag*, *schlug*, *Sieg* den Verschlußlaut (*täk*, *schlük*, *fik*) fordert, so könnte man behaupten, daß hier hochdeutsche Formen mit hochdeutschen Lautwerten gesprochen werden. Denn in Niederdeutschland, dem Gebiete der heutigen plattdeutschen Mundarten, sowie in Mittel-

deutschland, dem Gebiete der fränkischen, obersächsisch-thüringischen und schlesischen Dialekte, wird der Reibelaut gesprochen, z. B. *schläch*, *Siech* (nur Schlesien hat ihn zum Verschlußlaut entwickelt); in Oberdeutschland jedoch, dem Gebiete der schwäbisch-alemannischen und bairisch-österreichischen Mundarten, gilt der *k*-Laut. Aber diese Ausnahme hat einen besonderen Grund: hier ist unter dem Einflusse der verlängerten Formen (*Tages*, *schlugen*, *Sieges*) eine Ausgleichung innerhalb der Formgruppen eingetreten, wie eine solche ja auch zur Einführung des langen Vokals in den Nominativ geführt hat (*Gläs*, *Höf*, *Züg* für *Gläss*, *Höf*, *Züg*).

2) Die Bühne muß vor allem auf **Deutlichkeit** und **Fernwirkung** bedacht sein, und daher sind ihrer Sprache **langsameres Tempo** und **größerer Kraftaufwand** eigen als unserer Umgangssprache. Die Aussprache der Bühne übt gleichsam eine mikroskopische Vergrößerung der Sprachelemente aus, und die für den einzelnen Laut geforderte Aussprache darf darum solcher Vergrößerung nicht hinderlich sein; in noch höherem Grade gilt das für den Gesang, vgl. VI S. 19.

Die Aussprache im Konversationsstücke erfordert im allgemeinen weniger Kraftaufwand als im ernsten Drama, indessen müssen betreffs der Lautgebung im einzelnen dieselben Grundbestimmungen gelten. Die große Menge der Schauspieler, die Abend um Abend dieser und jener Aufgabe gerecht werden soll, wird nicht lernen, streng zwischen den verschiedenen Pflichten zu scheiden, und so hat die im Konversationsstücke gestattete Nachlässigkeit schon vielerwärts zu einer unleidlichen Bummelei auch im ernsten Drama geführt. Mir sind angesehene Bühnen bekannt, an denen auch im ernsten Drama reduzierte (vokalisch gesprochene) *r*-Laute wie in *wüøfzln* (= würfeln), *døə* oder *døa* (= der) die gerollten Zungenspitzen-*r* überwuchern, wo *dank* oder *døykŋ* für *dankn* üblich ist und man *føgn* nicht nur für *Segen*, sondern sogar für *segnen* hören kann. Wird aber, wie es früher üblich war und z. B. in Goethes Regeln gefordert wird, auch im Konversationsstücke auf Beobachtung der Normen gehalten, so wird damit die Aussprache für das

ernste Drama geschützt. Daß solche Lautgebung im Konversationsstücke unnatürlich und gekünstelt klinge, ist nicht zu befürchten, denn bei dem schnelleren Tempo und dem geringeren Kraftaufwand ergeben sich Reduktionen schon von selbst. Hier sind Goethes Worte am Platze: „selbst Übertreibungen sind zu raten, ohne Gefahr eines Nachteils; denn es ist der menschlichen Natur eigen, daß sie immer gern zu ihrer alten Gewohnheit zurückkehrt und das Übertriebene von selbst ausgleicht.“

3) Von großer Wichtigkeit sind die **Fremdwörter**, denn ihre — meistens unterschätzte — Zahl ist sehr groß, und bei der Aussprache werden, selbst an guten Bühnen, begreiflicherweise viele Verstöße gemacht. In Fällen, die nicht strittig sind, entscheidet natürlich der herrschende Gebrauch. Für die Aussprache der fremden Wörter (und auch der Namen) ist also nicht die Aussprache maßgebend, die heute in ihrer Heimat herrscht, sondern die auf der Bühne allgemein übliche, z. B. heißt es *Hôtel* und *París*, nicht aber *otél* und *Parí*, wie im Französischen. Ein ähnlicher Grundsatz gilt für die deutschen Namen: man spricht also *Schtade*, *Kónstanz* und nicht etwa, wie dies an Ort und Stelle üblich ist, *Stade*, *Konschtanz*.

Wenn aber die deutsche Aussprache eines fremden Wortes in einem bestimmten Punkte schwankt, so pflegt für diesen besonderen Punkt die Aussprache in der Heimat des Wortes oder in der Sprache, aus der wir es übernommen haben, maßgebend zu sein, z. B. ist *Scherzo* nicht mit *sch* = *š*, sondern nach italienischem Gebrauche *skértsø* zu sprechen. In Niedersachsen gilt *Komité* (vereinzelt, z. B. in Mecklenburg hört man *Komitte*), in Oberdeutschland (außer Österreich) gilt fast nur *Kómite*; hier ist, da es sich um ein französisches Wort handelt, Annäherung an die französische Akzentuation vorzuziehen, die die Silben gleich stark betont. Nachdrücklich aber ist davor zu warnen, daß englische oder sonstige fremde Wörter — wie es oft aus Unkenntnis geschieht — französierend ausgesprochen werden, z. B. *Wellington*, *Calderon* mit nasalisiertem Vokal als

Wellingtō, *Kalderō*, *Beefsteak* als *böfsteck* u. a. m. Schwierigkeiten entstehen dadurch, daß eine Anzahl von fremden Wörtern sich augenblicklich im Zustande der Einbürgerung befindet und Schwanken zwischen deutscher und fremder Lautgebung zeigt, z. B. hört man *Salon* bald mit stimmlosem (scharfen) *s*, bald mit stimmhaftem (weichem) *f* sprechen, je nachdem es als fremd gefühlt wird oder nicht. Mancher Deutsche wird vielleicht das stimmlose *s* vorziehen, wenn er sagt „*in den Salons der Gräfin X.*“, das stimmhafte *f* aber in „*Haarschneide-salon*“ sprechen. In solchen Fragen hat die Empfindung der beratenden Mitglieder für die eine oder andere Aussprache entschieden, obschon sich in derartigen wenig bedeutenden Zweifelsfällen manchmal eine abweichende Ansicht begründen läßt. Für alle solche in der Einbürgerung befindlichen Worte muß aber der Gesichtspunkt maßgebend sein, daß möglichst den deutschen Lautverhältnissen Rechnung getragen, also die Eindeutschung gefördert werde: so wird man *Sport* nicht nach englischer Regel als *Spōrt*, sondern nach deutscher als *Schport* sprechen, *Hasard* nicht französisch als *asár*, sondern als *hasárd*, *Rheims* deutsch als *raems*. Auch brauchen fremde Wörter und Namen nicht mit den durchaus genauen fremden Lautwerten gesprochen zu werden, vielmehr genügt es in der Regel, die nächstliegenden deutschen Werte zu verwenden, z. B. darf *Burleigh* wie *börle*, *Aranjuez* wie *aránchues* gesprochen werden.

Natürlich fallen aus dieser eindeutschenden Behandlung der Fremdwörter diejenigen heraus, die mit Bewußtsein als fremdes Sprachgut nach den Gesetzen einer fremden Sprache gesprochen werden, z. B. *United States*, *House of Lords*, *Cinquecento*, *Litótēs*; hierher gehören auch die uns weniger geäußigen fremden Namen z. B. *Devonshire*, *Isle de France*, *Civitavecchia*, *Salisbury*, *Daudet*, *Carducci* — sie wollen nach den Regeln der betreffenden fremden Sprachen ausgesprochen sein.

VI Die Gesangsaussprache

Früher war die Ansicht verbreitet, daß die Aussprache des Gesanges auch für den Sprechvortrag mustergültig sei. Diese Anschauung ist grundsätzlich abzulehnen, denn wenn überhaupt eine Abhängigkeit besteht, so kann nur das umgekehrte Verhältnis angenommen werden, da zweifellos der Rede die Priorität zukommt.

Und tatsächlich herrscht eine enge Beziehung zwischen Sprechvortrag und Gesang. Auch bei diesem erscheint die Sprache — namentlich bei lange anhaltenden Tönen — vergröbert; besonders die Vokale werden gleichsam mikroskopisch vergrößert, und somit ergeben sich dieselben Forderungen sogar in gesteigertem Maßstabe, da die vergrößerte Länge und Stärke des gesungenen Tones die Klangfarbe der Vokale nicht beeinflussen darf. So wird der Sänger von dem Sprechvortrage manches lernen können; dazu kommt, daß alle Opernsänger auch Sprechrollen zu bewältigen haben, und ferner, daß das neuere Musikdrama eine Aussprachetechnik verlangt, die der für das gesprochene Drama geforderten durchaus gleich sein muß. Darum haben wir geglaubt, auch die Forderungen des Gesanges berücksichtigen zu müssen, zumal sich dies nach dem Urteile hervorragender Kenner durch einige wenige Zusätze erreichen ließ (vgl. Seite 26, 33, 35, 36, 43, 84, 91).

VII Bühnenaussprache und Schule

Die Bemühungen um eine gute deutsche Aussprache in der Schule müssen sich, wie schon erwähnt, in der Richtung auf die Bühnenaussprache bewegen; doch kann diese nicht in ihrer ganzen Eigenart verlangt werden. Das vollkommene Zusammenstimmen der Sprechenden, die Fernwirkung, die Darstellung starker Affekte — alles dieses ist in der Schule entbehrlich; auch würde hier die Forderung der von der Umgangssprache vieler Gebiete stark abweichenden Bühnenaussprache oft zur

Geziertheit und Unnatur führen, wie denn manche für den Schauspieler schwer erläßliche Eigenart des Vortrags dem nicht der Bühne Angehörenden und gar dem Schüler nicht immer wohl ansteht. Zweifellos aber ist, daß die Schule eine über den Mundarten stehende Aussprache zu pflegen und besonders für den mündlichen Vortrag zu verlangen hat; eine solche hat ja auch bei allen Kulturvölkern unbeschadet der Achtung vor der Volksmundart stets als ein Erfordernis der Bildung gegolten. Wir sollten diesen für die Ausbildung des Kindes wichtigen Anspruch keineswegs der Willkür der einzelnen Lehrer preisgeben, von denen der eine vielleicht nur die reine Mundart pflegen, der andere gemäß der Rechtschreibung, der dritte streng nach den Regeln der Bühnenaussprache reden möchte. Vielmehr müssen wir eine Richtschnur zu gewinnen suchen. Leider läßt sich nun eine für das ganze deutsche Sprachgebiet unmittelbar geltende Norm nicht geben, weil die uns von Kindesbeinen an gewohnte Mundart überall verschieden ist, und weil deshalb in der einen Gegend als unbekannt und unnatürlich empfunden wird, was in der anderen als richtig und selbstverständlich gilt. Wollen wir aber die einzige mittelbar zu verwendende Richtschnur, die über den Mundarten stehende Kunstaussprache der Bühne, für alle deutschen Schulen brauchbar machen, so kann es nur mit der Einschränkung geschehen, daß größere mundartliche Gebiete für die Schule diejenigen Forderungen aus der Bühnensprache nicht zu übernehmen haben, die dem heimatlichen Gebrauche allzustark widerstreben und als geziert und unnatürlich empfunden werden müssen. Ein jeder von uns hat ein sehr feines Gefühl für diese Grenze, ja schon die Kinder haben es; und so wäre es garnicht schwer, für größere Gebiete zu entscheiden, was in der Schule als allzustark mundartlich der Bühnenaussprache zu weichen hat, und was aus der Mundart als erlaubt beibehalten werden darf. Einige Beispiele mögen das zeigen.

Die Bühne verlangt, daß in *Tag*, *Sieg* Verschlußlaut gesprochen werde, also *Tak*, *Siek*. In den großen Gebieten Oberdeutschlands, wo *Tak* üblich ist, und in Schlesien, wo

Täk gilt, wird sich die Schule in diesem Punkte der Bühnenaussprache anschließen; aber in den übrigen Gebieten Mitteldeutschlands und in Niederdeutschland, wo man *Tach*, *Siech* spricht, wird die Schule der Bühne nicht beitreten wollen.

In der Gegend von Bremen würde ebensowenig wie *Täk*, *Siek* die bühnenmäßige Aussprache des anlautenden *st*, *sp* als *scht*, *schp*, (*schtēhen*, *schpielen*) Aussicht auf Erfolg haben; wohl aber kann verboten werden, statt eines anlautenden *j* ein *dj* oder gar *dʃ*, statt des auslautenden *ng* (*ŋ*) ein *ngk* (*ŋk*) und statt des *pf* ein *f* zu sprechen also (*Jüngling* und nicht *djünglik*, *Pfeife* und nicht *Feife*.) Ich erinnere mich, daß diese mundartlichen Eigentümlichkeiten dort oft mit Erfolg in der Schule bekämpft wurden.

So wird in ostmitteldeutschen, südwestdeutschen und anderen Gebieten, wo man *ē* statt *ö*, *e* statt *ö*, *ī* statt *ü*, *i* statt *ü* spricht (in *böse*, *möchte*, *Mühle*, *wünschen*), von der Schule jene ungerundete Aussprache der Vokale zu verbieten sein. Ebenso in Südwestdeutschland die Aussprache *Geischt*, *haschpeln* (statt *Geist*, *haspeln*) u. a. m., und auf manche zu bekämpfende Eigentümlichkeit der verschiedenen Gegenden unseres Sprachgebietes wird bei der Besprechung der einzelnen Laute hingedeutet werden.

Jede Provinz wird ihre Forderungen und (hierauf hat besonders Professor Dr. Luick hingewiesen) namentlich ihre Verbote aufstellen müssen; die Verbote des allzustark mundartlich Gefärbten aber liegen stets in der Richtung der Bühnenaussprache. Die Bestimmungen, die für diese gelten, werden der Schule zu großem Segen gereichen, wenn sie in der angegebenen Weise von einsichtigen Lehrern mittelbar benutzt werden. Ich richte deshalb an alle Lehrer die Bitte, an der Hand unserer für die Bühne geltenden Regeln zu erwägen, was in der einzelnen Provinz oder innerhalb noch engerer Grenzen für die Musteraussprache der Schule zu fordern ist, und inwieweit durch Verbot gewirkt werden muß. Es handelt sich dabei nicht so sehr um die Aussprache einzelner Worte, die wir geregelt haben: ob man z. B. hier oder da „*Arzt*“ mit kurzem oder langem *a* spricht, ist sehr unbedeutsam. Wichtig aber

sind die allgemeinen Bestimmungen über die Aussprache der Laute. Für alle Mitteilungen werde ich dankbar sein, denn sobald wir eine größere Zahl von Urteilen aus den verschiedenen Gegenden beisammen haben, lassen sich für diese nutzbringende genauere Bestimmungen geben. Für größere Sprachgebiete ist das bereits mit Erfolg geschehen: in Siebenbürgen, wo man unter schwierigen Verhältnissen der Pflichten gegen das hohe Gut der deutschen Sprache besonders eingedenkt ist, hat der Volksschulrektor Dr. phil. Scheiner¹⁾ in einer vortrefflichen Arbeit festgestellt, inwieweit die Schule eine Annäherung der mundartlichen Sprechweise an die deutsche Bühnenaussprache zu fordern habe, und hat dabei wertvolle Winke für den Elementarunterricht gegeben; Dr. Karl Luick²⁾ hat in einer ausführlichen „deutschen Lautlehre“ die Forderungen zusammengestellt, die sich aus der Bühnenaussprache für die Sprechweise Wiens und der österreichischen Alpenländer gewinnen lassen; Professor Paul Schumann³⁾ hat die hauptsächlichsten Abweichungen der sächsischen Aussprache behandelt; von Julius Leumann⁴⁾ sind die mundartlichen Eigentümlichkeiten der deutschen Schweiz, von Heinrich Krebsbach⁵⁾ diejenigen des deutschen Rußlands in ihrem Verhältnisse zum Bühnendeutschen betrachtet worden. Wenn in solchem Sinne die Schulverwaltungen der größeren Gebiete unseres Deutschen Reiches, Österreichs und der Schweiz vorsichtig und sachkundig erwägen, inwieweit den Bestimmungen der deutschen Bühnenaussprache Rechnung zu tragen sei, so werden sie sich gewiß den Dank aller Lehrer und Schüler, den Dank des ganzen Volkes verdienen.

---

¹⁾ Scheiner, Dr. A., Die deutsche Bühnenaussprache und unser Schuldeutsch. 4. Jahresbericht der Volksschule in Mediasch. 1902/3.

²⁾ Luick, Dr. Karl, Deutsche Lautlehre. Leipzig und Wien 1904.

³⁾ Schumann, Professor Paul, Der Sachse als Zweisprachler. Dresden 1904.

⁴⁾ Leumann, Julius, Die Aussprache des Deutschen. Beilage zum Programm der Thurgauischen Kantonschule. Frauenfeld 1905.

⁵⁾ Krebsbach, Professor Heinrich, Über die Aussprache des Deutschen in Rußland. Pädagog. Anzeiger für Rußland 1911, No. 8.

Die Laute der deutschen Bühnensprache

A Phonetische Einteilung, Charakteristik und Schreibung der Laute

Die für die Lautbildung bedeutsamen Organe sind der Kehlkopf und der Mund- und Nasenapparat. Die Luft, die aus den Lungen gepreßt wird, gelangt durch die Luftröhre in den Kehlkopf und erzeugt hier durch regelmäßige Schwingung der ~~vocal cord~~ Stimmbänder den **Stimmton** oder die **Stimme**; spricht man Stimmlaute, wie *a*, *o*, *m*, so kann man sich von den Schwingungen leicht durch Anlegen der Hand an den Kehlkopf überzeugen. — Wir haben nun (vom Flüstern abgesehen) zwei verschiedene Anwendungen der Stimme: die Vollstimme und die Schwachstimme (auch Murmelstimme genannt), und unsere Vokale werden teils mit dieser, teils mit jener gebildet. Vollstimmige Vokale wie *a*, *e*, *i*, *o*, *u* sind klangvoll, schwache Vokale wie *ə* in *həbə* sind dumpf und weniger gesangmäßig.

Nun gibt es aber auch Laute, die ohne Stimmton gebildet werden, z. B. *f*, *s*, *ſ*, *ç*, *çh*, *p*, *t*, *k*. Wir nennen sie **Geräusche**. Sie entstehen entweder durch Platzen eines Verschlusses oder durch Reibung, und darnach unterscheidet man 1) die Verschluß- oder Explosionslaute und 2) die Reibelaute. Die Verschlußlaute werden dadurch erzeugt, daß ein volliger Abschluß der Luft (z. B. durch die Lippen beim *p*) stattfindet, daß dann der Verschluß plötzlich geöffnet und durch gewaltsames Ausstoßen der Luft ein Geräusch gebildet wird; diese Verschlußlaute sind, soweit das Platzgeräusch in Betracht kommt, nur

von momentaner Dauer. Anders die Reibelaute. Nähert man zwei Kartenblätter einander bis auf einen engen Spalt und bläst hindurch, oder bläst man auch nur gegen den Rand eines Stückes Papier, so entsteht ein Reibungsgeräusch, das beliebig in die Länge gezogen werden kann. Ein ähnlicher Vorgang ist es, wenn wir die aus den Lungen kommende Luft durch eine (z. B. beim *f* von den Oberzähnen und der Unterlippe gebildete) Enge hindurchgehen lassen: es entsteht ein Reibelaut.

Stimme und Geräusch, diese wichtigsten Mittel der Lautbildung, schließen sich aber keineswegs gegenseitig aus: z. B. sind *r*, *l*, *m*, *n*, weiches (stimmhaftes) *f*, *w* sangbar und *f*, *w* sind dabei Geräuschlaute; *f*, hartes (stimmlöses) *s*, *ch* aber sind bloße Geräusche. Man versuche nur einmal, auf *r*, *l*, *f*, *w* laut die Tonleiter zu singen: es wird gelingen; schwerlich aber beim *f*, *s*, *ch*.

So gewinnen wir denn als wichtigste Gruppen der Laute, je nachdem sie nur durch die Stimme oder durch ein Geräusch (sei es ein Platz- oder Reibungsgeräusch) oder aber durch beides gebildet werden:

- I. **Reine Stimmlaute**, z. B. *a*, *e*, *i*, *o*, *u*, *ə*, d. h. die Laute, die man gewöhnlich Vokale nennt; man muß aber hierzu auch *r*, *l*, *m*, *n*, *ŋ* rechnen (aus praktischen Gründen behandeln wir sie freilich mit den übrigen Lauten zusammen, die man gemeinlich als Konsonanten bezeichnet.)
  - II. **Reine Geräuschlaute**, z. B. *p*, *t*, *k* als Verschlußlaute; *f*, *s*, *ch*, *çh*, *χ*, *š* als Reibelaute. — Einen besonderen Platz nimmt der *h*-Laut ein: er ist eigentlich nur ein durch die Mundstellung des folgenden reinen Stimmlautes hindurchgehender Hauch (*ha*, *hi*, *ho*, *hu*, *hm*); weil er aber gewöhnlich ein ganz schwaches Reibungsgeräusch an den Wänden des Ansatzrohres erzeugt, wird er von manchen zu den Reibelauten gerechnet.
  - III. **Stimmhafte Geräuschlaute**, z. B. *b*, *d*, *g* als Verschlußlaute; *w*, *v*, *f*, *j* als Reibelaute.
- Das ist eine für deutsche Lautverhältnisse brauchbare Einteilung, während die Unterscheidung, die von der Schule gelehrt

wird, nicht stichhaltig ist. Hier werden Vokale und Konsonanten oder, wie die Schule auf deutsch sagt, Selbstlauter und Mitlauter getrennt, d. h. solche Laute, die für sich selbst eine Silbe bilden können, und solche, die in der Silbe nur als Begleiter jener erscheinen. Das mag für griechische Verhältnisse, auf welche diese Einteilung eigentlich berechnet war, gelten, nicht aber für das Deutsche. Sprechen wir *Hain*, *Traum*, so ist bloß das *a* silbisch, die übrigen Laute sind unsilbisch; anderseits hört man in Deutschland meist nicht etwa *Handəl*, *Lippən*, *tretən*, *Hammr* sprechen, sondern mit silbischem *l m n r* *Handl*, *Lippm*, *tretn*, *Hammr*. Wir werden später zu der Forderung kommen, daß auf der Bühne diese letztere Aussprachē zu vermeiden ist; aber es bleibt doch die Tatsache bestehen, daß die sogenannten Konsonanten oder Mitlauter auch für sich allein tönen, also Selbstlauter sein, die sogenannten Vokale aber innerhalb der Silbe neben anderen Vokalen erscheinen, also Mitlauter sein können.

Wenn wir uns — entgegen unserer phonetisch stichhaltigen Einteilung — im Folgenden trotzdem der hergebrachten Ausdrücke Vokale und Konsonanten bedienen, so geschieht es nur in dem Sinne, daß unter Vokalen, wie allgemein üblich, die reinen Stimmtonlaute außer *r*, *l*, *m*, *n*, *ŋ* verstanden werden, unter Konsonanten die übrigen Laute, d. h. *r*, *l*, *m*, *n*, *ŋ*, und alle Geräuschlaute.

Für die **Vokale** kommt außer dem Stimmton der Eigen-ton in Betracht. Die oberhalb des Kehlkopfes liegende Mundhöhle und bisweilen auch die Nasenhöhle, zusammen als Ansatzrohr bezeichnet, bilden für den im Kehlkopfe erzeugten Stimmton einen Resonanzraum; er kann, da der Unterkiefer, die Lippen und die Zunge beweglich sind, die mannigfältigsten Formen annehmen, und ihnen entsprechen die verschiedenartigen Eigentöne, die Klangfarben der einzelnen Vokale. Von den vielen Vokalen, die somit möglich und zu einem Teile in den verschiedenen Mundarten bezeugt sind, gelten verhältnismäßig wenige in der Bühnenaussprache. Es erfordert große Übung, daß man ihre Klangfarbe rein wiedergeben lerne und

alle Einflüsse seiner heimischen Mundart ablege. — Man pflegt in der Regel kurze und lange Vokale zu trennen; und doch macht nicht allein die Zeitdauer den Unterschied aus: unser langes *o* in *Rose* ist von dem kurzen *o* in *Ross* nicht nur quantitativ, sondern auch qualitativ verschieden. Im allgemeinen können wir sagen, daß in deutschen Wörtern unsere sogenannten kurzen Vokale offen, unsere langen Vokale geschlossen zu sprechen sind (Abweichungen bestehen fast nur bei den offenen langen ð-Lauten.) Diese Verschiedenheiten des Vokalklanges hängen wesentlich damit zusammen, ob bei der Vokalbildung die Mundhöhle und Zunge straff oder schlaff, d. h. gespannt oder ungespannt sind; wie denn auch, wenn man auf die Mündung einer leeren Glasflasche klopft, ein hellerer Ton entsteht, als wenn man auf die Mündung eines ebenso geformten Schlauches schlägt, dessen Wände schlaff sind. Beim dumpfen (mehr dem *e* ähnlichen) kurzen *i* (*still*) sind die Mundhöhle und Zunge, die den Resonanzraum bilden, weniger gespannt als beim hellen langen *i* (*Stiel*). Für die Praxis ist vor Ausschreitungen nach beiden Seiten hin zu warnen: z. B. eine zu stark geschlossene Aussprache des langen *e* in *Beere* führt zur Annäherung an *i*, eine zu offene Aussprache des kurzen *o* in *Gott* führt zu einem dem kurzen *a* nahestehenden Laute; insbesondere klingen die mit Spannung ausgesprochenen ð sehr häßlich und sind deshalb zu vermeiden. In deutschen Wörtern sind Länge und geschlossene Aussprache der Vokale meistens mit einander verbunden; in Fremdwörtern aber werden geschlossene Vokale, die in nebentoniger Silbe stehen, kurz gesprochen, z. B. in *Theologie*, *Medizin* ist nur das letzte (hochbetonte) *i* lang, die übrigen Vokale sind geschlossene und kurz. — Diese Regeln gelten jedoch nur für den Sprechvortrag; im Gesange nämlich hängen Kürze oder Länge des Vokals von der Dauer der Note ab und muß oft ein offener Vokal wie *o*, *u* (*ho . . . ld*, *Mu . . . nd*) auf eine lange Note, ein geschlossener wie *ö*, *ü* (*röt*, *tün*) auf eine kurze Note gesungen werden.

Große Unterschiede des Vokalklanges ergeben sich ferner durch die stärkere oder geringere Beteiligung der Lippen:

e unterscheidet sich von *ö* (*Helle : Hölle*), *i* von *ü* (*liegen : lügen*) hauptsächlich durch die Lippenrundung; man kann sich durch schnell wechselndes Aussprechen des *i*—*ü*—*i*—*ü* usw. leicht davon überzeugen. Die Mundarten, namentlich die oberdeutschen und ostmitteldeutschen, weichen hierin besonders stark von der Bühnensprache ab: manche kennen überhaupt keine gerundeten *ö*- und *ü*-Laute, z. B. im Schwäbischen spricht man *bēs* = *böse*, *fīs* = *Füsse* usw. Umsomehr ist für eine gute Aussprache notwendig, daß auf die Lippentechnik geachtet werde.

Bei den bisher besprochenen Vokalen wirkt nur die Mundhöhle als direkter Resonanzraum, denn von ihr ist der Nasenraum durch das gehobene Gaumensegel abgesperrt. Senken wir aber dieses und vergrößern damit den Resonanzraum des Mundes durch den der Nase, so bekommen die Vokale eine besondere Klangfarbe. Alle Vokale können in dieser Weise nasalisiert werden, praktisch aber kommen nur die — in französischen Wörtern häufigen — Nasalvokale *ã*, *ɛ*, *ɔ*, *õ* in Betracht (*Chambre, Refrain, Garçon, Verdun*): hier ist keineswegs ein *ang*, *eng*, *ong*, *öng* (*aŋ*, *eŋ*, *oŋ*, *öŋ*), sondern offener Vokal mit Nasalierung zu sprechen.

Für die Unterscheidung der **Geräuschlaute** kommt ein wichtiges Merkmal in Betracht. Bisher haben wir die stimmlosen Geräuschlaute von den stimmhaften getrennt, und das deckt sich im Wesentlichen mit dem, was man gewöhnlich unter hart und weich versteht. Diese Ausdrücke aber treffen streng genommen bloß für das Niederdeutsche zu, denn auf dem gesamten mittel- und oberdeutschen Gebiete gibt es — abgesehen von gewissen Grenzgegenden — überhaupt keine stimmhaften, *b*, *d*, *g*; aber doch werden die süddeutschen *b*, *d*, *g* von den *p*, *t*, *k* unterschieden, und zwar durch den geringeren und stärkeren Atemdruck. Und auch in der Bühnenaussprache ergeben sich Unterschiede nicht nur dadurch, ob die Stimme mitwirkt oder nicht, sondern auch durch die Stärke des Druckes: nicht nur stimmhafte und stimmlose Laute unterscheidet man, sondern auch starke und schwache (fortes

und lenes); z. B. *g* in *gern* ist stimmhaft und schwach, *k* in *Kern* stimmlos und stark.

Bei den Geräuschlaute, sowohl den Verschluß- als den Reibelaute, ergeben sich die wesentlichsten Unterschiede je nach der Stelle, an der das Geräusch hervorgebracht wird: ob (wie beim *b*, *p*) die Lippen (*labia*) einen Verschluß oder eine Enge herstellen, oder ob es (wie beim *f*, *w*) die Zähne (*dentes*) und Lippen gemeinsam tun; ob die Zunge (mit ihrer Spitze oder ihrem Rücken) gegen die Zähne (beim *t*, *d*) oder wie meistens beim *s*, *f* gegen das Zahnfleisch (*alveoli*) oder gegen den vorderen (*ch* in *ich*) oder hinteren (*ch* in *ach*, *Loch*) Gaumen (*palatum*; *guttur*) oder gegen das Gaumensegel (*velum*) artikuliert. Hiernach werden labiale, labiodentale, dentale, alveolare, palatale, gutturale, velare Laute unterschieden. Läßt man das Gaumensegel schlaff herabhängen, sodaß die Luft auch durch den Nasenraum entweichen kann, so ist die Voraussetzung für die Nasalierung gegeben, die sowohl die reinen Stimmlaute als auch die Geräuschlaute betreffen kann.

Solche theoretischen Bemerkungen über die Entstehung der Laute können von großem praktischen Werte sein und werden, richtig verstanden und angewandt, den kunstmäßig Sprechenden am leichtesten und sichersten vor Fehlern bewahren. Für die Aussprache der Vokale ist das schon durch einige praktische Winke gezeigt worden. Nicht minder gilt es für die Reibelaute und Verschlußlaute. In Mitteldeutschland wird *w* zumeist gebildet, indem die Luft zwischen Ober- und Unterlippe hindurchgeht; in Niederdeutschland und in der Bühnenaussprache wird durch Oberzähne und Unterlippe die Enge gebildet. Ist der Sprechende, der aus Mitteldeutschland stammt, auf diese Unterschiede aufmerksam gemacht, so wird er sich leicht vor seinem matten heimatlichen *w* hüten können. Und die vielen Mängel und Ungleichheiten, die sich in der Aussprache der Verschlußlaute (*b*, *d*, *g*, *p*, *t*, *k*) zeigen, werden am leichtesten dadurch beseitigt werden, daß der Sprechende die — vor allem in der Verwendung der Stimme und des Atemdruckes bestehenden — phonetischen Abweichungen der

normalen Bühnenaussprache von seiner heimatlichen Mundart einsieht.

Aus diesen phonetischen Erörterungen wird klar geworden sein, daß wir mit unseren üblichen Buchstaben nicht auskommen, um auch nur die wichtigsten Unterschiede der Laute darzustellen. Die Sprachwissenschaft bedient sich, um Feinheiten der Aussprache festzulegen, vieler besonderen phonetischen Schriftzeichen. Da wir aber der Erfahrung gemäß in den weiten Kreisen, an die wir uns wenden, auf die Gewöhnung an fremdartige Zeichen kaum rechnen dürfen, so haben wir uns auf einige wenige unumgänglich notwendige und das gewohnte Schriftbild wenig störende Unterscheidungszeichen beschränkt.

Phonetische Schreibung

1 Vokale

Unbezeichnete Vokale sind offen (vgl. S. 26) und kurz, mit - bezeichnete aber geschlossen und lang zu sprechen; kurze geschlossene Vokale sind durch untergesetzten Punkt, nasalierte Vokale durch ~ bezeichnet; als besondere Zeichen sind ä und ø eingeführt.

a offen und kurz: *matt, Mann (mat, man)*

ä geschlossen und lang: *Tat, Saat, kahl (tät, fät, käl¹)*

e offen und kurz: *recht, hält, Männer (recht, helt, menər)*

ē geschlossen und lang: *legen, Rede, heben (lēgen, rēdē, hēben)*

ē geschlossen und kurz: *Benefiz, Semele (benefīts, sémele)*

ă offen und lang: *Fähre, mähen, Barrière (fārə, māhən, barijärə)*

ø schwach und kurz: *Gabe, leben, Chance (gābə, lēbən, chānsə)*

i offen und kurz: *Fisch, ich, mit (fis̄, ič̄, mit)*

¹⁾ Von einer regelmäßigen Bezeichnung des etwas geschlosseneren (mehr gespannten) kurzen a durch q wird abgesehen (vgl. § 1 S. 35), also wird z. B. *Magazin* phonetisch meist nur als *magatsīn*, nicht als *magatsīn* geschrieben; es sei denn, daß besonders vor zu heller und zu kurzer Aussprache des a (S. 37 B I) gewarnt werden soll.

i geschlossen und lang: *Liebe, ihn, mir* (*libə, ɪn, mɪr*)

i geschlossen und kurz: *Definition* (*defɪnɪtɪʃn*)

o offen und kurz: *doch, Spott, Horn* (*dɔχ, řpot, horn*)

ö geschlossen und lang: *vor, Mohr, Moos* (*fɔr, mɔr, mōs*)

ø geschlossen und kurz: *Lokomotive, voraussichtlich* (*løkɔ-motɪvə, foráʊſſichtlich*)

ö offen und kurz: *Mörder, Löcher, Götter* (*mördər, löčhər, götər*)

ɔ geschlossen und lang: *Söhne, löten, schön* (*ſõnə, lõtən, ſõn*)

ø geschlossen und kurz: *Déjeuner* (*deʃõné*)

u offen und kurz: *Hund, Schuppe, durch* (*hund, řupə, durčh*)

ü geschlossen und lang: *gut, Huhn, suchen* (*güt, hūn, ſüchen*)

ü geschlossen und kurz: *Akkumulator, Kunigunde* (*akumulátor, kuniġundə*)

ü offen und kurz: *Mütter, schützen, flüchtig* (*mütər, ſütsən*)
flüchtlich)

ü geschlossen und lang: *kühn, für, Mühe* (*kūn, fūr, müə*)

ü geschlossen und kurz: *Polygon, parfümieren* (*poliġón, parfymírən*)

ã nasalisiert: *Chambre, Jean, Entree* (*šãbr, jã, ãtrē*)

ẽ nasalisiert: *Maintenon, Teint* (*mět(ə)nõ, tě*)

õ nasalisiert: *Garçon, Chalons* (*garsõ, Šalõ*)

õ nasalisiert: *Verdun, Parfum* (*werdõ, parfõ*)

å länger als offener *o*-Laut, vereinzelt in Fremdwörtern,
z. B. *Marlborough*, sprich *Má(r)lbərø*

Als sogenannte Diphthonge gelten für die ruhige, verstandesmäßige Rede (vgl. oben Seite 12 ff.) folgende:

æ offenes kurzes *a* mit geschlossenem kurzen *e*: *Hain, Eis*,
(*háén, áɪs*)

ao offenes kurzes *a* mit geschlossenem kurzen *o*: *Haus, Mauer*
(*háos, máoər*)

oö offenes kurzes *o* mit geschlossenem kurzen *ö*: *Leute, Häuser*
(*lóötə, hójſər*)

2 Konsonanten

r Zungenspitzenlaut: *Rede, Ehre, aber* (*rēdə, ērə, ábər*)

l alveolares *l*: *Leib, alle* (*lái̯b, alə*)

l' mouilliertes *l*, meist wie *lj* gesprochen, jedoch muß das *l* mit dem *j* womöglich verschmelzen (§ 22 B III):

Bataille, Sevilla, (batál'(j)ə, səwil'(j)a)

m bilabialer Nasal: *mein, Hammer (máen, hamər)*

n alveolarer Nasal: *nein, Kanne (náen, kanə)*

n' mouilliertes *n*, meist wie *nj* gesprochen, jedoch muß das *n* mit dem *j* womöglich verschmelzen (§ 22 B. III):

Marañon, Bologna (Maran'(j)ón, bolón'(j)a)

ŋ velarer Nasal (einheitlicher Laut): *jung, rings, Dank (jun̩, riŋs, daŋk)*

h Hauchlaut: *halt, Ahorn, Höhe (halt, áhorn, hõə)*

f stimmloser labiodentaler Reibelaut: *Feind, Affe, Vesper, Nerv (fáend, afə, fespər, nerf)*

w stimmhafter labiodentaler Reibelaut: *Welt, zwei, Villa (welt, tswáɬ, wila); so auch in qu = kw: quer (kwér)*

-s stimmloser alveolarer Reibelaut: *Ross, essen, Ast, Sire (ros, esən, ast, sīr); so auch in z = ts, x = ks: Zahn, Axe, (tsān, aksə)*

-ʃ stimmhafter alveolarer Reibelaut: *singen, langsam, Sauce (siŋən, láysam, ſosə)*

š einheitlicher stimmloser Reibelaut: *schön, Asche, Spion, Strophe (šõn, ašə, špión, štröfə); so auch in c, cc, ch = tš: Chile, dolce (tšílč, doltšę)*

ʒ einheitlicher stimmhafter Reibelaut: *Genie, Gage (jént, gáʃə); so auch in j, g, gg = dʒch: Jockey, Angelo (dʒóke, ándʒelə)*

çh stimmloser palataler Reibelaut: *ich, Eiche, Chemie (ich, áçhə, çhemɪ)*

çh stimmloser gutturaler Reibelaut: *ach, Buche, (ach, būçhə)*

j stimmhafter palataler Reibelaut: *ja, Jesus (já, Jéſus)*

ȝ konsonantisches *i* (ohne Reibegeräusch): *ew'ge (éw̥iə)*

b, d, g stimmhafte schwache Verschlußlaute: *beide, Diebe, gegen (búedə, dívə, gégən)*

b, d, g stimmlose, schwach eingesetzte und stark abgesetzte Verschlußlaute: *Leib, Wind, Weg, Balg (láeb, wind, wēg, balg), vgl. Seite 77.*

p, t, k stimmlose gehauchte Verschlußlaute: *Pate, Kette, Tücke, Satrap, Tritt, Stock, ab, ob, weg* (*pä̤tə, ketə, tṳ̈kə, satrāp, trit, štok, ap, op, wek*).

3 Akzent

Der Wortakzent wird in deutschen Wörtern im allgemeinen nicht bezeichnet, da er in einfachen Wörtern auf der Stamm-silbe, in zusammengesetzten auf der Stammsilbe des ersten Gliedes liegt: *Monat, Laubholz*. Wo es aber, um alle Zweifel auszuschließen, notwendig erscheint, und zwar besonders in Fremdwörtern, wird er durch den Akutus (') dargestellt: *lebendig, Abteilung, Alibi* (*lēbēndīg̊, áptaēlung̊, álib̊i*). Ein starker Nebenakzent wird bisweilen durch den Gravis (') bezeichnet: *Einverständnis, Bürgermeister* (*éinverst ndnis, b rgerm  ster*).

B Vokale

Allgemeine Vorbemerkungen

1. Die Aussprache der Vokale läßt sich aus der **Rechtschreibung** nicht mit Sicherheit erschließen, jedoch ist über das Verhältnis beider zu einander Folgendes zu sagen.

Für die Haupt- oder **Stammsilben deutscher Wörter** gilt im allgemeinen die Regel, daß die haupttonigen Vokale lang sind, wenn sie in offener Silbe stehen (d. h. wenn sie die Silbe schließen), z. B. *V -ter, h -ben,  -gel, B -te, b -er*. Kurz sind sie in der Regel, wenn sie in geschlossener Silbe vor mehreren Konsonanten stehen, z. B. *alt, Feld, List, Holz, Lump*; doch gibt es manche Ausnahmen: z. B. erscheint langer Vokal oft vor *rd* und *rt* (*Bart, P rd, Geb rt*), auch ist er meistens innerhalb der Formgruppen durchgeführt (*r te — r tst, s che — s chst*). Vokale, die in geschlossener Silbe vor einfachen Konsonanten stehen, sind zumeist

lang, eine zwingende Regel aber lässt sich hier nicht geben. Die jetzige Rechtschreibung sucht die Vokalkürze vor einfachem Konsonanten derselben Silbe durch Doppelschreibung dieses Konsonanten zu veranschaulichen, ist hierin aber nicht konsequent: z. B. der Regel entsprechend *Gräm*: *Gramm*, *Schläf*: *schlaff*, *wir*: *wirr*, *schläg*: *Schluck*; aber gegen die Regel z. B. *Damhirsch*, *grob* und namentlich kleine Partikeln wie *an*, *in*, *von*, *ob* usw. Über solche Ausnahmen und über weitere Mittel, die Vokallänge zu bezeichnen (Dehnungs-*h*, *e* in *ie*, */s*) wird bei den einzelnen Vokalen gehandelt werden. Soweit die Vokale der Stammsilben.

Besondere Beachtung verdienen die sogenannten **Diphthonge**. Sie stellen Verbindungen von mehreren Vokalen dar, von denen in der Regel der erste am stärksten betont ist. In ihrer Darstellung ist unsere Rechtschreibung besonders unzureichend, und daher sind auch die ungünstigen Einflüsse der Schrift auf die Aussprache hier besonders stark (vgl. oben Seite 16). Gerade auf die Diphthonge aber ist große Sorgfalt zu verwenden, da die Abweichungen der Mundarten von der Sprache der Bühne und auch untereinander sehr groß sind, und da die Affekte eine starke Wirkung üben. So sind in ruhiger verstandesmäßiger Rede alle *ei*, *ai* keineswegs als *e+i* oder *a+i*, sondern als *a+e* zu sprechen, alle *au* als *a+o*, alle *eu* und *äu* als *o+ö*. An diese Forderung pflegen sich die weniger einsichtigen Laien, die sich vom Schriftbilde nicht lossagen können, am schwersten zu gewöhnen. Das zweite Element, das geschlossene *e*, *o*, *ö* wird in diesen Diphthongen schwach gesprochen. — Besonders auch ist die peinliche Beachtung der Diphthongbildung ein wichtiges Erfordernis guter Gesangsaussprache; wollte der Sänger die Diphthonge nach Maßgabe der Schreibung oder auch nur *a+i*, *a+u*, *o+i* bilden, so würden sich höchst komische Wirkungen ergeben.

In **Nebensilben deutscher Wörter** ist vollstimmiger Vokal — abgesehen von einigen wenigen Fällen, wie *Herzog*, *Bräutigam*, ferner *Monat*, *Heimat* usw. — fast nur in den sehr gebräuchlichen Ableitungssilben (*-sal*, *-sam*, *-schaft*, *-ich*,

-icht, -lich, -ig, -in, -ling, -isch, -nis, -ung, -lein) üblich; der hauptsächlichste Vokal der deutschen Nebensilben ist nicht vollstimmig, sondern schwach: das *ə* in *Gabə*, *habə*, *redətə* usw.

Besondere Bestimmungen gibt es für die Wörter, die aus der regelmäßigen deutschen Sprachentwicklung herausfallen: für die **Fremdwörter** und einen großen Teil der **Namen**. Für diese gilt im allgemeinen als Regel, daß 1) Vokale in haupttoniger offener Silbe geschlossen und lang sind (*Bā-sis*, *Lē-da*, *Krī-sis*, *Sō-lon*, *Mū-se*). 2) Sehr häufig aber ist in Fremdwörtern die offene Silbe minderbetont (besonders vor der Tonsilbe des Wortes), und dann wird der geschlossene Vokal kurz gesprochen, z. B. spricht man geschlossenes kurzes *e* in *Theater* (*tēātər*) im Gegensatze zu langem in *Theseus* (*tēsōüs*); so *i* in *Timotheus* (*tīmōteus*), aber *ī* in *Timon* (*tīmon*); *o* in *Kolonie* (*kōloni*), aber *ō* in *Kolon* (*kōlon*). 3) Vor mehreren Konsonanten gilt kurzer offener Vokal, z. B. *Pastell*, *Mentor*, *Fiskus*, *Gondel*, *Kursus*. 4) Vor einfacherem Konsonanten ist der Vokal in haupttoniger Silbe lang, in mindertoniger aber kurz, z. B. *Chorál* (*korál*): *Kárneval* (*kárnewal*); *Diadém* (*diādém*): *Réquiem* (*rēkwiem*); *París* (*pārīs*): *Páris* (*páris*); *Tenór* (*tenōr*): *Dóktor* (*dóktor*, nicht *dóktor*, wie man so oft hört!); *Euních* (*oýnúich*): *Báruch* (*báruch*). — Das schwache *ə* kommt in fremden Wörtern nur vor, wo es einem französischen stummen *e* entspricht (*Chance*, *Portière*), oder wo deutsche Endungen anstatt der fremdsprachlichen eingeführt sind (z. B. *Krīsə* für *Krisis*, *Jūliə* für *Julia*, *Itāliən* für *Italia*); aber *Hēbə*, *Lēthə*, nicht *Hēbə*, *Lēthə*.

2. Alle Vokale im Anlaute des Wortes (*alt*, *ohne*, *ein*) werden mit festem Tonansatz (Stimmeinsatz) gesprochen. Die Stimmritze nämlich wird vor Beginn des Vokals geschlossen und plötzlich wieder geöffnet: durch den dann entstehenden Luftdruck wird jenes leise Geräusch erzeugt, wie wir es (bei Mittel- und Niederdeutschen) hören vor *ei* in *'ein*, nicht aber vor dem *ei* in *all-ein*. Dieser feste Tonansatz, dessen Stärke von dem Grade der Betonung abhängig zu sein pflegt, und

der nicht übertrieben werden darf, gilt begreiflicherweise auch nach den (schwachtonigen) Vorsilben *er- ver- be- ge-*, z. B. *er-übrigen, ver-alten, be-erben, be-erdigen, ge-ekelt*; unterbleibt er, so glauben wir *erübrigen, verralten* zu hören. Er schwindet aber zumeist nach *voll- all- usw.*, z. B. *vollenden, allein, beobachten*, und wird auch nach anderen Kompositionsgliedern aufgegeben, wenn sie auf *r, l, m, n* ausgehen und die Zusammensetzung nicht mehr gefühlt wird, z. B. *hinaus, einander, hierauf, herein, voraus, darum, worauf, warum, wohlan, wohlau, erinnern*. — Auch geht der feste Stimmeinsatz bisweilen bei etymologisch unrichtiger Silbentrennung in Fremdwörtern verloren, z. B. *A-berration, A-biturient, a-doptieren* usw.

Anmerkung. Über diesen festen Tonansatz (auch Glottisschlag genannt) gelten in der Gesangsaussprache andere Forderungen: in der Kantilene, dem getragenen Gesange, ist er durchaus zu vermeiden; im Rezitativ, dem Sprechgesange, ist er als ein außerordentlich heftig wirkendes Ausdrucksmittel möglichst sparsam anzuwenden. Nur ganz vereinzelt kann der starke Glottisschlag am Platze sein. Übrigens muß der Gesang, sowie der Sprechvortrag, nicht nur aus künstlerischen, sondern auch aus stimmhygienischen Gründen auf einen reinen und klaren Tonansatz achten.

Weitere allgemeine Bemerkungen über die Aussprache und Schreibung der Vokale sind im phonetischen Teile (unter A, Seite 25—27, 29—30) gegeben.

Die Aussprache der einzelnen Vokale

§ 1 a-Laute

Der qualitative Unterschied des kurzen *a* und des langen *ā* ist in der gesprochenen Sprache der Bühne äußerst gering und kaum der Beachtung wert: das kurze *a* wird zumeist etwas offener (weniger gespannt), das lange *ā* ein wenig geschlossener (gespannter) gesprochen; anders im Gesange (man vergleiche die Anmerkung). Die *a*-Laute sind als sogenanntes mittleres *a* zu sprechen, weder zu dumpf noch zu hell, d. h. sie dürfen sich weder den *o*-Lauten nähern, (wie in sehr vielen Mundarten, namentlich oberdeutschen), noch den *ā*-Lauten, (wie in

verschiedenen nordwestdeutschen Mundarten), noch auch den offenen ö-Lauten (wie man es z. B. in Hannover und in Braunschweig hört). Folgt dem a ein m oder n, so darf der Vokal nicht nasalisiert klingen (wie es z. B. im Hessischen, Schwäbischen und in österreichischen Mundarten vorkommt), sondern in *Kā/n* (Kahn) ist das ā genau so zu sprechen, wie in *kā/l* (kahl), in *ka/n* (kann) wie in *ka/lt* usw.

Anmerkung. Im Gesange, wo die Kürze oder Länge des Vokals von der Dauer der Note abhängt und oft ein a (*scha . . lle*, *Ka . . nne*, *ha . . lt*) auf eine lange Note, ein ā aber (*Schäle*, *habe*) auf eine kurze Note gesungen werden muß (vgl. oben S. 26), wird das a als offenerer (weniger gespannter) Vokal von dem ā als geschlossenerem (stärker gespanntem) oft deutlich unterschieden. Doch ist dieser Unterschied wenig bedeutsam und nicht erforderlich.

A Deutsche Wörter

I. Langes ā ist zu sprechen:

- a) wo die Schreibung *aa* oder *ah* zeigt, z. B. *Aal*, *Aar* (Adler), *Aas*, *Paar*, *Saal*, *Fahrt*, *Mahd*, *Naht*, *Wahn*;
- b) wenn a in offener Silbe steht, z. B. *da*, *ja*, *Name*, *raten*, *Vater*, *graben*, *Tages*; so auch *grabt* (aus *grabet*), *Tags* (aus *Ta-ges*);
- c) vor einfacherem Konsonanten derselben Silbe, z. B. *Ar* (Maß), *Grab*, *Rad*, *stak*, *Schwan*, *kam*, *lag*, *Glas*, *Gras*, *las*, *Qual*, *Schaf*, *Tat*, *Tran*, *trat*, *war*. Über a vor ch, sch und vor ss, die ebenfalls als einfache Laute gesprochen werden, sieh unter II.

II. Kurzes a ist zu sprechen:

vor mehreren Konsonanten und vor sch, z. B. *Abt*, *Lack*, *Schaft*, *bald*, *alt*, *Wall*, *Amt*, *Land*, *stappen*, *warten*, *lassen*, *Ast*, *Rast*, *Spatz*, *rasch*. Ausgenommen sind die Fälle, in denen die Konsonantenhäufung durch Ausfall eines Vokals entstanden ist, z. B. *gräbt* aus *grabet*, *läst* aus *laset*, *Tägs* aus *Täges* u. a. m. Vor ch und ss gilt kurzes a, wenn nicht verlängerte Formen mit langem Vokal vorliegen, z. B. *ach*, *Bach*, *Dach*, *Fach*, *Nachen*, *schwach*, *wach*, *Fass*, *nass*; aber *er bräch* (*wir brächen*), *Fräfs* (*des Fräses*).

III. In folgenden Wortformen ist die (vielfach schwankende) Quantität des *a* für die Bühnenaussprache geregelt worden:

Kurzes *a*:

- ab*; *das Ungemach, Nächbar;*
Magdeburg (mákdøburg); Walfisch, Walnuss, Walross;
am, Damhirsch, Bräutigam, Eidam;
an, man;
Hellebarte, Bartel, Garten, hart, Karte, Marter, Scharte, schartig, warten; schwarz, Warze; Tartsche; Harnisch, Marschall; Marstall; barsch, marsch, Marsch, verharschen;
das (dass), was, du hast;
er hat, Monat, monatlich; Klatsch, klatschen, Quatsch, platschen, matsch, Tolpatsch.

Langes *ā*:

- ihr häbt, gehäbt;*
bräch (liegen), die Bräche, das Gemäch (Plur. Gemächer), gemäch Adv., näch (Praep. Adverb.), Schmach;
Jägd, Mägd (vgl. § 25 III); der Wäl, Wälstatt, Läbsal, Schicksäl, Trübsäl;
achtsäm, folgsäm usw., Leichnäm;
Päpst;
achtbär, dankbär usw., Nächbar s. oben, Pflugschär, ~~Aus~~ der Härz, das Härz, Quarz, der Bärsch; Ärt, ärtig, Bärt, Schwärte, zärt;
Gäs, Fräfs, Späfs;
Heimät, Heirät, Zierät; Kladaderadätsch, lätschen, wätscheln.

B Fremdwörter (und Namen)

I. In offener Silbe, d. h. im Silbenauslaute, herrscht in haupttoniger Silbe langes geschlossenes *ā*, in nebentoniger Silbe kurzes *a* (das aber in offener Silbe und vor allem im Wortauslaute ja nicht zu kurz und zu hell gesprochen werden darf, vgl. § S. 29 Anm. 1), z. B. *Clára, Nátrium, Láma, Aróma, Laértes, Dramátik; Pneumátik usw.* (Ausnahme: *Grammátik*, s. unter IV.), *Menáge (ménáʃə).*

Als offen gelten auch die Silben, in denen auf den Vokal ein stummer Konsonant folgt, z. B. *Etā(t), Eclā(t), Montgela(s).* Das französische *oy, oi* wird als kurzes geschlossenes *ø* mit folgendem kurzen *a* gesprochen, z. B.

Oktroy wie *oktróá*, à *droit* wie a *droá*, *Toilette* wie *tóaléto*; vor r, l derselben Silbe aber wird das a gedehnt, z. B. *Boudoir* wie *búdóár*, *Loire* wie *loár*, *loyal* wie *loajál*; so auch *Memoiren* wie *mémóárən*.

- II. Vor einfachem Konsonanten herrscht in haupttoniger Silbe langes a, in nebentoniger Silbe kurzes a, z. B. *Bíwak*; *egál*, *Regál*, *Mensurálmusik*, *phänomenál*, aber *Kárneval*, *Pórtugal*; *Amalgám*, *Melodrám*, aber *Bíleam*, *Bísam*, *Síum*, und so auch die deutschen Namen *Bértram*, *Wólfram*, *Güntram*; *Kaplán*, *Laberdán*, aber *Chárlatan*, *Drágoman*, *Ságán*, *Tálisman*, *Tárlatan*, *Yucatan*; *Äskuláp*, *Satráp*, *Geográph*, aber *Séraph*; *Altár*, *Bafár*, *Referendár*, aber *Élimar*, *Pótiphár*; *Topás*, aber *A'rras*, *A'tlas*, *Schíras*; *Legát*, *Herostrát*, *Pirát*, aber *Eúphrat*, *Góliath*, *Péreat*, *Vícat*; *Architráv*, *konkáv*, aber *Gústav*, *Wládislaw*; *Horáz*, *Pankráz*.
- III. Vor mehreren Konsonanten gilt kurzes a, z. B. *Agnes*, *Ariádnę*, *franko*, *Magdalena*, *básta*, *Max*, *Billard*, (*bil'jard*), *Hazárd* (*hafárd*)*); *Bataille* = *batál'jø*, *Champagner* = *Šampánjø*; so auch italienisch *Intaglio* = *intál'jo*, *Campagna* = *kampán'ja*; *Déphné*; *Páscha*; *Rasse*, *Trasse* (*trassieren*); *Pastell*; *Regatta*, *Tratte*, *Smárágd*; *Jacht*. So auch in deutschen Namen wie *Bamberg*, *Hamburg*.
- IV. Als Einzelheiten sind bemerkenswert: *Attáque*, *Claque*, *Fiáker*, *Mónaco*, *Tschákø*, *Gály*; *Páleyo(t)*; *Tram*, *Amsterdám*, *Rotterdam usw.*; *Bálsam* (*balsámiš*), *Kap*; *Báldriän*, *Éniän*, *Sültän*; *Scháköl*; *Kastúnie*, *Spánién*, *Kamél*, *Papier*; *Grammátik*; *Dánkmar*, *Dágmar*, *Márbod*; *Weimar*; *Gouache* = *gúáš*; *Shawl* sprich šál; *Máster*; *Brátschë*; *Karbátsche*; *Glatz*; *Madám*, wenn es als deutsch gefühlt wird, sonst *Madam*, vgl. die Schreibung *Madam* und *Madame***); *Wálküre* wird jetzt (seit Richard Wagner) zu-

*) In diesen beiden Wörtern ist das d nicht stumm, hingegen ist *Bouléard* französisch auszusprechen: *búlóár*, vgl. S. 81.

**) Die deutsche Aussprache zeigt ein kurzes, crescendo gesprochenes m, die französische (z. B. in dem Lustspieltitel „*Madame sans gène*“) ein gedehntes m.

meist mit langem *ä* gesprochen, während als ältere Form *Walküre* (*walkürenhaft*) üblich war. — *ae* wird *ä* gesprochen in niederländischen Wörtern, z. B. *Ruysdael* (*rööjsdal*), *Maestricht* (*mástricht*).

- V. Nasaliertes *ä* wird in französischen Wörtern gesprochen für *an*, *am*, *en*, *em* (mit oder ohne folgenden stummen Konsonanten; auch für *aen*), z. B. *Chambre*, *Chateaubriand*, *Blanc*, *Champ*, *Rouen*, *Lorient*, *Caen* (*šäbr*, *šatobriã*, *blã*, *šã*, *rã*, *lõriã*, *kã*); man hüte sich, *ang* zu sprechen, wie man es besonders in niederdeutschen Gegen- den hört.

§ 2 e-Laute

Die Aussprache der *e*-Laute zu regeln ist sehr schwierig, weil hier die Mundarten und die Rechtschreibung besonders stark von dem kunstmäßigen Gebrauche abweichen. Eine Berücksichtigung der sprachgeschichtlichen Verhältnisse sowie des heutigen Bühnenusus ist erforderlich.

In älterer Zeit — setzen wir etwa die Zeit um 1300 — unterschied man in den Stammsilben der Wörter mindestens zwei Arten von kurzen *e*-Lauten: ein offeneres und ein geschlosseneres kurzes *e*. Diese Unterschiede haben ihre historische Berechtigung. Offenes kurzes *e* ward gesprochen, wo von Urzeiten her ein kurzes *e* bestanden hatte, z. B. in *regen* „der Regen“, *geben* „geben“, *weben* „weben“; geschlosseneres kurzes *e* lag vor, wo dereinst ein altes *a* durch Umlaut (durch *i* der folgenden Silbe) zu *e* geworden war, z. B. in (*sich*) *regen*, *legen*; für die gotische Sprache können wir noch die Formen *ragjan*, *lagjan* annehmen. Ebenso bestanden in jener älteren Zeit Unterschiede der langen *e*-Laute: geschlossenes *e* sprach man in den Fällen, wo Zusammenziehung aus einem alten *ai* stattgefunden hatte, z. B. in *sé* „See“, *mér* „mehr“ (das Gotische hat hier *saiws*, *maiza*); *æ* (d. h. *ü*) in anderen Fällen, z. B. *swære* „schwer“, *wajen* „wchen“.

Diese historisch berechtigten alten Unterschiede sind zum Teil noch in großen Gebieten Mittel- und Oberdeutschlands bewahrt, in Nieder- deutschland aber sind sie zumeist aufgegeben. Hätte nun im 16., 17. und 18. Jahrhundert die Rechtschreibung nach diesen historischen Gesichtspunkten verfahren und für das geschlossene *e* etwa *e*, für das offene etwa *ü* einsetzen können, so könnten wir uns einfach auf ihren Standpunkt stellen. Aber die Grammatiker jener Zeit haben die unglückliche Regel aufgestellt: es wird *ä* geschrieben, wenn eine nahe

verwandte Sprachform *a* zeigt; sonst aber *e*. Also: *Männer, Hände, käme* wegen *Mann, Hand, kam*; aber *behende* (man wußte nicht, daß es „*bei der Hand*“ bedeutet) und *schuer* (eine verwandte Form mit *a* liegt nicht vor). Mögen nun auch diese orthographischen Maßregeln vom heutigen wissenschaftlichen Standpunkte als ungerechtfertigt beurteilt werden, so läßt sich die Wirkung, die sie in Jahrhunderen geübt haben, doch nicht ganz beseitigen: es ist Tatsache, daß die Aussprache der Gebildeten Deutschlands vielfach von diesen Regeln beeinflußt worden ist.

Fassen wir das Ergebnis dieser Erörterungen zusammen: ein großer Teil der Deutschen, besonders Mittel- und Oberdeutsche unterscheidet — gegen die Orthographie — *wäben, läben* von *hēben, tēgen*; ein großer Teil der Deutschen, namentlich Niederdeutsche, hat diesen Unterschied aufgegeben; ein großer Teil der gebildeten Deutschen richtet sich nach der Orthographie: *gēben, tēgen*, aber *wälten*; *wēhen, drēhen*, aber *mähēn, krähēn*; ja sogar in *schlecht, Recht, Becher* soll ein geschlosseneres kurzes *e* gesprochen werden als in *Wächter, Nächte, lächeln*. Bestände nun wirklich an den Bühnen diese konsequente Scheidung der *e*- und *ü*-laute nach Maßgabe der Orthographie, so könnten wir sie getrost annehmen. Das ist aber durchaus nicht der Fall. Nach meinen Beobachtungen an guten Theatern liegt die Sache so: sieht man von Wörtern ab, in denen die Qualität des *e* nach der Betonung schwankt (*er, der, dem, den*), so wechselt die Aussprache der langen *e*-Laute zwischen geschlossenem *ē*, wie wir es in dem französischen Worte *armée* sprechen, und einem offeneren *e*-Laute, der zwischen *ē* und breitem *ā* etwa in der Mitte liegt und von uns als *ē̄* bezeichnet wird. Konsequenz nach der Schreibung herrscht durchaus nicht: wo *ü* geschrieben wird, hört man oft geschlossenes *ē* (*Schéfer, schémen*); wo *e* geschrieben wird, oft *ē̄* (*tēben*). Nach meinen Aufzeichnungen wurden im klassischen Drama von allen langen *e*-Lauten nur 66,9 % übereinstimmend mit der Orthographie gesprochen (z. B. *lēben, ēdle, mēr mehr, schleft schläft*), 27,7 % gegen die Orthographie (*gerēt Gerät, wēlen wählen, gēht geht*), 5,4 % fehlerhaft (z. B. *schwēir, lēbon u. s. w.*); im modernen Konversationsstücke 56,1 % für, 39,8 % gegen die Orthographie, 4,1 % fehlerhaft. Extremes breites *ā* habe ich nur ganz vereinzelt gehört, und zwar sowohl für als gegen die Orthographie, z. B. *nāchste, Mādchen, ārig*.

Diese Statistik gibt die tatsächliche Aussprache einer Menge von *e*-Lauten, aber als Material für eine endgültige Lösung der Frage kann sie nicht genügen, zumal da sie nicht berücksichtigt, inwieweit die (früher von uns erörterten) Affektstufen ihren Einfluß geübt haben, d. h. wie oft *tēben* in lyrischen Teilen der Rede und in hoher Stimmlage etwa einem *tēben* der mittleren Sprache entspricht, oder wie oft

leben in tieferer Stimmlage einem *leben* der mittleren Lage entspricht u. s. w. Um diese höchst schwierigen Fragen lösen zu können, müßte man ein reiches Material, das während der Vorstellungen aufgezeichnet ist, vergleichen mit einem reichen Material, das die Umgangssprache eben derselben Schauspieler wiedergibt, deren Aussprache in der Vorstellung fixiert ist.

A Deutsche Wörter

Die Frage ist nach langer Erwägung in dem Sinne geregelt worden, daß in der Bühnenaussprache vier *e*-Laute zu unterscheiden seien.

- I. Langes geschlossenes *ē*, z. B. in *heben*, *legen*, *regen*, *See*; in *leben*, *Feder*, *zehn*, *Erde*, *gewesen*, *beten*. Man hüte sich vor der geschlossenen, dem *i* zuneigenden Aussprache; nicht minder vor leisem Nachschlag eines *i* oder *ə*, wie es in manchen Mundarten (z. B. in Pommern) vorkommt oder sich durch den Affekt ergibt, z. B. *Lēben* statt *Lēben*, *Sēⁱ* statt *Sē* (*Seē*), *wēn* statt *wēn* (*wen?*). — Das *ē* wird gesprochen, wo die Schreibung *ee* oder *eh* zeigt; ferner wo *e* in offener Silbe steht oder dem *e* in derselben Silbe einfacher Konsonant folgt, z. B. *See*, *Tee*, *Teer*, *Reh*, *fehlen*, *geben*, *heben*, *je*, *Efeu* (*Epheu*), *bequem*, *schwer*, *wer*, *wem*, betontes *er*, *der* usw.

Anmerkung. Eine Anzahl von Wörtern, in denen von einem großen Teile der Mittel- und Oberdeutschen und demgemäß auch von vielen Schauspielern ein offenerer *ē*-Laut gesprochen wird, sei hier besonders genannt: *eben*, *Eber*, *geben*, *kleben*, *leben* (*Leben*), *Leber*, *Lebkuchen*, *neben*, *Rebe*, *schweben*, *streben*, *weben*; *Feder*, *Leder*, *Fledermaus*; *Schuefel*; *Degen*, *fegen*, *gelegen* (Partizip, so auch *verlegen* Adjektiv; aber nicht *legen*), *pflegen*, *Regen*, *Segen*, *Segel*, *Steg*, *Weg* (*bewegen*), *wegen*; *zehn*; *befehlen*, *Kehle*, *Mehl*, *scheel*, *stehlen*; *dem*, *nehmen*, *wem*; *den*, *denen*, *wen*; *er*, *der*, *her*, *wer*, *quer*, *Erde*, *Herd*, *Herde*, *werden*, *Schwert*, *wert*, *Wert*; *Besen*, *lesen*, *genesen*, *Wesen*, *gewesen*; *beten*, *knoten*, *treten*.

- II. Langes (ungespanntes) offeneres *ä*. Es ist zu sprechen, wo die Schreibung *äh* zeigt, wo *ä* in offener Silbe steht, und wo dem *ä* in derselben Silbe einfacher Konsonant folgt, z. B. *Ähre*, *Täler*, *Träne*, *Bör*, *klären*,

schräg, spät: so auch vor *ch* und vor */s*, wenn nahe verwandte bezw. verlängerte Formen langen Vokal zeigen, z. B. *Gespräch, Gefäß, spräche* (*Gespräche, Gefäße, sprach*). Man hüte sich streng vor der gespannten Aussprache, wie sie im Englischen vorkommt; anderseits auch vor der allzu offenen Aussprache, wie sie sich namentlich im Affekte leicht einstellt; nicht minder vor dem leisen Nachschlag eines *i* oder *ə*, z. B. *Tränə, Träənə*.

- III. Kurzes offenes *e* wird gesprochen, wo *e* oder *ə* vor mehreren Konsonanten oder vor *sch* erscheint, z. B. *Held, hält, gemächlich, Nächte, schlecht, selten, Bett, Scherz, Wäsche*. Wo die Konsonanthäufung sich durch Vokalausfall oder durch Anhängung von Ableitungssilben erklärt, ist die Länge bewahrt, z. B. *geb(e)t, erklär(e)t*; ebenso *Gemälde, nächste, grämlich, Märchen* usw. — Man hüte sich vor einer dem *a*-Laute sich nähernden Aussprache, wie sie z. B. in Ostpreußen häufig ist; auch kann nicht genug gewarnt werden vor dem irrtümlichen Streben, dem Schriftbild zu Liebe die Aussprache des kurzen *e* und *ə* (*stellen: fällen*) unterscheiden zu wollen.
- IV. Schwaches *ə* steht in Nebensilben, z. B. *gərēdətəs, Gəhalt, allə*. Man hüte sich, es vollständig als *e* zu sprechen, wie es in Oberdeutschland häufig ist (*Gehält, alle*), oder gar als kurzes offenes *e*. Hingegen ist in *Elend, Elenn* (*élēnd, élēn*) die zweite Silbe keine Nebensilbe und daher ihr *e* kurz und offen.

Die unbetonten Vorsilben *er-, ver-, zer-, ent-* sowie die unbetonten Pronomina *es, des, er, der, dem, den* sind in vollklingender Rede mit vollem Vokal zu sprechen (d. h. die letztgenannten vier Formen mit geschlossenem *e*, die übrigen mit kurzem offenen *e*), und auch in leichterer Rede ist die übermäßige Abschwächung zu *r, fr, zr, nt, dm, dn* zu vermeiden. Dasselbe gilt von *her-* in *herbei-, herein* usw. — Sind aber die Pronomina *er, der, dem, den* hochbetont, so haben sie nach der allgemeinen Regel (I) langen Vokal.

Die silbische Aussprache eines *r*, *l*, *m*, *n* in Nebensilben (*Schäfr*, *Handl*, *freudigm*, *redn* statt *Schäfər*, *Handəl* u. s. w.) ist grundsätzlich zu vermeiden, da sie zur Undeutlichkeit führt. Noch tadelnswerter aber ist die vollstimmige Aussprache dieser *e*, z. B. *ə* in *Schäfer* zu sprechen wie in *fertig*, *e* in *freudigem* wie in *Gemsbock*, oder gar: *mit verhärtätäm Gemüte*. — Zu warnen ist auch vor Beeinflussung des *-ən* durch vorhergehendes *p*, *b*, *f*, *w*, *m* (*Lippm*, *gebm*, *schlafm*, *dem bravm Mann*, *gekom-m* statt *Lippən*, *gebən* u. s. w.) oder durch vorhergehendes *k*, *g*, (z. B. *reckŋ*, *dankŋ*, *sagn* statt *reckən*, *dankən*, *sagən*); ebenso vor undeutlicher Aussprache zweier benachbarter *-en*, z. B. *bəratn-n*, *geschnittn-n* statt *bəratənən*, *geschnittənən*. Vgl. § 14.

Anmerkung. Anders liegt die Sache beim Gesang der das schwache *ə* der gesprochenen Sprache vollstimmig, bildet. Es klingt ähnlich dem offenen *ö*, jedoch wird seine Klangfarbe dem Vokal der vorhergehenden Stammsilbe etwas angepaßt: in *Hölle* klingen beide Vokale wie offenes *ö*; in *Helle*, *Erde*, *Himmel* klingt das *e* der Nebensilbe heller, in *Halle*, *Wolle*, *Hunde* dunkler, dem Charakter des Stammsilbenvokals entsprechend.

In folgenden Wortformen ist die (vielfach schwankende) Quantität des *e* für die Bühnenaussprache geregelt worden:

Kurzes <i>e</i> :	Langes <i>e</i> :	Langes offenes <i>ā</i> :
<i>Rebhuhn</i> ;	<i>Lēbkuchen</i> , <i>Kēbs-weib</i> , <i>Krēbs</i> , <i>nēbst</i> ;	
	<i>berēdt</i> , <i>Berēdsamkeit</i> ; <i>Stādte</i> ;	
<i>weg</i> ; <i>Bremse</i> , <i>Tremse</i> ;		<i>nāmlich</i> ;
<i>Herberge</i> , <i>Herzog</i>	<i>Ērde</i> , <i>Hērd</i> , <i>Hērde</i> , <i>Bärte</i> , <i>zārtlich</i> , <i>ver-</i>	
(<i>hértsgök</i>); <i>Werder</i> ;	<i>Pferd</i> , <i>wērden</i> , <i>ērst</i> ; <i>zārteln</i> ;	
<i>Ferse</i> , <i>Vers</i> ; <i>Erz-</i>	<i>Schwērt</i> , <i>wērt</i> , <i>Wērt</i> ;	
(<i>bischof</i>) = archi-,	<i>das Ērz</i> ; <i>Gebērde</i> ,	
<i>Herz</i> , <i>Nerz</i> ;	<i>Beschwērde</i> ;	<i>grātschen</i> , <i>Kartātsche</i> ,
<i>es</i> , <i>des</i> ;	<i>stēts</i> ;	<i>Rātsche</i> , <i>hātscheln</i> ,
		<i>tātscheln</i> ,
		<i>Flātz</i> (<i>Flāz</i>);
	<i>Brēzel</i> ;	<i>Rātsel</i> , <i>der Rāzel</i> .

B Fremdwörter (und Namen)

- I. Für lateinische *ae* und für französische lange offene *e*-Laute wird *ä* gesprochen, z. B. *Ära*, *Sphäre*, *Dämon* (*dämon*), *Prä*, *Calais*, *Rabelais*, *Portière*, *Enquête*, *Tête*.
- II. In haupttoniger offener Silbe und wenn stummer Konsonant folgt, ist betontes *e* lang und geschlossen, z. B. frz. *das Café* (sprich *kafé*) neben deutsch *der Kaffee* (nicht *Kaffä*), *Allee*, *Komitee* (nicht *Kommittä*), *Ré-aumur*, *Couplet*. In mindertonigen Silben vor der Tonsilbe, z. B. *Theater*, *Benefiz*, *Rendezvous*, wird das geschlossene *e* kurz gesprochen: *téâter*, *benefîts*, *râdewû*. Auch achte man darauf, Wörter wie *Circe*, *Hebe*, *Lethe*, *Athene*, *Chlo-e*, *Alo-e*, *Zo-e*, *Niobe*, *publice*, *Faksimile*, *Andante*, *dolce* (*far niente*) mit auslautendem geschlossenen *e*, nicht etwa mit schwachem *ə* zu sprechen; hingegen *Julio*, *Jphigénio*, *Kriso*, *Hypothéso*, *Narkóso*, *Apothéoso*, weil hier fremde Endungen durch die deutsche Endung *-o* ersetzt sind, s. S. 34. *Marie*, *Sophie* sind als *Mari*, *Sofi* zu sprechen, aber *Marions*, *Sophions*. Auch für französisches stummes *e* tritt schwaches *ə* ein, z. B. *Chance*, *Portière*, *Refrain*, *Seine*, *Toilette*, *Menage* (sprich *sāsə*, *Portiärə*, *rəfrē*, *sānə*, *toaléto*, *mēndāʃə*).
- III. Vor einfachem Konsonant ist der Vokal in haupttoniger Silbe lang, in nebentoniger aber kurz, z. B. *Hôreb*; *Ganyméd*, aber *Môhamed*; *Privilég*; *Bibliothék*, aber *Melchisédek*; *Juwêl*, *parallél*, aber *Ísmael*; *Diadém*, aber *Réquiem*; *heterogén*, aber *Nômen*; *Chersonnés*, aber *Aristôtèles*, *Péríkles*; *Anachorêt*, aber *Názareth*, *Elísabeth* nicht *-bëth*). Schwaches *ə* findet sich nur da, wo eine deutsche Endung eingeführt ist, z. B. *Indien*, *Ménindor*; auch oft in *Johánnos* statt *Johánnes*. — Ausnahmsweise haben kurzes *e*: *Chef*, *Reliéf*, *Hotél*, *Sem*, *ad quem* sprich *šef*, *reliéf*, *hotél*, *sem*, *ad kwem*.
- IV. Vor mehreren Konsonanten ist das *e* kurz, z. B. *Phléhma*, *Égmont*, *re-éll*, *Konfessjón*, *Cément*, *Depónens*,

nólens, vólens (nicht *ə!*), *Nónsens, Sképsis*, auch *présto, Fiésko, Frésko, Epilepsis, Klytämnéstra*. Die Endung *-ier* wird als *-ir* gesprochen, z. B. *Juwelier, Polier, Offizier*; aber französische Endung (*ié*) gilt in *Atelier, Aventurier, Bankier, Brigadier, Cafétier, Carabinier, Chevalier* (jedoch *-ir* in *Cavalier*), *Collier, Confiturier, Croupier, Douanier, Épicier, Lancier, Marinier, Métier, Ouvrier, Particulier, Perruquier, Pompier, Portier, Premier, Rentier* (*rentié*). In Völkernamen, wie *Spanier, Kanadier* usw. gilt *-ør*.

Langes *e* und stummer Konsonant gilt in *Budget* (*büdžē*), *Cachet, Couplet, Filet, Gilet, Moulinet, Soufflet*; aber kurzes *e* und *t* in *adrett, Ballett, Barett, Billet, Bouquet, Büffet, Bracelet, kokett, Spinett, Valet*, sprich *bil'jét, Bükett, büfét* usw.; ebenso in *Parkett, Duett, Terzett, Quartett* usw.; *violett*; in *Minaret* (*mínarét*).

V. Von Namen sind folgende zu beachten: mit langem *e* *Dresden, Ēsthen, Ēsthland, Mēcklenburg, Pēgnitz, Quēdlenburg, Schlēswig, Schwēdt, Schwētz, Tēplitz, Trēbnitz, Verden* (sprich *fērdən*), *Wērden, -wērth*, ferner *Gērhard, Hēdwig; -grütz*; mit kurzem *e* *Ems* (Badeort, Fluß), *Erfurt, Herborn, Herford, -werder, Schwetzingen*, ferner *Gebhard; Gertrud, Herder, Hermann, Hertha, Herwig (Herwegh), Stephan* u. a. m.; auch *Albert, Herbert, Hubert, Norbert, Robert* usw. mit *e* (nicht mit schwachem *ə*)

VI. Französische *ain, aim, ein, eim, in, im* sind nicht als *eng*, sondern als nasaliertes *ẽ* zu sprechen, z. B. *Refrain* wie *rəfrē*, *Teint* wie *tẽ*, *Cousin* wie *kufsẽ*, *Cretin* usw. Aber *Rheims* ist deutsch auszusprechen: *rāems*, nicht etwa *rēs* nach französischer Weise (vgl. S. 18).

§ 3 i-Laute

Es gibt zwei *i*-Laute: 1. langes geschlossenes *i* (*lieb, ihn, mir*); 2. kurzes offenes *i* (*Fisch, Kirche*). Man vermeide eine geschlossene Aussprache dieses offenen *i*, wie sie in Bayern und Österreich häufig ist; ebenso eine dem *e* sich nährende Aussprache des kurzen *i*, bei der *bitten, wissen*

ähnlich wie *betten*, *wessen* klingt; nicht minder hüte man sich vor der Lippenrundung, die namentlich vor *r* in manchen Mundarten *Kirche*, *Wirtschaft* wie *Kürche*, *Würtschaft* klingen läßt.

A Deutsche Wörter

- I. Langes geschlossenes *i* ist zu sprechen, wenn die Schreibung *ie* oder *ieh* zeigt, z. B. *die*, *bieten*, *siebzehn*, *siebzig*, *Vieh*; ferner für *ih* in *ihm*, *ihn*, *ihnen*, *ihr* (*e*, -*en*, -*em*, -*er*, -*es*); für *i* in *mir*, *dir*, *wir*, *wider*, *Biber*, *Lid*, *Igel*.
- II. Kurzes offenes *i* gilt in allen übrigen Fällen, in denen *i* geschrieben wird, z. B. *Tisch*, *wild*, *Hilfe* (nicht *Hülfe*), *Himbeere*. Es herrscht auch in den Ableitungssilben *-in*, *-nis*, *-lich*, *-ig*, *-rich*, *-icht*, *-isch*, z. B. *Königin*, *Ärgernis*, *freundlich*, *selig*, *Fähnrich*, *Dickicht*, *irdisch* (vgl. auch Formen wie *Rettich*, *Kürbis*); desgleichen in den Eigennamen auf *-rich* und *-wig*, z. B. *Dietrich*, *Friedrich*, *Heinrich*, *Theoderich*, *Chlodwig*, *Hedwig*, *Herwig*, *Ludwig* usw.
- III. In folgenden Wortformen ist die (vielfach schwankende) Quantität des *i* geregelt worden:

Kurzes offenes <i>i</i> :	Langes geschlossenes <i>i</i> :
<i>Viertel</i> , <i>vierzehn</i> , <i>vierzig</i> ;	<i>vier</i> , <i>Viertel</i> , <i>vierteilen</i> ,
<i>Distel</i> ;	<i>vielleicht</i> (geschlossene Kürze), <i>Nische</i> , <i>Wiesbaden</i> .

B Fremdwörter (und Namen)

- I. In haupttoniger offener Silbe gilt langes geschlossenes *i* z. B. *Elías*, *Bíbel*, *Nígor*, *Brasílien*, *Kasíno*, *štúdi(e)rón*, *Tríq*, *Lítor*, *Mímø* 1) mythologischer Name, 2) = Schauspieler. In minderbetonter offener Silbe wird kurzes geschlossenes *i* gesprochen, z. B. *Álibi*, *Kólibri*, *Séllerí(e)*, *Viñón*, *Fíchu* (*fíšu*), *Cliché* (*klišé*), *Kapitál*, *Zítróna*, *Yankee* (*jánki*); man hüte sich, in solchen Fällen statt des *i* vor Vorkalen ein *j* mit Reibungsgeräusch zu sprechen, z. B. *Aktsjón*, *Portjé*. — Der Buchstabe *y* wird als *i* gesprochen in *Zylínder*, *Ýsop* (*ízop*), *Tyball* (*tíbalt*), *Tyról* (auch *Isop*, *Tirol* geschrieben), *Kýnast*, *Kýritz*, *Pýritz*, s. unten § 7 B III S. 56.

- II. Vor einfachem Konsonanten ist *i* in haupttoniger Silbe lang, in nebentoniger aber kurz, z. B. *Alfenid*, *Euklid*; *Tarif*; *Kritik*, *Mosatk*, *Musik*, aber *Chrónik*, *Éthik*, *Harmónik*, *Grammátik*, *Náutik*, *Phonéti*k, *sublím*, aber *Pilgrim*; *Anís*, *París*, *Türkís*, aber *Adónis*, *Dóris*, *grátis*, *Jáspis*; *Appetít*, *Krédít*, *Profít*, aber *Fázit*, *Défízit*, *Prósit*, *Júdith*; *Justíz*, *Milíz*, *Notíz*, aber *Móri(t)z*. — In englischen Wörtern wie *Beefsteak*, *Speech*, *Spleen* wird *ee* als *i* gesprochen (*bífsték*, *spítš*, *splin*); so auch *ea* in *Lear* (*lir*).
- III. Vor mehreren Konsonanten herrscht kurzes *i*, z. B. *Fixum*, *Quinte*, *Edikt*, *Christ*, *Athéist*, *Lissa*, *Fiskus*, *Ziska*, *Prisma*, *Dérwisch*, *Paradigma*, *Logarithmen*, *Zirkel*. So auch vor *ll* in *Mille*, *Villa*, *Lilli*, *Cilly*, *Tilly*, *Pasquill(e)*, *Pistill*, *Postille*, *Pupille*, sowie vor mouilliertem *l* (*lj*) in *Billard*, *Billét*, *Bastille*, *Chenille*, *Mantille*, *Quadrille* (*kadríl'(j)a*), *Cochenille*, *Vanille*, *Camarilla*, *Sevilla*, *Guerilla* (*geríl'(j)a*).
- IV. Beachtenswert sind die Formen: *Kapitol* (aber *Kaptál*), *kritteln* (aber *Kritk*), *Títel* neben *Tittel*, *Spítál* und *Spittel*; *Zithér*; *Zítharóðs*; *Lit(t)oratír*; *Gig* (*gik*), *Whig* (*wig*); *Tuíléríon*; *Krokódíl* und *Krokodill*; *imbezíl* und *imbezill*; *cis*, *sis*, *lila*; *-ville* = *wíl* (*Thionville* etc.); *Chérubím*, *Séraphím*; *Madrid*, *Cid*, *Krim*.
- V. Personennamen auf *-in* haben in der Regel geschlossenes *i*, obwohl es in nebentoniger Silbe steht, z. B. *A'lwin*, *Bálduin*, *Édwín*, *Érwín*, *A'lküin*, *Óborlin*, *Gmélín*, *Bántlyn*, *Bócklyn*, *Rýmelín* (mundartlich wird hier vielfach kurzes offenes *i* gesprochen). Deutsche Namen auf *-in* von slawischer Herkunft betonen in der Regel die Endsilbe: *Berlín*, *Eutín*, *Stettín*, *Collín*; *Zeppelín*; aber *Onégin* (trotz russ. *an'égin*), *Puschkin*.

§ 4 o-Laute

Es gibt zwei *o*-Laute: 1. langes geschlossenes *ö* (*los*, *Kohle*); man hüte sich einerseits vor einer zu sehr dem *ü*

sich nähernden Aussprache, anderseits vor zu offenem *o*, wie man es namentlich vor *r* öfters hört; auch ist der diphthongische Nachschlag eines *u* streng zu vermeiden (nicht *Rȫſə* statt *Röſə*). 2. kurzes offenes *o*; gewarnt sei vor der zu wenig gerundeten, dem *a* sich nähernden Aussprache, z. B. *Gatt* statt *Gott*.

A Deutsche Wörter

I. Langes geschlossenes ō wird gesprochen:

- a) wenn die Schreibung *oo*, *oh* oder *(t)h-o* zeigt, z. B. *Boot*, *Moor*, *Moos*, *Lootse* (jetzt *Lotse* geschrieben, vgl. S. 50), *Sohle*, *Lohn*, *bohren*, *Thron*.
- b) wenn *o* in offener Silbe steht, oder wenn dem *o* ein einfacher Konsonant folgt, z. B. *wo*, *oho*, *so*, *Boden*, *holen*, *Sole*; *Lob*, *Hof*, *Ton*, *Trog*, *sog*, *Los*, *los*, *bot*, *tot*; vor *ch* und *ss* ist *o* lang, wenn nahe verwandte (flektierte) Formen langen Vokal haben, z. B. *höch* (*höhe*), *blöſs*, *grös*, *Schöſs*, *Klöſs*, *Schlöſe*, *Stöſs*, aber *floss*, *schoss*, *Amboss* (*Amboſſe*).

II. Kurzes offenes *o* wird gesprochen, wenn mehrere Konsonanten oder *sch* folgen, z. B. *fordern*, *Sporn*, *gehorchen*, *wollen*, *Robbe*, *kommen*, *Kost*, *Sonne*, *Most*, *Mostrich*, *Rost* 1) des Eisens, 2) zum Rösten auf dem Feuer, *rostet*, *Frosch*, *Trotz*. Ebenso vor *ch* und *ss*, wenn nicht nahe verwandte (flektierte) Formen langen Vokal haben, z. B. *doch*, *Joch*, *kroch*, *roch*, *Geschoss*, *Ross*, *Tross*.

III. In folgenden Wortformen ist die (vielfach schwankende) Quantität des *o* geregelt worden:

Kurzes offenes *o*:   Langes geschlossenes ō:

- *ob*;   *Öbacht*, *bǣobachtən*, *Knȫblauch*,
    Öbst, *Pröpst*;
- Hochzeit*;
- Bischof* (aber Pl. *Bischöſə*);   *Vögt*, (*Vögtə*); *Hérzog* (Pl.
    Hérzögi) hat kurzes ge-
    schlossenes *o*.

Kurzes offenes <i>o</i> :	Langes geschlossenes <i>ö</i> :
<i>Brombeere</i> , <i>vom</i> ; <i>von</i> ;	<i>Mönd</i> , <i>Möntag</i> ;
<i>Lórbeer</i> , <i>Vorteil</i> ;	<i>vör</i> ;
<i>erlosch</i> , <i>gedroschen</i> , <i>Droste</i> (die hochdeutsche Form ist <i>Trúchsess</i>), <i>Drostéi</i> ; <i>Floss</i> ,	<i>Klöster</i> , <i>Östern</i> , <i>Tröst</i> ;
(Pl. <i>Flöſſe</i>);	
<i>Ost</i> , <i>Osten</i> .	

B Fremdwörter (und Namen)

- I. In haupttoniger offener Silbe herrscht langes geschlossenes *ö*, z. B. *Bø-ōtes*, *Dóm̄inq*, *Góa*, *Obðø*, *Parðølø*, *Póløn*, *Schib(b)oleth* (*šibólet*), *Sóda*, *Sófa*, *Stóa*, *Štróphø*, *Aristótøles*. So auch, wo französisches *au*, *eau* geschrieben wird oder stummer Konsonant folgt, z. B. *Sauce* (*sóssø*), *Bureau* (*býrðø*), *Bordereau*, *Gros* (*grðø*), *Tricot* (*tríkðø*), *Dépot* (*dépðø*), *Réchaud* (*rëšðø*), *Bordeaux* (*bordðø*), *comme il faut* (*kom il fðø*); so auch im italienischen *póco*, *confúðco* (trotz der in Italien üblichen offenen Aussprache). In minderbetonter Silbe ist dieses *o* von kürzerer Dauer aber doch geschlossen, z. B. *Hôtel*, *Anatomie*, *Zeremonie*, aber Plur. *Zeremóniøn*), *Photographie*, *Álkowøn*, *Ságø*, *Pháraø*, *Réaumur* (*rëomðø*).
- II. Vor einfachem Konsonanten ist *o* in haupttoniger Silbe lang, in nebentoniger Silbe aber kurz, z. B. *Hemiglób*, aber *Nábob*; *Allód*, *Jód*, *Hesiód*, aber *Náchod*; *Philosóph*, aber *Christoph*; *Démagóg*, *Pádagóg*, aber *Mágog*; *reziprók*, aber *Opodéldok*; *Symból*, *Pól*, *Kamifól*, aber *Entresol* (*átrsøl*), *Álkohol*; *Dóm*, *Anatóm*, *Symptóm*, aber *Sódom*; *Barón*, *Postillón*, *Špión*, aber *Á(a)ron*, *Kréon*, *Nátron*, *Kólon*, *Léxikon*; *Ásóp*, *Heliotróp*, aber *Ysop* (*iſop*); *Elektrophór*, *Meteór*, *Louisdór*, *Hymór*, *Ténór* (Singstimme), aber *Phósphor*, *Rhétor*, *Ténor* (Ton, Haltung, z. B. eines Schriftstückes); *grandiós*, aber *Hélios*; *Despót*, *Heródót*, aber *Tálbott*, *Túrandot*; *Ásow*, *Síuwórow*.

Nach dieser Regel sind die vielen Fremdwörter auf *or*, wie *Assessor*, *Dóktor*, *Proféssor*, *Mótör*, *Fáktor* usw. mit kurzem *o* der Endung zu sprechen; vor der Aussprache *Doktor*, *Prfesser* ist nicht minder zu warnen, als vor der auf der Bühne vielfach gepflegten *Dóktor*, *Proféssor*. Die verlängerten Formen haben langes *ö*: *Doktören*, *Professórən*, *Pastórən* (darnach vielerwärts *Pastór* neben *Pástor*; auch hört man heute oft *Motór*, *Mótörboot*).

- III. Vor mehreren Konsonanten gilt kurzes *o*, z. B. *Apóllo*, *Dólce* (*doltše*), *polnisch*, *Komma*, *Gondel*, *Epamí-nónadas*, *Jessónda*, *Horízont*, *Diphthóng*, *Galópp*, *Lord*, *Šport*, *Optik*, *Glosse*, *Géognóst*, *Gnóstiker*, *Kompótt*, *Lótto*, *Mótto*, *orthódóx*, *Gozzi*; so auch *Cologne* sprich *kölónjø*.
- IV. *oe* und *oi* in vereinzelten niederdeutschen Namen werden als *ö* gesprochen, z. B. *Soest*, *Itzehoe*, *Koesfeld*, *Grevenbroich*, *Troisdorf*, (*Voigt*); *ow* ist als *ö* zu sprechen in (englisch) *Bowle* und in Namen slavischer Herkunft wie *Grabow*, *Pankow*, *Treptow*, *Virchow* (*firčø*). Auch gilt *ö* in *Toast*, *Coaks* (engl. jetzt gewöhnlich *coke*) = *töst*, *köks*. Über *oi*, *oy* in französischen Wörtern (gesprochen *øái*, *øü*) ist in § 1 B gehandelt.
- V. Kurzes *o* gilt in französischen Wörtern mit *oc*, *oque*, (*ok*) z. B. *en bloc* (*ã blok*), *Choc* (*šok*), *Languedoc* (*lāg(ə)dók*), *Medoc* (*médok*), *choquieren* (*šokírən*); so auch in *baróck*, *Taróck*; ebenso in engl. *Grog* (*grok*).
- VI. Die französischen Wörter mit silbenauslautendem *on*, *om* sind mit nasaliertem Vokal zu sprechen, z. B. *Chámpignõ*, *Flacõ*, nicht *Champignon*, *Flakon*. Indessen ist dieser französische Laut aufgegeben in *Bataillón* (aber *Eskadrõ*, in Österreich *Eskadrón*), *Postillón*, *Pensión* (*Päsión* oder *Pensión* gesprochen) und bürget sich auch ein in *Balkón*, *Garnifón*, *Kantón*. Aber lateinische Wörter haben stets *-ón* (*Versión*, *Natión*); in englischen Wörtern ist *-on* zu sprechen: *London* (nicht *Londõ*), *Wellington* usw.

§ 5 ö-Laute

Es gibt zwei verschiedene ö-Laute: 1. langes geschlossenes ö; man achte wohl darauf, es mit genügender Lippenrundung zu sprechen, damit es nicht dem ē ähnlich klinge (*schöne* wie *schēne*); man hüte sich ferner, hinter dem ö den diphthongischen Nachklang eines i hören zu lassen, wie ihn leidenschaftliche Rede bisweilen hervorbringt (*krönen*, *schȫn* statt *krönen*, *schōn*), oder gar mit offenem ö ein *krönen*, *schȫn* zu sprechen, wie es in verschiedenen niederdeutschen Gebieten (z. B. in Pommern und Mecklenburg) vorkommt. 2. kurzes offenes ö; auch hier achte man auf die Lippenrundung, so daß möchte, können nicht ähnlich wie *Mächte*, *kennen* klingen (vgl. § 9).

A Deutsche Wörter

- I. Langes geschlossenes ö ist zu sprechen, wenn die Schreibung öh oder (t)h-ö zeigt, z. B. *Höhle*, *Söhne*, *Thrönchen*; wenn ö in offener Silbe steht, oder wenn einfacher Konsonant folgt, z. B. *öde*, *Herzöge*, *Bischöfe* (vgl. S. 48) *tönen*, *töricht*, *Öl*, *Stör*, *Hös-chen*, *Erlös*; *Schösse*, *Stöse*.
- II. Kurzes offenes ö gilt vor mehreren Konsonanten oder sch, z. B. *Böcke*, *wölben*, *Wölfe*, *Söldner*, *Mönch*, *Körbe*, *Frösche*, *ergötzen*, *plötzlich*. Ebenso vor ch und vor ss, falls nicht flektierte Formen langen Vokal haben, z. B. *Köche*, *röcheln*, *Rösslein*, *Schlösschen*, *schösse*, *Schößling*.
- III. Für folgende Wortformen ist die (vielfach schwankende) Quantität des ö geregelt worden: mit langem geschlossenem ö sind zu sprechen *Gehöft*; *Vögte*, *Behörde*, *Börde*, *Förde*, *Börse*; *die Flösse* (Sing. *Floss*); *Nössel*; *Böschung*; *trösten*, *tröstlich*; *Österreich*; *rösten* (aber *der Rost*, auf dem man *röstet*); *das Flöz*. Kurzes ö gilt in *Mörser*; auch in *östlich*.

B Fremdwörter (und Namen)

- I. Für Fremdwörter gilt geschlossenes langes ö, z. B. *Eriböa*, *Möən*, *Epopöö*, *obszön*, *graziös*; ebenso in *Diarröhö(e)*

(statt des zu erwartenden *Diarrho-e*): auch das französische *eu*, *eue* in *adieu*, *Milieu*, *Balletteuse*, *queue* u. s. w. wird wie geschlossenes ö gesprochen (*adiö*, *miliö*, *baletöfö*, *kö*) ebenso *Mo(n)sieu(r)*, *Deserteur*, *Friseur*, *Redakteur* und *Coeur* (*mosiö*, *dəfertöfö*, *friföfö*, *rədaktöfö*, *kör*). In neben-toniger Silbe gilt kurzes geschlossenes ö, z. B. *Déjeuner* (*dəfjünér*).

- II. In französischen Wörtern wird *un*, *um* im Silbenauslaute oder vor folgendem stummen Konsonanten wie nasalisiertes ö gesprochen (nicht öŋ), z. B. *Parfum* = *Parfö*, *Verdun* = *Werdö*, *Vingt-et-un* = *Wē-te-ö*. Hingegen wird *un*, *um* vor Vokal wie ün, üm gesprochen, z. B. *Luneville*, *Parfumerie* = *Lüñwil*, *Parfüməri*, s. unten § 7 B.
- III. Für die deutschen Namen ist zu bemerken, daß ö oft oe geschrieben wird, z. B. *Goethe*, *Schroeder*, *Goetze*; oi und oy werden bisweilen wie langes ö gesprochen in pommerschen Namen, z. B. *Loitz* (vgl. aber S. 58); oey ist als langes ö zu sprechen in *Oeynhausen*; langes ö gilt in *Wörth* (trotz der örtlichen Aussprache mit kurzem Vokal) und *Mörs*, kurzes ö in *Görz*, *Ötzthal*.

† ✓ § 6 u-Laute

Es gibt zwei verschiedene *u*-Laute: 1. langes geschlossenes ü; 2. kurzes offenes *u*. Man hüte sich, dieses *u* dem kurzen *o* ähnlich zu sprechen (*Mutter*, *Kuss*, *und* ähnlich wie *Motter*, *Koss*, *ond*), wie es in nordwestdeutschen Mundarten vielfach geschieht.

A Deutsche Wörter

- I. Langes geschlossenes ü wird gesprochen,
  - a) wenn die Schreibung *uh* zeigt, z. B. *Kuh*, *Schuh*, *fuhr*, *Buhle*.
  - b) wenn *u* in offener Silbe steht, oder wenn in derselben Silbe einfacher Konsonant folgt, z. B. *Nu*, *Uhu*, *du*, *zu*, *Bube*, *Spule*, *uzen*; *Schub*, *Flug*, *genug*, *Zug*, *Spuk*, *-tum*, *tun*, *gut*, *Armut*, *Mus*. Ebenso vor *ch*

und vor *ss*, wenn nicht etwa verwandte (flektierte) Formen kurzen Vokal haben, z. B. *Bāch*, *Flūch*, *Be-sūch*, *Tūch*, aber *Spruch*; *Fūs*, *Grūs*, *Mūse*, aber *muss*, *Genuss*, *Guss*, *Schluss*.

II. Kurzes offenes *u* wird gesprochen, wenn mehrere Konsonanten oder *sch* folgen; vor *ch* und *ss*, wenn nahe verwandte Formen kurzen Vokal haben, z. B. *Luchs*, *Bucht*, *Druck*, *Luft*, *Schluf*, *Geduld*, *Bund*, *Vernunft*, *jung*, *Brunst*, *Brust*, *Mutter*, *Kutsche*, *Sturm*, *Durst*, *Busch*, *Spruch*, *Kuss*.

III. In folgenden Wortformen ist die (vielfach schwankende) Quantität des *u* geregelt worden:

Kurzes offenes *u*:

Bruch = Brechung, *Geruch*,
Spruch, *Trūchs*, *Bucht*,
Ducht = Ruderbank,
schluchzen;

Langes geschlossenes *ü*:

Brūch = 1) Sumpfland, 2) Hose,
Flūch, *Küchen*, *rūchlos*, *ver-rūcht*, *rūchbar*, *Wūcher*, *jūchzen*; *flūgs* (aus *Flūges*);
Wūchs, *wūchs*.

Urteil:

Blust (Blüte), *Dust* (Staub);
rutschen;
Schmutz, *verdutzt*;

Gebūrt, *Gebūrtstag* (aber *ge-bürting* mit kurzem *ü*), *Ür-*,
ür- als Vorsilbe, z. B. *Ür-bild*, *Ürfēhde*, *Ürhēber*, *Ürkunde*, *Ürsache*, *Ürgroßvater*,
Ürform, *Ürwald*, *ürbar*, *ür-alt*, *Ürlaub*, *Ürsprung* (Aus-nahme *Urteil*, *Urtel*);

Rūs, *hūsten*, *pūsten*, *Knūst*,
Schūster, *Wūst*;
knūtschen;
dūzen.

kurzes geschlossenes *u* gilt
in *zum*, *zur*.

B Fremdwörter (und Namen)

I. *ü* ist geschlossen und lang, wenn es in haupttoniger offener Silbe steht, ebenso das französische *ou*, auch

wenn stummer Konsonant folgt, z. B. *Júno*, *Zúlu*, *Gnú*, *Sou*, *Louis*, *Bijou* (*bíʃú*), *Route* (*rútə*), *Coup* (*kúp*), *Ragout*, *Partout*, *jaloux* (*ʃalú*). In nebentoniger offener Silbe gilt kurzes geschlossenes *ü*, z. B. *Statue* (*ʃtátuə*), *Rúlnø*, *Kákadù*, *Rendezvous* (*rádəvú*). — *oe* in niederländischen Wörtern wird wie *ü* gesprochen, z. B. *Boeren* sprich *Búrən*; so auch *ue* in *Kotzebue* (*kótsəbú*).

- II. *u* ist vor einfacheim Konsonanten in haupttoniger Silbe lang, in nebentoniger aber kurz, z. B. *Chérub*; *Eunúch*, aber *Báruch*; *Lúdwig*, *Rúdlieb*; *Népomuk*; *Oxydúl*, *Schmúl*, *Thrasybúl*, aber *Kónsul*, *Stámbul*; *Konfúm*, *posthúm*, aber *Sámum*, *Kollégium*; *Kattín*, *immún*, *Neptún*; *Sírup*, *Éistrup*, *Bárntrup*; *Azúr* (*atsúr*), *dúr*, *matúr*, *Remédiúr*, aber *Púrpur*, *Hódur*; *konfús*, *abstrús*, aber *Fídibus*, *mínus*; *Dispút*, *Rekrút*, aber *Kálíkut*, *Líliput*.
- III. vor mehreren Konsonanten gilt kurzes offenes *u*, z. B. *Schmuggel*, *Brutto*, *Muskel*, *Kurs*, *Tibúll*, *Puls*, *Kux*, *Juchten*, *Justiz*, *Prokrustes*, *Produkt*, *Kutsche*, *Chirurg*, *Dramaturg*; so auch *Bouillon*, *Patrouille* (*buljó*, *patruljó*).
- IV. Bemerkenswert sind folgende Formen: mit kurzem *u* *Ulrich*; *Luther*, *lútherisch* (aber in dogmatischem Sinne *luthérisch*); *Huss*, *Russland*, *bugsieren*, *kaduck*, *Klub*, *Schubjack*, *kapít* (*Kápút* = Kapitel), *Jus* (Recht), *plus*, *Rum*. Mit langem *ü*: *Bélzebüb*.

§ 7 ü-Laute

Es gibt zwei verschiedene ü-Laute: 1. langes geschlossenes *ü*; man achte auf genaue Lippenrundung, damit das *ü* nicht dem *í* ähnlich klinge (*kühl* nicht ähnlich wie *Kiel*). 2. kurzes offenes *ü*; auch hier achte man auf die Rundung (S. 27), nicht minder aber darauf, daß das kurze *ü* sich nicht dem *ö* näherte (daß *Mütter* nicht ähnlich klinge wie *Mötter*) — ein Fehler, zu dem manche nordwestdeutschen Mundarten neigen.

A Deutsche Wörter

- I. Langes geschlossenes ü wird gesprochen,
  - a) wenn die Schreibung üh zeigt, z. B. *kühn*, *Gebühr*, *führen*.
  - b) wenn ü in offener Silbe steht, oder wenn einfacher Konsonat folgt, z. B. *üben*, *spülen*, *müde*, *für*, *Tür*, *schwül*, *Geblüt*, *Gemüt*; ebenso vor auslautendem /s/, z. B. *süß*; vor einfachem ch in *Flüche* (*Flüch*), *Bücher*, *Tücher*, *büchen*, *Küchlein*, aber *Brüche* (*brüchig*), *Gerüche* (*an-rüchig*), *Küche*, *Sprüche*.
- II. Kurzes offenes ü gilt vor mehreren Konsonanten oder sch, z. B. *flüchtig*, *Büchse*, *Kürbis*, *mürbe*, *stürbe*, *Bürde*, *nüchtern*, *Gerücht*, *landrüchtig*, *Glück*, *Sülze*, *Tünche*, *gelüsten*, *rüsten*, *Büste*, *Küster*, *Scharmützel*, *Büsche*.
- III. In folgenden Wortformen ist die (vielfach schwankende) Quantität des ü geregelt worden: langes ü gilt in *Brüche* (Mehrzahl von *Brüch*, siehe unter u; aber kurzes ü in *Brüche* = 1) Brechungen, 2) Strafe), *Rüsche*, *hüsteln*, *Püster*, *düster*, *wüst*, *Nüstern*, *Rüster* (Ulme). — Kurzes ü gilt in *Gelüde*, *gebürtig*.

B Fremdwörter (und Namen)

- I. Französisches u in offener Silbe und vor einfachem Konsonanten sowie ue sind in haupttoniger Silbe wie langes, in mindertoniger Silbe wie kurzes geschlossenes ü zu sprechen, falls nicht nasalierter Vokal gilt, z. B. *Revenue*, *Parvenu*, *Bellevue*; *Solitude*, *parfumieren* (rəvənœ̄, parvənœ̄, bel(o)wœ̄, solitidœ̄, parfümœ̄n), so auch bei folgendem stummen Konsonanten, z. B. *Debütt* (dəbœ̄t); ferner *Kostüm*, *Kalkül*, *ridikül*. *Suite* wird meist als *Switœ̄*, *Parapluie* als *Paraplœ̄* gesprochen. Über um, un im Silbenauslauten (ð) sieh oben § 5 B.
- II. vor mehreren Konsonanten gilt kurzes ü, z. B. *Tartüff*, *Budget* = büdʒē (über das ſ vgl. § 20 S. 70 und 71).

- III. in griechischen Wörtern ist *y* in haupttoniger offener Silbe, desgleichen vor einfachem Konsonanten in haupttoniger Silbe ein langes geschlossenes *ü*, in nebentoniger offener Silbe ist es kurzes geschlossenes *ü*; vor einfachem Konsonanten in nebentoniger Silbe sowie vor mehreren Konsonanten ist es kurzes offenes *ü*. Z. B. *Lýra*, *Zyprésse*, *Analyse*, *Pyrotéchnik*, *Týrus*, *Myopie*, *Asýl*, *Peristýl*, *Misogýn*, (sprich *lýra*, *tsüprésə*, *asül*, *mísoғýn* usw.); aber mit kurzem offenem *ü* *Sátyr* (*sátür*), *Ýpsilon* (*üpsilon*), *Sibýlle*, *Berýll*, *Krýpta*, *Mýstik*.
- IV. Beachtenswert ist folgendes. Langes *ü* gilt für *ui* in den Namen *Duisburg* und *Juist*; kurzes *ü* gilt in *Blücher*, *Lustre* (*Lüster*). — Geschlossenes *i* (in hochbetonter Silbe lang, in nebentoniger kurz) wird gesprochen in *Zylinder*, *Ysop*, *Tybalt*, *Tyrol* (*Isop*, *Tirol*), *Kynast*, *Kyritz*, *Pyritz* sprich *tsilindər*, *ɪsop*, *tibalt*, *tıról*, *kínast*, *kírits*, *pírits*; auch in *Satírə*, das mit *i* zu schreiben ist. — Kurzes offenes *i* gilt in *Gyps*, *Myrte*, *Sylbe*, *Krystáll*, *Cymbel* (*Zimbel*), *Aegypten* (sie alle werden jetzt zumeist mit *i* geschrieben), in *lynchen*, ferner in *Pyrmont*, *Kyffhäuser* (*linčən*, *pírmont*, *kífhöjsər*). — Man vergleiche auch *i* § 3 B, die *ei*-Laute § 8, und das *j* § 22.

§ 8 ai-Laute

Die Aussprache des Diphthongs, der in der Schrift sowohl durch *ai* als auch durch *ei* dargestellt wird, ist eine einheitliche und kommt der durch *ai* veranschaulichten nahe, denn sie besteht bei ruhiger, verstandesmäßiger Rede (vgl. S. 12) aus einem hellen kurzen *a* mit folgendem sehr kurzen geschlossenen *ɛ*. Man hüte sich, das *a* allzu hell, dem kurzen *ä* ähnlich, zu sprechen (z. B. *Fläis*, *däin* = *Fleis*, *dein*), wie es z. B. in den Ostseeprovinzen üblich ist; auch darf das *a* nicht zu lang gedehnt werden (*fläis*, *däin*), wie man es in Hannover hört; anderseits aber soll das *a* nicht

gedunkelt und dem kurzen *o* ähnlich gesprochen oder der Diphthong gar durch folgenden Nasal beeinflußt werden, wie es in vielen süddeutschen Gegenden geschieht, z. B. *daī(n)* oder gar *doī(n) = dein*. Der lyrische Affekt wirkt leicht auf den zweiten Teil des Diphthongs und führt zu übertrieben heller Aussprache eines *i* statt *e*, z. B. *lājdən*.

Der Diphthong *āe* wird gesprochen

- I. für die Schreibung *ai* z. B. *Hai, Hain, Kaiser, Laich, Mai, Maid, Mais, Maische, Waid* (blaue Farbe), *Laib* (Brot), *Rain, Saite, Waise*; ferner in Namen wie *Main, Laibach, Krain; Raimund, Rainer; Maier, Baier* usw. In Fremdwörtern wie *Bai, Laie, Lakai, Serail* (sprich *serāel*); *Balalíka, Káiro*; aber mehrsilbige (nicht diphthongische) Aussprache des *ai* liegt vor in Wörter wie *Kā-in, Nā-in, Altā-i, Ha-īti, Kara-īben*; ferner in Formen wie *Mosa-īk, mosá-isch, Ptolemá-is, Dana-īden* usw.
- II. für die Schreibung *ei* z. B. *Bein, Leib, Eis, Abtei*. So ist auch *aē* zu sprechen in *Rheims* (*rāems*, nicht nach französischer Art *rēs*), vgl. § 2 VI und S. 18.
- III. für die Schreibung *ay, ey* in Namen und in Fremdwörtern, z. B. *Bayern, Mayer, Norderney, Beyer, Heyne, Meyer, Tempeltey; Tokay, Malayan, Paraguay, Uruguay, Bey*; aber für *Bombay, Cambray* gilt geschlossenes *e*, ebenso für *Jockey* (*dřōke*).
- IV. bisweilen für *i* in englischen, für *y* in niederländischen Wörtern, z. B. *Strike = Streik, Bicycle* (*bāesikəl*), *Ohio, Lionel; Yssel, Ryswyk* (*Rāeswaŋk*).

§ 9 au-Laute

Die Aussprache des *au* (*Haus, Mauer, Laub, rauh*) besteht bei ruhiger, verstandesmäßiger Rede (vgl. Seite 12) aus einem kurzen *a* mit folgendem sehr kurzen geschlossenen *o*, z. B. *Hāos, Māoer*; (so auch für *ou* in englischen Wörtern, wie *Stout, Count*). Man vermeide die zu dunkle Aussprache des *a* (*hōos, rōy*), wie sie in norddeutschen

Mundarten häufig ist; auch führt der lyrische Affekt leicht zu Ausschreitungen, indem statt des *o* ein übertrieben geschlossenes *ü* gesprochen wird (*häuser*, *räu*).

§ 10 eu-Laute

Die Aussprache des Diphthongs, der in der Schrift durch *eu* und *äu* dargestellt wird, ist eine einheitliche und kommt am ersten der Verbindung eines kurzen, ganz offenen *o* mit folgendem sehr kurzen geschlossenen *ö* nahe (*lötə*, *höfər* = *Leute*, *Häuser*). Man vermeide es, statt des *o* ein kurzes *ö* zu sprechen, wie es am Niederrhein häufig ist; auch führt der lyrische Affekt leicht zu Ausschreitungen, indem statt des geschlossenen *ö* ein übertrieben geschlossenes *ü* oder gar (mit Aufgabe der Lippenrundung) ein *i* gesprochen wird (vgl. Seite 27). Am meisten aber sei davor gewarnt, die Lippenrundung auch bei dem ersten Laute zu unterlassen (*lätə*, *häfər*), wie es in vielen Gegenden mehr oder minder üblich ist (vgl. S. 33).

Der Diphthong *öö* wird gesprochen

- I. für die Schreibung *eu*, z. B. *treu*, *heute*, *leuchten*.
- II. für die Schreibung *äu*, z. B. *Mäuse*, *Häute*, *läuten*.
- III. für *eu* in griechischen Wörtern, z. B. *Nereus*, *Atreus*, *Pseudoným* (*nérōj̃s*, *átroj̃s*, *psoj̃dónym*); ferner für *eu* in *feudal* (*föödál*); für *ieu* in *Lieut(e)nant* (jetzt fast nur noch *Leutnant* geschrieben); für *oi*, *oy* in Namen wie *Boie*, *Boye*, *Croy*, *Hoyer* (aber *Hoya* = *hója*), *Oybin* (*oöbín*); so auch in dem Ausrufe *hoihō*; für *uy*, *ui* in niederländischen Formen, wie *Ruysdael* (*röösdál*), *Bakhuizen* (*bákhoöfən*) usw. — Kein Diphthong liegt vor z. B. in *Alç-áiten*, *Spondé-us*, *Tédé-um*, *Jubilá-um* usw.

C Konsonanten

Allgemeine Vorbemerkungen

In unserer Orthographie treten vielfach doppelte Konsonanten auf, z. B. *Robbe*, *Flagge*, *essen*, *Narr*, ähnlich *ck* für *kk*, */s* (*/z*) neben *ss*. Diese Verdoppelungen haben aber nur für die Schrift Bedeutung, und man hüte sich streng, das *bb*, *ss* usw. in solchen Fällen länger als *b*, *s* oder gar wie zweimaliges *b*, *s* zu sprechen. Durch solche Mißdeutung des Schriftbildes sind Unverständige öfters zu törichten Ausspracheregeln verführt worden, vor denen nicht genug gewarnt werden kann.

Wirkliche Doppelkonsonanten, die den vollen Wert eines zweimal gesprochenen Lautes hätten, gibt es im Deutschen überhaupt nicht; selbst dann nicht, wenn auslautender Konsonant einer Silbe mit einem gleichartigen (homorganen) anlautenden Konsonanten der Folgesilbe zusammenstößt (z. B. *Heer-ruber*, *wohl-löblich*, *Stimm-mittel*, *hin-nehmen*, *Schiff-fahrt*, *Frosch-schenkel*) oder gar auslautender Konsonant eines Wortes mit gleichartigem Anlaut des folgenden (z. B. *Herr Rat*, *viel leisten*, *dumm machen*, *Gewinn nehmen*, *Schlaf finden*, *Haus Stuart*, *rasch schreiten*, *studiere ich Chemie* usw.) In solchen Fällen wird nicht etwa die Stellung des betreffenden Konsonanten aufgegeben und nach einer Pause neu eingesetzt, wie in *Schiff + Fahrt*; aber es wird auch, falls die beiden Bedeutungselemente als gleichwertig empfunden werden, nicht ein einfacher kurzer Konsonant gesprochen, wie in *Schiffe*. Vielmehr wird die Stellung in der Regel für die Gesamtdauer der beiden Konsonanten beibehalten, doch wird der Atemdruck gegen die Mitte hin zunächst etwas geschwächt und dann (beim Einsatz der zweiten Silbe) wieder verstärkt. Ist der zweite der gleichartigen Konsonanten an sich stimmhaft (z. B. *aufwinden*, *das Schiff wenden*, *aus sagen*, *leis singen*, *euch Jungen*), so wird ebenfalls in der Regel die Stellung beibehalten, jedoch setzt zu Beginn der zweiten Silbe die Stimme

ein. Weitere Regeln über das Zusammentreffen gleichartiger Konsonanten werden bei der Besprechung der behauchten Verschlußlaute (Seite 76) gegeben. Derartige Bestimmungen aber gelten nur für gleichartige Laute, keineswegs für das Zusammentreffen bloß ähnlicher Laute wie *s* und *š*, *s* und *ʃ*: z. B. in *Liebes-schmerz*, *Todes-štunde*, *das schützt*, *das geniert* (*das ſenírt*) ist auf völlige Trennung der *s*- und *š*-Läute zu achten.

Man beachte auch die im phonetischen Teil (unter A Seite 27 ff., 30 ff.) gemachten Bemerkungen über Aussprache und Schreibung der Konsonanten.

I Reine Stimmtonlaute (r- und l-Laut; Nasale)

§ 11 r-Laut

Es ist in allen Fällen durchaus Zungenspitzen-*r* zu fordern; nur dadurch kann den schon sehr stark eingebürgerten Mißbräuchen begegnet werden, statt des *r* vor *t* ein *ch* zu sprechen (z. B. *wachten* statt *warten*, *Pfichte* statt *Pforte*) und statt des *r* vor anderen Konsonanten oder statt des auslautenden *r* einen vokalischen Laut entstehen zu lassen, z. B. *štažben* statt *štarben*, *Wuəm* statt *Wurm*, *mē̄* oder *mē̄a* statt *mē̄r* (= *mehr*), *Muttä* oder *Mutta* statt *Mutter*. Ebenso hüte man sich davor, das *r* vor Konsonanten völlig aufzugeben, z. B. *Wäzo*, *Kut* (mit verlängertem kurzen Vokal) statt *Warze*, *Kurt* zu sprechen; zu diesem Fehler neigen namentlich diejenigen Mundarten, die anstatt des Zungenspitzen-*r* nur ein mit dem Zäpfchen gebildetes kennen.

Ob *r* oder *rr*, *rh*, *rrh* geschrieben wird, ist für die Aussprache gleichgültig, also in *schwer*, *Rede* wird das *r* gerade so gesprochen wie in *Narr*, *Rhein*, *Rhetórik*, *Pyrrhus*, *Katárrh*.

In Nebensilben soll *er* nicht als bloßes *r* gesprochen werden, vgl. oben § 2, IV Seite 43.

§ 12 l-Laut

Bei dem *l* legt sich die Vorderzunge gegen das obere Zahnfleisch. Das *l* darf nicht zu schwach gesprochen werden,

so daß man statt des *al*, *il*, *ul* in *kalt*, *wild*, *Schuld* fast nur ein kurzes *a*, *i*, *u* hört; anderseits aber hüte man sich, das *l* allzulange anzuhalten, wie es in den Ostseeprovinzen häufig ist. Auch achte man darauf, daß das *l* nicht zu weit hinten im Munde gebildet werde und einen *ul*-Klang annehme, der naturgemäß besonders nach hellen Vokalen stört (*Geld* wie *geuld*); niederfränkische, auch pommersche Mundarten neigen hierzu. Endlich müssen begleitende Reibungsgeräusche vermieden werden, wie sie sich leicht z. B. beim Zusammentreffen von *t* und *l*, *sch* und *l* (*Atlas*, *schliessen*) ergeben. Auch ist darauf zu achten, daß *l* nicht stummlos gesprochen werde, wie es sich besonders leicht im Anlaut der Ableitungssilben *-lich*, *-lein*, *-ling* usw. nach stimmlosem Auslaut der vorhergehenden Silbe einstellt, z. B. *lieb-lich*, *Räd-lein*, *Rös-lein*, *Feig-ling* (vgl. unten S. 78).

Über das mouillierte *l* in französischen, spanischen, italienischen Wörtern sieh unter § 22 B 3 und S. 31.

§ 13 Nasale **m**

Es ist darauf zu achten, daß das *m* mit voller Stimme und nicht (ohne diese) nur durch Verschluß der Lippen gebildet wird. Fehler in der Aussprache des *m* sind selten.

In Nebensilben soll *əm* nicht wie bloßes *m* gesprochen werden, vgl. § 2, IV, S. 43. Anderseits hüte man sich, das auslautende *m* nach langen Vokalen, nach *r* oder *l* wie *əm* zu sprechen, z. B. *Lei(ə)m*, *Ar(ə)m*, *Hal(ə)m* statt *Leim*, *Arm*, *Halm*.

n-Laute

I. Bei dem gewöhnlichen *n* legt sich die Vorderzunge gegen die Oberzähne oder das obere Zahnfleisch. Zu beachten ist, daß sich nicht begleitende nasale Reibungsgeräusche einstellen, wie sie sich leicht bei dem Zusammentreffen von *k* oder *t* und *n* ergeben, z. B. *Ätna*, *Knie*. Auch vermeide man, *m* statt des *n* vor *f* zu sprechen, z. B. *Semf*, *samft* statt *Senf*, *sanft*. Ferner ist darauf zu halten, daß das *n* im Auslalte der Wörter, der Vorsilben und

der Teile von Zusammensetzungen nicht durch folgendes *m*, *p*, *b*, *f*, *k* oder *g* beeinflußt werde: also *an-merken*, *an-bauen*, *an-fangen*, *an Karl*, *an-klagen*, *un-klar*, *Bahn-geleise*, *an-genehm*, nicht *ammerken*, *ambauen*, *amfangen*, *aŋ Karl*, *aŋklagen*, *unklar*, *Bahn-geleise*, *aŋ-genehm*; so auch *Kon-gress*, *kon-genial*, *in-kognito*; *Kontesse*, nicht *Kongtesse* oder *Kötess*. — Über das mouillierte *n'* vgl. Seite 31 und § 22 B III.

In Nebensilben soll *-ən* nicht wie bloßes *n* gesprochen werden (*leidn* statt *leiden*) oder gar vollkommen mit vorhergehendem *n* zusammenfließen (*wein-n* statt *weinən*); ebenso hüte man sich vor Beeinflussung des *-ən* durch vorhergehendes *p*, *b*, *f*, *w*, *m* (*grabm*, *rühmm*, *Affm*, statt *grabən*, *rühmən*, *Affən*) oder durch *k*, *g*, *ch* (*leckn*, *regn*, *Rachn* statt *leckən*, *regən*, *Rachən*), vgl. § 2, IV, S. 43. Auch ist die in vielen Gebieten, namentlich Niederdeutschlands, übliche silbische Aussprache des auslautenden *n* nach langen Vokalen oder *r* durchaus zu vermeiden, z. B. *nei(ə)n*, *Berlī(ə)n*, *fer(ə)n* statt *nein*, *Berlin*, *fern*.

II. Ein von dem *n* vollkommen verschiedener Nasal ist das hinten im Munde gebildete *ŋ*; man hüte sich, es zu weit hinten im Halse zu artikulieren. Das *ŋ* ist ein einheitlicher Laut, keine Lautverbindung, und es ist zu sprechen

- 1) im Auslaut der Wörter, in denen *ng* geschrieben wird, z. B. *lang*, *eng*, *jung*, *Jungfrau*, *Junggeselle*; man hüte sich, in solchen Fällen *ŋk* zu sprechen (*laŋk*), vergleiche unten § 25, V, wie es besonders in Norddeutschland üblich ist.
- 2) für *n*, wenn ein *k* folgt, z. B. *Dank* = *dank*, *links* = *liŋks*, *Anker* = *aŋker* (ausgenommen sind die unter I genannten Fälle, z. B. *an-klagen*). So auch vor *x* in Fremdwörtern wie *Phalanx*, *Sphinx*, (*fálanxs*, *sfinxs*).

- 3) für *n*, wenn ein *g* folgt und unmittelbar dahinter vollstimmiger Vokal steht, z. B. *Kongo* = *kóŋ-gó*, *Ungarn* = *úŋ-garn*, *Ingo* = *íŋ-gó*; so auch *Mangan* = *máŋ-gán*.
- 4) für *ng*, wenn der schwache Vokal *ə* oder ein Konsonant folgt, also: *Engel* = *eŋəl*, *Finger* = *fíŋər*, *England* = *eŋ-land*; nicht *fiŋ-gər*, *eŋ-gland*; ebenso *Ingwer* = *íŋ-uər*. So auch vor Konsonant *ríŋs*, *jüŋst*, *Anst*, nicht etwa *ríŋks*, *jünkst*, *aŋkst*; vgl. S. 83.

Beachtenswert ist, daß Vokal mit auslautendem *ŋ* nicht für Nasalvokal eintreten darf: also *Teint*, *Refrain*, *Flacon*, *Façon* sind als *té*, *rəfré*, *flakó*, *fásó* zu sprechen, nicht aber als *teŋ*, *rəfren*, *flakon*, *fason*. Auch ist zu warnen vor der Aussprache *Aymes*, *ayməs dei*, *máymíficat*, *Maŋificénz*, *Károlus Maynus*, *Maŋnét*, *Dóŋma*, *stáymieren*, *Éjmont*, *Phléýma*, *Digmat*, *Piŋménit*, *inkógnito* anstatt *Agnes*, *ágnus déi*, *magníſíkat*, *magnifitsénts*, *kárólus mágnum*, *magnét*, *dógmá*, *stagnířen*, *égmont*, *flégma*, *dignítät*, *pigmént*, *inkógnítö*.

II Hauchlaut und Reibelaute

§ 14 h-Laut

Der Hauch, der durch *h* bezeichnet wird, ist nur vor vollstimmigem Vokal zu sprechen, also stets im Anlaute der Wörter (oder Kompositionsglieder), z. B. *hart*, *Gehalt*, *Anhalt*, *Hausherr*; ferner in Formen wie *aha*, *Ahorn*, *oho*, *Uhu*, *hoiho*. So auch in Fremdwörtern und Namen, z. B. *Hannibal*, *Hypochonder*, *rehabilitieren*, *Ahasvér*, *A'lkohol*, *Jehova*, *Johannes*, *Kohorte*, *Wilhelm*; *Brúnhild*, *Gíslher*. In Namen wie *Mathilde*, *Walther*, in denen das *h* einem Verschlußlaute folgt, ist es stumm.

In allen anderen Fällen ist das *h* der Schreibung als Dehnungs-*h* und für die Aussprache als nicht vorhanden zu betrachten, also *ru(h)ig*, *se(h)en*, *E(h)e*, *We(h)e*, *Lo(h)e = rūich*, *fī(ə)n*, *īə*, *wīə*, *lōə*. Hier ist das *h* erst spät und irrtümlich eingeführt worden (vgl. S. 11); auch in den Schreibungen *th*, *rh* bleibt das *h* für die Aussprache unbeachtet.

§ 15 f

Bei dem stimmlosen Reibelaut *f* wird die Enge, durch die der Luftstrom geht, durch die Oberzähne und die Unterlippe gebildet, nicht aber durch beide Lippen. Dieses labiodentale *f* wird gesprochen in allen deutschen Wörtern, in denen *f* (*ff*) oder *v* geschrieben wird, z. B. *Feind*, *fühlen*, *schlafen*, *Affe*, *Vater*, *Frevel*; ein Unterschied zwischen der Aussprache des *f* und *v* besteht nicht, vgl. S. 11. Man hüte sich, das *f* (wie in bairisch-österreichischen Gegenden) zu matt oder gar (wie z. B. in schlesischen Mundarten) zwischen Vokalen stimmhaft zu sprechen: also *Eifer* (nicht *Eiwer*). — So gilt auch *f* in den früh eingedeutschten Wörtern *Vers*, *Vesper*, *Veilchen*, *Veit*, *Vietsbohne*, *Vogt*, *Käfig* u. s. w. Die Aussprache *Wers*, *Wesper* ist späteren, gelehrt Einflüssen zu danken und ist zu vermeiden. — *ph* in *Epheu* (*Efeu*), auch in fremden Wörtern (*Photograph*, *Philosophie*, *Aphorismen*, *Symphonie*, *Sphinx*), ist als *f* zu sprechen; *Sappho = sáfó* (trotz der griechischen Aussprache).

Häufig kommt *f* in der Lautverbindung *pf* vor, und zwar erscheint es hier verlängert und behaucht, z. B. *Pf'erd*, *Pf'ahl*, vgl. § 23. — Man hüte sich, statt des *pf* ein bloßes *f* zu sprechen, wie es mundartlich im Wortanlalte und nach *m* häufig vorkommt (*Fosten*, *Feife*, *Damf*).

In deutschen Namen ist anlautendes *v* als *f* zu sprechen, z. B. *Varel*, *Vechta*, *Verden*, *Vilbel*, *Villach*, *Villingen*, *Vilmar*, *Vischer*, *Vorst*, *Voss*, *Vlieland*, *Vöslau*; so auch in *Bremervörde*. Wie *f* ist das *v* auch zu sprechen im Anlaute niederdeutscher und niederländischer Wörter und so auch in dem vor Familiennamen häufigen *van*, z. B. *van Beethoven* (*fan bēthōwən*),

van den Vondel (*fondəl*), *van der Velde* (*feldə*). Im Inlaut herrscht Schwanken zwischen *f* und *w*, z. B. *Sievers* wird als *Siefers* und *Siewers* gesprochen; indessen überwiegt *w*, z. B. *Evers, Dove, Trave*. *f* gilt in *Havel, Bremerhaven, Wilhelms-haven*. Für *w* wird entschieden in *Hannover* (trotz der orts-üblichen Aussprache); so auch in *Hannoveraner, hannöversch.*

In Fremdwörtern, die in jüngerer Zeit aufgenommen sind, wird anlautendes und inlautendes *v* wie *w* gesprochen, z. B. *Vasall, Venus, Villa, Violine, Vokal, Verdikt, November*; so auch in *David, Eva*. Aber *f* gilt im Auslaut, z. B. *Sklav, brav, Vesuv* (hingegen *Sklaven, braver* mit *w*; aber *brawst* mit *f*); *Genitiv, Substantiv, Nerv* (aber *nervös* mit *w*).

§ 16 w

Für den stimmhaften Reibelaut *w* gilt die gleiche Mundstellung wie für *f*: die Enge muß durch die Oberzähne und die Unterlippe gebildet werden, nicht aber durch beide Lippen, wie es zumeist in Mitteldeutschland üblich ist. Das *w* wird gesprochen, wenn die Schreibung ein *w* zeigt (*Wald, Gewehr*); sodann für die Schreibung *v* in den unter *f* erwähnten Fällen (§ 15); endlich in den Lautverbindungen, die *qu, schw, zw* geschrieben werden, z. B. *Qual, schwarz, zwei*. Man hüte sich davor, bei Aussprache dieser Verbindungen *qu, schw, zw* in den Fehler einer vokalischen Aussprache des *w* zu verfallen oder einen gemurmelten Vokal *ə* einzuschlieben oder ein *f* zu sprechen, also: *schwarz* darf weder wie *schuarz*, noch wie *schwarz*, noch wie *schfarz* gesprochen werden.

§ 17 s

Das stimmlose (harte, scharfe) *s* wird sowohl durch *s* als auch durch */s, ss (s)* dargestellt; für die Aussprache macht das keinen Unterschied. Von einer unreinen, sei es einer lispelnden oder einer dem *sch* sich nähernden Aussprache des *s*, wie sie vielen Leuten eigen ist, muß besonders gewarnt werden. Auch spreche man die *s*-Laute nicht zu matt — ein Fehler, zu dem die bairisch-österreichischen Gebiete neigen.

A Deutsche Wörter

Das stimmlose *s* ist zu sprechen

1) im Auslaut, z. B. *Hals*, *Haus*, *des Schiffes*; so auch vor Ableitungssilben, z. B. *Häus-chen*, *Rös-lein* (vgl. S. 78).

2) wenn */s* oder *ss* geschrieben wird, z. B. *Gruss*, *Stöfse*, *Masse*, *fliesen*, *Ross*, *Masse*, *flüssig*, *wissen*. Gewarnt sei vor stimmhafter Aussprache nach langem Vokal, wie man sie z. B. in Schlesien oft hört (*außer* statt *außer*).

3) in den Lautverbindungen *st* und *sp*, wenn sie nicht im Anlante-stehen, z. B. *rasten*, *raspeln*, *Geist*.

4) in der Lautverbindung *ts*, die entweder *ts* oder *z* oder *tz* geschrieben wird, und zwar erscheint es hier verlängert und behaucht, z. B. *Zeit*, *Zahl* (*ts'á:t*, *ts'ál*), vgl. Seite 80, und in *ks*, das *x* geschrieben wird, z. B. *Rätsel*, *ziehen*, *Schmerz*, *Witz*, *schätzen*, *Hexe*, *Axt*. Statt des anlautenden *z* nach *l*, *n* darf nicht *s* gesprochen werden, wie man es wohl in niederdeutschen Mundarten hört: also *Salz*, *Pelz*, *Kranz* nicht *fals*, *pels*, *krans*, sondern *salts* usw.

5) im Inlaut nach Konsonanten außer *r*, *l*, *m*, *n*, also *Rätsel*, *Erbse*, *Krebse*; aber *Hälse*, *Banfen*, *Hirse*, *Wamfes*.

B Fremdwörter

Hier ist es besonders schwierig, die Aussprache des stimmlosen *s* und stimmhaften *f* zu regeln, denn manche fremden Wörter, die in ihrer Heimat *s* zeigen, befinden sich bei uns in der Einbürgerung und werden daher bald mit *s*, bald mit *f* gesprochen, je nachdem sie weniger oder mehr als deutsch gefühlt werden (vgl. oben Seite 18). Im allgemeinen gelten folgende Regeln:

1) Im Anlaut vor Vokal ist in französischen und italienischen Wörtern stimmloses *s* zu sprechen, wenn ihre fremde Abkunft gefühlt wird. So ist stimmloses *s* vorzuziehen in Wörtern wie¹⁾ *Saint* (*Santo*, *Santa*, *San*), *Saison*,

¹⁾ Die Aussprache dieser Wörter ist in phonetischer Schreibung im Wörterverzeichnis gegeben.

*Salon, Sanssouci, sans géné, Sauternes, Seigneur, Seine, Sire, Sou, Souterrain, Souvenir, Souverän; aber Sauce, Solo, Sourette, Souper, Sergeant, Service, Serviette, Silhouette mit stimmhaftem /, wenn sie nicht als Fremdwörter besonders bezeichnet werden sollen; in zweifelhaften Fällen ist der deutschen Lautgebung Vorschub zu leisten. In englischen Wörtern wie *Salisbury, Sussex, Suffolk* ist s ebenfalls stimmlos. Aber in Wörtern aus dem Griechischen, Lateinischen usw. herrscht stimmhaftes /, z. B. *Salat, Serenade, Sirene, Sublimat, Syrien*.*

2) im Anlaut vor Konsonanten wird stimmloses s gesprochen, z. B. *Sforza, Sphäre, Skandal, Skat, skeptisch, Skizze, Sklaven, Slaven, Smaragd*; so auch in *Sc = sts*, z. B. *Scäcola, Scene (Szene), Scepter (Szepter, auch Zepter geschrieben), Scipio, (obscön)*. Über *st, sp* vergleiche § 19.

3) im Inlaut zwischen Vokalen gilt stimmhaftes /, z. B. *Fofa, Raison, Mésalliance*. Desgleichen nach r, l, m, n, z. B. *Version, Person, Themse, expansiv, Konvulsion*; nur ver einzelte französische Wörter, in denen die fremde Abkunft gefühlt wird, machen eine Ausnahme, z. B. *Marseilles, Versailles*.

4) Stimmloses s gilt für den Auslaut (*abstrus, Boreas*); für französisches ç und für c vor hellen Vokalen (*Façon, annoncieren, Police*); in der Verbindung ts, mag sie nun als c, z oder t(ion) geschrieben werden, z. B. *Cäsar, Citrone, Centrum, Cirkus* (die letzteren drei vorwiegend mit Z geschrieben), *Zirkel, Akzent, Nation*, (so auch *Czar* neben *Zar*; *Bajazzo, Arazzi*); ferner in der Verbindung ks, die als x geschrieben wird, z. B. *Lexikon, Mexiko* (spanisch *méjiko*).

§ 18 f

Der stimmhafte Reibelaut / ist in deutschen Wörtern zu sprechen:

1) im Anlaut vor Vokalen (auch nach Vorsilben), z. B. *sehen, singen, so, befehen, Gesang*; in Endungen wie -sal, -sam wird / behandelt wie anlautendes /, z. B. *Schicksal, Labsal*,

folgsam, langsam. Man hüte sich, das *f* mit zu starkem Stimmton anzusetzen, wie man es z. B. von Slawen hört: *Sonne* = (ə)sonə.

2) im Inlaut zwischen Vokalen sowie zwischen *r*, *l*, *m*, *n* einerseits und Vokal anderseits, z. B. *Rasen*, *Ferse*, *Hülse*, *emfig*, *winseln*.

Für Fremdwörter gelten die in § 17 gegebenen Bestimmungen. Ferner gilt die Regel, daß französisches *z* als *f* zu sprechen ist, z. B. *Bazaine*; auch *Bazar* (*bafář*). So auch in *Mazurka* (*masúrka*).

§ 19 sch = š

Das *sch* = š ist keine Lautverbindung, sondern ein einheitlicher stimmloser Reibelaut. Somit ist die Aussprache eines *s* mit folgendem *ch*, wie sie in Westfalen und in ostfriesischen Gegenden vorkommt, durchaus zu verwerfen. Auch hüte man sich, das *sch* mit jener breiten Mundstellung zu sprechen, wie man sie beim *čh* in *ich* einnimmt; vielmehr achte man auf genügende Lippenrundung, wie sie sich am leichtesten in der Umgebung von *u*-Lauten einstellt (*uschu*), damit sich das š nicht zu sehr den *s*-Lauten nähere. Besonders auch sei vor der in jüdischen Kreisen oft zu hörenden Aussprache des š gewarnt: sie klingt ähnlich einem *f*, das man ohne Beteiligung der Unterlippe zu bilden sucht.

A Deutsche Wörter

Das š wird gesprochen,

1) wenn *sch* geschrieben wird, z. B. *schaden*, *Asche*, *rascheln*. *s* mit folgendem *ch* gilt nur in Diminutivformen wie *Häns-chen*, *Mäus-chen* usw.

2) für *s* in den anlautenden Lautverbindungen *sp*, *st*, z. B. *špielen*, *šprechen*, *štechen*, *Štaat*; so auch nach Vorsilben und in der Zusammensetzung, z. B. *ge-štehen*, *Feldšeine*. In dieser Aussprache sind alle deutschen Bühnen einig, und die nordwestdeutsche Aussprache *sp*, *st* ist als mundartliche Eigenart auf der Bühne durchaus zu vermeiden. Aber im Inlaut und Auslaut gilt *sp*, *st*, z. B. *haspeln*, *Espe*, *rasten*, *Last*. Die in alemannischen und zum Teil auch in

österreichischen Gegenden (vor allem in Tirol) vorkommende Aussprache *Ešpe*, *rašten*, *Geišt* ist als mundartlich zu verwerfen; natürlich auch *anderš*, *Vers*, *Kommerš*.

Die deutschen Namen richten sich ebenfalls nach diesen Regeln, z. B. *Šteiermark*, *Štolberg*, *Štrálsund* sind mit anlautendem *št* zu sprechen; so auch *Štade* (trotz der ortsüblichen Aussprache *Stade*).

B Fremdwörter

1) Anlautendes *sp*, *st* ist in vielen Wörtern, wenn sie nicht als fremd empfunden werden, wie *šp*, *št* zu sprechen, z. B. in *Špalier*, *Španien*, *špazieren*, *Špézies* (*špeciell*, *špezifisch*) *Špektakel*, *špekulieren*, *špedieren*, *Špezerei*, *Špinát*, *Špinétt*, *Špión*, *Špirála*, *Špíritus*, *Špitál*, *Šport*, *Štandárte*, *Štatión*, *Štatistik*, *Štátuš* (aber französisch *statu* mit *st*), *Štatúten*, *Štíl*, *štílistisch*, *štipulieren*, *Štolgebühren*, *Štramín*, *šrangulieren*, *Štrapáze*, *Štrategie*, *Štreik*, *Štrélitz*, *štrikt*, *Štróphə*, *Štruktúr*, *Štrychnín*, *Štuck*, *Študént* (*studieren*). Aber für *sp*, *st*, wird entschieden in *Spaa*, *Spektabilität*, *Speech* (*spits*), *Sperma*, *Spleen*, (*splin*), *splendid*, *Spóngien*, *Sponsióň*, *spontán*, *sporádisch*, *Spútum*; *stabíl*, *staccáto*, *stagnieren*, *Stár*, *Steamer* (*stímer*) *Štenographie*, *Stereometrie*, *Štereoskóp*, *steríl*, *Štethoskóp*, *stigmáatisch*, *Štílett*, *stimulieren*, *Štöchiometrie*, *Štola*, *Štomatoskóp*, *Štracchíno*, *Stradélla*, *stringént*, *Štrónium*, *Štúart*, *Steward*, (*stíord*), *Štucco*.

2) Inlautendes und auslautendes *sp*, *st* ist durchgehends als *s-p*, *s-t*, (nicht als *šp*, *št*) zu sprechen, und zwar — im Gegensatz zu deutschen Wörtern — auch nach Vorsilben und in der Zusammensetzung, also *Aërostatik* (sprich *aerostatik*), *Beefsteak* sprich *bífstek* (nicht *bífštek*), *Abstinenz*, *abstrákt*, *abstrús*, *Respékt* (nicht *Re-špekt*), *Restaurant* (*restoráň*), *Apóstel*, *konstruieren*; so auch *Kónstanz* (trotz der ortsüblichen Aussprache mit *št*).

3) *sch* ist zu sprechen für *ch* in französischen Wörtern, z. B. *Chaine*, *Chaise*, *chamois*, *Champagner*, *Champignon*, *changieren* (*šanž*), *šáš*, *šámqa*, *šampáňer*, *šapinjó*, *šáširón*),

siehe § 21, so auch mit französischer Aussprache *Don Quixote* = *dőkišot*; für *sh* in englischen Wörtern, z. B. *Shawl* (*šál*), *Sherry* (*šéri*), *Shakespeare* (*šékspír*), und in *Slips* (das besser *Schlips* geschrieben wird); für italienisches *sc* vor *i* oder *e*, z. B. *Bresc(i)a*.

4) *sch* liegt vor in der Lautverbindung *tsch*, die in fremden Wörtern auf folgende Weise geschrieben wird: im Englischen als *ch*, z. B. *Check* (deutsch zumeist *Scheck* geschrieben), *Chaucer*, *Churchill*, *Chester* (*tšek* und *šek*, *tšásər*, *tšörtšil*, *tšestər*); im Spanischen *ch* z. B. *Echegaray*, *Chacona*, *Chinchilla* (*etšečgaráj*, *tšakóna*, *tšintšil'(j)a* Stadt); im Italienischen *c* oder *cc* vor *e* und *i*, z. B. *Dolci* (*dóltši* Name eines Malers), *dolce* (*dóltše* süß), *Cinquecento* (*tšinkwětšénto*), *Boccacc(i)o* = *bokátš(i)o* (das *i* wird in dieser Verbindung vor Vokalen nur ganz schwach gesprochen).

§ 20 f

Der dem stimmlosen *sch* = *š* entsprechende einheitliche stimmhafte Reibelaut *ʃ* (weich zu sprechen) kommt in deutschen Wörtern nicht vor; jedoch wird das *ʃ* in Fremdwörtern gesprochen

1) für französisches *j*, für *g* vor den hellen Vokalen *e* oder *i*, für *ge* vor dunklen Vokalen, z. B. *Jalousie*, *Jour*, *Jules* (*ʃalúʃi*, *ʃár*, *ʃüł*), so auch *Jean* (*ʃán*); in *Don Juan* (sprich *dóʃjuán*), falls es appellativ gefühlt wird, z. B. *er ist ein Don Juan*, jedoch für den historischen Namen sowie für den Helden der Oper gilt die Aussprache *don júan*; *generös* (*ʃeneróš*), *Genie* (*ʃéní*) [aber *g* wird gesprochen in latainischen Worten, z. B. *genial* = *geniál*, *Genus* = *génus*], *genieren* (*ʃenírən*), *Gendarm* (*ʃádárm*), *Gelée* (*ʃélé*), *George* (*ʃorʃ*), *Gigue* (*ʃig(ə)*), *Gilet* (*ʃít*), *Gáge* (*gáʃə*), *Apanage* (*apanáʃə*), *Budget* (*büdʃ̥t*), *changieren* (*šáʃírən*), *Flageolet* (*flaʃølét*), *Regie* (*rεʃ̥i*), *Regisseur* (*rεʃ̥isúr* aber lateinisch *regieren* = *rεgírən*), *Sergeant* (*serʃánt*). Die französische Aussprache gilt in *Jury* (= *ʃíri*) sowie (trotz der italienischen Aussprache) in *Giro*, *Agio*, *Adagio* (*ʃíro*, *áʃio*, *adáʃio*).

2) in der Lautverbindung *dʒ*, im Englischen geschrieben als *j* (*Jockey* = *dʒóke*) oder als *g* vor hellen Vokalen (*Gin*,

Gentleman = *džin*, *džéntlmän*; im Italienischen geschrieben als *g*, *gg* vor hellen Vokalen, z. B. *Angelo* (sprich *A'ndlʃlo*, nicht *A'ŋʃlo*), *Bellagg(i)o* = *beládž(i)o*, *Arpeggi(i)o* = *arpédf(i)o*, *Lago maggi(i)ore* = *madžóre*, *Gianettino* = *džanetíno* (mit *dž*, nicht mit *D*).

In allen diesen Fällen hüte man sich, den stimmlosen deutschen *sch*-Laut zu sprechen.

§ 21 *čh* und *ch*

Die in der deutschen Rechtschreibung übliche Buchstabenverbindung *ch* bezeichnet nicht etwa eine Lautverbindung, sondern gilt für zwei ganz verschiedene einheitliche Laute: erstens für den stimmlosen palatalen Reibelaut, wie er in *ich* gesprochen wird (wir bezeichnen ihn durch *čh*): zweitens für den stimmlosen gutturalen Reibelaut, wie er in *ach* gesprochen wird (wir bezeichnen ihn durch *ch*).

A Deutsche Wörter

I. Der *ich*-Laut *čh* darf nicht durch den *ach*-Laut *ch* ersetzt werden, wie es in niederdeutschen Gegenden des Nordwestens vorkommt (also *mančher* und nicht *mancher*, *Häus-čhen* und nicht *Häuschen*); auch hüte man sich vor dem zwischen *čh* und *ch* liegenden sogenannten „mittleren“ *čh*, sowie vor der Annäherung an den *sch*-Laut, wie sie namentlich in ungebildeten jüdischen Kreisen und in gewissen rheinischen Mundarten häufig ist, z. B. *isch*, *misch* statt *ich*, *mich*. Der *ich*-Laut *čh* wird gesprochen,

- 1) wenn die Schreibung *ch* zeigt, nach *ä*, *e*, *i*, *ö*, *ü*, *ai*, *ei*, *äu*, *eu*, nach *l*, *r*, *n* und in der Endung *-chen* z. B. *Gespräch*, *spreche*, *sechzehn*, *sechzig*, *ich*, *Rettich*, *Löcher*, *Sprüche*, *Laich*, *Eiche*, *Bäuche*, *euch*, *Molch*, *Pferch'*, *Storch*, *manch*, *Mäus-chen*, *Frauchen*; über nächst, höchst vgl. S. 72.
- 2) in der Endung *-ig* im Silbenschluß sowie vor Konsonanten, z. B. *ewig*, *Königs*, *befriedigt*, *freudigste* (*čwicħ*, *Kóničhs* usw.), ausgenommen vor der Endung

i
ia
a

-lich (z. B. *königlich*) und in dem Worte *Königreich*, denn hier wird Verschlußlaut gesprochen (*köniklich*, *könikrae̥ch*, vgl. § 25 A IV, 2 Seite 82).

II. Der *ach*-Laut *ch* wird gesprochen, wenn die Schreibung *ch* zeigt, nach *a*, *o*, *u*, *au*, z. B. *Bach*, *Loch*, *hoch*, *Buch*, *Bauch*.

Beachtenswert ist, daß die Verbindung *chs* wie *ks* gesprochen wird, z. B. *Dachs*, *wächst*, *Flechse*, *sechs*, *wichsen*, *Ochs*, *Wuchs*, *Deichsel*. Das gilt aber nicht für die Formen, in denen *ch* und *s* erst spät durch Ausfall eines Vokals zusammengetreten sind, z. B. *wachst* für *wachest*, *Bauchs* für *Bauches*, *weichste* für *weicheste*, *nächst*, *höchst* (sprich *wachst*, *baɔχs*, *waç̥hstə*, *näç̥st*, *höç̥st*).

B Fremdwörter (und Namen)

Für den In- und Auslaut gelten im allgemeinen dieselben Regeln wie bei den deutschen Wörtern, z. B. *ch* in *Alchimie*, *Archont*, *Ichthyosaurus* gegenüber *ch* in *A'cheron*, *Hypochonder*, *Machination*, *Ochlokratie*; einfacher *ach*-Laut wird für *ech* in *Bacchus*, *Gracchen* gesprochen (*bachus*, *grac̥hen*). Sonst aber sind, besonders für den Anlaut folgende Punkte bemerkenswert:

1) *ch* wird wie *sch* gesprochen in allen französischen Wortformen¹⁾, z. B. im Anlaut in *Chablis*, *Chagrin*, *Chaine*, *Chaise*, *Chamade*, *Chambertin*, *Chambregarnie* (antichambrieren), *Chamisso*, *chamois*, *Champagner*, *Champignon*, *Chance*, *changuieren*, *Chansonette*, *Chapeau*, *Charge*, *chargieren*, *Charité*, *Charivari*, *Charlatan*, *Charlotte*, *Charles* (auch, englisch, mit *tʃ*), *charmant*, *Charpie*, *Chassepot*, *Chasseur*, *Château*, *Chaudeau*, *Chaussee*, *Chauvinist*, *Chef*, *Chemisette*, *Chenille*, *Chevalier*, *chevaleresk*, *Chevaulegers*, *Chicane*, *Chiffre*, *Chignon*, *Chimäre*, wenn es „Wahngebilde, Einbildung“ bedeutet (mit *ch*, wenn es das Fabeltier meint), *Chinois*, *chokieren*, *Chokolade*, *Chose*; so auch im Inlaut, z. B. *cachieren*, *Fichu*, *Recherchen*.

2) *ch* wird wie *tsch* gesprochen in englischen Wörtern

¹⁾ die genauere Aussprache ist in phonetischer Schreibung im Wörterverzeichnis gegeben.

wie *Chamberlain*, *Check* (gesprochen *tšek* und *šek*, vgl. S. 70) *Champion*, *chartern*, *Chester*, *Churchill*, *Manchester*, *Richmond* usw. Ebenso in spanischer Aussprache in *Chile*, *Chimborasso*, *Echegaray* u. a. m. vgl. § 19 B 4.

3) *ch* wird wie *k* gesprochen im Anlauten folgender Wörter: *Chalcedón*, (Stein, aber *Chalcédon*, mit *čh*, heißt die Stadt), *Chaldäa*, *Chamäleon*, *·Chan*, *Chaos*, *Charakter* (*Charaktére*), *Charítinnen*, *Cháron*, *Charýbdis*, *Chemnitz*, *Chérubin* (Page im „*Figaro*“), *Cherubini*, *Chiavenna*, *Chladni*, *Chlodwig*, *Chlóř*, *Chlor*, *Chólera*, *cholérisch*, *Chor* (*Chöre*), *Choral*, *Choreographie*, *Chrestomathie*, *Christ*, *Christian*, *Chrom*, *chromátisch* *Chrónik*, *Chronologie*, *Chrysam*, *Chrysánthemum*, *Chrysolíth*, *Chrysoprás*; *Chatten*, *Chur*; inlauteud in *Melancholie*, *melanchólico*, *Orchéster* usw. So auch in *Petrucchio* (*petrúkij*; besser *Petruccio* = *petrútč(i)j*). Hierher gehören in erster Linie die italienischen Wörter und alle die Formen, die mit *chl* und *chr* anlaufen.

4) *ch* wird wie *čh* gesprochen im Anlauten der meisten griechischen Wörter (nur wenn dem *ch* ein dunkler Vokal, *l* oder *r* folgt, gilt in den gebräuchlicheren Wörtern *k* (sieh oben), z. B. *Chalcédon*, *Chalkotypie*, *Chelidin*, *Chemie*, *Chersonnés*, *Chimäre* (Fabeltier, sonst *č*), *Chios*, *Chirograph*, *Chirurgie*, *Choliamben*, *Chorographie*, *Chře*, *chthonisch*. Sodann in germanischen Namen wie *Cherusker*, *Childerich*, *Chilperich* (vor *l* in *Chlodwig* gilt *k*). Ferner in slawischen Namen wie *Charkow* (*čárkow*), *Cherson*; endlich in orientalischen Formen wie *Chérub* *Chérubim*, *Chéops*, *Chéphren*, *China*, *Chinese*, *Chinin*. Wie *čh* wird auch das *X* in *Ximéne* gesprochen.

§ 22 j

Der dem stimmlosen *čh* entsprechende stimmhafte palatale Reibelaut ist *j*. Das *j* soll nicht als Halbvokal *ž* gesprochen werden (nicht *jüng*); anderseits aber hüte man sich, bei zu starker Ausatmung dem *j* einen *d*-Laut vorzuschlagen, wie es in Mundarten (z. B. in der Gegend von Bremen) vorkommt; ferner darf beim *j* der Stimmton nicht vernachlässigt werden, daß es (wie z. B. in sächsischen Dialekten) einem *čh* ähnlich

wird. Auch hüte man sich vor der Annäherung an den Verschlußlaut *g*, wie sie in niederrheinischen Gegenden (z. B. in Aachen) üblich ist.

A Deutsche Wörter

Das *j* ist zu sprechen für anlautendes *j*, z. B. *ja, jener jung*. Im Inlauten ist es nicht üblich. Streng zu scheiden von diesem Reibelante *j* ist das sogenannte konsonantische *ȝ*, das einem kurzen geschlossenen *i* nahekommt. Dieses wird gesprochen für *g* in Formen wie *ew'ge, blut'ge* (*ɛwɪð, blütɪð*), vgl. Seite 82.

B Fremdwörter

Man hüte sich, in Fremdwörtern das kurze geschlossene *i* vor Vokalen als *j* auszusprechen: also *Nation, Familie, Petersilie, Aktien* darf nicht wie *Natsjón* (vor allem ist vor der Silbentrennung *nä-tsjón* zu warnen), *Familjø, Petersfljø, Aktsjøn* klingen; eher darf hier konsonantisches *j* gesprochen werden.

Das *j* wird mit seinem deutschen Lautwerte gesprochen (über andere Aussprachen des Zeichens *j* siehe § 20):

1) in lateinischen und hebräischen Wörtern mit *j*, z. B. *Justus, Januar, Juni, Juli, Jeremias, Jesus, Japhet, Jerusalem, Jóppé*. Griechische Wörter kennen kein *j*, sondern nur *i* daher gilt *ionisch, Ionier* und nicht *jonisch, Jonier*; in *Jason* ist *j* üblich, ebenso im Inlaut, z. B. *Plejaden, Ajas* (lateinisch *Ajax*).

2) in verschiedenen (namentlich in englischen) Wörtern, wo *y* geschrieben wird, z. B. *Yankee* (*jánki*), *York*, *Yam*, *Yacht* (deutsch *Jacht*), *Yucatan*; ferner steckt *j* in französischem inlautenden *y*, z. B. *Royalist, loyal, ennuyieren* (*røyalist, løyál, anɥijíron*), sowie in englischem anlautenden langen *u*, z. B. *United States* (*jüniætæd stæts*).

3) in mouillierten *l*- und *n*-Lauten, z. B. französisch *Billard, Feuilleton, Bastille, Eau de Cologne, Champagner, Bretagne, Lorgnette* (*bil'jard, fɔ̃l'jɛtõ, bastil'jø, œ də kɔlɔ̃nʒø, šampánjør, bretán'jø, lɔrnjéto*). Obschon hier im Französischen nicht eigentlich *lj, nj* gesprochen wird, ist es im Deutschen üblich; jedoch erscheint das *l'*, *n'* mit dem *j*-Laute verschmolzen: man erreicht das am besten, indem man schon beim Einsatzes des *l'*, *n'* die

Mundstellung des *j* einzunehmen sucht. Auch in spanischen und italienischen Wörtern kommen Mouillierungen vor, z. B. *Sevilla, Guerilla, España, Coruña, Marañon; Foligno, Bologna, Azeglio* (*sevil'ja, geril'ja, espán'ja, korún'ja, maran'jón, folin'jo, bolón'ja; afél'jo*), Sieh unter *l* und *n* §§ 11, 13.

III Verschlusslaute

Allgemeine Vorbemerkungen

Die Verschlußlaute bestehen aus drei Teilen: Verschluß, Pause und Lösung des Verschlusses; so werden beim *p* zunächst die beiden Lippen geschlossen, dann tritt eine Pause ein, dann werden die Lippen geöffnet und der bisher zurückgehaltene Luftstrom hinausgelassen. Der Lösung des Verschlusses folgt beim norddeutschen *p* ein Hauch — dieselbe Wirkung erreicht der Österreicher in Fällen wie *b'hüet, b'halten* für *beküte, behalten*. Ebenso ist es beim *t* und *k*; aber der Hauch fehlt beim *b, d, g*.

Vor allem jedoch ergibt sich ein Unterschied der Verschlußlaute dadurch, ob sie mit oder ohne Stimmton gesprochen werden: man kann es leicht feststellen, indem man sich die Ohren zuhält und dann bald (norddeutsches) *b(a)*, bald *p(a)* spricht. Stimmlos sind *p, t, k*; stimmhaft *b, d, g*.

Fernerhin fällt ins Gewicht, daß beim *p* — namentlich gegen das Ende hin — die Lippen stärker auf einander gepreßt werden als beim *b*: daher erscheint *p* stärker als *b*; ebenso *t, k* stärker als *d, g*. Endlich sind beim *p* die Lippen stärker gespannt als beim *b*: sprechen wir erst *p* und dann *b*, so fühlen wir deutlich die Spannung der Lippenmuskeln nachlassen, vgl. Seite 27.

Für die Bühnenaussprache der Verschlußlaute gelten nun folgende allgemeine Regeln:

1. Alle *p, t, k* sind gehaucht zu sprechen, wie es in Niedersachsen üblich ist, z. B. *P'ät'e, t'app'en, K'ett'e*,

Rat, *Dreck*. Vor den ungehauchten (oder zu matten) *p*, *t*, *k*, wie sie das übrige Deutschland (und auch das Französische) hat, ist zu warnen; ganz besonders in den Lautverbindungen *pl*, *pr* (*p^rlatzen*, *P^racht*), *tr* (*T^reue*), *kl*, *kr* (*K^kleider*, *K^krägen*). Freilich darf der Hauch nicht allzustark sein, so daß sich ein Reibungsgeräusch einstellt; eine solche Warnung aber wird nur für gewisse niederdeutsche Gebiete, z. B. für holsteinische, mecklenburgische und pommersche Mundarten nötig sein.

Betreffs der Behauchung ist indessen eine Einschränkung zu machen. Beim Zusammentreffen aus lautender Verschlußlaute mit gleichartigen Verschlußlauten im Anlaut der folgenden Silbe oder des folgenden Wortes ist nicht etwa in der Mitte zu explodieren (d. h. der Verschluß zu lösen) und zu behauchen, also *er ist tot*, *abputzen*, *wegkommt* ist nicht etwa wie *er ist^r tōt^r*, *áp^r-p^rutsən*, *wek^r-k^romt* zu sprechen; vielmehr ist die Verschlußstellung für die Gesamtdauer der beiden Laute einzuhalten, und zwar ist die erste Hälfte im Atem zur vorausgehenden, die zweite Hälfte im Atem zur folgenden Silbe zu ziehen (vgl. oben Seite 59). Ist der zweite, anlautende Konsonant an sich stimmhaft (z. B. *bist du*, *áb-bitten*, *weg-gehn* nicht etwa *bist^r dū*, *áp^r-bitən*, *wek^r-gēn*), so ist die Stimme (oder der sogenannte Blählaut) zu Beginn der zweiten Silbe einzusetzen. Auch wenn auslautende Verschlußlaute mit sonstigen anlautenden Konsonanten zusammentreffen, wird der Luftstrom erst ausgeatmet, nachdem die Stellung des anlautenden Konsonanten eingenommen ist. Besonders stark macht sich das beim Zusammentreffen homologärner Laute geltend, z. B. *abfahren*, *abwinken*, *abmachen*, *sattsam*, *fortnehmen*, *fortschaffen* nicht etwa *áp^r-fārən*, *áp^r-wīnkən*, *áp^r-machən*, *fát^r-fām*, *fórt^r-nēmən*, *fórt^r-sāfən*, sondern *áp-fārən*, *áp-wīnkən*, *fát-fām* usw.; ebenso *ob man*, *gut sein*, *bist schön*, *spät nachts*. Aber auch beim Zusammentreffen anderer Konsonanten unterbleibt oft die Behauchung des ersten, und seine Explosion

- erscheint geschwächt, z. B. in *Schleppnetz*, *absetzen*, (*mit dem*) *Stock schlagen*. Anlautende stimmhafte Konsonanten dürfen in solchen Fällen nicht ganz den Stimmton verlieren: z. B. *matt setzen*, *entsetzlich*, *ist geniert* ist *mátsetsən*, *entsétslich*, *ist ſenírt* zu sprechen (nicht etwa *mát setsen*, *entsétslich*, *ist ſenírt*).
2. Alle *b*, *d*, *g* im Silbenanlaut sind mit Stimmton zu sprechen, wie das Niederdeutsche sie kennt (ähnlich wie im Italienischen), und wie sie sich am leichtesten nach Nasalen (*Imbiß*, *andør*, *Bengálən*) einstellen; zu warnen ist vor der stimmlosen Aussprache, wie sie zumeist im übrigen Deutschland herrscht. Vor allem aber hüte man sich, statt des *g* einen Reibelaut (*j*, *čh* oder *g*) zu sprechen, wie es in Mittel- und Niederdeutschland die herrschende Aussprache ist: also *Siege*, *legen*, *Berge* ist nicht *fjø*, *lējøn*, *berjø* oder gar *fīchø*, *lēchøn*, *berchø*, oder *bergø* (*bōgøn*, *trūgøn*, mit stimmhaftem *ch*) zu sprechen, sondern *ſigø*, *lēgøn*, *bergo*.
  3. Alle *b*, *d*, *g* im Silbenauslaut und vor Konsonant derselben Silbe sind ohne Stimmton zu sprechen.

Unmittelbar nach kurzem Vokal stehendes *b* wird genau so gesprochen wie *p*, *pp*, also *ob*, *ab*, *Abt*, *Reb-huhn*, wie *hopp*, *klappt*, *Schlepptau*; ähnlich *g* in *weg* (sprich *wek'*) und *Grog* (*grok'*). Dieser Fälle sind so wenige, daß Mißverständnisse leicht zu vermeiden sind.

Stehen aber silbenauslautende *b*, *d*, *g* nach langem Vokal oder nach *r*, *l*, *n*, so sind sie nicht ohne weiteres den *p*, *t*, *k* gleichzusetzen. Worin besteht nun der Unterschied dieser auslautenden stimmlosen *b*, *d*, *g*, die wir als *b*, *d*, *g* bezeichnen, von den *p*, *t*, *k*? Beim Übergange von den mit Stimme gesprochenen Vokalen zu den stimmlosen *p*, *t*, *k* muß ja an irgend einer Stelle die Stimme aufhören. Daher wird tatsächlich in *Rat*, *Blüt* zwischen dem *ā*, *ū* und dem *t* eine kleine Pause gemacht. Anders liegt die Sache beim auslautenden *d* in *Räd*, *Säd*. Der Unterschied des auslautenden *b*, *d*, *g* nach langem Vokal (*Gräb*, *Räd*, *Täg*) und des auslautenden *p*, *t*, *k* nach langem Vokal

besteht darin, daß vor *b*, *d*, *g* nicht so deutlich jene Pause stattfindet, wie vor *p*, *t*, *k*. Die Bindung des Vokals mit dem Verschlußlaute ist eine andere. Beim auslautenden *p*, *t*, *k* ist der Einsatz und der Absatz stark; beim auslautenden *b*, *d*, *g* nach langem Vokal ist der Einsatz schwach, der Absatz stark. Oder, um es praktisch durch die Aussprache des Vokals festzustellen: in *Grab*, *grub*, *Rad*, *Brod*, *Tag*, *Sieg*, *lebst*, *wagt* spricht man den Vokal *decrecendo*, läßt ihn langsam verklingen und setzt dann erst das *p*, *t*, *k* ein; ein solches langsames Decrescendo liegt aber in *Satráp*, *Rat*, *rot*, *Spuk*, *spukt* nicht vor. Ebenso muß auch das *r*, *l*, *n* in *herb*, *Korb*, *Mord*, *halb*, *Wald*, *Balg*, *fand* langsam verklingen, nicht aber in *halt*, *Kalk*, *hart*, *Schwert*, *Werk*, *Fant*. — Näheres über die Aussprache des *g* wird in § 25 gegeben.

Erscheint silbeschließendes *b*, *d*, *g* vor stimmhaft anlautenden Endungen wie *-lich*, *-lein*, *-ling*, *-nis* oder *-bar*, *-sam*, *-sal*, *-fel*, so ist das *b*, *d*, *g*, mäßig zu verhärten, aber keineswegs behaucht zu sprechen, wie sonst im Auslaut; außerdem ist darauf zu achten, daß der Anlaut der Folgesilbe tunlichst stimmhaft gesprochen werde: also *lieb-lich* ist nicht etwa mit Behauchung *lip'-lich* zu sprechen, und nicht etwa mit stimmlosem *l*, vgl. S. 61. Man hüte sich vor der Silbentrennung *lie-blich* (die so wenig berechtigt ist, als wenn man *Häu-flein*, *scheu-ßlich* oder *Fri-schling* sprechen wollte). So auch *glaub-lich*, *sterb-lich*, *Knäb-lein*, *Lieb-ling*, *Läb-säl*, *Überbleib-fel*, *ünlieb-fäm*, *Betrüb-nis*; *schädl-lich*, *niedl-lich*, *kind-lich*, *münd-lich*, *Räd-lein*, *Schädl-ling*, *Find-ling*; *mög-lich*, *folg-lich*, *genüg-fäm*, *folgsäm*, *Krüg-lein*, *Feig-ling*, *Wag-nis* usw. (auslautendes *ng* der ersten Silbe wird natürlich wie *ŋ* gesprochen, z. B. *lánf-säm*, nicht etwa *lánksäm*; so auch *Gefäß-nis*, *verfäß-lich*, *Jün-ling*, *sín-bar*, *Dráy-säl*). — Ähnlich sind die Namen *Leib-nitz*, *Reud-nitz* zu beurteilen.

In einer Anzahl von Wortformen stößt silbenanlautendes stimmhaftes *b*, *d*, *g* durch Ausfall (Apostrophierung) eines

folgenden *e* mit *n*, *l*, *r* zusammen, z. B. *eb(e)nen*, *üb(e)ter*, *gold(e)ne*, *Wag(e)ner*, *hand(e)le*, *Wand(e)rer*; das hat hier und da zu anderer Silbentrennung und mundartlich auch bisweilen zu stimmloser Aussprache des dann in den Silbenauslaut getretenen *b*, *d*, *g* geführt (man hört in niederdeutschen Gegenden z. B. *Wāgnər* neben *Wāch-nər*). In der Bühnenaussprache wird in der Regel das *b*, *d*, *g* — zum Teil unter dem Einflusse verwandter Formen — zur zweiten Silbe gezogen; jedenfalls gilt stets die stimmhafte Aussprache, z. B. *ird(e)ne*, *Bildner*, *Redner* (vgl. *bilden*, *reden*), *Ordnung* (älter *Ordenung*); *wandle*, *tändle*, *edle*, *Adler* (älter *Adeler*); *schlendre*, *andre*, *wundre*; *segnen*, *regnen* (vgl. *Segen*, *Regen*), *leugnen*, *ereignen*, *Bogner*; so auch in Namen wie *Rābner*, *Spindler*, *Friedrich*, *Pōgner*, *Pegnitz*. Bisweilen tritt diese veränderte Silbentrennung auch in Fremdwörtern ein, z. B. *Ablativ*, *Obláte*, vgl. *Agnus*, *Dignität*, *Dogma* usw. § 14.

§ 23 p und b

Der bilabiale stimmlose Verschlußlaut *p* ist stets gehaucht zu sprechen, z. B. *P'aar*, *Kapp'en*, *knapp'*, *schlepp'st*, *p'lagen*, *p'rahlen*. Folgt dem *p* der Reibelaut *f*, so wird das größere Luftquantum auf diesen übertragen, so daß das *f* vor folgendem Vokal verlängert und behaucht erscheint, z. B. *Pf'erdl*, *Pf'ahl*. — Bei dem bilabialen stimmhaften Verschlußlaute *b* ist auf die Mitwirkung der Stimme zu achten; freilich darf anlautendes *b* nicht mit allzu starkem Stimmton eingesetzt werden, wie man es z. B. von Slawen hört.

I. Gehauchtes stimmloses *p* ist zu sprechen,

- 1) wo *p* oder *pp* geschrieben wird, z. B. *Paar*, *knapp*, *platt*; man achte auf stimmlose gehauchte Aussprache des *p* besonders nach *m*, z. B. *Lumpen*, *Rampe*.

- 2) wo *b* nach kurzem Vokal steht, sei es im Silbenauslaut oder vor Konsonant, z. B. *ab*, *ob*, *drob*, *Rebhuhn*, *Abt.*

II. Stimmhaftes *b* ist zu sprechen, wo *b* im Silbenanlaut

erscheint, z. B. *Bär*, *Blei*, *bringen*, *Ra-be*, *Lie-be*, *El-be*; für *bb*, z. B. in *Robbe*, *Ebbe*; man hüte sich, die Nebensilbe *-bən* in einem *m* aufgehen zu lassen: *lie-ben* nicht *lie-m* usw.

- III. Wenn aber *b* inlautend nach langem Vokal erscheint, sei es im Silbenauslaut oder vor Konsonant, oder nach kurzem Vokal + *r*, *l*, so ist ein schwach eingesetztes, aber stark abgesetztes und gehauchtes *p* zu sprechen. Das erreicht man, indem man den Vokal (oder das *r*, *l*) decrescendo spricht, d. h. langsam verklingen läßt, z. B. *Gräb*, *gälst*, *Dieb*, *gilst*, *gehält*, *Öbst*, *herb*, *halb*. — Über die unbehauchte Aussprache des *b* in *lieb-lich*, *leib-lich*, *Knäb-lein* usw. vgl. Seite 78.

§ 24 t und d

Der dentale stimmlose Verschlußlaut *t* ist stets gehaucht zu sprechen, z. B. *t'asten*, *rett'en*, *matt'*, *rat'en*, *Rat'*. Folgt dem *t* der Reibelaut *s*, so wird das größere Luftquantum auf diesen übertragen, so daß *s* vor folgendem Vokal verlängert und behaucht erscheint, z. B. *Zeit*, *Zahl* = *ts'ájt'*, *ts'ál*. — Bei dem dentalen stimmhaften Verschlußlaute *d* ist auf die Mitwirkung der Stimme zu achten; freilich darf anlautendes *d* nicht mit allzustarkem Stimmton eingesetzt werden, wie man es z. B. von Slawen hört.

- I. Gehauchtes stimmloses *t* ist zu sprechen,
- 1) wo *t* (*th*) oder *tt* (*dt*) geschrieben wird, z. B. *t'eilen*, *t'un*, *Th'ron*, *Th'eat'er*, *t'reu*, *Ratt'e*, *Št'adt'*.
  - 2) wo *t* in der Lautverbindung *ts* (geschrieben *z*, *tz*) enthalten ist, z. B. *Zahl*, *setzen*, *Sitz*. So auch in fremden Wörtern, wenn *c* als *ts* gesprochen wird, z. B. *Cäsar*, *Ceylon*; über *tsch* = *tš* siehe § 19 B.
- II. Stimmhaftes *d* ist zu sprechen, wenn *d* im Silbenanlaut erscheint, z. B. *da*, *du*, *drei*, *Rede*; für *dd*, z. B. *Widder*, *Edda*.
- III. Wenn *d* inlautend nach langem Vokal erscheint, sei es im Silbenauslaut oder vor Konsonant, oder nach kurzem Vokal + *r*, *l*, *n*, so ist ein schwach eingesetztes, aber

stark abgesetztes und gehauchtes *t* zu sprechen. Das erreicht man, indem man den Vokal (oder das *r*, *l*, *n*) decrescendo spricht, ihn langsam verklingen lässt, z. B. *Räd*, *schied*, *ward*, *bald*, *Pfand*. — Über die unbehauchte Aussprache des *d* in *schädlich*, *unermüdlich*, *Rädeln* usw. vgl. Seite 78.

In Fremdwörtern erscheint *ddh* in *Buddha* sprich *bud(d)a*; über *dž* sieh § 20; *d* ist nicht stumm in *Billard*, *Hazárd* (*bil'(j)ard*, *hasárd*), wohl aber in *Boulevard* (*büləwär*), das französisch auszusprechen ist, vgl. § 1 Seite 38.

§ 25 k und g

Der gutturale stimmlose Verschlußlaut *k* ist stets gehaucht zu sprechen, z. B. *K'ind*, *Ack'er*, *Lak'en*, *Dreck'*, *Spuk'*; bei dem gutturalen stimmhaften Verschlußlaute *g* ist auf die Mitwirkung der Stimme zu achten; freilich darf anlautendes *g* nicht mit allzustarkem Stimmton eingesetzt werden, wie man es z. B. von Slawen hört.

I. Gehauchtes stimmloses *k* ist zu sprechen,

wo *k* oder *ck* geschrieben wird, ferner in der Verbindung *ks* (geschrieben auch *chs* oder *x*) und in der Verbindung *kw* (geschrieben *qu*), z. B. *k'ommen*, *leck'en*, *Hak'en*, *Sack'*, *schrak'*, *sechs*, *wachsen*, *Hexe*, *quälen*, vgl. *chs* § 21, *kw* § 16; ferner für silbenauslautendes *g* nach kurzem Vokal in den Wörtern *weg* (*wek'*), *Magdeburg* (*mák'dəburg*) und *Grog* (*grok'*).

II. Stimmhaftes *g* ist zu sprechen, wenn *g* im Silbenanlaut erscheint, z. B. *geben*, *Magen*, *grob*, *gleich*, *Tage*, *Siege*, *Könige*; für *gg*, z. B. in *Egge*, *Flagge*, *Dogge*, *loggen*, *Brüsse* (Stadt). Vor der Aussprache des inlautenden *g* als Reibelaut ist auf Seite 77 gewarnt worden.

III. Wenn *g* nach langem Vokal erscheint, sei es im Silbenauslaut oder vor Konsonant, oder nach kurzem Vokal + *r*, *l*, so ist ein schwach eingesetztes, aber stark abgesetztes und gehauchtes *k* zu sprechen. Das erreicht man, indem man den Vokal (oder das *r*, *l*) decrescendo spricht,

ihn langsam verklingen läßt, z. B. *Schläg*, *schlügst*, *Sieg*, *Wēg*, *siegst*, *Jägd*, *Mägd*, *beugst*, *arg*, *Berg*, *Balg*. Über die unbehauchte Aussprache des *g* in *mög-lich*, *klüg-lich*, *Feig-liq* vgl. Seite 78.

Man hüte sich, *Schläg*, *Tāg* wie *Schlack*, *Tack* zu sprechen — hierzu neigen besonders die Schlesier; auch die allzu schwache Aussprache des auslautenden *g* nach langen Vokalen, wie sie in süddeutschen Gegenden üblich ist, muß vermieden werden. Vor allem aber beachte man daß keine Reibelaute (*ch* oder *ch̄*) gesprochen werden dürfen: nicht *Tach* oder *Tach̄*, *Truch*, *Siech*, *flöch*; sonst entsteht jener häßliche, leider selbst auf guten Bühnen im ernsten Drama vorkommende Zwiespalt, wie er auf Seite 4 gerügt worden ist.

IV. Für die Endung *-ig* gelten besondere Bestimmungen:

- 1) vor Vokal wird das *g*, weil es im Silbenanlaut steht, nach II als Verschlußlaut gesprochen, z. B. *freudige*, *ewiges*, *Königen*.
- 2) im Silbenschlusse und vor Konsonant wird die Nebensilbe *-ig* wie *-ich* (in *Kranich*) gesprochen, z. B. *König* = *Kōničh*, *Honig* = *hōničh*, *ewig* = *éwičh*, *freudig* = *frōj-dich*; *Essig* (*essich*); *Ewigkeit*, *Honigkuchen* (*éwičhkačt*, *hōničhkūčhen*); so auch *-igst*, *-igt* (*beleidigt*, *freudigste*, *be-erdigt*) wie *-ichst*, *icht* in *freundlichst*, *Kehricht*, Hingegen wird die Aussprache des *-ig* als *-ich* vermieden, wenn ein zweites *-ch* folgt, z. B. vor der Endung *-lich* (*ewiglich*, *männlich*, *königlich* sprich *éwiklich* usw.) sowie in dem Worte *Königreich* (sprich *kōnikračh*); vgl. § 21 A I 2 Seite 72.
- 3) Bei Apostrophierung des *i* (z.B. in *ew'ge*, *schaf'ge*, *moos'ge*, *trotz'ge*, *busch'ge*, *anrück'ge*, *gehör'ge*, *sel'ge*, *blum'ge*, *sehn'ge*, *zugäng'ge*, *üpp'ge*, *schäb'ge*, *blut'ge*, *freud'ge*, *zack'ge*, *zug'ge*, *schnee'ge*) ist nicht *g* zu sprechen: dieses würde — namentlich im Affekt — leicht zu stimmloser Aussprache (*éf'ke* statt *ew'go*) führen. Falls es nicht angeht, den ausgefallenen Vokal *i* leicht durch-

klingen zu lassen, ist hier ein sogenanntes konsonantisches *i* zu sprechen, d. h. ein *i*, das keine besondere Silbe bildet, z. B. *ēwið*, *fēlið*, *blūtið*; vgl. S. 74.

- V. *ng* im Auslute und vor Konsonant darf nicht mit *k*-Schluß gesprochen werden: also *Ding*, *Jungfrau*, *rings* wie *dīŋ*, *jūnfrao*, *rīns* und nicht wie *dīŋk*, *jūnfrao*, *rīns*. Vor schwachem *ə* ist *ng* wie *ŋ* und nicht wie *ng* zu sprechen: *Engel*, *Finger* wie *eŋəl*, *fīŋər* und nicht wie *eŋ-gəl*, *fīŋ-gər*. Vgl. § 14 II Seite 63.

Für **Fremdwörter** gilt, daß *c* vor *a*, *o*, *u* und vor Konsonanten als *k* gesprochen wird, z. B. *Café* (*kafé*) vgl. S. 44, *Cognak* (*kón'jak*), *Cousin* (*kufé*), *Accord Akkord* (*akórd*), *acquirieren akquirieren* (*akwír'rən*); ebenso *qu* in französischen Wörtern, z. B. *Queue*, *Enquête* sprich *kœ*, *ãkœ̃tə* (aber *kw* in lateinisch *Quadrát*, *Quartál*); über *ch* = *k* sieh § 21. — *gu* und *gh* in romanischen Wörtern gelten vor hellen Vokalen zumeist als *g*, z. B. *Guido*, *Guillotine*, *G(u)irlande*, *G(u)itarre*, *Guinee*, *Guinea*, *Guerilla*, *Guipure*, *Guéridon*, *Ghibellinen*, *Ghiberti*, *Ghetto* (*giðø*, *gil'(j)otīnø*, *gírländø*, *gitára*, *gíne*, *gíneá*, *geril'(j)a*, *gípñr*, *gérídø*, *gíbelínøn*, *gíberlì*, *gétø*). — Stimmhafter Verschlußlaut *g* und nicht etwa *ŋ* gilt im Wortinnern in Fällen wie *Agnes*, *Dogma*, u. s. w. vgl. § 14 II Seite 63.

D Einwirkung der Laute verschiedener Worte aufeinander

In phonetischem Sinne ist nicht das Wort, sondern der Satz das einheitliche Gebilde der Rede. Wir sprechen nicht in Wörtern, sondern in Sätzen, und so ist in der Mundart und in der Umgangssprache die Einwirkung benachbarter Worte aufeinander sehr stark. Für die Bühnenaussprache jedoch gilt im Allgemeinen, daß nach den bisher gegebenen Regeln die Laute der einzelnen Worte zu sprechen sind.

Freilich sind gewisse Einflüsse benachbarter Laute innerhalb des Wortes und auch des Satzes unvermeidlich, ja geboten. Wir haben gesehen, wie innerhalb des Wortes ein silbenauslautender Dauerlaut mit gleichartigem anlautenden Konsonanten der folgenden Silbe zusammenfließen und sogenannte Doppelkonsonannten bilden kann, z. B. *Lehm-mauer*, *ein-nehmen*, *auf-fahren*, und so auch innerhalb des Satzes, z. B. *im[^]Meer*, *von[^]niemand*, *hell[^]leuchtet*, *auf[^]Flügeln*. So haben wir ja auch bestimmte vereinfachende Regeln für das Zusammentreffen auslautender Verschlußlaute mit hormorganen anlautenden Konsonanten kennen gelernt, vgl. Seite 76.

Ganz besonders wirken im Gesange die Laute benachbarter Worte aufeinander insofern ein, als die in einem Atem gesungene musikalische Phrase sie in eines zusammenzieht.

Vor übermäßiger Einwirkung der Laute benachbarter Worte aber ist zu warnen; vor allem ist das fehlerhafte sogenannte Überziehen durchaus zu vermeiden. Es besteht besonders darin, daß der auslautende stimmlose Konsonant eines Wortes stimmhaft gesprochen wird, z. B. *deines[^]Auges* mit tönendem *f* statt mit *s*, *begrüß[^]ij[^]in Ehrfurcht* statt *begruß ich in Ehrfurcht*, *er träu[^]ih[^]n* statt *er traf ihn*. Erlaubt ist auslautender stimmhafter Konsonant im Deutschen nur da, wo er durch Apostrophierung in den Auslaut getreten ist, z. B. *ich raf[^] umher* statt *ich rafe umher*; *ich grab[^] es aus*, *ich umhaf[^] ihn*, *aber ins Grab es legen, um den Hals ihn*. Die gleiche Regel gilt für zusammengesetzte Worte: *Himmels-[^]au* darf nicht durch Überziehen zu einer *Himmel[^]sau* werden.

Im Allgemeinen ist hier Goethes Ratschlag zu beachten: „So wie in der Musik das richtige, genaue und reine Treffen eines Tones der Grund alles weiteren künstlerischen Vortrages ist, so ist auch in der Schauspielkunst der Grund aller höheren Rezitation und Deklamation die reine und vollständige Aussprache jedes einzelnen Wortes.“

Sichtma

Tempo, Betonung und Tonfall

Tempo, Betonung und Tonfall dienen dazu, die logischen Beziehungen innerhalb der Rede klar hervortreten zu lassen. Unterschiede im **Tempo** ergeben sich, je nachdem schneller oder langsamer gesprochen wird und Abschnitte der Rede durch kleinere oder größere Pausen getrennt werden. Im Allgemeinen gilt, daß sich solche Teile, auf die besonderes Gewicht gelegt wird, durch langsameres, unwichtigere aber durch schnelleres Tempo von der durchschnittlichen Geschwindigkeit abheben; so z. B. werden Parenthesen bisweilen durch schnelleres Tempo gekennzeichnet: „Vorgestern Abend — die Stunde weiß ich nicht mehr genau zu sagen — kam er zu mir . . .“ Ferner ist es üblich, daß Teile der Rede, die einen in sich fertigen Gedanken darstellen, durch Pausen eingeschlossen werden, z. B. „das Kind schrie . . so laut . . daß man es weithin hörte . . und herbeigelaufen kam.“ Die einzelnen Abschnitte kann man hier durch Pausen trennen, wie sie durch die Punkte angedeutet sind; indeß kann man auch „schrie so laut“ oder „so laut daß“ in engere Verbindung bringen, d. h. die Pausen anders legen. Also: allgemeine Gesetze lassen sich kaum aufstellen, denn je nach dem Sinne, den man der Rede geben will, kann man das Tempo ändern.

In erhöhtem Maße gilt dies vom **Tonfalle** oder der Modulation. Hier werden zumeist die einen abgeschlossenen Gedanken darstellenden Abschnitte der Rede dadurch gekennzeichnet, daß an ihrem Schluß die Stimme sich senkt; wird

ein Gedanke nicht als abgeschlossen empfunden, sondern soll er mit der weiteren Rede in engere Verbindung gebracht werden, so hält sich die Stimme auf der gleichen Höhe. Zum Beispiel: wenn ich sage „er· ging· in· den· Garten·, um· Obst· zu· ho.len.“, d. h. die Stimme erst zu Ende der ganzen Periode senke (der Tonfall ist hier durch die Höhe der Punkte bezeichnet), so wird das Obstholen als Zweck meines Ganges hingestellt; wenn ich aber sage „er· ging· in· den· Gar.ten., um· Obst· zu· ho.len.“, d. h. zwei Abschnitte durch jedesmalige Senkung der Stimme mache, so stehen die beiden Aussagen als selbständige neben einander und das Obstholen wird mehr als nebenschließlich hingestellt, jedenfalls nicht von vornherein als Zweck meines Ganges hervorgehoben. Besonders klar zeigt sich das beim Numerieren: zählt man von einmal bis siebenmal und faßt jede Zahl als einen Abschnitt für sich, so senkt man jedesmal die Stimme, also „ein·mal· zwei·mal· drei·mal usw.; faßt man aber die ganze Reihe einheitlich und jede Zahl gleichsam als die Folge der vorhergehenden, so bleibt die Stimme auf gleicher Höhe und sinkt erst zum Schluße, also: „ein·mal· zwei·mal· drei·mal· . . . . sieben·mal.“ Auch hört man im letzteren Falle wohl sprechen „ein·mal·, zwei·mal· . . . . sieben·mal.“ Ein und derselbe Wortkomplex liegt in diesen Fällen vor, und die geschriebene Sprache unterscheidet sie nicht. Also auch durch den Tonfall oder den musikalischen Akzent läßt sich der Sinn der Rede sehr fein variieren, und es ist klar, daß man hier stets gültige Gesetze nicht geben kann, ohne durch schulmeisterlichen Zwang die Freiheit der persönlichen ästhetischen Auffassung zu gefährden. Folgende allgemeine Regeln aber sind zu beachten:

1. der Ton sinkt zu Ende des gewöhnlichen Aussagesatzes, z. B. „Karl· ist· krank· ge.we.sen.“; ebenso zu Ende der Fragesätze, die mit einem Frageworte beginnen, z. B. „wer· hat· das· ge.tan.?“ Ist bei wiederholter Nachfrage das Fragewort stark betont, so ergeben sich Ausnahmen, z. B. wer· hat· das· ge.tan.?“

2. der Ton steigt zu Ende des gewöhnlichen Fragesatzes, wenn er nicht mit einem Frageworte beginnt; z. B. ist er hier ge·we·sen·?
3. Parenthesen werden häufig in eine tiefere Stimmlage übertragen, z. B. „das ist — ich. be.mer.ke. das. nur. ne.ben.bei. — ganz· un·mög·lich.“
4. Sehr zu beachten sind die Regeln für die Anführungsätze. Gehen sie der direkten Rede voran, so darf die Stimme nicht gesenkt werden, z. B. er sag'te: „geh·en. Sie mit!“ Folgen sie der direkten Rede, so sind sie in der Stimmlage des Schlusses in der Aussage zu sprechen, z. B. „Kommen. Sie.“ sag.te. er.; Ist. er. hier. ge·we·sen·?“ frag'te Karl. Sind sie in die direkte Rede eingeschaltet, so haben sie die Stimmlage der ihnen unmittelbar vorhergehenden Silbe, z. B. „ich· bin;“ spricht.je·ner·, „zu· ster·ben· be·reit.“ Zu warnen ist vor der Aussprache, wie man sie bisweilen hört: „ich· bin.“, spricht.jen.er. „zu· ster·ben· be·reit.“

Diese Modulation innerhalb der Rede beeinflußt natürlich auch den musikalischen Akzent des einzelnen Wortes. Besonders auffällig ist das, wenn der Satz aus einem einzigen Worte besteht, z. B. „ja·a.!“ gegenüber ja.-a.?

5. Die Modulation hat sich lediglich nach dem Sinne der Rede zu richten; es ist davor zu warnen, daß die Interpunktionszeichen, namentlich die Kommata, zum äußerlichen Maßstabe für die Hebung und Senkung der Stimme genommen werden, denn sie sind aus Noten entstandene Kadenzzeichen und nicht für die logische Gliederung der Rede geschaffen. Auch hier gilt der bei der Aussprache der Laute zu befolgende Grundsatz: „Weg mit dem Schriftbilde!“
6. Vor Ausschreitungen im Verwenden und Unterlassen der Modulation hat sich der Vortragende zu hüten; „denn wechselt er die Töne zu schnell, spricht er entweder zu tief oder zu hoch oder durch zu viele Halbtöne, so kommt

er in das Singen; im entgegengesetzten Falle aber gerät er in Monotonie, die selbst in der einfachen Rezitation fehlerhaft ist — zwei Klippen, eine so gefährlich wie die andere, zwischen denen noch eine dritte verborgen liegt, nämlich der Predigerton; leicht, indem man der einen oder der anderen ausweicht, scheitert man an dieser.“ Das sind Goethes Regeln.

Das hauptsächlichste Mittel zur Hervorhebung ist die Stärke des Atems und die Stärke der Stimme. Hierdurch wird der Stärkeakzent oder der dynamische Akzent bedingt, der die **Betonung** ausmacht. Im Satze pflegen wir durch den Stärkeakzent das Wichtige, das neu Hinzutretende hervorzuheben: wir betonen „Karl ist draußen“, wenn wir gerade Karls Erscheinen berichten wollen; aber „Karl ist draußen“, wenn von Karl bereits die Rede war und es uns darauf ankommt, seinen Aufenthaltsort zu nennen. Ja wir können betonen „Karl ist draußen“, wenn das Draußensein Karls bereits besprochen ist oder uns im Sinne liegt und das neue und wichtige Moment nur darin besteht, es als Tatsache zu bekräftigen. Unter gewissen Verhältnissen also kann jedes Wort im Satze den Hauptton tragen, und allgemeine Gesetze lassen sich in Anbetracht solchen Wechsels für den Satzakzent nicht geben. Überflüssig und irreführend namentlich ist es, wenn Lehrbücher der Vortragskunst den verschiedenen Wortklassen oder Satzteilen bestimmte Betonungsgrade zuweisen; nur die Betonung in der eigenen natürlichen Sprechweise kann dem Vortragenden eine Richtschnur sein.

Es ist begreiflich, daß auch innerhalb mehrsilbiger Wörter gewisse Silben als die wichtigeren durch den Akzent hervorgehoben werden. Für den Wortakzent nun gelten folgende Regeln:

- 1) in einfachen deutschen Wörtern ist die Stamm-silbe betont, z. B. féchten, Sáxsen, Mónat; ausgenommen sind
  - a) die Wörter: Forélle, Hollúnder, Wachólder, Hermelin, Hornísse, lebéndig, luthérisch (in dogmatischem Sinne, nach dem lateinischen luthéricus).

- b) deutsche Wörter, die mit fremden Endungen zusammengesetzt sind, z. B. *Maleréi* (französisch -ie), *stolzieren*, *halbieren*, *schattieren*, *Glasúr*, *Lappálien*, *Schmierálien*, *Lieferánt*, *Takeláge*.
  - c) wo ein Gegensatz zwischen nebentonigen Silben hervorgehoben werden soll, z. B. *er hat nicht gérernt*, sondern *vérlernt*.
- 2) in zusammengesetzten deutschen Wörtern trägt die Stammsilbe des neu hinzukommenden, bestimmenden Wortes den Hauptton, z. B. *Laúbholz*, *dúmmdreist*, *Stáhfeder*, *Trúchsess*, *blútarm* (arm an Blut), *stéinreich* (reich an Steinen); so auch *Blútarmut*, *Stéinreichtum*. Nur wenn in zusammengesetzten Eigenschaftswörtern der erste Bestandteil einen Vergleich mit dem zweiten enthält, so sind beide gleich stark betont, z. B. *blútárm*, *stéinréich*, *stóck-dúmm*, *blítzblánk*.

So ist im allgemeinen die Betonung auf dem bestimmenden, ersten Worte zu fordern, auch wenn der landschaftliche Sprachgebrauch schwankt, also: *Búrgermèister*. Aber es kann nicht genug hervorgehoben werden, daß gerade in der Betonung eine gewisse Freiheit gelassen werden muß und Abweichungen der Regel gestattet sind, je nachdem Stimmung, Stil und Rhythmus es verlangen. So findet man wechselnde Betonung besonders häufig in einer Anzahl zusammengesetzter Eigenschaftswörter auf -ig, -lich, wie freiwillig, eigentümlich, leutselig, holdselig. Vgl. S. 14.

- 3) Sind die untrennbaren Vorsilben *be-*, *ge-*, *ver-*, *zer-*, *ent-* mit Zeitwörtern zusammengesetzt, so trägt die Stammsilbe den Ton, z. B. *begéhen*, *gestéhen*, *versúchen*, *zerréißen*, *entbéhren*; ebenso in den davon abgeleiteten Hauptwörtern, z. B. *Entbéhrung*, *Verzéihung*. Auch gilt das für *durch-*, *wider-*, *über-*, *um-*, *voll-*, *miss-*, wenn sie nicht abtrennbar sind, z. B. *durchsétzen*, *widerstéhen*, *überzéugen*, *umgéhen*, *vollénden*, *mißhándeln*; *Übersézung*, *Volléndung*. Sind aber die Vorsilben abtrennbar, so tragen sie den

Ton, z. B. díurchführen (ich führe durch), übersetzen, Díurchführung. Daher ábteilen (ich teile ab) und A'bteilung (zu warnen ist vor dem öfters zu hörenden Abteilung, z. B. „réitende Abtéilung“), ánbeten, A'nbetung (nicht Anbétung).

- 4) Die Vorsilben An-, Bei-, Ur-, Im-, in Hauptwörtern tragen den Ton, z. B. A'nfang, Béispiel, U'rteil, I'mbiß. Daher auch ánfangen, úrteilen.
- 5) Die Vorsilbe ún- trägt den Ton, z. B. úngut, únartig, únfreundlich. In Eigenschaftswörtern auf -lich, -ig, -sam, -haft, -bar aber hat, wenn Zusammenhang mit einem Zeitworte gefühlt wird, die Stammsilbe dieses Zeitwortes den Hauptton, z. B. unermésslich, unersétzbar, unaufháltsam. Daher únschätzbar (= wertlos), wenn es bloß die Verneinung der Eigenschaft schätzbar (= gut) bezeichnet; aber unschä'tzbar, was so wertvoll ist, daß man es nicht schätzen kann; darum únausgiebig, aber unausstéhlich u. a. m., und darnach auch unméenschlich (groß) neben únméenschlich (z. B. Gott als únmenschliches Wesen gedacht).
- 6) In einer Reihe von Wörtern, die erst spät zu einer Einheit zusammengewachsen sind, gilt noch die alte freie Betonung innerhalb des Satzes, z. B. Lébewóhl. Diese Betonung wird, weil sie im Gegensatze zu der üblichen (Láubholz, Bláchfeld) steht, bisweilen als eine Betonung des zweiten Gliedes empfunden.
- 7) Fremdwörter haben ihre eigene Betonung, z. B. A'libi, Pástor und Pastór (Pl. Pastóren) vgl. Seite 49, Phénomén (*fänomén*), Prüderie, Senátor, Zeremonie (Pl. Zeremónien) vgl. S. 49. Aber auch hier muß eine gewisse Freiheit bleiben, vgl. Seite 14.

So lehren uns auch Verhältnisse der Betonung, des Tonfalles und des Tempos, daß der Sinn der Rede der Maßstab für den Vortrag ist. Und so verlangt mit Recht Goethe für den **rhythmisichen Vortrag**, der ja von der Stärke der Betonung und von der Tondauer in hohem Grade abhängig

ist: „Der Silbenbau sowie die gereimten Endsilben dürfen nicht zu auffallend bezeichnet, sondern es muß der Zusammenhang beobachtet werden wie in Prosa.“ Aber damit ist nicht gesagt, daß der eigentümliche Versrhythmus und die Versmelodie geschädigt werden dürfen zu Gunsten der Interpunktionen! Goethe fährt fort: „Hat man Jamben zu deklamieren, so ist zu bemerken, daß man jeden Anfang eines Verses durch ein kleines, kaum bemerkbares Innehalten bezeichnet; doch muß der Gang der Deklamation dadurch nicht gestört werden.“ Demgemäß ist zu sprechen „Lenore fuhr um's Morgenrot . . empor aus schweren Träumen“ und nicht etwa (mit gewaltsamer Störung des Rythmus): „Lenore fuhr . . um's Morgenrot empor . . aus schweren Träumen.“ Jedoch ist den Worten Goethes die Warnung hinzuzufügen: der Vortragende darf sich durch die (kleine) Pause keineswegs verleiten lassen, am Ende des Verses die Stimme zu senken, wenn es dem Sinne (d. h. dem Gebrauche in ungebundener Rede) widerspricht: also „Lenore· fuhr· um's· Mor·gen·rot· — em·por· aus· schwe·ren· Träu·men·“ nicht aber „Lenore· fuhr· um's· Mor·gen·rot· — em·por· aus· schwe·ren· Träu·men·“ Ebenso: „Ritter, treue· Schwestern· lie·be· — wid·met· euch· dies· Herz.“ oder „Ritter, treue· Schwestern· lie·be· — wid·met· euch· dies· Herz.“, nicht aber „Ritter, treue· Schwestern· lie·be· — wid·met· euch· dies· Herz.“

Wir sehen: Tempo und Tonfall und Betonung stehen mit einander im engsten Verein. Durch sie wird der Sinn der Rede variiert, und dem Feingefühl des Vortragenden muß weiter Spielraum gelassen werden. Also nur für diejenigen Faktoren der Rede, die in ihrem Wechsel weniger frei sind und hauptsächlich durch physiologische und akustische Gründe bedingt zu sein scheinen, haben wir bestimmte Forderungen aufstellen wollen; nicht aber für die Faktoren, in denen psychische Einflüsse als herrschend erscheinen und zu freierem Wechsel führen.

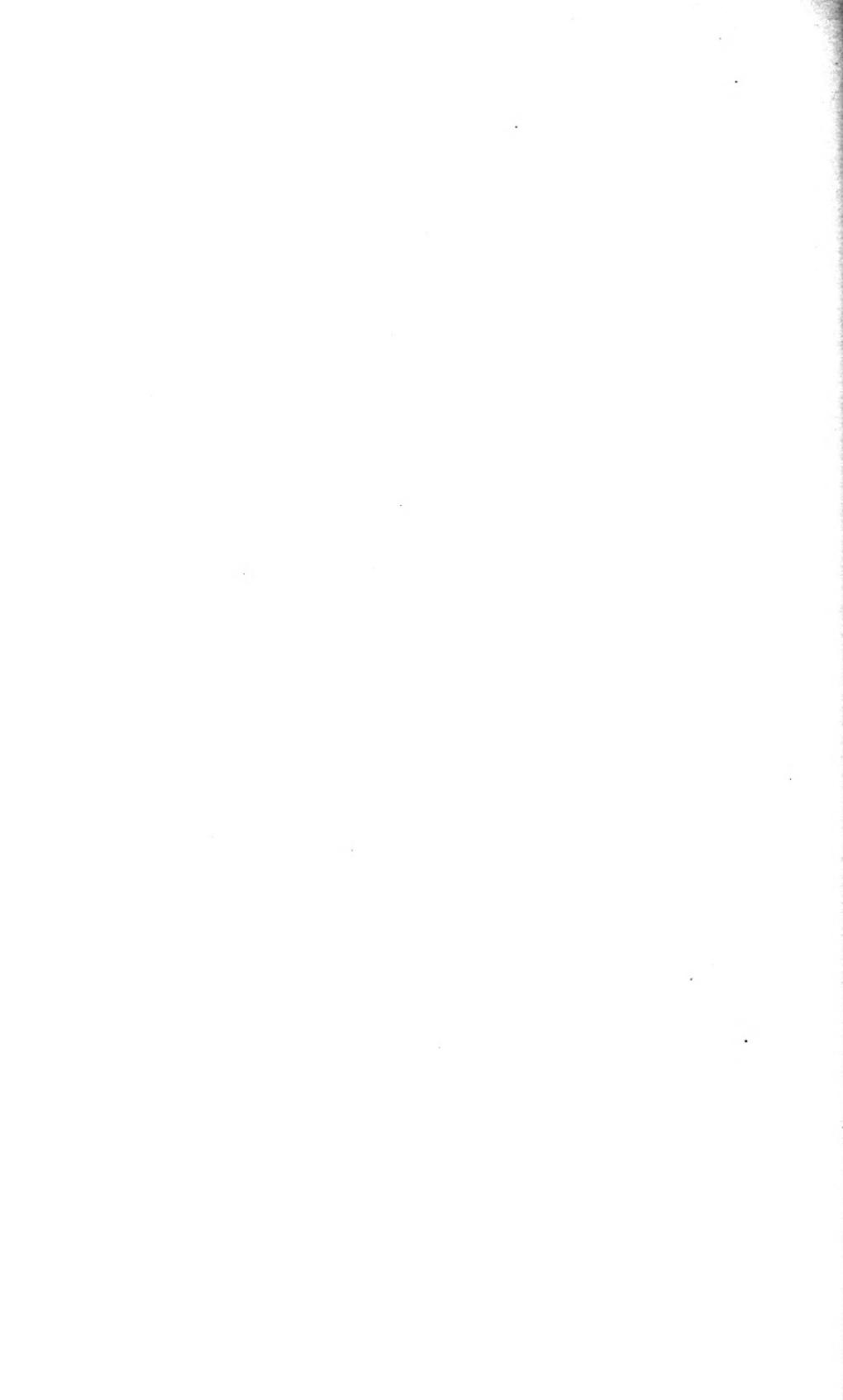
Etwas anders liegt die Sache im **Gesange**. Hier ist der Tonfall völlig vom Komponisten gegeben. Das Tempo

---

ist für die Kantilene, den getragenen Gesang, ebenfalls annähernd festgelegt, zum Teil sogar für das Rezitativ oder den Sprechgesang. Um so mehr Gewicht hat der Sänger auf eine richtige Betonung zu legen. — Es wäre übrigens wünschenswert, daß die Komponisten selber im melodischen Gesang mehr Rücksicht auf das natürliche Tempo und den natürlichen Tonfall ihrer Sprache nehmen wollten: die vortragenden Sänger würden dadurch der oft höchst schwierigen, ja unmöglichen Aufgabe überhoben, zwischen Musik und Sprache zu Gunsten der künstlerischen Wirkung zu vermitteln.

Aussprachewörterbuch

Vorbemerkungen

- 1) Ein vollständiges Wörterbuch zu geben, konnte nicht die Absicht sein, dazu wäre der zehnfache Raum nötig. Die Auswahl ist von mir nach Gutdünken getroffen: manches, was selbstverständlich erschien, ist fortgelassen, manches seltene Wort herangezogen worden; auf alle Erklärungen ist verzichtet. Zur ersten Ausgabe des Wörterbuchs sind verschiedene Ergänzungen nachgetragen. Für jede Mitteilung von Wörtern und Namen, deren Aufnahme in weitere Auflagen gewünscht wird, werde ich sehr dankbar sein.
- 2) Die Aussprache ist von mir nach den Grundsätzen der „deutschen Bühnenaussprache“ angegeben; diese sind in besonderen Fällen durch eingeklammerte Seitenzahlen hervorgehoben. — Abgesehen von den Wörtern, die in den Verhandlungen besprochen und mit Seitenzahlen bezeichnet sind, bin ich als Herausgeber für die Angabe der Aussprache allein verantwortlich. Den gewaltigen Sprachstoff Wort für Wort durchzuberaten, wäre kaum möglich, für den größten Teil des Stoffes auch überflüssig gewesen; und in den meisten strittigen Fällen hätte die Abstimmung einer Kommission nicht viel geholfen, da es sich entweder um seltene Wörter handelt, bei denen von einem bestehenden Bühnenbrauche nicht die Rede sein kann, oder um fremde Wörter und Namen, deren Aussprache mehr oder weniger eingedeutscht erscheinen kann (vgl. Seite 17 und 18).

Obgleich ich aber als Herausgeber allein die Verantwortung trage, so bin ich doch keineswegs willkürlich verfahren, sondern habe mir an vielen Stellen Rat geholt. Ganz besonders dankbar bin ich meinen Kollegen Herrn Professor Dr. Luick in Wien, der mit großen Mühen für die erste Fassung dieses Wörterbuchs die Revision ge-

lesen hat, und Professor Dr. Viëtor in Marburg, mit dem ich mich über wichtigere Einzelheiten verständigt habe; sodann auch den Herren Regisseur Held (Berlin), Hofschauspieler Oberländer (Berlin), Reicher (Berlin) und Kgl. Kammersänger Scheidemantel (Dresden).

- 3) Die phonetische Schreibung ist auf Seite 29 bis 32 erläutert. Besonders sei aber hierzu Folgendes bemerkt:
  - a) die Unterscheidung eines etwas geschlosseneren *a* gegenüber *a* ist absichtlich nicht streng durchgeführt worden (vgl. S. 29 Anm. 1, S. 35);
  - b) in vielen Fällen ist sichere Scheidung der Vokalquantitäten unmöglich: man hört „Theologie“ bald als *tēologi* und bald als *teologī*, „Puritaner“ als *pūritānər* und *puritánər* sprechen usw.
  - c) in vielen Fällen läßt sich der Hauptton des Wortes nicht mit Sicherheit bestimmen, namentlich in fremden Wörtern, und wo ein Gegensatz im Bewußtsein des Sprechenden empfunden wird: z. B. ob Wörter wie *Akkusativ*, *passiv*, *Beaumont* auf der ersten oder letzten Silbe den Hauptton tragen, ist nicht für alle Fälle sicher anzugeben.
  - d) in manchen Fällen ist eine verschiedene Aussprache üblich, namentlich muß in vielen Fremdwörtern die eingedeutschte Aussprache neben der fremden als berechtigt gelten, z. B. hört man *balkō* und *balkón*, vgl. S. 18; so auch wird „Newyork“ als *nūjórk* und *nojjórk* gesprochen.
  - e) in englischen Wörtern und Namen erscheint bisweilen ein dem *a* nahestehender offener *e*-Laut, den wir als *ä* bezeichnen, und ein dem *a* ähnlich klingender *ö*-Laut, den wir durch *ø* wiedergeben, z. B. „Catgut“ wird entweder deutsch als *kätgut* oder englisch als *kütgöt* gesprochen, „Stanley“ als *stānlē*; das dem *u* ähnliche engl. *w* wird durch *u* dargestellt; engl. stimmloses *th* wird durch *þ*, stimmhaftes *th* durch *d* gegeben.

A

a *ü*
 Aal *äl* 36
 Aar (Adler) *är* 36
 Aas *äs*; Pl. Aase, Äser
öf, *äf* 36
 aasen (fressen, ver-
 schwenden) *äfən*
 ab *ap* 32, 37
 Abakus *äbakus*
 abandonnieren, *abando-*
nirən
 Abbé *abé*
 abbitten *áp-bitən* 76
 abbrechen *áp-brehən*
 (76)
 Abbreviatur *abrévijatúr*
 Abc *abetsé*
 Abdomen *apdómen*
 Abdominaltyphus *ap-*
dóminál-típus
 Abend *abend*
 Abenteuer *ábentoþor*
 aber *abor* 30
 Aberration *aberatjón* 35
 abfahren *áp-fáren* 76
 abhanden *ap-hándan*
 Abiturient *abituriént* 35
 Ablauß *áp-las*
 Ablativ *áblaif* 79
 abluchsen *áp-luksn*
 abmachen *áp-machən* 76
 abmurksen *áp-murksn*
 abnorm *apnörm*
 Abolition *abolitsjón*
 Abonnement *abon(s)má*
 Abonnent *abonént*
 abonnieren *abonérən*
 Abort (Abtritt) *áp-ort*
 Abortus, Abort (Fehl-
 geburt) *abórtus, abórt*
 ab ovo *ap óvø*
 abprotzen *áp-protsən*
 (76)

abputzen *áp-putsən* 76
 Abrakadabra (Zauber-
 wort) *ábra-kadábra*
 abrupt *aprúpt*
 Abscheu *áp-šoř*
 abscheulich *ap-šöölich*
 Abseite *áp-sætsə*
 absent *ap-sént*
 absentieren *ap-sentírən*
 absetzen *áp-setən* 77
 absetzbar *áp-setſbar*
 absichtlich *áp-síchtlich*
 Absinth *apsint*
 absolut *apsolút*
 absolviieren *apsolvírən*
 absonderlich *ap-söndər-*
lich
 absondern *áp-söndərn*
 absorbieren *ap-sorbírən*
 abspenstig *áp-špenstich*
 Abstieg *áp-štig*
 abstinent *apstínént*
 Abstinenz *apstínénts* 69
 abstrahieren *apstra-*
híron
 abstrakt *apstrakt* 69
 Abstrich *ápstričh*
 abstrus *apstrús* 54, 67, 69
 Absud *áp-súd*
 absurd *apfürd*
 Abszess *apstsés*
 Abszisse *apstsíssə*
 Abt *apt* 36, 77; Pl. Äbte
epto; Äbtissin *eptísin*
 Abtei *apté* 57
 Abteil *áp-tael*
 abteilen *áp-taélən* 90
 Abteilung *áp-taélun* 32,
 90
 abteufen *áp-tojſon*
 abtrennbar *áp-trenbár*
 Abtritt *áp-trít*
 abtrünnig *áp-trüničh*
 aburteilen *áp-urtaélən*

Abusus *ap-úsus*
 abwärts *áp-werts*
 abwendbar *áp-wenđbár*
 abwesend *áp-wéſond*
 Abwesenheit *ápweſen-*
haet
 abwinken *áp-winkən* 76
 a capella *a kapéla*
 acc.. s. akk.. oder akz..
 accelerando *atſelerándo*
 ach *ach* 28, 31, 36
 Achat *achát*
 achromatisch *q-kromátiſ*
 Achse *aksø*
 Achsel *aksøl*
 acht *acht*
 Acht *acht*
 achtbar *áchtbar*
 achten *achtən*
 ächten *echtən*
 Achterdeck *áchtørdek*
 achtsam *áchtsam* 37
 achtzehn *áchtsén*
 achtzig *áchtsíčh*
 ächzen *echtzen*
 Acker *akør* 81
 acqu... s. akqu...
 adagio *adážio* 70
 adäquat *adákvát*
 Addenda *adénda*
 addiereu *adírən*
 ade *adé*
 Adel *áðel*
 Adept *adépt*
 Ader *áðør*
 Adhäsion *at-háſjón*
 adieu *adiø* 52
 Ädil *äðil*
 Adjektiv *at-jektfíſ*
 Adjektivum *at-jektlícuム*
 Adjunkt *at-jíngkt*
 adjustieren *at-justírən*
 Adjutant *at-jútánt*
 Adjuvant *at-júvánt*

Adlatus <i>at-látus</i>	agieren <i>agíron</i>	Aktie <i>áktisjó</i> 74
Adler <i>ádlør</i>	agil <i>agíl</i>	Aktion <i>aktsjón</i>
ad libitum <i>at líbitum</i>	Agio <i>ágjó</i> 70	Aktionär <i>aktsionár</i>
adlig <i>áddlich</i> 79	agitato <i>agítató</i>	Aktiv <i>aktiv</i> <i>aktív</i>
Administration <i>at-ministratsjón</i>	Agis <i>ágis</i>	Aktivität <i>aktivitát</i>
Admiral <i>at-mjrál</i>	agitieren <i>agítirón</i>	Aktrice <i>aktrísa</i>
ad notam <i>at nótam</i>	Agnat <i>agnat</i>	Aktuar <i>aktuár</i>
ad oculos <i>at óculos</i>	agnoszieren <i>agnostíron</i>	Aktuarius <i>aktuárius</i>
Adonis <i>adónis</i> 47	Agnus dei <i>ágnus déi</i> 63, 79	aktuell <i>aktuél</i>
adoptieren <i>adoptíron</i>	Agonie <i>agoní</i>	Aktus <i>áktus</i>
Adorant <i>ádoránt</i>	Agonist <i>agonist</i>	Akustik <i>akústik</i>
ad rem <i>at rem</i>	Agora <i>agorá</i>	akustisch <i>akústic</i>
Adresse <i>adréss</i>	Agraffe <i>agráfó</i>	akut <i>ákut</i>
adrett <i>adrétt</i> 45	Agrarier <i>agráriör</i>	akzelerieren <i>aktsélé- rlón</i>
à droit <i>a droí</i> 37	Agronom <i>agrónóm</i>	Akzent <i>aktsént</i> (franz. <i>aksá</i>) 67
Adstringentia <i>at-stringéntsja</i>	Aguti <i>agútí</i>	Akzeptisse <i>aktsepíso</i>
Advent <i>at-wént</i>	aha <i>ahá</i> <i>ahá</i> 63	akzeptieren <i>akzeptíron</i>
Adverb <i>at-rérb</i>	Ahle <i>áls</i>	Akzession <i>aktsésjón</i>
Advokat <i>at-wokát</i>	Ahn, -e <i>ün</i> , <i>üns</i>	Akzessist <i>aktséssist</i>
Aéronaut <i>áeronáot</i>	ahinden <i>ändon</i>	Akzidens <i>áktidens</i>
Aéroplan <i>áeroplán</i>	ahnem <i>únem</i>	Pl. Akzidenzen <i>aktsidénts</i>
Aérostat <i>áerostát</i>	ähnlich <i>ánlích</i>	Akzidenz <i>aktsidénts</i>
Aérostatik <i>áerostátik</i> 69	Ahorn <i>áhorn</i> 31, 63	Akzise <i>aktsíjó</i>
Affäre Affaire <i>afáro</i>	Ahre <i>árra</i> 41	Alabaster <i>alábástor</i>
Affe, -n <i>afó afón</i> 31, 62, 64	Ai (Faultier) <i>ái</i>	Alarm <i>ólárm</i>
Affekt <i>afékt</i>	Air <i>ár</i>	alarmieren <i>alarmíron</i>
affektioniert <i>afektsjónírt</i>	Akademie <i>akadémí</i> (Académia <i>akadémia</i>)	à la suite <i>a la suél</i>
Affiche <i>afíss</i>	Akademiker <i>akadémíkör</i>	Alaun <i>álaún</i>
Affidavit <i>afidávit</i>	Akanthus <i>akántus</i>	Alb <i>alb</i>
Affinität <i>afinítát</i>	Akazie <i>akátsjó</i>	Albatros <i>álbátrós</i>
affizieren <i>afítsjón</i>	Akklamation <i>áklá- mátsjón</i>	Albe <i>albo</i>
Affront <i>afró</i>	akklimatisieren <i>aklímá- tisjón</i>	albern <i>albørn</i>
affrös <i>afróss</i>	Akkolade <i>okoláds</i>	Albinismus <i>albjnísmus</i>
After <i>áftor</i>	akkompagnieren <i>akom- pajón</i>	Albino <i>albíno</i>
afterreden <i>áftor-rédon</i>	Akkord <i>akórð</i> 83	Album <i>álbum</i>
Agave <i>agáva</i>	akkochieren <i>akysíron</i>	Albumin <i>albumín</i>
Agende <i>gyéndó</i>	Akkumulator <i>akumulá- tor</i> 30	Alchimie <i>alchímí</i> 72
Agens <i>ágens</i> P. Agen- zien <i>agéntsjan</i>	akkurat <i>akurát</i>	Aldine <i>aldíns</i>
Agent <i>águnt</i>	Akkusativ <i>ákuusatíf</i>	Ale (Bier) <i>él</i>
Agent provocateur <i>áʃa prorokatör</i>	Akonit <i>ákoniť</i>	alert (munter) <i>glért</i>
Agglomerat <i>aglomerát</i>	akquirieren <i>akviríron</i> 83	Alfanzerei <i>alfanseré</i>
Agglutination <i>aglutí- nátsjón</i>	Akquisition <i>akvísítsjón</i>	Alfenid <i>alfeníd</i> 47
Aggregat <i>agregát</i>	Akribia <i>ákríbi</i>	Algebra <i>álgébra</i>
aggregieren <i>agregíron</i> (aber professeur aggrégé professoř <i>agréſe</i>)	Akrobat <i>ákróbát</i>	algebraisch <i>álgébráis</i>
aggressiv <i>agresív</i>	Akropolis <i>ákrópolis</i>	Algen <i>algón</i>
Agide <i>áglds</i>	Akrostichon <i>ákróstichón</i>	alias <i>áliás</i>
	Akt <i>akt</i>	Alibi <i>áliby</i> 32, 46, 90
	Akteur <i>aktör</i>	Aliment <i>alímént</i>
		a limine <i>a límijne</i>
		Alinea <i>állínea</i>
		Alizarin <i>ályzárín</i>

Alk alk	Alternative <i>alternatīvə</i>	Amphitheater <i>amfī-</i> <i>tēātər</i>
Alkalde (Dorfrichter) alkáldo	alternieren <i>alternērən</i>	Amphora <i>ámfora</i> (Am- phore <i>amfōrə</i>)
Alkali alkálí	altfränkisch <i>áltfréŋkiš</i>	Amplitüde <i>ämplitüdə</i>
Alkaloid alkaloíd	Althee <i>áltē</i>	Amputation <i>ampu-</i> <i>tatsiōn</i>
Alkohol álkohol 49	Altvordern <i>ált-fördərn</i>	Amsel <i>amsel</i>
Alkoven álkowen 49	Aluminium <i>glüm̄linjum</i>	Amt <i>amt</i>
all, -e al als 30, 42	Alumnat <i>glum̄nat</i>	Amulett <i>amulēt</i>
Allah álu	Alumne <i>glum̄nəs</i>	amusant <i>amüsánt</i>
Allee alé	Alumnus <i>glum̄nus</i>	Amusement <i>amüsēmət</i>
Allégorie alegoríš	alveolar <i>alvēɔlár</i>	amusieren <i>amüsērən</i>
allegorisch alegóriš	am am 37	an an 33, 37
allegro álegro	Amalgam <i>amalgám</i> 38	Anabaptist <i>anabaptist</i>
allegretto alegréto	Amanuensis <i>amanuénſis</i>	Anachoret <i>anachorétt</i> 44
allein aláén 34, 35	Amarant <i>amaránt</i>	Anachronismus <i>anakrō-</i> <i>nismus</i>
Allemande almándə	Amarelle <i>amarélo</i>	Anagramm <i>anagrám</i>
allerhöchst álørhøčhyst	Amaryllis <i>amarúlis</i>	Anakoluth <i>anakolút</i>
allez alé 44	Amateur <i>amatőr</i>	anakreontisch <i>anakrē-</i> <i>óniš</i>
allgemach álgomáčh	Amazonie <i>amqtsónə</i>	Analekten <i>analéktən</i>
allgemein álgomágen	Ambassadeur <i>ábasadőr</i>	analog <i>analog</i>
Allianz aljánts	ambieren <i>ambírən</i>	Analogie <i>analogi</i>
Belle Alliance bel aljás	Ambition <i>ambítsiōn</i>	Analphabet <i>án-alfabétt</i>
Alligator aljágatór	Ambos ámbos Pl. Am-	Analyse <i>analýſs</i> 56
alliieren aljírən	bosse <i>ámboso</i> 48	analytisch <i>analútis</i>
Alliierte aljírto	Ambra ámbra	Anämie <i>an-ämī</i>
Alliteration alíterátsjón	Ambrosia <i>ambrósia</i>	Ananas ánanas
allmählich almálich	ambulant <i>ambulánt</i>	Anapäst <i>anapäst</i>
Allmende alméndo	Ambulanz <i>ambulánts</i>	Anapher <i>anáfer</i>
Allod alód 49	Ameise ámaeſs	Anarchie <i>anarchí</i>
Allodium alódium	Amen ámen	anarchisch <i>anárchiš</i>
Allokution alókutsjón	Amendment <i>amändmá</i>	anastatisch <i>anastátis</i>
Allonge alóšv	Amethyst <i>améfüst</i>	Anästhesie <i>án-estéſ</i>
allons alóš	Amme amó	Anathem <i>anatém</i>
Allopath alopát	Ammer <i>amér</i>	Anathema <i>anátēma</i>
Allotria olótzia	Ammonium <i>amónijum</i>	Anatom <i>anatóm</i> 49
Alltags- áltágš	Ammoniak <i>amoniák</i>	Anatomie <i>anatómi</i> 49
Allüren alúrən	Ammonshorn <i>ámons-</i> <i>horn</i>	anbauen <i>án-baøyn</i> 62
Allusion alúsfjón	Amnestie <i>amnesti</i>	anbei <i>anbáé</i>
allwissend alurisend	amön amón	anbeten <i>án-betón</i> 90
Alma mater álma mäter	Amor ámor	Anbetung <i>án-betun</i> 90
Almanach álmanach	amorph amórſ	Anchovis <i>ansónvis</i>
Almosen álmösön	amour amúr	Anciennität <i>ásjenitátt</i>
Aloe áloę 44	Amortisation <i>amorti-</i> <i>satiōn</i>	Andacht <i>án-dacht</i>
Alp alp	Ampel <i>ampol</i>	andante <i>andántə</i> 44
Alpaka alpáka	Ampère ápär	andantino <i>andantino</i>
al pari al páři	Ampfer <i>ampſor</i>	ander, anders <i>andor</i> andors 69, 79
Alpha álfa	Amphibie <i>amfibíj</i>	Anekdot <i>anekdóta</i>
Alphabet alfabet	Amphibrachys <i>amfí-</i> <i>brachijs</i>	Anemone <i>anémóns</i>
Alraun alráón	Amphiktyonen, -ie am-	
alt alt 32, 36	fiktüōnen, <i>amfiktüōnen</i>	7*
Altan altán	Amphimacer <i>amfí-</i> <i>mátsær</i>	
Altar altár 38		
Alter áłsor		
elterieren altérən		

Aneroid (Barometer) <i>aneroíd</i>	antichambrieren <i>anti-säbríren</i> 72	Apostrophe <i>apóstrofē</i>
Aneurysma <i>anoörysma</i>	Antichrist <i>ántikrist</i>	Apotheke <i>apotékѣ</i>
Anfang <i>ánfang</i> 90	Antidot <i>antídót</i>	Apotheose <i>apotéóſa</i> 44
anfangen <i>ánfan᷇n</i> 62	Antidoton <i>antídótón</i>	Apparat <i>aparát</i>
anfangs <i>ánfangs</i>	antik <i>antík</i>	Appartement <i>apart(ъ)má</i>
anfechtbar <i>án-fechtbar</i>	Antilope <i>antílop�</i>	appassionato <i>ap�s�on�t�</i>
ang�ngig <i>�n-gen�ch</i>	Antimon <i>ant�m�n</i>	Appell <i>ap�l</i>
Angel <i>an�l</i>	Antipathie <i>ant�pat�</i>	appellieren <i>apel�ren</i>
Angelus <i>�ngelus</i>	antipathisch <i>ant�pat�s�</i>	Appendicitis <i>ap�nd�ts�t�s�</i>
angenehm <i>�n-gon�m</i> 62	Antipode <i>ant�p�d�</i>	Appendix <i>ap�nd�ks</i>
Anger <i>an�r</i>	Antipyrin <i>ant�p�r�n</i>	Appetit <i>ap�tt</i>
Anglist <i>anglist</i>	Antiqua <i>ant�k�va</i>	applaudieren <i>apl�d�ren</i>
Angst <i>an�st</i>	Antiquar <i>ant�ku�r</i>	Applaus <i>apl�os</i>
Angurie <i>ang�r�s</i>	Antiquit�t <i>ant�ku�t�t</i>	applizieren <i>apl�ts�ren</i>
Anhang <i>�n-hang</i>	Antisemit <i>ant�sem�lt</i>	apportieren <i>ap�rt�ren</i>
anheischig <i>�n-h�e�ch</i>	antiseptisch <i>ant�f�pt�s�</i>	Apposition <i>ap�f�ts�n</i>
Anilin <i>an�lin</i>	Antithese <i>ant�t�s�</i>	Appreteur <i>ap�t�r�</i>
animalisch <i>�n�m�lis</i>	antizipieren <i>ant�ts�p�ren</i>	Approval <i>apro- bat�n</i>
animieren <i>�n�m�tr�n</i>	Antlitz <i>�nt�l�s</i>	approbieren <i>aprob�ren</i>
animos <i>�n�m�s</i>	Antwort <i>�nt�wt</i>	Aprikose <i>�pr�k�s�</i>
Animus <i>�nj�m�s</i>	anzeps <i>�nt�seps</i>	April <i>ap�ril</i>
Anis <i>an�s</i> 47	�olsharfe <i>�olsharf�</i>	a priori <i>� pri�ri</i>
Anisett <i>an�s�t</i>	�onen <i>��n�n</i>	apropos <i>ap�p�p�</i>
Anker <i>an�k�r</i> 62	Aorist <i>�-or�st</i>	Apsis <i>�ps�s</i>
anklagen <i>�n-kl�g�n</i> 62	Aorta <i>�r�ta</i>	Aqu�dukt <i>�qu�d�ukt</i>
anma�en -d <i>�n-m�s�n</i> , -d, vg. <i>�n-merkn</i> 62	Apanage <i>�pan�j�</i> 70	Aquarell <i>�kw�r�l</i>
Anmerkung <i>�n-merk�n</i>	apart <i>�p�rt</i> frz. <i>diner � part d�n� ap�r</i>	Aquarium <i>�kw�r�um</i>
anmutig <i>�n-m�t�ch</i>	Apathie <i>�pat�</i>	�quator <i>�kw�t�r�</i>
Annalen <i>�n�l�n</i>	apathisch <i>�pat�s�</i>	Aquavit <i>�kw�v�t</i>
annehmbar <i>�n-n�m�b�r</i>	Aper�u <i>�pers�</i>	�quilibrist <i>�kw�l�br�st</i>
annektieren <i>�nek�tr�n</i>	Apfel <i>�pf�l</i>	�quinoktien <i>�kw�n�nk�- ts�n</i>
anno <i>�n�o</i>	Apfelsine <i>�pf�ls�n�</i>	�quivalent <i>�kw�v�l�nt�</i>
Annonce <i>�n�s�s�</i>	Aphasia <i>�sa�s�</i>	�quivol <i>�kw�v�l�k�</i>
annoncieren <i>�n�s�tr�n</i>	Aphorismen <i>�f�ris�m�n</i> 64	�r (Ma�) <i>�r</i> 36
annullieren <i>�n�l�r�n</i>	Aplomb <i>�pl�b�</i>	�ra <i>�ra</i> 44
anomal(nicht anormal!) <i>�n�m�l</i>	apodiktisch <i>�p�d�kt�s�</i>	Araber <i>�rab�r</i>
Anomala <i>�n�m�la</i>	Apokalypse <i>�pk�l�ps�</i>	Arabeske <i>�rb�sk�</i>
anonym <i>�n�n�m</i>	Apokope <i>�p�k�p�</i>	arabisch <i>�r�bi�s</i>
Anonymus <i>�n�n�m�s�s</i>	apokryph <i>�pk�rf�</i>	Ar�ometer <i>�r�m�t�r</i>
anr�chig <i>�n-r�ch�ch</i> 82	Apologet <i>�p�log�t</i>	Arazzi <i>�r�ts�</i> 67
Antagonist <i>�nt�gn�st</i>	Apologie <i>�p�log�</i>	Arbeit <i>�r�ba�t</i>
antarktisch <i>�nt-�rk�t�s�</i>	apoplectisch <i>�p�pl�kt�s�</i>	Arbitrage <i>�rb�tr�s�</i>
antediluvianisch <i>�nt�- d�l�r�j�n�s�</i>	Apoplexie <i>�p�pl�ks�</i>	archaisch <i>�ch�s�</i>
Antezedenzen <i>�nt�- ts�d�nt�s�n</i>	Apostat <i>�p�st�t�</i> (<i>Apos- tata ap�st�t�</i>)	Arch�olog <i>�ch�l�og�</i>
Anthologie <i>�nt�log�</i>	Apostel <i>�p�st�l</i> 69	Arch�ologie <i>�ch�l�og�</i>
Anthrazit <i>�n�tr�ts�l</i>	Apostolikum <i>�p�st�ly- k�m</i>	Arche <i>�ch�</i>
Anthropologie, -isch <i>�nt�p�log�t -�g�s�</i>	apostolisch <i>�p�st�l�s�</i>	Archidiakonus <i>�ch�- di�kon�s�</i>
	Apostroph, Pl. -e <i>apo- str�f -o</i>	Architekt <i>�ch�t�k�</i>
		architektonisch <i>�ch�- tek�ton�s�</i>
		Architektur <i>�ch�kt�r�</i>

Architrav Pl. -e <i>archīj-</i>	Art <i>ārt</i> 37	Astrallampe <i>astrāl-</i> <i>lamp</i>
träf -w 38	Arterie <i>arterīs</i>	Astrolog <i>astrolōg</i>
Archiv <i>archīf</i>	artesisch <i>artēsiš</i>	Astrologie <i>astrolōgi</i>
Archivar <i>archīvār</i>	artig <i>ārtīch</i> 37	Astronom <i>astrōnōm</i>
Archont <i>archōnt</i> 72	Artikel <i>artīkl</i>	Astronomie <i>astrōnōmī</i>
Arcal <i>ārčál</i>	artikulieren <i>artīkulērn</i>	Ästuarium <i>estuāriūm</i>
Arena <i>āréna</i>	Artillerie <i>ārtīlērī</i>	Asyl <i>āsyl</i> 56
Areopag <i>ārēpāg</i>	Artischocke <i>artīšok</i>	Asyndeton <i>āsündēton</i>
arg arg 82	Artist <i>ārtīst</i>	asyndetisch <i>āsündētīš</i>
Ärger <i>ārgor</i>	Arz(e)nei <i>arts(s)naē</i>	Aszendent <i>āssendēnt</i>
Ärgernis <i>ārgōrnīs</i> 46	Arzt <i>ārst</i> 22, 37	Atavismus <i>ātavīsmus</i>
arglos <i>ārglōs</i>	As (Gen. Asses) <i>as</i> (<i>asos</i>)	Atelier <i>ātēliē</i> 45
Argument <i>ārgumēnt</i>	Asbest <i>āsbēst</i>	Atem <i>ātēm</i>
Argwohn <i>ārgwōn</i>	Asche <i>āsē</i> 31, 68	Atheist <i>ātēist</i> v7
Arie <i>ārī</i>	Aschenbrödel <i>āšenbrōdēl</i>	Atheismus <i>ātēismus</i>
arioso <i>ārjōš</i>	Aschermittwoch <i>āšer-</i> <i>mītvoch</i>	atmen <i>ātmēn</i>
Aristokrat <i>āristōkrāt</i>	äsen <i>āſon</i>	Äther <i>ātēr</i>
Arithmetik <i>āritmētīk</i>	aseptisch <i>ā-fēptīš</i>	ätherisch <i>ātēriš</i>
arithmetisch <i>āritmētīš</i>	Askese <i>āskēš</i>	Athlet <i>ātēlēt</i>
Arkade <i>ārkādē</i>	Aspekt <i>āspēkt</i>	at home <i>āt hōm</i>
Arkanum <i>ārkānum</i>	Asphalt <i>āsfālt</i>	Ätiologie <i>ātiologī</i>
Arkebuse <i>ārkēbūš</i>	Aspik <i>āspīk</i>	Atlas (Pl. Atlanten) ātlas (atlāntān) 38, 61
Arkebusier <i>ārkēbūšē</i>	Aspirant <i>āspirānt</i>	Atmosphäre <i>atmosfārē</i>
Arktis <i>ārk̄tīs</i>	Aspirata <i>āspirāta</i>	Atom <i>ātōm</i>
arktisch <i>ārk̄tīš</i>	Assekuradeur <i>āsékura-</i> <i>dōr</i>	Atout <i>ātū</i>
arm <i>ārm</i>	Assekuranz <i>āsékurānts</i>	à tout prix a <i>tū prī</i>
Armada <i>ārmāda</i>	Assel <i>āsäl</i>	Atrium <i>ātrīum</i>
Armbrust <i>ārmbrūst</i>	Assemblée <i>āsāblē</i>	Atrophie <i>ātrosī</i>
Armee <i>ārmē</i> 40	assentieren <i>āsentērn</i>	Atropin <i>ātropīn</i>
Ärmel <i>ārmēl</i>	Assessor <i>āsēsōr</i> 50	ätsch <i>ātš</i>
Armesünder <i>ārmē-</i> <i>sündēr</i>	Assiette <i>āsītēs</i>	Attaché <i>ātašē</i>
armieren <i>ārmērn</i>	Assignat <i>āsīgnāt</i>	attachieren <i>ātašērn</i>
Armut <i>ārmūt</i> 52	Assimilation <i>āsimi-</i> <i>lātīšōn</i>	Attaque -cke <i>ātākē</i> 38
Arnika <i>ārnīka</i>	assimilieren <i>āsimilērn</i>	Attentat <i>ātentāt</i>
Aroma <i>grōma</i> 37	Assise <i>āslē</i>	Attest <i>ātést</i>
Arpeggio <i>ārpēdž(i)ō</i> 71	Assistent <i>āsistēnt</i>	Attika <i>ātīka</i>
Arrak <i>ārak</i>	Associé <i>āsōšē</i>	Attila <i>ātīla</i>
Arrangement <i>ārāž(j)e)mā</i>	Assoziation <i>āsōtsjātsjōn</i>	Attitüde <i>ātītūdō</i>
arrangieren <i>ārāžērn</i>	Assonanz <i>āsōnānts</i>	Attraktion <i>ātraktsiōn</i>
Arrest <i>ārēst</i>	assortieren <i>āsortērn</i>	Attrappe <i>ātrāpō</i>
Arrestant <i>ārēstānt</i>	Ast <i>āst</i> 31	attrappieren <i>ātrāpērn</i>
arretieren <i>ārētērn</i>	Aster <i>āstōr</i>	Attribut <i>ātribūt</i>
Arrieregarder <i>āriārgārdē</i>	Asteroid <i>āsteroīd</i>	äzen <i>ēsēn</i>
en arrière <i>ān āriār</i>	Asthetik <i>estētīk</i>	Au <i>āg</i>
arrogant <i>ārogānt</i>	Asthma <i>āstma</i>	Aubergine <i>āberfēn(s)</i>
Arrondissement <i>ārō-</i> <i>dis(j)mā</i>	asthmatisch <i>āstmātīš</i>	Audienz <i>āqdēnts</i>
Arrowroot <i>ārō-rūt</i>	astigmatisch <i>ā-stig-</i> <i>mātīš</i>	Auditeur <i>āqdītōr</i>
Arsch <i>ārš</i>	ästimieren <i>āstīmērn</i>	Auditor <i>āqdītōr</i>
Arsen <i>āršēn</i>		au fait <i>ō fē</i>
Arsenal <i>āršēnāl</i>		Auerochs <i>āošr-oks</i>
Arsenik <i>āršēnik</i>		auferstehen <i>āoš-erštēm</i>

Auferstehung *aof-erstéun*
auffahren *aof-fáron*
auffallen *aof-falon* (84)
aufwinden *aof-windan*
    59
Auge *aogo*
äugeln *öygeln*
äugen *öygen*
Augenblick *ögonblick*
Augment *aogmément*
Augur (Pl. -en) *aogur*
    (*aogúrson*)
Augurium *aogúrjum*
Auktion *aoktsjón*
Aula *áóla*
Aureole *aoreóla*
Aurikel *áórikol*
Auskultator *aoskultátor*
Auspizien *aospítzion*
ausfagen *ágs-fagøn* 59
ausschen *ágs-fé(ø)n* 59
außer *aosor* 66
äußerlich *öysörlich*
Auster *aostor*
authentisch *aoténtis*
Autobiographie *aotó-biografi*
Autochthone *aotochtóna*
Autodafé *aotodafé*
Autodidakt *aotodýákt*
Autograph *aotográf*
Autokrat *aotokrát*
autokratisch *aotokrátiš*
Automat *aotomát*
Automobil *aotomobíl*
autonom *aotónom*
Autonomie *aotonomi*
Autopsie *aotopsí*
Autor, Pl. -en *aotor* Pl.
    aotóren
Autorität *aotoritáť*
Autotypie *aototíp*
Avancement *ávâs(ø)má*
avancieren *ávâstron*
Avantage *ávâtâš*
Avantageur *ávâtařor*
Avantgarde *ávâ-gárd*
    en avant *an ávâ*
Ave (Maria) *áve(maríá)*
Avec *awék*
Aventure *ávâtur*
Aventiure *awentúr*
Aventurier *awâtúrje* 45
Aversion *awerſion*

avertieren *awertíron*
Avertissement *awer-*
    tis(s)má
Aviatik *awijátk*
Avis *awí awíš*
Aviso *awíšo*
Axe *aksø* 31
Axiom *aksióm*
Axt *akst* 66
Azalie *atsálja*
Azetylen *atsjetýlen*
Azimut *atsjumút*
Azur *atsúr*
azuren *atsúrøn*

B

b = bē
babbeln *babøln*
Babusche *babúš*
Baby *bébi*
Bacchanal *bachanál*
Bachius *bachius*
Bach (Bäche) *bach* (*bečhø*)
    36, 72
Bache *bachø*
Bachstelze *báchsteltø*
Backbord *bákborð*
Bache *bako*
backen *bakøn* bækst
    bekst buk *buk*
Backschisch *bákšiš*
Bad *bág* Bäder *báðar*
baden *báðan*
Bafel *bafol*
baff *baf*
Bagage *bagáš*
Bagatelle *bagatéla*
baggern *bágørn*
Bagnø *bán(j)ø*
bähnen *bánøn*
Bahn *bán*
Bahngeleise *bán-yoldeš*
    62
Bahre *báro*
Bai *baę* 57
Baiser *bejé*
Baisse *básø*
Bajadere *bajadéra*
Bajazzo *bajátsø* 67
Bajokko *bajókø*
Bajonett *bajonét*
Bake *bako*
Bakel *bakol*

Bakkalaureus *bakaláo-*
    reus
Bakkarat *bakarä(t)*
Bakterien *baktériøn*
Balalaika *balaláika* 57
Balance *baláss*
Balane *baláns*
bal champêtre *bal*
    šápátr
bald *bald* 36, 81
Baldachin *báldachín*
baldowern *baldóvorn*
Baldrian *báldrián* 38
Balg (Bälge) *balg* (*belga*)
    78, 82
Balge *balgo*
Balken *balkon*
Balkon *balkó*; *balkón*
    (Pl. -ø) 50
Ball (Bälle) *bal* (*bela*)
Ballade *baláds*
Ballast *balast*
Ballei *baláž*
Ballerina *balerína*
Ballett *balé* 45
Balletteuse *baletøs* 52
Ballistik *balistik*
Ballon (Pl. -s) *balø*
    (Pl. -s)
Ballotage *balotáš*
ballotieren *balotíron*
Balneographie *balneó-*
    grafi
Balsam *bálsam* 38
balsamisch *bálsániš* 38
Balsamine *bálfámnø*
baltisch *báltiš*
Balustrade *balustrádø*
Balz *balts*
Bambus *bámbus*
banal *báñál*
Banane *bánuáns*
Banause *bánuáš*
banausisch *bánuásiš*
Band *band*
Bandage *bandáš*
bandagieren *bandá-*
    fíron
Bandagist *bandagjíst*
Bande *bands*
Bandelier *bandsílø*
Banderole *bandsórløs*
bändigen *béndígen*
Bandit *bandít*

bange <i>banjs</i>	Bart (Bärte) <i>bärt</i> (<i>bärtə</i>)	Beete <i>bētə</i>
Banjo <i>bāndžō</i>	32, 37, 43	befehlen <i>befēln</i> 41
Bank <i>bank</i>	Bas (Meister) <i>bās</i>	Beffchen <i>befēhn</i>
va banque <i>wa bānk</i>	Basalt <i>bāsält</i>	befriedigt <i>bosfēldicht</i> 71
Bänkelsänger <i>bēŋksl-</i> <i>-ſēŋər</i>	Basar <i>bāſār</i>	begehen <i>bāgēn</i> 89
Bankert <i>bāngkərt</i>	Baschlik <i>bāſlik</i>	Beglerbeg <i>bēglərbēg</i>
Bankett <i>bāngkēt</i>	Base <i>bāſə</i>	behende <i>bāhēndə</i> 40
Bankette <i>bāngkētə</i>	basieren <i>bāſirən</i>	behilflich <i>bāhīlflich</i>
bankettieren <i>bāngketērən</i>	Basilika <i>bāſilika</i>	Behörde <i>bāhōrđə</i> 51
Bankier <i>bāngkiē</i> 45	Basilish <i>bāſilisk</i>	behufs <i>bāhūfs</i>
bankrott <i>bāngkrōt</i>	Basis (Base) <i>bāſis</i> (<i>bāſiſ</i>)	bei <i>bāi</i>
Bann <i>ban</i>	34	Bei <i>bāi</i>
Banner <i>bānər</i>	Basrelief <i>bā-reliéf</i>	Beichte <i>bāchtə</i>
Bansen <i>bānsən</i> 66	à bas <i>a bā</i>	beide <i>bādē</i> 31
Ban(us) <i>bān(us)</i>	Baß, baß <i>bas</i>	Beige (Haufen) <i>baegə</i>
Baptist <i>bāptist</i>	Bassa <i>bāſa</i>	Beige (Gewebe) <i>bēfērə</i>
Baptisterium <i>bāptistē-</i> <i>-rium</i>	Bassin <i>bāſē</i>	Beil <i>bāl</i>
Bar (die) <i>bār</i>	Bassist <i>bābiſt</i>	Bein <i>bāen</i> 11, 57
bar <i>bār</i>	Bast <i>bast</i>	Beinwell <i>bāenwēl</i>
Bär <i>bār</i> 80	basta <i>bāſta</i> 38	Beiram <i>bāram</i>
Baracke <i>bārakə</i>	Bastard <i>bāſtārd</i>	Beispiel <i>bātēspēl</i> 90
Barbar <i>bārbār</i>	Bastei <i>bāſtāe</i>	beissen <i>bāſən</i>
Barbarei <i>bārbāriē</i>	Bastille <i>bāſtīl(j)s</i> 47	beizen <i>bātēn</i>
Barbier <i>bārbēr</i>	Bastion <i>bāſtiōn</i>	bejahren <i>bājān</i>
Barchent <i>bārčhēnt</i>	Bastonade <i>bāſtonādə</i>	Bekassine <i>bēkasīnə</i>
Barde <i>bārds</i>	Bataille <i>bātāl(j)s</i> 31, 38	Beleg <i>bōlyg</i>
Barege <i>bārājō</i>	Bataillon <i>bātāl(j)ōn</i> 50	belemmern <i>bōlemərn</i>
Baret <i>bārēt</i> 45	Batist <i>bātist</i>	Belemit <i>bēlēmīt</i>
barfuss <i>bārfūs</i>	Batterie <i>bātōrē</i>	Beletage <i>bēlētāgē</i>
Bariton <i>bārīton</i>	Batzau <i>bātōn</i>	Belfried <i>bēlfrēd</i>
Baritonist <i>bārītonist</i>	Bauch (Bäuche) <i>bāočh</i> (<i>bōjēčhə</i>) 71	Belladonna <i>bēladōnə</i>
Barium <i>bārīūm</i>	Baude <i>bāođə</i>	Belletrist <i>bēlētrīst</i>
Bark <i>bark</i>	bauen <i>bāgēn</i>	Bellevue <i>bēluvē</i> 55
Barkarole <i>bārkārōlə</i>	Bauer <i>bāoř</i>	Bellhammel <i>bēlhaməl</i>
Barkasse <i>bārkāſə</i>	Baum <i>bāpm</i>	Belvedere <i>bēlēredērē</i>
Bärlapp <i>bārlap</i>	bäumen <i>bājmən</i>	Belzebub <i>bēltsobub</i> 54
Bärme <i>bērmē</i>	Bausch <i>bāoš</i>	Bemme <i>bēmo</i>
barmherzig <i>bārmhēr-</i> <i>-tsiğ</i>	Bazar <i>bāſār</i> 68	benamsen <i>bōnamēn</i>
barock <i>bārok</i> 50	Bazillus <i>bātīlūs</i>	Bene, bene <i>bēnē</i>
Barometer <i>bāromētər</i>	Beamte <i>bā-amtə</i>	Benefiz <i>bēnēfīz</i> 29
Baron <i>bārōn</i> 49	Beaumont (gewehr) <i>bōmōd-</i>	Benevolenz <i>bēnēvolēnts</i>
Baronesse <i>bārōnēsə</i>	Beauté <i>bōtē</i>	Bengel <i>bēgel</i>
Baroskop <i>bāroskōp</i>	Becher <i>bēčhər</i> 40	Benzin <i>bēntsēn</i>
Barre <i>bārə</i>	Becken <i>bēkōn</i>	Benzoe <i>bēntsoē</i>
Barrel <i>bārəl</i>	Beduine <i>bēduīnə</i>	Benzol <i>bēntsōl</i>
Barren <i>bārən</i>	bechren <i>bā-ērən</i>	beobachten <i>bēobachtən</i>
Barrière <i>bāriārə</i> 29	Beefsteak <i>bēfsteak</i> 18, 47	35, 48
Barrikade <i>bārikādə</i>	Beelzebub <i>bēltsobub</i> 54	bequem <i>bākīvēm</i>
barsch <i>bārš</i> 37	beerben <i>bā-erban</i> 35	beraten <i>bāratən</i> 43
Barsch <i>bārš</i> 37	beerdigen <i>bā-ērdīgen</i> 35	Berberitze <i>bēbēritzə</i>
-Barschaft <i>bāršaft</i>	Beere <i>bērē</i> 26	Berceuse <i>bērēsōsə</i>
	Beet <i>bēt</i>	Beredsamkeit <i>bārēdīſām-</i> <i>-kaet</i> 43
		beredt <i>bērēt</i> 43

Berg (Berge) *berg* (*berg*)
77, 82
 Bergamotte *bergamóts*
 bergen *berg-án*
 bergauf *berg-dóf*
 bergen (barg) *bergon* (*barg*)
 Bergère *berfjár(ø)*
 Bergfried *bérgfríð*
 Beriberi *béribéri*
 Berline *berlínus*
 Berlocke *berlóko*
 Berme *bermo*
 Bernstein *bérnstaen*
 Bersagliere *bersal'jére*
 Berserker *bérserkør*
 bersten *berston*
 Beryll *berál* 56
 Besan(segel) *befán(segel)*
 Beschwerde *bæsnrérðs* 43
 besehen *besfn* 67
 Besemer *befsímor*
 Besen *befsón* 41
 Besing *befsíng*
 Besuch *befsíðuh* 53
 Betel *betol*
 beten *beton* 41
 Bêtise *bætlíð(ø)*
 Beton *betóf* (*betón*)
 Betonie *betónijs*
 betonieren *betónirón*
 Betrübnis *botrübnis*
 Bett *bet* 42
 Betttag *bét-tag* (76)
 betteln *betoln*
 Bettuch *bét-túch* (76)
 Beuge *boýjs*
 beugen *boýgen* 82
 Beule *boýls*
 Beunde *bójndu*
 beunruhigen *bo-únrú-
ígen*
 beurkunden *bo-úrkundon*
 Beute *boýta*
 Beutel *boýtol*
 bewegen *bo-wégon* 41
 bewillkommen *bæril-
kommon*
 Bey=Bei *baé* 57
 Bezirk *botsírk*
 Bibel *bíbol* 46
 Biber *bíbor* 46
 Bibergeil *bíborgaél*
 Bibi *bíbi*

Bibliograph *bíbbiográf*
 Bibliothek *bíbbiotéck* 44
 Bibliothekar *bíbbjotékár*
 biblisch *bíbbliš*
 Bicycle *bácsikol* 57
 biderb *bíðerb*
 Bidet *bíde*
 bieder *bíðor*
 Biene *bíno*
 Biennium *bíénium*
 Bier *bír*
 Biese *bífs*
 Biest(milch) *bíst(miléh)*
 bieten *bítón* 46, *bojtst*,
bojt, *bót* 48
 Bifurkation *bifurkatsjón*
 Bigamie *bígamí*
 bigamisch *bígamíš*
 bigott *bígot*
 Bigotterie *bígotrí*
 Bijou *bíjú* 54
 Bijouterie *bíjútorí*
 Bilanz *bílánüs*
 Bild *bíld*
 Bildner *bíldnor* 79
 Bill *bíl*
 Billard *bíljard* 38, 47,
 74, 81
 Billet *bíljét* 45, 47
 Billedoux *bíljedú*
 billig *bílich*
 Billion *bílión*
 Bilzenkraut *bílsenkraot*
 bimsen *bímsón*
 Bimsstein *bímsstaen*
 Binokle *bínočkot*
 binokular *bíngóčkular*
 binomisch *bínočníš*
 Binse *bíns*
 Biograph *bígráf*
 Biologie *bíologí*
 Birke *bírk*
 Birne *bírn*
 Birsch=Pirsch *bírs pirš*
 bis *bíz*
 Bisam *bísam* 38
 Bischof (Pl. Bischöfe)
bísof (*bísofs*) 48, 51
 Biskuit *bískrít*
 Bison *bísm*
 bischen *bíschon*
 Bistum *bístum*
 bitten bat *bítón bat* ge-
 beten *gobítón*

bitter *bítor*
 Bittermandelöl *bítor-*
mándol-ól
 Biwak *bíwak* 38
 bizarre *bítsár*
 Blachfeld *bláchfeld* 90
 Blage *blágo*
 Blahe *bláos*
 blähnen *blásn*
 blaken *blákon*
 Blamage *blámáž*
 blamieren *blámíron*
 blanchieren *blásíron*
 Blancmanger *blámáše*
 blank *blánk*
 Blankett *blankét*
 blanko *blážko*
 Blankscheit *blánksaet*
 Blankvers *blánkfers*
 blasen (blies) *bláson*
blís
 blasiert *blaſirt*
 Blasphemie *blasfemí*
 blaß *blas*
 Blatt *blat*
 Blätter *blator*
 blau *blao*
 bläuen *blójón*
 Blech *blech*
 blecken *blekon*
 Blei *blaé* 80
 Bleiche *blaech*
 blenden *blendon*
 Blesse *bleso*
 blessieren *blesíron*
 Bleuel *blójot*
 bleuen *blójón*
 blicken *blíkm*
 blind *blind*
 blinzeln *blíntsln*
 Blitz *blíts*
 blitzblank *blíts-blánk* 89
 Block *blok*
 Blockade *blokáda*
 blöde *blöd*
 blödsinnig *blödsinich*
 blöken *blöken*
 blond *blond*
 Blonde *blondo* (frz.
blöd Spätze)
 Blondin (frz. *blöd*)
 Blondine *blondlna*
 bloß *blös*
 Blöße *blöss*

Bluette <i>blijéts</i>	bon <i>bō</i>	Bouton <i>bütō</i>
blühen <i>blǖn</i>	bona fide <i>bōna fīdē</i>	Bovist s. Bofist
Blume <i>blume</i>	Bonbon <i>bōbō</i>	Bowle <i>bōls</i> 50
blümerant <i>blǖmeránt</i>	Bonbonnière <i>bōbonjārs</i>	Bowlinggreen <i>bōlinggrin</i>
blum'ge <i>blüm̄s</i> (82)	Bönhase <i>bōnhās</i>	Box <i>boks</i>
Bluse <i>blū̄s</i>	Bonhomme <i>bon-óm</i>	boxen <i>bokson</i>
Blüse <i>blū̄s</i>	Bonhommie <i>bon-om̄</i>	Boy (Junge) <i>boi</i>
Blust <i>blust</i> 53	bonifizieren <i>bōnifitsirōn</i>	Boykott <i>bólikot</i>
Blut <i>blüt</i> 77, blutarm	Bonität <i>bonitāt</i>	boykottieren <i>boikotirōn</i>
<i>blútárm, blútarm</i> 89	Boniteur <i>bonitōr</i>	Bracelet <i>braslét</i> 45
Blutarmut <i>blútármüt</i> 89	Bonmot <i>bō-mō</i>	brach(liegen) <i>bräch</i> 37
Blüte <i>blüt̄s</i>	Bonne <i>bōns</i>	brach (zu brechen)
Blutegel <i>blútégol</i>	bon sens <i>bō sā</i>	<i>bräch</i> 36
blutig, -e <i>blütich</i> , <i>blú̄t-ič</i>	bon ton <i>bō tō</i>	Brache <i>brächs</i> 37
blutjung <i>blüt-jún</i>	Bonvivant <i>bōvirvā</i>	Brachsen <i>braksən</i>
Blutwurst <i>blúturst</i>	Bonze <i>bontsō</i>	Brachyzephale
Bö Pl. Böen <i>bō bō̄n</i>	Boot <i>bōt</i> 48	<i>brachjütfsefále</i>
böig <i>bōiçh</i>	Bor <i>bōr</i>	Bracke <i>braks</i>
Boa <i>bōa</i>	Bora <i>bōra</i>	Brackwasser <i>brákwasər</i>
Bobsleigh <i>bób-slē</i>	Borax <i>bōraks</i>	Brakteat <i>brakteát</i>
Boccia(spiel) <i>bótš(i)a-</i> <i>(špil)</i>	Bord <i>bord</i> (engl. <i>börd</i>)	Bramarbas <i>brqmárbas</i>
Bock <i>bök</i> , Pl. <i>bökə</i>	Börde <i>börd̄s</i> 51	bramarbasierer <i>bramar-</i> <i>bafíron</i>
Bodden <i>bodsn</i>	Bordell <i>bordél</i>	Branche <i>brásə</i>
Boden <i>bödn</i> 48	Bordereau <i>bordorō</i> 49	Brand <i>brand</i>
Boer <i>bür</i> 54	Bordüre <i>bordūro</i>	Brandung <i>brándun</i>
Boeuf à la mode <i>böf a</i> <i>la móð</i>	Boretsch <i>bōretš</i>	Branntwein <i>brántweṇ</i>
Bofist <i>bófist</i>	Borg <i>bory</i>	Brasse <i>brassə</i>
Bogen <i>bögn</i> 77	Borgis <i>bórgis</i>	braten (brätst, briet)
Bogner <i>bögner</i> 79	Borke <i>borkə</i>	<i>braten (brätst, brit)</i>
Bohle <i>bōls</i>	Born <i>born</i>	Bratsche <i>brátšo</i> 38
Bohne <i>bōns</i>	borniert <i>bornírt</i>	Bräu <i>broj̄</i>
bohnen <i>bōnən</i>	Bürse <i>bōrsə</i> 51	brauchen <i>braçhən</i>
Böhnhase <i>bōnhās</i>	Borste <i>borsts</i>	Braue <i>braos</i>
bohren <i>bōrn</i> 48	Bort <i>bort</i>	brauen <i>braçn</i>
Boi (Zeug) <i>böq</i>	Borte <i>borts</i>	braun <i>braun</i>
böig <i>bōiçh</i>	Böschung <i>bōšuŋ</i> 51	Bräune <i>brójns</i>
Boje <i>böj̄</i>	böse <i>bōs</i> 21, 27	Brausche <i>bráosə</i>
Bolero <i>bólérø</i>	Bösewicht <i>bōšwicht</i>	brausen <i>bráosñ</i>
bölken <i>bölkən</i>	Boskett <i>boskét</i>	Braut <i>brayt</i>
Böller <i>böller</i>	bosseln <i>boszl̄n</i>	Bräutigam <i>brójtigam</i>
Bollwerk <i>bólverk</i>	bossieren <i>bosł̄ron</i>	33, 37
Bolzen <i>boltson</i>	Botanik <i>bótanik</i>	brav <i>braf</i> 65
Bombardement <i>bom-</i> <i>bardemá</i>	Bote <i>bōts</i> 32	braver <i>brávar</i> 65
bombardieren <i>bombar-</i> <i>díron</i>	Botschaft <i>bótsʃft</i>	bravste <i>bráfs̄tə</i> 65
Bombardon <i>bóbardō</i>	Böttcher <i>bötč̄or</i>	bravo, Bravo <i>brávo</i>
Bombast <i>bombást</i>	Bottich <i>bótich</i>	Bravour <i>brávur</i>
bombastisch <i>bombástiš</i>	Boudoir <i>budgár</i> 38	Break <i>brék</i>
Bombe <i>bombe</i>	Bougie <i>buj̄i</i>	brechen <i>breçhən</i>
Bon <i>bō</i>	Bouillon <i>bulfjō</i> 54	Bredouille <i>bredülj̄s</i>
	Boulevard <i>bulsvar</i> 38, 81	Bregen <i>brégen</i>
	Bouquet <i>bukét</i> 45	Brei <i>braę</i>
	Bourgeois <i>búrgoš</i>	breit <i>braet</i>
	Bourgeoisie <i>búrgoſiš</i>	Bremse <i>bremſ</i> 43
	Bouteille <i>bütélfj̄s</i>	

bremsen <i>bremſən</i>	Bruch (das Brechen) <i>bruch</i> Pl. <i>brüch̄ə</i> 53, 55	Bühne <i>bǖnə</i>
brennen <i>brennən</i>	Bruch (Sumpf) <i>brüch</i> 53	Bukett = Bouquett
Brennessel <i>brénesol</i>	Bruch (Hose) <i>brüch</i> 53	bukolisch <i>bukolis̄</i>
brenzlig, brenzlicht <i>bréntslich</i> <i>bréntslicht</i>	Brüche (Strafe) <i>brüchē</i> 55	Bulette <i>buléts</i>
Bresche <i>bres̄ə</i>	brüchig <i>brüchjich</i> 55	Bulldogge <i>búldogs</i>
bresthaft <i>brésthaft</i>	Brücke <i>brüks</i>	Bulle <i>bulb</i>
Brett <i>bret</i>	Bruder <i>brüðer</i>	Bulletin <i>bǖl'ștē</i>
Breve <i>bréve</i>	Brühe <i>brüs̄</i> (64)	Bumerang <i>báumoraz</i>
Brevier <i>breviér</i>	brühen <i>brüs̄m</i>	Bund <i>bund</i> 53
brevi manu <i>brévi mán̄y</i>	Brühl <i>brüł</i>	Bündner <i>bündnor</i>
Brezel <i>brétsol</i> 43	brüllen <i>brä�ən</i>	Bunge <i>bung</i>
Bricke <i>bríkə</i>	Brumaire <i>brämär</i>	bunt <i>bunt</i>
Brief -e <i>bríf -ə</i>	brünnett <i>bränet</i>	Büre <i>bǖrs</i>
Brigade <i>brigádə</i>	Brunft <i>brunft</i>	Bürde <i>bürđə</i> 55
Brigadier <i>brigadýē</i> 45	Brünne <i>bräns̄</i>	Bureau <i>bürō</i> 49
Brigant <i>brigánt</i>	Brunnen <i>brunnon</i>	Bureaukratie <i>bürókrat̄</i>
Brigg <i>brík</i> (engl. <i>brig</i>)	Brunst <i>brunst</i> 53	Burg <i>burg</i>
Brikett <i>bríkét</i>	brünstig <i>bräustich</i>	bürgen <i>bürgən</i>
brillant <i>bril'jánt</i>	brüsk <i>brüsk</i>	Bürgermeister <i>bürgər-</i> <i>mǟstor</i> 32
Brillantine <i>bril'jant̄nə</i>	Brust <i>brust</i>	Bürgschaft <i>bürḡshaft</i>
Brille <i>bríls</i>	Brüstung <i>brüstus</i>	burlesk <i>burlésk</i>
brillieren <i>bril'járon</i>	Brut <i>brut</i>	Burnus <i>búrnus</i>
Brimborion <i>brimbörjum</i>	brutal <i>brutál</i>	Bursche <i>buršə</i>
bringen <i>brízon</i> 80	brüten <i>brüton</i>	Bürste <i>bürsto</i>
Brink <i>bríŋk</i>	brutto <i>brútto</i> 54	Bürzel <i>bürtsol</i>
brisant <i>bríſánt</i>	Bübchen <i>bübčen</i>	Busch (Büsche) <i>buš</i> (<i>büšə</i>) 53, 55
Brise <i>bríʃə</i>	Bube <i>buþə</i> 52	busch'ge <i>büš̄ə</i> 82
Britsche Pritsche <i>britšə</i> <i>pritsə</i>	Bubonen <i>bübónon</i>	Büscher <i>bǖsəl</i>
Britschka <i>bríška</i>	Buch <i>büch</i> 53, 55, 72	Büse <i>büʃ̄</i>
Brocken <i>brokən</i>	Buche <i>büchə</i> 31	Busen <i>büſn</i>
Brodem <i>brodəm</i>	büchen <i>büchən</i> 55	Bussard <i>bíssard</i>
brodeln <i>brodoln</i>	Buchsbaum <i>büksbaum</i>	Buße <i>büſo</i>
Broderie <i>brodor̄</i>	Büchse <i>bük̄sə</i> 55	Busserl <i>büssərl</i>
Brokat <i>brókát</i>	Buchstabe <i>búchstabə</i>	Bussole <i>büssələ</i>
Brom <i>brom</i>	Bucht <i>bucht</i> 53	Büste <i>büſto</i> 55
Brombeere <i>brámberə</i> 49	Buckel <i>buksl</i>	Butike <i>büflikə</i>
Bronchialkatarrh <i>brončjál-katár</i>	Bücking <i>bük̄in</i>	Butt <i>but</i>
Bronchien <i>brónčjén</i>	Buckskin <i>búkskin</i>	Bütte <i>büts</i>
Bronchitis <i>brončjítis</i>	Bude <i>bude</i>	Butter <i>butor</i>
Bronnen <i>brónnən</i>	Budget <i>büdž̄ə</i> 45, 55, 70	Butzenscheibe <i>bútsən-</i> <i>schebə</i>
Bronze <i>brósə</i>	Budike <i>budíkə</i>	Byssus <i>büssus</i>
bronzieren <i>brásłron</i>	Büdner <i>büdnər</i>	
Brosamen <i>brósamən</i>	Büfett Büffet <i>büfet</i> 45	
Brosche <i>brósə</i>	Büffel <i>büfsl</i>	
broschieren <i>brošłron</i>	Buffo <i>báfə</i>	
Broschüre <i>brošl̄sə</i>	Bug <i>bug</i>	
Brot <i>brot</i>	Büttel <i>bügsl</i>	
brotzeln <i>brotſoln</i>	bügeln <i>büglən</i>	
Brougham <i>brus̄m</i>	Bühl <i>bül</i>	
brouillieren <i>brul'járon</i>	bugsieren <i>bukſl̄ron</i> 54	
	Bugspriet <i>bág-špr̄it</i>	
	Buhle <i>buls</i> 52	
	Buhne <i>báns</i>	

C (vgl. auch K u. Z)

- C = *tsē*
- Cab *káb*
- Cachenez *kaš(ə)nē*
- Cachet *kašé* 45
- cachieren *kašl̄ron* 72
- Cachou *kačú*
- Cachucha *kačúta*

Cadre <i>kädr</i>	Cercle <i>serkl</i>	charmant <i>šarmánt</i> 72
Café <i>kafé</i> 44	Cerealien <i>tsereáljón</i>	Charpie <i>šarpí</i> 72
Cafetier <i>kafetié</i> 45	Cerevis <i>tserevíš</i>	Charte <i>šártó</i>
Caisson <i>kässö</i>	Certamen (Pl. Certamina) <i>tsertámen (tsertámina)</i>	chartern <i>tsártorn</i> 73
Cake <i>kék</i>	ceteris paribus <i>tsétoris páríbus</i>	Chartreuse <i>šartróʃ(s)</i>
Cakewalk <i>kék-uák</i>	Chacona <i>tsákóna</i> 70	Chassepot <i>šas(s)po</i> 72
Calembourg <i>kalábür</i>	Chagrin <i>šagré</i> 72	Chasseur <i>šasör</i> 72
Camarilla <i>kamarília</i> 47	chagrinert <i>šagrínert</i>	chassieren <i>šasítron</i>
Camembert <i>kamábür</i>	Chaine <i>šán(s)</i> 69, 72	Château <i>šátó</i> 72
Camera obscura <i>kámora opskúra</i>	Chaiselongue <i>šüʃ(s)lög</i>	Chaudeau <i>šodó</i> 72
Camorra <i>kamóra</i>	Chaise <i>šáʃ</i> 69, 72	Chauffeur <i>šoför</i>
Campagna <i>kampán'ja</i>	Chaledón <i>kaltsedón</i> 73	Chaussee <i>šosé</i> 72
Campanile <i>kampánile</i>	Chalkotypie <i>čalkotípl</i>	Chauvin <i>šowé</i>
Campo santo <i>kámpo sánto</i>	Chamade <i>šamáde</i> 72	Chauvinist <i>šorinist</i> 72
Canaille <i>kanál'jo</i>	Chamäleon <i>kaṁálén</i> 73	Cheek Scheck <i>tšek šek</i>
Cancan <i>káká</i>	Chambre <i>šábr</i> 27, 30	70, 73
cantabile <i>kantábił</i>	Chambre garnie <i>šábr garní</i> 72	Chef <i>šeф</i> 72
Cape <i>kép</i>	chamois <i>šamóá</i> 69, 72	chef-d'œuvre <i>še-dúvrr</i>
capella (a. c.) <i>a kapéla</i>	Chamotte <i>šamót</i>	Chelidin <i>čelidín</i> 73
capriccio <i>kaprítš(i)jó</i>	Champagner <i>šampánjor</i>	Chemie <i>čémij</i> 31, 73
Carabinier <i>kárgbjé</i> 45	69, 72	Chemiker <i>čémikr</i>
Carbonari <i>karbonář</i>	champêtre <i>šápátr</i>	chemisch <i>čémis</i>
Carillon <i>kářil'jo</i>	Champignon <i>šápin'jo</i>	Chemisette <i>čemisét</i> 72
Caritá <i>káritá</i>	69, 72	Chenille <i>šenil'jo</i> 47, 72
Caritas <i>káritas</i>	Champion <i>tsámpion</i> 73	Chersonnes <i>čerjones</i>
Carmen <i>kármén</i>	Champs Elysées <i>šáfelisé</i>	Cherub (Pl. -im) <i>čérub</i> , <i>čerubim</i> 47, 54, 73
Carrageen <i>karagén</i>	Chan <i>kán</i> 73	Chesterkäse <i>tséstör-káš</i>
Castle (engl.) <i>kästl</i>	Chance <i>šáso</i> 29, 34, 72	chevaleresk <i>šoválorésk</i>
Casus <i>káfus</i>	changeant <i>šáʃt</i>	72
Catgut <i>kátygut</i> (engl. kátygg)	changieren <i>šáʃíron</i> 69, 72	Chevalier <i>šoválié</i> 45, 72
Causerie <i>kofšr</i>	Chanson <i>šásö</i>	Chevauleger <i>šovolejé</i> 72
Causeuse <i>kofšs</i>	Chansonette <i>šásonéts</i> 72	Cheviot <i>tséviot</i>
Cavalier <i>kuralír</i> 45	chantant <i>šátá</i>	chic <i>šík</i>
Cavaliere (it.) <i>káraliére</i>	Chanteur <i>šátör</i>	Chicane <i>šíkáns</i> 72
cedieren <i>tsedíron</i>	Chanteuse <i>šátöf</i>	chicanieren <i>šíkaníron</i>
Cedille <i>šedíl'jo</i>	Chaos <i>káos</i> 73	Chiffre <i>šífr</i> 72
Cella <i>tséla</i>	Chapeau claqué <i>šapó klak</i> 72	chiffrieren <i>šífríron</i>
Cellist <i>tsélist</i>	chaperonnieren <i>šapo-roníron</i>	Chignon <i>šínj</i> 72
Cello (Pl. Celli) <i>tsélo</i> (<i>tsély</i>)	Charaban(es) <i>šárabá</i>	Chilisalpeter <i>čilijs</i> - <i>falpétör</i>
Cement <i>tsémént</i> 44	Charade <i>šárádó</i>	Chimäre (Wahngebilde) <i>šimářs</i> 72; aber als Fabeltier <i>čimářs</i>
Censor, Pl. -en <i>tsenfor</i> , Pl. <i>tsenfórn</i>	Charakter <i>karákter</i> 73	72, 73
Cent (Pl. -s) <i>tsent</i> (-s)	Charge <i>šarʃ</i> 72	Chinchilla <i>tsíntšíl'ja</i> 70
Centaur <i>tsentáor</i>	chargieren <i>šarfíron</i> 72	Chinin <i>činín</i> 73
Centi- <i>tsentí-</i>	Charis <i>čáris</i>	Chinois <i>šínga</i> 72
Centime <i>sátfím</i>	Charité <i>šaríté</i> 72	Chios <i>číos</i>
Centrum <i>tséntrum</i> 67	Charitinnen <i>karítinon</i> 73	Chiragra <i>číragra</i>
Centurio (Pl. -nen) <i>tsentúrijo</i> Pl. <i>tsen- túriónen</i>	Charivari <i>šárvári</i> 73	Chirograph <i>čirográf</i> 73
	Charlatan <i>šárlatan</i> 38, 72	Chiromant <i>čírománt</i>
		Chirurg <i>čírúrg</i> 54
		Chirurgie <i>čírugij</i> 73

Chiton <i>čítón</i>	cisalpinisch <i>tsis-alpíniš</i>	Contenance <i>köt(ɔ)náš</i>
Chlamys <i>člám̄is</i>	cisleithanisch <i>tsis-laę-</i> <i>tániš</i>	Convoi <i>kōwój</i>
Chlor <i>kłor</i> 73	Cista <i>tsista</i>	coram <i>kőram</i>
Chloroform <i>kłoroform</i>	cito, citissime <i>tsúťo</i> <i>tsítissíme</i>	Cordon <i>kordó</i> kordón
Chlorose <i>kłoróz̄</i>	Citoyen <i>sílojajé</i>	Corned beef <i>kornd bíf</i>
Chok šok 50	Citrone <i>tsjitrón̄</i> 46, 67	Corpus delicti <i>kórpus</i> <i>dělákty</i>
chokieren <i>šokáron</i> 50, 72	City <i>síti</i>	Cottage <i>kótęd̄</i>
Chocolade <i>šokolád̄</i> 72	Civil <i>tsjárł</i>	Cütus <i>tsótus</i>
Cholera <i>kólera</i> 73	civilisier <i>tsjárłjárt</i>	Couleur <i>kulör</i>
Choleriker <i>kólerikor</i>	Civilist <i>tsjárłišt̄</i>	Count <i>kaont</i> 57
Cholerine <i>kólerin</i>	Civilliste <i>tsjárł-listo</i>	Coup <i>ku</i> 54
cholerisch <i>kóleriš</i> 73	Clair-obscur <i>kłáropskür</i>	Coupé <i>küpé</i>
Choliambus <i>čoljámbus</i> 73	Clan <i>kłan̄</i>	Couplet <i>küpłé</i> 45
Chor, Chorus kór, kórn̄s 73	Claque <i>klak̄</i> (frz. <i>klak</i>) 38	Coupon <i>küpö</i>
Choral <i>kóral</i> 34, 73	Clerk <i>klark̄</i>	Cour <i>kur̄</i>
Choreographie <i>kóreø-</i> <i>graf̄</i> 73	Cliché <i>kljéš</i> 46	Courage <i>kýráš̄</i>
Chorist <i>kórist</i>	Cliquot <i>klík̄</i>	Courant <i>kýránt</i>
Chorographic <i>čhorø-</i> <i>graf̄</i> 73	Clique <i>klík̄</i>	Courtage <i>kýrtáž̄</i>
Chose šoř (franz. <i>šoř</i>) 72	Clou <i>klú</i>	Courtine <i>kýrtíno</i>
Chrestomathie <i>krestó-</i> <i>mat̄</i> 73	Cloisonné <i>kłøafoné</i>	Courtisane <i>kýrtjáno</i>
Chrie <i>čhré</i> 73	Clown <i>klagn̄</i>	Courtoisie <i>kýrtoas̄</i>
Christ <i>krist</i> 73	Coaks <i>kóks</i> 50	Cousin <i>kýfē</i> 45, 83
Chrom króm 73	Cochenille <i>koš(o)nitj̄a</i>	Cousine <i>kýfino</i>
chromatisch <i>kromatiš</i> 73	Coeon <i>kolð</i>	Crapule <i>krapúls</i>
Chromolithographie <i>kromoplítografi</i>	Coda <i>kóda</i>	Credo <i>kréd̄</i>
Chronik <i>kroník</i> 47, 73	Code (civil) <i>kod</i> (<i>tsjérł</i>)	Creme <i>kräm̄</i>
chronisch <i>króniš</i>	Codex <i>kódeks</i>	Cremor Tartari <i>krémor</i> <i>tártari</i>
Chronologie <i>kronoloḡ</i> 73	Coeur <i>kóř</i> 52	crescendo <i>krešend̄</i>
Chronometer <i>krono-</i> <i>métor</i>	Cognak <i>kón'jak</i> 83	Cretin <i>kreté</i> 45
Chrysam <i>krúſam</i> 73	Coiffeur <i>kóaföbr</i>	Cretonne <i>kretón</i>
Chrysanthemum <i>krü-</i> <i>sántomum</i> 73	Coldream <i>kold-krim̄</i>	Cricket <i>kriköt</i>
Chrysolith <i>krúſolit̄</i> 73	Côlibat <i>tsjibát̄</i>	Croisé <i>kroafé</i>
Chrysopras <i>krúſopras̄</i> 73	Collier <i>koljé</i> 45	Croquis <i>krok̄</i>
ehthonisch <i>čhtén̄iš</i> 73	Comes <i>kómes</i>	Croupier <i>krypié</i> 45
Ciborium <i>tsjibórium</i>	Cômeterium <i>tsjómę-</i> <i>terium</i>	Crucifix <i>krátsjífs̄</i>
Cicerone <i>tsjérón̄e</i>	comme il faut <i>kom il fo</i> 49	Csardas <i>tsárdas̄</i>
Cichorie <i>tsjichórijs</i>	Commis voyageur <i>kom̄</i> <i>wyajařbr</i>	Curée <i>kýré</i>
Cicisbeo, <i>tsjitsibéo</i>	commodo <i>kómodo</i>	Curriculum vitae <i>kurł-</i> <i>kulum nřtā</i>
Cimelien <i>tsjimélion</i>	Commune (frz.) <i>komún̄o</i>	Curry <i>kórij</i> (engl.)
Cingulum <i>tsjngulum</i>	conditio sine qua non <i>kondltsjó sínę kurá non</i>	Cyankaliumtsüñkálüm
Cinquecento <i>tsjinkwę-</i> <i>tsént̄o</i> 18, 70	Condottiere <i>kondotjere</i>	Cyklus <i>tsükłus</i>
Cipollino <i>tsjipoln̄o</i>	Confiturer <i>kófjtüré</i> 45	Cylinder <i>tsjilind̄or</i> 46, 56
cirka <i>tsírka</i>	con fuoco <i>kom fuók̄o</i> 49	Cymbel <i>tsimbel</i> 56
cis <i>tsis</i>	Connétable <i>konečtābl̄</i>	Cyniker <i>tslánikor</i>
	Conseil <i>kósel̄</i>	cynisch <i>tslán̄iš</i>
	Consilium <i>abeundi kon-</i> <i>slíum abeündj̄</i>	Cypresse <i>tsüpréss̄</i> 56
	Consommé <i>kósmé</i>	Czar <i>tsar</i>

D

d = de
da da 36, 80

da capo <i>da kápo</i>	Dauphin <i>dófē</i>	merone <i>dékáméron</i> ,
Dach (Pl. Dächer) <i>dach deχ̄er</i> 36	Daus <i>daøs</i>	<i>dékamerónē</i>
Dachs (Pl. -e) <i>daks</i> , - <i>o</i>	Debatte <i>débatō</i>	Dekan <i>dékán</i>
Dachtel <i>dachtol</i>	Debauche <i>débós(o)</i>	Dekanat <i>dékanát</i>
Dackel <i>dakol</i>	Debet <i>débet</i>	dekantieren <i>dékantíron</i>
Daguerreotyp <i>dágärotúp</i>	Debit <i>débit</i>	dekatieren <i>dékátíron</i>
daheim <i>daháem</i>	Debita <i>débita</i>	Deklamation <i>dékla-</i>
Dahlie <i>daliø</i>	Debitor <i>débitor</i>	<i>mätsjöu</i>
Daktylus <i>dáktílus</i>	Debouché <i>débusé</i>	deklamieren <i>déklaṁíron</i>
dalli <i>dálf</i>	Debut <i>débū</i> 55	Deklaration <i>dékla-</i>
Damast <i>dámast</i>	Debütant <i>débünt</i>	<i>ratsjón</i>
Damaszener <i>damast-</i> -sénor	debütieren <i>débütrón</i>	Deklination <i>déklinátsjón</i>
Dambrett (-spiel) <i>dám-</i> <i>bret</i> , <i>dámšpùl</i>	Dechant <i>dechánt</i>	Dekokt <i>dékókt</i>
Dame <i>dámo</i>	Dechanei <i>dechané</i>	dekolletiert <i>dékoletírt</i>
Dämelmack <i>dámølak</i>	Decharge <i>désárjö</i>	Dekoration <i>dékoračión</i>
däm(e)lich <i>dám(s)lich</i>	dechiffrieren <i>déšífrón</i>	dekorativ <i>dékoračíff</i>
Damhirsch <i>dámhírs</i> 33	Dechsel <i>déksol</i>	Dekorum <i>dékórum</i>
Damm <i>dam</i>	deciso <i>détsjö</i>	dekrepid(e) <i>dékrepíd(s)</i>
dämmern <i>demern</i>	Deck <i>dék</i>	Dekret <i>dékret</i>
Dämon <i>dámon</i> 44	decrescendo <i>dékreséndo</i>	dekretieren <i>dékretíron</i>
dämonisch <i>dámóniš</i>	Dedikation <i>dédikáción</i>	Delcredere <i>dékredøra</i>
Dampf <i>dampf</i>	dedizieren <i>dédištrón</i>	deleatur <i>déléátur</i>
dämpfen <i>dempføn</i>	Defekt <i>défekt</i>	delegieren <i>délégríron</i>
Damwild <i>dámwíld</i>	defendieren <i>défendíron</i>	delektieren <i>déléktíron</i>
Dandy <i>dándi</i>	Defensive <i>défensívo</i>	delikat <i>délikát</i>
Danebrogordon <i>dánəbrøg-òrdn</i>	Defilee <i>défilé</i>	Delikatesse <i>délikatøsø</i>
dänisch <i>dániš</i>	definieren <i>définíron</i>	Delikt <i>délikt</i>
Dank <i>dank</i> 31, 62	Definition <i>définitijsón</i> 30	Delinquent <i>délinquént</i>
dankbar <i>dáñkbár</i> 37	Defizit <i>défítis</i> 47	Delirium <i>tremens</i>
danken <i>dankn</i> 16	Defraudant <i>défrajdánt</i>	<i>délfrijum</i> <i>trémen</i> s
daraus <i>dáraqs</i>	Defraudation <i>défrag-</i> <i>dátsjón</i>	deliziös <i>délišjöös</i>
darben <i>darbøn</i>	deftig <i>déftich</i>	Delle <i>dels</i>
darbieten <i>dárbítøn</i>	degagieren <i>dégaříron</i>	Delphin <i>délfín</i>
Darg <i>darg</i>	Degen <i>dégon</i> 41	Delta <i>délta</i>
Darlehen <i>dárløn</i>	degeneriert <i>dégenérírt</i>	dem <i>dém</i> <i>dém</i> 40, 41, 42
Darling (Liebling) <i>dárlin</i>	degoutant <i>dégútánt</i>	Demand <i>démant</i>
Darm <i>darm</i>	Degradation <i>dégra-</i> <i>dátsjón</i>	Demagog <i>démagóg</i> 49
darum <i>dárum</i> 35	dehnhen <i>dénøn</i>	Demarche <i>démars</i>
das (daß) <i>das</i> 37	Dehors (die) <i>déørs</i>	Demarkation <i>demarka-</i>
Dasein <i>dáfaen</i>	Deich <i>daech</i>	<i>tsjón</i>
dasselbe <i>das-félbø</i>	Deichgraf <i>dáechgráf</i>	Dementi <i>dématt</i>
Dativ <i>dátf</i>	Deichsel <i>dáéksol</i>	dementieren <i>démattíron</i>
Dattel <i>dátol</i>	Dei gratia <i>déi grátsia</i>	Demersion <i>démersjón</i>
Datum <i>dátm</i>	dein <i>daen</i> 56	Demimonde <i>démimód(e)</i>
Daube <i>daøbø</i>	Deismus <i>déismus</i>	Demiurg <i>démijúrg</i>
dauern <i>dáøern</i>	Dejeuner <i>déføné</i> 30, 52	Demijohn <i>démijón</i>
Daulas <i>dáglas</i>	Dekade <i>dékádø</i>	Demoiselle <i>démøafel</i>
Daumen <i>dáqmøn</i>	Dekadence <i>dékadáš</i>	Demokrat <i>démokrát</i>
Daumont <i>dómø</i>	dekadent <i>dékadént</i>	demolieren <i>démolíron</i>
Daune <i>dáqøna</i>	Dekadenz <i>dékadénts</i>	Demonstration <i>demon-</i>
	Dekagramm <i>dékagrám</i>	<i>stratsjón</i>
	Dekameron, ital. Deka-	Demoralisation <i>démøra-</i>
		<i>lijatsjón</i>
		Demos <i>démøs</i>

Demut <i>démut</i>	Deshabillé <i>defabiljé</i>	dezidiert <i>detsidírt</i>
demütiglich <i>démütlíčh</i>	Desiderat <i>desiderát</i>	Dezigramm <i>detsigrám</i>
den <i>děn</i> den 40, 41, 42	Desiderium <i>desideríum</i>	dezimal <i>detsimál</i>
Denar <i>dénár</i>	designieren <i>designírón</i>	Diabas <i>diabás</i>
denaturiert <i>denuaturírt</i>	desinfizieren	Diabetes <i>diabétes</i>
Dendrologie <i>dendrológi</i>	<i>-des-infítsíron</i>	Diabetiker <i>diabétičkor</i>
dengeln <i>dějbln</i>	deskriptiv <i>deskriptív</i>	diabolisch <i>diabolíš</i>
Denkart <i>dénk-árt</i>	desolat <i>desolát</i>	Diabolo <i>diábolo</i>
denken (dachte) <i>dejken</i> <i>(dacht)</i>	Desordre <i>désordor</i>	Diadem <i>diádém</i> 34, 44
dental <i>dentál</i>	despektierlich <i>déspéktír- líc̄h</i>	Diagnose <i>dia-gnóſ</i>
Dentist <i>dentist</i>	desperat <i>desperát</i>	diagonal <i>diagonál</i>
denunzieren <i>denuntsíron</i>	Despot <i>despót</i> 49	Diakon, Diakonus <i>djakón</i> <i>djakónus</i>
Departementdepart(s)má	Dessin <i>dese</i>	Diakonissin <i>djakónisín</i>
Dependance <i>dépādás</i>	Dessert <i>désér</i>	Dialekt <i>dialekt</i>
Dependenz <i>dependénts</i>	Dessin <i>dese</i>	Dialog <i>dialóg</i>
Depesche <i>dépēšo</i>	destillieren <i>destílón</i>	Diamant <i>diamánt</i>
deplacierte <i>deplasírt</i>	destinieren <i>destíñrón</i>	Diameter <i>diaméter</i>
deployieren <i>depløjíron</i>	desto <i>déstø</i>	diametral <i>diametrál</i>
Deponens <i>dépónens</i> 44	destruktiv <i>destruktív</i>	Diapositiv <i>diapoſítív</i>
Deponent <i>déponént</i>	Deszendent <i>descendént</i>	Diáresc <i>díáresc</i>
deponieren <i>déponírón</i>	Detachement <i>détaš(s)má</i>	Diarium <i>díárium</i>
Deportation <i>deportatsión</i>	detachieren <i>détašíron</i>	Diarrhoe, frz. Diarrhée <i>díarō</i> u. <i>díaré</i> 51
Depositum (Pl. <i>Depo- sita</i> u. <i>Depositen</i>)	Detail <i>détáel'</i>	Diaspora <i>díáspora</i>
<i>dépóſítum</i> (Pl. <i>dépó- ſita</i> u. <i>dépóſítom</i>)	detalliert <i>détal'jírt</i>	Diät <i>díät</i>
depossedieren <i>dépose- díron</i>	Detectiv <i>detektív</i> (auch engl. <i>detektiv</i>)	Diätetik <i>díáttétik</i>
Depôt <i>dépó</i> 49	determinieren <i>deter- minírón</i>	diatonisch <i>díatóniš</i>
Depravation <i>déprá- vación</i>	Detonation <i>detonáción</i>	Diavolo <i>díávolo</i>
Depression <i>dépreſión</i>	detonieren <i>detonírón</i>	dichten <i>díchón</i>
deprezieren <i>dépreſírón</i>	Deus ex machina <i>déus eks máčhina</i>	dick <i>dík</i>
deprimiert <i>déprimírt</i>	Deut <i>dójt</i>	Dickicht <i>díkicht</i> 46
de profundis <i>dé profún- dis</i>	Deuteronomist <i>dójtora- gonist</i>	Didaktik <i>dídáktik</i>
Deputat <i>députát</i>	Deuteronomium <i>dójt- ronómijum</i>	Didaskalien <i>dídaskálíon</i>
Deputation <i>députatsión</i>	deutsch <i>dójtš</i>	die <i>dí</i> 46
Deputierte <i>députářt</i>	Deutschmeister <i>dójtš- máestor</i>	Dieb <i>díb</i> 31, 80
der dér der 16, 40, 41, 42	devastieren <i>dérastíron</i>	Diebstahl <i>díbštál</i>
derangiert <i>dérájírt</i>	Devanagari <i>déránágyári</i>	Diele <i>dílo</i>
dereinst <i>dér-áenst</i>	Deviation <i>déríqáción</i>	Dieme <i>dímo</i>
derenthalben <i>déront- halbón</i>	Devise <i>déríſo</i>	dienen <i>dínon</i>
Dermatologie <i>dermatol- ogí</i>	devot <i>dérót</i>	Dienst <i>dínst</i>
dero <i>déró</i>	Dextrin <i>dékstrín</i>	Dienstag <i>dínstág</i>
Deroute <i>dérúto</i>	Dezem <i>détem</i>	dies <i>díls</i>
Derwisch <i>dérvíš</i> 47	Dezember <i>detsémbor</i>	Diese, Dasis <i>díéſ díéſis</i>
des des 43	Dezennium <i>detsénnijum</i>	Differenz <i>dífréns</i>
desavouieren <i>désavúíron</i>	dezent <i>detsént</i>	Differenzial(rechnung) <i>dífréntsiál(rečnun)</i>
Desem. -er <i>déſom</i> , -or	Dezentralisation <i>detsen- tralizáción</i>	differenzieren <i>dífréntiſíron</i>
Deserteur <i>déſertr</i> 52	Dezerat <i>déſernát</i>	diffizil <i>dífíſil</i>
		diffus <i>dífúſ</i>
		Digamma <i>dígáma</i>
		Digesten <i>dígéstom</i>
		Digestion <i>dígestíon</i>

Digger <i>digør</i>	Dirne <i>dirnø</i>	Dobel <i>dobsł</i>
Digitalin <i>digitalin</i>	Diseur <i>díſør</i>	doch <i>doch</i> 30, 48
Digitalis <i>digitális</i>	Disharmonie <i>dishar-</i> <i>moní</i>	Docht <i>dochť</i>
Dignität <i>dignitátt</i> 63, 67	Diskant <i>dis-kánt</i>	Dock <i>dok</i>
Digression <i>dígresjón</i>	Diskonto <i>dis-kóntø</i>	Dodekaeder <i>dóðeka-éðor</i>
Diktat <i>diktát</i>	Diskrepanz <i>diskrépán̄s</i>	Dogcart <i>dóglært</i>
Diktator <i>diktátor</i>	diskret <i>diskrétt</i>	Doga <i>dójs</i>
diktatorisch <i>diktatóriš</i>	diskurieren <i>dis-kýrtrøn</i>	Dogge <i>dogø</i>
diktieren <i>diktýron</i>	Diskurs <i>dis-kúrs</i>	Dogger <i>dogør</i>
Diktion <i>diktsjón</i>	Diskus <i>díksus</i>	Dogma <i>dógrma</i> 63, 79
Diktionär <i>díktsjónár</i>	Diskussion <i>dis-kúsión</i>	Dogmatik <i>dogmátič</i>
Diktum <i>díktum</i>	dislozieren <i>dis-lotsíron</i>	Dohle <i>dóla</i> 13
dilatorisch <i>dílatóriš</i>	Dispacheur <i>dis-pásþr</i>	Dohne <i>dóno</i>
Dilemma <i>díléma</i>	disparat <i>dis-parát</i>	doktern <i>doktrin</i>
Dilettant <i>díletánt</i>	Dispens <i>dis-péns</i>	Doktor, -en <i>dóktor, dok-</i> tórøn (aber <i>dóktorin</i>) 34, 50
Diligence <i>díljás</i>	dispensieren <i>dis-pen-</i> <i>frøn</i>	Doktrin <i>doktrín</i>
Diluvium <i>dílúvium</i>	disponieren <i>dis-póntrøn</i>	doktrinär <i>doktrínár</i>
Dimension <i>dímenšión</i>	Disposition <i>dis-posítsjón</i>	Dokument <i>dokumént</i>
Dimeter <i>dímetr</i>	Disput <i>dis-pút</i> 54	dolce far niente <i>dóltše</i> fär niéntę 31, 44, 50
diminuendo <i>díminyéndø</i>	Disputation <i>dis-pu-</i> <i>tatsjón</i>	Dolch <i>doléh</i>
diminutiv <i>díminutíſf</i>	Dissens <i>diséns</i>	Dolichocephale <i>dólichó-</i> <i>tséfál</i>
Dismission <i>dímisjón</i>	Dissenter <i>diséntør</i>	Dollar <i>dólsr</i>
dimmittieren <i>dímitírrøn</i>	dissentieren <i>disentírrøn</i>	Dolman <i>dólman</i>
Diner <i>díne</i>	Dissertation <i>disertátsjón</i>	Dolmen <i>dolman</i>
Dinner <i>dínor</i>	Dissident <i>disidént</i>	Dolmetsch <i>dólmetš</i>
Ding <i>díñ</i> 83	Dissonanz <i>disónánts</i>	Dolomiten <i>dolomítm</i>
Dingsda <i>dínsda</i>	Distance Distanz <i>dístás,</i> <i>distánts</i>	doloroso <i>dolöröſj</i>
dinieren <i>díntírrøn</i>	Distel <i>dístøl</i> 46	dolos <i>dólos</i>
Dinosaurier <i>dínosáorjør</i>	Distichon <i>dístíghon</i>	Dolus <i>dólus</i>
Dinte <i>dínts</i>	distinguiert <i>dístíng-</i> <i>gyúrlt</i>	Dom <i>dóm</i> 49
Diopter <i>díópter</i>	Distinktion <i>distíngktsjón</i>	Dom (Pedro) <i>dom</i> (pédro)
Dioptrie <i>díoptrí</i>	distributiv <i>dis-tríbutíſf</i>	Domäne <i>dómnø</i>
Dioptrik <i>díóptrik</i>	Distrikt <i>distríkt</i>	Domestik <i>dómestíč</i>
Diorama <i>díoráma</i>	Disziplin <i>dis-tsíplín</i>	Dominante <i>dóminánts</i>
Diözesan <i>díjtsefán</i>	disziplinarisch <i>dis-tsí-</i> <i>plínářiſ</i>	dominieren <i>dómjíñtrøm</i>
Diözese <i>díjtsejø</i>	Dithyrambe <i>dítýrámbø</i>	Dominikaner <i>dóminy-</i> <i>káñor</i>
Diphtherie <i>díftérí</i>	dito <i>dítø</i>	Dominium <i>dómnijm</i>
Diphtheritis <i>díftérítis</i>	Diva <i>díva</i>	Domino <i>dóminø</i> 49
Diphthong <i>díftón</i> 50	divergent <i>dívergént</i>	Domizil <i>dómitsl</i>
Diplom <i>díplóm</i>	divers <i>dírérs</i>	Dompfaffe <i>dómm-pafø</i>
Diplomat <i>díplomát</i>	Divertissement <i>díver-</i> <i>tis(s)má</i>	Dompteur <i>dótör</i>
Dipodie <i>dípodi</i>	Dividende <i>díxidéndø</i>	Dompteuse <i>dótöſj</i>
dipodisch <i>dípódiš</i>	dividieren <i>dívídírrøn</i>	Donatark <i>dónatár</i>
Diptam <i>díptam</i>	Divination <i>dírínátsjón</i>	Donator <i>dónatór</i>
Dipteros <i>díptéros</i>	Division <i>dírísjón</i>	Don Juan <i>dóʃuán</i>
Diptychon <i>díptükhon</i>	Divisor <i>dívíſor</i>	= Abenteurer; als Name don juán 70
dir <i>dír</i> 46	Diwan <i>díwan</i>	Donna <i>dóna</i> span. <i>dón'ja</i>
direkt <i>dírékt</i>		
Direktion <i>dírektsjón</i>		
Direktor <i>díréktør</i> Pl. <i>díréktórrøn</i> ; aber <i>dí-</i> <i>réktorin</i>		
Direktrice <i>dírektríssø</i>		
dirigieren <i>dírigírrøn</i>		

Don Quixote frz. Don Quichotte <i>dōkijšot</i> 70	dreißig <i>drēiſiçh</i>	Düffel <i>düfəl</i>
Donner <i>donər</i> 13	dreist <i>draeſt</i>	Duft <i>duft</i>
Donnerstag <i>dōnərstāg</i>	dreizehn <i>drēiçsēn</i>	duften <i>duftən</i>
doppelt <i>dōpəlt</i>	Drell <i>drel</i>	du jour <i>dü ſür</i>
Dorado (el) <i>dōrādō (el)</i>	dreschen <i>drēſən</i>	Dukaten <i>dakātōn</i>
Dorf <i>dorf</i>	dressieren <i>drēſtrōn</i>	Duktus <i>dāktus</i>
Dorn <i>dorn</i>	Dreyse <i>drēſə</i>	dulden <i>duddən</i>
dörren <i>dōrən</i>	Drill <i>dril</i>	Dult <i>dult</i>
Dorsch <i>dorsč</i>	Drilllich <i>driličh</i>	Dulzinea <i>dultsinéa</i>
Dose <i>dōſə</i>	Drilling <i>driliŋ</i>	Dumdumgeschoss <i>dum- dūmgəſos</i>
Dosis <i>dōſiſ</i>	drin <i>drin</i>	dummdreist <i>dūmdraeſt</i>
dossieren <i>dos̄trōn</i>	Drittel <i>dritſl</i>	89
Dost <i>dost</i>	drob <i>drop</i> 79	Dummrian <i>dūmrjān</i>
Dotation <i>dōtatsjōn</i>	Droge <i>drōgə</i>	dumpf <i>dumpf</i>
dotieren <i>dōtērōn</i>	Drogerie <i>drōgorī</i>	Dung <i>dun</i>
Dotter <i>dōtōr</i>	Drogist <i>drōgiſt</i>	Dünger <i>dūnōr</i>
Douane <i>dūanōs</i>	drohen <i>drōen</i>	dunkel <i>dunkol</i>
Douanier <i>dūanjē</i> 45	Drohne <i>drōnō</i>	Dünkel <i>dūnkol</i>
Double franz. <i>dūbl</i>	dröhnen <i>drōnōn</i>	dünken (deuchte) <i>dūnken (dōyçhto)</i>
Doublé <i>dūblē</i>	Drohung <i>drōuŋ</i>	dünn <i>dün</i> 13
Douceur <i>dysōr</i>	Drolerie <i>drōlōrī</i>	Dunst <i>dunst</i>
Dowlas <i>dāglas</i>	drollig <i>drōličh</i>	Dünung <i>dūnuŋ</i>
Doyen <i>dōjē</i>	Dromedar <i>dromēdār</i>	Duo <i>dūo</i>
Dozent <i>dōſent</i>	Drommete <i>dromēts</i>	Duodez <i>dūodēts</i>
Drache <i>drachō</i>	Drops <i>drops</i>	düpieren <i>dūptēn</i>
Drachme <i>drachmō</i>	Droschke <i>drōſkə</i>	Duplik <i>dūplīk</i>
Dragee <i>drāfē</i>	Drossel <i>drōſol</i>	Duplikat <i>dūplikāt</i>
Dragoman <i>drāgomān</i> 38	Droste <i>droſte</i> 49	duplizieren <i>dūplitsēn</i>
Dragoner <i>dragōnōr</i>	Drostei <i>droſtē</i> 49	Duplum <i>dūplum</i>
Draht <i>drah̄t</i>	drüben <i>drūben</i>	dur <i>dür</i> 54
Drainage <i>drānājō</i>	Druck <i>druk</i> 53	durabel <i>dūrābōl</i>
drainieren <i>drānērōn</i>	drucksen <i>drukſən</i>	durch <i>durēh</i> 30
Drasine <i>drāſīnō</i>	Drudenfuss <i>drūdēnfūs</i>	durchblättern <i>durēh- bletsēn</i> (90)
drakonisch <i>drākōniſ</i>	Drude <i>drūdō</i>	durchbrechen <i>durēh- brečēn</i> (90)
drall <i>dral</i>	drum <i>drum</i>	durchdringen <i>durēh- drinēn</i> (90)
Drama <i>drāma</i>	drunten <i>druntēn</i>	durchführen <i>durēh- fürēn</i> 90
Dramatik <i>drāmātik</i> 37	Drusch <i>drus̄</i>	Durchführung <i>durēh- füruŋ</i> 90
dramatisch <i>drāmātiſ</i>	Druse <i>drūſ e</i>	durchhauen <i>durēhhauen</i> (90)
Dramaturg <i>drāmatūrg</i> 54	Drüse <i>drūſ e</i>	Durchlaucht <i>durēh- láočt</i>
Dramolett <i>drāmolett</i>	Dryade <i>drīyādō</i>	durchreisen <i>durēh- raeſen</i> (90)
Drang <i>drāŋ</i>	Dschungeln <i>džūnghēn</i>	durchschauen <i>durēh- ſaøen</i> (90)
Drangsal <i>drānſal</i> 78	du <i>dū</i> 52, 80	durchschreiten <i>durēh- ſraęten</i> (90)
Draperie <i>drapōrī</i>	Dual <i>dūal</i>	
drapieren <i>drapērōn</i>	dubiös <i>dūbiōs</i>	
drastisch <i>drāſtiſ</i>	Dublette <i>dūblētō</i>	
dräuen <i>drōjen</i>	Dublone <i>dūblōnō</i>	
Dreadnought <i>drēdnōt</i>	Ducedalbe <i>dākdlābō</i>	
drechseln <i>dreksēln</i>	Ducht <i>ducht</i> 53	
Dreck <i>drek</i> 76, 81	ducken <i>dukən</i>	
drehen <i>drēn</i> 40	Duckmäuser <i>dākmoiſor</i>	
drei <i>drae</i> 80	Duell <i>duel</i>	
Dreieinigkeit <i>drae- aenīčkaet</i>	Dueña <i>duénja</i>	
	Duett <i>dueti</i> 45	
	duff <i>duf</i>	

durchsetzen *durčh-féſen* 89
 durchstreichen *durčh-ſtračhen* (90)
 durchwachen *durčh-wachēn* (90)
 durchziehen *durčh-tſion* (90)
 dürfen *dürſon*
Durst durſt 53
 Dusche *dúſo*
Dust dust 53
 düster *dúſter* 55
 Dutzend *dútsend*
Dux duks
 duzen *dútſon* 53
Dynamik dünámk
 dynamisch *dünámiš*
Dynamit dünamít
Dynamo(maschine) dünámo(maſčln)
Dynast dünást
Dynastie dünastí
Dysenterie düsentorí
Dyspepsie düs-pepsi

E

e = ē
Earl örl
Eau de Cologne ö dö kólón'jo 74
Ebbe ebo
eben ébon 41
Ebene ébano
eb(e)nen éb(e)nón 79
Ebenholz ébñholts
Eber ébor 41
Eberesche ébor-ešo
Ebonit ébonít
Ecchomo éktsehómø
echappieren éſaptrón
echauffieren éſoftrón
Echinokokken cehinó-kókən
Echinus échínus
Echo échó
Echse ekſo
echt écht
Ecke eko
Ecker ekér
Ecossaise s. Ek . . .
Edda éda
edel édol 40, 79

edieren *edíron*
Edikt édikt
Edition éditsjón
edler edlør
Efendi eféndi
Efeu éfoj 41, 64
eff-eff ef-ef
Effekt(en) efékts(ən)
effektiv efektív
effektuieren efektuúrón
Effet efé
egal egál 38
Egel égol
Egge ego 81
Egoismus egoísmus
ehe éo 64
Ehe éo 64
ehelich éslíčh
ehler éor, ér
ehern éorn
*(chestens éostons), bes-
sere alte Form érstons*
Ehre éro 30
Ehrenpreis éronpræs
ehrerbietig éerblíčh
Ehrwürden éruürðen
Ei aę
Eibe aęba
Eibisch áebiš
Eiche aęčho 31, 71
Eichel aęčhol
eichen aęčhon
eichen (aichen) aęčhon
Eichhorn áečhorn
Eid aęd
Eidam áedam 37
Eidechse aędeksso
Eifer aęfor 64
eifrig áefričh
Eigelb áegellb
eigen aęgn
eigensinnig áegonfinich
*eigenstüchtig áegon-
füchtich*
*eigentümlich aęgn-
tümlich* 89
eignen aęgnón
Eiland áeland
Eile aęlo
eilf (s. elf) elf
Eimer aęmr
ein aęn
einander aęnándor 35
einäsichern áen-ešorn

einäugig áen-oügičh
Einbaum áenbaum
einher aenher
einig aenich
einjährig aenjáričh
einmal aenmal
einnehmen aen-némən
 84
Einöde aen-öðø
einreihen aenraeøn
eins aęns
einsam aenfám
Einsiedler aenſídlor
einst aenst
Eintracht aentracht
*Einverständnis aenfer-
stendniš* 32
einzeln aentsoln
Eis aęs 30, 57
Eisbein áesbaen
Eisen aęson
Eiter aęter
Ekel ekł
Eklaireur ekłärör
Eklat ekłáč 37
eklatant eklatánt
Eklektiker ek-léktikar
eklektisch ek-léktiš
Eklipse ekłípsa
Ekliptik ekłíptik
Eklöge ek-lögo
Ekossaïse ekosášo
Ekstase ek-stášo
Ekzem ek-tsém
Elaborat elabórát
Elan elā
elastisch elástiš
Elastizität elastiſtität
Elch elčh
*Eldorado eldorádo vgl.
Dorado*
Elefant elefánt
Elefantiasis elefantíasis
elegant elegánt
Elegant elegáč
Eleganz elegánts
Elegie elegí
elegisch elegiš
elektrisch elektriš
Elektrizität elektritsitát
Elektrolyse elèktrolýſa
Elektrophor elèktrofóř
 49
Element elemént

Elementar(schule) *ele-
mentár(šúlə)*
 Elen, Elentier *élen
élentr̄* 42
 Elend *éland* 42
 Elevator *elevátor*
 Elfe *elf̄*
 Eleve *élévər*
 elf *elf̄*
 Elfenbein *élfenbaen*
 elidieren *elídiérən*
 eliminieren *elimínirən*
 Elision *elísión*
 Elite *élite*
 Elixier *elixír*
 eljen *éj̄n̄*
 Ellbogen *élbögən*
 Ellipse *élipso*
 Elmsfeuer *élm̄s-foj̄or*
 Eloge *elóž*
 Eloquenz *eloquénts*
 Elritze *elritsə*
 Elster *elstər*
 Eltern *eltern*
 Email *emáel'*
 emallieren *emal'j̄rən*
 emanent *émanént*
 Emanzipation *émantsi-
paçj̄ón*
 emanzipieren *eman-
tsipírən*
 Emballage *ábaláž*
 Embargo *embárgo*
 embarkieren *ábarkírən*
 embarras de richesse
     ábara da rišés
 Emblem *emblém*
 Embolie *embolí*
 Emboîpoint *ábôpgé*
 Embouchure *ábušúrə*
 embrassieren *ábrasírən*
 Embryo *émbriø*
 emendieren *emendírən*
 emeritieren *emerilírən*
 Emeritus *emérítus*
 Emersion *emersíón*
 Emeute *emótsə*
 Emigrant *emigránt*
 eminent *emínént*
 Emir *émír*
 Emissar *emisár*
 Emmission *emisión*
 emittieren *emitírən*
 Emolument *emolument*

Empfang *empfán*
 empfehlen *empfélən*
 empfinden *empfíndən*
 Emphase *emfás*
 Emphysem *emfízém*
 Emphyteuse *emfíútój̄s*
 Empire *ápír*
 Empirie *empír̄t*
 Empirik *empírik*
 Employé *ápløjáj̄*
 empor *empôr*
 Empore *empôrə*
 empören *empôrən*
 Emporium *empôrjum*
 Emporkirche *empôr-
kirchə*
 Empyem *empíjém*
 emsig *émſíč* 68
 Enallage *en-álage*
 en bloc *á blok* 50
 en canaille *á kanálj̄(ɔ)*
 Enceinte *áseč(ɔ)*
 enchantiert *ášatírt*
 en chef *á ſef*
 Enchiridion *enéchirídion*
 encouragiert *ákýraſírt*
 Ende *endo*
 Endemic *endém̄*
 endemisch *endémis̄*
 en detail *á detaíl'*
 Endivie *endívr̄j̄*
 Endosmose *endosmóſə*
 Endziel *énd-tsíl*
 energico *énerdřík̄o*
 Energie *energl̄*
 energisch *énergíš*
 en face *á fás*
 enfant terrible *áſá
teríbl*
 eng, -er *en*, *enj̄er* 62
 Engagement *ággáj̄(ɔ)mád̄*
 engagieren *ágaſírən*
 Engel *engel* 62
 Engerling *éborlinj̄*
 engherzig *éhertsič*
 en gros *á gró*
 enharmonisch *enhar-
móniš*
 Enjambement *áʃab(ɔ)-
mád̄*
 enkaustisch *enkáostis̄*
 Enkel *eyk̄ol*
 Enklave *en-klávə*

Enklisis *en-klísis*
 enklitisch *en-klítiš*
 en masse *á mas*
 en miniature *á mīni-
atür*
 ennuyant *anújánt*
 ennuyieren *anújírən* 74
 enorm *énorm*
 en passant *á pasá*
 Enquete *ákáto* 44, 83
 enraged *áraſírt*
 enrühmert *árumírt*
 Ensemble *ásaabl*
 entbehren *ent-bérən*
 Ente *ento*
 entehren *ent-éron*
 Entente *áttāl(ɔ)*
 Ent(e)rich *ént(ɔ)rich*
 Enteritis *enterítis*
 entern *entorn*
 Entgelt *entgélt*
 Enthusiasmus *entufiás-
mus*
 Enthusiast *entufiást*
 Entomologe *entomológo*
 Entomologie *entomológl̄*
 entoptic *entóptiš*
 Entoutcas *átuča*
 entrainieren *átränírən*
 Entrée *átré* 30
 Entrefilet *átrfile*
 entre nous *átr nū*
 Entrepot *átrpō*
 entreprenden *átr-
prénírən*
 Entreprise *átr-príš*
 Entresol *átr-sol* 49
 Entrevue *átrvú*
 entrieren *átrírən*
 entsetzlich *ent-séfslíč*
     77
 entweder *entwédor*
 entzwei *entswáé*
 Enveloppe *áwoljóp(ɔ)*
 Envoyé *áwojájé*
 en vogue *á wóg*
 Enzian *éntsíán*
 Enzyklika *entsíkliká*
 Enzyklopädie *éntsíklopádi*
 eo ipso *éq ipso*
 Eos *éos*
 Eozän *éotsáñ*

Epakte *epáktos* (*ep-áktos*)
 Epaukett *épolét*
 Epenthese *épentéšo*
 Ephebe *éfēbō*
 ephememer *éfemér*
 Ephemeriden *éfemérídən*
 Ephor, Ephorus *éfōr*,
     éforus
 Epicier *épišié*
 Epidemie *épidémī*
 epidemisch *épidémīš*
 Epidermis *épidermīs*
 Epigone *épigóna*
 Epigramm *épigrám*
 Epigraphik *épigráfik*
 Epik, -er *épik*, -or
 Epikureer *épikuréer*
 Epilepsie *épilepsī*
 Epilepsis *épilepsis* 45
 epileptisch *épileptíš*
 Epilog *épilög*
 Epiphania *épifánia*
 episch *épis*
 Episkopat(kirche) *épis-*
     kopát(kirch)
 Episkopat *épiskopát*
 Episkopus (summus)
     épiskopus (summus)
 Episode *épíðöd*
 Epistel *épístol*
 Epitaph *épitaf*
 Epithalamium *építalá-
     mium*
 Epithel(ium) *épitél(ium)*
 Epitheton *épitéton*
 Epitome *épitomé*
 Epoche *époch*
 Epode *ep-óðö*
 Epopöe *epopöde* 51
 Epos *épos*
 Eppich *épic*
 Equilibrist *ékilibríst*
 Equipage *ékipáž*
 equipieren *ekvípíron*
 er *ér* *er* 40, 42
 erachten *er-áchtón*
 erbarmen *erbármén*
 erben *erbón*
 erblassen *erblásón*
 Erblasser *érb-lasor*
 Erbprinz *érb-prínts*
 Erbsasse *érb-sass*
 Erbse *érbse* 66
 Erde *érdo* 43

Erdteil *érd-tael*
 Erebus *érebus*
 ereignen *er-áegnən* 79
 Eremit *éremít*
 Erfolg *erfölg*
 ergo *érgo*
 ergötzen *er-götsn* 51
 Erika *érika*
 erinnern *er-ínern* 35
 Erker *erkr*
 erlaucht *erlächt*
 Erle *erls*
 Erl(en)könig *érl(en)-
     könich*
 orlusticieren *erlustíron*
 Erlös *erlös* 51
 ernst *Ernst* *ernst*
 Ernte *ernto*
 erobern *er-óbörn*
 Eroika *eróika*
 eroico *eróiko*
 erörtern *er-örtern*
 Erosion *erósión*
 Erotik *erótik*
 Erpel *erpel*
 erpicht *erpicht*
 erquicken *er-kucíken*
 erratisch *erátiš*
 Erratum *erátm*
 erringen *erígn*
 erste *érsts* 43
 erübrigen *er-übrigén* 35
 Erudition *erüdítión*
 eruieren *eruíron*
 Eruption *eruptíón*
 Erve *erw*
 Erz *érts* 43
 Erz- *erts-* 43
 Erzbischof *értsbišof* 43
 es *es* 43
 Esch *es*
 Eschatologie *eschato-
     logí*
 Esche *es*
 Eskadron *eskadró*
     (Osterr. *eskadrón*) 50
 Eskalade *eskálád*
 eskamotieren *eskamo-
     tíron*
 Eskarpe *eskárpa*
 Eskarpins *eskarpés*
 Eskorte *eskórt*
 Esmeralda *esmerálda*
 esoterisch *éšotériš*

Espe *espø* 68
 Esperanto *esperánto*
 Esplanade *esplanád*
 Esprit *esprí*
 Esquire *eskraér*
 Essäer *esáor*
 Essay *esé*
 Esse *esa*
 essen *eson* 31, 59
 essentiell *esséntiél*
 Essenz *esénts*
 Essig *éscíh* 82
 Estafette *estaféts*
 Ester *estor*
 Estomihí *estomíhí*
 Estrade *estrád*
 Estrich *éstrich*
 etablieren *etablíron*
 Etablissement *éta-
     blis(s)má*
 Etage *étaž*
 Etagere *étažárs*
 Etappe *étaž*
 Etat *éta* 37
 Etazimus *étažísmus*
 etcetera *etcéstra*
 Ethik *étk* 47
 ethisch *étiš*
 ethnisch *étniš*
 Ethnographie *etnografi*
 Ethos *étos*
 Etikette *etikéts*
 etliche *étlíčh*
 Etmal *étmäl*
 etsch! *éts* meist *ätsch*,
     vgl. S. 101
 Etüde *etüds*
 Etui *etví*
 etwa *étra*
 etwaig *etwaič*
 etwas *étras*
 Etymologie *etümologí*
 Etymon *étiúmon*
 euch *oěch*
 Eucharistie *oěčharistí*
 eudämonistisch *oědă-
     mónistíš*
 euer *oěr*
 Eukalyptus *oěkalüptus*
 Eule *oölo*
 Eulenspiegel *oölon-
     šípígl*
 Eunuch *oěnúch* 34, 54

Euphemismus <i>oöfemismus</i>	exklusiv <i>eks-klyſſif</i>	exzeptionell <i>eks-tsep-</i>
Euphonie <i>oöfoniſ</i>	exkommunizieren <i>eks-</i>	<i>-tsjónél</i>
euphonisch <i>oöfoniſis</i>	Exkrement <i>eks-kremént</i>	exzerpieren <i>eks-tser-</i>
Euphuismus <i>oöfuismuſ</i>	Exkurs <i>eks-kúrs</i>	<i>píron</i>
(engl.) <i>jufuismus</i>	komunität <i>eks-komunität</i>	Exzess <i>ekstsés</i>
Eurhythmic <i>oöritim</i>	Exlibris <i>ekslibris</i>	
eustachisch <i>oöstáchiſ</i>	Exmatrikel <i>eks-matríkel</i>	F
Euter <i>oötör</i>	Exodus <i>éksodus</i>	f = cf
Evakuierung <i>erakvátiſón</i>	ex officio <i>eks ofítsio</i>	Fabel <i>fäböl</i>
evakuieren <i>erakvátiſón</i>	exorbitant <i>eks-orbitánt</i>	Fabliau <i>fablió</i>
evangelisch <i>ewangeliſ</i>	Exordium <i>eks-órdium</i>	Fabrik <i>fabrik</i>
Evangelist <i>ewangelist</i>	Exorzismus <i>eks-ortsis-</i>	fabrizieren <i>fabrikt</i>
Evangelium <i>ewangeliúm</i>	<i>-mus</i>	fabula <i>fábula</i>
Eventualität <i>éventu-</i>	Exosmose <i>eks-osmós</i>	fabulieren <i>fábülón</i>
<i>-alitát</i>	exotisch <i>eksótis</i>	Facette <i>fáséto</i>
eventuell <i>éventuél</i>	expansiv <i>eks-pansív</i> 67	Fach (Fächer) <i>fach</i>
evident <i>évidént</i>	expedieren <i>ekspedítrón</i>	(fechör)
evoc <i>évoe</i>	Expedition <i>ekspeditiſón</i>	fächeln <i>fechöln</i>
Evolution <i>evolutsiόn</i>	Expektoration <i>ekspek-</i>	Fächer <i>fechör</i>
evviva <i>evliva</i>	<i>-toraqtión</i>	fachsimpeln <i>fáchsimpeln</i>
Ew. = Euer oöjr	Experiment <i>eksperimént</i>	facile ital. <i>fátsile</i>
Ewer <i>évor</i>	Experte <i>eks-pérta</i>	Fackel <i>fakel</i>
ewig, -e <i>évičh, éwigə</i>	Explikation <i>eks-</i>	Façon <i>fasō</i> 63, 67
(évič) 31, 40, 71, 74, 82	<i>-plikatsiόn</i>	fad(e) <i>fäd(s)</i>
Ewigkeit <i>évičkaet</i> 82	explodieren <i>eks-plodítrón</i>	Fädchen <i>fädchen</i>
ewiglich <i>éwiglich</i> 82	Explosion <i>eks-plóziόn</i>	Faden <i>fadon</i>
exakt eksákt	Exponent <i>eks-pónént</i>	Fagott <i>fagót</i>
exaltiert eksaltirt	exponieren <i>eks-póntrón</i>	Fähe <i>fäo</i>
Examen eksámon	Export <i>eks-pórt</i>	fahnen <i>fā(s)n</i>
Exaudi eks-áodi	Exposé <i>eks-póſé</i>	fähig <i>fäich</i>
ex cathedra eks kátedra	exprob eks-prés	fahl <i>fäl</i>
Exedra eksédra	Expropriation <i>eks-pro-</i>	Fahne <i>fāns</i>
Exegese ekségéſ	<i>-priatión</i>	Fähnrich <i>fánrich</i> 46
exekutieren eksékutírón	exquisit <i>eks-kvifít</i>	Fährde <i>färds</i>
Exekution eksékutiſón	extirpieren <i>eksstírpítrón</i>	Fähre <i>färə</i> 29
Exekutor eksékütör	Exsudat <i>eksýdát</i>	fahrlässig <i>färlesich</i>
Exempel eksémpol	ex tempore eks témpore	Fahrnis <i>fárnis</i>
Exemplar cksemplár	Extempore <i>ekstem-</i>	Fahrrad <i>fár-rád</i>
exemplifizieren eksem-	<i>-porále</i>	Fahrt <i>fárt</i> 36
<i>-plifitsírón</i>	Exterieur <i>eksteriér</i>	Fährte <i>färts</i>
Exemtion eksemtsjón	extern ekstérm	Faible <i>fäbl</i>
Exequatur eksékutátur	extra ékstra	fair <i>fér</i>
Exequien eksékuiſón	extrahieren <i>eks-trahítrón</i>	Faiseur <i>fesér</i>
Exercice frz. eksersís	Extrakt <i>eks-trákt</i>	fait fē (au f. o fē)
exerzieren eksertsírón	Extraneus <i>ekstráneus</i>	Fäkalien <i>fákáljen</i>
Exerzitum eksertsítsjum	extraordinär eksstra-	Fakir <i>fákir</i>
exhibieren eks-hibítrón	<i>-ordinár</i>	Faksimile <i>faksímile</i> 44
exhumieren eks-humítrón	extravagant eksstra-	faktisch <i>fáktis</i>
Exil eksíl	<i>-wagánt</i>	Faktor-en faktor- órón 50
examieren eksimítrón	extrem eks-trém	Faktotum <i>faktótum</i>
Existenz eksisténts	Extremität eks-trémitát	Faktum <i>fáktum</i>
existieren eksistírón	excellent ekszelént	Faktura <i>faktúra</i>
exkludieren eks-klydírón	Excellenz ekszelénts	Fakultas <i>fakúltas</i>
	exzentrisch ekséntriſ	

Fakultät <i>fakultät</i>	fasten <i>fastən</i>	feixen <i>faeksən</i>
fakultativ <i>fakultatīf</i>	Faszikel <i>fas-tsikəl</i>	Felbel <i>felbel</i>
falb <i>falb</i>	faszinieren <i>fas-tsīntrən</i>	Felber <i>felber</i>
Falbel <i>falbel</i>	fatal <i>fatál</i>	Felechen <i>felēhən</i>
Falke <i>falkə</i>	Fata Morgana <i>fāta mor-gāna</i>	Feld <i>feld</i> 32
Falkenier <i>falkenīr</i>	fatigant <i>fatigánt</i> (frz. <i>fatigā</i>)	Feldmarschall <i>feld-marschal</i>
Fall <i>fall</i>	Fatig(u)e <i>fatīgə</i>	Feldstein <i>feldštaen</i> 68
fallen <i>fēlən</i> 42	Fatzke <i>fatskə</i>	Feldwebel <i>feldwēbel</i>
fallieren <i>falīrən</i>	Fatum <i>fátum</i>	Feldzeugmeister <i>feld-tsoīg-maestər</i>
Falliment <i>falimēnt</i>	Faubourg <i>fobūr</i>	Felge <i>felgə</i>
Fallissement <i>falis(ə)mēnt</i>	fauchen <i>fauchən</i>	Felleisen <i>fél-aefən</i>
fallit <i>falīt</i>	faukal <i>fagkāl</i>	Fellow <i>fēlo</i>
Fallreep <i>fälrep</i>	faul <i>faol</i>	Felonie <i>fēlonī</i>
falsch <i>fals</i>	faulenzen <i>fáolentsən</i>	Fels (Felsen) <i>fels(felšən)</i>
fälschen <i>felšən</i>	Faum <i>faom</i>	Feluuke <i>felāko</i>
Falsett <i>falſet</i>	Faun <i>faon</i>	Feme <i>fēmə</i>
Falsifikat <i>falsifikāt</i>	Fauna <i>fáona</i>	Femininum <i>fēmīnīnum</i>
falzen <i>faltən</i>	Fausse couche <i>fōs kūš</i>	Fenchel <i>fēnčel</i>
Fama <i>fáma</i>	Faust <i>faost</i>	Fenn <i>fen</i>
Familie <i>famīliə</i>	Fäustchen <i>foöstčən</i>	Fennich (Hirse) <i>fēničh</i>
famos <i>famōs</i>	Fauteuil <i>fotōl'</i>	Fenster <i>fenstər</i>
Famulus <i>fāmulus</i>	Fauxpas <i>fōpá</i>	Ferge <i>fergo</i>
Fanal <i>fanál</i>	favorisieren <i>favɔrisītrən</i>	Ferien <i>ferjən</i>
fanatisch <i>fanatīš</i>	Favorit <i>favɔrit</i>	Ferkel <i>ferkul</i>
Fanatismus <i>fanatīsmus</i>	Faxen <i>faksən</i>	ferm <i>fern</i>
Fanchon <i>fāšō</i>	Fayence <i>fajās</i>	Ferman <i>fermán</i>
Fandango <i>fandāngə</i>	Fazetien <i>fatsétsiən</i>	Fermate <i>fermātə</i>
Fanfare <i>fanfārə</i>	Fazit <i>fátsit</i> 47	Ferment <i>fermēnt</i>
fangen (fling) <i>fançon (flin)</i>	Februar <i>febrūar</i>	fern <i>fern</i>
Fango <i>fāŋgō</i>	fechsen <i>feksən</i>	Ferse <i>fersə</i> 43, 68
Fant <i>fant</i> 78	fechten <i>fechtən</i>	fertig <i>fērtīčh</i>
Farbe <i>farbə</i>	fecit <i>fēsit</i>	Fertilität <i>fērilitāt</i>
Farce <i>farṣə</i>	Feder <i>fedər</i> 11, 41	fervent <i>fervēnt</i>
Farin <i>farīn</i>	Fee <i>fē</i>	Fes (Mütze) <i>fes</i>
Farm <i>farm</i>	Feerie <i>fērī</i>	fesch <i>fēš</i>
Farnkraut <i>fárnkraot</i>	Fegefeuer <i>fēgofojər</i>	Fessel <i>fessəl</i>
Faro <i>fāro</i>	fegen <i>fēgen</i> 41	fest <i>fest</i>
Färse <i>ferſə</i>	Fehde <i>fēdə</i>	Feston <i>festō</i>
Fasan <i>fāfān</i>	fehlen <i>fēlən</i> 41	Festung <i>fēstūn</i>
Fasces <i>fās-tses</i>	Fehme, Feme <i>fēmə</i>	Fête <i>fētē</i>
Faschine <i>fāšīnə</i>	feien <i>fēm</i>	fétieren <i>fātīrən</i>
Fasching <i>fāšīn</i>	feige, Feige <i>faegə</i>	Fetisch <i>fētiš</i>
faseln <i>fāʃln</i>	Feigling <i>fāeglin</i> 61, 78, 82	fett, Fett <i>fat</i>
Faselschwein <i>fāfēlšwaen</i>	feil <i>fael</i>	Fetzen <i>fetsən</i>
Faseole <i>fāfēlōlə</i>	Feile <i>faelə</i>	feucht <i>fōčht</i>
Faser <i>fāſr</i>	feilschen <i>faelšən</i>	feudal <i>fōjdāl</i> 58
Fashion <i>fāſhən</i>	Feim <i>faem</i>	Feuer <i>fōjer</i>
fashionable <i>fāſhənabl</i>	fein <i>faen</i>	Feuilleton <i>fōl'(j)ətō</i> 74
Fass (Fässer) <i>fas (fesər)</i> 36	Feind <i>faend</i> 31, 64	feurio <i>fōriō</i>
Fassade <i>fāſadə</i>	feist <i>faest</i>	Fex <i>feks</i>
Fasson <i>fāſōn</i>		ff ef-ef
Fastnacht <i>fāſtnācht</i>		
fast <i>fast</i>		

fi (done) <i>fī(də)</i>	Firlefanz <i>firləfants</i>	Flechse <i>fleksə</i> 72
Fiaker <i>fīkər</i> 38	firm <i>firm</i>	Flechte <i>flechtə</i>
Fiale <i>fīälə</i>	Firma <i>firma</i>	Fleck <i>flek</i>
Fiasco <i>fīäskə</i>	Firmament <i>fīrmamēnt</i>	Fledermaus <i>flēdərmās</i>
Fibel <i>fībel</i>	firme(l)n <i>fīrmə(l)n</i>	41
Fiber <i>fīber</i>	Firn, firn <i>fīrn</i>	Fleet <i>flet</i>
Fichte <i>fīchtə</i>	Firnis <i>fīrnis</i>	Flegel <i>flegəl</i>
Fichu <i>fīshū</i> 46, 72	First <i>first</i>	flehen <i>flehn</i>
fickfacken <i>fīkfakən</i>	fis <i>fīs</i> 47	Fleisch <i>flaeṣ</i>
Fideikommiß <i>fīdeikomīs</i>	Fisch <i>fīs</i> 29, 45	Fleiß <i>flaeṣ</i>
fidel <i>fīdel</i>	Fisimatenten <i>fīsimatēn-</i>	flektieren <i>flektīrən</i>
Fidelitas <i>fīdēlitās</i>	<i>-ton</i>	fłennen <i>fłenən</i>
Fidelität <i>fīdēlitāt</i>	Fiskus <i>fīskus</i> 34, 47	fletschen <i>fletən</i>
Fidibus <i>fīdībus</i> 54	Fisole <i>fīfōlə</i>	Fleuretten <i>flōrētən</i>
Fiduz <i>fīdūts</i>	Fistel <i>fīstəl</i>	Flexion <i>fleksjōn</i>
Fiduzit <i>fīdūtsit</i>	fit <i>fīt</i>	Flibustier <i>fībūstīr</i>
Fieber <i>fīber</i>	Fittich <i>fītīch</i>	flicken <i>flikən</i>
Fiedel <i>fīdəl</i>	fix <i>fiks</i>	Flieder <i>fīdər</i>
fieren <i>fīrən</i>	fixieren <i>fiksīrən</i>	Fliege <i>fīgə</i>
Figur <i>fīgūr</i>	Fixtern <i>fiks-ster</i>	fliegen (fleugst, fleugt)
Figuralgesang <i>fīgūrāl-</i>	Fixum <i>fīksum</i> 47	flog <i>fīgōn</i> (<i>fīögst</i>
<i>-gsan</i>	Fjell <i>fīel</i>	<i>fīögts</i>) <i>fīog</i> (<i>fīogst</i>)
Figurant <i>fīgūrānt</i>	Fjord <i>fīorda</i> <i>fiōrd</i>	flichen (fleuchst fleucht)
Figurantin <i>fīgūrāntīn</i>	flach <i>fīch</i>	floh <i>fīlōn</i> (<i>fīöchst</i>
Fiktion <i>fīktjōn</i>	Flachs <i>fīlaks</i>	<i>fīöcht</i>) <i>fīo</i>
fiktiv <i>fīktīf</i>	slackern <i>fīakən</i>	Fliese <i>fīlē</i>
Filanda <i>fīlānda</i>	Flacon <i>fīlākō</i> 50, 63	Fließ(papier) <i>fīspapīr</i>
Filet <i>fīlē</i> 45	Fladen <i>fīdən</i>	ließen (floß) <i>fīsən</i> (<i>fīos</i>)
Filiale <i>fīlīälə</i>	Flagellant <i>fīgelānt</i>	48, 66
Filigran <i>fīligrān</i>	Flagolet <i>fīfālēt</i> 70	Fliete <i>fītē</i>
Film <i>fīlm</i>	Flagge <i>fīgō</i> 59	flink <i>fīngk</i>
Filou <i>fīlū</i>	flagrant (in flagrant)	Flint <i>fīnt</i>
Filter <i>fīltər</i>	<i>fīgrānt</i> (in <i>fīgrāntī</i>)	Flirt (flirten) <i>fīrt</i>
filtrieren <i>fītrīrən</i>	Flambeau <i>fīlābō</i>	<i>fīrtən</i>)
Filz <i>fīts</i>	Flamberg <i>fīmberg</i>	Flutter <i>fītēr</i>
Fimmel <i>fīməl</i>	Flamingo <i>fīmīngō</i>	Flitzbogen <i>fītsbōgn</i>
Finale <i>fīnālē</i>	Flamme <i>fīmō</i>	Flocke <i>fīkō</i>
Finalsatz <i>fīnālsāt</i>	Flammeri <i>fīmōrī</i>	Floh <i>fīō</i> (<i>fīō</i>)
Finanz <i>fīnānts</i> (haute	Flanell <i>fīnēl</i>	Flor <i>fīr</i>
finance öt <i>fīnās</i>)	Flaneur <i>fīnōr</i>	Flora <i>fīrā</i>
finanziell <i>fīnāntsiēl</i>	flanieren <i>fīnīrən</i>	Floreszenz <i>fīrestsēnts</i>
finden (fand) <i>fīndən</i>	Flanke <i>fīnkə</i>	Florett <i>fīrēt</i>
(fund) 78	flapsig <i>fīpsīch</i>	florieren <i>fīrīrən</i>
Findling <i>fīnd-līng</i> 78	Flarde <i>fīrādə</i>	Florin <i>fīrē</i>
Finesse <i>fīnēsə</i>	Flasche <i>fīsə</i>	Floskel <i>fīskəl</i>
Finger <i>fīngər</i> 63	flattern <i>fītərn</i>	Floß (Flöße) <i>fīsə</i> (<i>fīssə</i>)
eingieren <i>fīngīrən</i>	flattieren <i>fītērən</i>	49, 51
finish <i>fīniš</i>	flau <i>fīao</i>	Flosse <i>fīsə</i>
finishing touch <i>fīnišīn-</i>	Flaumfeder <i>fīomfēdər</i>	flossen <i>fīssən</i>
<i>tōtə</i>	Flaus <i>fīaos</i>	Flöte <i>fītō</i>
Fink <i>fīngk</i>	Flause <i>fīoſə</i>	flott <i>fīot</i>
Finne <i>fīnə</i>	flauto <i>fīato</i>	Flotte <i>fītōtə</i>
finster <i>fīn̄tər</i>	Flätz <i>fīätz</i> 43	Flotille <i>fītīl'jə</i>
Finte <i>fīntə</i>		

Flöz *flöts* 51
 Flucht (Flüche) *flüch*
     (*flüch̥o*) 53, 55
 fluchen *flüchen*
 Flucht *flucht*
 flüchtig *flüchtig* 30, 55
 Flug *flug* 52
 flügge *flügs*
 flugs *flugs* 53
 Fluidum *fluidum*
 fluktuieren *fluktuēn*
 Flunder *flundor*
 flunkern *flugkern*
 Fluor *fluor*
 Fluoreszenz *fluores-*
     tsénts
 Flur *flür*
 fluschen *fluson*
 Fluß *flus*
 flüssig *flüsich* 66
 flüstern *flüstorn*
 Flut *flüt*
 Fock *fok*
 Föderalismus *föderalis-*
     mus
 fodern *födorn*
 Fohe *föö*
 Fohlen *fölon*
 Föhn *fön*
 Föhre *föro*
 Fokus *fókus*
 folgen *folgen*
 folglich *folglic̥* 78
 folksam *folgsam* 37, 78
 Foliant *foljant*
 Folie *föli*
 Folio *fölio*
 Folklore *föllkor*
 Follikel *föllkol*
 Folter *föltor*
 Foment *fomént*
 Fond *fö*
 Fondant *födá*
 Fonds *fö*
 Fontäne *fötáno*
 Fontanelle *fötanélo*
 foppen *föpon*
 Force *forsø*
 force majeure *förs maðr*
 forcieren *forsirøn*
 Förde *fördö* 51
 fordern *fordorn* 48
 fördern *fördorn*

Forelle *forélo* 88
 Forke *forko*
 Form *form*
 formal *formál*
 Formalin *formalin*
 Format *format*
 Formel *formel*
 formell *formél*
 formidabel *formidábol*
 Formular *formulár*
 forsch *fors*
 Forst *forst*
 Förster *förstør*
 Fort *för*
 fort *fort*
 fortan *fort-án*
 forte *förte*
 Fortepiano *förtépiáno*
 Fortifikation *fortifi-*
     katsiōn
 fortnehmen *förtñemən*
     76
 fortschaffen *förtšafən* 76
 Forum *fórum*
 forzando *fortsändly*
 fossil *fosil*
 Fötus *fötus*
 Foulard *fälär*
 Foxterrier *fökstérør*
 Foyer *foajé*
 Fracht *fracht*
 Frack *frak* (*freko*)
 fragen *frágən*
 fragil *fragil* (frz. *frasíl*)
 Fragment *fragment*
 Fraktion *fraktsiōn*
 Fraktur *fraktúr*
 Française *frásðó*
 frank *frank*
 Frankatur *frankatúr*
 frankieren *frakyirøn*
 fränkisch *frýkiš*
 franko *fráŋko* 38
 Franktireur *frátiřør*
 Franse *fransø*
 Franzose *frantsóð*
 französisch *frantsðsiš*
 frappant *frapánt*
 frappieren *frapirøn*
 Fräse *fräſø*
 Fraß (-es) *fras* (*frässøs*)
     36, 37
 Frater *frätør*

fraternisieren *fraterni-*
     síron
 Fratz *frats*
 Fratze *fratsø*
 Frau (-chen) *fraø* *fráø-*
     chøn 71
 Fräulein *fröblaen*
 frech *frech*
 Fregatte *fregáts*
 frei *frae*
 freidig *fráedíč*
 freien *fraen*
 Freimaurer *fráemaørør*
 Freisasse *fráesaø*
 Freischärlar *fráesärlør*
 Freitag *fráetág*
 Freite *fraeto*
 freiwillig *fræwilič* 89
 fremd *fremd*
 frenetisch *frenétiš*
 Frequenz *frékuénts*
 Fresko *fréskø* 45
 fressen (frab) *freson* *frás*
 Frett(chen) *fret(čhon)*
 frettieren *fretirøn*
 freudig (-e) *frödich*
     frödīgo *frödīž* 82
 Freund *frönd*
 freundlich *-st* *fröndl-*
     lich -st 46, 82
 Frevel *fröføl* 64
 Friede *fríð*
 Friedhof *fríð-höf*
 Friedrichsdor *fríðričs-*
     dör
 frieren *fríren* (*frör*)
 Fries -es *frís* *fríſøs*
 Friesel *fríſøl*
 Frigidarium *frígi-*
     dárium
 Frikandeau *frikandó*
 Frikandelle *frikandélo*
 Frikassee *frikasé*
 Friktion *fríktiōn*
 Frimaire *frímär*
 frisch *fris*
 Frischling *fríslig*
 Friseur *frisør* 52
 Friseuse *frisøsø*
 frisieren *fríſirøn*
 Frist *frist*
 Frisur *fríſür*
 Fritt *fríř*
 frivol *fríwøl*

froh *frō*
 fröhlich *frōlich*
 frohlocken *frōlokən*
 fromm *from*
 frömmeln *frōməln*
 Fron(dienst) *frōn(dīnst)*
 Frone (Fronde) *frōn*
(frōnde)
 Fronde *frōdə*
 frondieren *frōdlrən*
 frönen *frōnən*
 Fronleichnam *frōn-lāēhnām*
 Front *front*
 Frosch *fros̄* 48, 51
 Froschschenkel *frōss̄en-kəl* 59
 Frost *frost*
 frottieren *frot̄irən*
 Frucht *frucht*
 frugal *frugāl*
 früh(er) *frü(or)*
 Frühe *früw*
 Frühling *frülin*
 frühmorgens *frümwör̄gəns*
 fruktifizieren *fruktif̄i-z̄t̄rən*
 Fuchs *fūks* (*fūksə*)
 Fuchsie *fūksiə*
 Fuchsia *fūksia*
 fuchteln *fuchtəln*
 Fuder *fudər*
 Fug *fūg*
 Fuga, fugato, Fughetta
fūga, *fugāto*, *fugét̄a*
 Fugasse *fugásə*
 Fuge *fūgs*
 fügen *fūgen*
 fühlen *fūln* 64
 führen *fürn* 55
 füllen *fūln*
 Füllsel *fūlsəl*
 fulminant *fulmīnānt*
 Fund *fund*
 Fundament *fundamēnt*
 fundieren *fundrən*
 funebre, (marcia) *funébre* [*martš(i)a*] *frz.*
fēnd̄br
 Funeralien *funeráljən*
 fünf *fünf*
 fünfzehn *funfzehn*
fünftsen *fünftsen*
 fungieren *fungl̄rən*

Fungus *fúngus*
 Funke *funkə*
 funkeln *funkəln*
 funkelnagelneu *funkəl-nágel-noö*
 Funktion *funktsiōn*
 funktionieren *funktsiō-nérən*
 fuoco(eon) *fuókɔ(kon)* 49
 für *für* 30, 55
 Furage *furáž*
 Furche *furčə*
 Furcht *furčt*
 fürchten *fürchtən*
 fürder *fürdər*
 Furie *fúriə*
 Furier *für̄r*
 furioso *furióso*
 Furnier *furnír*
 furnieren *furnírən*
 Furor *fávor*
 Furore *fúrōrē*
 Fürsprech *fürsprech*
 Fürst *fürst*
 Furt *furt*
 Furunkel *furiúkəl*
 Fürwitz *fürwits*
 Furz *farts*
 Fusel *fūsl*
 Füsiler *fūsíl̄r*
 füsiliern *fūsíl̄rən*
 Fusion *fūsiōn*
 Fuß (Füße) *fūs* (*fūsə*) 27, 53
 Fußtapfe, Fußtapfe
fūs-štapfə, *-tapfə*
 Fustage *fustáž*
 Fustanella *fustanéla*
 futsch *futš*
 Futter *fut̄r* 11
 Futteral *fut̄rál*
 füttern *fut̄rn*
 Futurum *fut̄rūm*

G

g = *gē*
 Gabe *gabs* 29, 34
 Gabel *gábel*
 gackern *gakərn*
 Gaden *gáðən*
 Gaffel *gafsl*
 gaffen *gafən*

Gage *gáž* 31, 70
 gähnen *gānən*
 Gaillarde *gal'járda*
 Gala *gála* 38
 Galan *galán*
 galant *galánt*
 Galeasse *galeássə*
 Galeere *gáleérə*
 Galeone *galeónə*
 Galeote *galeóts*
 Galerie *galerí*
 Galgant *galgánt*
 Galgen *galgən*
 Galion *gálión*
 Gallert *galort*
 Gallimathias *galimatías*
 Gallizismus *galítśismus*
 Galmei *galmae*
 Galon *galōñ*
 galoniert *galonírt*
 Galopp *galóp* 50
 Galosche *galóšə*
 galvanisch *galvániš*
 Galvanismus *galvánis-mus*
 Galvanoplastik *galvá-noplástik*
 Gamander *gamándor*
 Gamasche *gamásə*
 Gambe *gambs*
 Gambit *gambít*
 Gamin *gamē*
 Gamma *gáma*
 Ganerbe *gán-erbs*
 gang und gäbe *gan*
und gābs
 gängeln *gējnən*
 gängig *gēních*
 Ganglien *gánglién*
 Gangrène *gangráñs*
 Gangspill *gáñspil*
 Gans (Gänse) *gans*
(genſə)
 Gant *gant*
 ganz *gants*
 gänzlich *géntslich*
 gar *gár*
 Garage *garáž*
 Garantie, -n *garat̄t̄*, -n
 Garaus *gár-aøs*
 Garbe *garbə*
 Gärbottich *gár-botich*
 Garçon *garsō* 27, 30
 Garde *garðə*

Gardedukorps <i>gárd-dü-kör</i>	Gebirge <i>gábirgo</i>	Gelatine <i>želatīn</i>
Gardekorps <i>gárdékör</i>	Geblüt <i>gáblüt</i> 55	gelb <i>gelb</i>
Gardenie <i>gardénis</i>	Gebresten <i>gábreston</i>	gelblich <i>gélb-liéh</i>
Garderobe <i>gardéróba</i>	gebühren <i>gábürön</i> 55	Geld <i>geld</i> 61
Garderobier, -e, <i>gárd-robié gárdérobiárs</i>	Geburst <i>gáburt</i> 32, 53	Gelee <i>žélé</i> 70
Gardine <i>gardína</i>	gebürtig <i>gábúrtiéh</i> 55	gelegen <i>gálegon</i> 41
gären (gor, gärte) <i>gáron</i> (<i>gör, gärt</i>)	Geburtstag <i>gábúrtstág</i> 53	gelehrt <i>gáleprt</i>
Garn <i>garn</i>	Gebüscher <i>gábüš</i>	Geleise <i>gálaſſ</i>
Garnelle <i>garnéla</i>	Geck <i>gek</i>	Gelenk <i>gálenk</i>
garnieren <i>garníron</i>	Gedanke <i>gádánko</i>	gelernt <i>gálernt</i> 89
Garnison <i>garniſón</i> 50	Gedärme <i>gáderme</i>	gelingen <i>gálingen</i>
Garnitur <i>garnítur</i>	Gedicht <i>gádicht</i>	gellen <i>gálon</i>
garstig <i>gártich</i>	gedroschen <i>gádrošon</i> 49	Gelöbnis <i>gálbñis</i>
Garten <i>gártan</i> 37	Geduld <i>gáduld</i> 53	gelt <i>gelt</i>
Gas <i>gás</i> 37	geekelt <i>gá-ékelt</i> 35	Gelte <i>gelt</i>
Gafel, Gafele <i>gafél</i> , <i>gaféls</i> auch <i>gaféls</i>	Geest <i>gést</i>	gelten <i>gelt</i>
Gasometer <i>gáſométer</i>	Gefahr <i>gáſar</i>	Gelübde <i>gáliébd</i> 55
Gasse <i>gasé</i>	Gefährte <i>gáſárts</i>	Gelüst <i>gáliést</i> 55
Gast <i>gast</i> (<i>gest</i>)	Gefängnis <i>gáfénis</i> 78	Gemach Pl. Gemächer
gastieren <i>gastíron</i>	Gefäß <i>gofás</i> 42	<i>gámách</i> <i>gámáchér</i> 37
gastrisch <i>gástrič</i>	gegen <i>gégón</i> 31	gemach <i>gámach</i> 37
Gastronomie <i>gaſtronómí</i>	Gegend <i>gégond</i>	gemäßliche <i>géméchliche</i> 42
Gatt <i>gat</i>	Gegnere <i>gégnor</i>	Gemächte <i>gémécht</i>
Gatte <i>gaté</i>	gehabt <i>gáhábt</i> 37	Gemahl <i>gámal</i>
Gatter <i>gator</i>	Gehalt <i>gáhált</i> 42, 63	Gemälde <i>gámalda</i> 42
Gattin <i>gátin</i>	geharnisch <i>gáhárníšt</i>	gemäss <i>gámás</i>
Gau <i>gao</i>	gehässig <i>gáhésich</i>	gemein <i>gámaen</i>
Gauch <i>gáoch</i>	Geheim(e)rat <i>gáháemrát</i> <i>gáháemrát</i>	Gemeinde <i>gámáénd</i>
gauche, à, a <i>gös</i>	Geheimnis <i>gáháemnís</i>	gemeiniglich <i>gámáenlik-</i>
Gaudeamus <i>gaodeámus</i>	gehen (ging) <i>géen</i> (<i>ginj</i>)	<i>lich</i>
Gaudieb <i>gáodlíf</i>	geheuer <i>gáhópér</i>	Gemengsel <i>gámenſol</i>
gaudierer <i>gáodíron</i>	Gehilfe <i>gáhílf</i>	Gemination <i>gémínaſíón</i>
Gaudium <i>gáodium</i>	Gehirm <i>gáhírn</i>	Gemini <i>gémíni</i>
gaufrieren <i>gáfríron</i>	Gehöft <i>gáhöft</i> 51	Gemme <i>gémé</i>
gaukeln <i>gápkoln</i>	gehorchen <i>gáhóréhón</i> 48	Gemsbock <i>géms-bok</i>
Gaul <i>gaol</i>	gehörig <i>gáhórič</i> 82	Gemse <i>gémſ</i>
Gaumen <i>gaomen</i>	gehorsam <i>gáhórfám</i>	Gemüt <i>gámułt</i> 55
Gauner <i>gágonor</i>	Gehren <i>gérón</i>	genant <i>ſenánt</i>
Gavotte <i>gávot(s)</i>	Geier <i>gáeſr</i>	genau <i>gónag</i>
Gaze <i>gáſo</i>	Geifer <i>gáefor</i>	Gendarm <i>ſádárm</i> 70
Gazelle <i>gátséls</i> (eig. <i>gá-féls</i>)	Geige <i>gáeſo</i>	Gêne <i>ſáns</i> ; sans gêne
Gazette <i>gáſet(s)</i>	geil <i>gael</i>	<i>sá ſán</i>
gebären <i>gábáron</i>	Geisel <i>gáeſol</i>	Genealogie <i>genealogí</i>
geben (gibst, gibt, gab) <i>géon</i> (<i>glýst, gýt, gáb</i>) 13, 39, 40, 41, 80, 81	Geiss <i>gáeſ</i>	General <i>génorál</i>
Geberde <i>gáberds</i> 43	Geissblatt <i>gáeſblat</i>	Generalbass <i>génorálbas</i>
Gebet <i>gábét</i>	Geissel <i>gáeſol</i>	Generalfeldmarschall <i>génorál-féldmarſal</i>
Gebiet <i>gebít</i>	Geist <i>gáest</i> 15, 21, 66, 69	generalisieren <i>génorál-</i>
	Gejaid <i>gájaed</i>	<i>/trón</i>
	Gekröse <i>gákróſ</i>	Generalleutnant
	Gelächter <i>gálečtér</i>	<i>génorál-lójtñant</i>
	Gelände <i>gálendo</i>	Generalmajor <i>génorál-</i>
	Geländer <i>gálendor</i>	<i>majör</i>
	Gelass <i>gálas</i>	

Generation *génératsjón*
 generell *générél*
 generisch *génériš*
 generös *ženerös* 70
 genesen *gonéson* 41
 Genesis *généfis*
 genetisch *genétis*
 Genever *genévor*
     niederl. *chenévor*
 genial *genjál* 70
 Genick *gonik*
 Genie *jení* 31, 70
 generieren *jeníron* 70
 geniessen *goníson* (*gnos*)
 Genitalien *genitálisjón*
 Genitiv *génílf* 65
 Genosse *gnosso*
 Genius *génius*
 Genre *jár*
 Gentiane *gentsjáns*
 gentil (einer Familie
     angehörig) lat. *gentil*
     frz. (fein, höflich)
      $\hat{\text{f}}\acute{a}til$
 Gentilhomme *žatil'*(*jom*)
 Gentleman *džentlmán*
 gentlemanlike *džentl-*
     mänläk
 Gentry *džentri*
 genug *gnág* 52
 genugsam *gnágfám*
 genügsam *gnágfám* 78
 genuin *genyín*
 Genus *génus* 70
 Genuss *gnús* 53
 Geodäsie *geodáſt*
 Geognosie *geognost*
 geognostisch *geognóstis*
     50
 Geographie *geografí*
 Geolog *geológi*
 Geometer *geométror*
 Georgine *georgíns*
 Gepard *jeopard*
 Ger *ger*
 gerade *grado*
 Geranium *gerániym*
 Gerant *geránt*
 Gerät *grárt* 40
 geräum *goraum*
 Geräusch *gorojs*
 gerben *gerboñ*
 Gergel *gergol*

Gericht *goricht*
 gering *goriñ*
 Gerinnsel *gorinsol*
 Germanismus *germa-*
     nismus
 germanisieren *germani-*
     fíron
 Germanist *germanist*
 Germinal *žerminal*
 gern *gern* 28
 Gern(e)gross *gérn(s)-*
     grós
 Geront *gerónit*
 Gerste *gersta*
 Gerte *gerto*
 Geruch (Gerüche) *go-*
     ruch (*gorúch*) 53, 55
 Gerücht *gorúčht* 55
 geruhen *gorúon*
 Gerundium *gerúndium*
 Gerundivum *gerun-*
     dícum
 Gerusia *gerufáta*
 Gerüst *gorúst*
 Gervais *jeruá*
 Gesandte *gosanto*
 Gesang *gosan* 67
 Gesäss *gosás*
 Gesatz *gosets*
 gescheit *gošáet*
 Geschirr *gošir*
 Geschlecht *gošlecht*
 Geschmack *gošmak*
 geschnitten *gošníton* 43
 Geschoss *gosos* 48
 Geschütz *gošüts*
 Geschwader *gošwáðor*
 Geschworne *gošwör(s)os*
 Geselle *goselo*
 Gesetz *gosets*
 Gesims *gosims*
 Gespan (der) *gospan*
 Gespann *gošpan*
 Gespenst *gošpenst*
 Gespons *gošpons*
 Gespräch *gošpráčh* 42, 71
 Gestade *goštáðo*
 Geste *gesto*
 gestehen *gošté(s)n* 68, 69
 gestern *gestorn*
 gestikulieren *gestíku-*
     lín
 Gestus *gístus*

Gesuch *gosúch*
 gesund *goſund*
 getrost *goſrost*
 Getto *géo* 83
 Geuse *gojšo*
 Gevatter *gosator*
 Geviert *goſirt*
 Gewächs *gořeks*
 Gewähr *goŵar*
 Gewalt *gočalt*
 Gewand *gořand*
 gewandt *gořant*
 gewärtig *gořericht*
 Gewehr *gořér* 65
 Gewitter *gořítor*
 gewitzigt *gořitsicht*
 Gewürz *gewürts*
 Gezeiten *gořáčton*
 Geziefer *goříštor*
 Ghasel s. Gasel *gaſel*
 Ghetto f. Getto *géo*
 Giaur *giáor*
 Gibbon (Affe) *gibon*
 Gicht *gičt*
 Giebel *giobel*
 gießen (goß) *gišon* (*gos*)
 Giegerl *gičorl*
 Gift *giſt*
 Gig *gik* 47
 Gigant *gigánt*
 Gigue *žig(s)* 70
 Gilde *gilda*
 Gilet *žité* 70
 Gilka *žilka*
 Gin *džin* 70
 Ginster *ginstor*
 Gipfel *giſtol*
 Gips *gips* 56
 Giraffe *žiráfa*
 Girandola, Girandole
     it. *džirándola*, frz.
      $\hat{\text{z}}\acute{r}\acute{a}dóla$
 girieren *žiríren*
 Girlande *giřlánda*
 Girlitz *giřlits*
 Giro *žiro* 70
 girren *giřon*
 Gischt *gišt*
 Gitarre *giúra* 83
 Gitter *gišor*
 giusto *džiusto*
 Glacéhandschuh *glasé-*
     hándšú

glacieren <i>glasíron</i>	Gnostiker <i>gnóstikor</i> 50	Grammatik <i>gramátik</i>
Glacis <i>glasí</i>	Gnu <i>gnú</i> 54	38, 47
Gladiator <i>gladiátor</i>	Gobelín <i>gobél</i>	Grammophon <i>gramofón</i>
Glanz <i>glants</i>	Gockel <i>gokél</i>	Gran <i>grän</i>
Glas <i>glás</i> 16, 36	Gold <i>gold</i>	Granat <i>granát</i>
Gläschen <i>glásčon</i>	Goj <i>gójim</i> <i>gójim</i>	Grand (deutsch) — Kies <i>grand</i>
glasieren <i>glasíron</i>	goldne <i>goldná</i> 79	Grand (frz.) <i>grâ</i>
Glast <i>glasť</i>	Golf <i>golf</i>	Grande (span.) Pl. -n <i>grande</i> Pl. <i>grandón</i>
Glasur <i>glasúr</i> 89	Gondel <i>gondél</i> 34, 50	Grandezza <i>grandétsa</i>
Glatteis <i>glát-aęs</i>	Gonfaloniere <i>gonfalón-</i> <i>nérę</i>	grandios <i>grandiós</i> 49
Glatze <i>glatsó</i>	Gong <i>gon</i>	Grandseigneur <i>grâ-</i> <i>sen'(j)ør</i>
glauben <i>glačen</i>	gönnen <i>gönöñ</i>	Granit <i>granít</i>
Glaubersalz <i>gláborfált</i>	Göpel <i>gópel</i>	Granne <i>grano</i>
glaublich <i>gláblíčh</i> 78	Gör <i>góř</i>	Gransen <i>gransón</i>
Glaukom <i>glaokóm</i>	Gorgonzola <i>gorgontsóla</i>	granulieren <i>granulíron</i>
glazial <i>glátsiál</i>	Gorilla <i>goríla</i>	Graphik <i>gráfik</i>
gleich <i>gláech</i> 81	Gose <i>góš</i>	Graphit <i>grafít</i>
G(e)leis(e) <i>glaęs</i> (<i>golaęs</i>)	Gospodar <i>gospodár</i>	Gras <i>grás</i> 36
Gleisner <i>gláęsnor</i>	Gosse <i>gos</i>	grassieren <i>grasíron</i>
Gletscher <i>gletšor</i>	Got(e) <i>gółt(j)</i>	gräßlich <i>gréslich</i>
Glied <i>glíd</i>	Gotik <i>gótič</i>	Grat <i>grát</i>
glimmen (glomm)	gotisch <i>gótiš</i>	Gräte <i>gráč</i>
<i>glimon</i> (<i>glom</i>)	Gott <i>gół</i> 12, 26	Gratifikation <i>gratifi-</i> <i>káción</i>
Glissade <i>glisáðo</i>	götär 30	gratifizieren <i>gratifi-</i> <i>círon</i>
glitschen <i>glítſen</i>	Göttin <i>gótin</i>	gratis <i>gráis</i> 47
glitzern <i>glítſorn</i>	gottlob <i>gotlób</i>	grätschen <i>grátsón</i> 43
Globetrotter <i>glóbtrotor</i>	gottlos <i>gótlós</i>	gratulieren <i>gratulíron</i>
Globus <i>glóbus</i>	Gottseibeius <i>gotſeibáj-</i> <i>uns</i>	Graveur <i>gravør</i>
Glocke <i>gloks</i>	gottselig <i>got-félich</i>	gravieren <i>gravíron</i>
Gloria, Glorie <i>glória</i>	Götzte <i>gótsa</i>	Gravis <i>grávis</i>
<i>glórija</i>	Gouache <i>guás</i> 38	gravitätisch <i>gravitátiš</i>
Gloriole <i>glorióls</i>	Gourmand <i>gurmád</i>	gravitieren <i>gravitíron</i>
glorios <i>gloriós</i>	Gourmet <i>gurmé</i>	Gravüre <i>gravür</i>
Glossar <i>glosár</i> 50	goutieren <i>gútšon</i>	Grazie <i>grátsi</i>
Glosse <i>glosa</i> 50	Gouvernante <i>gáwer-</i> <i>nánto</i>	graziös <i>grátsiós</i> 51
glosten <i>glostón</i>	Gouvernement <i>gáwer-</i> <i>náma</i>	grätzieren <i>grátsijón</i>
Glottis <i>glótis</i>	Gouverneur <i>gáwernør</i>	Greenbacks <i>grínbáks</i>
glotzen <i>glostón</i>	Grab <i>gráb</i> 36, 77, 78, 80	greifen (griff) <i>graefón</i> (<i>grif</i>)
Glück <i>glük</i> 55	graben (grub) <i>gráben</i>	greinen <i>graenón</i>
Glucke <i>glukó</i>	grub 36, 78	greis, Greis <i>graęs</i>
glückselig <i>glükfélíčh</i>	Gracht <i>gracht</i>	Grenadier <i>grénadér</i>
glucksen <i>glukson</i>	Grad <i>grád</i>	Grenadine <i>grénadín</i>
Glufe <i>glufa</i>	gradatim <i>gradátim</i>	Grendel <i>grenđel</i>
glühen <i>glávón</i>	Graduale <i>graduále</i>	Grenze <i>grentsá</i>
Glut <i>glüt</i>	graduell <i>graduél</i>	Greuel <i>grójol</i>
Glyptothek <i>glüptoték</i>	Graf <i>gráf</i>	Griebe <i>gríba</i>
Glyzerin <i>glütsorín</i>	Gral <i>grál</i>	Griebs <i>gríbs</i>
Glyzine <i>glütsná</i>	Gram <i>grám</i> 33	Griesgram <i>grísgrám</i>
Gnade <i>gnáda</i>	grämlich <i>grámlíčh</i> 42	
gnädig <i>gnáddíčh</i>	Gramm <i>gram</i> 33	
Gneis <i>gnaęs</i>		
Gnom <i>gnóm</i>		
Gnome <i>gnómá</i>		
Gnosis <i>gnósis</i>		

Grieß <i>grīs</i>	gültig <i>gūltīch</i>	Hagestolz <i>hágostolts</i>
Griffel <i>grīfəl</i>	Gummi <i>gúmī</i>	Häher <i>häǟr</i>
Grille <i>grīlə</i>	Gummigutt <i>gūmigút</i>	Hahn <i>hān</i>
Grimm <i>grīm</i>	Gundelrebe <i>gúndstrébə</i>	hahnebüchen <i>hánəbūčhən</i>
Grimasse <i>grímásə</i>	Gur <i>gūr</i>	Hahnrei <i>hánraē</i>
Grind <i>grīnd</i>	Gurgel <i>gurgəl</i>	Hai <i>hāē</i> 57
grinsen <i>grīnsən</i>	Gurke <i>gurkə</i>	Hain <i>haēn</i> 25, 30, 57
Grippe <i>grīpə</i>	gurren <i>gurən</i>	Hakatist <i>hákatist</i>
Grisette <i>grísetə</i>	Gurt <i>gurt</i>	häkeln <i>hákeln</i>
grob, -e <i>grōb</i> und <i>grop</i> , <i>grōbə</i> 33	Gürtel <i>gürtəl</i>	Haken <i>hákən</i> 81
Grobian <i>gróbian</i>	Guss <i>gus</i> 53	Halali <i>halalī</i>
Grog <i>grök</i> 50	Gusto <i>güstö</i>	halb <i>halb</i> 78, 80
grölen <i>gröłən</i>	gut <i>güt</i> 30	Halbfranz <i>hálbfránts</i>
Groom <i>grüm</i>	Gutachten <i>gút-achtən</i>	halbieren <i>halbīrən</i> 89
Gros frz. <i>grō</i> 49	guttural <i>gutyrál</i>	Halbling, Hälbling <i>hálb-</i> <i>lin</i> <i>hélb-lin</i>
Gros (Grosses) <i>gros</i> (- <i>os</i>)	Gymnasium <i>gümnaſium</i>	halbpart <i>halb-part</i>
gross <i>grōs</i> 48	Gymnastik <i>gümnaſtik</i>	halbtot <i>halb-töt</i>
Grossherzog <i>grós-</i> <i>hértsog</i>	Gynäkologie <i>günä-</i> <i>kologī</i>	Hälfte <i>helfsə</i>
Grossist <i>grosist</i>	Gyps <i>gips</i>	Halfter <i>halfter</i>
Grossvezier <i>grös-ueſīr</i>		hallelujah <i>halēlūja</i>
grotesk <i>gróteſk</i>		Hallig <i>háličh</i>
Grotte <i>grots</i>		hallo <i>haló</i>
Grube <i>gräbs</i>		Hallunke <i>halúnkə</i>
Grude <i>gruds</i>		Halluzination <i>halutsi-</i> <i>natsjón</i>
Gruft <i>gruft</i>		Halm <i>halm</i>
Grummet <i>grumət</i>		Halma <i>hálmā</i>
grün <i>grün</i>		Halogen <i>halogén</i>
Grund <i>grund</i>		Halsberg <i>hálsbergə</i>
gründlich <i>gründl-lich</i>		Hals, Hälse <i>hals hal̄s</i> 66
Gründonnerstag <i>grün-</i> <i>dónerstag</i>		halt <i>halt</i> 31, 36, 78
Grünspan <i>grün-spän</i>		halten (hält, hiebt halten) <i>(helt hält)</i> 29, 42
grunzen <i>gruntsən</i>		ham and eggs <i>hám and egs</i>
Gruppe <i>grups</i>		Hämatogen <i>hämatoġén</i>
Grus <i>grüs</i>		hämisch <i>hämisiš</i>
Gruss <i>grüs</i> 53, 66		Hammer <i>hamər</i> 25
Grütze <i>grítsə</i>		Hammel <i>haməl</i>
Guano <i>guáno</i>		Hämorrhoiden <i>hämori-</i> <i>oldən</i>
Guardian <i>gyárdián</i>		Hamster <i>hamstor</i>
gucken <i>gukon</i>		Hand <i>hand</i> Pl. <i>hends</i> 40
Guckkasten <i>gük-kastən</i>		Handel <i>handəl</i> 25, 43
Gueridon <i>gerídə</i> 83		Handfeste <i>hándfestsə</i>
Guerilla <i>geríl'(j)a</i> 83		Handicap <i>hándikap</i>
Gugelhupf <i>gúgəlhupf</i>		Handlanger <i>hándlängər</i>
Guide <i>gídl(s)</i>		handle <i>handlə</i> 79
Guillotine <i>gil'(j)otíns</i> 83		Händler <i>hendlər</i>
Guinee <i>gíne</i> 83		Handlung <i>hándlun̄s</i>
Guipure <i>gípür</i> 83		Hanf <i>hanf</i>
Guirlande <i>gírlánda</i> 83		hangen <i>hanjən</i>
Gitarre <i>gílárs</i> 83		
Gulasch <i>gúlaš</i>		
Gulden <i>guldən</i>		

hänseln <i>henſeln</i>	häufig <i>hööſich</i>	heilig <i>háelíčh</i>
Hanswurst <i>hanswúrst</i>	Hauhechel <i>háq-hečhol</i>	Heiligtum <i>háelíchtum</i>
Hantel <i>hantol</i>	Haupt <i>haopt</i>	Heilserum <i>háel-ſérum</i>
hanteln <i>hantoln</i>	Häuptling <i>hööptlin</i>	heim <i>haem</i>
hantieren <i>hantíron</i>	hauptsächlich <i>haopt-ſečlícíč</i>	Heimat <i>háemát</i> 33, 37
hapern <i>häpərn</i>	Haus <i>haqs</i> Pl. <i>hööſor</i> 30, 57, 58, 66	heimlich <i>háemlich</i>
happig <i>häpič</i>	Häuschen <i>hoqséhən</i> 66	heint <i>haent</i>
Harakiri <i>hárakíri</i>	Hausen <i>haqſon</i>	Heinzelmännchen <i>háentsolmenchén</i>
haranguieren <i>haran- gíron</i>	hausieren <i>haqſíron</i>	Heirat <i>háerät</i> 37
Harde <i>hardz</i>	Häusler <i>hööslor</i>	heischen <i>haeſon</i>
Hardesvogt <i>hárdøſføgt</i>	Hausse <i>höos</i>	heiser <i>haeſor</i>
Harem <i>hárem</i>	Haussier <i>hosié</i>	heiß <i>haes</i>
hären <i>hárən</i>	Haut <i>haqt</i> Pl. <i>hööjtə</i> 58	heißen <i>haeson</i>
Häresie <i>háreſi</i>	Hautboist <i>qbyst</i>	Heister <i>haestor</i>
Harfe <i>harſ</i>	Hautclisse <i>otlís</i>	heiter <i>haetor</i>
Häring <i>hárin</i>	Hautevolee <i>hót-wolé</i>	heizen <i>haetson</i>
Harke <i>harkə</i>	Hautgout <i>ö-gü</i>	Hekatombe <i>hekatómba</i>
Harlekin <i>hárlekín</i>	Hautrelief <i>ð-reliéf</i>	Hektar <i>hektař</i>
Harm <i>harm</i>	Havarie <i>hawari</i>	hektisch <i>héktiš</i>
Harmonie <i>harmoni</i>	Havelock <i>hávəlok</i>	Hekto-liter <i>hekto-łítor</i>
Harmonik <i>harmoník</i> 47	Hazard s. Hasard <i>ha- ſárd</i>	Held <i>held</i>
Harmonika <i>harmoníka</i>	Hebamme <i>héb-ámə</i>	helfen <i>helfən</i>
harmonisch <i>harmoníčs</i>	Hebe <i>hēbę</i> 44	Helgen <i>helgen</i>
Harmonium <i>harmoníum</i>	heben (hob, hub) <i>hēbən</i> (<i>hōb hūb</i>) 29, 32, 41	Heliogravüre <i>hēliogra- vürə</i>
Harn <i>harn</i>	Hechel <i>hečhol</i>	Heliotrop <i>hēliotróp</i>
Harnisch <i>hárniš</i> 37	Hechse <i>hekſo</i>	Helium <i>hélíum</i>
Harpune <i>harpúna</i>	Hecht <i>hečht</i>	hell <i>hel</i>
harren <i>harən</i>	Heck <i>hek</i>	Helldunkel <i>héldunjkol</i>
harsch <i>harſ</i>	Hecke <i>hekə</i>	Helle <i>helo</i> 27, 43
Harst <i>harſt</i>	heda! <i>héda</i>	Hellebarde <i>helsbártə</i> 37
hart <i>hart</i> 37, 63, 78	Hede <i>hēdə</i>	Heller <i>helər</i>
Harte <i>herto</i>	Hederich <i>hédərich</i>	Helling <i>hélis</i>
Hartebeest <i>hártběst</i>	Hedoniker <i>hédónikor</i>	Helm <i>helm</i>
Hartschier <i>hartšér</i>	Hedschra <i>hédſra</i>	Helmholz <i>hélmholtz</i>
Haruspex <i>harúspeks</i>	Heer(rufer) <i>hér(rúfər)</i> 59	Helminthen <i>helmínton</i>
Harz <i>härts</i> 37	Hefe <i>hēfə</i>	Hemd <i>hemd</i>
Hasard <i>hasárd</i> 18, 38, 81	Hegemonie <i>hégemóni</i>	Hemiglob <i>hémiglob</i> 49
haschen <i>haſon</i>	hegen <i>hégón</i>	Hemisphäre <i>hémisfárə</i>
Häscher <i>hesér</i>	hehlen <i>hēlən</i>	hemmen <i>hemən</i>
Haschisch <i>hásiš</i>	hehr <i>hér</i>	Hengst <i>hengst</i>
Hase <i>häſ</i>	Heide (Fem.) <i>haedə</i>	Henkel <i>henkəl</i>
haselieren <i>haſolíron</i>	Heide (Mask.) <i>haedə</i>	Henne <i>hens</i>
Haspe <i>haspə</i>	Heidelbeere <i>háedolbéra</i>	Henriquatre <i>árikátr</i>
Haspel <i>haspol</i>	Heidenlärn <i>háedənlérn</i>	Hephata <i>héfata</i>
haspeln <i>haspoln</i> 15, 21, 68	heidī <i>haed̄i</i>	Heptachord <i>hektařkórd</i>
Haß <i>has</i>	Heiduck <i>haedük</i>	Heptateuch <i>hektařtójč</i>
hässlich <i>héslich</i>	heikel <i>haekol</i>	her <i>hér</i> 41, 42
hätscheln <i>hátseln</i> 43	heil <i>hael</i>	herab <i>heráp</i>
Hatschier <i>hatšér</i>	Heiland <i>háeland</i>	Heraldik <i>heráldik</i>
Haubitze <i>haubitsə</i>	Heilbutt <i>háelbut</i>	Herauch <i>héraočh</i>
Hauch <i>haoch</i>		heraus <i>heráos</i>
hauen <i>haqən</i>		herb <i>herb</i> 78, 80
Haufen <i>haqſon</i>		

Herbarium *herbárium*
 herbei *herbáe* 42
 Herberge *hérberga* 43
 Herbst *herbst*
 Herd *hérð* 42, 43
 Herde *hérða* 42, 43
 hereditär *héredíðar*
 herein *heréðen* 35, 42
 Hering 1. Fisch *hérin*
     2 Pflock *hérin*
 herkömmlich *hérmólmíklich*
 Herkunft *hérkunft*
 Herling *hérlin*
 Hermandad *hérmandáð*
 Hermaphrodit *hérma-frodit*
 Herme *hermo*
 Hermelin *hermélín* 88
 Hermeneutik *hermenüö-tik*
 hermetisch *hermétis*
 hernach *hernách*
 hernieder *herníðar*
 Heroine *hergóna*
 heroisch *heróis*
 Herold *hérold*
 Heronsbrunnen *hérons-brúnun*
 Heros (Pl. Heroen) *héros* (*hérom*)
 Herr *her*
 Herreise *hér-ráefs* (59)
 Herrgott *hérgot* (*hér gótl*)
 herrje(mine) *herjé(míné)*
 Herrschaft *hérsáft*
 herüber *herúðer*
 herum *herúm*
 Herz *herts* 43
 Herzallerliebster *hért-sárlíðstór*
 herzlich *hértslích*
 Herzog (Herzöge) *hért-sög* (*hértsgöd*) 33, 43
     48, 51
 herzoglich *hértsgólikh*
 Hetäre *hétárs*
 heterogen *hétrogén* 44
 Hetman *hétman*
 hetzen *hetsn*
 Heu *höf*
 heucheln *höfcheln*
 heuer Heuer *höfjar*
 Heuerbas *höfjar-bas*
 heulen *höfjan*

heureka *höfureka*
 Heuristik *höfristík*
 Heuschober *höf-söbær*
 Heuschrecke *höf-šrekø*
 heute *höjtø* 58
 Hexachord *héksakórd*
 Hexaeder *héksáðer*
 Hexameter *héksámétar*
 Hexe *heksta* 66, 81
 hexen *hekson*
 Hiatus *hjáttus*
 Hidalgo *hýdalgø*
 hie *hi*
 Hieb *hib*
 Hierarchie *héraréchí*
 hierarchisch *hérárchís*
 hierauf *híraof* 36
 hierfür *hírfür*
 hiermit *hírmit*
 Hieroglyphe *híeroglífø*
 Hierophant *híerofánt*
 Hifthorn *hífthorn*
 Highlife *hælaef*
 Hilfe *hilfø* 46
 Himbeere *himberø* 46
 Himmel *himlø* 43
 Himten *himtøn*
 hinaus *hináos* 35
 Hinde *hindø*
 hindern *hindørn*
 Hinkel *hinkøl*
 hinken *hinkøn*
 hinnehmen *hín-némøn*
     59
 hintan *hint-án*
 hinterher *hintørhér*
 Hinterlader *híntørlädør*
 hinterrücks *híntør-rüks*
 Hipparch *hipárch*
 Hippie *hipø*
 Hippodrom *hipòdróm*
 Hippopotamus *hipopó-tamus*
 Hippursäure *hipúr-fojø*
 Hirn *hirn*
 Hirsch *hirš*
 Hirse *hirſo* 66
 Hirt *hirt*
 hissen *hisn*
 Histologie *histologí*
 Historie *históriø*
 Histrione *histrionø*
 Hitze *hitsø*
 Hobel *höbel*

Hoboist (*höboist*)
 hoch hohe *höch* *høs* 48
     72
 Hochehrwürden *hoch-érwürdøn*
 Hochgeboren *höchgo-börøn*
 hochmögend *hochmög-gend*
 hochnotpeinlich *hoch-nötpaenlich*
 Hochofen *höchføn*
 höchst *höchst* 71, 72
 Hochstapler *hochstaplør*
 Hochwohlgeboren *hoch-wølgabörøn*
 Hochwürden *hochwür-døn*
 Hochzeit *hóchtsaet* 48
 hocken *høken*
 Höcker *hökør*
 Hodegetik *hödegétič*
 Hof *høf* 16, 48
 Hoffart *hófart*
 hoffärtig *hófártich*
 hoffen *høfon*
 Hoffnung *hófnuz*
 Hofmeister *hófmaestør*
 Höhe *høø* 31
 Hohelied *høslid*
 Hohepriester *høspristør*
 hohl *høl*
 Höhle *høls* 51
 Hohlhippe *høl-hipø*
 Hohn *høn*
 höhnen *hønøn*
 hoiho *hoihø* 58
 Höker *hökør*
 Hokuspokus *hökuspókus*
 hold *hold* 26
 Holder *holder*
 holdselig *hold-selič* 89
 holen *høløn* 48
 Holk *holk*
 holla *holá*
 Hölle *høls* 27, 43
 Holm *holm*
 holographisch *holográ-fis*
 holperig *hølpørich*
 holterdiepolter *høltør-dipoltør*
 Hol(l)under *holundør* 88

Holz <i>holts</i>	32	hybrid <i>hübrid</i>
Homiletik <i>homiléтик</i>		Hybris <i>hübris</i>
Homilie <i>homill</i>		Hydra <i>hüdra</i>
homogen <i>homogén</i>		Hydrant <i>hüdránt</i>
homonym <i>homoným</i>		Hydrat <i>hüdrát</i>
Homöopath <i>homöopát</i>		hydraulisch <i>hüdráoliš</i>
homophon <i>homofón</i>		Hydriot <i>hüdriót</i>
homosexuell <i>homoseksuél</i>		Hydrogen <i>hüdrogén</i>
Homunkulus <i>homúnskylus</i>		Hydrographie <i>hüdrográfi</i>
honett <i>honét</i>		Hydropathie <i>hüdropatí</i>
Honig, -kuchen <i>hónich hóničkukhón</i>	82	Hydrotherapie <i>hüdro-terapí</i>
Honneur <i>honór</i>		Hygiene <i>higiéna</i>
Honorar <i>honorár</i>		Hygrometer <i>hügrométer</i>
Honoratioren <i>honoratí-órn</i>		Hygroskop <i>hügroskóp</i>
honorieren <i>honoríren</i>		Hymen <i>húmen</i>
honorig <i>honorích</i>		Hymne <i>húmnos</i>
Honved <i>hónecet</i>		Hyperbel <i>hüperbel</i>
Hopfen <i>hopson</i>		hyperbolisch <i>hüperbóliš</i>
Hoplit <i>hoplít</i>		Hypertrophie <i>hüper-trofí</i>
hopp <i>hop</i>	77	Hypnose <i>hüpnóš</i>
hopsen <i>hopson</i>		Hypochonder <i>hüpočhón-dor</i>
Hora Hore <i>hóra hórra</i>		72
horchen <i>horčhon</i>		Hypokrit <i>hüpočrít</i>
Horde <i>horda</i>		hypotaktisch <i>hüpotaktíš</i>
Horizont <i>horízont</i>	50	Hypotaxe <i>hüpotáksə</i>
Horn <i>horn</i>	30	Hypotenuse <i>hüpotenúš</i>
Hornisse <i>horníša</i>	88	Hypothek <i>hüpočék</i>
Hornist <i>horníst</i>		Hypothese <i>hüpočéša</i>
Hornung <i>hórnuaž</i>		44
Horoskop <i>hóroskóp</i>		Hypsometer <i>hüpsométer</i>
horrend <i>hórénd</i>		Hysterie <i>hüsterí</i>
horrido <i>horídó</i>		hysterisch <i>hüstériš</i>
horribel <i>horíbel</i>		
Horror <i>hórör</i>		
Hors d'oeuvre <i>ör-dóvr</i>		
Horst <i>horst</i>		
Hort <i>hort</i>		
Hortensie <i>horténsia</i>		I
Hortikultur <i>hortíkultr</i>		i = ī
Hös-chen <i>hösčhon</i>	51	Iambus (<i>iambisch</i>) <i>jám-bus</i> (<i>iámbis</i>) s. auch j
Hose <i>hóſa</i>		Ibis <i>ibis</i>
hosiana <i>hóſiana</i>		ich ich 28, 29, 31, 71, 72
Hospital <i>hospičál</i>		Ichneumon <i>ichnoójmon</i>
Hospitant <i>hospiánt</i>		Ichthyol <i>ichtiol</i>
Hospiz <i>hospičts</i>		Ichthyosaurus <i>ichtyö-sáorus</i> 72
Hospodar <i>hospodár</i>		Ideal <i>ídéál</i>
Hostie <i>hóstja</i>		idealistisch <i>ídéalistiš</i>
Hotel <i>hótel</i>	17, 44, 49	Idee <i>ídé</i>
Hube <i>huba</i>		ideell <i>ídéél</i>
Hübel <i>hubel</i>		idem <i>ídem</i>
hüben <i>huben</i>		Iden, Idus <i>ídón, ídus</i>
		identifizieren <i>ídenti-fitsíron</i>

Ideologe <i>ideologo</i>	immens <i>iméns</i> (Pl. immense <i>iméns</i>)	inaugurieren <i>in-aogu-ríron</i>
Idiom <i>idióm</i>	immer <i>imor</i>	Inbegriff <i>inbsgrif</i>
idiomatisch <i>idiomátiš</i>	Immersion <i>imeršión</i>	Inbrunst <i>inbrunst</i>
Idiosynkrasie <i>idiósfun-kraſi</i>	Immobile (Pl. Immobilien) <i>imóbilē</i> Pl. <i>imóbilén</i>	in contumaciam
Idiot <i>idjót</i>	Immortelle <i>imortélo</i>	in corpore in <i>körpore</i>
Idiotikon <i>idjótikón</i>	immun <i>imún</i> 54	Incrovable <i>ekrojajábl</i>
idiotisch <i>idjótis</i>	Imperativ <i>imperatíſ</i>	indeklinalbel <i>índeklý-nábol</i>
Idiotismus <i>idjótismus</i>	Imperator <i>imperátor</i>	indem <i>indém</i>
Idol <i>ídól</i>	Imperfekt(um) <i>ímpér-fékt(um)</i>	Indemnität <i>indemnítät</i>
Ido(l)atrie <i>ídololatrí</i>	Imperial <i>ímpériál</i>	independent <i>índepen-dént</i>
Idus s. Iden <i>ídus</i>	Impériale (Tanz) <i>íperiál</i>	indes indessen <i>indés</i>
Idyll <i>ídül</i>	Imperialismus <i>ímpri-ja-lísmus</i>	indésen
idyllisch <i>íduliš</i>	Impersonale <i>ímperso-nále</i>	Index <i>índeks</i>
Igel <i>ígol</i> 32, 46	impertinent <i>ímpertinént</i>	indezent <i>índetsent</i>
Ignorant <i>ignoránt</i>	impetuoso <i>ímpetuóſo</i>	indifferent <i>índifrént</i>
ignorieren <i>ignoráron</i>	impfen <i>ímpfon</i>	Indigenat <i>índigenát</i>
ihm ihn ihnen ihr <i>ím</i> in <i>ínon</i> ir 29, 45, 46	implicite <i>ímplítisite</i>	Indigestion <i>índigestión</i>
ihresgleichen <i>írs-</i> <i>glaéchon</i>	Imponderabile (-bilien)	indigniert <i>índignárt</i>
ihrethalben <i>írthalben</i>	<i>ímponderábilē</i> (<i>ímponderabilion</i>)	Indigo <i>índigo</i>
Ihro <i>íro</i>	imponieren <i>ímpóníron</i>	Indikation <i>índikatsión</i>
ihrzen <i>írtson</i>	Import, -ieren <i>ímpórt</i> <i>ímpórtíron</i>	Indikativ <i>índikatíſ</i>
Ikonographie <i>íkonografi</i>	imposant <i>ímposánt</i>	indirekt <i>índirekt</i>
Ikonoklast <i>íkonokláſt</i>	Impost <i>ímpóst</i>	indiskret <i>índiskrét</i>
Ikosaeder <i>íkosaéder</i>	impotent <i>ímpotent</i>	indisponiert <i>índisponárt</i>
Iktus (Pl. Ikten) <i>íktus</i> (<i>íktón</i>)	Impotenz <i>ímpotents</i>	individualisieren <i>índi-</i> <i>vidualíſtron</i>
Ilex <i>íleks</i>	imprägnieren <i>ím-prágnaſtron</i>	individuell <i>índividuál</i>
illegal <i>ílegál</i>	Impresario <i>ímprefáriø</i>	Individuum <i>índividuüm</i>
illegitim <i>ílegítim</i>	Impression <i>ímpresión</i>	Indizium <i>índízium</i>
illiberal <i>íliberál</i>	Impressionist <i>ímpresió-nist</i>	indolent <i>índolent</i>
illoyal <i>ílqajál</i>	Imprimatur <i>íprimátrur</i>	indossieren <i>índosítron</i>
illuminierten <i>ílumináron</i>	Impromptu <i>íprotú</i>	in dubio <i>in díubíq</i>
illusion <i>ílusión</i>	Improvisator <i>ímpróvi- fátor</i>	Induktion <i>índuktsión</i>
illuster <i>íluster</i>	improvisieren <i>ímpró-viſtron</i>	Induktor <i>índuktor</i>
illustrieren <i>ílustríron</i>	Impuls <i>ímpuls</i>	in dulci jubilo <i>in díultsi júbilq</i>
Iltis <i>íltis</i>	impulsiv -e <i>ímpulsíſ -évo</i>	Indulgenz <i>índulgénts</i>
im <i>im</i>	imputieren <i>ímputíron</i>	in duplo <i>in díápló</i>
imágınär <i>ímaginár</i>	in in 33	Industrie <i>índustrí</i>
Imagination <i>ímagi-náſion</i>	ii in absentia <i>in apséntsjá</i>	industriell <i>índustriél</i>
imbezial imbezill <i>ím-beſtúl imbeſil</i> 47	inaktiv <i>ín-aktív</i>	induzieren <i>índutsíron</i>
Imbiss <i>ímbis</i> 77, 90	Inedita <i>in-édita</i>	Inedita <i>in-édita</i>
Imitation <i>ímitátsjón</i>	Inexpressibles <i>ínekſ- préſíbls</i>	Infallibel <i>ínfalíból</i>
Imker <i>ímkor</i>	infam <i>infám</i>	Infallibilität <i>ínfalíbil- tät</i>
immanent <i>ímanént</i>	Infant -in <i>ínfant -in</i>	Infanterie <i>ínfantör</i>
immatrikulieren <i>íma-tríkúlron</i>		
Imme <i>ímo</i>		
Immediatgesuch <i>ímg- diát-goſuch</i>		

Infektion <i>infektsjón</i>	inkriminieren <i>inkrimi-</i> <i>nérön</i>	Instrumentál- <i>instru-</i> <i>mentál-</i>
inferior <i>inferiör</i>	inkrustieren <i>inkrustérön</i>	Instrumentation <i>instru-</i> <i>mentatsjón</i>
infernalisch <i>infernálsz</i>	Inkubation <i>inkubatsjón</i>	Insulaner <i>insulánor</i>
infiltrieren <i>infiltrérön</i>	Inkubus <i>ínkubus</i>	Insult <i>insult</i>
Infinitesimalrechnung <i>infinitesimal-rechnus</i>	Inkulpat <i>inkulpát</i>	insultieren <i>insultérön</i>
Infinitiv <i>infinitív</i>	Inkunabel <i>inkunából</i>	Insurgent <i>insurgént</i>
(in) infinitum (<i>in</i>) <i>infi-</i> <i>nitum</i>	Inland <i>ínländ</i>	in suspenso <i>in suspénszo</i>
infizieren <i>infitsérön</i>	Inlett <i>inlet</i>	inszenieren <i>in-stszenérön</i>
in flagranti <i>in flagránti</i>	innig <i>inich</i>	Intaglio <i>intál(j)</i> 38
Influenza <i>inflúenza</i>	in nuce <i>in nátszé</i>	intakt <i>intakt</i>
infolge <i>infólgó</i>	Innung <i>inuz</i>	Intarsia <i>intárfsa</i>
Information <i>infor-</i> <i>matsjón</i>	in perpetuum <i>in perpé-</i> <i>tuum</i>	integral <i>intégrál</i>
Inful <i>ínfúl</i>	in petto <i>in péto</i>	integrierend <i>integrérend</i>
Infusorien <i>infúzorióm</i>	inquieto <i>inkiréjtó</i>	Intellekt <i>intelékt</i>
Ingenieur <i>ingeniér</i>	Inquiline <i>inkrillén</i>	intelligent <i>inteligént</i>
ingeniös <i>ingeniós</i>	inquirieren <i>inkwirérön</i>	Intendant, -ur, intendánt <i>intendantár</i>
Ingenium <i>ingéñum</i>	Inquisition <i>inkwizítsjón</i>	Intendantz <i>intendánts</i>
Ingesinde <i>ingasinde</i>	Insasse <i>ínfász</i>	intendieren <i>intendérön</i>
Ingrediens Pl. Ingredi- entien <i>ingrédiéns,</i> <i>ingrédiéntsjón</i>	Inschrift <i>ínsrift</i>	Intensität <i>intensítát</i>
Ingrimm <i>ingrim</i>	Insekt <i>ísfékt</i>	intensiv -e <i>intensíff</i> -íve
Ingwer <i>íjvar</i> 63	Insel <i>ínszl</i>	Intention <i>intensjón</i>
inhältern <i>inhálterön</i>	Inseparabel <i>inseparábol</i>	Interdikt <i>interdikt</i>
Inhalt <i>ínhalt</i>	Inséparable (Papageien- art) <i>íseparábl</i>	interessant <i>interesánt</i>
inhibitieren <i>inhibíterön</i>	Inserat <i>ínerát</i>	Interesse <i>ínteresz</i>
Initiale <i>íniatlálo</i>	Insertion <i>ínfertsjón</i>	Interferenz <i>interferénts</i>
Initiative <i>íniatíva</i>	Insteigel <i>ínfogol</i>	Interieur <i>íteriér</i>
Injektion <i>injektsjón</i>	Insignien <i>ínsignióm</i>	Interim <i>ínterim</i>
injizieren <i>injítsjón</i>	insinuieren <i>ínsinúterön</i>	interimistisch <i>íteri-</i> <i>místis</i>
Injurie <i>ínjúria</i>	insipide <i>ínsipido</i>	Interaktion <i>íterek-</i> <i>tsjón</i>
Inka <i>ínya</i>	inskriften <i>ínskríbérön</i>	interlinear <i>íterlinéár</i>
Inkarnation <i>ínkár-</i> <i>natsjón</i>	insolent <i>ínsolent</i>	Interludium <i>íter-</i> <i>lúdium</i>
Inkasso <i>ínkász</i>	insolvent <i>ínsolvént</i>	Intermezzo <i>ítermétsz</i>
inklinieren <i>ínklináterön</i>	Insolvenz <i>ínsolvénts</i>	intermittierend <i>íter-</i> <i>mittérend</i>
inklusive <i>ínklyúvás</i>	in spe <i>in spé</i>	intern <i>ítern</i>
Inkognito <i>ínkognító</i> 62 63	Inspekteur <i>ínspektör</i>	Internat <i>íternát</i>
inkommodieren <i>íkomog-</i> <i>dérön</i>	Inspektion <i>ínspektsjón</i>	international <i>íter-</i> <i>natsjónál</i>
inkompatibel <i>íkompa-</i> <i>tibol</i>	Inspektor <i>íspéktor</i>	internieren <i>íternérön</i>
inkompetent <i>íkompe-</i> <i>tént</i>	Inspiration <i>íspirátsjón</i>	interpretieren <i>íter-</i> <i>pelérön</i>
inkongruent <i>íkon-</i> <i>grüent</i>	Insplizient <i>íspítsiént</i>	interpolieren <i>íterpo-</i> <i>lérön</i>
inkonsequent <i>íkonse-</i> <i>kweent</i>	inspizieren <i>íspítsjón</i>	Interpret <i>íterprét</i>
inkorrekt <i>íkorekt</i>	installieren <i>ístaláterön</i>	interpretieren <i>íterpre-</i> <i>térön</i>
	Instanz <i>íinstánts</i>	interpungieren <i>íter-</i> <i>pungérön</i>
	Instinkt <i>íinstíkt</i>	
	Institut <i>ístitút</i>	
	Institution <i>ístitútsjón</i>	
	Instmann, -leute <i>ínstman, -löjtö</i>	
	instruieren <i>ístrúterön</i>	
	Instruktion <i>ístruktsjón</i>	
	Instrument <i>ístrémént</i>	

Interpunktions <i>inter-</i>	Trade arab. <i>jrádē</i> , türk.	Jahrhundert <i>jarhúndort</i>
punktsjón	<i>ırqadé</i>	jähstotzig <i>jäästotsich</i>
Interregnum <i>inter-</i>	irden <i>irden</i> 79	Jakaranda <i>jakaránda</i>
régnum (59)	irdisch <i>irdiš</i> 46	Jakonett <i>jákonet</i>
interrogativ <i>interrogatíſ</i>	irgend <i>irgnd</i>	Jalousie <i>fatýſt</i> 70
Intervall <i>intervál</i>	Iridium <i>ırídium</i>	jaloux <i>ſalu</i> 54
intervenieren <i>intervé-</i>	Iris <i>iris</i>	jambisch vgl. iambisch
ntron	irisieren <i>ırıſtrón</i>	<i>jambiſt</i> <i>jámbis</i>
Intervention <i>interven-</i>	Ironie <i>ironí</i>	Jambus iambus <i>jámbus</i>
tsjón	ironisch <i>ironíš</i>	jámbus
Interview, -er <i>intervju</i> ,	irrational <i>ıratıonal</i>	Jammer <i>jamor</i>
-or	irrationell <i>ıratıonel</i>	Janhagel <i>janhuſol</i>
Intestaterbe <i>intestát-erbo</i>	irre <i>iro</i>	Januar <i>jánvar</i> 74
Inthronisation <i>introni-</i>	irren <i>iron</i>	jappen <i>japn</i>
fatsjón	irreal <i>iréal</i>	Jardinière <i>járdiniára</i>
intím <i>intím</i>	Irredenta <i>irelénta</i>	Jargon <i>ſiryo</i>
Intimität <i>intimität</i>	irregulär <i>ırégülär</i>	Jarl <i>jarl</i>
intolerant <i>intoleránt</i>	irrelevant <i>irrelevant</i>	Jasmin <i>jasmín</i>
intonieren <i>intonáron</i>	irreparabel <i>irrepárbol</i>	Jaspis <i>jáspis</i> 47
Intransigent <i>intransi-</i>	Irrigator <i>ırıgátor</i>	jäten <i>játn</i>
figént	irritieren <i>ırıſtrón</i>	Jauche <i>jácho</i>
intransitiv <i>intransítif</i>	Irrlicht <i>ırıicht</i>	jauchzen <i>jáochtsan</i>
Intrigant <i>intrigánt</i>	irrsinnig <i>ırınnig</i>	Jause <i>jájsa</i>
Intrig(u)e <i>intrígy</i>	Irrwisch <i>ırıwıš</i>	jawohl <i>járól</i>
intrig(u)ieren <i>intrigáron</i>	Ischias <i>ıscıjas</i>	Jawort <i>jáwcrt</i>
Introduktion <i>introduk-</i>	Isobare <i>ıſobáro</i>	je je 41
tsjón, frz. <i>intródiksijó</i>	Isolator <i>ıſolátor</i>	jeder <i>jéder</i>
it. <i>introdutsjónē</i>	isolieren <i>ıſoláron</i>	jedoch <i>jédoch</i>
introduzieren <i>introdú-</i>	isomer <i>ıſomér</i>	jedweder <i>jédréder</i>
tsjón	isomorph <i>ıſomórf</i>	Jelängerjelieber <i>jéleñbor-</i>
Intuition <i>intuítjón</i>	Isotherme <i>ıſotérmo</i>	<i>jelbor</i>
intuitiv <i>intuitív</i>	Itazismus <i>ıtazísmus</i>	Jemand <i>jémam</i>
inundieren <i>in-andáron</i>	item <i>ítem</i>	jemine <i>jémíne</i>
Invalide <i>invalíds</i>	iterativ <i>ıteratíſ</i>	jener <i>jénor</i> 74
Invasion <i>invásión</i>	Itinerarium <i>ıtinerárium</i>	jenseits <i>jénsaets</i>
Invektive <i>invéktyo</i>	itzo <i>ıtsø</i>	Jeremiade <i>jeremjáda</i>
invenit <i>invenít</i>		jerum <i>jérnm</i>
Inventar <i>inventár</i>		Jesuit <i>jeſuit</i>
inventarisieren <i>inven-</i>		Jeton <i>ſtö</i>
taríſtrón		Jet(t) <i>džet</i>
Inventur <i>inventúr</i>		jetzo <i>jétsø</i>
Inversion <i>inverſjón</i>		jetzunder <i>jetsundor</i>
invertieren <i>inverſtrón</i>		Jeu <i>ſö</i>
Investitur <i>investítúr</i>		Jeuchen <i>ſicbom</i>
invitieren <i>inveſtrón</i>		Jeunesse dorée <i>ſínés</i>
Invocavit <i>invokávit</i>		doré
involvieren <i>involváron</i>		Jobber <i>jobb</i> engl. <i>džobbor</i>
inwendig <i>inwendígh</i>		Joch <i>joch</i> 48
Inzest <i>intést</i>		Jockey <i>džóke</i> 31, 57, 70.
Inzision <i>intisjón</i>		Jod <i>jod</i> 49
Inzucht <i>intzucht</i>		jodeln <i>jodln</i>
Iota <i>jóta</i>		Jodler <i>joddor</i> (79)
Iper <i>ípor</i>		

J

J = jōt
ja ja 31, 36, 74
Jabot <i>jabó</i>
jach <i>jacb</i>
Jacht <i>jaçht</i> 38, 74
Jacke <i>jacks</i>
Jackett <i>jakéti</i>
Jadeit <i>jadeít</i>
Jagd <i>jağd</i> 37, 82
Jaguar <i>jáguar</i>
jäh jǖ
Jähne jǖs
Jahr <i>jar</i>
jahraus <i>jar-áos</i>

Jodoform *jodofórm*
 johlen *jöln*
 Jokus *jókus*
 Jölle *jölo*
 Jongleur *jöglör*
 Joppe *jopo*
 Jota vgl. J. *jóta*
 Jour, du jour, jour fixe
für, dū für, für fiks
 70
 Journal *jurnál*
 Journalist *jurnalist*
 jovial *joriál*
 Jubel *jübäl*
 Jubilar *jübilar*
 Jubilate *jübilate*
 Jubiläum *jübíliaum* 58
 jubilieren *jübílren*
 Juchart, -ert *júchart -ert*
 Juchten *juchton* 54
 juchzen *júchtsen* 53
 Jude *jüds*
 jüdeln *jüdsln*
 Judiz(ium) *judíts(jum)*
 judizieren *judítsłren*
 Jugend *jüngend*
 Julfest *jülfest*
 Juli *júli* 74
 Julklapp *jülklop*
 jung *jún* 31, 53, 62, 74
 Junge *jungs*
 Jünger *jüngr*
 Jungfer *jungfr*
 Jungfrau *jungfrao* 62, 83
 Junggeselle *jungselo* 62
 Jüngling *jünglin* 21, 78
 jüngst *jünst* 63
 Juni *júnj* 74
 junior *júnior*
 Junker *jukor*
 Junta *júnta*
 Jupon *júpō*
 Jura *júra*
 Jurat *júrat*
 juridisch *jurídisz*
 Jurisdiktion *járis-diktšón*
 Jurisprudenz *járispru-dénts*
 Jurist *juríst*
 Jury *júri* 70
 Jus *jus* 54
 Jus (Brühé) *jü*

just *just*
 Juste-Milieu *jüst milíu*
 justieren *justírən*
 Justitia *justítia*
 Justitiar *justítsiár*
 Justiz *justíts* 47, 54
 Jute *júto*
 Juwel, -ier *júvel jável* 77
 Jux *jaks*

K vgl. auch **C**

K = *ká*
 Kabale *kabáls*
 Kabarett *kabarétt*
 Kabbala *kbábla*
 kabbalistisch *kabalístiš*
 Kabel *kábol*
 kabeln *kábsln*
 Kabeljau *kabsjáq*
 Kabine *kabíns*
 Kabinett *kabínét*
 Kabriolett *kábríolét*
 Kabuse *kabúš*
 kachekatisch *kachéktsiš*
 Kachexie *kachéksi*
 Kachel *kachél*
 kacken *kacon*
 Kadaver *kadávor*
 Kadenz *kadénts*
 Kadett *kadélt*
 Kadi *kádi*
 Kadmium *kátmium*
 kaduck *kadük* 54
 Käfer *käfér*
 Kaff *kaf*
 Kaffee *káfe, kafé* 44
 Kaffer *kafér*
 Käfig *káfič* 64
 Kaftan *káftan*
 kahl *kál* 29
 Kahm *kám*
 Kahn *kán* 36
 Kai *kaę* 57
 kaien *kíęsn*
 Kaiman *kájman*
 Kaiser *kaſor* 57
 kajolieren *kaſolírən*
 Kajúte *kajúto*
 Kakadu *kákadú* 54
 Kakao *kakáo*
 Kakerlak *kákörök*
 Kaki *kákij*

Kakodámon *kákodámon*
 Kakophonie *kákufóni*
 Kaktus Pl. -se u. Kak-
 teen *káktaus* Pl. *kák-tus*, *kakté(s)n*
 Kalabasse *kálabász*
 Kalabreser *kálabréſor*
 Kalamität *kálymitát*
 Kaland *káland*
 Kalander *kálandor*
 Kalauer *kálaor*
 Kalb *kalb* 15
 kalben *kalbon*
 Kaldauen *káldáunon*
 Kal(e)faktor *kal(e)faktor*
 Kaleidoskop *kálaedos-kóp*
 Kalenden *kálendon*
 Kalender *kálendor*
 Kalesche *kálešo*
 kalfatern *kálfátor*
 Kali *káli*
 Kaliber *kálibor*
 Kalif *káliſ*
 Kalifar *káliſat*
 Kaliko *káliko*
 Kalium *kálium*
 Kalk *kalk* 78
 Kalkant *kalkánt*
 Kalkül *kalkül* 55
 kalkulieren *kalkulírən*
 Kalla *kála*
 kalligraphisch *káligráfis*
 Kalmäuser *kálmösor*
 Kalmec(n) *kálmec(n)*
 Kalmuck (Zeug) *kálmuk*
 Kalmus *kálmus*
 Kalomel *kálmel*
 Kalorie *kálori*
 Kalorimeter *káloriméter*
 Kalospinthechromo-
 krene *kálospintekró-mykréne*
 Kalotte *kalóts*
 Kalpak *kálpak*
 kalt *kalt* 36, 61
 Kälte *kelt*
 Kaltschale *kalt-sála*
 Kaltwasserheilanstalt
káltvásor-háelanštalt
 Kalvarienberg *kal-váriónbér*
 Kalville *kalvírl(s)*
 Kalzium *kálsjum*

Kamarilla <i>kamaril'ʃa</i>	Kanter <i>kantor</i>	Kaprice <i>kaprīs</i>
Kambüse <i>kambüs</i>	Kanthaken <i>kánt-hakən</i>	Kapriole <i>kapriöös</i>
Kamee <i>kame</i>	Kanthalide <i>kantarídə</i>	kaprizieren <i>kaprīzíren</i>
Kamel <i>kamél</i> 38	kantig <i>kántigh</i>	kapriziös <i>kaprīzíös</i>
Kamelie <i>kamélis</i>	Kantilene <i>kantiléno</i>	Kapsel <i>kapsel</i>
Kamerad <i>kamorád</i>	Kantille <i>kantil'ʃa</i>	kaptivieren <i>kaptívíren</i>
Kameralien <i>kamoráljum</i>	Kantine <i>kantíns</i>	Kaptus <i>kíptus</i>
Kamille <i>kamíls</i>	Kanton, -e <i>kantón kan-</i> <i>tóu</i> 50	Kaput (Capitel) <i>kápút</i> 54
Kamin <i>kamín</i>	kantonal <i>kantonal</i>	kaputt <i>kápút</i> 54
Kamisol <i>kamísol</i> 49	kantonnieren <i>kantoni-</i> <i>rén</i>	Kapuze <i>kapútsa</i>
Kamm <i>kam</i>	Kantonnement <i>kán-</i> <i>ton(s)má</i>	Kapuziner <i>kapútsínor</i>
Kammacher <i>kámmachor</i>	Kantor <i>kántor</i>	Karabiner <i>karabíñer</i>
kämmen <i>kemn</i>	Kantschu <i>kántšu</i>	Karaffa <i>karífa</i>
Kammerrat <i>kámor-rát</i>	Kanüle <i>kanülo</i>	Karagaheen <i>kárágáen</i>
Kammrad <i>kámor-rad</i>	Kanzel <i>kantsel</i>	Karambolage <i>karaboláž</i>
Kamorra <i>kamóra</i>	Kanzlei <i>kantsláę</i>	Karamel <i>karamél</i>
Kamp <i>kamp</i>	Kanzler <i>kantslér</i>	Karat <i>karát</i>
Kampagne <i>kampánjo</i>	Kanzlist <i>kantslist</i>	karätig <i>karátičh</i>
Kampanile <i>kampaníle</i>	Kanzone <i>kantsóno</i>	Karausche <i>karáos</i>
Kampanula <i>kampanúla</i>	Kap <i>kap</i> 38	Karawane <i>káraíáno</i>
Kämpe <i>kemps</i>	kapabel <i>kapábel</i>	Karawanserei <i>kra-</i> <i>vanſoráé</i>
Kampf <i>kampf</i>	Kapaun <i>kapáun</i>	Karbatsche <i>karbátš</i> 38
Kampfer <i>kampfir</i>	Kapazität <i>kapacitát</i>	Karbe <i>karb</i>
kampieren <i>kampíron</i>	Kapellán <i>kapelán</i>	Karbid <i>karbíd</i>
Kanal <i>kanál</i>	Kapelle <i>kapéla</i>	Karbol <i>karból</i>
Kanapee <i>kánapé</i>	Kaper, (die, der) <i>kapor</i>	Karbolineum <i>kárbolí-</i> <i>néum</i>
Kanarienvogel <i>kaná-</i> <i>riónfogol</i>	kapieren <i>kapíron</i>	Karbon <i>karbón</i>
K(a)naster <i>k(a)nástor</i>	Kapillarröhren <i>kapilárr-</i> <i>róron</i>	Karbonade <i>karbonáda</i>
Kandare <i>kandárs</i>	Kapital <i>kapítál</i> 46, 47	Karbonat <i>karbonát</i>
Kandelaber <i>kandelábor</i>	Kapitál, Kapitell <i>kapítál</i> <i>kapítél</i>	Karbunkel <i>karbúnkol</i>
Kandidat <i>kandidát</i>	Kapitale <i>kapítálo</i>	Kardamom <i>kardamóm</i>
kandieren <i>kandíron</i>	kapitalisieren <i>kapítalí-</i> <i>tsíron</i>	Karde <i>kardo</i>
Kandis <i>kándis</i>	Kapitän <i>kapitán</i>	Kardinal <i>kardinal</i>
Kane(e)l <i>kanel</i>	Kapitel <i>kapítol</i> 47	Kardinalzahl <i>kardinal-</i> <i>tsal</i>
Kanephoren <i>kanefüron</i>	Kapitol <i>kapítol</i>	Karenz <i>karénts</i>
Kanevas <i>káneva</i> s	Kapitulant <i>kapítulánt</i>	karessieren <i>karesíren</i>
Känguruh <i>kégyuru</i>	Kapitular <i>kapítulár</i>	Karfiol <i>karfiöl</i>
Kaninchchen <i>kániččon</i>	kapitulieren <i>kapítu-</i> <i>lirón</i>	Karfreitag <i>kar-frájtág</i>
Kanne <i>kano</i> 36	Kaplan <i>kaplán</i> 38	Karfunkel <i>karfunkol</i>
kannelieren <i>kansíron</i>	Kapodaster (capotasto) <i>kápodáster</i>	karg <i>karg</i>
Kannelürre <i>kanstúro</i>	Kapoththut <i>kapót-hüt</i>	kärglich <i>kérglich</i>
Kanoe <i>kanó</i>	Kappe <i>kapo</i> 79	Kargo <i>kárgo</i>
Kanon <i>kánon</i>	Kappes <i>kapos</i>	karieren (fasten) <i>kgártón</i>
Kanonade <i>kánonáda</i>	Kapphahn <i>káphán</i>	Karies <i>káries</i>
Kanonier <i>kánoñir</i>	Käppi <i>képj</i>	Karikatur <i>karikatúr</i>
Kanonikus <i>kanónikus</i>	Kappzaum <i>káp-tsaum</i>	kariös <i>kariös</i>
kanonisch <i>kanóniš</i>		Karmesin <i>kármésin</i>
kanonisieren <i>kánoñi-</i> <i>sírm</i>		Karmín <i>karmín</i>
Kantate (die) <i>kantáts</i>		karmoisin s. karmesin
Kantate (Sonntag)		Karn(e) <i>káru(č)</i>
<i>kantáte</i>		Karneol <i>kárnéol</i>
Kante <i>kants</i>		

Karneval <i>kárneval</i> 34	kasteien <i>kastéjen</i>	Kaul <i>kául</i>
Karnickel <i>karnikél</i>	Kastell <i>kastél</i>	Kaulquappe <i>káulkrapa</i>
Karnies <i>karníš</i>	Kastellan <i>kastelán</i>	kaum <i>kaum</i>
Karnivoren <i>karnjúróron</i>	Kasten <i>kastén</i>	kausal <i>káosál</i>
Karo <i>káro</i>	Kastoröl <i>kástor-öl</i>	Kausalnexus <i>káosál-</i> <i>níksus</i>
Karosse <i>károsó</i>	Kastrat <i>kastrát</i>	kaustisch <i>káostis</i>
Karotis <i>kárótis</i>	kastrieren <i>kastráren</i>	Kautel <i>kaptél</i>
Karotte <i>káróta</i>	Kasnar <i>kásnár</i>	Kaution <i>káotsjón</i>
Karpfen <i>kárpfen</i>	Kasuistik <i>kásuistik</i>	Kautschuk <i>káotsuk</i>
Karre <i>káro</i>	Katachrese <i>katačréš</i>	Kauz <i>káots</i>
Karree <i>káré</i>	Katafalk <i>katafálk</i>	Kavalier <i>kávalír</i>
Karrete <i>káretis</i>	Kataklysm <i>kataklúisma</i>	Kavalkade <i>kavalkád</i>
Karriere <i>káriáro</i>	Katakombe <i>katakombs</i>	Kavallerie <i>káralör</i>
karriert <i>kártírt</i>	katalektisch <i>kataléktiš</i>	Kavatine <i>kavatíno</i>
karriolen <i>káriólon</i>	Katalepsie <i>kátałepsí</i>	Kavetschein <i>káret-sáen</i>
Karroo <i>káru</i>	Katalog <i>katalóg</i>	Kaviar <i>kárvár</i>
Karst <i>karst</i>	katalogisieren <i>kátałoggi-</i> <i>síron</i>	kavieren <i>kárión</i>
Kartätsche <i>kartáts</i> 43	Katalpa <i>kátałpa</i>	Kawasse <i>káráso</i>
Kartaune <i>kártáno</i>	Kataplasma <i>kátałpláisma</i>	Kebse <i>kébs</i>
Karte <i>kárt</i> 37	Katapulte <i>katapúlt</i>	Keksweib <i>kébs-waéb</i> 43
Kartell <i>kártel</i>	Katarakt <i>katarákt</i>	keck <i>kok</i>
Kartoffel <i>kártóföl</i>	Katarrh <i>katír</i> 60	Kefir <i>kéfir</i>
Kartograph <i>kartográf</i>	katarrhalisch <i>katarális</i>	Kegel <i>kégl</i>
Karton <i>kártó</i>	Kataster <i>kátałstor</i>	Kehle <i>kéls</i> 41
Kartusche <i>kártúš</i>	Katastrophe <i>katastrófa</i>	Kehraus <i>kér-aos</i>
Karussel <i>kárysel</i>	Kate <i>káta</i>	kehren <i>keron</i>
Karyatide <i>káryatíd</i>	Katechese <i>kátečéš</i>	Kehricht <i>kéricht</i> 82
Karzer <i>kartsor</i>	Katechismus <i>kátečísm-</i> <i>us</i>	Kehrreim <i>kér-raem</i>
Karzinom <i>kártinóm</i>	Katechumene <i>kátečhu-</i> <i>mén</i>	keifen <i>kaefun</i>
Kaschemme <i>kašém</i>	Kategorie <i>kategorí</i>	Keil <i>kael</i>
Kaschmir (Kasimir, Stoff) <i>kášmír kášmír</i>	kategorisch <i>kategoríz</i>	Keiler <i>kaeler</i>
Káse <i>káj</i>	Kater <i>kátor</i>	Keim <i>kaem</i>
Kasein <i>káseín</i>	kat exochen <i>kat-eksochén</i>	keiner <i>káenor</i> 13
Kasel <i>káj</i>	Katharsis <i>katárfis</i>	Keleh <i>keléh</i>
Kasematte <i>kásmáto</i>	Kathedrer <i>kátełor</i>	Kelle <i>kelo</i>
kásen (káste gekást)	Kathete <i>kátečo</i>	Keller <i>kelor</i>
<i>kášon, kásto, gekást</i>	Katheter <i>kátełor</i>	Kellner <i>kelnor</i>
Kaserne <i>káferno</i>	Kathode <i>katódó</i>	Kelter <i>kelter</i>
Kasino <i>kátno</i> 46	Katholik <i>kátołik</i>	Kemenate <i>kemenáto</i>
Kaskade <i>kaskád</i>	katholisch <i>katóliš</i>	kennen <i>kenon</i>
Kaskett <i>kaskét</i>	Kátnér <i>kátnor</i>	Kenotaph <i>kénotáf</i>
Kassa <i>kása</i>	Káttun <i>kátn</i> 54	Kentaur <i>kentáor</i>
Kassation <i>kástasjón</i>	katzbalgen <i>kátsbalgón</i>	centern <i>centoru</i>
Kasse <i>káso</i>	Katze <i>kats</i>	Keramik <i>kérámik</i>
Kasserol <i>kásoró</i>	kaudern <i>kaodorn</i>	Keratitis <i>kératítis</i>
Kasserolle <i>káseróló</i>	kauderwelsch <i>káodérwets</i>	Kerbo <i>kerbo</i>
Kassiber <i>káslbor</i>	kauen <i>káoen</i>	Kerbel <i>kerbal</i>
Kassier, Kassierer <i>kasír kasír</i>	kauern <i>káojrn</i>	kerben <i>kerban</i>
kassieren <i>káslró</i>	kaufen <i>káofsn</i>	Kerker <i>kerkor</i>
Kastagnette <i>kastanjéts</i>	Kauffahrteischiff <i>kaofartáé-šíf</i>	Kerl <i>kerl</i>
Kastanie <i>kastání</i> 38		Kern <i>kern</i> 28
Kaste <i>kast</i>		Kerner <i>kernor</i>
		Kerze <i>kerts</i>

Kescher <i>kesør</i>	Kiste <i>kista</i>	klemmen <i>klemen</i>
Kette <i>kets</i> 32, 75	Kithara <i>kítara</i>	Klempner <i>klempnør</i>
Ketzer <i>ketsør</i>	Kitharöde <i>kítaröðs</i>	Klepper <i>klepor</i>
keuchen <i>kójchon</i>	Kitt <i>kit</i>	Klepsydra <i>klépsýdra</i>
Keuchhusten <i>kójch-hü- stón</i>	Kittel <i>kitol</i>	Kleptomanie <i>kléptomani</i>
Keule <i>kójlo</i>	Kitze <i>kitso</i>	klerikal <i>clerikal</i>
keusch <i>kójš</i>	kitzeln <i>kitsøln</i>	Kleriker <i>clericor</i>
Kichererbse <i>kíchor-érbs</i>	klabastern <i>klabástorn</i>	Klerus <i>clerus</i>
kichern <i>kíchern</i>	Klabauterman <i>klabátor- man</i>	Klette <i>kletø</i>
Kicks <i>kiks</i>	Kladde <i>klads</i>	klettern <i>kletørn</i>
Kidleder <i>kitlédor</i>	Kladderadatsch <i>kláðas- radáts</i>	klieben (klob) <i>kléban (klob)</i>
Kiebitz <i>kíbits</i>	kläffen <i>klefñ</i>	Klient <i>klíent</i>
kiebitzen <i>kíbitsón</i>	Klafter <i>klaftr</i>	Klientel <i>klíentél</i>
Kiefer <i>kifor</i>	klagen <i>klágðn</i>	Klima, -tisch <i>klémá</i> <i>klímátiš</i>
Kieke <i>kíks</i>	klamm <i>klamm</i>	Klimax <i>klémaks</i>
Kiekindiewelt <i>kíkindi- welt</i>	Klammer <i>klamr</i>	Klimbim <i>klimbim</i>
Kiel <i>kil</i>	Klamotte <i>klamóta</i>	klimmen (klomm) <i>klimon</i> <i>(klom)</i>
Kieme <i>kímo</i>	Klang <i>klaz</i>	klimpern <i>klímporn</i>
Kienspan <i>kín-spán</i>	klappen <i>klapón</i> 37, 77	Klinge <i>klino</i>
Kiepe <i>kípo</i>	klappern <i>klaporn</i>	Klingel <i>klínol</i>
Kies <i>kís</i>	Klaps <i>klaps</i>	klingen (klang) <i>klíngn</i> <i>(klaz)</i>
Kieselgur <i>kísl-gúr</i>	klar <i>klar</i>	Klinik <i>klínik</i>
kiesen (kor, gekoren) <i>kíson</i> (kor, gokoron)	klären <i>kláron</i> 41	klinisch <i>klínis</i>
Kikeriki <i>kíkörjkí</i>	Klarinette <i>klaríneta</i>	Klinke <i>klínko</i>
Kiln <i>kíln</i>	Klasse <i>klasø</i>	Klinker <i>klíngkor</i>
Kilo <i>kílo</i>	klassifizieren <i>klasifi- tsíron</i>	klipp <i>klip</i>
Kilogramm <i>kilográm</i>	Klassiker <i>klásíkör</i>	Klippe <i>klípo</i>
Kilometer <i>kíloméðor</i>	Klassizität <i>klasítsítát</i>	Klippschule <i>klípshú</i>
Kilowatt <i>kílowát</i>	klaterig <i>klátrich</i>	klieren <i>klírem</i>
Kiltgang <i>kíltgæz</i>	Klatsch <i>klatš</i> 87	Klistier <i>klistír</i>
Kimme <i>kímo</i>	klauben <i>klágbón</i>	Klitoris <i>klítoris</i>
Kimmung <i>kímuñz</i>	Klaue <i>klágo</i>	Klitsche <i>klítso</i>
Kimono <i>kímónq</i>	Klausel <i>klágsol</i>	klitschig <i>klítších</i>
Kind <i>kind</i> (81)	Klausner <i>kláosnr</i>	klittern <i>klítern</i>
kindlich <i>kindlič</i> 78	Klausur <i>klaofür</i>	Kloake <i>klódka</i>
Kinematograph <i>kíne- matógráf</i>	Klaviatur <i>kláriqtúr</i>	Klöpfel <i>klöpfsl</i>
Kinkerlitzchen <i>kíngor- litsðón</i>	Klavichord <i>klávejkórd</i>	Klöppeln <i>klöpoln</i>
Kinn <i>kin</i>	Klavier <i>klávíér</i>	Klops <i>klops</i>
Kinnlade <i>kínlado</i>	Klavizimbel <i>klávirjítsímbl</i>	Klosett <i>kloséf</i>
Kiosk <i>kiósk</i>	kleben <i>kléban</i> 41	Kloß, Klöße <i>klos</i> , <i>klöss</i> 48
Kipfel <i>kipfsl</i>	klecken <i>klekón</i>	Kloster <i>klostor</i> 49
Kippe <i>kípo</i>	Klecks <i>kleks</i>	Klotz, Klötze <i>klotz</i> <i>klötsø</i>
kippen <i>kípon</i>	Klee <i>klé</i>	Klub <i>klup</i>
Kirche <i>kírch</i>	Klei <i>klæg</i>	Kluft <i>kluft</i>
Kirmes(s)síkímos(s) <i>kirmes</i>)	kleiben <i>kláebón</i>	klug <i>klug</i>
kirre <i>kírs</i>	Kleid <i>klægl</i> 76	klüglich <i>klíglích</i> 82
Kirsche <i>kiršo</i>	Kleie <i>klæg</i>	Klumpen <i>klumpon</i>
Kismet <i>kísmet</i>	klein <i>klæn</i>	Klüngel <i>klíngel</i>
Kissen <i>kíson</i>	Kleinod <i>klágenod</i>	
	Kleister <i>kláestor</i>	
	Klematis <i>klematis</i>	

Klunker *klunkør*
 Kluppe *klupø*
 Klüver *klüwer*
 Klysma *klüsma*
 knabbern *knabørn*
 Knabe *knæbo*
 Knäblein *knäbblaen* 78
 80
 knacken *knakən*
 Knall *knal*
 knap *knap* 79
 Knappe *knapsø*
 Knappaſhaft *knúpſchaft*
 knarren *knærøn*
 Knäs *knäss*
 Knaster s. Kanaster
knastør
 knattern *knatørn*
 Knäuel *knöøl*
 Knauf *knøf*
 knaupeln *knaopøln*
 knausern *knaøførn*
 kneifen (kniff) *knaeføn*
(knif)
 Kneipe *knaepø*
 Kneller *kneler*
 kneten *kneton* 41
 knieken *knikøn*
 Knicker *knikør*
 Knickerbocker *nåkor-*
bøker
 Knicks *kniks*
 Knie *knī* 61
 Kniff *knif*
 Knirps *kuirps*
 knistern *knistørn*
 knobeln *knøbøln*
 Knoblauch *knöøl-laøch*
 48, 79
 Knöchel *knöøhol*
 Knochen *knoehøn*
 Knödel *knödøl*
 Knollen *knølon*
 Knopf *knopf*
 Knorpel *knorpøl*
 knorrig *knórieh*
 Knospe *knospø*
 Knote *knøts*
 Knoten *knøtn*
 Knubbe *knubo*
 Knuff *knuf*
 knüll *knüll*
 knüllen *knülløn*
 knüpfen *knüpføn*

Knüppel *knäpøl*
 knuppern *knüpørn*
 knurren *knuron*
 knusp(e)rig *knúsp(o)rích*
 Knust *knüst* 53
 Knute *knuts*
 knutschten *knútšøn* 53
 Knüttelvers *knätølfers*
 Koadjutor *koatjútor*
 koagulieren *koagulørn*
 Koalition *koalítšøn*
 Koätan *koätán*
 Kobalt *købalt*
 Koben *kobøn*
 Kober *købor*
 Kobold *købold*
 Kobra *købra*
 Koch *koch*, *køchø* 51
 Köcher *køchør*
 Köchin *køchín*
 Kodak *kødak*
 Kodein *kødøn*
 Koder *køðør*
 Kodeks *kødeks*
 kodifizieren *kødifikøtsørn*
 Kodizill *koditsøl*
 Koefzient *ko-efitsjént*
 Koerzitivkraft *køertsj-*
tif-kräft
 Kofent *køfent*
 Koffein *køføn*
 Koffer *kofør*
 Ko(o)g *køg* Pl. *køgø*
 Kogel *køgøl*
 Kogge *køgo*
 Kognat *kognát*
 Kognition *kognøtsjón*
 Kohärenz *ko-härénts*
 Kohl *køl*
 Kohlrabi *køl-råbj*
 Kohorte *køhørtø* 63
 Koinzidenz *ko-intsýdønts*
 Koitus *køitus*
 Koje *køjø*
 Kokain *køkaøn*
 Kokarde *køkárdø*
 kokett *køkét* 45
 Koketterie *køketørl*
 Kökkenmöddinger
køkønnmøddingør
 Kokon *køkøn*
 Kokos *køkøs*
 Kokotte *køkøtø*
 Koks *køks*

Kola *køla*
 Kolben *kølben*
 Koleopteren *køleóptøren*
 Kolibri *kølibri* 46
 Kolik *kølik*
 Kolk *kolk*
 Kolkrabe *kølk-råbo*
 Kollaborator *kølabørøtor*
 Kollaps *kølaps*
 Kollation *køløtsjøn*
 kollationieren *køløtsjø-*
nørn
 Kolleg *køleg*
 Kollege *kølegø*
 Kollegialität *kølegialitát*
 Kollegium *kølégium* 54
 Kollektaneen *kølektá-*
néøn
 Kollekte *kølektø*
 Kollekteur *kølektør*
 Kollektion *kølektøsjøn*
 kollektiv *kølektøf*
 Koller *kølsør*
 Kollett *kølet*
 Kolli, Kollo *køli* *kølo*
 kollidieren *kølidørn*
 Kollision *køløfjón*
 Kollodium *kølødium*
 Kolloquium *køløkørium*
 Kolon *kølon* 34, 49
 Kolone *kølønd*
 Kolonie *køloni* 34
 Kolonel (Schrift) *kølo-*
nél; (Oberst) *kølonél*,
 engl. *kørnøl*
 kolonial *køloniál*
 Kolonist *køgnist*
 Kolonnade *kølonáds*
 Kolonne *køløns*
 Kolophonium *kølofø-*
nium
 Koloquinte *kølokwøntø*
 Koloratur *køloratør*
 kolorieren *kølorørn*
 Kolorit *kølorít*
 Koloss *kølös*
 kolossal *kølosál*
 Kolportage *kølportájø*
 kolportieren *kølportørn*
 Kolter *køltør*
 Kolumbarium *kølum-*
bárjum
 Kolumne *kølumns*
 Kombattant *kømbatint*

Kombination <i>kombi-</i> <i>natsjön</i>	komun <i>komún</i>	Kompost <i>kompóst</i>
kombinieren <i>kombinē-</i> <i>rən</i>	Kommune <i>komúnə</i> frz. <i>koměn̄o</i>	Kompott <i>kompát</i> 50
kombustibel <i>kombustibl</i>	Kommunalbehörde <i>komunál-bshördə</i>	Kompresse <i>kompréssə</i>
Komet <i>komét</i>	Kommunikation <i>komu-</i> <i>níkatsjön</i>	Kompression <i>kom-</i> <i>presjön</i>
Komfort <i>komfört</i>	Kommunion <i>komunjón</i>	komprimieren <i>kompri-</i> <i>mērən</i>
komfortabel <i>komfortábl</i>	komunistisch <i>komu-</i> <i>nistis̄</i>	Kompromiss <i>kompromís</i>
Komik <i>kómik</i>	komunizieren <i>komu-</i> <i>nits̄rən</i>	kompromittieren <i>köm-</i> <i>primitirən</i>
Komiker <i>kómikor</i>	Komödiant <i>komödjánt</i>	Komtesse s. Kontesse <i>kontésə</i> 62
komisch <i>kómis̄</i>	Komödie <i>komödis̄</i>	Komtur <i>komtúr</i>
Komitat <i>komitát</i>	Kompagnie <i>kompaní</i> ; aber: X & Co. und <i>kómpani</i>	Konchylie <i>končylíe</i>
Komitee <i>komité</i> 17, 44	kompakt <i>kompákłt</i>	kondensieren <i>konden-</i> <i>sfrən</i>
Komiteen <i>komitēsjón</i>	Komparativ <i>kómparatiſ</i>	Kondition <i>konditsjón</i>
Komma, -ta <i>kóma</i> , -ta 50	Komparent <i>kómparént</i>	konditionieren <i>kon-</i> <i>ditsjónrən</i>
Kommandant <i>koman-</i> <i>dánt</i>	komparieren <i>kómparirən</i>	Konditor <i>kondítor</i>
Kommandeur <i>komanđør</i>	Komparse <i>kómpárſə</i>	Konditorei <i>kondítoré</i>
kommandieren <i>koman-</i> <i>dīrən</i>	Kompass <i>kómpas</i>	Kondolenz <i>kondolénts</i>
Kommanditär <i>komandi-</i> <i>tár</i>	kompendiös <i>kómpendjōs</i>	kondolieren <i>kondolirən</i>
Kommanditgesell- schaft <i>komanđít-go-</i> <i>félſaſt</i>	Kompendium <i>kómpén-</i> <i>dium</i>	Kondor <i>kóndor</i>
Kommando <i>komanđo</i>	kompensieren <i>kómpen-</i> <i>sfrən</i>	Kondottiere <i>kondotíérə</i>
kommen (kommt kömmt; kam kamst) <i>komən</i> (komt köm̄t; kám kamst) 36, 40, 48, 81	kompetent <i>kómpetént</i>	Konduite <i>kóndüts</i>
Kommende <i>koméndə</i>	Kompetenz <i>kómpeténts</i>	Kondukt <i>kondukt</i>
kommensurabel <i>komen-</i> <i>surábl</i>	Komplilation <i>kómpilatjón</i>	Kondukteur <i>konduktör</i>
Komment <i>komá</i>	komplizieren <i>kómpilirən</i>	Konduktor <i>kondiktör</i>
Kommentar <i>komentár</i>	Komplement <i>kómplé-</i> <i>mént</i>	Konfekt <i>konfékłt</i>
kommentieren <i>komen-</i> <i>třrən</i>	komplett <i>kómpléłt</i>	Konfektion <i>konfekcijón</i>
Kommers <i>komérs</i> 69	komplettieren <i>kómplé-</i> <i>třrən</i>	Konferenz <i>konferénts</i>
kommerziell <i>komertsjél</i>	Komplice <i>kómplíſsə</i>	konferieren <i>konferirən</i>
Kommerzienrat <i>komér-</i> <i>tsjón-rát</i>	Komplex <i>kómpléks</i>	Konfession <i>konfesjón</i> 44
Kommilitone <i>komilitóns</i>	Komplikation <i>kómplí-</i> <i>katsjón</i>	konfessionell <i>kon-</i> <i>fesiōnel</i>
Kommis <i>komí</i>	Kompliment <i>kómplí-</i> <i>mént</i>	konfidentiell <i>konfi-</i> <i>dentsiél</i>
Kommiss <i>komíſs</i>	kompliziert <i>kómplíſtərt</i>	Konfiguration <i>konfigu-</i> <i>rgatsjón</i>
Kommissar <i>komíſár</i>	Komplott <i>kómplót</i>	Konfirmand <i>konfirmánd</i>
Kommission <i>kómisiój</i>	komponieren <i>kómpo-</i> <i>nírən</i>	konfirmieren <i>konfir-</i> <i>mērən</i>
Kommissionär <i>komisiój-</i> <i>nár</i>	Komponist <i>kómpónist</i>	Konfiskation <i>konfis-</i> <i>kcjón</i>
kommissorisch <i>komí-</i> <i>sóris̄</i>	Komposite <i>kómpofíts</i>	konfiszieren <i>konfistsrən</i>
kommod <i>komód</i>	Komposition <i>kóm-</i> <i>pofítsjón</i>	Konfitüren <i>kofitürən</i>
Kommode <i>kommóds</i>	Kompositum <i>kómpó-</i> <i>fitum</i> Pl. <i>kómpóſitə</i>	Konflikt <i>konflikt</i>
Kommodore <i>komodóro</i>		Konflux <i>konflüks</i>

konfundieren <i>konfúnd̥rən</i>	Konsekration <i>kōns̥ekrātsiōn</i>	konsumieren <i>konsumīrən</i>
konfus <i>konfús</i> 54	konsekutiv <i>kōns̥ekyūt̥if</i>	Konsumtion <i>konsum̥tsiōn</i>
Konfusion <i>konfusiōn</i>	Konsens <i>kōnfēns</i>	kontagiös <i>kontagiōs</i>
kongenial <i>kōngēn̥jāl</i> 62	konsequenter <i>kōnf̥ekwēnt̥</i>	Kontakt <i>kōntakt</i>
Kongestion <i>kōngēstiōn</i>	Konsequenz <i>kōnf̥ekwēnts</i>	kontant <i>kōntānt</i>
Konglomerat <i>kōnglōm̥erāt</i>	konserватив <i>kōns̥ervat̥if</i>	kontemplativ <i>kōntem̥platif</i>
Kongregation <i>kōngregātsiōn</i>	Konservatorium <i>kōns̥ervat̥orium</i>	Kontenance <i>kōtl(s)nās</i>
Kongress <i>kōngrēs</i> 62	Konserven <i>kōns̥erwən</i>	Konterbande <i>kōtrbād̥s</i>
kongruent <i>kōngr̥ēnt</i>	konservieren <i>kōns̥erw̥rən</i>	Konterfei <i>kōntorfǟ</i>
Konferenz <i>kōnfērən</i>	konsignieren <i>kōns̥igñrən</i>	konterkarieren <i>kōtr̥kar̥rən</i>
König, -e, -in, -s <i>kōnīçh</i> , <i>kōnījg</i> <i>kōnīg̥in</i> <i>kōnīçhs</i> 46. 81. 82	Konsilium <i>kōns̥ilium</i>	Konterorder <i>kōtr̥-örd̥r</i>
königlich <i>kōnik-līch</i> 82	Konsistenz <i>kōnf̥istēnts</i>	Kontertanz <i>kōntortants</i>
Königreich <i>kōnik-ræg̥h</i> 82	Konsistorialrat <i>kōn-f̥istɔriālrat</i>	frz. <i>kōtr̥</i>
Königtum <i>kōnīchtūm</i>	Konsistorium <i>kōn-f̥istōrium</i>	Kontesse <i>kōntēss</i> 62
konisch <i>kōniš</i>	konstituieren <i>kōnst̥itūt̥r̥ən</i>	Kontext <i>kōntékt</i>
Konjektur <i>kōnjektūr</i>	Konsole <i>kōnfōl̥s</i>	Kontinent <i>kōntinent</i>
konjizieren <i>kōnjits̥r̥ən</i>	konsolidieren <i>kōnf̥olj̥d̥r̥ən</i>	kontinental <i>kōntinentāl</i>
konjugieren <i>kōnjugār̥ən</i>	Konsols <i>kōns̥ols</i>	Kontingent <i>kōntingēnt</i>
Konjunktion <i>kōnjunk-t̥siōn</i>	Konsonant <i>kōnf̥onānt</i>	kontinuieren <i>kōntinu- āt̥r̥ən</i>
Konjunktivitis <i>kōnjunkt̥iv̥t̥is</i>	Konsorte <i>kōnfōr̥to</i>	Kontinuität <i>kōntinuīt̥t̥</i>
Konjunktur <i>kōnjunktūr</i>	Konsortium <i>kōnf̥orts̥jum</i>	Konto <i>kōntō</i>
konkav -e <i>konkāf̥</i> -w 38	konspirieren <i>kōnsp̥ir̥r̥ən</i>	Kontor <i>kōntōr</i>
Konklave <i>kōnklāvē</i>	Konstabler <i>kōnstābl̥r̥</i>	Kontra-bass <i>kōntra-bas</i>
konkludent <i>kōnklydēnt</i>	konstant <i>kōnstant̥</i>	kontradiktorisches <i>kōn- tradiktōris̥</i>
Konklusion <i>kōnklyz̥jōn</i>	konstatieren <i>kōnstaqt̥r̥ən</i>	Kontrahage <i>kōntrahāž̥</i>
Konkordanz <i>kōnkōrdāns</i>	Konstellation <i>kōn-st̥elātsiōn</i>	kontrahieren <i>kōntra- hēr̥ən</i>
Konkordat <i>kōnkordāt</i>	konsterniert <i>kōnsterñrt̥</i>	Kontrakt <i>kōntrākt</i>
Konkordienformel <i>kōn-kōrdiān-form̥l</i>	konstituieren <i>kōn- st̥itūt̥r̥ən</i>	Kontrapunkt <i>kōntra- punkt</i>
konkret <i>kōnkré̄t</i>	Konstitution <i>kōnſti-t̥utsiōn</i>	konträr <i>kōntrār</i>
Konkubinat <i>kōnkubīnāt</i>	konstitutionell <i>kōnſti-t̥utsiōnēl</i>	Kontrast <i>kōntrāst</i>
Konkubine <i>kōnkubīnō</i>	konstruieren <i>kōnstr̥u- r̥ən</i>	Kontravention <i>kōntra- vēnt̥s̥iōn</i>
Konkurrent <i>kōnkurred̥nt</i>	Konstruktion <i>kōnstruk- tsiōn</i>	kontribuieren <i>kōntri- buēr̥ən</i>
konkurrieren <i>kōnku-r̥r̥ən</i>	Konsul <i>kōnſul</i> 54	Kontribution <i>kōntri- but̥s̥iōn</i>
Konkurs <i>kōnkūrs</i>	Konsulent <i>kōnſylēnt</i>	Kontrolle <i>kōntrōl̥s</i>
können <i>kōnen</i> 36	Konsultation <i>kōnſultātsiōn</i>	Kontrolleur <i>kōntrōlōr</i>
Konnetabel <i>kōnētābl̥</i>	konultieren <i>kōnſul- tēr̥ən</i>	kontrollieren <i>kōntrō- lēr̥ən</i>
Konnex, -ion <i>kōnēks</i> , <i>kōnēks̥t̥ōn</i>	Konsum(verein) <i>kōn-f̥ūm̥(fer-á̄en)</i> 54	kontrovers <i>kōntrōvērs</i>
Konnivenz <i>kōnivēnts</i>		kontumazieren <i>kōntū- māts̥r̥ən</i>
Konnossement <i>kōnōs-mēnt</i>		Kontur <i>kōntūr</i>
Konrektor <i>kōnrek̥tor</i>		Kontusion <i>kōntūs̥iōn</i>
Konsel <i>kōsēl̥</i>		Konvenienz <i>kōnveniēnts</i>

konvenieren <i>konvēnērōn</i>	kopieren <i>kōpērōn</i>	Korvette <i>korvētō</i>
Konvent <i>konvēnt</i>	Koppe <i>kōpō</i>	Korybant <i>korübānt</i>
Konventionalstrafe <i>konvēntsjōnal-štrāfō</i>	Koppel <i>kōpōl</i>	Koryphäe <i>korūfās</i>
konventionell <i>kon- vēntsjōnel</i>	Koprolith <i>kōprōlīt</i>	Kosak <i>kōsāk</i> Pl. - <i>an</i>
Konvergenz <i>konvērgēnts</i>	Kopula <i>kōpūla</i>	koscher <i>kōščor</i>
konvergieren <i>konver- gērōn</i>	kopulieren <i>kōpūlērōn</i>	Koskante <i>kō-sekānts</i>
Konversation <i>konver- ſatjōn</i>	Koralle <i>korāls</i>	kosen (koste) <i>kōſōn</i> (<i>kōſto</i>)
konversieren <i>konver- ſērōn</i>	koram <i>kōram</i>	Kosinus <i>kōſinuſ</i>
Konversion <i>konverſjōn</i>	koramieren <i>kōramērōn</i>	Kosmetik <i>kōsmētik</i>
konvertieren <i>konver- tērōn</i>	Koran <i>kōrān</i>	kosmetisch <i>kōsmētiſ</i>
konvex <i>konvēks</i>	Korb <i>kōrb</i> Pl. <i>kōrbe</i> 12, 51, 78	kosmisch <i>kōsmiſ</i>
Konvikt <i>konvikt</i>	Kordel <i>kōrdəl</i>	Kosmogonie <i>kōsmogoni</i>
Konvivium <i>konvīvijum</i>	kordial <i>kōrdiāl</i>	Kosmopolit <i>kōsmopoliſ</i>
Konvokation <i>konvōkā- tsjōn</i>	Kordon <i>kōrdō</i>	Kosmos <i>kōsmos</i>
Konvolut <i>konvōlūt</i>	Kordanieder <i>kōrdyān- tedor</i>	Kossat, Kossäte <i>kosāt</i> , <i>kosātō</i>
Konvulsion <i>konvūlſjōn</i> 67	kören <i>kōrōn</i>	Kost <i>kost</i> 48
konzedieren <i>kontsēdērōn</i>	Koriander <i>kōriāndor</i>	kostal <i>kostāl</i>
Konzentration <i>kontsen- trātōn</i>	Korinthe <i>kōrinētē</i>	kostbar <i>kōſtbār</i>
konzentrieren <i>kontsen- trērōn</i>	Kork <i>kork</i>	kosten <i>kosten</i> 55
konzentrisch <i>kontsēntriſ</i>	Kormoran <i>kōrmorān</i>	köstlich <i>kōſtlič</i>
Konzept <i>kontsēpt</i>	Korn <i>korn</i>	kostspielig <i>kōſt-ſpēlič</i>
Konzeption <i>kontseptjōn</i>	Kornak <i>kōrnak</i>	Kostüm <i>kostüm</i> 55
konzipieren <i>kontsipērōn</i>	Kornelkirsche <i>kornēl- kīrſō</i>	Kot <i>kōt</i>
Konzern <i>kontsērn</i>	Kornea <i>kōrnēa</i>	Kotangente <i>kō-tan- gēntō</i>
Konzert <i>kontsērt</i>	Kornett <i>kōrūt</i>	Kotelett <i>kōt(s)lēt</i>
Konzession <i>kontsēſjōn</i>	Korona <i>kōrōna</i>	Köter <i>kōtōr</i>
konzessionieren <i>kon- tēſjōnērōn</i>	Körper <i>kōrpōr</i>	Koterie <i>kōtōrē</i>
Konzil <i>kontsēll</i>	Korporal <i>kōrpōrāl</i>	Kothurn <i>kōtūrn</i>
konzinn <i>kontsīn</i>	Korporation <i>kōrpōra- tōn</i>	Kotillon <i>kōtillō(j)ō</i>
konzipieren <i>kontsipērōn</i>	Korps <i>kōrōp</i>	Kotyledonen <i>kōtīlēde- nōn</i>
Kooperation <i>kō-ɔpōrā- tsjōn</i>	korplent <i>kōrpēlēnt</i>	Kotze <i>kotsō</i>
kooptieren <i>ko-optērōn</i>	Korpus <i>kōrpus</i>	kotzen <i>kotsōn</i>
Koordinaten <i>ko-ordīnā- ton</i>	Korreferent <i>kōrēfērēnt</i>	Kraal <i>kral</i>
Kopal <i>kōpāl</i>	korrekt <i>kōrēkt</i>	Krabbe <i>krabē</i>
Kopeke <i>kōpēkō</i>	Korrelat <i>kōrēlāt</i>	Krach <i>kračh</i>
Köper <i>kōpōr</i>	Korrepitor <i>kōrēpitōr</i>	krächzen <i>krečhtōn</i>
Kopf <i>kōpfē</i> <i>kōpfō</i>	Korrespondenz <i>kōr- spōndēnts</i>	Kracke <i>kračkō</i>
kopfüber <i>kōpf-übor</i>	Korrent <i>kōrēnt</i>	Kraft <i>kraft</i>
Kophtha <i>kōftā</i>	korrespondieren <i>kōr- spōndērōn</i>	Kragen <i>krađōn</i> 76
Kopie Pl. -en <i>kōpēt</i>	Korridor <i>kōridōr</i>	Kragstein <i>krađštaen</i>
Pl. <i>kōpēt(s)u</i>	korrigieren <i>kōrīgērōn</i>	Krähe <i>kräō</i>
	korrumptieren <i>kōrūm- pērōn</i>	krähen <i>kräōn</i> 40
	Korruption <i>kōrūptjōn</i>	Krakeel <i>kračēl</i>
	Korsar <i>kōſar</i>	Krakel, krakeln <i>krakōl</i> <i>krakōln</i>
	Korsett <i>kōrſēt</i>	Kraken <i>krakōn</i>
	Korso <i>kōrſō</i>	Kralle <i>kralō</i>
		Kram <i>kram</i>
		Krambambuli <i>kram- bāmbūli</i>

kramen <i>krāmən</i>	kreieren <i>krēpērən</i>	krud <i>krūd</i>
Krämer <i>krāmər</i>	Krepon <i>krēpō</i>	Krug <i>Krūge</i> <i>krūg</i> <i>krügə</i>
Krammetsvogel <i>krā- mēts-fōgəl</i>	Krepp <i>krēp</i>	Kruke <i>krūks</i>
Krampf <i>krampf</i>	Kresse <i>kresō</i>	Krumme <i>krāmə</i>
Kran <i>krān</i>	Kreszenz <i>kres-tsénts</i>	krumm <i>krum</i>
Kranich <i>krāničh</i> 82	Krethi und Plethi <i>krētī und plēti</i>	Krümper <i>krümpər</i>
Kraniologie <i>krāniologē</i>	Kretin <i>krētē</i>	Krüppel <i>krüpal</i>
krank <i>krānk</i>	Kretonne <i>krētōn</i>	Krup(p)husten <i>kráp- hūstən</i>
Kranz <i>krants</i>	Kretschan <i>krētšam</i>	Krustazeen <i>krustatſé(s)n</i>
Krapfen <i>krapfən</i>	Kreuz <i>krōjts</i>	Kruste <i>krusto</i>
Krapüle <i>krapūlə</i>	Kreuzer <i>krōjtsər</i>	Kruziferen <i>krūtsifērən</i>
Krasis <i>krāfis</i>	kribbeln <i>krībəln</i>	Kruzifix <i>krūtsifiks</i>
krass <i>kras</i>	Krickente <i>krīkentə</i>	Krypta <i>krūptā</i> 56
Krater <i>krātər</i>	Kricket <i>krīkt</i>	Kryptogamen <i>krūptō- gāmən</i>
Krätze <i>krētsə</i>	kriechen (kroch) <i>krīčhən</i> (<i>kroch</i>) 48	Krystall s. Kristall
kratzen <i>kratsən</i>	Krieg <i>krīg</i>	Kübel <i>kübəl</i>
krauen <i>krāgn</i>	kreigen (kriegst kriegte) <i>krīgn</i> <i>krīgst</i> <i>krīgt</i>	Kubikwurzel <i>kubikk- wurtsəl</i>
kraus <i>krāgs</i>	Kriminalgericht <i>krīmī- nāgoricht</i>	kubisch <i>kābiš</i>
Krauseminze <i>krāgsfō- mīntsə</i>	kriminell <i>krīmīnēl</i>	Kubus <i>kībus</i>
krausen <i>krāgsən</i>	Krimmer <i>krīmər</i>	Küche <i>kīchə</i> 55
Kräusler <i>krōjs-lər</i> (61)	Krimpen <i>krīpmən</i>	Kuchen <i>kīchən</i> 53
Kraut <i>krāt</i>	Krimskrams <i>krīmskrāms</i>	Küchlein <i>kīchlaen</i> 55
Krawall <i>krāwäl</i>	Krimstecher <i>krīm- stechər</i>	Kufe <i>kūfə</i>
Krawatte <i>krāwātə</i>	Kringel <i>krīnəl</i>	Küfer <i>kūfər</i>
kraxeln <i>kraksəln</i>	Krinoline <i>krīnolīnə</i>	Kuff <i>kuf</i>
Krayon <i>krājō</i>	Krippe <i>krīpə</i>	Kugel <i>kīgal</i>
Krebs, -e <i>krēbs</i> , -o 43, 66	Krise, Krisis <i>krīsə</i> <i>krīfis</i> 34, 44	Kuh, Kühle <i>kū</i> <i>kūs</i> 52
Kredenz <i>krēdēnts</i>	Kristall <i>krīstál</i> 56	kühn <i>kūn</i> 30, 55
Kredit <i>krēdit</i> 57	kristallisieren <i>krīstal- fīrən</i>	Kujon <i>kūjōn</i>
kreditieren <i>krēdītrən</i>	Kriterium <i>krītērijūm</i>	kujonieren <i>kūjōnīrən</i>
Kreditor <i>krēdītor</i>	Kritik <i>krītik</i> 47	Kükene <i>kūkēn</i>
Kredo <i>krēdō</i>	Kritiker <i>krītikər</i>	Kukuk <i>kūkūk</i>
kregel <i>krīgəl</i>	kritisches <i>krītīs</i>	Kukum(m)er <i>kūkūmər</i>
Kreide <i>krādə</i>	kritteln <i>krītlən</i> 47	Kukuruz <i>kūkurūts</i>
kreieren <i>krētērən</i>	kritzeln <i>krītsəln</i>	kulant <i>kūlānt</i>
Kreis <i>krās</i>	Krocket <i>krōket</i>	Kulanzi <i>kūlānts</i>
kreischen <i>krāsən</i>	Krokodil <i>krōkōdīl</i> und <i>krōkōdīl</i> 47	Kuli <i>kūlī</i>
Kreisel <i>krāfəl</i>	Krokus <i>krōkus</i>	kulinarisch <i>kūlināris</i>
kreissen <i>krāsən</i>	Krone <i>krōnə</i>	Kulisso <i>kūlisə</i>
Krematorium <i>krēma- tōriūm</i>	krönen <i>krōnən</i> 18	Kulm <i>kulm</i>
Kremortartari <i>krēmor- tārtəri</i>	Kronsberg <i>krōnsbērə</i>	kulminieren <i>kūlmīnīrən</i>
Krempe <i>krēmpə</i>	Kropf <i>krōpf</i>	Kult, kultivieren <i>kult kūltīvērən</i>
Krempel <i>krēmpəl</i>	Kropfzeug <i>krōp-tsoōg</i>	Kultur <i>kultūr</i>
Kremser <i>krēmər</i>	Kröte <i>krōtə</i>	Kultus <i>kultūs</i>
Kremserweiss <i>krēmər- wēs</i>	Krücke <i>krückə</i>	Kumme <i>kūmə</i>
Kren <i>krēn</i>		Kummer <i>kūmər</i>
krenelieren <i>krēnōlīrən</i>		Kum(m)et <i>kumət</i>
Kreole <i>krēolə</i>		Kumpān <i>kūmpān</i>
Kreosot <i>krēfōt</i>		kumulieren <i>kūmūlīrən</i>
		Kumys <i>kūmis</i>

kund *kund*
 kuneiform *kunejíform*
 Kunkel *kunkol*
 Kunst *kmst*
 kunterbunt *kúnterbunt*
 Kupee *kupé*
 Kupfer *kupfor*
 kupieren *kupíron*
 Kuppe *kups*
 Kuppel *kupol*
 Kur *kür*
 Kurant *kuránt*
 kuranzen *kurántson*
 Kurare *kuráre*
 Kürass *kúras*
 Kürassier *kúrasér*
 Kuratel *kuratél*
 Kuratie *kuratí*
 Kurator *kurátor*
 Kuratorium *kuratórium*
 Kurbel *kurbol*
 Kürbis *kárbiš* 46, 56
 küren *kúron*
 Kurfürst *kárfürst*
 Kuriastil *kúrjásltil*
 Kurie *kúrjo*
 Kurier *kurér*
 kurieren *kuríron*
 kurios *kúrjos*
 Kurrende *kuréndo*
 Kurrentschrift *kurént-schrift*
 kurrig *kíričh*
 Kurs *kurs* Pl. *kurſo* 54
 Kürschnor *kírsnor*
 Kursist *kurſist*
 Kursivschrift *kurſífschrift*
 Kursus *kúrfo* 34
 Kurtine *kurtíno*
 Kurtisane *kurtíjáns*
 kurulisch *kúrulis*
 Kurve *kurus*
 Kurwürde *kár-würds*
 kurz *kurts*
 kusch *kúš*
 kuschen *kúšon*
 Kuss *kus* 52, 53
 Küste *küsto*
 Küster *küstor* 55
 Kustode *kustóds*
 Kustos *kústos*
 Kutsche *kutsa* 53
 Kutte *knts*
 Kutteln *kuttolu*

Kutter *kntor*
 Kuvert *kýrirt*
 Kuks *kuks* 54
 Kyklop = Cyklop
küklop *tsjúklóp*
 Kymograph *kámográf*
 Kyrieleison *kírije-*
éleíson

L

L = *el*
 Lab *lab*
 Labarum *lábarum*
 Labe *labs*
 Laberdan *láberdán* 38
 labet (la bête) *labát*
 labial *labiál*
 labil *labíl*
 Laborant *laboránt*
 Laboratorium *labora-*
tórium
 laborieren *laboríron*
 Labsal *láfsal* 37, 67, 78
 Labyrinth *labírint*
 Lacerte *láserte*
 Lache *lacho*
 lächeln *lächlu* 40
 lachen *lachon*
 Lachs *laks*
 Lack *lok*
 Lackmus *lákmuš*
 Lacrimae Christi
lákrimuš křisti
 laden (lädt, lädt, lud)
ládon (*lädst*, *lät*, *lid*)
 laden (ladete) *ladon*
(ladot)
 lädieren *lädíron*
 Lady *lédí*
 Lafette *lafíts*
 Laffe *lafó*
 Lägel *lägal*
 Lager *lagor*
 lagrimoso *lagrimášo*
 Lagune *lagúnos*
 Lahm *lam*
 lähmen *lämon*
 Laib *laeb* 57
 Laich *laech* 57, 71
 Laie *láes* 57
 Lakai *lakáj* 57
 Lake *lako*
 Laken *lakon* 81

lakonisch *tokóniš*
 Lakritze *lakrítso*
 Lalenbuch *lálenbúch*
 lallen *lalon*
 Lama *láma* 37
 Lambertsnuss *lámber-*
ms
 Lambrequin *lábrké*
 Lamelle *lámilo*
 lamentieren *lamentíron*
 Lamento *laménto*
 lamentoso *lamentóšo*
 Lametta *láméta*
 Lammm *lam*
 Lampion, -s *lápion* -s
 Lamprete *lampréts*
 Lancier *lásie* 45
 lancieren *lásíron*
 Land *land* 36
 Landauer *lándaor*
 Landaulet *lándplét*
 Landdrost *lánd-drost*
 Ländler *léndlér*
 ländlich *lénd-ličh*
 landräufig *lánpl-*
rüchticíh 55
 lang *lan* 62
 langatmig *lán-atmich*
 Langeweile *langweilo*
 langmutig *lán-mütich*
 Langohr *lán-or*
 langsam *lánfam* 31, 78
 Languste *langásto*
 langweilig *lán-waelich*
 Lanke *lánka*
 Lanolin *langolín*
 Lanze *lantsa*
 lapidar *lápídár*
 Lapin *lapé*
 Lapislazuli *lapislátsuli*
 Lappalie *lapális* 89
 läppisch *lépis*
 Lapsus *lápssus*
 Lärche *lerče*
 Laren *laron*
 larghetto *largéto*
 Largo *lárgo*
 Larifari *lari-fari*
 Lärm *term*
 larmoyant *lármgajánt*
 Larve *larfo*
 Larynx *lárünks*
 Laryngoskop *lárin-*
gostíop

lasch <i>laš</i>	Laute <i>laqto</i>	Legislatur <i>legislatúr</i>
Lasche <i>lašo</i>	Lautenist <i>laqtonist</i>	Legislative <i>légis-latí̄v̄o</i>
lasieren <i>laſtron</i>	lauter <i>laqtor</i>	legitim <i>legitím</i>
lass <i>laſ</i>	lautieren <i>laqtrón</i>	Legitimation <i>legítima-</i> <i>tión</i>
lassen <i>laſon</i> 36	Lava <i>lávā</i>	Legitimist <i>legítimist</i>
Lasso <i>láso</i>	Lavement <i>lqr(s)má</i>	Leguminosen <i>legumí-</i> <i>nóſm</i>
Last <i>laſt</i> 68	Lavendel <i>lavéndol</i>	Lehen <i>lē(s)n</i>
Lastadie <i>lastadí</i>	lavieren <i>lavíron</i>	Lehm <i>lém</i>
Laster <i>lastor</i>	Lavoir (Lavor) <i>lavqár</i> (<i>laurór</i>)	Lehmmauer <i>lém-maqor</i> 84
lästig <i>léstič</i>	Lawine <i>lawíno</i>	Lehne <i>lēno</i>
Lasting <i>lastíž</i>	Lawn Tennis <i>lán-ténis</i>	lehnен <i>lēnən</i>
Lasur <i>laſür</i>	lax <i>laks</i>	Lehnswesen <i>lénscéſon</i>
lasziv <i>laſ-tſíf</i>	laxieren <i>laksíron</i>	Lehre <i>lēro</i>
Lätare <i>lätáro</i>	Lazarett <i>latsarét</i>	lehren <i>lēron</i>
Latein <i>latíén</i>	Lazzarone -i <i>latsarónę -i</i>	Lei <i>lae</i>
La-Tène <i>latán</i>	Lebehoch <i>lēbō-hōch</i>	Leib <i>laeb</i> 30, 31, 57
latent <i>latént</i>	lebelang <i>lebe-las</i>	leibeigen <i>laeb-áeg-n</i>
lateral <i>latrál</i>	Lebelgewehr <i>lēbólgyér</i>	leiblich <i>lāeb-lich</i> 80
Lateran <i>latrán</i>	Lebemann <i>lēbōman</i>	Leibrente <i>lāeb-rents</i>
Laterne <i>latérn</i>	leben <i>lēbon</i> 13, 29, 41	Leich <i>lačéy</i>
Latifundium <i>latý-</i> <i>fúndjum</i>	lebendig <i>lēbéndich</i> 32, 48	Leichdorn <i>lačéhdorn</i>
latinisieren <i>latiniſtron</i>	lebenslänglich <i>lēbōns-</i> <i>lýlich</i>	Leiche <i>lačéy</i>
Latitüde <i>latítudo</i>	Lebenszeit <i>lēbōns-tsaet</i>	Leichnam <i>lāčéhnám</i> 37
Latrine <i>latrín</i>	Leber <i>lēbor</i> 41	leicht <i>lačéy</i>
Latsche <i>laſšo</i>	Lebewohl <i>lēbō-wöł</i> 90	leid <i>laed</i>
latschen <i>laſšon</i> 37	Lebkuchen <i>lēbkúchen</i> 41	leiden <i>laedon</i> 62
Latte <i>laſt</i>	leblos <i>lēblös</i>	Leidenschaft <i>lāedonšaft</i>
Lattich <i>látich</i>	Lebtag <i>lēbtág</i>	leidlich <i>laed-lich</i> (78)
Latwerge <i>latwérg</i>	Lebzelter <i>lēbtseltor</i>	Leier <i>lāer</i>
Latz <i>laſt</i>	lechzen <i>lechtson</i>	leihen <i>laen</i>
lau <i>laq</i>	leck <i>lek</i>	Leikauf (Leinkauf) <i>lāekauf</i> (<i>lánkauf</i>)
Laub <i>laqb</i> 57	lecken <i>lekón</i> 62, 81	Leilach <i>lāglach</i>
Laube <i>laubo</i>	lecker <i>lekor</i>	Leim <i>laem</i>
Laubholz <i>láqb-holts</i> 32, 89	Leder <i>lēdor</i> 41	Lein <i>laen</i>
Laubhüttenfest <i>laqb-</i> <i>hütönfest</i>	ledig <i>lēdich</i>	Leinsamen <i>lāensamón</i>
Laudanum <i>ládanum</i>	lediglich <i>lēdiklich</i>	Leinwand <i>lāenwand</i>
Laudemium <i>ládémium</i>	lee <i>lē</i>	Leis <i>laes</i> Pl. <i>láſon</i>
lauern <i>laqson</i>	leer <i>lēr</i>	leise <i>laſo</i>
laufen <i>laqſon</i>	Lefaucheuxflinte <i>løfqšd-</i> <i>flinto</i>	Leiste <i>laesto</i>
Lauffeuer <i>láqf-fojor</i>	Lefze <i>leftsɔ</i>	Leitgeb <i>lāetyeb</i>
Lauge <i>laqgɔ</i>	legal <i>légál</i>	Leite <i>laets</i>
Laune <i>laqno</i>	legalisieren <i>legaliséren</i>	Leiter <i>laetor</i>
Laurustinus <i>laqrustínus</i>	Legat <i>legát</i> 38	Lektion <i>lektión</i>
Laus <i>laqſs</i>	legato <i>legáto</i>	Lektor <i>lēktor</i>
lauschen <i>laqſon</i>	Legation <i>legatión</i>	Lektüre <i>lektúro</i>
Läuschen (kleine Laus) <i>lojſchon</i>	legen <i>legón</i> 39, 40, 41, 77	Lekythos <i>lékítos</i>
Läuschen (Erzählung) <i>lojſon</i>	Legende <i>legénda</i>	Lemma <i>léma</i>
lausen <i>laqſon</i>	leger <i>lefár</i>	Lemming <i>lémīn</i>
laut <i>laqt</i>	leggiere <i>ledjérø</i>	Lende <i>lendø</i>
	legieren <i>legíron</i>	Leng <i>len</i>
	Legion <i>legión</i>	

lenken <i>lenkun</i>	Lid <i>lid</i> 46	Linse <i>linſo</i>
lento <i>lento</i>	lieb <i>lib</i> 45	Lippe <i>lipɔ</i> 25, 43
Lenz <i>lentz</i>	liebäugeln <i>lib-ojgəln</i>	liquid <i>likwɛd</i>
lenzen <i>lentzon</i>	Liebden <i>libdm</i>	Liquida <i>likrida</i>
leolinisch <i>leɔniniʃ</i>	Liebe <i>libɔ</i> 28, 80	Liquidation <i>likri- datsjón</i>
Leopard <i>leppárd</i>	lieben <i>libon</i> 81	liquidieren <i>likwidírəm</i>
Lepidoptera <i>lepidóptera</i>	liebkosen <i>lib-kɔfən</i>	Liquor <i>likwɔr</i>
Lepra <i>lēprɑ</i>	lieblich <i>lib-libich</i> 61, 78, 80	Lira Plur. Lire <i>līra līre</i>
Leprose <i>leprɔs</i>	Liebling <i>liblin</i> 78	Lisiere <i>lisjārɔ</i>
Lerche <i>lerchɔ</i>	Liebstöckel <i>lib-stökəl</i>	lispein <i>lispoln</i>
lernen <i>lernon</i>	Lied <i>lid</i>	List <i>list</i> 32
Lesart <i>lēs-art</i>	liederlich <i>lidərlib</i>	Liste <i>listɔ</i>
lesen (liest und liest, las) <i>lēson</i> (<i>līfəst list</i> , <i>las</i>) 12, 36, 41	Lieferant <i>līfrānt</i> 89	Litanei <i>lītanijɛ</i>
letal <i>letāl</i>	liegen (lag) <i>ligon</i> (<i>lāy</i>) 27, 36	Lite <i>litɔ</i>
Lethargic <i>letargī</i>	Liesch <i>lis</i>	Liter <i>līter</i> 46
Lethe <i>lētē</i> 34, 44	Liespfund <i>līspfund</i>	Litera <i>lītora</i>
Letter <i>letɔr</i>	Lieutenant (Leutnant) <i>lōitnānt</i> 58	literarisch <i>lītorāriš</i>
Lettner <i>letnɔr</i>	Lift <i>lift</i>	Literatur <i>lītorātūr</i> 47
letzen <i>letsən</i>	Liftboy <i>liftboi</i>	Litewka <i>lītēwka</i>
letzte <i>letstɔ</i>	Liga <i>līga</i>	Litfassäule <i>lītfas-sōjōl</i>
Leu <i>lōj</i>	Ligatur <i>ligatūr</i>	Lithium <i>lītjum</i>
leuchten <i>lōjčhtən</i> 58	Ligroin <i>ligroin</i>	Lithograph <i>lītogrāf</i>
Leuchtturm <i>lōjčhturm</i>	Liguster <i>ligástor</i>	Litorale <i>lītorałē</i>
leugnen <i>lōgnən</i> 79	Ligue <i>līgo</i>	Litotes <i>lītōtēs</i> 18
Leukämie <i>lōikāmī</i>	liieren <i>lītron</i>	Liturg <i>lītūrg</i>
Leukozyten <i>lōikɔtsūtən</i>	Liktor (-en) <i>liktor</i> , <i>lik- tōrən</i>	Liturgie <i>lītūrgī</i>
Leumund <i>lōjmund</i>	Likör (Liqueur) <i>likɔr</i>	liturgisch <i>lītūrgiš</i>
Leute <i>lōjts</i> 11, 30	lila <i>līla</i> 47	Litze <i>litsə</i>
Leutnant <i>lōitnānt</i> 58	Lilie <i>līli</i>	livid <i>līvid</i>
Leutpriester <i>lōitprištɔr</i>	Liliput <i>līlīput</i> 54	Livree <i>līcrē</i>
leutschlig <i>lōitſlēb</i> 89	Limes <i>līmes</i>	Lizenz <i>lītséns</i>
Levée <i>lōré</i>	Limitation <i>līmitātsjón</i>	Lizentiat <i>lītsentsjāt</i>
Leviathan <i>lērijātan</i>	limitieren <i>līmitērən</i>	Lizitation <i>lītsitātsjón</i>
Levkoje <i>lēskojɔ</i>	Limonade <i>līmonādə</i>	Lloyd <i>lōid</i>
Lex <i>leks</i>	Limone <i>līmōnə</i>	Lob <i>lob</i> 48
lexikalisch <i>leksikális</i>	lind <i>lind</i>	Lobelie <i>lōbelij</i>
Lexikon <i>lēksikon</i> 49, 67	Linde <i>lində</i>	loben <i>lobn</i>
L'homme <i>lōm</i>	lindern <i>lindərn</i>	loblich <i>lōb-libich</i>
Liaison <i>līfɔd</i>	Lindwurm <i>līndwurm</i>	lobpreisen <i>lōpraeſən</i>
Liane <i>līans</i>	Lineal <i>līneál</i>	Loch, Löcher <i>loch</i> <i>lōčhor</i> 28, 30, 71, 72
Lias <i>līas</i>	linear <i>līneár</i>	Locke <i>lōkə</i>
Libration <i>lībatsjón</i>	Lingon (schwedische Preisselbeere) <i>lingon</i>	locken <i>lōken</i>
Libell <i>lībel</i>	lingual <i>līnguál</i>	locker <i>lōkər</i>
Libelle <i>lībēls</i>	Linguist <i>līnguist</i>	Loden <i>lodən</i>
liberal <i>līberál</i>	Linie <i>līni</i>	lodern <i>lodərn</i>
Libertin <i>lībertē</i>	link <i>līnk</i>	Löffel <i>lōfəl</i>
Libertiner <i>lībertīnər</i>	links <i>līnks</i> 62	Log (Logg), loggen <i>lōg lōgm</i>
Librettist <i>lībretist</i>	Linnen <i>linn</i>	logaödisch <i>lōgaödliš</i>
Libretto <i>lībrētō</i>	Linoleum <i>linolēum</i>	Logarithmen <i>lōga- ritmən</i> 47
Licht <i>līcht</i>	Linotype <i>līnotyp</i>	Loge <i>lōjə</i>
lichterloh <i>līchtɔrlō</i>		
Lichtmess <i>līchtmēs</i>		

Logement <i>lɔʃəmɑ̄t</i>	Lotte <i>lötse</i> 48	Lustrum Pl. Lustra <i>lústrum lústra</i>
Loggia <i>lódʒīa</i>	Lotterbube <i>lótərbùbə</i>	lutherisch <i>lúteriš</i> , <i>lu-</i>
logieren <i>lófɪ̄rən</i>	Lotterie <i>lótərī</i>	<i>tériš</i> 54, 88
Logik <i>lógīk</i>	lotterig <i>lótərīč</i>	lutschēn <i>lutſən</i>
Logis <i>lófī</i>	Lotto <i>lóto</i> 50	Luv- <i>lūf-</i>
logisch <i>lógiš</i>	Louisidor <i>lójɪdɔ̄r</i> 49	luven <i>luvən</i>
Logograph <i>lógrɔ̄f</i>	Löwe <i>lówe</i>	Luxation <i>luksaṭsiōn</i>
Logos (griech.) <i>lógos</i>	Lowry s. Lori <i>lóri</i>	luxuriös <i>luksurióš</i>
Lohe <i>lóz</i> 64	loyal <i>lóajál</i> 38, 74	Luxus <i>láksus</i>
lohen <i>lózn</i>	Luchs <i>lúks</i> 53	Lykopodium <i>lýkɔpódiūm</i>
Lohgerber <i>lógerbér</i>	luchsen <i>lukſən</i>	Lymphē <i>límφə</i>
Lohn <i>lón</i> 48	Lücke <i>lükə</i>	lynchen <i>línčen</i> 56
lokal <i>lókál</i>	Luder <i>lúdər</i>	Lynchjustiz <i>línčh-justíts</i>
Lokalität <i>lókalitát</i>	Lues <i>lúes</i>	Lyra <i>lúra</i> 56
Lokalkolorit <i>lókál-</i> <i>kólorít</i>	luetisch <i>luétiš</i>	Lyrik <i>lúrik</i>
Lokativ <i>lókatif</i>	Luft <i>luft</i> 53	lyrisch <i>lúriš</i>
Lokomobile <i>lókomobíls</i>	Lug <i>lug</i>	Lysol <i>lúsfól</i>
Lokomotive <i>lókomotívə</i> 30	lugen <i>lúgen</i>	Lyzeum <i>lítsezúm</i>
Lokus (locus sigilli) <i>lókus</i> (<i>lókus figili</i>); ad loca at <i>lóka</i>	lügen (<i>lúgst</i> , <i>lög</i>) 27	
Lolch <i>lóleb</i>	Lügner <i>lúgnər</i>	M
Lombard <i>lómbarð</i>	lugubre <i>lúgbáre</i>	m = em
lombardieren <i>lombar-</i> <i>dárən</i>	Luke <i>lúks</i>	Maat <i>müt</i>
Longe <i>lóf</i>	lukrativ <i>lukratiš</i>	Maatjeshering <i>májtjós-</i> <i>herin</i>
Longitudinalschwün- gungen <i>longitudinál-</i> <i>šwünđum</i>	Lukubration <i>lukubrá-</i> <i>tsjón</i>	Maccaroni <i>mákaróni</i>
Lootse <i>lótsə</i> 48	lukullisch <i>lukúliš</i>	Machandelbaum <i>ma-</i> <i>chándelbaum</i>
Lorbass <i>lórbás</i>	lullen <i>lúlon</i>	machen <i>machən</i>
Lorbeer <i>lórbér</i> 49	Lumen <i>lúmen</i>	Machination <i>máchi-</i> <i>náciōn</i> 72
Lord Mayor <i>lord mājər</i>	Lumme <i>lúmə</i>	Macht <i>mácht</i>
Lord <i>lórd</i> 50	Lümmel <i>lúməl</i>	mächtig <i>méchtich</i>
Lorette <i>lóréts</i>	Lummer <i>lúmər</i>	Maçon <i>masō</i>
Lorgnette <i>lórn'(j)éts</i> 74	Lump <i>lúmp</i> 32, 79	Madam(e) Pl. Anrede
Lorgnon <i>lórn'jó</i>	Lumpazivagabundus <i>lumpátsi-wagabiándus</i>	Mesdames <i>madám</i> <i>madám</i> Pl. <i>mádám</i> 38
Lori <i>lóri</i>	lunatisch <i>lúnátiš</i>	Mädchen <i>mádžen</i> 40
Lori (Lowry) <i>Lore lóri</i> <i>lóra</i>	Lunch <i>lóntš</i>	Made <i>mádo</i>
los <i>lóz</i> 47	Lünette <i>lénéts</i>	Mademoiselle Pl. Mes- <i>demoiselles mad(s)-</i> <i>maçásl</i> Pl. <i>mád(s)-</i> <i>maçásl</i>
Los <i>lóz</i> 48	Lunge <i>lúŋə</i>	Madera <i>madéra</i>
lösen <i>lóſən</i>	lungern <i>lúŋərn</i>	madig <i>mádich</i>
löschen <i>lóſən</i>	Lüning <i>lúníŋ</i>	Madonna <i>madóna</i>
löslich <i>lóſlich</i> (61)	Lünse <i>lúns</i>	Madrigal <i>madrigál</i>
Losung <i>lóſuŋ</i>	Lunte <i>lúnts</i>	maestoso <i>ma-estóʃo</i>
Lot <i>lót</i>	Lupe <i>lúps</i>	Maestro <i>ma-éstrø</i>
löten <i>ló̄tən</i> 30	lupfen <i>lúpfən</i>	Maf(f)ia <i>máfja</i>
Lötkolben <i>lótkolbən</i>	lüpfen <i>lúpfən</i>	Magazin <i>magátsín</i>
Lotos <i>lótos</i>	Lupine <i>lúpiňə</i>	Magd Pl. Mägde <i>máyđ</i> Pl. <i>mágyđo</i> 37, 82
lotrecht <i>lótrecht</i>	Lupus <i>lúpus</i>	
	Lurch <i>lúrch</i>	
	lusignando <i>lúsingándø</i>	
	Lust <i>lust</i>	
	Lüster <i>lústər</i> 56	
	lüstern <i>lústərn</i>	
	Lüstling <i>lústlin</i>	

Mägd(e)lein *mågdtæn*
mågdtæn
 Mage *mågs*
 Magen *mågen* 81
 maggiore *mådʒiɔrø*
 Magie *mågfi*
 Magier *mågjør*
 magisch *mågjøs*
 Magister *mågister*
 Magistrat *mågistrát*
 Magna *mágma*
 Magna charta *mágma*
kárta
 Magnat *magnát*
 Magnesia *magnézia*
 Magnesium *magnézium*
 Magnet *magnét* 63
 Magnificat *magnifikat*
 Magnifikus *magnifikus*
 magnifique *månjifíkø*
 Magnifizenz *månj-*
fítsénts
 Magnolie *mågnóliø*
 Mahagony *måhagóni*
 Mahd *måd* 36
 mählen *måhn* 29
 Mäher *måør*
 Mahl *mål*
 mahlen *måln*
 mählich *målich*
 Mahlschatz *målsats*
 Mahlstatt *målstat*
 Mähne *måns*
 mahnen *månn*
 Mahr *mar*
 Mahre *måro*
 Mähre *måro*
 Mai *mæ* 57
 Maibowie *måebøls*
 Maid *mægl* 57
 Maidenspeech *mådn-*
splts
 Maie *måes*
 Mailcoach *målkøts*
 main (droite, gauche)
mé (droit, gos)
 Maire *måir*
 Mais *mås* 57
 Maische *måše* 57
 Maître *måtr*
 Maîtresse *måtrøss*
 Maizena *måfæna*
 Majestät *måjestát*
 majeur *måfør*

Majolika *måjolíka*
 Majoran *måjoran*
 Majorat *måjoråt*
 Majordomus *måjor-*
dómus
 inajorenn *måjorén*
 majorisieren *måjori-*
frøm
 Majuskel *måjáskøl*
 Makadam *måkadám*
 makadamisieren *maka-*
dámfrøm
 Makame *måkáms*
 Makel *måksł*
 Maki *måki*
 Makkaroni *måkaróni*
 Makler, Mäklar *måklor*
måklor
 Makrele *måkréts*
 Makrobiotik *måkrobjøtik*
 Makrokosmos *måkro-*
kósmsus
 Makrone *måkrónø*
 Makrozephale *måkro-*
tsefáls
 Makulatur *måkulatúr*
 Mal *mal* *mal*
 Malachit *målaçít*
 malade *måláðs*
 Malaria *målária*
 Malefizkerl *målefítskørl*
 malen *målon*
 Malerei *målrøé* 89
 Malheur *målr*
 malhonett *målhonet*
 Malice *mållø*
 maliziös *måltsiøs*
 malpropre *målpøpr*
 Malstein *målstæn*
 Malter *måltør*
 malträtieren *måltrætføm*
 Malvasier *målavør*
 Malve *målvø*
 Malz *måls*
 Mama *måmå*
 Mammut *måmøyt*
 Mamsell *måmyøl*
 man *mån* 37
 Mänade *månnáðs*
 mancher *måneñør* 71
 Mandarin *måndarán*
 Mandarine *måndarán*
 Mandat *måndát*
 Mandatar *måndatár*

Mandel *måndsl*
 Mandoline *måndolínu*
 Mandorla *måndorla*
 Mandragora *måndrá-*
gora
 Mandrill *måndril*
 Manège *månåjs*
 Manen *månn*
 Mangan *mångán* 63
 Mangel *måjl*
 Mangold *mångold*
 Manie *månl*
 Manier *månlø*
 maniriert *månlørt*
 Manifest *månfést*
 Manifestation *månj-*
festatsjón
 Manikure *måniküre*
 Manipel *månløpl*
 manipulieren *månl-*
pølfrøm
 mankieren *mångkøren*
 Manko *mångkö*
 Mann, Männer *man*
menø 29, 40
 Manna *måna*
 Mannequin *månskø*
 mannigfach *månléhfach*
 männlich *ménik-liçh* 82
 Mannlichergewehr
månléçhør-gøwér
 Manometer *månométer*
 Manöver *månbøvø*
 manöverieren *månø-*
vrøm
 Mansarde *månsárdø*
 Mansch *mans*
 Manschette *månséts*
 Mantel *måntol*
 Mantik *måntik*
 Mantille *måntil(j)s* 47,
75
 Mantisse *måntissø*
 mantschen *måntøn*
 Manual *månyøtl*
 Manufaktur *månyøfaktúr*
 Manuskript *månyøskript*
 Manzanillobaum
måntsanil'(j)ø-båom
 Mappe *måpø*
 Mär, -e *mår, måro*
 Marabu *mårabu*
 Maräne *mårøns*
 Maraschino *mårascheinø*

Marasmus <i>marásmus</i>	martellato <i>martelátó</i>	Matratze <i>matrász</i>
marcato <i>markáto</i>	Marter <i>mártor</i> 37	Matrikel <i>matríkul</i>
Marchandtailleur <i>maršú-tal(j)ér</i>	martialisch <i>martsjális</i>	Matrize <i>matrítso</i>
Märchen <i>märčen</i> 42	Märtýrer <i>mértýrör</i>	Matrone <i>matróna</i>
Marchese <i>markéše</i>	Martyrium <i>mártírium</i>	Matrose <i>matróz</i>
Marchesina <i>markéšina</i>	Marunké <i>marúnkó</i>	Matsch <i>matš</i>
Marcia (funebre) <i>mártsjíja fúnébre</i>	März <i>merts</i>	matsch <i>matš</i>
Märder <i>mardor</i>	Marzipan <i>mártspán</i>	matt <i>mat</i> 29
Marelle <i>maréls</i>	Masche <i>mašo</i>	Matte <i>mató</i>
Maremnen <i>marémén</i>	Maschine <i>mašin</i>	mattsetzen <i>mátfészen</i> 77
Margarine <i>márgarin</i>	Maser(n) <i>máſor(n)</i>	matur <i>mátr</i> 54
Marginalien <i>márgi-nálion</i>	Maske <i>maskó</i>	Maturität <i>nátritát</i>
Mariage <i>mártjó</i>	Maskerade <i>maskorád</i>	Mätzchen <i>mets-čhen</i>
Marille <i>maríls</i>	maskieren <i>maskíren</i>	Matzen <i>matson</i>
Marine <i>maríns</i>	Maskulinum <i>máskulín-</i> <i>num</i>	mau <i>mag</i>
Marinier <i>márinér</i> 45	Mass (massen) <i>más,</i> <i>másen</i> 66	Mauer <i>mágor</i> 30, 57
marinieren <i>máriníren</i>	Massa <i>mása</i>	Mauke <i>magókó</i>
Marionetten <i>máriónéton</i>	Massage <i>másaž</i>	Maul <i>magl</i>
maritim <i>máritím</i>	Massakre <i>másák</i>	Maulbeere <i>máolbér</i>
Mark <i>mark</i>	massakrieren <i>másá-</i> <i>kíren</i>	Maulwurf <i>máglvurf</i>
markant <i>markánt</i>	Massse <i>máso</i> 66	Maurer <i>mágor</i>
Marke <i>marks</i>	Masseur <i>masör</i>	Maus, Mäuse <i>maqs,</i> <i>mögs</i> 58
Marketender <i>markstén-</i> <i>dor</i>	Masseuse <i>masöfö</i>	mauscheln <i>máoszln</i>
Markgraf <i>márkgráf</i>	Massholder <i>másholdor</i>	Mäuschen <i>möjs-čhen</i>
markieren <i>markíren</i>	massieren <i>mástrón</i>	68, 71
Markise <i>markíš</i>	massig <i>másich</i>	mausern <i>máoszrn</i>
Markolf <i>márkolf</i>	mässig <i>másič</i>	mausetot <i>májsz-tót</i>
Markör (Marqueur) <i>markör</i>	massiv <i>másif</i>	Mausoleum <i>maqoféum</i>
Markscheider <i>márk-</i> <i>szedőr</i>	Masslieb <i>máslič</i>	Maut <i>magt</i>
Markt <i>markt</i>	massregeln <i>másrégeln</i>	Maximalbetrag <i>maksi-</i> <i>nál-betrag</i>
Marmel <i>marmel</i>	Mast <i>mast</i>	Maxime <i>máksim</i>
Marmelade <i>marmeláds</i>	mästen <i>mesten</i>	Maximum <i>máksimum</i>
Marmor <i>mármor</i>	Master <i>mástor</i> 38	Mayonnaise <i>májonisz</i>
marmorn <i>mármorn</i>	Mastix <i>mástiks</i>	Mazurka <i>másfíra</i> 68
marode <i>maródó</i>	Mastodon <i>mástdon</i>	Mechanik <i>méchanik</i>
Marone <i>maróna</i>	Masturbation <i>mastur-</i> <i>bgtíren</i>	mechanisch <i>méchanis</i>
Maroquin <i>maroké</i>	Masut <i>magfát</i>	meckern <i>mékern</i>
Marotte <i>maróta</i>	Matador <i>matadór</i>	Medaille <i>medáljó</i>
Marquis, -e markí, <i>mar-</i> <i>kíš</i>	Match <i>máts</i>	Medaillon <i>medáljő</i>
Mars <i>mars</i>	Material <i>materiál</i>	Media <i>média</i>
marsch <i>marš</i> 37	Materialist <i>materiáliszt</i>	Mediante <i>médjánto</i>
Marsch (der, die) <i>marš</i>	Materie <i>máteriál</i>	mediatisieren <i>médiati-</i> <i>fíren</i>
Marschall <i>mársal</i> 37	materiell <i>máteriél</i>	mediäval <i>médiärál</i>
marschieren <i>marštron</i>	Mathematik <i>matematílk</i> (selten <i>matemátlík</i>)	Medikament <i>médika-</i> <i>mént</i>
Marschroute <i>mársrút</i>	Mathematiker <i>matemá-</i> <i>tikör</i>	Medisance <i>médiás</i>
Marssegel <i>márs-fégl</i>	Matinee <i>matiné</i>	medisant <i>médijsánt</i>
Marstall <i>márstal</i> 37	Matjeshering <i>májtás-</i> <i>héřin</i>	Meditation <i>méditációm</i>
		meditieren <i>méditíren</i>
		Medium <i>médium</i>
		Medizin <i>médijsin</i> 26

Medschidyeorden
médiyé-ordm
 Meerrettich *mér-retich*
 Meeting *mítin*
 Megalith *megalít*
 Megäre *megárs*
 Megatherium *megatérjum*
 Mehl *mel* 41
 mehr *mer* 12, 39, 40
 mehrere *mirros*
 meiden *maedon*
 Meier *máier*
 Meierei *maeříe*
 Meile *mael*
 Meiler *maeler*
 mein *maen* 31
 Meineid *maien-aed*
 meinig *ménich*
 Meintat *ménat*
 Meise *maeſ*
 Meissel *maessl*
 Meister *magstor*
 Melancholie *mélankolij*
     73
 melancholisch *melan-*
     kóliš 73
 Melange *méláž*)
 Melasse *mélász*
 Melber *melbor*
 Melde *meld*)
 melieren *méliron*
 Melinit *mélinit*
 Melioration *meliqra-*
     tsion
 meliorieren *meliqriton*
 Melis *mélis*
 melisch *mélis*
 Melisma *mélisma*
 Melisse *méliso*
 melk *molk*
 melken (melkt milkt
     molk) *melkon* (melkt
     milkt molk)
 Melodie *mélodij*
 melodiös *mélodijás*
 melodisch *mélodíz*
 Melodram(a) *mél-*
     drámat) 38
 Melone *mélón*
 Meltau *méltag*
 Membran *membrán*
 Memento mori *méménto*
     móri

Memme *memo*
 Memoiren *mémóáron* 38
 Memorabilien *mémóra-*
     blíjan
 Memorandum *mémó-*
     rándum
 memorieren *memorírni*
 Menage *ménáž* 37, 44
 Menagerie *ménáž*
 menagieren *ménážiron*
 Mendikant *mendikánt*
 Menetekel *meneťekel*
 Menge *mebo*
 mengen *mebu*
 Menhir *ménhir*
 Meningitis *ménigítis*
 Meniskus *méniskus*
 Mennig, Mennige *ménich*
     méniga
 Mensch *menš* 14
 menschlich *máslíči*
 Menstruation *menstruá-*
     tsjón
 menstruieren *menstruá-*
     rni
 Mensur *meufür*
 Mensuralmusik *mensu-*
     rál-musik
 Mentalreservierung
     mentál-rezervacjón
 Menthol *mentol*
 Mentor *mémentor* 34
 Menü *menu*
 Menuett *ménçet*
 nephitisch *méftis*
 Mergel *mergol*
 Meridian *meridián*
 Merino *meríno*
 merkantil *merkantíl*
 merken *merkn*
 Merle *merlo*
 merzen *merzon*
 Mesalliance *méjaljás* 67
 meschant *mésaint*
 meschugge *mezúrgo*
 Mesner *mesnor*
 Messbuch *méshbuch*
 Messe *mesz*
 messen (misst, mass)
     mesz (mist, mas)
 Messer *meszor*
 Messidor *mésjádor*
 Messieurs *mesjéb*

Messing *mésin*
 messing(i)sch *mésin(i)s*
 Mesto *mesto*
 Mestize *mestíz*
 Met *met*
 Metall *metál*
 Metalloid *metaloíd*
 Metallurgie *métalurgi*
     giš
 Metamorphose *méta-*
     morfóz
 Metapher *métafor*
 metaphorisch *méta-*
     fóris
 Metaphysik *metafísik*
     (seltener *métafísik*)
 metaphysisch *métafís*
 Metastase *métastáſ*
 Metathese *métatéſ*
 Metempsychose *métem-*
     psichóz
 Meteor *météor* 49
 Meteorologie *météorol-*
     ogí
 Meter *metor*
 Methan *metán*
 Methode *métođa*
 Methodist *métođist*
 Methyl *metíl*
 Methylen *metílen*
 Metier *metié* 45
 Metonymie *métonímia*
 Metope *metópa*
 Metrik *métrik*
 metrisch *métriš*
 Metrologie *métrólogí*
 Metronom *metronóm*
 Metropole *métopóla*
 Metropolitan *métopoli-*
     tan
 Metrum *métrum*
 Mette *meto*
 Metteur *metör*
 Mettwurst *mét-wurst*
 Metze *metsz*
 metzeln *metszln*
 Metzger *metsgor*
 Meublement *möbl(om)*
 Meuchelmord *möököl-*
     mord
 meucheln *möököltn*
 Meute *mojts*
 neutern *möötorn*

Mezzanine <i>metsanīn</i>	Minister <i>mīnistēr</i>	Misellaneen <i>mis-tselānēn</i> und <i>mis-tselanē(s)n</i>
mezzo <i>mētsō</i>	Ministerium <i>mīnistēriūm</i>	Miszellen <i>mis-tsēlōn</i>
Miasma, Pl. Miasmen <i>mīásma, mīásmon</i>	Ministrant <i>mīnistrānt</i>	mit <i>mīt</i> 29
<i>mīch</i>	Minne <i>mīnē</i>	Mitra <i>mītra</i>
Midshipmen <i>mīd-sípmēn</i>	Minnesinger <i>mīnēsingēr</i>	Mitralleuse <i>mītral'(j)ōfō</i>
Mieder <i>mīdōr</i>	minniglich <i>mīníklich</i>	Mittag <i>mītag</i>
Miene <i>mīnē</i>	minore (ital.) <i>mīnōrē</i>	Mitte <i>mīts</i>
Miere <i>mīrē</i>	minoren <i>mīnōrēn</i>	mitteilen <i>mīt-taēlon</i> (76)
Miete <i>mīts</i>	Minorit <i>mīnorīt</i>	Mittel <i>mītsł</i>
mieten <i>mīton</i>	Minorität <i>mīnorītāt</i>	mittels <i>mītelst</i>
Mignonne <i>mīn'jōn</i>	Minstrel <i>mīnstrēl</i>	mitten <i>mīton</i>
Migräne <i>mīgrānō</i>	Minuend <i>mīnuénd</i>	Mittfasten <i>mīt-fästōn</i>
Mikado <i>mīkādo</i>	minus <i>mīnus</i> 54	Mittsommer <i>mīt-fōmōr</i>
Mikroben <i>mīkrōbōn</i>	Minuskel <i>mīnuskōl</i>	Mittwoch <i>mīt-wōch</i>
Mikrokosmus <i>mīkrōkōs-mus</i>	Minute <i>mīnūtō</i>	Mixed Pickles <i>mīkst pīkls</i>
Mikrometer <i>mīkrōmētōr</i>	minutiös <i>mīnūtīös</i>	Mixtur <i>mīktūr</i>
Mikrophon <i>mīkrōfōn</i>	Minze <i>mīntsō</i>	Mnemonik <i>mīmōnīk</i>
Mikroskop <i>mīkrōskōp</i>	Miozän <i>mīotsān</i>	Mnemotechnik <i>mīmō-nē-tōchnīk</i>
Mikrozephale <i>mīkrō-tsefālō</i>	mir <i>mīr</i> 29, 45, 46	Mob <i>mōb</i>
Milan <i>mīlan</i>	Mirabelle <i>mīrabēlō</i>	Möbel <i>mōbēl</i>
Milbe <i>mīlō</i>	Mirabilien <i>mīrabīlōn</i>	mobil <i>mōbēl</i>
Milch <i>mīlēh</i>	Mirakel <i>mīrākēl</i>	mobile (ital.) <i>mōbīlē</i> (franz.) <i>mōbēl</i>
milde <i>mīldō</i>	Misanthrop <i>mīsantrōp</i>	Mobiliar <i>mōbīljār</i>
Milieu <i>mīliū</i> 52	mischen <i>mīsmōn</i>	mobilisieren <i>mōbīlīsēn</i>
Militär <i>mīlitār</i>	Mischmasch <i>mīšmāš</i>	möblieren <i>mōbēlēn</i>
Miliz <i>mīlīts</i> 47	Mise en scène <i>mīs ā sān</i>	möchte <i>mōchtō</i> 21
Mille <i>mītē</i> 47	miserabel <i>mīsērābōl</i>	Mockturtelsuppe <i>mōk-tōrt-fūpō</i>
Millefiori <i>mīlefīōrī</i>	Misère <i>mīsērō</i>	modal <i>mōdāl</i>
Millennium <i>mīlēnīūm</i>	Miserere (domine!) <i>mīsērērē (dōmīnē)</i>	Modalität <i>mōdalitāt</i>
Milliarde <i>mīliārdō</i>	Misogyn <i>mīsogēn</i> 56	Mode <i>mōdō</i>
Milliardär <i>mīliārdār</i>	Mispel <i>mīspēl</i>	Modell <i>mōdēl</i>
Millimeter <i>mīlimētōr</i>	Miss <i>mīs</i>	modeln <i>mōdēln</i>
Million <i>mīljōn</i>	Missal(e) <i>mīsāl(e)</i>	Moder <i>mōdēr</i>
Milreis <i>mīlrēis</i>	missbrauchen <i>mīs-brāchēn</i> 89	Moderateurlampe <i>mōderatōrlampō</i>
Milz <i>mīltō</i>	missen (misest und <i>mīst</i>) <i>mīson</i> (<i>mīsōt</i> <i>mīst</i>)	moderato <i>mōdēratō</i>
Mime <i>mīmō</i> 46	Missetat <i>mīsōtāt</i>	mōdern (verb.) <i>mōdōrn</i>
Mimik <i>mīmīk</i>	misshandeln <i>mīshandēln</i>	modérn <i>mōdērū</i>
Mimikry <i>mīmīkry</i>	89	modest <i>mōdēst</i>
mimisch <i>mīmīš</i>	Mission <i>mīsōn</i>	modifizieren <i>mōdīfi-tīrēn</i>
Mimose <i>mīmōsō</i>	Missionar <i>mīsōnār</i>	Modifikation <i>mōdīfi-kātīōn</i>
Minaret <i>mīnārēt</i> 45	Missiv(e) <i>mīsīf</i> (<i>mīsīwō</i>)	modisch <i>mōdīš</i>
minder <i>mīndōr</i>	Misston <i>mīs-tōn</i>	Modist, -in <i>mōdist</i> - <i>in</i>
Mine <i>mīnō</i>	Mist <i>mīst</i>	Modulation <i>mōdūlatīōn</i>
Miner (engl.) <i>mānēr</i>	Mistel <i>mīstōl</i>	10*
Mineral <i>mīnōrāl</i>	misten <i>mīstōn</i>	
Mineur <i>mīnōr</i>	Mister (Mr.) <i>mīstēr</i>	
Miniatür <i>mīniātār</i>	Mistral <i>mīstrāl</i>	
minieren <i>mīnērēn</i>	Mistress (Mrs.) <i>mīsīs</i>	
Minimalbetrag <i>mīnī-jātāg</i>		
<i>māl-batrāg</i>		
Minimum <i>mīnīmūm</i>		

Modus (vivendi) <i>módus</i> <i>(vivéndi)</i>	Monogamie <i>mónogamí</i>	morganatisch <i>morganá-</i> <i>tis</i>
Mofette <i>mófets</i>	Monogramm <i>mónográm</i>	Morgen morgen <i>mórgan</i>
mogeln <i>móglan</i>	Monokel <i>mónokl</i>	Morgue <i>mórg(o)</i>
mögen <i>mógn</i>	Monolith <i>mónolít</i>	Moritat <i>mórítat</i>
möglich <i>mógligh</i> 78, 82	Monolog <i>mónológi</i>	Morphinist <i>morfínist</i>
Mohair <i>móflár</i>	Monomane <i>mónománo</i>	Morphium <i>mórfíum</i>
Mohn <i>mon</i>	Monomanie <i>mónomaní</i>	Morphologie <i>morfológi</i>
Mohr <i>mór</i> 12	Monopol <i>mónopól</i>	Morra <i>móra</i>
Möhre <i>mórra</i>	Monopteros <i>mónóptéros</i>	morsch <i>mors</i>
Mohrrübe <i>mór-rábo</i>	Monothemismus <i>mónoteísm-</i> <i>-mus</i>	Morselle <i>morféls</i>
Moiré <i>móré</i>	monotheistisch <i>móno-</i> <i>teístis</i>	Mörser <i>mór-for</i> 51
mokant <i>mókaint</i>	monoton <i>mónotón</i>	Mortadella <i>mortadéla</i>
Mokassius <i>mókasjus</i>	Monseigneur <i>másen'(j)íbr</i>	moros <i>mórós</i>
mokieren <i>mókíren</i>	Monsieur <i>mósíb</i> 52	Mortalität <i>mortalítat</i>
Molar <i>mólár</i>	Monsignore <i>monsinjóre</i>	Mörtel <i>mörtel</i>
Molasse <i>mólás</i>	Monsterkonzert <i>mónstör-kontsért</i>	Mosaik <i>mófalk</i> 47, 57
Molch <i>mólch</i> 71	Monstranz <i>monstránts</i>	mosaisch <i>mósáris</i>
Mole, Molo <i>mólo</i> , <i>móly</i>	monströs <i>mónstrób</i>	Moschee <i>móše</i>
Molekel <i>mólékol</i>	Monsun <i>mónsun</i>	Moschus <i>mósus</i>
Molekul <i>mólékül</i>	Montag <i>móngág</i> 49	Moskito <i>móskito</i>
Molesten <i>móléston</i>	Montage <i>montág</i> (frz. <i>mótájó</i>)	Most <i>most</i> 48
molestieren <i>mólestíren</i>	Montagnard <i>mótan'jár</i>	Mostrich <i>móstřich</i> 48
Molke <i>molka</i>	Montan(industrie) <i>montán(industrí)</i>	Motette <i>mótéto</i>
Molkerei <i>molkáré</i>	Monteur <i>montör</i> (<i>mótör</i>)	Motion <i>motsjón</i>
Moll <i>mol</i>	Montgolfière <i>móglófiér</i>	Motiv <i>mótf</i>
mollig <i>mólígh</i>	montieren <i>montíren</i> <i>(mótlíren)</i>	motivieren <i>motírvíren</i>
Molluske <i>molúks</i>	Montur <i>montúr</i>	moto (con) <i>mótó</i> (<i>kon</i>)
Molossus <i>mólósus</i>	Monument <i>monumént</i>	Motor Pl. -en <i>mótör</i>
molto (ital.) <i>mólto</i>	Moor <i>mór</i> 30, 48	Pl. <i>mótóren</i> 50
Molybdän <i>mólíbdán</i>	Moos <i>mós</i> 30, 48	Motte <i>mots</i>
Moment <i>momént</i>	moosig <i>moos'ge</i> <i>mósič</i> <i>mófíz</i> 82	Motto <i>mótó</i>
momentan <i>moméntán</i>	Mops <i>móps</i>	Motuproprio <i>mótý-</i> <i>própri</i>
Monade <i>mónád</i>	Mora, Móre <i>móra</i> <i>mórra</i>	mouillieren <i>mál'(j)íren</i>
Monarch <i>monáréh</i>	Moral <i>mórál</i>	Moulage <i>málásj</i>
Monarchie <i>monáréh</i>	Moralität <i>mórálitát</i>	Moulinet <i>málíne</i> 45
Monat <i>mónat</i> 32, 33, 37, 50	Moräne <i>móráno</i>	Mouchard <i>músář</i>
monatlich <i>mónatlich</i> 37	Morast <i>mórást</i>	Mousseux <i>mús</i>
Mönch <i>mónch</i> 51	Moratorium <i>moratórium</i>	moussieren <i>músíren</i>
Mond, -e <i>mónđ</i> , <i>mónðs</i> 49	Morbidity <i>mórbiđitát</i>	Möwe <i>mów</i>
Mondamin <i>móndamín</i>	Moreau <i>morsó</i>	Mucke <i>mík</i>
Moncre <i>mónéro</i>	Morchel <i>morchél</i>	Mücke <i>míké</i>
Moneten <i>monétsu</i>	Mord <i>mord</i> 78	mucksen <i>muksen</i>
Money <i>móné</i>	Mordent <i>mordént</i> (frz. <i>mordáj</i>)	müde <i>müd</i> 55
monieren <i>moníren</i>	Mörder <i>mörđer</i> 30	Muff <i>muf</i>
Monismus <i>mónísmus</i>	Morelle <i>morféls</i>	muffig <i>músich</i>
Moniteur <i>monítör</i>	Mores <i>móres</i>	Mufflon <i>múflón</i>
Monitor <i>mónítör</i>		Mufti <i>múfti</i>
Monitum <i>mónítum</i>		Mühe <i>máž</i> 30
Monochord <i>mónokórd</i>		Mühle <i>mála</i> 21
Monodram(a) <i>mónq-</i> <i>drám(a)</i>		Muhme <i>mámo</i>
		mühsam <i>músam</i>
		Mulatte <i>máláta</i>

Mulde *muld*
 Mull *mul*
 Mullah *múla*
 Müller *müller*
 Mulm *mulm*
 mulmig *múlmich*
 Multiplikation *multipli-káció*
 multiplizieren *multipli-tsíren*
 Multiplum *múltiplum*
 Mulus *málus*
 Mumie *mámia*
 Mumme *mum*
 Mummenschanz *má-menšants*
 Mumpitz *mámpits*
 Mumps *mumps*
 Mund *mund* 26
 Mündel *mündel*
 munden *mundon*
 münden *mündon*
 mundieren *mundíron*
 mündlich *münd-lič* 78
 Munifizenz *münfízéns*
 Munition *muničión*
 Municipal- *muničipál-*
 Municipium *muničípium*
 -pium
 munkeln *munkeln*
 Münster *münster*
 munter *munter*
 Münze *münts*
 Münzwardein *münts-wardéen*
 Muräne *mýráne*
 mürbe *mürb* 55
 murksen *murksen*
 murmeln *murmeln*
 Murmeltier *múrmolter*
 Mus, -es *mús, mäſos* 52
 Musaget *myagét*
 Muschel *múšel*
 muscheln *mušeln*
 Muse *múſo* 34
 Museum *muſéum*
 Musik *muſík* 47
 Musiker *máſiker*
 Musikus *máſikus*
 musisch *múſis*
 musivisch *mufíciš*
 musizieren *muſitsíren*
 Muskat *muskát*
 Muskateller *muskatélör*

Muskatnuss *muskát-nus*
 Muskel *muskol* 54
 Muskete *muskéto*
 Musketier *muskétr*
 muskulös *muskulóſ*
 Musselin *musselín*
 Musse *múſo* 53
 müssen (muss) *müsən*
 (*mus*) 53
 müsigg *máſicéh*
 Mussteil, Musteil *mús-tael*, *más-tael*
 Mustang *mástan*
 Muster *mustor*
 Mut *mánt*
 Muta *múta*
 mutatis *mutandis*
mutátis *mutándis*
 muten *mátn*
 mutieren *mutíron*
 mutig *mátič*
 mutmassen *mátmáſen*
 Mutoskop *mátoſkóp*
 Mutter *mutor* 30, 52, 53
 mutuell *mytuél*
 Mutung *mátn*
 Mutz *muts*
 Mütze *máts*
 Mykose *mükóſa*
 Mylady *milédi*
 Mylord *milórd*
 Mynheer *monér*
 Myope *miúóps*
 Myopie *mýopí* 56
 myopisch *mýopíč*
 Myosotis *mýofótis*
 Myriade *máryádó*
 Myriagramm *máryagrám*
 Myrrhe *múro*
 Myrte *mírt* 56
 mysteriös *másterjós*
 Mysterium *másterium*
 Mystifikation *müſtifikáció*
 mystifizieren *müſtifi-tsíren*
 Mystik *müſtik* 56
 mystisch *mátič*
 Mystizismus *müſtitsísmus*
 Mythe *múta*
 mythisch *mátič*
 Mythologie *mátołogí*
 Mythus *múta*

N

n = en
 Nabe *nábo*
 Nabel *nábel*
 Nabob *nábob* 49
 nach *nách* 14, 37
 Nachbar *náčbar* 37
 Nachen *náčon* 36
 nachgerade *náčh-goráda*
 Nachhut *náčhút*
 Nachmittag *náčhmitag*
 nächst *náčhst* 40, 42,
 71, 72
 Nacht *nacht* Pl. *necht*
 40, 42
 Nachtigall *náčhtigal*
 Nachtisch *náčtis*
 nachtschlafend *náčt-sláſond*
 Nachttisch *náčht-tis* 76
 Nackedei *náksdeø*
 Nacken *nakón*
 nackend, nackt *nakond*,
nakt
 Nadel *nádol*
 Nadir *nádlér*
 Nagel *náyol*
 nahe *náš*
 nagen *nágen*
 Nagler *náglér*
 Nähe *náš*
 nähen *nášn*
 nähern *nášrn*
 nähren *nášrn*
 Naht *náť* 12, 36
 naïv, -e *nátf*, *náfu*
 Naivetät *návretát*
 Najade *nájáds*
 Name, -n *náms*, -n 36
 nämlich *námlíč* 43
 Nanie *náňje*
 Napf (Nápfe) *nápf*
(nepf)
 Naphtha *náfta*
 Naphthalin *naftalín*
 Narbe *nárbo*
 Nargileh *nárgile*
 Narkose *narkóſ* 44
 narkotisch *narkótis*
 Narr *nár* 59
 Narrenteiding *náron-taediž*
 Narwal *nárval*

Narzisse *nartsiss*
 nasal *naſál*
 naschen *naſon*
 Nase *naſo*
 Nashorn *nás-horn*
 nass *nas* 36
 nässen *naſon*
 Nation *naſtjón* 50, 67, 74
 national *naſtional*
 Nationalökonomie
naſtional-ökonomij
 Natives *nátiſ*
 Nativität *nátivitát*
 Natrium *nátrijum* 37
 Natron *nátron* 49
 Natter *natur*
 Natur *nátur*
 Naturalien *náturáljón*
 naturalisieren *náturaliſ-ſérn*
 Naturalist *nátuſt*
 Naturell *nátuřel*
 natürlich *nátuřlich*
 Nauarch *návářh*
 Naue *naúj*
 Naumannie *naumachí*
 Naupe *naapp*
 Nautik *náutik* 47
 Nautilus *náutilus*
 nautisch *náutis*
 naval *návářl*
 Navigationsschule
návigačjóns-sáls
 Nebel *nábol*
 neben *nebn* 41
 nebst *nebſt* 43
 Necessaire *nécessár*
 necken *nekon*
 Neffe *neſſ*
 Negation *negatjón*
 negativ *negatív*
 Neger *niger*
 negieren *negíron*
 Negligé *negliſé*
 Negoziant *negoljánt*
 Negus *négus*
 nehmen *nebm* 41
 Nehrung *nérung*
 Neid *naęd*
 neigen *naęgn*
 nein *naęn* 31, 62
 Nekrolog *nékrológ*
 Nekromant *nékrománt*

Nekropole, Nekropolis
nékropóls; nékropolis
 Nektar *níktar*
 Nektarine *nektaříns*
 Nelke *nelk*
 nennen (nannte) *nebm*
(nanto)
 neolithisch *neolítis*
 Neologe *neológi*
 Neophyt *neofát*
 Nephrit *nefrít*
 Nephritis *nefrítis*
 Nepotismus *nepotismus*
 Nerv Pl. en, nervig *nerf*
Pl. nerivén, nérwic̄h
31, 65
 nervös *nerwós*
 Nerz *nerts* 43
 Nest *nest*
 Nesthäkchen *néstħák-č̄hón*
 nesteln *nestln*
 netzen *netson*
 nett *net*
 netto *néto*
 Netz *nets*
 neu *noj*
 Neugierde *nojgírđo*
 Neujahr *noj-jár*
 neulich *nojlich*
 Neuplatoniker *noj-platónikér*
 Neumen *nojmon*
 neun *nojn*
 Neuralgie *nojralýt*
 Neurasthenie *nojráſtení*
 Neurastheniker *noj-ráſtenikér*
 Neuritis *nojritis*
 Neurose *nojrojóſ*
 neutral *nojtrál*
 Neutrum *nojtrum*
 Nexus *néksus*
 Neveau *nojvá*
 nicht *nicht*
 Nichte *nichts*
 nichtig *nichtich*
 nichts *nichts*
 Nichtsnutz *nichts-nuts*
 Nickel *níkól*
 nicken *nikon*
 nieder *nídor*
 niedlich *níd-lich* 78
 niedrich *nídrič̄h*

Niello *níelo*
 Niemand *nímand*
 Niere *nírs*
 niesen (nieste) *níſon*
(níſto)
 Niessbrauch *níſbrauch*
 Nieswurz *níswurts*
 Niete *nits*
 nieten *níton*
 Nigger *nígor*
 Nihilismus *níhilismus*
 Nihilist *níhilist*
 Nikotin *níkotín*
 Nimbus *nímbus*
 nimmer *nímor*
 nippen *nípon*
 Nippes *nípoſ*
 Nippachen *níp-fáčon*
 nirgends *nírgonds*
 Nirwana *nírwána*
 Nische *níše* 46
 Niss (Nisse) *níſ (nís)*
 nisten *níſton*
 Nitrat *nítrát*
 Nitroglycerin *nítró-glütsorín*
 Niveau *níco*
 nivellieren *nívelíron*
 Nivose *nírcóf*
 Nix *níks*
 nobel *nobol*
 nobile *nóbile*
 nobilitieren *nobilítíron*
 Noblesse *noblésa*
 noch *noch*
 Nocke *noko*
 nolens volens *nólens*
wólens 45
 Nolimetangere *nolíme-tággors*
 Nomade *nómáds*
 Nomen *nómen* 44
 Nomenklatur *nómen-klatár*
 Nominalwert *nóminal-wert*
 Nominativ *nóminalif*
 nominell *nóminal*
 nominieren *nómínen*
 non, ital. (non tanto)
non (non tánto)
 nonchalant *nóšalá*
 Nona *nóna*
 Nonchalance *nóšalás*

None <i>nono</i>	Null <i>null</i>	obligieren <i>obligíron</i>
Nonkonformist <i>non-konformist</i>	Nullität <i>nulítät</i>	Obligo <i>óbligg</i>
Nonne <i>nono</i>	Numerale <i>numérále</i>	obliquer Kasus <i>oblíkuor</i>
Nonpareille <i>nô-paréll(j)</i>	numerieren <i>numéríron</i>	<i>káfus</i>
Nonplusultra <i>non-plus-ultra</i>	Numerus <i>númerus</i>	oblong <i>op-lón</i>
Nonsens <i>nónsens</i> 45	Numismatik <i>númís-mátik</i>	Obmann <i>óp-man</i>
Noppe <i>nops</i>	Nummer <i>numör</i>	Oboe <i>oboo</i> 49
Nord <i>nord</i>	nun <i>nán</i>	Obolus <i>óbolus</i>
nördlich <i>nördlich</i>	Nuntiatur <i>nuntsiatúr</i>	Obrigkeit <i>óbríghkaet</i>
nörgeln <i>nörgeln</i>	Nuntius <i>nántsíus</i>	Observanz <i>op-sérwánts</i>
Norm <i>norm</i>	nuptial <i>nuptsiál</i>	Observatorium <i>op-sír-watórium</i>
normal <i>normál</i>	nur <i>när</i>	Obsidian <i>opfídján</i>
normieren <i>normíron</i>	Nuss <i>nus</i>	obsiegen <i>óp-fígan</i>
Norne <i>nornø</i>	Nüster <i>nüster</i> 55	obskur <i>opskür</i>
Nössel <i>nössel</i> 51	Nute <i>nuto</i>	Obskurant <i>opskuránt</i>
Nostalgie <i>nostalgí</i>	nutschen <i>nütson</i>	obsolet <i>op-folét</i>
Nostrifikation <i>nostrí-fikátsjón</i>	Nutzen <i>nutsón</i>	Obst <i>óbst</i> 48, 80
Not <i>nöt</i>	nützen <i>nütsón</i>	Obstetrik <i>opstétrík</i>
Nota <i>nóta</i>	nützlich <i>nütslich</i>	obstinat <i>opstjnádt</i>
Notabeln <i>notábeln</i>	Nymphäum <i>nümpháum</i>	Obstruktion <i>opstruk-tsión</i>
Notabene <i>nötabéne</i>	Nymphe <i>nümfö</i>	obszön <i>opstsón</i> 51
Notar <i>notár</i>		obwalten <i>óperalton</i>
Notariat <i>notariát</i>	o = o	obwohl <i>opiról</i>
Notation <i>notatsjón</i>	Oase <i>óájs</i>	Oechi <i>ókj</i>
Notdurft <i>nötdurft</i>	ob op 32, 33, 48, 79	Ochlokratie <i>óchlokratí</i> 72
notieren <i>nötn</i>	Obacht <i>óbach</i> 48	Ochs(e) <i>oks</i> (<i>oksa</i>)
notifizieren <i>nötfitsjón</i>	Obdach <i>óp-dach</i>	Ocker <i>ókor</i>
nötig <i>nötičh</i>	Obduktion <i>op-duktsjón</i>	Oculi <i>ókulj</i>
nötigen <i>nötiġn</i>	obduzieren <i>op-dýtsjón</i>	Odaliske <i>ódalísko</i>
Notiz <i>notíls</i> 47	Obedienz <i>obediénts</i>	Oddfellow <i>ód-félo</i>
notorisch <i>nötöríš</i>	Obelisk <i>obelísk</i>	Ode <i>ódo</i>
Nottaufe <i>nötl-taofs</i> (76)	oben <i>óban</i>	öde <i>öds</i> 51
Notturno <i>notérnø</i>	Oberin <i>óbsrin</i>	Odem <i>ódom</i>
notwendig <i>nötnrendlich</i>	Oberlandesgericht <i>óbor-lándos-gerícht</i>	Ödem <i>ódém</i>
Nougat <i>nágat</i>	Oberleutnant <i>óborlöjt-nant</i>	Odeon <i>ódeón</i>
Nouveau <i>nágroté</i>	Obers <i>óbors</i>	oder <i>ödsr</i>
Nova <i>nówa</i>	Oberst <i>óborst</i>	Odermennig <i>óðerménig</i>
Novelle <i>nórvél</i>	Oberstleutnant <i>óborst-löjtñant</i>	Odeur <i>óðór</i>
novellistisch <i>növelistíš</i>	obgenannt <i>óp-génannt</i>	odiös <i>ódiós</i>
November <i>növémber</i> 65	obgleich <i>op-gléch</i>	Odium <i>ódiúm</i>
Novität <i>nörität</i>	Obhut <i>óp-hut</i>	Odol <i>ódól</i>
Novize <i>nörltsø</i>	obig <i>óbích</i>	Odontine <i>ódontína</i>
Novum <i>nórum</i>	Objekt <i>opjékt</i>	oeuvre <i>órr</i>
Nu <i>ní</i> 52	objektiv <i>opjéktíf</i>	Ofen <i>óføn</i>
Nuance <i>nüáns(e)</i>	Oblate <i>óblato</i> 79	offen <i>ófon</i>
nuancieren <i>nüástjón</i>	obliegen <i>op-lígen</i>	offenbar <i>ófónbar</i>
nüchtern <i>nüchtorn</i> 55	obligat <i>óbligát</i>	offenkundig <i>ófónkündich</i>
Nücke <i>náks</i>	Obligation <i>obligátsjón</i>	offensiv <i>ófénſív</i>
Nudel <i>nudol</i>		öffentlich <i>ófón-tlich</i>
Nudität <i>nüdítät</i>		offerieren <i>óferíron</i>
Nuklein <i>nuklein</i>		Offerte <i>óférts</i>
		Offertorium <i>ófértórium</i>

offiziell <i>ofitsjét</i>
Offizier <i>ofitsér</i> 45
Offizin <i>ofitsín</i>
Offizium <i>ofitsiūm</i>
offiziös <i>ofitsjös</i>
öffnen <i>öfnun</i>
oft <i>oft</i>
ofters <i>oftsrs</i>
Oger <i>ögör</i>
ogival <i>ögirál</i>
Oheim <i>öhaem</i>
Ohm <i>öm</i>
Ohmet <i>omot</i>
ohne <i>öns</i>
Ohnmacht <i>ónnacht</i>
oho <i>öho</i> 48
Ohr <i>ör</i>
Ohrfeige <i>örfaegs</i>
Ohrring <i>ör-rin</i>
Okarina <i>ökarína</i>
Okkasion <i>okfíón</i>
okkasionell <i>okfíjónél</i>
Okkultismus <i>ókultísmus</i>
Okkupation <i>ókupatjón</i>
okkupieren <i>ókupíron</i>
Ökonom <i>ökonom</i>
ökonomisch <i>ökonomíš</i>
Oktader <i>óktáder</i>
Oktant <i>óktánt</i>
Oktav, -e <i>óktáf</i> , <i>óktáv</i>
Oktett <i>óktét</i>
Oktober <i>óktóber</i>
Oktogon <i>óktogón</i>
Oktroi <i>óktroa</i>
Okular <i>ókulár</i>
Okularinspektion <i>óku-lár-inspektsjón</i>
Okuli <i>ókulj</i>
okulieren <i>ókulíron</i>
ökumenisch <i>ókuménis</i>
Okzident <i>óktsident</i>
Öl <i>öl</i> 51
Oleander <i>óleinđor</i>
Oleinum <i>óleinum</i>
Oligarchie <i>oligárchi</i>
oligarchisch <i>oligárchijs</i>
Olims Zeiten <i>ólims-tsaetón</i>
Olive <i>ólíva</i>
Olivette <i>ólívréto</i>
Olla podrida <i>ólu podrídó</i>
Ölung <i>ólum</i>
Omega <i>ómega</i>

Omelette <i>omslét</i>
Omen <i>Ómina</i> <i>ómén</i>
^{ómina}
ominös <i>omjnöös</i>
Omnibus (Omnibusse) <i>ómniibus</i> (<i>ómniibuso</i>)
omnipotent <i>ómniapotént</i>
Onanie <i>ónaní</i>
onanieren <i>ónaníron</i>
Önanth <i>ónanít</i>
on dit <i>ó di</i>
ondulieren (lat.) <i>ondu-líron</i> , (franz.) <i>ódüllíron</i>
Onkel <i>óngkol</i>
Önologie <i>ónnologi</i>
Onomastikon <i>ónnomásti-kon</i>
onomatopoetisch <i>óny-matopóetiš</i>
ontologisch <i>ontológiš</i>
Onus (Onera) <i>ónus</i> (<i>ónra</i>)
Onyx <i>ónüks</i>
Oolith <i>ólfít</i>
Oologie <i>ólogij</i>
Opal <i>ópal</i>
Opanke <i>ópáks</i>
Opazität <i>ópatsítät</i>
Oper, Opera, Óperette <i>ópar</i> , <i>ópera</i> , <i>óparéta</i>
Operateur <i>óparatör</i>
Operation <i>óparatsjón</i>
operativ <i>óparatíf</i>
operieren <i>óparíron</i>
Opfer <i>ópför</i>
Ophit <i>óft</i>
Ophthalmiater <i>óftalmi-játor</i>
Ophthalmologie <i>óftal-mologj</i>
Opiat <i>ópiát</i>
Opium <i>ópium</i>
Opodeldok <i>ópodeldok</i> 49
Opossum <i>óposum</i>
Opponent <i>óponent</i>
opponieren <i>óponíron</i>
Opposition <i>ópoñíón</i>
opportum <i>óportum</i>
Opportunist <i>óportunist</i>
Optativ <i>óptatif</i>
optieren <i>óptíron</i>
Optik, -er <i>óptik</i> , -or 50
optima forma <i>óptima fórmá</i>
Optimaten <i>óptimáten</i>
Optimismus <i>óptimísmus</i>
Option <i>óptsjón</i>
optisch <i>óptis</i>
opulent <i>ópulént</i>
Opus Pl. <i>Ópera</i> <i>ópus</i> <i>Pl.</i> <i>ópura</i>
Ör <i>ör</i>
Orakel <i>órákol</i>
oral <i>óral</i>
Orale <i>órále</i>
Orange <i>óráange</i>
Orangerie <i>órážerí</i>
Orang-Utang <i>óraž-útan</i>
Oratio (obliqua) <i>órátsjó</i> (<i>óblíkra</i>)
oratorisch <i>oratóriš</i>
Oratorium <i>oratórium</i>
Orbe <i>orbis</i>
Orbis pictus <i>órbis pik-tus</i>
Orchester <i>orkéstör</i> 73
Orchestik <i>óréhéstik</i>
orchestrieren <i>órkestríron</i>
Orchestra <i>órchéstra</i>
orchestral <i>órkestrál</i>
Orchestrion <i>órkéstrion</i>
Orchideen <i>órchidé(o)n</i>
Orchis <i>órdís</i>
Ordal <i>ordál</i>
Orden <i>ordón</i>
ordentlich <i>órdentlich</i>
Order <i>ordor</i>
Ordinalia <i>órdinalia</i>
ordinär <i>ordíñár</i>
Ordinariat <i>órdináriát</i>
Ordinarium <i>órdinárium</i>
Ordinarius <i>órdinárius</i>
Ordination <i>órdinácijsón</i>
ordinieren <i>órdiníron</i>
ordnen <i>ordnón</i>
Ordnung <i>órdnung</i> 79
Ordonnanz <i>ordónánts</i>
Ordre de bataille <i>ordor do batál'jo</i>
Oreade <i>óreads</i>
Orfe <i>órfó</i>
Organ <i>orgán</i>
Organisation <i>organiza-tjón</i>
organisch <i>orgánis</i>
organisieren <i>organízron</i>
Organismus <i>organísmus</i>
Organist <i>organist</i>

Organon <i>órganon</i>	Otalgie <i>otalgē</i>	paille <i>pal'jē</i>
Orgel <i>orgel</i>	Otiatrie <i>otiatrē</i>	Pain <i>pē</i>
Orgie <i>órgia</i>	Ottaverime <i>otäverimē</i>	Pair <i>pér</i> ; au pair <i>o pär</i>
Orient <i>óriēnt</i>	Otter <i>otər</i>	Pairie <i>péri</i>
orientalisch <i>órientális</i>	Ottomane <i>otománo</i>	Paket <i>paké</i>
orientieren <i>órientirən</i>	Oubliette <i>ubliétt(s)</i>	Pakt <i>pakt</i>
Oriflamme <i>óriflamo</i>	outrieren <i>utrīrn</i>	Paladin <i>paladín</i>
original <i>óriginál</i>	Outsider <i>útsaídər</i>	Palais <i>palā</i>
originär <i>óriginár</i>	Ouvertüre <i>úvertúra</i>	paläographisch <i>pälä- ogräfis</i>
originell <i>óriginél</i>	Ouvrier <i>úvrié</i> 45	Paläontologie <i>päläontö- logi</i>
Orkan <i>orkán</i>	oval <i>ovál</i>	paläozoisch <i>päläotsóis</i>
Orlog <i>órlög</i>	Ovarium <i>ovárium</i>	Palast <i>palást</i>
Ornament <i>ornamént</i>	Ovation <i>úrvatión</i>	Palästra <i>paléstra</i>
Ornamentik <i>ornaméntik</i>	Oxalsäure <i>oksálsojørə</i>	palatal <i>palatál</i>
Ornat <i>ornát</i>	Oxhoft <i>ókshofft</i>	Palatin(a) <i>palatín(a)</i>
Ornithologe <i>órnitólög</i>	Oxtailsoup <i>óks-tél-súp</i>	Palazzo <i>palátsq</i>
Orognosie <i>órgnosi</i>	Oxyd <i>oksíd</i>	Palaver <i>palárror</i>
Orographie <i>órografí</i>	oxydieren <i>oksüdírn</i>	Pale Ale <i>pæl el</i>
Ort <i>ort</i>	Oxydul <i>oksüdül</i> 54	Paletot <i>páleto</i> 38
Ortband <i>órtband</i>	Oxygen <i>oksýgen</i>	Palette <i>paléto</i>
orthodox <i>ortodox</i> 50	Oxymoron <i>oksümörön</i>	Palimpsest <i>palimpésst</i>
Orthoepie <i>orto-épí</i>	Oxytonon <i>oksütónon</i>	Palindrom <i>palindróm</i>
Orthoepik <i>orto-épík</i>	Ozean <i>ótséán</i>	Palinodie <i>palinodí</i>
orthoepisch <i>orto-épis</i>	Ozon <i>otsón</i>	Palisade <i>palisáðs</i>
Orthographie <i>ortografi</i>		Palladium <i>pälädíum</i>
orthographisch <i>ortografi- fis</i>	P	Pallasch <i>pálaš</i>
Orthopäde <i>ortopád</i>	p = pe	Palliativ <i>páljatív</i>
Orthopädie <i>ortopádd</i>	Pään <i>päänn</i>	Pallium <i>páljum</i>
örtlich <i>órtlich</i>	Paar <i>par</i> 36, 79	Pall-Mall <i>pál-mál</i>
Ortolan <i>ortolán</i>	Pace <i>pés</i>	Palma <i>pálma</i>
Ortschaft <i>órtshaft</i>	Pacemaker <i>pésmékör</i>	Palmarum <i>palmárum</i>
Ortscheit <i>órtsaet</i>	Pacht <i>pachť</i>	Palme <i>pálma</i>
Oryktognosie <i>órikto- gnosi</i>	Pächter <i>péčtor</i>	Palmitin <i>palmitín</i>
Öse <i>ósp</i>	Pachydermen <i>pachü dérmon</i>	Palmsonntag <i>palm- föntag</i>
Oskulation <i>oskulátsjón</i>	Pacific <i>pásifik</i>	Pampas (Pl.) <i>pámpas</i>
Osmium <i>ósmijum</i>	pacifizieren s. paz . . .	Pamphlet <i>pamfét</i>
Osmose <i>osmósó</i>	Pack <i>pak</i>	Pan(slawinus) <i>pán- (slawísmus)</i>
Ösophagus <i>ósfófagus</i>	packen <i>pakon</i>	Panashee <i>panáše</i>
Ost, -en <i>ost, -en</i> 48	Pädagog <i>pádagóg</i> 49	Panazee <i>pánzé</i>
ostensiv <i>ostenſíf</i>	Pädagogik <i>pádagógik</i>	Pandekten <i>pandékton</i>
Ostentation <i>óstentátsjón</i>	Padde <i>pado</i>	Pandur <i>pandúr</i>
ostentativ <i>óstentátf</i>	paddeln <i>padoln</i>	Panel <i>panél</i>
Osteologie <i>ósteologí</i>	Paddock <i>pádok</i>	Panegyrikus <i>panegýrikus</i>
Osteria <i>ósteria</i>	Páderast <i>pádrást</i>	panegyrisch <i>panegýris</i>
Osterie <i>ósteri</i>	Páderast <i>pádrást</i>	Panier <i>panír</i>
Ostern <i>óstern</i> 48	Pádiater <i>pádiátor</i>	panieren <i>panírən</i>
ostinato <i>ostináto</i>	Pádiatric <i>pádiátri</i>	Panik <i>pánik</i>
östlich <i>óstlich</i> 51	Padischah <i>pádý-sá</i>	Panisbrief <i>panísbríf</i>
Ostrazismus <i>ostrátsis- mus</i>	Page <i>páj</i>	panischer Schreck <i>pánišor šrek</i>
Oszillation <i>ostsilátsjón</i>	Pagina <i>página</i>	
oszillieren <i>ostsilírn</i>	paginieren <i>págíñron</i>	
	Pagode <i>págód</i>	

Pankreas *pánkreas*
 Panoptikum *panóptikum*
 Panorama *panoráma*
 pan(t)schen *pan(t)šon*
 Pansen *pánson*
 Pantalon(s) *pátalón(s)*
 Pantheismus *panteísmus*
 Pantheist *panteíst*
 Pantheon *panteón*
 Panther *pantor*
 Panthere *pantér*
 Pantine *pantíne*
 Pantoffel *pantóföl*
 Pantomime *pantomíma*
 Pantry *pántri*
 Pänultima *pánultíma*
 Panzer *pantsor*
 Pãon *pán*
 Päonié *pánónj*
 Papa *pápá*
 papabile *papábile*
 Papagei *papagáe*
 Papaverazeen *papaverázem*
 Papeterie *papátor*
 Papier *papír* 38
 Papiermaché *papié-máše*
 Papilionazeen *papiliognásé(j)n*
 Papille *papílo*
 Papillon *páplí(j)ó*
 Papillote *páplí(j)óto*
 Papinscher Topf *pápesor-topf*
 Papismus *papísmus*
 Pappe *páps*
 Pappel *pápol*
 pappeln *pápoln*
 päppeln *pépoln*
 Pappus *pápus*
 Paprika *pápríka*
 Papst *pápst* 37
 Papua *pápua*
 Papyrus *pápárus*
 Para *pára*
 Parabase *parabájs*
 Parabel *parábel*
 parabolisch *parabólis*
 Parade *parád*
 paradieren *paradíron*
 Paradies *paradíls*

Paradigma *paradíma*
 47
 paradox *paradóks*
 Paradoxon *parádokson*
 Paraffin *parafín*
 Paragraph *paragráf*
 Paralipomena *paralípómona*
 Parallaxe *paraláks*
 parallel *paralel* 44
 Parallelepipedon *pára-lépípedon*
 Parallelogramm *pára-légrám*
 Paralyse, Paralysis *parálízis, parálízis*
 paralytisch *parálítis*
 Parament(e) *para-mént(j)*
 Paramythie *paramítl*
 paränetisch *paránétis*
 Paraphasie *parafázi*
 Paraphrase *paráfrázs*
 Parapluie *paraplú* 55
 Parasange *parasánjo*
 Parasit *parasít*
 Parasol *parasol*
 parat *parát*
 parataktisch *parataktis*
 Parataxe *paratáks*
 Paravent *parará*
 parbleu *parbló*
 Pardel, Pader *pardol, pardor*
 Pardon *pardó*
 Parentation *parenta-tíson*
 Parenthese *parentézs*
 Parere *paréré*
 Parerga *parérja*
 par excellence *par exelláns*
 parforce *parfórs*
 Parfum *parfó* 30, 52
 Parfümerie *parfíumor* 52
 parfümieren *parfíuml-von* 30
 pari (al pari) *pári (al pári)*
 Paria *pária*
 parieren *paríron*
 pari passu *pári pásu*
 Parisienne *paríssien(j)*

Parität, -isch *parítät, -iš*
 Park *park*
 Parkett *parkét* 45
 Parlament *parlament*
 Parlamentär *parlemen-tár*
 parlamentarisch *parla-mentáris*
 parlamentieren *parla-mentíron*
 parlando *parlando*
 parlieren *parlíron*
 Parmäne *parmáns*
 Parmesankäse *parme-sánkás*
 Parnass *parnás*
 Parochialkirche *paro-chiál(kiréja)*
 Parochie *parochi*
 Parodie *parodi*
 Parole *paróls* 4P
 Parole d'honneur *parol donðr*
 Paroli (bieten) *párolj* (*bíton*)
 Parömie *parömi*
 Parotitis *paröltis*
 Paroxysmus *paroksüs-mus*
 Parrain *paré*
 Parrizida *parítsida*
 Part *part*
 Partei *parté*
 Parteké *partéks*
 Parterre *partár*
 Parthenogenese *-gene-sis párténogénesis* *-gé-ne-sis*
 partial *partsjál*
 Partie *partí*
 partiell *partsíel*
 Partikel *partíkel*
 Partikularismus *partí-kularismus*
 Partikulier *partíkulijé* 45
 Partisan *partífan*
 Partisane *partíjáns*
 partitiv *partítlif*
 Partitur *partítlár*
 Partizip(ium) *partí-tslp(jum)*
 partizipieren *pártítsjí-píron*
 Partner *partner*

partout partú 54	patentieren patentírən	pazifizieren patsifi- tsírən
Parvenu parvənū 55	Pater Pl. Patres pátər pátres	Pech pečh
Parze partsə	Paternität paternítāt	Pedal pédál
Parzelle partsélo	Paternoster páternóster	Pedant pedánt
parzellieren partselírən	pathétique patétič	Pedell pédél
Pas pa	pathetisch patétiš	Pedigree pédigrí
Pasch paš	Pathologie patológič	Pedikure pédikúr
Pascha páša 38	pathologisch patológiš	Peer pér
Paschalik pášalik	Pathos páťos	Peerage pírēdž
paschen pašen	Patience pasiáš	Pegel pégol
pascholl pašol	Patient patsiént	Peignoir pen'joár
Paspel paspol	Patina pátiňa	peilen paglón
paspelieren paspolírən	patinieren patinírən	Pein paen
Pasquill paskvíl 47	Patisserie patisorič	peinigen pánejígon
Pasquillant paskurilánt	Patois páťoia	peinlich pánejlíčh
Pasquinade paskuínádə	Patriarch patriáréh	Peitsche paetša
Pass pas	Patrimonium patri- mónijum	Pekesche pekésš
passabel pasábol	Patriot patriót	Pekkotee péko-té
Passage pasážo	Patriistik patrístik	Pektin pektin
Passagier pasážir	Patrizie patrlsč	Pektorale pektorálę
Passahfest páša-fest	Patrizier patrlsčir	pekuniär pekuniár
Passant pasánt	Patron patrón	pekzierem pektsírən
Passatwind pasátuvind	Patronat patronát	pelemele pál-mál
Passavant pasavá	Patrone patróna	Pelargonie pélargónij
passen pašen	Patronymikum patro- númíkum	Pelerine peloríno
Passepartout paspartú	Patrouille patrúl'(j)ə 54	Pelikan pélikán
passieren pašírən	Patrozinium patro- tsínjum	Pelle pelo
passim pásim	Patsche patšo	pellen pelon
Passion pasión, con passione (ital.) con pasíónę	patschen patšon	Peloton peļotō
passionato pasionáto	Patschuli pátschuli	Pelz pelts
Passiv passiv pasť	Patte pato	Penaten penáton
Passiva pasívca	patzig pátsiéčh	Penchant pášá
Passivität pásiúrität	Paukant pápkánt	Pendant pátád
Passus pásus	Pauke pápkə	Pendel pendel
Pasta, Paste pásta, pásto	pauken pápkon	Pendüle pátulás
Pastelfarbe pastélfarbs 34, 38	Pauper Pl. -es páoper Pl. páoperes	penetrant penétránt
Pastete pastéto	Pauperismus paoperis- mus	penibel peníbel
Pastille pastílo	Panpertät paopertät	peninsularisch penin- syláriš
Pastinak pástínak	Pausbacke páqšbako	Pennal penál
Pastor pástor u. pastór	Pauschalsumme paqšál- sumo	Penne pena
Pl. pastórən; pástorín und pastórin 50, 90	Pause paqš	Penny Pl. Pence péní pens
pastoral pastórál	pausen paqšon	Penny-a-liner péní-o- laenor
Pastorale pastórále	pausieren paqšírən	pensee pásé
Pastorat, Pastorei pastórát, pastóráę	pauvre pôvř	Pension pásión und pensión 50
pastos pastós	Pavian pávian	Pensionär pásiónár und pensiónár
Pate páťo 32, 75, 76	Pavillon pávıl'(j)ə	Pensionat pásiónát und pensiónát
Patella patéla		
Patene paténa		
Patent patent patént		

pensionieren <i>pāsiōnērōn</i>	Permutation <i>permūtāsiōn</i>	Petitum <i>pētītūm</i>
und <i>pēnſiōnērōn</i>	per nefas <i>per nēfas</i>	Petrefakt <i>pētrefākt</i>
Pensum <i>pēnſum</i>	perničiós <i>perničiōs</i>	petrifizieren <i>pētri-</i>
Pentagramm <i>pentagráum</i>	perorierien <i>per-orērōn</i>	<i>fītsērōn</i>
Pentameter <i>pentámetōr</i>	per pedes apostolorum	Petrographie <i>pētrografi</i>
Pentateuch <i>pentatōjēch</i>	<i>per pēdēs apostolōrum</i>	Petroleum <i>pētrolēum</i>
Pentathlon <i>pent-ātlon</i>	Perpendikel <i>perpendikōl</i>	Petroleur <i>pētrolōr</i>
Pepin <i>pepē</i>	perpendikular <i>perpen-</i>	Petroleuse <i>pētrolōs</i>
Pepiniere <i>pepiñjārō</i>	<i>dikylār</i>	Petschaft <i>pētšāft</i>
Peplos <i>pēplos</i>	perpetuell <i>perpetuēl</i>	petto <i>pētō</i>
Pepsin <i>pepsīn</i>	perpetuierlich <i>perpe-</i>	Petunie <i>pētūnijs</i>
Pepton <i>peptōn</i>	<i>tūrlīch</i>	Petz <i>pets</i>
per <i>per</i>	perpetuum mobile	petzen <i>pētson</i>
Percheron <i>persōrō</i>	<i>perpētūm móbile</i>	peu à peu <i>pō a pō</i>
perceat <i>perēat</i> , <i>pērēat</i>	perplex <i>perplēks</i>	Pezzo <i>pētso</i>
peremtorisch <i>peremtōrijs</i>	Perruquier <i>periūkijē</i> 45	Pfad <i>pfađ</i>
perennieren <i>pērenērōn</i>	per se <i>per sē</i>	Pfaffe <i>pfađo</i>
Pères nobles <i>pār nōbl</i>	Persemming <i>perfēnijs</i>	Pfahl <i>pfał</i> 64, 79, 80
Perfekt(un) <i>perfektūm</i>)	Perseveranz <i>perfēre-</i>	Pfalz <i>pfałts</i>
Perfektion <i>perfektiōn</i>	<i>rānts</i>	Pfand <i>pfañd</i> 81
perfid <i>perfid</i>	Persilflage <i>persiſtājō</i>	pfänden <i>pfañdon</i>
Perfidie <i>perfidi</i>	persiflieren <i>persiſtērōn</i>	Pfanne <i>pfańs</i>
perforieren <i>perfōrōn</i>	Person <i>perſōn</i> 67	Pfannkuchen <i>pfań-</i>
Pergament <i>pergamēnt</i>	Personal <i>perſōnāl</i>	<i>kūchōn</i>
Pergola <i>pērgola</i>	personell <i>perſōnēl</i>	Pfarrer <i>pfar̄r</i>
perhorreszieren <i>per-</i>	personalisieren <i>perſoni-</i>	Pfau <i>pfağ</i>
<i>hōres-tsērōn</i>	<i>fītsērōn</i>	Pfebe <i>pfebs</i>
Peri <i>pēri</i>	persönlich <i>perſōnlich</i>	Pfeffer <i>pfeſſor</i>
Perieget <i>periegēt</i>	Perspektiv, -e <i>perspektīf</i> ,	Pfefferminz(e) <i>pfeſſor-</i>
Perihelium <i>perihéliūm</i>	<i>perspektīva</i>	<i>mīnts(s)</i>
Perikarditis <i>perikardītis</i>	persuadieren <i>perſu-</i>	Pfeife <i>pfaefs</i> 21
Perikope <i>perikōpo</i>	<i>adīrōn</i>	pfeifen (pffff) <i>pfaueſon</i>
Periode <i>periōdō</i>	Pertinenz <i>pertiñēnts</i>	(pffff)
Periöke <i>periōkē</i>	Perücke <i>periūkē</i>	Pfeil <i>pfael</i>
Peripatetiker <i>peri-</i>	pervers <i>perirērs</i>	Pfeiler <i>pfael̄or</i>
<i>patētikor</i>	Pesel <i>pēſol</i>	Pfennig <i>pfeńiçh</i>
Peripetie <i>periþētē</i>	Peseta <i>peſéta</i>	Pferch <i>pferč</i> 71
Peripherie <i>periþērēt</i>	Pessimismus <i>pesimis-</i>	Pferd <i>pferd</i> 32, 43, 79
peripherisch <i>periþērijs</i>	<i>mīs</i>	Pfiesel <i>pfiſl</i>
periskopisch <i>periskōpijs</i>	Pessimist <i>pesimist</i>	Pfiff <i>pfiſ</i>
Peristył, Peristylon	Pest <i>pest</i>	Pfifferling <i>pfiſſorlin</i>
<i>perīstūl, perīſtījōn</i> 56	Pestilenz <i>pestilēnts</i>	piffig <i>pfiſſich</i>
Perkussion <i>perkuſiōn</i>	pestilenzialisch <i>pesti-</i>	Pfingsten <i>pfiſtōn</i>
perkutieren <i>perkuṭērōn</i>	<i>lēntsiālis</i>	Pfirsich <i>pfiſčich</i>
Perle <i>perla</i>	Petarde <i>petārdō</i>	Pfister <i>pfiſtor</i>
Perlmutter <i>perlmutor</i>	Petent <i>peťent</i>	Pflanze <i>pflants</i>
Perlschnur <i>pērlšnur</i>	Peternäñchen <i>pētar-</i>	pflanzen <i>pflants</i>
perlustrieren <i>per-lus-</i>	<i>nēnčhōn</i>	Pflaster <i>pflastor</i>
<i>trōn</i>	Petersilie <i>peťorſūlē</i> 74	Pflaume <i>pflāumō</i>
permanent <i>permanēnt</i>	Petit <i>potti</i>	Pflege <i>pflēgō</i>
Permiss <i>permīs</i>	Petition <i>pētītōn</i>	pflegen (pflög, gepflogen,
Permission <i>permisiōn</i>	Petitmaître <i>pētītīmātr̄</i>	pflegte) <i>pflēgen</i> (<i>pflög</i> ,
permittieren <i>permittērōn</i>		<i>gopflögōn, pflegētō</i>) 41
		Pflicht <i>pflīcht</i>

Pflock <i>pflök</i>	Philatelist <i>filatelist</i>	physiognomisch <i>füñg-nōmīs</i>
pflöcken <i>pflökən</i>	philharmonisch <i>fil-harmóniš</i>	Physiologie <i>fisiología</i>
pflücken <i>pflükən</i>	Philhellene <i>filheléno</i>	physisch <i>físic</i>
Pflug <i>pflüg</i>	Philippika <i>filipika</i>	Phytotomie <i>fitotomí</i>
pflügen <i>pflügen</i>	Philister <i>filistör</i>	piacere (a. p.) <i>piatsérē</i>
Pflugschar <i>pflüg-sär</i>	Philisterium <i>filistérium</i>	piangendo <i>piandéndo</i>
Pforte <i>pforta</i>	philiströs <i>filiströs</i>	Pianino <i>pianino</i>
Pfortner <i>pfortnér</i>	Philologie <i>filologí</i>	pianissimo <i>pianísimo</i>
Pfosten <i>poston</i>	Philomele (a) <i>filoméla</i>	Piano <i>piano</i>
Pfote <i>póta</i>	Philosemit <i>filosemit</i>	Pianoforte <i>pianofórtē</i>
Pfriem(en) <i>pfrím(en)</i>	Philosoph <i>filosóf</i>	Piarist <i>piarist</i>
Pfropf <i>pfröpf</i>	Philosophie <i>filosofí</i>	Piaster <i>piáster</i>
pfröpfen <i>pfröpfən</i>	Phimose <i>simóf</i>	Piazza <i>pátsa</i>
Pfründe <i>pfründə</i>	Phiole <i>fióla</i>	picheln <i>piéchln</i>
Pfuhl <i>pülf</i>	Phlegma <i>flégma</i> 44, 63	pichen <i>piéchén</i>
Pfühl <i>pülf</i>	phlegmatisch <i>flegmátiš</i>	Pickel <i>pikol</i>
Pfund <i>pfund</i>	phlogistisch <i>flogistiš</i>	Pickelhaube <i>píkálhaubo</i>
pfuschen <i>pfüßen</i>	Phlox <i>flops</i>	Pickelhering <i>píkálherin</i>
Pfütze <i>pfütze</i>	Phonetik <i>fonétik</i> 47	picken <i>píkan</i>
Phaeton <i>faetón</i>	phonetisch <i>fonétis</i>	Pickles <i>píkels</i>
Phalanx <i>fálanjs</i> , Plur. <i>fálanžen</i> 62	Phönix <i>fóniks</i>	Pieknik <i>pánik</i>
phallisch <i>fúliš</i>	Phonogramm <i>fonográf</i>	Pièce <i>piás(o)</i>
Phallus <i>fáluš</i>	Phorminx <i>fórmink</i>	Pièce de résistance <i>piás do resistáš</i>
Phanerogamen <i>fánero-gámen</i>	Phosphat <i>fósfat</i>	Piedestal <i>píedestál</i>
Phänomen Pl. -e <i>fánomén</i> Pl. <i>fáno-ména</i> 90	Phosphor <i>fósfor</i> 49	Pier <i>pír</i>
phänomenal <i>fáno-ménał</i> 38	phosphoreszieren <i>fós-fóres-tsíron</i>	Pietà <i>pietá</i>
Phänomenon Pl. -na <i>fáno-ménon</i> Pl. <i>fáno-mena</i>	Photochemie <i>fotochémia</i>	Pietas <i>pietas</i>
Phantasie <i>fantázi</i>	Photograph, -ie <i>fotograf, fotografi</i> 49, 64	Pietät <i>pietát</i>
Phantasma <i>fantásma</i>	Photogravüre <i>fotogravrávra</i>	Pietismus <i>pietismus</i>
Phantast <i>fantást</i>	Phototypie <i>fototíp</i>	pietistisch <i>pietistiš</i>
Phantom <i>fantóm</i>	Phrase <i>fráza</i>	Pigment <i>pígment</i> 63
Parisisäer <i>fárisáør</i>	Phraseologie <i>fráseología</i>	Pignole (Pinole), <i>pín'(j)ólo</i> (<i>pínjólo</i>)
Pharmakognosie <i>fármakognóſt</i>	Phraseur <i>frásor</i>	Pik <i>pík</i>
Pharmakologie <i>fármakológi</i>	phrasieren <i>frásíron</i>	pikant <i>píkánt</i>
Pharmakopöe <i>fármakopó</i>	phrenetisch <i>frenétiš</i>	Pikanterie <i>píkantori</i>
Pharzeut <i>farmátsöt</i>	Phrenologie <i>frenológi</i>	Pikee <i>píké</i>
Pharmazie <i>farmátsi</i>	Phthalsäure <i>ftálsojro</i>	Pikett <i>píkét</i>
Pharo (Pharao) <i>fáro</i> (<i>fáraq</i>) 49	Phthise, -is <i>ftíša</i> <i>ftíšis</i>	pikfein <i>píkfaen</i>
Pharynx <i>fáriňks</i>	Phyle <i>fíle</i>	pikiert <i>píkirt</i>
Phase <i>fáza</i>	Phylloxera <i>fílokséra</i>	Pikkolo <i>píkolo</i>
Phenazetin <i>fenatsetín</i>	Physharmonika <i>fíus-harmónika</i>	Pikör (Piqueur) <i>píkör</i>
Phiale <i>fála</i>	Physik <i>fízik</i>	Pikrinsäure <i>píkrínsójro</i>
Philanthrop <i>fílantróp</i>	Physiker <i>fízikor</i>	Pilar <i>pílár</i>
Philatelie <i>filateli</i>	Physikum <i>fízikum</i>	Pilaster <i>píláster</i>
	Physiognom <i>físiognóm</i>	Pilau (Pilaw) <i>pílaq</i>
	Physiognomik <i>físiognó-mik</i>	Pilger <i>pílgör</i>
		Pilgrim <i>pílgrím</i> 47
		Pille <i>pílos</i>
		Pilot <i>pílot</i>
		Pilz <i>pílt</i>
		Piment <i>píment</i>

Pimpinelle <i>pimpinélo</i>	Plane <i>plane</i> (<i>plánwagen</i>)	Pleura <i>plööra</i>
Pinakothek <i>pínakotéh</i>	planen <i>planən</i>	Pleureuse <i>plöröfs</i>
Pinasse <i>pínáss</i>	Planet <i>planet</i>	Pleuritis <i>plörüts</i>
Pincenez <i>pés(t)o)né</i>	Planetarium <i>plane-</i> <i>tárjum</i>	pliieren <i>plíirón</i>
Pincette <i>pés(t)o</i>	planieren <i>planírón</i>	Pli <i>pli</i>
Pinguin <i>píngyín</i>	Planimetrie <i>planímetri</i>	Plinse <i>plíns</i>
Pinne <i>píns</i>	Planke <i>plankó</i>	Plinthe <i>plintó</i>
Pinscher <i>pinšor</i>	plänkeln <i>plenkstn</i>	Pliozän <i>plíotsän</i>
Pinte <i>pínts</i>	Plankton <i>plánktón</i>	Plissee <i>plísé</i>
Piombi <i>píombi</i>	planschen <i>planšén</i>	Plombe <i>plombo</i>
Pionier <i>pígnér</i>	Plantage <i>plantáž</i>	plombieren <i>plombérén</i>
Pipe <i>píp</i>	Planwagen <i>plánwagen</i>	Plongee <i>plóné</i>
Pipette <i>pípétó</i>	plappern <i>plaporn</i>	plongieren <i>plónérén</i>
Pips <i>píps</i>	plärren <i>plerm</i>	Plötz <i>plöts</i>
Pirat <i>pírát</i> 38	Pläsier <i>plásír</i>	plotzen <i>plotsen</i>
Piroge <i>pírógs</i>	Plasma <i>plásmá</i>	plötzlich <i>plötslich</i> 51
Pirogge <i>pírógs</i>	Plastik <i>plástik</i>	Pluderhose <i>pláðerhöfö</i>
Pirol <i>píról</i>	plastisch <i>plástis</i>	Plumeau <i>plúmó</i>
Pirouette <i>píryéto</i>	Plastron <i>plastró</i>	plump <i>plump</i>
Pirsch <i>pírs</i>	Platane <i>platáno</i>	Plumpudding <i>plúm-</i> <i>pùndis</i>
pirschen <i>píršon</i>	Plateau <i>plató</i>	Plunder <i>plundør</i>
pisacken <i>písfakón</i>	Platin <i>platiñ</i>	Plural <i>plurál</i>
pispfern <i>písporn</i>	Platina <i>plátina</i>	plus <i>plus</i> 54
pissen <i>píson</i>	Platitüde <i>platítudo</i>	Plüscher <i>plúscher</i>
Pissoir <i>písgár</i>	platschen <i>platšón</i> 37	Plusquamperfekt <i>plús-</i> <i>kwamperfekt</i>
Pistazie <i>pístátsi</i>	plätschern <i>pletšorn</i>	plustern <i>plústorn</i>
Pistol <i>pístil</i> 47	platt <i>plat</i> 79	Plutokratie <i>plútókratí</i>
Pistol, -e <i>pistól</i> , -o	Plattform <i>plátform</i>	Plutonismus <i>plútónis-</i> <i>mus</i>
Piston <i>písto</i> , cornet à	Plattmenage <i>plat-</i> <i>ménaj</i>	Pluvial(e) <i>pluvial(ø)</i>
piston <i>kornétapistó</i>	Platz <i>plats</i>	Pluviose <i>plúvios(ø)</i>
Pitchpine <i>pítšpaen</i>	platzen <i>platšón</i> 76	Pneumatik <i>pnoómátič</i> 37
pittoresk <i>pítorešk</i>	plaudern <i>pláqdorn</i>	pneumatisch <i>pnoómátič</i>
più (ital.) <i>píü</i>	plauschen <i>pláščen</i>	Pneumonie <i>pnoómóni</i>
Pivot <i>píró</i>	plausibel <i>plaoʃibl</i>	Pöbel <i>pöbl</i>
Piz <i>píts</i>	Plazet <i>plátset</i>	Poch <i>poch</i>
pizzicato <i>pitsikáto</i>	Plebejer <i>plébéjor</i>	pochen <i>pochón</i>
Placement <i>pláç(s)o)má</i>	plebejisch <i>plébéjíš</i>	pochetto <i>pökéto</i> (<i>poke-</i> <i>tíno</i>)
Placenta <i>platsénta</i>	Plebisitz <i>plébis-tsít</i>	Pocke <i>poko</i>
placido (ital.) <i>plátsjídø</i>	Plebs <i>pleps</i>	poco <i>pókø</i> 49
placieren <i>plástron</i>	Pleinair <i>plánář</i>	Podagra <i>pódagra</i>
placken <i>plákon</i>	Pleinpouvoir <i>plépúwoár</i>	Podest <i>pödest</i>
plädieren s. plaidieren	pleite <i>plačts</i>	Podestà <i>pödestá</i>
Plafond <i>plafó</i>	Plektron <i>pléktrown</i>	Podex <i>pödëks</i>
Plage <i>plágo</i>	Plempre <i>plempo</i>	Podium <i>pódium</i>
plagen <i>plágon</i> 79	Plenar(sitzung) <i>plenár-</i> <i>(ſitsung)</i>	Poem <i>póém</i>
Plagge <i>plágo</i>	Plente <i>plento</i>	Poesie <i>poeſí</i>
Plagiat <i>plagiát</i>	Plenum <i>plénum</i>	Poet <i>póét</i>
Plaid <i>pléid</i>	Pleonasmus <i>pleónásmus</i>	Poetik <i>pöetik</i>
plaidieren <i>pledíron</i>	Plesiosaurus <i>plésiósaur-</i> <i>-rus</i>	
Plaidoyer <i>pledøyé</i>	Planchette <i>plétora</i>	
Plakat <i>plakát</i>		
Plakette <i>plakéts</i>		
Plan <i>plan</i>		
Planchette <i>pláséts</i>		

poetisch <i>pøétiš</i>	Polytheismus <i>polüteísmus</i>
Pogrom <i>pogróm</i>	Pomade <i>pomádø</i>
Point <i>pøé</i>	pomadig <i>pomádich</i>
Pointe <i>pøéts</i>	Pomeranze <i>pomerántsa</i>
pointieren <i>pøétilron</i>	Pomologie <i>pømologi</i>
Pointlace <i>point-lës</i>	Pomp <i>pomp</i>
Pokal <i>pokál</i>	Pompier <i>pøpié</i> 45
Pökel <i>pökl</i>	Pompon <i>pøpø</i>
Poker <i>pøkør</i>	pompös <i>pompøs</i>
pokern <i>pøkørn</i>	Pomuchel <i>pømúchøl</i>
pokulieren <i>pøkulíron</i>	Pönalkodex <i>pønálkødeks</i>
Pol <i>pøł</i> 49	ponceau <i>pøsø</i>
polar <i>pølář</i>	Poncho <i>pøntšø</i>
Polder <i>poldør</i>	Ponderabilien <i>pondé-rabiliøn</i>
Polei <i>pøláē</i>	ponieren <i>pøníron</i>
Polemik <i>pølémičk</i>	Pönitenz <i>pønitènts</i>
polemisch <i>pølémiš</i>	Ponicello <i>pøntíselø</i>
Polenta <i>pølènta</i>	Pontifex <i>pøntífeks</i>
Police <i>pøløsø</i> 67	Pontifikat <i>pøntífikát</i>
Policinell(i)(o) <i>pøløtšinél(o)</i>	Ponton <i>pøtø</i>
Polier <i>pøløř</i> 45	Pony Pl. Ponies, Ponys <i>pønji</i> , <i>pønjs</i>
polieren <i>pøløíron</i>	Popanz <i>pøpánts</i>
Poliklinik <i>pølikliník</i>	Pope <i>pøpø</i>
Polisander <i>pøløsøndør</i>	Popelin <i>pøpølin</i>
Politesse <i>pøløtøss</i>	Popo <i>pøpø</i>
Politik <i>pøløtik</i>	populär <i>pøpølør</i>
politisch <i>pøløtš</i>	popularisieren <i>pøpølari- støn</i>
Politur <i>pøløtúr</i>	Pore <i>pørø</i>
Polizei <i>pøløtsæ</i>	porös <i>pørøs</i>
Polka <i>pøløka</i>	Pornographie <i>porno- grafi</i>
Pollen <i>pøløn</i>	Porphy <i>pørfür</i>
Pollution <i>pøløtšjøn</i>	Porree <i>pøré</i>
Polonaise <i>pølonážø</i>	Porst <i>pørst</i>
polonisieren <i>pøloníšíron</i>	Port <i>port</i>
poltern <i>pøltørn</i>	Portal <i>portál</i>
Polterabend <i>pøltør- åbønd</i>	Portamento <i>portaméntø</i>
Poltron <i>pøltøř</i>	Portativ(organ) <i>portatív (ørgøl)</i>
Polster <i>pølstør</i>	Portechaise <i>port(ø)séf(ø)</i>
polychrom <i>pøløkróm</i>	Portefeuille <i>port(ø)- følj(ø)</i>
Polyeder <i>pølüèdør</i>	Portemanteau <i>port- måtø</i>
Polygamie <i>pøløgami</i>	Portemonnaie <i>port(ø)- monø</i>
Polyglotte <i>pøløgløtø</i>	Porteepee <i>portepé</i>
Polygon <i>pøløgón</i> 30	Porter <i>portør</i>
Polyhistor <i>pøløhistør</i>	Portfolio <i>portfoliø</i>
Polyp <i>pøløp</i>	Portier <i>portié</i> 45
Polyphon <i>pøløfón</i>	
Polyphonie <i>pøløfóni</i>	
Polypragmosyne <i>pølø- prágmosynø</i>	
Polysyndeton <i>pøløfún- detøn</i>	
Polytechnikum <i>pølø- téchnikum</i>	
	Portiere <i>portiárs</i> 34, 44
	Portikus <i>pørtíkus</i>
	Portion <i>pørtšón</i>
	Portlandzement <i>pørt- land-tsemènt</i>
	Porto <i>pørtø</i>
	Portrait <i>Portræt</i> Pl. -s u. -e <i>portrø</i> und <i>pør- træt</i> Pl. -ðs u. -åts
	Portulak <i>pørtylak</i>
	Portwein <i>pørtvæn</i>
	Porzellan <i>pørtzølán</i>
	Posada <i>pøfáda</i>
	Posament <i>pøfamént</i>
	Posamentier <i>pøfaméntø</i>
	Posaune <i>pøfúno</i>
	Pose <i>pøſø</i>
	Poseur <i>pøſør</i>
	posieren <i>pøfíron</i>
	Position <i>pøfísjøn</i>
	positiv <i>pøfílf</i>
	Positur, Postür <i>pøfítúr</i> , <i>postúr</i>
	Posse <i>pøsø</i>
	Possekkel <i>pøsøkøl</i>
	Possen <i>pøsøn</i>
	Possessiv(um) <i>pøsøsif</i> (<i>pøsøstørum</i>)
	possibile (ital.) <i>pøsøbile</i>
	possierlich <i>pøsørlích</i>
	Post <i>post</i>
	postalisch <i>pøstális</i>
	Postament <i>pøstamént</i>
	postdatieren <i>pøst-datt- øn</i>
	Posten <i>pøston</i>
	poste restante <i>post restát</i>
	Posteriorität <i>pøsteriori- tät</i>
	posthum <i>post-hám</i> 54
	post festum <i>post féstum</i>
	Posthumus <i>pøsthumus</i>
	postieren <i>pøstíron</i>
	Postille <i>pøstíl</i> 47
	Postillon <i>pøstil'(j)ón</i> 50
	postlagernd <i>pøstlagørø</i>
	postnumerando <i>pøst- numérando</i>
	Posto fassen <i>pøstø fasøn</i>
	Postskript(um) <i>pøst- skript(um)</i>
	Postulat <i>pøstulát</i>
	Pot(pot á feu) <i>pø(pøtafø)</i>

Potage <i>potáʃʃo</i>	Prälat <i>prälát</i>	Prätext <i>prätēkst</i>
potent <i>potént</i>	Präliminarien <i>prälími-</i> <i>náriŋ</i>	Prätor <i>prátor</i>
Potentat <i>potentát</i>	Praliné(s) <i>pralínié(s)</i>	Prävenire <i>prävénire</i>
Potential <i>potentsiál</i>	prall <i>pral</i>	Präventiv <i>präventíf</i>
Potentilla <i>potentila</i>	prallen <i>pralon</i>	Praxis <i>prákſis</i>
Potenz <i>poténts</i>	Präludium <i>prälúdium</i>	Präzedens <i>prätsédens</i>
potenziieren <i>potentsíron</i>	prämatur <i>prä-matúr</i>	Präzedenzfall <i>prätsé-</i> <i>déntsfal</i>
Poterie <i>potorí</i>	Prämie <i>prámio</i>	Präzeptor <i>prätséptor</i>
Potpourri <i>potpurí</i>	Prämisse <i>prámiso</i>	Präzipitát <i>prätsípitát</i>
Pott <i>pot</i>	prangen <i>pragon</i>	prázis <i>prätsís</i>
Pottasche <i>pót-ašo</i>	Pranger <i>prajor</i>	precipitando (ital.) <i>pre-</i> <i>típitándo</i>
Pottwal <i>pótval</i>	Pranke <i>prankó</i>	Predella (e) <i>predéla,</i> <i>predélo</i>
potz! <i>pots</i>	pränumerando <i>pránu-</i> <i>merándo</i>	predigen <i>prédiȝen</i>
Poularde <i>púlárðs</i>	präokkupieren <i>prä-oky-</i> <i>píron</i>	Predigt <i>prédiȝt</i>
Poule <i>pul</i>	Präparand <i>präparánd</i>	Preis <i>praes</i>
pour le mérite <i>pár lo</i> <i>mérit</i>	Präparat <i>präparát</i>	preisen (pries) <i>praeſon</i> <i>(prís)</i>
Pourparler <i>purparlé</i>	präparieren <i>präparáron</i>	Preiskurant <i>praes-</i> <i>kurant</i>
Poussade <i>púsaðo</i>	Präponderanz <i>präpon-</i> <i>döránts</i>	Preisselbeere <i>praesol-</i> <i>béra</i>
Poussage <i>púsaʃ</i>	Prärie <i>práři</i>	prekär <i>prekár</i>
Pousseur <i>púseš</i>	Präposition <i>präpoſiſión</i>	prellen <i>prelon</i>
Poussez <i>púse</i>	Prärogativ <i>prárogatíf</i>	Premier(minister) <i>premié(mínistér)</i> 45
poussiéren <i>púſtron</i>	Prasem <i>práſom</i>	Première <i>premjářo</i>
Prä <i>prá</i> 44	Prásens <i>práſens</i>	Presbyter <i>présbíter</i>
Prábende <i>prábéndo</i>	Präsent <i>práſent</i>	Presbyterianer <i>presbí-</i> <i>teriánor</i>
Pracher <i>prachor</i>	präsentieren <i>práſen-</i> <i>tíron</i>	Presbyterium <i>pres-</i> <i>bítérium</i>
prachern <i>prachorn</i>	Präsenz <i>práſénts</i>	pressant <i>presánt</i>
Pracht <i>prach</i> 76	Präſepe <i>práſépe</i>	Presse <i>presso</i>
Prädestination <i>prä-</i> <i>déstíngtsjón</i>	Präſervativ <i>práſerwatíf</i>	pressen <i>presón</i>
Prädikant <i>prádkánt</i>	Präſes <i>práſes</i>	pressieren <i>presíron</i>
Prädikat <i>prádkát</i>	Präsident <i>práſidént</i>	Pression <i>presíón</i>
Präfekt <i>práſekt</i>	präſidiereu <i>práſídárón</i>	Prestidigitateur <i>préstý-</i> <i>dítatör</i>
Präfektur <i>práfektúr</i>	prasseln <i>praseln</i>	Prestige <i>preſtíʃʃo</i>
Präfix <i>práfiks</i>	prassen <i>prason</i>	preſtissimo <i>preſtísimo</i>
prägen <i>prágón</i>	Präſtanda <i>práſtánda</i>	preſto <i>préstó</i> 45
Pragmatik <i>pragmátičk</i>	präſtieren <i>práſtron</i>	preziös <i>preſziós</i>
pragmatisch <i>pragmátičs</i>	präſumieren <i>práſu-</i> <i>mérón</i>	Preziosen <i>preſiós</i>
prägnant <i>prágnańt</i>	präſumtiv <i>práſumtíf</i>	Priamel <i>prámel</i>
prähistorisch <i>prá-</i> <i>históriš</i>	Prätendent <i>präten-</i> <i>dént</i>	prickeln <i>príkoln</i>
prahlen <i>prálon</i> 79	prätendieren <i>práten-</i> <i>díron</i>	Priele <i>prílo</i>
Prahm <i>prém</i>	Prätension, Prätention <i>prátenſjón, práten-</i> <i>tsjón</i>	Priemchen <i>prímčhen</i>
Prairial <i>prárial</i>	prätentiös <i>prátentíos</i>	Priester <i>prístor</i>
Prairie <i>práři</i>	Präteritio <i>práterítsjó</i>	Prima, Prime <i>príma,</i> <i>prímo</i>
Präjudiz <i>prá-júdítš</i>	praeter <i>propter</i>	Primadonna <i>prímadóna</i>
Prakrit <i>prákrit</i>	Präteritorum <i>práterírum</i>	
Praktik Pl. -en <i>práktik</i> <i>praktíkun</i>		
Praktikant <i>praktíkánt</i>		
Praktikus <i>práktíkus</i>		
praktisch <i>práktiš</i>		
praktizieren <i>práktiſt-</i> <i>ron</i>		

Primaner <i>prīmānər</i>	Profit <i>profīt</i> 47	propagieren <i>propagātr̄on</i>
primär <i>prīmär</i>	pro forma <i>pro fōrmā</i>	Propeller <i>propēlər</i>
Primas <i>prīmas</i>	Profoss <i>profōs</i>	Prophet <i>profēt</i>
Primat <i>prīmāt</i>	profunde <i>profūndə</i>	prophezeien <i>profētsāēn</i>
prima vista <i>prīma vīsta</i>	prognath <i>prōgnāt</i>	prophylaktisch <i>prōfūl-kātīs</i>
Primel <i>prīməl</i>	Prognose <i>prōgnōs</i>	Prophylaxe <i>prōfūlāksə</i>
Primeurs <i>prīmərs</i>	Prognostikon <i>prōgnōstikōn</i>	proponieren <i>prōpōnēn</i>
Primegeige <i>prīmāgaego</i>	Programm <i>prōgrām</i>	Proportion <i>prōportsjōn</i>
primitiv <i>prīmītīv</i>	Progress <i>prōgrēs</i>	Proposition <i>prōpozīsjōn</i>
Primiz <i>prīmīz</i>	progressiv <i>prōgrēsīv</i>	propre <i>prōpr</i>
Primogenitur <i>prīmō- genītūr</i>	Progymnasium <i>prō- gymnāzīum</i>	Proprietär <i>prōprietār</i>
Primus <i>prīmūs</i>	prohibieren <i>pro-hibītr̄on</i>	Propst <i>Probst</i> <i>prōpst</i> 48
Primzahl <i>prīmātsäl</i>	prohibitiv <i>prohibītīv</i>	Propstei <i>prōpstāē</i>
Printe <i>prīntə</i>	Projekt <i>projekt</i>	Propyläen <i>prōpūlāēn</i>
Prinz <i>prīnts</i>	Projektil <i>projektīl</i>	Prorektor <i>prōrektr̄or</i>
Prinzip <i>prīntsīp</i>	Projektion <i>projektsjōn</i>	Prosa <i>prōsa</i>
Prinzipal <i>prīntsīpāl</i>	projizieren <i>projītsēn</i>	prosaisch <i>prōsāīs</i>
Prinzipat <i>prīntsīpāt</i>	Proklamation <i>prōkla- matīsōn</i>	Prosektor <i>prōfektr̄or</i>
prinzipiell <i>prīntsīpiēl</i>	proklamieren <i>prōkla- mār̄on</i>	Proselyt <i>prōfēlūt</i>
Prior <i>prīor</i>	Prokonsul <i>prō-kōnsūl</i>	Prosit prost <i>prōsīt</i> <i>prōst</i>
Priorität <i>prīoritāt</i>	Prokura <i>prōkūra</i>	47
Prise <i>prīsə</i>	Prokurist <i>prōkūrist</i>	proskribieren <i>prōskri- bīr̄on</i>
Prisma <i>prīsma</i> 47	Prolegomena <i>prōlegō- mena</i>	Proskription <i>prōskrip- tsjōn</i>
prismatisch <i>prīsmātīs</i>	Prolepsis <i>prōlēpsīs</i>	Prosodie <i>prōfōdī</i>
Prison <i>prīsō</i>	proleptisch <i>prōlēptīs</i>	Prosodik <i>prōfōdīk</i>
Pritstabel <i>prītstābōl</i>	Proletariat <i>prōletariāt</i>	prosodisch <i>prōfōdīs</i>
Privatier <i>privatiē</i>	Proletarier <i>prōletārīor</i>	Prospekt <i>prōspēkt</i>
privat(im) <i>prīvāt̄(im)</i>	Prolog <i>prōlōg</i>	prosperieren <i>prōspērē- r̄on</i>
privatissime <i>prīvā- tīsīmē</i>	prolongieren <i>prōlongēr̄on</i>	Prostata <i>prōstāta</i>
privativ <i>prīvātīf</i>	Promemoria <i>prōmē- mōriā</i>	prostituieren <i>prōstītu- r̄on</i>
Privé Privet <i>prīvē</i>	Promenade <i>prōmēnādō</i>	Prostitution <i>prōstītu- tīsōn</i>
Privileg(ium) <i>prīvi- lēg(yūm)</i> 44	Promille <i>prōmīlē</i>	Proszenium <i>prōstsēnīum</i>
pro <i>prō</i>	promiskue <i>prōmīskūē</i>	Protagonist <i>protagonīst</i>
probabel <i>prōbabēl</i>	Promotion <i>prōmōtīsōn</i>	Protegé <i>prōtēzē</i>
Probandus <i>prōbāndūs</i>	Promotor <i>prōmōtōr</i>	protegieren <i>prōtējēr̄on</i>
probat <i>prōbat</i>	promovieren <i>prōmō- vīr̄on</i>	Protein <i>prōtēīn</i>
Probe <i>prōbē</i>	prompt <i>prōmōpt</i>	Protektion <i>prōtektsjōn</i>
probieren <i>prōbīr̄on</i>	promulgieren <i>prōmul- gēr̄on</i>	Protektor <i>prōtéktr̄or</i>
Problem <i>prōblēm</i>	Pronomen (Pronomina) <i>prōnōmen(prōnōmīna)</i>	pro tempore <i>prō tēmpōrē</i>
problematisch <i>prōble- mātīs</i>	prononcieren <i>prōnō- sēr̄on</i>	Protest <i>prōfēst</i>
Probst s. Propst	Proömium <i>prō-ōmīum</i>	Protestant <i>prōtestānt</i>
48	Propädeutik <i>prōpā- dēütīk</i>	protestieren <i>prōtestēr̄on</i>
pro domo <i>prō dōmo</i>	Propaganda <i>prōpāgāndā</i>	Prothecse <i>prōfēsē</i>
Produkt <i>prōdukt</i> 54		Protokoll <i>prōtōkōl</i>
Produzent <i>prōduzēnt</i>		Protoplasma <i>prōtoplā- sēma</i>
profan <i>prōfān</i>		Prototyp <i>prōtōtyp</i>
Profession <i>prōfesiōn</i>		Protozoon <i>prōtōzōon</i>
Professor <i>prōfēsōr</i>		
Pl. <i>prōfēsōrōn</i> 50		
Profil <i>prōfil</i>		

Protuberanz *protuber-*
rânts
 Protz *proto*
 Protze *proto*
 protzen *proto*
 Provenienz *provenjénts*
 Proverb *proverb*
 Proviant *proviánt*
 providentiell *providen-*
tsjél
 Provinz *provints*
 Provinzial(stadt) *pro-*
vintsjálstat
 Provinzialismus *pro-*
vintsjálismus
 Provision *provisióñ*
 Provisor *provífor*
 provisorisch *províforiš*
 Provokation *provoká-*
tsjón
 provozieren *provotsíron*
 Prozedere *protoédere*
 Prozedur *protoédür*
 Prozent *protoént*
 Prozess *protoés*
 Prozession *protoesjón*
 prüde *prüdo*
 Prüderie *prüdorí* 90
 prüfen *prüfen*
 Prüfung *prüfing*
 Prünelle *prünneló*
 Prunk *prunk*
 Psaligraphie *psaligrafi*
 psallieren *psalíron*
 Psalm *psalm*
 Psalter *psaltr*
 Pseudo(nym) *psoiód-*
nüm 58
 pst *pst*
 Psyche *psúché*
 Psychiater *psíchijátor*
 psychisch *psíchis*
 Psychologie *psíchologí*
 Psychose *psíchósis*
 Psychrometer *psíchro-*
métor
 Ptisane *ptisáno*
 Pubertät *pybertät*
 publice *públitse* 44
 publik *públík*
 Publikation *públíku-*
tsjón
 Publikum *públíkum*
 publizieren *públítárom*

Pud *pud*
 puddeln *pudeln*
 Pudding *púdin*
 Pudel *púdel*
 Puder *pudor*
 pueril *pueril*
 Puff *puf*
 Puffer(t) *pufar(t)*
 Pulle *pula*
 Pulpe *pulpo*
 Puls *puls* 54
 pulsieren *pulfrón*
 Pult *pult*
 Pulver *pulfor*
 pulverisieren *pulfori-*
frón
 Puma *púmo*
 Pump *pump*
 Pumpe *pumpo*
 Pumpernickel *púmpor-*
nikol
 Punch *punt(s)č*
 punktieren *punktiróñ*
 Punkt(um) *pánkt(um)*
 Punsch *punt(s)č*
 punzen *puntson*
 Pupille *pupilo* 47
 pupillarisch *pupiláriš*
 Puppe *pupo*
 pur *pür*
 Püree *püre*
 Purganz *purgánts*
 Purgatorium *purgató-*
rium
 purgieren *purgfrón*
 Purim *párim*
 Purismus *purismus*
 Purpur *púrpur* 54
 purren *puron*
 Pussa *pústa*
 Pustel *pustol*
 pusten *puston* 53
 Püster *pústor* 55
 Pute *puto*
 putride *pútrida*
 Putsch *putz*
 Putte(n) *puts(n)*
 Putz *puts*
 putzen *puntson*
 putzig *pútsiéž*
 PUZZLE *puzl*
 Puzzolanerde *puzolán-*
erids
 Pyämie *püümí*

Pygmäe *püymäö*
 Pylon (-en) *púlon* (*pü-*
tónom)

pyramidal *püramídál*
 Pyramide *püramídø*
 Pyrit *pürit*
 Pyrogen *pürogen*
 Pyrometer *pürométer*
 Pyrotechnik *pürgéth-*
nik 56

Python *pátón*
 Pyurie *püürí*

Q

q = *kn*
 quabbeln *kwabóln*
 quackeln *kwakslu*
 Quacksalber *kwákSalbor*
 Quaddel *kradol*
 Quader *krador*
 Quadragesima *kraqdra-*
gésima
 Quadrant *kwadránt*
 Quadrat *kwadrát* 83
 quadrieren *kwadríron*
 Quadriga *kwadríga*
 Quadritte *kadríl'(j)s* 47
 Quadrillion *kwadrilión*
 Quadrivium *kwadrírij-*
um
 Quadruped *kradrypéł*
 Quadrupel *kradrapól*
 Quagga *krága*
 Quai (Kai) *kaę* (deutsch;
 höchstens in franz.
 Ortsbezeichnungen *kę*
 gesprochen)
 quaken *krakón*
 Quäker *kráktor*
 Qual *krátl* 36, 65
 quälen *králoñ* 81
 Qualifikation *králi-*
fikáción
 qualifizieren *králifi-*
tsírom
 Qualität *králität*
 Qualle *krála*
 Qnalm *králm*
 Qualster *kradstor*
 Quantität *krántitatíf*
 quantitativ *krántitatív*
 Quantum *krántum*
 Quappe *krápo*

Quarantäne <i>karūtānə</i>	Quietismus <i>krijetismus</i>	radial <i>rādjal̄</i>
Quark <i>kvark</i>	quietschen <i>krițən</i>	Radiation <i>rādjatsjōn</i>
quarren <i>kvarən</i>	Quinar <i>kriňár</i>	radieren <i>rādīron</i>
Quart, -e <i>kwart</i> , <i>kwarto</i>	Quincaillerie <i>kēkal' (j)or̄</i>	Radieschen <i>rādīschən</i>
Quarta <i>kvarčta</i>	quinkelieren <i>kriňko-tl̄rən</i>	radikal <i>rādikál</i>
Quartal <i>kvarṭāl</i> 83	Quinkunx <i>kriňkunkš</i>	Radikalismus <i>rādikalis-mus</i>
Quartaner <i>kvarṭānor</i>	Quinquennium <i>kviň-kriňum</i>	Radikand <i>rādikánd</i>
Quärtchen <i>kvarččon</i>	Quinta <i>kriňta</i>	radioaktiv <i>rādiqaktív</i>
Quarterdeck <i>kvarčtordék</i>	Quinte <i>kriňts</i> 47	Radiolarien <i>rādiolárjōn</i>
Quartett <i>kvarčtēt</i> 45	Quinterne <i>kriňtērnə</i>	Radiometer <i>rādiomētōr</i>
Quartier <i>kvarčtř</i>	Quintessenz <i>kriňtesents</i>	Radium <i>rādiūm</i>
Quarz <i>kvarčs</i> 37	Quintett <i>kriňtēt</i>	Radius Pl. Radien <i>rādijs, rādiōn</i>
Quas <i>kvaras</i>	Quiproquo <i>kvičprokroč</i>	Radix <i>rādiks</i>
quasi <i>kvaráši</i>	Quirinal <i>kriřinál</i>	radizieren <i>rāditsl̄rən</i>
Quasimodogeniti <i>kvaráši-modogénit̄i</i>	Quirl <i>kriřl̄</i>	Rädelein <i>rādlaen</i> 78, 81
quasseln <i>kvarasln</i>	quirlen <i>kriřl̄on</i>	radotieren <i>rādotl̄rən</i>
Quassia <i>kvarášja</i>	Quisquilien <i>kriškuečl̄jōn</i>	raffen <i>rāfən</i>
Quaste <i>kvarsto</i>	quitt <i>kričit</i>	Raffinade <i>rāfinádž</i>
Quästor <i>kvarčstor</i>	quittieren <i>kričitl̄rən</i>	Raffinement <i>rāfin(s)mā</i>
Quästur <i>kvarčstúr</i>	Quitting <i>kričituz</i>	Raffinerie <i>rāfinor̄i</i>
Quatember <i>kvarčtēmbr</i>	Quivive <i>kričir</i>	raffinieren <i>rāfinl̄rən</i>
Quaterne <i>kvarčtērnə</i>	Quodlibet <i>kričtibet</i>	Rage <i>rāž</i>
Quatsch <i>kvarčs</i> 37	Quote <i>kričo</i>	ragen <i>rāgn</i>
Quattrocento <i>kvarčtō-tšént̄o</i>	Quotient <i>kričtjént</i>	Ragout <i>rāgú</i> 54
Quebracho <i>kěbrátšo</i>		Rahe <i>rāv</i>
Quecke <i>krek̄o</i>		Rahn <i>rām</i>
Quecksilber <i>kvarčksilb̄or</i>		Rahmen, rahmen <i>rāmən</i>
Queder <i>kvarđor</i>		Raigras <i>rāegras</i>
Quelle <i>kvelo</i>		Rain <i>raen</i>
Quelle <i>kvelo</i>		Rainfarm <i>rāenfarm</i>
quellen (quillst, quoll)		Raison <i>rāfō</i> 67
<i>kvelon (kvilist, kvol)</i>		Rajah, der (ind.) <i>rādža</i>
quem (terminus ad quem)		Rakete <i>rakéto</i>
<i>krem (térmijus at)</i> 44		Ralle <i>rālo</i>
Quendel <i>kvenđol</i>		rallentando <i>rālentándo</i>
quengeln <i>kvečjln</i>		ralliieren <i>rālīrən</i>
Quentchen <i>kvarččon</i>		Rammbock <i>rāmbok</i>
quer <i>kvar̄</i> 31, 41		Ramme <i>rāmo</i>
Querele <i>kvarčels</i>		rammeln <i>rāmołn</i>
Querulant <i>kvarčulánt</i>		rammen <i>rāmon</i>
querulieren <i>kvarčulrən</i>		Rampe <i>rāmpo</i> 79
Quese <i>kvar̄s</i>		ramponieren <i>rāmpo-nīren</i>
Quetsche <i>kvetšo</i>		Ramsch <i>ramš</i>
quetschen <i>kvetšən</i>		Rand <i>rand</i>
Queue <i>kō</i> 52, 83		Randal <i>rāndál</i>
quick <i>kurik</i>		randalieren <i>rāndalrən</i>
Quickborn <i>kričborn</i>		Ranft <i>rānf̄t</i>
Quidam <i>kvidam</i>		Rang <i>rāŋ</i>
Quidproquo <i>kvičprokroč</i>		Range <i>rāŋe</i>
quieken <i>kričkən</i>		rangieren <i>rāſt̄rən</i>
quiernen <i>kričnən</i>		rank <i>rānk</i>
quieszieren <i>kvičes-tl̄rən</i>		

Ranke <i>rankə</i>	rationell <i>ratsionēl</i>	Recherchen <i>rešéršon</i> 72
ranken <i>rangən</i>	ratsam <i>rāſam</i>	recherchieren <i>rešerširón</i>
Ranküne <i>rākłūns</i>	Rätsche <i>rātšo</i> 43	rechnen <i>rečnən</i>
Ranunkel <i>ranúŋkəl</i>	Ratschlag <i>rātšlag</i>	Rechnung <i>réčnum</i>
Ranzen, ranzen <i>rantson</i>	Rätsel <i>rātſol</i> 43, 66	recht <i>recht</i> 29, 40
ranzig <i>rāntsič</i>	Ratte <i>rato</i> 80	rechts <i>rechts</i>
Ranzion <i>rantšion</i>	Ratze <i>rato</i>	recipe <i>récipte</i>
Rapee <i>rapé</i>	Raub <i>ragb</i>	Reck <i>rek</i>
rapid <i>rapid</i>	rauben <i>ragbən</i>	recken <i>rekən</i> 43
rapido, rapidamente (ital.) <i>rāpidō, rāpidā- mēntē</i>	Rauch <i>ragč</i>	Redakteur <i>redaktör</i> 52
Rapier <i>rapír</i>	räuchern <i>rojčhərn</i>	Redaktion <i>redakšón</i>
Rappel <i>ripol</i>	Rauchware <i>rāgčhūrəs</i>	Redaktor <i>redákтор</i>
Rappell <i>rapol</i>	Räude <i>rojčd</i>	Rede <i>reds</i> 29, 30, 80
Rapport <i>raport</i>	raufen <i>rafon</i>	Redemptorist <i>redemp- torist</i>
rapportieren <i>raportirón</i>	rauh <i>rāq</i> 57	reden <i>redən</i> 34, 43
Raps <i>rops</i>	Rauheit <i>rāqhaet</i>	Rederei <i>redoráe</i>
rapsen <i>rapson</i>	Raum <i>raom</i>	redigieren <i>redigirón</i>
Raptus <i>rāptus</i>	raunen <i>ragnən</i>	Redingote <i>reděgót</i>
Rapunzel <i>rapúntsol</i>	Raute <i>ragpə</i>	redivivus <i>redirívus</i>
Rapuse <i>rapúso</i>	Rausch <i>raoš</i>	redlich <i>redlich</i>
rar <i>rər</i>	rauschen <i>raošən</i>	Redner <i>rednər</i> 79
Rarität <i>raričt</i>	räuspeln <i>rojčspərn</i>	Redoute <i>redúts</i>
rasant <i>rafánt</i>	Raute <i>raoš</i>	Redowa <i>redowá</i>
rasch <i>ras</i>	Rayon <i>rejč</i>	redressieren <i>redresirón</i>
rascheln <i>rašəln</i> 68	Räzel <i>rātſol</i> 43	redselig <i>redſelich</i>
Rasen, rasen <i>rafən</i> 68	Razzia <i>rātšia</i>	Reduktion <i>reduktšón</i>
Raseur <i>rafór</i>	Reagens Pl. <i>-entien</i> <i>reagēns, reagéntsion</i>	reduplizieren <i>redu- pliširón</i>
rasieren <i>rafšron</i>	Reagenz <i>reagénts</i>	reduzieren <i>redutširón</i>
Räson <i>rāſo</i> 67	reagieren <i>reagirón</i>	Reede <i>reds</i>
Räsonnement <i>rāfón(s)mā</i>	Reaktion <i>reakšión</i>	Reederei <i>redoráe</i>
räsonnieren <i>rāfonišron</i>	Reaktionär <i>reakšjónár</i>	reell <i>real</i> 44
Raspel <i>raspol</i>	reaktionieren <i>reakšjón- irón</i>	réengagieren <i>re-āga- řirm</i>
raspeln <i>raspoln</i> 66	real <i>real</i>	Reep <i>rep</i>
Rasse <i>rass</i> 38	Real Pl. Reis <i>reál</i> , <i>réis</i>	Reepschläger <i>répšlägor</i>
Rast <i>rast</i>	Realien <i>réáljón</i>	Refektorium <i>refék- tòrium</i>
Rastelbinder <i>rāstol- bindor</i>	Realismus <i>realismus</i>	Referat <i>referát</i>
rasten <i>raston</i> 66, 68	Realität <i>realit�t</i>	Referendar <i>referendár</i>
Raster <i>rastor</i>	realiter <i>reáliter</i>	38
Rastral <i>rastral</i>	Reat <i>reát</i>	Referent <i>referént</i>
Rasttag <i>rāst-tag</i>	Reaumur <i>reom�r</i> 44, 49	referieren <i>referirón</i>
Rasur <i>rafür</i>	Rebe <i>rebs</i> 41	Reff <i>ref</i>
Rat <i>rat</i> 77, 78, 80	Rebell <i>reb�l</i>	reffen <i>refn</i>
Rate <i>rats</i>	Rebellion <i>reb�l�on</i>	reflektieren <i>reflektirón</i>
ratuen (räfst, riet) <i>raton</i> (räfst, rit) 12, 32, 36, 80	rebellisch <i>reb�lič</i>	Reflektor <i>refléktor</i>
ratifizieren <i>ratifitšron</i>	rebeln <i>rebsln</i>	Reflex <i>refleks</i>
Rätin <i>r�tin</i>	Rebhuhn <i>rép-h�n</i> 43, 77	Reflexion <i>refleksi�n</i>
Ration <i>rgtšion</i>	Reblaus <i>rép-l�us</i>	Reform <i>reform</i>
Rationalismus <i>rgtšion- l�ismus</i>	Rebler <i>rib�l�r</i>	reformieren <i>reformirón</i>
	Rebus, Rebusse <i>rébus</i> -	Refrain <i>rofr�</i> 27, 44, 45,
	Rechaud <i>reš�d</i> 49	63
	Rechen <i>rečen</i>	

Refraktion <i>refrakcjon</i>	Reif, reif <i>raef</i>	Religion <i>religiōn</i>
Refugié <i>refūjē</i>	Reifen, reifen <i>raefən</i>	religioso (ital.) <i>relidjijōšo</i>
Refugium <i>refūgium</i>	Reigen <i>rāgən</i>	Relikten <i>relikton</i>
Refüs <i>refū</i>	Reihe <i>rāęs</i>	Reling <i>rēlin</i>
refüsieren <i>refūstron</i>	Reihen, reihen <i>rāęm</i>	Reliquie <i>reflikrij</i>
Regal <i>regāl</i> 38	Reiher <i>rāęsor</i>	Remedium <i>remēdijum</i>
regalieren <i>regalstron</i>	Reim <i>raem</i>	Remedur <i>remēdūr</i> 54
Regatta <i>regāta</i> 38	rein <i>raen</i>	Reminiszenz <i>remīnis-</i>
rege <i>rēgo</i>	Reineklaude(n) <i>rānō-</i> <i>kłōdə(n)</i>	<i>tsēns</i>
Regeldetrie <i>regoldstrī</i>	Reinette <i>rānēts</i>	Reminiscere <i>remīnis-</i>
regen <i>rēgen</i> 39, 62	reinigen <i>rāenīgon</i>	<i>tsōra</i>
Regen <i>rēgen</i> 39, 41	reinweg <i>rāenwēk</i>	remis, partie <i>remīse</i>
Regeneration <i>regen-</i> <i>račsjōn</i>	Reis, der <i>rāęs</i>	<i>rēmī, partī remīſſo</i>
Regens chorii <i>rēgens</i> <i>kōri</i>	Reis, das <i>rāęs</i>	Remise <i>remīſſo</i>
Regent <i>regént</i>	Reis Plur. (Münze) <i>rēis</i> s. Real	Remittenden <i>remi-</i> <i>tēndən</i>
Regesten <i>registrōn</i>	Reise <i>raefs</i>	remonstrieren <i>remonstrātron</i>
Regie <i>refī</i> 70	reisen (reist, reiste) <i>rāęſen</i> (<i>rāęst</i> , <i>rāęsta</i>)	Remonte <i>remōte</i>
regieren <i>regirōn</i> 70	Reisig <i>rāęſich</i>	Remouladensautee <i>remulādən-fosə</i>
Regime <i>refīm</i>	Reisläufer <i>rāęslōjər</i>	Remontoirnhr <i>remōtōjār-ur</i>
Regiment <i>regimēnt</i>	Reissaus <i>rāęs-aęs</i>	removieren <i>remōvēron</i>
Region <i>regjōn</i>	reiten (ritt) <i>rāęton</i> (<i>rit</i>)	rempeln <i>rempaln</i>
Regisseur <i>refisōr</i> 70	Reiz <i>rāęts</i>	Remplaçant <i>rāplasā</i>
Register <i>registor</i>	reizen <i>rāętsən</i>	remplacieren <i>rāplasīron</i>
Registertonnen <i>registor-</i> <i>tōnə</i> (engl. <i>rēfīſtōr-</i> <i>tōnə</i>)	Reizker <i>rāęskər</i>	Remter <i>remōr</i>
Registrande <i>registrānōs</i>	rekapitulieren <i>rēkapi-</i> <i>tylīron</i>	Remuneration <i>remūna-</i> <i>račsjōn</i>
Registrator <i>registrātor</i>	rekeln <i>rēkəln</i>	remunerieren <i>remūna-</i> <i>rīron</i>
Reglement <i>reglēmāt</i>	Reklame <i>reklāmo</i>	Renaissance <i>rōnāsās</i>
reglementieren <i>regla-</i> <i>mētīron</i>	reklamieren <i>reklamēron</i>	Rendant <i>rendānt</i>
Reglette <i>reglēts</i>	rekognoszieren <i>rē-</i> <i>kognos-tsēron</i>	Rendezvous <i>rādērōv</i> 44
Reglisse <i>reglisso</i>	rekommandieren <i>rekomandēron</i>	Renegat <i>renegāt</i>
regnen <i>rēgn̄n</i> 79	Rekonvaleszent <i>rekon-</i> <i>walestsēnt</i>	Renette, Reinette <i>rānēts</i>
Gressus <i>regrés</i>	Rekord <i>rēkōrd</i>	renitent <i>rēnitēnt</i>
regressiv <i>regressīf</i>	Rekrut <i>rēkrūt</i> 54	renken <i>rēkən</i>
regsam <i>regfām</i>	Rektaszension <i>rēkt-as-</i> <i>tsēnōn</i>	Renkontre <i>rākōtr</i>
regulär <i>regulār</i>	rektifizieren <i>rēktifī-</i> <i>tsēron</i>	rennen <i>rēnn</i>
Regulativ <i>regulatīf</i>	Rektion <i>rektjsōn</i>	Renntier <i>rēntīr</i>
Regulator <i>regulātor</i>	Rector <i>rēktor</i>	Renommage <i>renomāžo</i>
regulieren <i>regulēron</i>	rekurrieren <i>rekurēron</i>	Renommee <i>renomē</i>
Reh Pl. Rehe <i>rē</i> , <i>rēs</i> 41	Rekurs <i>rēkūrs</i>	renommierten <i>renomēron</i>
rehabilitieren <i>rē-habili-</i> <i>tēron</i> 63	Relais <i>rēla</i>	Renoncee <i>renōs(s)</i>
Rebling <i>rēlin</i>	Relation <i>relatsjōn</i>	renoncieren <i>renōsēron</i>
Reibe <i>rāęba</i>	relativ <i>relatīf</i>	Renovation <i>renōrātjsōn</i>
reiben <i>rāębon</i>	relegieren <i>rēlegēron</i>	renovieren <i>renōrēron</i>
Reich, reich <i>rāęch</i>	relevant <i>rēlevānt</i>	Rentamt <i>rēnt-amt</i>
reichen <i>rāęchēn</i> 14	Relief <i>rēlijēf</i> 44	rentabel <i>rēntābl</i>
Reichstag <i>rāęchs-tag</i>		Rente <i>rēnto</i>
Reichtum <i>rāęchtūm</i>		Rentier <i>rēntjē</i> 45

Rentière <i>rentière</i>	Reskript <i>reskript</i>	Reuse <i>rööps</i>
rentieren <i>rentištron</i>	resolut <i>resolut</i>	reüssieren <i>reüsstron</i>
Renvers <i>rāvār</i>	Resolution <i>refolutsjón</i>	reutzen <i>rojton</i>
reorganisieren <i>reorganiz-</i>	resolvieren <i>refolucíron</i>	Revakzination <i>revak-</i>
<i>fíron</i>	Resonanz <i>refónants</i>	<i>tsjnätsjón</i>
Reparatur <i>reparátr</i>	resorbieren <i>reforbíron</i>	Revanche <i>revaráš(s)</i>
reparieren <i>reparítron</i>	Resorption <i>reforptsjón</i>	revanchieren <i>rewäšttron</i>
repartieren <i>repartítron</i>	Respekt <i>respékt</i> 69	Reveille <i>revel'(j)s</i>
Repertoire <i>repertoár</i>	respektieren <i>respektíron</i>	Revenue <i>román</i> 55
Repertoriun <i>reper-</i>	Respirator <i>respirátor</i>	Révérence (frz.) <i>reveráš</i>
<i>tórum</i>	responsabel <i>responsábol</i>	Reverenz <i>reverénts</i>
Repetent <i>repetént</i>	Responsorien <i>respon-</i>	Rêverie <i>rāvör</i>
repetieren <i>repetítron</i>	<i>sórim</i>	Revers <i>revérs</i>
Repetitor <i>repetítor</i>	Ressort <i>resór</i>	Reversalien <i>reversálion</i>
Replik <i>replík</i>	Ressource <i>resúrs(s)</i>	revidieren <i>revidítron</i>
reponieren <i>reponítron</i>	Rest <i>rest</i>	Revier <i>revír</i>
Report <i>repórt</i>	Restant <i>restánt</i>	Revirement <i>revir(j)s</i> má
Reporter <i>repórtor</i>	Restaurant <i>restorá</i> 69	Revival <i>rirágér</i>
Repositoryum <i>repozi-</i>	Restaurateur <i>restorátor</i>	Revision <i>revisión</i>
<i>tórium</i>	Restauration <i>restó-</i>	Revokation <i>revokatsjón</i>
Repositorur <i>repositár</i>	<i>ratsjón</i>	Revolte <i>revólto</i>
repräsentativ <i>repräsen-</i>	restieren <i>restíron</i>	Revolution <i>revolutsjón</i>
<i>tatíf</i>	restituierten <i>restítuítron</i>	Revolver <i>revólver</i>
repräsentieren	restringieren <i>restriñ-</i>	revozieren <i>revozítron</i>
<i>repräsentíron</i>	<i>gíron</i>	Revue <i>revú</i>
Repressalien <i>represálión</i>	Resultante <i>resultánts</i>	Rezdechaussee <i>rē-dos-</i>
Reprise <i>repréjs</i>	Resultat <i>resultát</i>	<i>sosé</i>
Reproduktion <i>reproduk-</i>	resultieren <i>resultíron</i>	Rezensent <i>rezensént</i>
<i>tión</i>	Resümee <i>resümé</i>	rezensieren <i>rezenſíron</i>
Reptil Pl. -ien <i>replí-</i>	resümieren <i>resümíron</i>	Rezension <i>rezensión</i>
<i>-ien</i>	retablieren <i>retablíron</i>	Rezepisse <i>rezeppisó</i>
Republik <i>republik</i>	retardieren <i>retardíron</i>	Rezept <i>recept</i>
Republikaner <i>repu-</i>	Retention <i>retentsjón</i>	Rezeption <i>reseptión</i>
<i>blikánor</i>	Retina <i>rétina</i>	rezeptiv <i>receptífl</i>
Repuls <i>repúls</i>	Retirade <i>retírádó</i>	Rezess <i>retsés</i>
Reputation <i>reputatsjón</i>	Retorte <i>retórtó</i>	Rezidiv <i>režidílf</i>
Requiem <i>rékríjem</i> 34, 44	Retouche <i>retíjsó</i>	rezipie <i>rétsíje</i>
requiescat in pace	retouchieren <i>retušíron</i>	rezipieren <i>rezipíron</i>
<i>rekvíjeskat in pátsé</i>	retour <i>retúr</i>	reziprok <i>rezipírok</i> 49
requirieren <i>rekvíjítron</i>	retournieren <i>returníron</i>	Rezitation <i>režítátsjón</i>
Requisit Pl. -en	Retraite <i>retrájt(s)</i>	Rezitativ <i>režítátf</i>
<i>rekvíjíš Pl. -on</i>	retrospektiv <i>retrospektífl</i>	Rezitator <i>režítátor</i> , Pl.
Reseda <i>reséda</i>	retrovertieren <i>retróver-</i>	<i>režítátorón</i> (aber <i>režítátorín</i>)
Reservat <i>reservát</i>	<i>trón</i>	rezitieren <i>režítíron</i>
Reserve <i>référwa</i>	retten <i>retén</i> 80	Rhabarber <i>rábárbor</i>
reservieren <i>reférwátron</i>	Rettich <i>rétich</i>	Rhachitis <i>rachítis</i>
Reservist <i>reférwist</i>	Reue <i>rojjs</i>	rhachitisch <i>rachítis</i>
Reservoir <i>reférwár</i>	Retusche <i>retíjsó</i>	Rhapsode <i>rapföld</i>
Resident <i>refídént</i>	Retuscheur <i>retíjsör</i>	Rhapsodie <i>rapsođt</i>
Residenz <i>refídénts</i>	retuschieren <i>retušíron</i>	Rhetor <i>rétor</i> 49
residieren <i>refídíron</i>	Reunion = Wiederver-	Rhetorik <i>rétorik</i> 60
Residuum <i>refídym</i>	einigung <i>reunjón</i> ; =	rhetorisch <i>retóriš</i>
resignieren <i>refígníron</i>	gesellige Vereini-	Rheuma <i>rójma</i>
Resistenz <i>refíslénts</i>	gung (frz.) <i>reünífi</i>	

rheumatisch <i>rojómátiš</i>	rings <i>riŋgs</i> 31, 63	Röhricht <i>rörícht</i>
Rheumatismus <i>rojomátišmüs</i>	Rinne <i>rinne</i>	Rokoko <i>rókoko</i>
Rhinoplastik <i>rínoplástik</i>	rinnen <i>rinñen</i>	Roman <i>román</i>
Rhinozeros <i>rínózərs</i>	Ripienist <i>ripienist</i>	Romancier <i>romásje</i>
Rhizopoden <i>rítospóden</i>	Rippe <i>ripo</i>	Romantik <i>romántik</i>
Rhododendron <i>rödódén-dron</i>	Ripp(e)-, Rippenspeer <i>rip-šper</i> , <i>ripenšper</i>	romantisch <i>romántis</i>
rhombisch <i>róm̥biš</i>	Rips <i>rips</i>	Romanzero <i>romantséro</i>
Rhomboeder <i>róm̥bédor</i>	Risalit <i>risalít</i>	Römer <i>róm̥er</i>
Rhomboïd <i>róm̥bóid</i>	risch <i>riš</i>	Ronde <i>rounda</i> (frz. <i>rôle</i>)
Rhombus <i>róm̥bus</i>	Risiko <i>riſiko</i>	besser <i>rundó</i>
Rhotazismus <i>rötatsis-mus</i>	riskant <i>riskánt</i>	Rondell <i>rondél</i> , besser
Rhythmk <i>rütmik</i>	riskieren <i>riskárón</i>	Rundell <i>rundél</i>
rhythmisch <i>rütmis</i>	risoluto <i>riſolúto</i>	Ronde <i>rónđo</i>
Rhythmus <i>rütmus</i>	Risotto <i>riſottó</i>	Roof <i>rásf</i>
Ricambio <i>rikám̥biø</i>	Rispe <i>riſpo</i>	rosa <i>róſa</i>
ribbon <i>riban</i>	Rist <i>rist</i>	rören <i>rörón</i>
richten <i>ričtun</i>	ritardando <i>riτardándo</i>	Rose <i>róſa</i> 12, 26
Richter <i>ričtor</i>	rite <i>rítę</i>	Rosenobel <i>rósənobł</i>
richtig <i>ričtich</i>	Ritornell <i>riτornél</i>	Rosette <i>roſéto</i>
Ricke <i>riko</i>	Ritratte <i>riτrátó</i>	Rosinante <i>roſinánts</i>
Ridikül, ridikül <i>riđiküł</i> 55	Ritt <i>rit</i>	Rosine <i>roſíns</i>
riechen (roch) <i>ričhən</i> (roch) 48	Ritter <i>ritor</i>	Röslein <i>rósłajen</i> 61, 66
Ried <i>riđ</i>	Rital <i>riτyál</i>	Rosmarin <i>rósmarín</i>
riefeln <i>riſln</i>	rituell <i>riτyél</i>	Ross <i>ros</i> 26, 48, 66
Riegel <i>riđol</i>	Ritus <i>riṭus</i>	Ross, Pl. Rosse (Wabe) <i>ros</i> , <i>rosa</i>
Riemen <i>rímən</i>	Ritze <i>ritsə</i>	Rösselsprung <i>rósslspruz</i>
Ries <i>rís</i>	ritzen <i>ritsən</i>	Rosskamm <i>róskam</i>
Riese <i>ríſa</i>	Rival <i>rijuál</i>	Rösslein <i>rósłajen</i> 51
Riesling <i>ríſlin</i>	rivalisieren <i>rivaliſíru</i>	Rosstääscher <i>róstɔjšor</i>
rieseln <i>riſln</i>	Rizinus <i>rítſjūns</i>	Rost 1. <i>rost</i> 31, 48, 51
Riester <i>riſtor</i>	Roastbeef <i>róstbíf</i>	Rost 2. <i>rost</i> 31, 48, 51
Riff <i>rif</i>	Robbe <i>rob̥s</i> 48, 59, 80	Rostbraten <i>róstbráten</i>
riffeln <i>riſln</i>	Robber <i>rob̥r</i>	Röste <i>röst̥o</i>
rigolen <i>ri gółon</i>	Robe <i>rob̥s</i>	rosten <i>rost̥n</i>
Riet <i>rit</i>	Roborit <i>rob̥orít</i>	rösten <i>röst̥n</i>
Rigorismus <i>rigorísmus</i>	Robot <i>rob̥ot</i>	rostig <i>róstic̥h</i>
rigorös <i>ri goròs</i>	robust <i>rob̥üst</i>	rot <i>rot</i> 26, 78
rikoschettieren <i>riko- šetřim</i>	Rochade <i>rošáda</i>	Rotation <i>rotat̥sjoń</i>
Rille <i>riło</i>	rochieren <i>roštrón</i>	rotieren <i>rotíru</i>
Rimesse <i>ri méss</i>	Roche(n) <i>ročho</i> (<i>ročhon</i>)	Rotkehlchen <i>rótkelčen</i>
Rind <i>rind</i>	röheln <i>róčhln</i> 51	Rotspon <i>rót-špon</i>
Rinde <i>rind</i>	Rock <i>rok</i>	Rotte <i>rot̥s</i>
rinforzando <i>rinfor- tsándo</i>	Rockelor <i>rokłór</i>	rotten <i>rot̥n</i>
Ring <i>riň</i>	Rocken <i>rokón</i>	Rotunde <i>rotíndø</i>
ringen (rang) <i>rižon</i> (rang)	Rodel <i>rodł</i>	Rotüre <i>rotíru</i>
ringeln <i>rižln</i>	rodeln <i>rodłn</i>	Rotz <i>rots</i>
	roden <i>rodón</i>	Roué <i>rue</i>
	Rodomontade <i>ródomon-tádo</i>	Roulade <i>ryláda</i>
	Rogen <i>roğon</i>	Rouleau <i>ryló</i>
	Roggen <i>roğon</i>	Roulette <i>ryléť</i>
	roh <i>rō</i>	roulieren <i>rylérón</i>
	Rohr <i>rōr</i>	Route <i>ráta</i> 54

Routine <i>rutīn</i>	Rummel <i>rūməl</i>	Säbel <i>säbəl</i>
Routinier <i>rutīniē</i>	Rumor <i>rūmōr</i>	Sabon <i>sabōn</i>
Rowdy <i>rādī</i>	Rümpchen <i>rāmpčen</i>	Sabotage <i>sabotāž</i>
royal <i>rōjāl</i>	rumpeln <i>rumpđlu</i>	Saccharin <i>sacharīn</i>
Royalist <i>royalist</i> 74	Rumpf <i>rumpf</i>	Sache <i>fāch</i>
royalistisch <i>royalistiš</i>	rümpfen <i>rāmpfən</i>	sacht <i>ſačt</i>
rubato <i>rābātō</i>	Rumpsteak <i>rāmpstek</i>	Sack <i>sak</i> 81
Rübe <i>rābō</i>	Rundell <i>rundēl</i>	sacken <i>ſakən</i>
Rubel <i>rābəl</i>	rund um <i>rund um</i>	sackerlot <i>ſakərlöt</i>
Rubidium <i>rābīdjuṁ</i>	rundweg <i>rundwek</i>	sackerment <i>ſakərmént</i>
Rubin <i>rābīn</i>	Rune <i>rūn</i>	Säckler <i>ſeklər</i>
Rüböl <i>rābōl</i>	Runge <i>rāng</i>	Sadismus <i>ſadīsmus</i>
Rubrik <i>rābrīk</i>	Runkelrübe <i>rāngkərlübə</i>	säen <i>ſān</i>
rubrizieren <i>rābrītsčron</i>	Runzel <i>rantsəl</i>	Sämann <i>ſāmn</i>
Rubrum <i>rābrum</i>	Rüpel <i>rāpol</i>	Saffian <i>ſāfjan</i>
Rübsen <i>rābſon</i>	rupfen <i>rāpfən</i>	Saflor <i>ſafłor</i>
ruchbar <i>rāchbār</i> 53	Rupie <i>rāpiś</i>	Safran <i>ſafrań</i>
ruchlos <i>rāchłos</i> 53	ruppig <i>rāpičh</i>	Saft <i>ſaft</i>
Ruck <i>rāk</i>	Ruptur <i>rāptur</i>	Sagazität <i>ſagatsjtät</i>
Rücken, rücken <i>rākən</i>	rural <i>rāral</i>	sagbar <i>ſág-bar</i>
rückgängig <i>rākgeničh</i>	Rusch <i>rāš</i>	sagen <i>ſagən</i> 43
Rückgrat <i>rākgroat</i>	Rüsche <i>rāša</i> 55	sägen <i>ſagən</i>
Rückkehr <i>rāk-kér</i> 76	Russ <i>rās</i> 55	Sago <i>ſágō</i> 49
Rucksack <i>rāksak</i>	Rüssel <i>rāsəl</i>	Sahne <i>ſans</i>
Rüde <i>rādə</i>	russen <i>rāson</i>	Saibling <i>ſieb-ling</i>
rüde <i>rādə</i>	russig <i>rāsičh</i>	Saint -e franz. sē sēt 66
Rudel <i>rādl</i>	Rüste <i>rāsta</i>	saisieren <i>ſaisirən</i>
Ruder <i>rādor</i>	rüsten <i>rāstan</i> 55	Saison <i>sāſō</i> 66
Rudera <i>rādora</i>	Ruster <i>rāstor</i>	Saison morte <i>sāſō mórt</i>
Rudiment <i>rādīmēnt</i>	Rüster <i>rāstor</i> 55	Saito <i>ſāto</i> 57
Ruf <i>rāf</i>	rüstig <i>rāstičh</i>	sakral <i>ſakrāl</i>
rufen (ruft, rief) <i>rāſon</i> (<i>rāft, rīf</i>)	rustik, rustikal <i>rāſtik, rāſtikál</i>	Sakrament <i>ſakramént</i>
Rüffel <i>rāſol</i>	Rüstung <i>rāſtun</i>	sakrieren <i>ſakrīren</i>
Ruhe <i>rās</i> 12	Rute <i>rāto</i>	Sakrileg(ium) <i>ſakrīleg, -gium</i>
ruhig <i>rātčh</i> 64	rutschen <i>rāſon</i> 53	Sakristan <i>ſakristān</i>
Ruhm <i>rām</i>	rütteln <i>rāſtln</i>	sakrosankt <i>ſakrosankt</i>
rühmen <i>rāmən</i>		säkular <i>ſākular</i>
Ruhr <i>rār</i>		säkularisieren <i>ſākulari-ſón</i>
Röhrei <i>rār-aę</i>		
röhren <i>rārən</i>		
Ruin <i>rātň</i>		
Ruine <i>rātňos</i>		
ruinieren <i>rātňirón</i>		
rülpseñ <i>rālpſən</i>		
Rum <i>rām</i> 54		
S ¹⁾		
s = es		Säkulum <i>ſākulum</i>
Saal <i>ſat</i> 36		Salamander <i>ſalamāndor</i>
Saat <i>ſat</i> 29		Salami <i>ſalāmi</i>
Sabäer <i>ſabōr</i>		Salangane <i>ſalangāns</i>
Sabäismus <i>ſabāismus</i>		Salär <i>ſalār</i>
Sabbat <i>ſibat</i>		Salat <i>ſalāt</i> 67

¹⁾ Im Anlaute fremder Wörter schwankt die Aussprache vielfach zwischen deutschem *f*, *ʃp*, *st* und fremdem *s*, *sp*, *st*. Unseren Ansetzungen liegt der überwiegende Gebrauch zu Grunde; doch mögen in Wörtern wie Soutane, Spirant, stoisch u. ä. — wenn sie als eingedeutscht empfunden werden — auch die deutschen Anlaute *f*, *ʃp*, *st* gelten, vgl. S. 18, 66, 69.

Salbader <i>fálbáðor</i>	Sanguiniker <i>sanguíníkör</i>	sauber <i>fábor</i>
Salbe <i>fáls</i>	sanguinisch <i>sanguínis</i>	Sauce <i>fíosa</i> 31, 49, 67
Salbei <i>fálvíð</i>	Sanhedrin <i>fanhédriún</i>	Saucischen <i>soslséðun</i>
salben <i>fálbm</i>	sanieren <i>fántron</i>	sauen <i>fápn</i>
Sälbling <i>félbl-lín</i>	sanitär <i>faničár</i>	sauer <i>fáosr</i>
Salböл <i>fálb-öл</i>	Sanitätswesen <i>faničáts-wéson</i>	Sauerei <i>fáoráðe</i>
Salbuch <i>fálbúch</i>	Sankt <i>fánkt</i>	Säuerling <i>fóðrlín</i>
saldieren <i>faldron</i>	Sanktion <i>fánktiðón</i>	Saufaus <i>fófafus</i>
Saldo <i>fáldo</i>	Sanktissimum <i>fánktísi-mum</i>	saufen (säufst, soff) <i>fáfum (fófst, fof)</i>
Salgut <i>fálgut</i>	Sanktuarium <i>fánktuá-ríum</i>	saugen (sog) <i>fággan (fog)</i> 48
Saline <i>fálin</i>	Sanseculotte <i>súskülot</i>	Säugamme <i>fóög-am</i>
Salipyrin <i>fálpárvn</i>	sans gêne <i>sú fán</i> 67	Säugling <i>fóög-lín</i>
Salizin <i>fáltisín</i>	Sanskrit <i>fánskrit</i>	Säule <i>fóilo</i>
Salizyl <i>fáltisúl</i>	sanskritisch <i>fánskritiš</i>	Saum <i>fámu</i>
Salm <i>fálm</i>	Sanskritist <i>fánskritist</i>	säumen <i>fóðum</i>
Salmiak <i>fálmják</i>	Saphir <i>fáfir</i>	Säure <i>fójrs</i>
Salon <i>fálo</i> 18, 67	Sappe <i>sap(s)</i>	Sauregurkenzeit <i>fárg-úrkon-tsaet</i>
salopp <i>fálop</i>	Sappeur <i>sapör</i>	Saurier <i>fáriðir</i>
Salpeter <i>fálpétor</i>	sappieren <i>sapfrón</i>	Saus <i>fáos</i>
Salpinx <i>fálpixks</i>	Sarabande <i>fárábánd</i>	säuseln <i>fóðsln</i>
Salta <i>fáltta</i>	Sardelle <i>fárdéls</i>	sausen <i>fáfum</i>
Salto mortale <i>fáltó mortále</i>	Sardine <i>fárdíus</i>	Sauvegarde <i>fow-gárd</i>
Salubrität <i>fálybrítát</i>	sardonisch <i>fárdóniš</i>	Savanne <i>saváns</i>
Salut <i>fáhið</i>	Sardonyx <i>fárdóniúks</i>	sazerotal <i>fátserdýtal</i>
salutieren <i>fálufrón</i>	Sarg <i>fárg</i>	Sbirre <i>fíbris</i>
Salvarsan <i>fálværðan</i>	Sarkasmus <i>farkásmus</i>	Scala <i>skáta</i>
Salvator <i>fálvátor</i>	sarkastisch <i>farkástis</i>	Scene s. Szene 67
salva venia <i>fáluva vénja</i>	Sarkom <i>farkóm</i>	Schabbes <i>šábos</i>
Salve <i>fáluo</i>	Sarkophag <i>farkofág</i>	schaben <i>šábo</i>
salve! <i>fáluø</i>	Sarrass <i>fáras</i>	Schabernack <i>šábornak</i>
salvieren <i>fálufrón</i>	Sassafras <i>físafras</i>	schäbig schäßb(i)ge <i>šábbieh</i>
Salweide <i>fáluvaraðs</i>	Sasse <i>fáso</i>	<i>šábbiø Šábbiø</i> 82
Salz <i>fáls</i> 66	Satan(as) <i>fátan(as)</i>	Schablonen <i>šablóns</i>
Same <i>fáms</i>	satanisch <i>fátoniš</i>	Schabracke <i>šabráko</i>
sämic <i>fámič</i>	Satellit <i>fátelít</i>	Schabsel <i>šáby-fol</i>
Sämischleder <i>fámišledor</i>	Satin <i>fáte</i>	Schach <i>šach</i>
sammeln <i>fámln</i>	satinieren <i>fálufrón</i>	Schacher <i>šachor</i>
Sammet, Samt <i>famst, famt</i>	Satire <i>fáfro</i>	Schächer <i>šechor</i>
Samowar <i>fámočár</i>	satirisch <i>fáfríš</i>	schachmatt <i>šachmat</i>
Samstag <i>fámtag</i>	Satisfaktion <i>fátfískaf-tíoun</i>	Schacht <i>šucht</i>
samt <i>famt</i>	Satrap <i>fátráp</i> 32, 38, 78	Schachtel <i>šachfol</i>
Samun <i>fámmu</i> 54	satt <i>fat</i>	schächten <i>šečtm</i>
San Santa Santo Sant' <i>sansánta sántosant'</i> 66	Sattel <i>fatl</i>	Schadchen <i>šadčen</i>
Sanatorium <i>fánatórium</i>	sättigen <i>fétiðon</i>	Schade, schade <i>sáðs</i>
Sandale <i>fánláðs</i>	Sattler <i>fatlór</i>	Schädel <i>šáðsl</i>
Sandhase <i>fánd-háſo</i>	sattsam <i>fát-sum</i> 76	schaden <i>šáðun</i> 67, 68
Sandwich <i>sánd-uitz</i>	saturieren <i>fálufrón</i>	schädlich <i>šád-lič</i> 78, 81
sanft <i>famf</i>	Satyr <i>fáfür</i> 56	Schädling <i>šád-lín</i> 78
Sang <i>fán</i>	Satz <i>fats</i>	Schaf, Schäfer <i>šaf</i> <i>šáfor</i>
sangbar <i>fúnbár</i> 18	Sau <i>fao</i>	36, 40
Sänger <i>ſenor</i>		Schaff <i>šaf</i>

Schaffell <i>säf-fel</i>	scharwenzeln <i>särwén-tsln</i>	schenken <i>šenkon</i>
schaffen (schuf) <i>šafn</i> <i>(sun)</i>	Scharwerk <i>sárwerk</i>	Scherbe <i>šerba</i>
Schäffler <i>šefl̄r</i>	schassen <i>šasen</i>	Scherbett <i>šerbét</i>
Schaffner <i>šafn̄r</i>	Schatten <i>šatn̄</i>	Schere <i>šera</i>
schafig schafige <i>sáfich</i> <i>sáfigo šafijo</i> 82	schattieren <i>šáfrón</i> 89	scheren (schiert, schor) <i>šeron (sírt, šor)</i>
Schafott <i>šafot</i>	Schatulle <i>šatúla</i>	scheren (scherete) <i>šerón (sérts)</i>
Schaft <i>šafť</i> 36	Schatz <i>šats</i>	Schererei <i>šerorač</i>
Sehah <i>ša</i>	schätzen <i>šetson</i> 66	Scherlein <i>šérflæn</i>
Schakal <i>šákal</i> 38	Schaub <i>šágh</i>	Scherge <i>šerpa</i>
Schäker <i>šákor</i>	Schaube <i>šágb</i>	Scherif <i>šérif</i>
schal <i>šal</i> 38	schaudern <i>šaqdorn</i>	Scherz <i>šerts</i> 42
Schal (Shawl) <i>šal</i> 38, 70	Schauer <i>šagor</i>	scherzando <i>skertsándu</i>
Schale <i>šals</i> 36	Schaukel <i>šaqſl</i>	Scherzo <i>skértszo</i> 17
Schälhengst <i>šálhengst</i> besser Schellhengst s. dieses	Schaum <i>šaum</i>	scherzoso <i>skertsóʃo</i>
Schalk <i>šalk</i>	schäumen <i>šojuon</i>	Schen, scheu <i>šoj</i>
Schall <i>šal</i>	schaurig <i>šágorič</i>	Scheuer <i>šojar</i>
schalle <i>šals</i> 36	Schauspiel -er <i>šáqspil</i> <i>-or</i>	scheuern <i>šojorn</i>
Schalmi <i>šalmię</i>	Schaute <i>šago</i>	Scheune <i>šojo</i>
Schalotte <i>šalots</i>	Scheck s. <i>Cheek</i> <i>šek</i> <i>(tsek)</i> 70, 73	Scheusal <i>šájſal</i>
Schalter <i>šaltor</i>	Schedel <i>šedol</i>	scheusslich <i>šojoſlich</i>
Schaluppe <i>šalupi</i>	scheel <i>šel</i> 41	Schib(b)oleth <i>šíboté</i> 49
Scham <i>šam</i>	Scheffel <i>šafol</i>	Schicht <i>šicht</i>
Schamade = Chamade <i>šamádu</i>	Scheibe <i>šaeba</i>	schichten <i>šichton</i>
schämen <i>šámon</i> 40	Scheich Scheik <i>šaech</i> <i>šæk</i>	Schick, schick <i>šík</i>
schampnen (champooen) <i>šampón</i>	scheiden (schied) <i>šaedon</i> <i>šíd</i> 81	Schicksal <i>šíkſal</i> 37, 67
Schande <i>šands</i>	Schein <i>šaen</i>	Schicksel <i>šíksol</i>
schänden <i>šendon</i>	scheinem (schien) <i>šaenon</i> (<i>šin</i>)	schieben (schob) <i>šíbon</i> <i>šob</i>
Schanke <i>šankor</i>	Scheisse <i>šaeso</i>	Schiebkarre <i>šípkaro</i>
Schanze <i>šantsa</i>	scheissen (schiss) <i>šaeson</i> (<i>šis</i>)	Schied(s)spruch <i>šíd(s)-</i> <i>špruch</i>
Schapirograph <i>šapirográf</i>	Scheit <i>šaet</i>	schief <i>šíf</i>
Schap(p)eł <i>šapol</i>	scheitern <i>šaetorn</i>	Schiefer <i>šífor</i>
Schar <i>šar</i>	scheitrecht <i>šáfrefcht</i>	schielen <i>šílon</i>
Scharbe <i>šarba</i>	Schelfe <i>šelfa</i>	Schienebein <i>šílnbaen</i>
Scharbock <i>šárbok</i>	Schellack <i>šílak</i> (59)	schier <i>šír</i>
scharen <i>šaron</i>	Schellfisch <i>šílfis</i>	Schierling <i>šírling</i>
scharf <i>šarf</i>	Schellhengst <i>šíl-henſt</i> vgl. Schälhengst	schiesen (schoss) <i>šíson</i> <i>(šos)</i>
Scharlach <i>šárlach</i>	Schelm <i>šelmu</i>	Schiff <i>šíf</i>
Scharlei <i>šárlé</i>	Schelte <i>šelto</i>	Schiffahrt <i>šíf-fart</i> 59
Scharmützel <i>šármütsol</i> 55	schelten (schalt) <i>šelton</i> (<i>šalt</i>)	schiffen <i>šífon</i>
Scharnier <i>šarnír</i>	Schema <i>šema</i>	Schiffer <i>šífor</i>
Schärpe <i>šerpá</i>	schematisch <i>šemátič</i>	schiften <i>šífton</i>
scharren <i>šáron</i>	Schemel <i>šemol</i>	Schikane s. Ch.
Scharte <i>šírta</i> 37	Schemen <i>šemón</i>	Schild <i>šíld</i>
Scharteke <i>šartek</i>	Schenk <i>šenk</i>	schildern <i>šíldorn</i>
schartig <i>šírtich</i> 37		Schildkröte <i>šíldkröts</i>
Scharwache <i>šáruach</i>		Schildpatt <i>šíldpat</i>

Schilling <i>šiliŋ</i>	Schlei(e) <i>šlaɪ̯ə(s)</i>	Schlummer <i>šlumr</i>
Schimmel <i>šimel</i>	Schleier <i>šlaɪ̯ər</i>	Schlump <i>šlump</i>
schimmeln <i>šimmln</i>	schleifen (scliff) <i>šlaefn (ſlif)</i>	Schlund <i>ſlünd</i>
Schimmer <i>šimor</i>	Schleim <i>šlaɪ̯em</i>	schlüpfen <i>šlūpfn</i>
Schimpans <i>šimpáns</i>	Schleisse <i>šlaɪ̯es</i>	Schlupfwinkel <i>ſlūpf- winkel</i>
Schimpf <i>šimpf</i>	schleissen <i>šlaɪ̯esn</i>	Schlurf <i>ſlurſ</i>
schimpfen <i>šimpfn</i>	Schlemihl <i>šlémil</i>	schlürfen <i>ſlürfn</i>
schinden (schund) <i>šindn (ſund)</i>	Schlemm <i>šlēm</i> , vgl. Slam	Schluss <i>ſlus</i> 53
Schinken <i>šinkn</i>	schemmern <i>šlēmern</i>	Schlüssel <i>ſlüssel</i>
Schinn <i>ſin</i>	Schlempe <i>ſlēmp</i>	Schmach <i>ſmach</i> 37
Schintoismus <i>šintɔísmus</i>	schlendern <i>ſlēndrn</i> 79	schmachten <i>ſmacht</i>
Schippe <i>ſipo</i>	Schlenge <i>ſlēng</i>	schmackhaft <i>ſmákhaft</i>
Schirm <i>ſirm</i>	schlenkern <i>ſlēgkorn</i>	schmähen <i>ſmān</i>
Schirn <i>ſirn</i>	Schleppe <i>ſlep</i>	schmal <i>ſmäl</i>
Schirokko s. Sc.	Schleppnetz <i>ſlēpmets</i> 77	Schmalz <i>ſmalt</i>
schrirren <i>ſiron</i>	Schlepptau <i>ſlēptaʊ</i> 77	Schmant <i>ſmant</i>
Schirting s. Sh.	Schleuder <i>ſlōjdör</i>	schmälen <i>ſmälن</i>
Schisma <i>ſchísmu</i>	schleudern <i>ſlōjdrn</i>	schmarotzen <i>ſmarótson</i>
Schiss <i>ſis</i>	schleunig <i>ſlōnič</i>	Schmarre <i>ſmaro</i>
schlabbern <i>ſlabrn</i>	Schleuse <i>ſlojſ</i>	Schmarren <i>ſmaron</i>
Schlacht <i>ſlacht</i>	Schlich <i>ſlīč</i>	Schmatz <i>ſmats</i>
Schlachta <i>ſlác̄ta</i>	schlicht <i>ſlīčt</i>	schmauchen <i>ſmačhən</i>
schlachten <i>ſlachtan</i>	Schlick <i>ſlik</i>	schmecken <i>ſmekn</i>
Schlachtschitz <i>ſlác̄htſits</i>	schlichen (schloff) <i>ſlifn (ſlof)</i>	schmeicheln <i>ſmáčhln</i>
Schlacke <i>ſlak</i>	schliessen (schloss) <i>ſlisan (ſlos)</i> 61	schmeissen <i>ſmáčesn</i>
Schlackwurst <i>ſlákururst</i>	Schliff <i>ſlif</i>	Schmelz <i>ſmekts</i>
Schlaf <i>ſlaf</i> 33	schlimm <i>ſlím</i>	schmelzen <i>ſmeltsn</i>
Schläfe <i>ſlāf</i>	Schlinge <i>ſlinj</i>	Schmerbauch <i>ſmérbačh</i>
schlafen <i>ſlafn</i> 40, 64	Schlingel <i>ſlinel</i>	Schmergel <i>ſmergel</i>
schlaff <i>ſlaf</i> 33	schlingen <i>ſlinj</i>	Schmerl <i>ſmerl</i>
Schlafittich, Schlafitt- chen <i>ſlafitčh, ſlafit- čn</i>	Schlippermilch <i>ſliper- milč</i>	Schmerle <i>ſmerlo</i>
Schlag <i>ſlág</i> 82	Schlip <i>ſlips</i> 70	Schmerz <i>ſmerts</i> 66
schlagen (schlägt ſchlug) <i>ſlagn (ſlägt ſlug)</i> 14, 15, 16, 33, 82	Schlitten <i>ſliton</i>	Schmetten <i>ſmeton</i>
Schlammassel <i>ſlamásol</i>	Schlittschuh <i>ſlitsú</i>	Schmetterling <i>ſmetor- lin</i>
Schlamm <i>ſlam</i>	Schlitz <i>ſlits</i>	schmettern <i>ſmetern</i>
Schlampe <i>ſlampo</i>	schlohweiss <i>ſlōraěs</i>	Schnicke <i>ſmiko</i>
Schlange <i>ſlanj</i>	Schloss <i>ſlos</i>	Schmied <i>ſmíd</i>
schlank <i>ſlank</i>	Schlösschen <i>ſlōčhən</i> 51	schmiegen <i>ſmīgn</i>
schlapp <i>ſlap</i>	Schlosse <i>ſlosa</i> 48	Schmiele <i>ſmilo</i>
Schlarraffe <i>ſlaráff</i>	schlossen (es schloss) <i>ſlossen (es ſlōst)</i>	Schmieralien <i>ſmíraljén</i>
schlau <i>ſlaq</i>	Schlot <i>ſlot</i>	89
Schlauch <i>ſlaoch</i>	schlotterig <i>ſlōtřich</i>	schmieren <i>ſmíron</i>
schlecht <i>ſlečt</i> 40, 42	Schlucht <i>ſlucht</i>	Schminke <i>ſmíŋka</i>
schlecken <i>ſlekón</i>	schluchzen <i>ſluchtſn</i> 53	Schmirgel <i>ſmírgel</i>
Schlegel <i>ſlegl</i>	Schluck <i>ſluk</i> 33	Schmiss <i>ſmis</i>
Schlehe <i>ſlē</i>	Schluckauf <i>ſlukaſ</i>	Schmitze <i>ſmits</i>
schleichen (schlich) <i>ſlačhēn (ſlich)</i>	schlucken <i>ſlukn</i>	Schnöker <i>ſmökör</i>
	Schluf <i>ſluf</i> 53	schmollen <i>ſmoln</i>
		schmollieren <i>ſmolňon</i>
		Schmollis <i>ſmólis</i>
		Schmorbraten <i>ſmór- braton</i>

schmoren *šmōrən*
 schmorgen *šmōrgən*
 Schmu *šmu*
 schmuck *šmuk*
 schmuddelig *šmūdlič*
 Schmuggel *šmugl* 54
 Schmuſ *šmuſ* 54
 schmunzeln *šmūntzln*
 schmusen *šmūſn*
 Schmutz *šmūts*
 schmutzig *šmūtsič*
 Schnabel *šnābl*
 schnäbeln *šnībln*
 Schnack *šnak*
 schnacken *šnakn*
 Schnake *šnáko*
 Schnalle *šnalo*
 Schnapphahn *šnáp-hán*
 Schnaps *šnaps*
 schnarchen *šnarčn*
 schnarren *šnarvn*
 Schnarrposten *šnár-
postn*
 Schnat(e) *šnat(s)*
 schnatzten *šnatsn*
 schnauben *šnabn*
     šnáqbñ (šnöb)
 schnauen *šnaofn*
 Schnauze *šnáots*
 Schnecke *šncko*
 Schnee *šnē*
 schneeig, schneige
     šnéich, *šnéigo*, *šnéis*
     82
 Schneid *šnaed*
 schneiden (schnitt)
     šnaedn (šnit)
 schneidig *šnáedlič*
 schneien *šnaen*
 Schneider *šnaedur*
 Schneise *šnájeſ*
 schnell *šnel*
 Schnepfe *šnepf*
 Schneppe *šnep*
 schneuzen *šnöjtsn*
 schnicken *šnikn*
 Schnickschnack *šník-
šnak*
 schniegeln *šnígeln*
 Schniepel *šnipol*
 Schnippechen *šnipčchón*
 Schnitzel *šnitsol*
 schnitzen *šnitsn*
 Schnitzer *šnitsor*

schnodderig *šnóðrič*
     (schnotterig) *šnótřic*
 schnöde *šnöðs*
 Schnörkel *šnörkol*
 schnorren *šnorren*
 Schnorrer *šnoror*
 Schnucke *šnuko*
 schnüffeln *šnūfeln*
 Schnuller *šnulor*
 Schnupfen, schnupfen
     šnupfn
 Schnuppe *šnup*
 schnuppern *šnuppn*
 Schnur *šnur*
 schnüren *šnūrn*
 Schnurrbart *šnúrbürt*
 schnurrig *šnúrič*
 Schnürsenkel *šnúrsen-
kol*
 schnurstracks *šnúr-
straks*
 Schnute *šnúts*
 Schober *šobr*
 Schock *šok*
 schofel *šofel*
 Schöffe *šöfj*
 Schokolade *šokoláda*
 Scholar *šolář*
 Scholarch *šolářč*
 Scholastik *šolástik*
 scholastisch *šolástiš*
 Scholiast *šolájst*
 Scholien *šoljén*
 Scholle *šolo*
 Scholtisei *šoltsié*
 schon *šon*
 schön (-ste) *šõn (-sto)*
     30, 31
 schonen *šonan*
 Schoner (Decke, Schiff)
     šónor
 Schopf *šopf*
 schöpfen *šöpfen*
 Schöpfer *šöpför*
 Schoppen *šopn*
 Schöps *šöps*
 Schorf *šorf*
 Schorlemle *šorlémórls*
 Schornstein *šornštæn*
 Schoss Pl. Schosse
     šos, šosn 48
 Schoss Pl. Schosse
     šos, šosn 51
 schlossen *šosn*

Schosskind *šós-kind*
 Schüssling *šósliň* 51
 Schote *šoto*
 Schott(e) *šot(s)*
 schottern *šotrn*
 schraffieren *šrafíren*
 schräg *šräg* 42
 Schramme *šram*
 Schrank *šrank*
 Schranne *šran*
 Schranze *šrants*
 Schrapnell *šrapnel*
 schrappen *šrapn*
 Schrat *šrat*
 Schraube *šraobs*
 schrauben (schrob)
     šraobn (šrib)
 Schrebergarten *šrébor-
garten*
 Schreck *šrek*
 schrecken (schrak)
     šrekem (šrak) 81
 Schrei *šrae*
 schreiben (schrieb)
     šraebn (šrib)
 schreien (schrie) *šraeñ*
     (*šri*)
 schreiten *šráeton*
 Schret(t)el *šretoł*
 Schrift *šrift*
 schrill *šril*
 schrinden *šrindn*
 Schrippe *šripa*
 Schritt *šrit*
 Schrobel *šrobol*
 schroff *šrof*
 schröpfen *šrúpfen*
 Schröpfkopf *šrópkopf*
 Schrot *šrot*
 schrubben *šrubn*
 Schrulle *šrulj*
 schrumpfen *šrumpfen*
 Schrunde *šrund*
 Schub *šub* 52
 Schubjack *šubjak* 54
 Schubkarre *šubkar*
 Schubsack *šubjak*
 schüchtern *šúčtorn*
 Schuft *šuft*
 Schuh (-e) *šu* *šuo* 52
 Schuhu *šuhu*
 Schuite s. Schute
 Schuld *šuld* 61
 Schuldner *šuldnor*

Schule <i>šulo</i>	schwanken <i>šwankon</i>	Schwindsucht <i>šwind-fucht</i>
Schulter <i>šulter</i>	Schwanz <i>šwants</i>	Schwinge <i>šwingo</i>
Schultheiss <i>šuldhaes</i>	schwänzen <i>šwentson</i>	schwingen (schwang) <i>šwizom (šwany)</i>
schummerig <i>šumorich</i>	Schwäre <i>šwärso</i>	Schwippschwager <i>šwip-šwágör</i>
schummern <i>šumorn</i>	schwären (schwor) <i>šwürron (šwör)</i>	schwirbeln <i>šwirblos</i>
Schund <i>šund</i>	Schwarm <i>šwārm</i>	schwitzten <i>šwitsson</i>
schunkeln <i>šunkeln</i>	schwärm'en <i>šwermón</i>	Schwof <i>šwof</i>
schupfen <i>šupfon</i>	Schwarte <i>šwarts</i> 37	schwören (schwur schwor) <i>švöron (šwär šwör)</i>
Schuppe(n) <i>šupo(n)</i> 30	schwarz <i>šwarts</i> 77	schwül <i>šwül</i> 55
Schüpppe <i>šúps</i>	schwärzen <i>šwertsón</i>	Schwulität <i>šwulität</i>
schupsen <i>šupsom</i>	Schwatz <i>šwats</i>	Schwulst <i>šwulst</i>
Schur <i>šur</i>	schwatz'en <i>šwatsón</i>	Schwund <i>šurund</i>
schüren <i>šúron</i>	schweben <i>šwebon</i> 41	Schwur <i>šur</i>
schürfen <i>šúrfon</i>	Schwefel <i>šwefol</i> 41	Scirocco <i>široko</i>
schürgen <i>šúrgon</i>	Schwegelpfeife <i>šréjol-pfieſſ</i>	Sealskin <i>šuskín</i>
schurigeln <i>šúrigoln</i>	Schweif <i>šwaef</i>	Sech <i>ſech</i>
Schurke <i>šurko</i>	schweigen (schweigst, schwieg) <i>šraegon (šraegist, šriyg)</i>	sechs <i>ſeks</i> 72, 81
schurren <i>šúron</i>	schweigsam <i>šraigſam</i>	Sechser <i>ſekſor</i>
Schurz <i>šurts</i>	Schwein <i>šwaen</i>	Sechter <i>ſektor</i>
Schürze <i>šürts</i>	Schweiss <i>šwaes</i>	sechstel <i>ſekſtol</i>
Schuss <i>šus</i> 53	Schweizerdegen <i>šwájer-tſordégon</i>	sechzehn <i>ſéchtſen</i> 71
Schüssel <i>šüsöl</i>	schwelen <i>šuelon</i>	sechzig <i>ſéchtſich</i> 71
Schusser <i>šusor</i>	schwelgen <i>šuelgen</i>	Seckel <i>ſekol</i>
Schuster <i>šústor</i> 53	Schwelle <i>šwéls</i>	sedat <i>ſedát</i>
Schute <i>ſuto</i>	schwellen (schwoll) <i>šuelon (šrol)</i>	Sedez <i>ſedets</i>
Schutt <i>ſut</i>	Schwemme <i>šremo</i>	Sediment <i>ſedimént</i>
Schutz <i>ſuts</i>	Schwengel <i>šwengol</i>	Sedisvakanz <i>ſedis-wakánts</i>
Schütz(e) <i>šütsø</i>	schwenken <i>šrengon</i>	See <i>ſe</i> 13, 39, 41
schützen <i>šütsón</i> 30	schwer <i>šver</i> 39, 40, 41	Seele <i>ſelo</i>
schwabbeln <i>šwablon</i>	Schwerenöter <i>šverenöter</i>	Segel <i>ſegol</i> 41, 17
Schwabe <i>šwabo</i>	schwerlich <i>šverlich</i>	Segen <i>ſegon</i> 41, 79
schwach <i>šwach</i> 36	Schwerspat <i>šwéšpat</i>	Segge <i>ſego</i>
Schwächung <i>šwéčhun</i>	Schwert <i>šváert</i> 41, 43	Segler <i>ſegler</i>
Schwaden <i>šwadon</i>	Schwertmäge <i>šváert-mágo</i>	Segment <i>ſegment</i>
Schwadron <i>šwadrón</i>	Schwester <i>šwestor</i>	segnen <i>ſegnon</i> 16, 79
Schwadroneur <i>šwadrónbr</i>	Schwibbogen <i>švib-bogen</i>	segno <i>ſér'jo</i>
schwadronieren <i>šwadrónron</i>	Schwieger <i>švígör</i>	Segregat <i>ſegregát</i>
schwafeln <i>šwafoln</i>	Schwiele <i>švilo</i>	segregieren <i>ſegregáron</i>
Schwager <i>šwágör</i>	schwiemeln <i>šwimoln</i>	schen (siehst, sah) <i>ſén</i> (<i>ſit, ſa</i>) 11, 67
Schwäher <i>šwáor</i>	schwierig <i>švírich</i>	Sehne <i>ſeno</i>
Schwaige <i>šraegs</i>	schwimmen (schwamm) <i>šwimén (šwam)</i>	sehnен <i>ſenon</i>
Schwalbe <i>šwalbø</i>	Schwindel <i>šwindol</i>	sehnig, sehn'ge <i>ſeních,</i> <i>ſenígs ſénis</i>
Schwalch <i>šwalch</i>	schwinden (schwand) <i>šwindon (šwand)</i>	Sehnsucht <i>ſenſucht</i>
Schwalg <i>šwalg</i>	Schwindler <i>šwindlor</i>	sehr <i>ſer</i>
schwalken <i>šwalkon</i>	schwindlich <i>šwindlich</i>	Seiche <i>ſieče</i>
Schwamm <i>šwam</i>		seicht <i>ſeicht</i>
Schwan <i>šwan</i>		
schwanen <i>šwánon</i>		
Schwang <i>šwan</i>		
schwanger <i>šwanor</i>		
Schwank, schwank <i>šwanlk</i>		

Seide <i>ſædə</i>	selig, sel'ge <i>félígh</i> , <i>feli-</i>	separat <i>ſeparát</i>
Seidel <i>ſædəl</i>	<i>félíghs</i> 46, 82	Separation <i>ſeparatsión</i>
Seidelbast <i>ſædəlbast</i>	Seligkeit <i>félíghkaet</i>	separieren <i>ſeparáren</i>
Seife <i>ſeifə</i>	Sellerie <i>félírj</i> 82	Sepia <i>ſépia</i>
seigen <i>ſiegŋn</i>	selten <i>ſeltən</i> 42	Sepsis <i>ſépsis</i>
Seiger <i>ſiegŋn</i>	Selter(s)wasser <i>félter(s)-</i>	September <i>ſeptember</i>
seihen <i>ſieŋn</i>	<i>wásor</i>	Septennat <i>ſepenát</i>
Seigneur <i>ſen't(j)ør</i> 67	seltsam <i>féltsam</i>	Septett <i>ſéptet</i>
Seil <i>ſuel</i>	Semantik <i>fémántik</i>	Septima <i>ſéptima</i>
Seim <i>ſuem</i>	Semaphor <i>fémaphor</i>	Septime <i>ſéptimo</i>
seimig <i>ſiemich</i>	Semasiologie <i>fémasioló-</i>	septisch <i>ſéptis</i>
sein <i>ſien</i>	<i>gi</i>	Septuagesima <i>ſeptua-</i>
Seismograph <i>ſaezmográf</i>	Semde, Sende <i>ſemdo</i> ,	<i>géfima</i>
seit <i>ſæt</i>	<i>fendə</i>	Septuaginta <i>ſeptuaginta</i>
seitdem <i>ſætdeim</i>	Semester <i>ſeméster</i>	sequens (vivat s.) <i>ſekvens</i>
Seite <i>ſáets</i>	semi- <i>fémí-</i>	Sequenz <i>ſekwénts</i>
Sekante <i>ſekánts</i>	Semikolon <i>fémikolón</i>	Sequester <i>ſekréster</i>
sekkieren <i>ſekkrón</i>	Seminar <i>ſeminár</i>	sequestrieren
Sekondeleutnant <i>ſekondl-</i>	seminaristisch <i>femina-</i>	<i>ſekurestráron</i>
<i>töjtñant</i>	<i>rístiš</i>	Serail <i>ſeráel</i> 57
sekret, Sekret <i>ſekré特</i>	Semmel <i>ſemst</i>	Seraph Pl. -im <i>ſeraf</i> ,
Sekretär <i>ſekréter</i>	semperfri <i>ſempérfráe</i>	-im 38, 47
Sekretariat <i>ſekréteriat</i>	simplice <i>sémplítše</i>	seraphisch <i>ſeráfiš</i>
Sekretion <i>ſekrétsjón</i>	Senar <i>ſenár</i>	Serenade <i>ſerénaðs</i> 67
Sekt <i>ſekt</i>	Senat <i>ſenát</i>	Serenissimus <i>ſeréniſi-</i>
Sekte <i>ſekto</i>	Senator <i>ſenátor</i> 90	<i>mus</i>
Sektierer <i>ſektíror</i>	Senatoren <i>ſenátorón</i>	Serge <i>ſérſiš</i>)
Sektion <i>ſektsjóu</i>	Senatorin <i>ſenátorin</i>	Sergeant <i>ſerfánt</i> 67
Sektor <i>ſektor</i>	Send <i>ſend</i>	Serie <i>ſériš</i>
Sekundant <i>ſekundánt</i>	senden (sandte) <i>ſendən</i>	seriös <i>ſeriós</i>
sekundär <i>ſekundár</i>	<i>fants</i>	Sermon <i>ſérnón</i>
Sekunde <i>ſekúnds</i>	Seneschall <i>ſénéſal</i>	scrös <i>ſerós</i>
sekundieren <i>ſekundáron</i>	Senf <i>ſenf</i>	Serpent <i>ſerpá</i>
Sekundogenitur <i>ſekún-</i>	sengen <i>ſewon</i>	Serpentin <i>ſerpentín</i>
<i>dogenítúr</i>	senil <i>ſenil</i>	Serum <i>ſérum</i>
Sekurität <i>ſekürítät</i>	Senior <i>ſenior</i>	Servante <i>ſerwánto</i>
Sela <i>ſéla</i>	Senkel <i>ſenkəl</i>	Service (das) <i>ſerwís</i> 67
Seladon <i>ſeladó</i>	senkrecht <i>ſébkrečt</i>	servieren <i>ſerwáron</i>
Selam <i>ſelám</i>	Senkung <i>ſénkum</i>	Serviette <i>ſerwíjetó</i> 67
Selamlik <i>ſelámlik</i>	Senne (der, die) <i>ſeno</i>	servil <i>ſerwíll</i>
selbander <i>ſelbándor</i>	Sennesblätter <i>ſenéſbletor</i>	Servis (der) <i>ſerwís</i>
selbstisch <i>ſébstiš</i>	Sensal <i>ſenſál</i>	Serviteur <i>ſerwítór</i>
selbständig <i>ſélb-ſtendích</i>	Sensation <i>ſenſatsjón</i>	Servitut <i>ſerwítút</i>
selchen (Geselchtes)	sensationell <i>ſenſatsjónél</i>	Sesam <i>ſéſam</i>
<i>ſelčon</i> (<i>goyéltos</i>)	Sense <i>ſenſo</i>	Sessel <i>ſesel</i>
Selekta <i>ſelékta</i>	sonsibel <i>ſenſibol</i>	Session <i>ſesión</i>
Selektion <i>ſelektsjón</i>	sensitiv <i>ſenſitív</i>	Sesterz <i>ſestértz</i>
Selen <i>ſelén</i>	Sensorium <i>ſenſorijum</i>	Setter <i>ſetor</i>
Selenit <i>ſelenít</i>	Sensualismus <i>ſenſualis-</i>	setzen <i>ſetsan</i> 80
Selfgovernment <i>ſelf-</i>	<i>muſ</i>	ſeuſzen <i>ſojszán</i>
<i>goyernument</i>	Sentenz <i>ſenténs</i>	Seufzer <i>ſojszor</i>
Self made-man <i>ſelf-nérl-</i>	Sentiment <i>ſentímán</i> (selten	Sexagesima <i>ſéksayéfima</i>
<i>mán</i>	engl. <i>séntimán</i>)	Sexta Sexte <i>ſékssta ſéksṭa</i>
	sentimental <i>ſentimentál</i>	Sextant <i>ſekstánt</i>

Sextole *sekstólo*
 Sexualsystem *sekṣuál-*
-süstem
 sexuell *sekṣuél*
 Sezession *séfesjón*
 sezieren *séfíron*
 sforzanda *sforzásnádó*
 Sgraffito *syrafító*
 Shawl *šál* s. Schal
 Sheriff *šerif*
 Sherry *šéri* 70
 Shoddy *šódži*
 Shrapnell s. Schr . . .
 Sibilant *sibilánt*
 Sibylle *šíbíl* 56
 sibyllinisch *šíbílníš*
 sic! *šik*
 sich *šich*
 Sichel *šíchol*
 sicher *šíchor*
 sichtbar *šíchtbar*
 sickern *šíkorn*
 siderisch *šídéríš*
 Sideroskop *šíderoskóp*
 Siderotechnik *šídero-*
-téchnik
 sie *ší*
 Sieb *šib*
 sieben *šíbon*
 Siebenschläfer *šíbon-*
-sláfr
 sieb(en)te *šíbta*, *šíbonta*
 sieb(en)zehn *šíbtsen*
šíbontsen 46
 sieb(en)zig *šíbtsíč*
šíbantsíč 46
 siech *šíčh*
 siechen *šíchon*
 Siede *šído*
 siedeln *šídon*
 sieden (sott, gesotten)
šídon (*sot*, *gofoton*)
 Sieg *šig* 4, 15, 16, 20,
 21, 78, 81, 82
 Siegel *šigol*
 Siegellack *šigollak*
 siegreich *šig-raéch*
 siehe *šlo* (besser: sieh *ſl̩*)
 Sieke *šílo*
 Siel *ſil*
 Siele *ſil̩*
 Siesta *ſiésta*
 sietzen *ſítsen*
 Sigel *ſigol*

Signal *ſignál*
 Signalement *ſignalomá*
 signalisieren *ſignaliz-*
-írón
 Signatarmächte *ſigna-*
-tár-meéhto
 Signatur *ſignatúr*
 Signet *ſín'(j)é*
 Signor -e, -a; Pl. -i, -e
ſin'(j)ór-e, -a, Pl. -i, -e
 Signoria *sin'(j)oría*
 Signorina *sin'(j)orína*
 Signrist *ſigríst*
 Sikkativ *šíkátf*
 Silbe *ſílba* 56
 Silber *ſílbör*
 Sild *ſíld*
 Silentium *ſílén̩tsjum*
 Silhouette *ſílyéts* 67
 Silikat *ſílikát*
 Silizium *ſílitsjum*
 Sillscheit *ſílsæt*
 Silur *ſílár*
 silurisch *ſíláríš*
 Silverster *ſílverſtør*
 Similisteine *ſímili-*
-štáenos
 Simmer *ſímor*
 Simonie *ſímoní*
 simpel *ſímpol*
 Simplex *ſimpleks*
 Simplizissimus *ſimplí-*
-tísmus
 Simplizität *ſimplítsitát*
 Simplum *ſímplumi*
 Sims *ſíms*
 Simulant *ſímulánt*
 Simulation *ſímulatjón*
 simulieren *ſímulíron*
 Simultanschule *ſímul-*
-tán-ſnlo
 Sinekure *ſíngkúro*
 Sinfonie *ſínfoni*
 singen (sang) *ſínon*
(fan) 31, 67
 Singgrün *ſíngrún*
 Singsang *ſínsang*
 Singular *ſíngulár*
 singulär *ſíngulár*
 sinken (sank, gesunken)
ſígnon (*sank*, *gofunkon*)
 Sinn *ſin*
 Sinnbild *ſinbild*
 sinnen (sann) *ſínon* (*fan*)

Simolog *ſimológi*
 Sinopel *ſinópol*
 sintemal *ſintomál*
 Sinter *ſintor*
 Sintflut s. Sündflut
ſintflut
 Sintoismus *ſintoísmus*
 Sinus *ſinus*
 Siphon *ſífon*
 Sippe *ſípp*
 Sir *sör*
 Sire *sír* 67
 Sirene *ſíréns* 67
 Sirup *ſírup* 54
 Sirventes *ſírventes*
 sistieren *ſístíron*
 Sitte *ſíta*
 Sittich *ſítich*
 sittig *ſítich*
 Situation *ſítuacjón*
 situieren *ſítuíron*
 Sitz *ſits* 80
 sitzen (saß) *ſítsom* (*sas*)
 Six *ſíks*
 Skabiose *skabjóſo*
 Skala *ſkála*
 Skalde *ſkáldo*
 Skalp *ſkalp*
 Skalpell *ſkalpel*
 skalpieren *ſkalpíron*
 Skandal *ſkandal* 67
 skandalös *ſkandalóš*
 skandieren *ſkandíron*
 Skapulier *ſkapulír*
 Skarabäus *ſkarabáns*
 Skat *ſkat* 67
 Skating-rink *ſkétiñ-riñk*
 Skeleton *ſkéleton*
 Skelett *ſkélett*
 Skepsis *ſképsis* 45
 Skeptiker *ſképtíkör*
 skeptisch *ſképtíš* 67
 Ski *ſki* Pl. *ſkior*
norweg. ſí (-or)
 Skiff *ſkíf*
 Skink *ſkink*
 Skioptikon *ſkióptíkon*
 Skizze *ſkitſa* 67
 Sklave *ſkláva* 65, 67
 Sklerose *ſkleróſ*
 Skolion Pl. Skolien
ſkólion Pl. *ſkóljan*
 Skolopender *ſkolopénder*
 skontieren *ſkontíron*

Skonto <i>skonto</i>	Söldning <i>söld-ling</i>	Sorites <i>förtes</i>
Skorbut <i>skorbüt</i>	Söldner <i>söldnor</i> 51, (79)	Sorte <i>förts</i>
Skorpion <i>skorpjón</i>	Sole <i>föls</i> 48	Sortiment <i>förtjmént</i>
Skorzonere <i>skortsónér</i>	Solei <i>föl-aę</i>	sostenuto <i>sostenáto</i>
Skribent <i>skribént</i>	solenn <i>fölen</i>	sotan <i>fötán</i>
Skriptum <i>skriptum</i>	Solfeggio <i>solfédži(j)o</i>	Soter (griech.) <i>fötér</i>
Skripturen <i>skriptáron</i>	solidarisch <i>fölidáris</i>	Soteriologie <i>fötériologj</i>
Skrofel <i>skrófsl</i>	solid(e) <i>föld(s)</i>	Sotnie <i>fötñjs</i>
skrofulös <i>skrofylös</i>	Solist <i>fölist</i>	Sottise <i>soffis</i>
Skrofulose <i>skrofylös</i>	Solitär <i>fölitär</i>	Sou <i>sü</i> 54, 67
Skrupel <i>skrupöl</i>	Solitude <i>fölihd(s)</i> 55	Soubrette <i>föbréta</i> 67
skrupulös <i>skrypulös</i>	Söller <i>fölor</i>	Souchong <i>füsön</i>
Skrutinium <i>skrutinijum</i>	Solicitor (engl.) <i>soli-</i> <i>sitor</i>	Soufflet <i>suflé</i> 45
Skudo Pl. Skudi $\text{skád} \circ (skúd)$	Sollizitant <i>fölixtant</i>	Souffleur <i>suflör</i>
Skulptor <i>skülpctor</i>	sollizitieren <i>fölixtítron</i>	soufflieren <i>suflíron</i>
Skulptur <i>skülp túr</i>	Solmisation <i>fölmj-</i> <i>fötsjón</i>	Soulagement <i>suläf(s)má</i>
Skunk <i>skunk</i>	solo, Solo Pl. Soli <i>fölo</i> <i>föll</i> 67	soulagieren <i>sulaſtron</i>
Skuptschina <i>skúptšina</i>	Solzismus <i>fölixtismus</i>	So und so <i>fö-und-fö</i>
skurril <i>skuril</i>	Solper <i>fölpör</i>	Souper <i>füpe</i>
Slam = (Schlemm) <i>släm</i> (besser <i>slém</i>)	Solstitium <i>fölstitsjum</i>	Soutache <i>sutás(s)</i>
Slang <i>slän</i>	solvent <i>fölcént</i>	Soutacheur <i>sutásör</i>
Slibowitz <i>slíbovits</i>	somatisch <i>fömatiš</i>	Soutane <i>sutáno</i>
Slips <i>slips</i> (besser <i>slips</i>) 70	Sommer <i>fömor</i>	Souterrain <i>süteré</i> 67
Smaragd <i>smarákdl</i> 38, 67	Sommierung <i>fömorung</i>	Soutien <i>suтиč</i>
Smoking <i>smókib</i>	Sommittäten <i>sonnitáton</i>	Souvenir <i>sür(s)nér</i> 67
smart <i>smart</i>	sommambul <i>fömmambúl</i>	Souverän <i>suerövän</i>
so <i>fö</i> 48, 67	Sommambule <i>fömmam-</i> <i>búls</i>	Souveränität <i>suerövän-i-</i> <i>tät</i>
sobald <i>föbald</i>	sommolent <i>fömmolént</i>	Sovereign <i>sövérén</i>
Sobranje <i>sobráńjo</i>	Sonant <i>fönańt</i>	sozial <i>fötsjäl</i>
Sockel <i>fökol</i>	Sonate <i>fönańto</i>	Sozialdemokrat <i>fötsjátl-</i> <i>demokrát</i>
Sod <i>föd</i>	Sonatine <i>fönańtno</i>	Sozialist <i>fötsjálist</i>
Soda <i>föda</i> 49	Sonde <i>fönd</i>	Sozietät <i>fötsjetät</i>
sodann <i>födán</i>	sondieren <i>föndíron</i>	Soziologie <i>fötsjologj</i>
Sode <i>födo</i>	Sonett <i>fönet</i>	Sozius <i>fötsjus</i>
soeben <i>föében</i>	Sonnabend <i>fönańbonđ</i>	Spachtel <i>spachtel</i>
Sofa <i>föfa</i> 49	Sonne <i>föno</i> 48, 68	Spadille <i>spadíl(j)o</i>
Soffitte <i>föfítö</i>	sonnen <i>fönon</i>	Spagat <i>spagát</i>
sofort <i>föfört</i>	sonnig <i>föničh</i>	spähen <i>späon</i>
Sohle <i>födo</i>	sonntäglich <i>föntügliche</i>	Spahi Pl. -s <i>spáhi</i> Pl. -s
Sohn, Söhne <i>fon, föns</i> 13, 30, 51	sonor <i>föñör</i> 68	Spalet <i>spalét</i>
Soiree <i>soaré</i>	sonst <i>föinst</i>	Spalier <i>spalír</i> 69
Soja <i>föja</i>	Sophisma <i>föfísmá</i>	Spalt <i>spalt</i>
Solanin <i>fölanín</i>	Sophismus <i>föfísmus</i>	spalten <i>spalton</i>
Solanum <i>fölanúnum</i>	Sophist <i>föfist</i>	Span <i>spán</i>
Solar <i>föläär</i>	Soprán <i>föprán</i>	Spanferkel <i>spánferkel</i>
Solawechsel <i>föläwéksel</i>	Sorbe <i>försb</i>	Spange <i>spangs</i>
solch <i>föch</i>	Sorbett <i>förbet</i>	Spangrün <i>spángrün</i>
Sold <i>föld</i>	Sordine <i>fördins</i>	Spann <i>spán</i>
Soldat <i>földát</i>	Sorge <i>förg</i>	Spannagel <i>spán-uágjel</i> 59
	sorglos <i>förg-los</i>	

spannen <i>španən</i>	sperren <i>šperən</i>	Spiritus <i>špíritus</i> 69
sparen <i>špärən</i>	Spesen <i>špēſon</i>	Spirre <i>špíro</i>
Spargel <i>špärgl</i>	Spezerei <i>špētsərēi</i> 69	Spital <i>špítál</i> 47, 69
spärlich <i>špärtīch</i>	Spezialarzt <i>špētsjál- ärzt</i>	Spittel <i>špitəl</i> 47
sparsam <i>špärfam</i>	Spezialien <i>špētsjál̩ion</i>	Spitz, spitz <i>špíts</i>
Sparte <i>špartə</i>	spezialisieren <i>špētsjál̩- fírm</i>	spitzen <i>špitzen</i>
spartieren <i>špartíron</i>	Spezialist <i>špētsjál̩ist</i>	Spleen <i>splín</i> 47, 69
spasmodisch <i>spasmódīš</i>	speziell <i>špētsjél</i> 67	spleissen <i>šplásen</i>
Spass <i>špäs</i> 37	Spezies <i>špētsjés</i> 69	splendid <i>spléndid</i> 69
spassig <i>špásig</i> 37	Spezifikum <i>špētsjíkum</i>	Splint <i>šplint</i>
Spat <i>špät</i>	spezifizieren <i>špētsjífi- tsíron</i>	Splitter <i>šplitər</i>
spät <i>špät</i> 42	spezifisch <i>špētsjífiš</i>	Spoliens <i>špöliən</i>
Spatel <i>špátəl</i>	Spezimen <i>špētsjímen</i>	spondeisch <i>spondéiš</i>
Spaten <i>špátən</i>	Pl. <i>špētsjímjána</i>	Spondeus <i>spondéus</i> 58
Spatium <i>špátiūm</i>	Sphäre <i>šfärə</i> 44, 67	Spongien <i>špóngjón</i> 69
Spatz <i>špats</i> 36	Sphinx <i>šfinxs</i> 62, 64	Sponsalien <i>sponsál̩ion</i>
Spätzchen, -lein <i>špets- čén, špétšlaen</i>	Sphragistik <i>sfragístik</i>	Sponsion <i>sponsjón</i> 69
spazieren <i>špatsíron</i> 69	Spicilegium <i>špítsi- légiúm</i>	spontan <i>spontán</i> 69
Specht <i>špecht</i>	Spickaal <i>špík-äl</i>	Sporaden <i>sporádōn</i>
Speck <i>špek</i>	spicken <i>špíkon</i>	sporadisch <i>sporádiš</i> 69
spedieren <i>špedíron</i> 69	Spickgans <i>špíkgans</i> (76)	Spore <i>špóra</i>
Spediteur <i>špedítor</i>	Spiegel <i>špígl</i>	Sporn <i>špórn</i>
Spedition <i>špedítsjón</i>	Spieke <i>špíkə</i>	spornstreichs <i>špórn- štraečhs</i>
Speech <i>špíts</i> 47, 69	Spiel <i>špíl</i>	Sport <i>šport</i> 18, 50, 69
Speer <i>špér</i>	spielen <i>špílon</i> 21, 68	Sportel <i>športəl</i>
Speiche <i>špačečo</i>	Spiesser <i>špíſor</i>	Spott <i>špot</i> 30
Speicher <i>špačečor</i>	Spier(e) <i>špír(o)</i>	Sprache <i>šprachə</i>
speien (spie, gespieen) <i>špaem</i> (<i>špi</i> , <i>gospél/ojn</i>)	Spieß <i>špís</i>	spratzeln <i>špratsəln</i>
Speiße <i>špáel</i>	Spill <i>špíl</i>	Spray <i>špri</i>
Spektabilität <i>speka- bilität</i> 69	Spillage <i>špíláž</i>	sprechen <i>šprečhən</i> 15,
Spektakel <i>špektákəl</i> 69	Spille <i>špílo</i>	68, 71
Spektralanalyse <i>spek- trál-analýsə</i>	Spilling <i>špílin</i>	Sprehe <i>špreo</i>
Spektrum <i>špéktrum</i>	Spillmagen <i>špílmágən</i>	Sprei <i>špřae</i>
Spekulant <i>špékulánt</i>	Spinat <i>špinát</i> 69	Spreite <i>špřaets</i>
spekulativ <i>špékulatiſ</i>	Spindel <i>špíndlə</i>	spreizen <i>špřaetən</i>
spekulieren <i>špékulíron</i> 69	Spinell <i>špínel</i>	Sprengel <i>špřebəl</i>
Spekulum <i>špékulum</i>	Spinett <i>špínet</i> 45, 69	sprengen <i>špřenən</i>
Spelt <i>špelt</i>	Spinne <i>špíns</i>	Sprengel <i>špřebəl</i>
Spelunke <i>špelínko</i>	spinnen (spann) <i>špinən</i> (<i>špan</i>)	Spreu <i>šproš</i>
Spelz(e) <i>špelts(s)</i>	spinös <i>špínös</i>	Sprichwort <i>špřichwört</i>
Spende <i>špends</i>	Spint <i>špint</i>	Sriegel <i>špřigəl</i>
spenden <i>špendən</i>	spintisieren <i>špintíſíron</i>	spreissen <i>špřisən</i>
Spengler <i>špenlər</i>	Spion <i>špíón</i> 31, 49, 69	Sprit <i>šprít</i>
Spenzer <i>špentsər</i>	spionieren <i>špíoniřon</i>	Springinsfeld <i>špríñ-ins- feld</i>
Sperber <i>šperbor</i>	Spirale <i>špírálə</i> 69	springen (sprang) <i>špríjen</i> (<i>špranj</i>)
Sperenzien <i>šperéntsjón</i>	Spirant <i>špíránt</i>	Spritze <i>špritsə</i>
Sperma <i>špérmə</i> 69	Spiritismus <i>špíritísmus</i>	spritzen <i>špritsən</i>
Spermatozoen <i>špérma- tötsoen</i>	Spiritist <i>špíritist</i>	sprock <i>šprok</i>
	Spirituosen <i>špírituóſən</i>	Spross <i>špros</i>
		Sprössling <i>špröslin</i>

Sprotte <i>šprots</i>	stante pede <i>stántę́ péde</i>	Steigbügel <i>štúeg-bügę́l</i>
Spruch (Sprüche)	Stanze <i>štantsa</i>	steil <i>štael</i>
- spruch (<i>sprüchę́</i>) 53, 55, 71	Stapel <i>štapol</i>	Stein <i>štæn</i>
Sprudel <i>šprudel</i>	stapfen <i>štapsın</i>	Steinbutt <i>štäenbut</i>
sprudeln <i>šprudeln</i>	stappen <i>štapan</i> 36	Steinmetz <i>štäenmets</i>
sprühen <i>šprušu</i>	Star 1. Vogel <i>štär</i>	steinreich 1) <i>štäenräęčh</i>
Sprung <i>špruz</i>	2. Augenkrankheit <i>štär</i> 3. Stern, be- rühmte Person <i>star</i> 69	2) <i>štäenräęčh</i> 89
spucken <i>špućom</i>	Stär <i>štär</i>	Steinreichtum <i>štäen- räęčtum</i> 89
Spuk <i>špuk</i> 14, 52, 78, 81	starblind <i>štárblind</i>	Steinschmetzer <i>štäen- šmetsor</i>
spuken <i>špućom</i>	stark <i>štark</i>	Steiss <i>štæs</i>
Spule <i>špuls</i> 52	stärken <i>šterkən</i>	Stellage <i>štelaž</i>
spülen <i>špulan</i> 55	Starost <i>starost</i>	Stelldichein <i>šteldičhaen</i>
Spund <i>špund</i>	starr <i>štär</i>	Stelle <i>štelo</i>
Spur <i>špur</i>	Start <i>start</i>	stellen <i>štelen</i>
spüren <i>špuřon</i>	stät <i>štät</i>	Stellmacher <i>štělmachor</i>
Spürnase <i>špürnáſ</i>	Statik <i>štatik</i>	Stelze <i>štěls</i>
sputen <i>šputon</i>	Station <i>štatsjón</i> 69	stennen <i>štěmon</i>
Sputum <i>špútum</i> 69	Statist <i>štatist</i>	Stempel <i>štěmopl</i>
Square <i>skurér</i>	Statistik <i>štatistik</i> 69	Stenograph <i>štěnográf</i>
Squatter <i>skvotor</i>	statistisch <i>štatistič</i>	Stenographie <i>štěnografi</i>
Squire <i>skvúer</i>	Stativ <i>štatíf</i>	69
Staat <i>štat</i> 68	Statt Stätte <i>štat štets</i>	stenographieren <i>štěno- grafron</i>
Stab <i>štab</i>	stattlich <i>štátlíčh</i>	Stentorstimme <i>štěntor- štims</i>
stabil <i>štahľ</i> 69	Statue <i>štáty</i> , <i>statū</i> 54, 69	Steppe <i>štěpo</i>
staccato s. stakkato	Statuette <i>štatyéto</i>	steppen <i>štěpon</i>
Stachel <i>štachol</i>	statuieren <i>štatyétron</i>	sterben (starb) <i>štěrbom</i>
Staden <i>štadon</i>	Statur <i>štatür</i>	(starb) 55, 60
Stadium <i>štádium</i>	Status <i>štatus</i>	sterblich <i>štěrblich</i> 78
Stadt, Städte <i>štat</i>	Statut <i>štatüt</i> 69	Stereometrie <i>štěreq- měři</i> 69
- štels 43, 80	Staub <i>štajb</i>	Stereoskop <i>štěroskóp</i> 69
Staffette <i>štaféto</i>	stäuben <i>štajbom</i>	stereotyp <i>štěrotyp</i>
Staffage <i>štafáž</i>	Stauche <i>štajčo</i>	steril <i>štěrlí</i> 69
Staffel <i>štafel</i>	stanchen <i>štachon</i>	sterilisieren <i>štěrlíftron</i>
staffieren <i>štaftron</i>	Staude <i>štajgl</i>	Sterke <i>štěrk</i>
Stagnation <i>stagnatsjón</i>	stauen <i>štajgn</i>	Sterlet <i>štěrlét</i>
stagnieren <i>stagnátron</i> 69	Stauf <i>štaoř</i>	Sterling <i>štěrlín</i>
Stahl <i>štul</i>	staunen <i>štajgn</i>	Stern <i>štěrn</i>
stählen <i>štáloń</i>	Staupe <i>štajpo</i>	Sterz <i>štěrtz</i>
Stahlfeder <i>štálfedor</i> 89	Steamer <i>štěmér</i> 69	stet, stets <i>štět štěts</i> 43
staken <i>štakon</i>	Stearin <i>štěarín</i>	Stethoskop <i>štětoskóp</i> 69
Staket <i>štakét</i>	stechen <i>štěchan</i> 68	stetig <i>štětich</i>
stakkato <i>stakátó</i> 69	stecken (stak) <i>štěkon</i>	Steuer <i>štějor</i>
Stalaktit <i>stalaktít</i>	štak) 36	Steven <i>štěvón</i>
Stall <i>štul</i>	Steeplechase <i>štěpol-tšeř</i>	Steward <i>štěord</i> 69
Stamm <i>štam</i>	Steg <i>štěg</i> 41	Stewardess <i>štěordes</i> 69
stammln <i>štamsln</i>	Stegreif <i>štěgræf</i>	stibitzen <i>štěbitson</i>
stampfen <i>štampfən</i>	stehen <i>štěloń</i> 15, 21, 41	Stich <i>štěch</i>
Stand <i>štand</i>	stehlen <i>štělon</i> 41	Stichomythie <i>štěchó- mijti</i>
Standard <i>štandard</i>	steif <i>štæef</i>	
Standarte <i>štandarda</i> 69	steigen (stieg) <i>štægən</i>	
Stange <i>štango</i>	(štig)	
Stank <i>štank</i>		
Stanniol <i>štanjol</i>		

sticken <i>štikən</i>	Stolgebühren <i>štól-</i> <i>għabżeu</i> 69	strecken <i>štrekən</i>
stieben (stob) <i>štibən</i> (<i>štob</i>)	Stollen <i>štollen</i>	Streich <i>štreakħ</i>
Stiefel <i>štifel</i>	stolpern <i>štɔlpərn</i>	streichen (strich)
Stief(mutter) <i>štif-</i> (<i>mutor</i>)	stolz <i>štoltz</i>	<i>straġħha</i> (<i>strich</i>)
Stieglitz <i>štiglits</i>	stolzieren <i>štoltzżiż</i> 89	Streif(en) <i>štraf(żon)</i>
Stiege <i>štig</i>	Stomatoskop <i>štomas-</i> <i>kóp</i> 69	Streik <i>štreak</i> 57, 69
Stiel <i>štıl</i> 26	stopfen <i>štɔpfən</i>	streiken <i>štreaken</i>
steipen <i>štīpn</i>	Stoppel <i>štɔpol</i>	Streit <i>štreat</i>
Stier, stier <i>štır</i>	stoppen <i>štɔpən</i>	streiten (stritt) <i>štreaten</i> (<i>žtrit</i>)
Stift <i>štift</i>	Stöpsel <i>štüpsəl</i>	Strelitzten <i>štrelitzen</i>
stiften <i>štiftən</i>	Stör (der, die) <i>štōr</i> 51	stremmen <i>štremmən</i>
Stigma <i>štigma</i>	Storch <i>štoreħ</i> 71	streng <i>štren</i>
stigmatisch <i>štigmatiċi</i> 69	Store <i>štōr</i> , Pl. -s	Stretta <i>štretta</i>
stigmatisieren <i>štigmati-</i> <i>fiżon</i>	stören <i>štōrən</i>	Streu <i>štroy</i>
Stil <i>štıl</i> 69	störrisch <i>štōriż</i>	streuern <i>štroyən</i>
Stilett <i>štılēt</i> 69	Storthing <i>štōrtinj</i>	Strich <i>štřich</i>
stilisieren <i>štislifiżon</i>	Stoss Stösse <i>štōs</i> <i>štōss</i> 48, 51, 66	Strick <i>štrik</i>
Stilistik <i>štislistik</i>	stossern (stieß) <i>štōson</i> (<i>žtis</i>)	Striegel <i>štřígal</i>
stilistisch <i>štislistiċi</i> 69	Stotz <i>štots</i>	Strieme <i>štřim</i>
still <i>štıl</i> 26	Stout <i>štāgt</i> 57	Strickezel <i>štřítsol</i>
Stilleben <i>štıl-lebən</i> (59)	stoven <i>štouren</i> s. stoben	strikt <i>štřikt</i> 69
Stimme <i>štimo</i>	Stracchino <i>štakħiñ</i> 66	Struktur <i>štřiktúr</i>
Stimmittel <i>štüm-mitħol</i> 59	stracks <i>štarks</i>	stringent <i>štřingént</i> 69
Stimulantia <i>štümulan-</i> <i>tsja</i>	Strafe <i>štrefs</i>	strittig <i>štřitči</i>
stimulieren <i>štümulfiżon</i> 69	strafen <i>štrefən</i>	Stroh <i>štřo</i>
Stimulus <i>štümulus</i>	straff <i>štref</i>	Strolch <i>štrolč</i>
stinken (stank, ge- - stunken) <i>štinkən</i> - <i>stank għostixx</i>)	Strahl <i>štral</i>	Strom <i>štrom</i>
Stint <i>štint</i>	strahlen <i>šträlen</i>	Stromer <i>štromor</i>
Stipendium <i>štipedjum</i>	strählen <i>šträlen</i>	Strömling <i>štromlinj</i>
stippen <i>štīpn</i>	Strähne <i>štřáns</i>	Strontium <i>štromtiżum</i> 69
stipulieren <i>štīpulfiżon</i> 69	Stramini <i>štramini</i> 69	Strophe <i>štropf</i> 31, 49, 69
Stirn <i>štirn</i>	stramm <i>štram</i>	strophisch <i>štropfis</i>
Stoa <i>štōa</i> 49	strampeln <i>štampoln</i>	Strosse <i>štrosa</i>
stoben <i>štōben</i>	Strand <i>štrand</i>	strotzen <i>štrotzən</i>
stöbern <i>štōbən</i>	Strang <i>štren</i>	Strudel <i>štřudol</i>
stochern <i>štōchən</i>	strangulieren <i>štangu-</i> <i>lir</i> 69	Struktur <i>štřuktúr</i> 69
Stöchiometrie <i>štōχiø-</i> <i>metri</i> 69	Strapaze <i>štrapátsa</i> 69	Strumpf <i>štrompf</i>
Stock <i>štok</i> 32	Strasse <i>štřas</i>	Strunk <i>štřunk</i>
stocken <i>štokin</i>	Strategie <i>štřatégo</i>	struppig <i>štřápičh</i>
stockdumm <i>štökdum</i> 89	Strategie <i>štřatégi</i> 69	Struwwelpeter <i>štřuwel-</i> <i>peter</i>
Stock(s) <i>stok(s)</i>	strategisch <i>štřatégič</i>	Strychnin <i>štřiċċin</i> 69
Stoff <i>štof</i>	Straube <i>štraqba</i>	Stube <i>štubo</i>
stöhnen <i>štōn</i>	Strauch <i>štřáček</i>	Stück <i>štük</i>
Stoiker <i>štōkər</i>	straucheln <i>štřauchəln</i>	Stuck <i>štuk</i> 69
stoisch <i>štōiš</i>	Strauss <i>štraqs</i>	Student <i>študent</i> 69
Stola <i>štōla</i> 69	Strazze <i>štřatza</i>	studieren <i>študjēn</i> 46, 69
	Strazzist <i>štřatſiſt</i>	Studio (der, das) <i>študi</i> 69
	streben <i>štrebən</i> 41	Studiosus <i>študiøsus</i>
	Strecke <i>štřeka</i>	Studium <i>študjūm</i>
		Stufe <i>štufa</i>
		Stuhl <i>štül</i> 12
		Stukkateur <i>štukatør</i>
		12*

Stukkatur <i>štukatúr</i>	subsumieren <i>sup-ʃumírən</i>	superb <i>súpérþ</i> (lat. <i>su-pérþ</i>)
Stukko (lustro) <i>štúko</i> (<i>lústro</i>) 69	subtil <i>sup-tíl</i>	superfein <i>súperfién</i>
Stulle <i>štúlo</i>	subtrahieren <i>sup-tráhírən</i>	Superintendent <i>supér-inténdént</i>
Stulpe <i>štulps</i>	Subtraktion <i>sup-trak-țión</i>	Superior <i>súpérjor</i>
stumm <i>štum</i>	Subvention <i>sup-wentsión</i>	Superiorität <i>supérjori-tádt</i>
Stümper <i>štúmpoř</i>	suchen (sucht) <i>ſuehən</i> (<i>ſuecht</i>) 30, 32	Superlativ <i>súperlatíff</i>
stumpf <i>štumpf</i>	Sucht <i>ſuecht</i>	Supernumerar <i>supér-numerár</i>
Stunde <i>štundz</i>	suckeln <i>ſukoln</i>	Superrevision <i>súper-revísjón</i>
stupend <i>štupénd</i>	Sud <i>ſud</i> 77	superstitiös <i>supér-stitsjós</i>
stupfen <i>štupfon</i>	Süd(en) <i>ſüd</i> , <i>ſüdon</i>	Supinum <i>súpínnum</i>
stupid(c) <i>štupídɔ</i>	südlich <i>ſüd-tích</i>	suppeditieren <i>ſupe-dítirən</i>
Sturm <i>štúrm</i> 53	süffig <i>ſüfíčh</i>	Supplement <i>ſuplément</i>
Sturz <i>štúrts</i>	Süffisance <i>ſüfíſás</i>	supplieren <i>ſuplirən</i>
stürzen <i>štúrtsoň</i>	süffisant <i>ſüfíſánt</i>	Supplik <i>ſuplik</i>
Stuss <i>štus</i>	Suffix <i>ſufiks</i>	supponieren <i>ſuponírən</i>
Stute <i>štúto</i>	Suffragan <i>ſufragán</i>	Supremat <i>ſupremát</i>
Stütze <i>štútsa</i>	Suffragette <i>ſufražétt(s)</i>	surren <i>ſuron</i>
Stützen, stutzen <i>štútsosn</i>	besser engl. <i>sófroðſet</i>	Surrogat <i>ſurogát</i>
stützen <i>štútsosn</i>	suggerieren <i>ſuggerírən</i>	Surtout <i>ſúrtú</i>
Stutzer <i>štútsor</i>	Suggestion <i>ſugestión</i>	suspekt <i>ſuspékłt</i>
Suade <i>ſuadz</i>	suggestiv <i>ſugostíff</i>	suspendieren <i>ſuspen-dírən</i>
subaltern <i>sup-altern</i>	sühlen <i>ſúln</i>	Suspension <i>ſuspensión</i>
Subdiakon <i>súp-díjakón</i>	Söhne <i>ſúno</i>	Suspensorium <i>ſuspensi-órium</i>
subhastieren <i>sup-has-tírən</i>	Suite <i>ſuítso</i> 55	süß <i>ſüs</i> 55
subito <i>sábito</i>	Suitier <i>ſuítje</i>	Sustentation <i>ſusten-táción</i>
Subjekt <i>sup-jékt</i>	suitisiere <i>ſuítisírən</i>	Suzerän <i>ſutsorán</i>
subjektiv <i>sup-jektfí</i>	Sujet <i>ſuíté</i>	Suzeränität <i>ſutsoránitádt</i>
subjizieren <i>sup-jítsírən</i>	Sukkade <i>ſukádo</i>	Sweater <i>ſweator</i>
subkutan <i>ſubkútán</i>	Sukkurs <i>ſukúrs</i> 76	Syenit <i>ſíenít</i>
sublim <i>ſublím</i> 47	Sukkursale <i>ſukurſálo</i>	Sykomore <i>ſíkomóro</i>
Sublimat <i>ſublímát</i> 67	Sukzess <i>ſuktsés</i>	Sykophant <i>ſíkofánt</i>
submarin <i>sup-marín</i>	Sukzession <i>ſuktſesjón</i>	Syllabaire <i>ſílabár</i>
submiss <i>sup-mís</i>	sukzessive <i>ſuktſesjíva</i>	Syllabarum <i>ſílabárium</i>
Subordination <i>sup-ordi-náción</i>	Sulfat <i>ſulfát</i>	Syllabus <i>ſílabus</i>
Subrektor <i>ſup-rektor</i>	Sultan <i>ſultán</i> 38	Syllogismus <i>ſílogismus</i>
Subsellien <i>ſup-sélión</i>	Sultaninen <i>ſultáninən</i>	Pl. <i>ſílogismón</i>
subsidiär <i>sup-sídíář</i>	Sülze <i>ſúltso</i> 55	Sylphe <i>ſílfó</i>
Subsistenz <i>ſup-físténts</i>	Summa <i>ſúmo</i>	Symbol, -ik <i>ſímból</i> -ik
subskribieren <i>ſup-skri-birən</i>	summarisch <i>ſumáris</i>	49
Subskription <i>ſup-skrip-tíón</i>	Summanden <i>ſumándou</i>	symbolisch <i>ſímbólis</i>
substantiell <i>ſup-stauntsiéł</i>	summen <i>ſumon</i>	Symbolum <i>ſímbolum</i>
Substantiv <i>ſup-stantíff</i> 65	summieren <i>ſumírən</i>	Symmachie <i>ſumachí</i>
Substanz <i>ſup-stánts</i>	sumptuous <i>ſumtuóš</i>	Symmetrie <i>ſumétrí</i>
substituieren <i>ſup-stítuúrən</i>	Sumpf <i>ſumpf</i>	symmetrisch <i>ſumétrič</i>
Substitution <i>ſup-stítuútsjón</i>	Sums <i>ſums</i>	
Substrat <i>ſup-strát</i>	Sünde <i>ſünde</i>	
	Sündflut (Sintflut) <i>ſünd-flut</i>	
	super <i>ſúper</i>	

sympathetisch <i>fümpatētis</i>	Tabak Pl. -e <i>tābak</i> -s	Tamtam <i>tamtam</i>
Sympathie <i>fümpati</i>	Tabatiere <i>tābatiārɔ</i>	Tand <i>tānd</i>
sympathisch <i>fümpatiš</i>	tabellarisch <i>tābeláriš</i>	tändeln <i>tendəln</i> 79
Symphonie <i>fümpóni</i> 64	Tabelle <i>tabéls</i>	Tänd(e)ler <i>tend(s)lor</i> 79
vgl. Sinfonie	Tabernakel <i>tābernákol</i>	Tandem <i>tándem</i>
symphonisch <i>fümpóniš</i>	Taberne <i>tāberne</i>	Tang <i>tan</i>
Symposion <i>fümpósiōn</i>	Tableau Pl. -x, -s <i>tabló</i> -s	Tangente <i>tangénts</i>
Symptom <i>fümpótom</i> 49	Table d'hôte <i>tabl-dót</i>	Tangentialkraft <i>tangen-tsiálkraft</i>
symptomatisch <i>fümpótomiš</i>	Tablett <i>tablét</i>	tangieren <i>tangíron</i>
Synagoge <i>fünayógs</i>	Tablette <i>tabléts</i>	Tank <i>tānk</i>
Synalöphe <i>fün-alófē</i>	Tabletterie <i>tableri</i>	Tann <i>tan</i>
Synchronismus <i>fünkró-nismus</i>	Tabulatur <i>tābulatúr</i>	Tanne <i>tano</i>
synchronistisch <i>fünkró-nistiš</i>	Taburett <i>tābýré特</i>	Tannicht <i>táničht</i>
Syndikat <i>fündikát</i>	Tachygraph <i>tachügráf</i>	Tannin <i>tánin</i>
Syndikus <i>fündikus</i>	Tadel <i>tádol</i>	Tante <i>tants</i>
Synekdoche <i>fün-ékdóche</i>	tadeln <i>tádoln</i>	Tantioka <i>tátiáma</i>
Synizese <i>fünitséz</i>	Tael <i>täl</i>	tanto <i>tántq</i>
Synkope <i>fünkópe</i> Pl. <i>fünkópon</i> , musik. auch Pl. <i>fünkópon</i>	Tafel <i>táfsl</i>	Tanz <i>tants</i>
synkopieren <i>fünkóptim</i>	täfeln <i>táfsln</i>	tanzen <i>tantsen</i>
synodal <i>fünodál</i>	Taffet, Taft <i>tafst</i> <i>taft</i>	Tapet, -e <i>tapét</i> , -s tapezierien <i>tapetsíron</i>
Synode <i>fünöðs</i>	Taff(e)t <i>tafs(t)</i>	tapfer <i>tapfer</i>
synonym <i>fünónim</i>	Tag (Tags, Tags, Tage) <i>tág</i> (<i>tágos</i> <i>tág</i> <i>tágos</i>) 4, 14, 15, 16, 20, 21, 77, 78, 81, 82	Tapioka <i>tapióka</i>
Synonymik <i>fünónimik</i>	Tag- und Nachtgleiche <i>tag-</i> und <i>nächtglaéchó</i>	Tapir <i>tápir</i>
Synopsis <i>fünópsis</i>	Taifun <i>taefún</i>	Tapisserie <i>tapiszri</i>
synoptisch <i>fünóptiš</i>	Taille <i>tal'(j)s</i>	tappen <i>tápon</i> 75, 76
syntaktisch <i>füntaktiš</i>	Tailleur <i>tal'(j)ér</i>	Taps <i>taps</i>
Syntax <i>füntaks</i>	Takel <i>tákol</i>	Tara <i>tára</i>
Synthese <i>füntéz</i>	Takelage <i>tákoláj</i> 89	Tarantel <i>tarántol</i>
synthetisch <i>füntétiš</i>	takeln <i>tákoln</i>	Tarantella <i>tarantéla</i>
Syphilis <i>fáfilis</i>	Takt <i>takt</i>	tardando <i>tardándo</i>
siphilitisch <i>fáfilitiš</i>	Taktik <i>táktik</i>	tarieren <i>taríron</i>
Syringe <i>fürinó</i>	taktisch <i>táktiš</i>	Tarif <i>tarif</i> 47
Syrinx <i>fürinks</i>	Tal, Täler <i>tál</i> , <i>tálor</i> 41	Tarlatan <i>tárlatan</i> 38
Syrte <i>fürts</i>	Talar <i>talár</i>	Tarnkappe <i>tárnkaps</i>
Syssition <i>füsítjón</i>	Talent <i>talént</i>	Tarock <i>tarók</i> 50
System <i>füstém</i>	Taler <i>talor</i>	Tartsche <i>tartšo</i> 37
systematisch <i>füste-mátiš</i>	Talg <i>taly</i>	Tasche <i>taš</i> 13
Syzygie <i>fütsügél</i>	Talisman <i>tálisman</i> 38	Tasse <i>tašo</i>
Szene <i>stséns</i> 67	Talk <i>talk</i>	Tastatur <i>tastatúr</i>
Szenerie <i>stsénori</i>	Talmigold <i>tálmigold</i>	Taste <i>tasto</i>
szenisch <i>stsénis</i>	Talmud <i>tálmud</i>	tasten <i>taston</i> 12, 30
Szepter <i>stséptor</i> 67	talmudisch <i>talmúdiš</i>	Tat <i>tat</i> 20
	Talon <i>talón</i>	tätowieren <i>tátowíron</i>
	Talpe <i>talps</i>	tätscheln <i>tátšln</i> 43
	Tamarinde <i>tamarind</i>	Tatterich <i>táterich</i>
	Tamariske <i>tamarísko</i>	Tattersall <i>tátersal</i>
	Tambour <i>támbár</i>	Tatze <i>tats</i>
	tamburieren <i>tambýríron</i>	Tau <i>taq</i>
	Tamburín <i>tambýrín</i>	taub <i>taqb</i>
		Taube <i>taqbs</i>
		taubstumm <i>taqb-štum</i>
		tauchen <i>taqbíhu</i>

T

t = *té*
Tabagie *tabaží*

Taufe <i>taufs</i>	Teller <i>teler</i>	Terpentin <i>terpentīn</i>
taufen <i>taufn</i>	Tellur <i>telūr</i>	Terrain <i>terēn</i>
Täufling <i>tööflis</i>	tellurisch <i>telūrisch</i>	Terrakotta, -n <i>terakōta</i>
taugen <i>taugn</i>	Tellurium <i>telūrijum</i>	terakötöö
Taugenichts <i>taugnich̄ts</i>	Tempel <i>tempol</i>	Terrasse <i>terāsə</i>
tauglich <i>taug-līch</i>	Tempera <i>tēmpōra</i>	terrestrisch <i>terēstrīš</i>
Taumel <i>taumel</i>	Temperament <i>tempora-</i>	Terrine <i>terīnə</i>
taumeln <i>taomeln</i>	<i>mēnt</i>	Territorium <i>terītōriūm</i>
Tausch <i>taos</i>	Temperance <i>tēmpōrāns</i>	terrorisieren <i>terōrifīron</i>
tauschen <i>taošn</i>	Temperanz <i>temporānts</i>	Terrorismus <i>terōrīsmus</i>
täuschen <i>taūšn</i>	Temperänzler <i>tempo-</i>	Tertia <i>terītsja</i>
Täuschung <i>taūšnūs</i>	<i>rēntslōr</i>	Tertianer <i>tertsjānōr</i>
tausend <i>taoſnd</i>	Temperatur <i>temporātūr</i>	tertiär <i>tertsjār</i>
Tausendsasa <i>taoſndſasa</i>	temperieren <i>temporātōn</i>	Tertie <i>tertsjōs</i>
Tautologie <i>taotologī</i>	Templeise <i>templāsō</i>	Terz <i>terts</i>
Taxameter <i>taksamētōr</i>	Templer <i>templōr</i>	Terzerol <i>tertsrōl</i>
Taxation <i>taksgatsjōn</i>	Tempo <i>tēmpō</i>	Terzeron <i>tertsrōn</i>
Taxator <i>taksātōr</i>	temporal <i>temporāl</i>	Terzett <i>tertsēt</i> 45
Taxe <i>takſs</i>	Temporalis <i>temporālis</i>	Terzine <i>tertsīnō</i>
taxieren <i>taksrōn</i>	temporär <i>temporār</i>	Tesching <i>teshīn</i>
Taxus <i>tiksn̄s</i>	temporell <i>temporēl</i>	Test <i>test</i>
Tazette <i>tutsētō</i>	temporisieren <i>tempori-</i>	Testakte <i>tēst-ak̄s</i>
Te(a)kholz <i>tēk-holts</i>	<i>fīrōn</i>	Testament <i>testamēt</i>
Technik <i>tēchnik</i>	Tempus <i>tēmpus</i>	Testator <i>testātōr</i>
technisch <i>tēchniš</i>	Tenaille <i>tenal'(j)s</i>	testieren <i>testērān</i>
Technologie <i>tečnologī</i>	Tenakel <i>tenākōl</i>	Testimonium <i>pauper-</i>
Techtelmehotel <i>tēchtl-</i>	Tenazität <i>tēngāzītāt</i>	<i>tatīs</i>
<i>mēchtōl</i>	Tendenz <i>tēndēnts</i>	paopertātīs
Teckel <i>tekel</i>	Tender <i>tēndōr</i>	Tete <i>tāt(s)</i> 44
Tedeska <i>tečlīskā</i>	tenero <i>tēnero</i>	Tete-a-Tete <i>tāt-a-tāt</i>
Tedeum <i>tedēnum</i> 58	Tenne <i>tēns</i>	Tetrachord <i>tētrakōrd</i>
Tee <i>tē</i> 41	Tennis <i>tēnis</i>	Tetraeder <i>tētraēdōr</i>
Teer <i>tēr</i> 41	Tenor <i>tēnōr</i> (Stimme)	Tetragon <i>tētrāgōn</i>
Teetotaler <i>tētōtōlōr</i>	34, 49	Tetralogie <i>tētrālogī</i>
Teich <i>tēch</i>	Tenor <i>tēnōr</i> (Haltung)	Tetrameter <i>tētrāmētōr</i>
Teig <i>taeg</i>	49	Tetrarch <i>tētrārēch</i>
teigig <i>tēegīch</i>	Tenorist <i>tēnorist</i>	teuer <i>tōjsr</i>
Teil <i>tael</i>	Tension <i>tēnšōn</i>	Teufe <i>tōjsa</i>
teilen <i>taelon</i> 80	Tentamen <i>tēntāmen</i>	Teufel <i>tōjsf</i> 12
teilhaft <i>taelhaft</i>	Tennis <i>tēnvis</i>	teufen <i>tōjsn̄m</i>
teilhaftig <i>taelhaftīch</i>	Teppich <i>tēpičh</i>	teuflisch <i>tōiflīš</i>
Tein (Thein) <i>tein</i>	Terebinthe <i>tērebintō</i>	Teurung <i>tōrūn̄s</i>
Teint <i>tē</i> 30, 45, 63	tergiversieren <i>tergiwer-</i>	Text <i>tekst</i>
Tekture <i>tektrūr</i>	<i>fīrōn</i>	Textilindustrie <i>tekstīl-</i>
Telegramm <i>telegrām</i>	Termin <i>termīn</i>	<i>industri</i>
Telegraph <i>telegrāf</i>	terminieren <i>termīnērān</i>	Textur <i>tekstūr</i>
telegraphieren <i>telegra-</i>	Terminologie <i>termīnō-</i>	Thallium <i>tālīum</i>
<i>fīrōn</i>	<i>logī</i>	Than <i>tān</i>
telegraphisch <i>telegrāfiš</i>	Terminus(bahnhof) <i>tēr-</i>	Thaumatologie <i>tāgma-</i>
Teleologie <i>teleologī</i>	<i>minus</i>	<i>tōlogī</i>
teleologisch <i>teleologīš</i>	Terminus technicus	Thaumaturg <i>taomatīrg</i>
Telephon <i>telefōn</i>	<i>tērmīnus tēchnikus</i>	Theater <i>teātōr</i> 34, 44, 80
telephonisch <i>telefōniš</i>	Termite <i>termītōs</i>	Theatiner <i>teatīnōr</i>
Teleskop <i>teleskōp</i>	Terne <i>terns</i>	theatralisch <i>teatrāliš</i>

Thé dansant <i>tē dāsā</i>	Timbre <i>tēbr</i>	Ton <i>tōn</i> 48
Théâtre paré <i>tēatr parē</i>	timid(e) <i>tīmēd(s)</i>	tōnen <i>tōnen</i>
Theismus <i>tēismus</i>	Timokrati <i>tīmōkratē</i>	tōnern <i>tōnern</i> 51
Theist <i>tēist</i>	Timpani <i>tīpanī</i>	Tonika <i>tōnika</i>
Theke <i>tēkē</i>	Tingeltangel <i>tīngeltangēl</i>	tonisch <i>tōniš</i>
Thema <i>tēma</i>	Tinktur <i>tīnktrū</i>	Tonkabohne <i>tōnkabōnē</i>
Theodizee <i>tēodīzē</i>	Tinte <i>tīntō</i>	Tonsur <i>tōnfür</i>
Theodolit <i>tēodolīt</i>	tippen <i>tīppen</i>	Tonne <i>tōnō</i>
Theogonie <i>tēogonī</i>	Tirade <i>tīrādō</i>	Tontine <i>tōntīnō</i>
Theokratie <i>tēokratē</i>	Tirailleur <i>tīral'(j)ōr</i>	Top <i>top</i>
Theolog <i>tēolog</i>	tiraillieren <i>tīral'(j)ōrn</i>	Topas <i>topás</i> 38
Theologie <i>tēologē</i> 26	tirez <i>tīré</i>	Topf <i>topf</i>
Theomantie <i>tēomantē</i>	tirilieren <i>tīrlīrn</i>	Topfen <i>topfōn</i>
Theophanie <i>tēofanī</i>	Tisch <i>tīsh</i> 46	Topik <i>tōpik</i>
Theorbe <i>tēorbē</i>	Titan <i>tītān</i>	Topinambur <i>tōpināmbur</i>
Theorem <i>tēorēm</i>	titaniisch <i>tītāniš</i>	topisch <i>tōpiš</i>
Theoretiker <i>tēorētikōr</i>	Titel, Tittel <i>tītlē titol</i> 47	Topographie <i>tōpogrāfi</i>
theoretisch <i>tēorētīs</i>	titrieren <i>tītrīrn</i>	topp <i>top</i>
Theorie <i>tēori</i>	Titriermethode <i>tītrīr-</i> <i>metōdō</i>	Tor <i>tōr</i>
Theosoph <i>tēosōf</i>	Titular(professor) <i>tītu-</i> <i>lār(profesōr)</i>	Torf <i>tōrf</i>
Theosophie <i>tēosōfī</i>	Titulatur <i>tītūlatūr</i>	tōricht <i>tōricht</i> 51
Therapeut <i>tērapōjt</i>	titulieren <i>tītūlīrn</i>	Torkel <i>torkēl</i>
Therapie <i>tērapī</i>	Tmesis <i>tīmēsis</i>	torkeln <i>torkēln</i>
Theriak <i>tēriak</i>	Toast <i>tōst</i> 50	Tornada <i>tornāda</i>
Therme <i>tērmē</i>	toasten <i>tōsten</i> 50	Tornado <i>tornādō</i>
Thermidor <i>tērmīdōr</i>	Tobel <i>tōbel</i>	Tornister <i>tornistēr</i>
Thermodynamik <i>tērmō-</i> <i>dīnāmīk</i>	Tochter <i>tōchtr</i>	Torpeder <i>tōrpēdōr</i>
Thermometer <i>tērmō-</i> <i>mētēr</i>	Tocke <i>tōkē</i>	Torpedo <i>tōrpēdō</i>
Thermophor <i>tērmōfōr</i>	tockieren <i>tōkērn</i>	Torsion <i>tōrsōn</i>
Thesaurus <i>tēsāorus</i>	Tod <i>tōd</i> 12	Torso <i>tōrō</i>
These Thesis <i>tēsō tēsis</i>	Todesangst <i>tōdēsanst</i>	Tort <i>tōrt</i>
Thesmoothet <i>tēsmōtēt</i>	Todesstunde <i>tōdēs-</i> <i>stundō</i>	Torte <i>tōrtō</i>
Theurg <i>tēurg</i>	Toga Pl. -s u. en <i>tōga</i> -s u. <i>tōgōn</i>	Tourtur <i>tōrtūr</i>
Thing <i>tīng</i>	Toffeind <i>tōd-faend</i>	Tory <i>tōrī</i>
Thora <i>tōra</i>	todmüde <i>tōd-müds</i>	tosen <i>tōsn</i>
Thorax <i>tōraks</i>	Todstünde <i>tōd-fündō</i>	Tost <i>tōst</i>
Threnodie <i>tēnōdē</i>	Toga Pl. -s u. en <i>tōga</i> -s u. <i>tōgōn</i>	tot <i>tōt</i> 48
Thron <i>tōrn</i> 12, 48, 80	Tohuwabohu <i>tōhūra-</i> <i>bōhū</i>	total <i>tōtāl</i>
Thrönchen <i>tēnēchēn</i> 51	Toilette <i>tōalēts</i> 37, 44	Totalisator <i>tōtālisātōr</i>
Thunfisch <i>tūnfīš</i>	Tokaier <i>tōkāēr</i>	Totalität <i>tōtālitāt</i>
Thymian <i>tūmīān</i>	Tokkata <i>tōkātō</i>	Totem <i>tōtem</i>
Thyrsus <i>tūrfūs</i>	tolerant <i>tōlērānt</i>	Totemismus <i>tōtēmīsmus</i>
Tiara <i>tīārā</i>	Toleranz <i>tōlērānts</i>	töten <i>tōtn</i>
Ticktack <i>tīktāk</i>	toll <i>tōl</i> 15	touchieren <i>tōshērn</i>
tief <i>tīf</i>	Tolle <i>tōlē</i>	Toupet <i>tōpē</i>
Tiegel <i>tīgēl</i>	Tolpatsch <i>tōlpats̄</i> 37	Tour <i>tōr</i>
Tiene <i>tīnē</i>	Tölpel <i>tōlpēl</i>	Tourist <i>tōrist</i>
Tier <i>tīr</i>	Tomahawk <i>tōmāhāk</i>	Tourné, -e, <i>tūrnē</i>
Tiger <i>tīgor</i>	Tomate <i>tōmatē</i>	Tournedos <i>tōrnēdō</i>
Tilbury <i>tēlbēri</i>	Tombak <i>tōmbak</i>	tournieren <i>tōrnērn</i>
Tilde <i>tīldō</i>		Tourniquet <i>tōrnīkē</i>
tilgen <i>tīlgōn</i>		Tournüre <i>tōrnūrō</i>
		Toxikologie <i>tōksīkōlogē</i>
		Trab <i>tōb</i>

Trabant <i>trabánt</i>	tranchieren <i>trásíron</i>	trätschen <i>trátsón</i>
traben <i>tráben</i>	Träne <i>tráns</i> 41	Tratte <i>trato</i>
Trabuko <i>trabúko</i>	tranig <i>tránich</i>	Trattorie <i>tratorí</i>
Trace <i>tráso</i>	Trank <i>trank</i>	Traufe <i>tragó</i>
Trachea <i>tráchea</i>	tränken <i>treñkón</i>	träufe(l)n <i>träufsa(l)n</i>
Tracheotomie <i>trácheg-tomí</i>	triquillo <i>traxkilo</i>	Traube <i>tragó</i>
Tracht <i>tracht</i>	Transaktion <i>trans-aktíón</i>	Traum <i>trág</i> 25
trachten <i>trachton</i>	transatlantisch <i>trans-atlántis</i>	träumen <i>träjmon</i>
trächtig <i>tréchtích</i>	Transsept <i>transépt</i>	Travers <i>travérs</i>
Trachyt <i>trachít</i>	transferieren <i>trans-feríron</i>	traversieren <i>trawer-síron</i>
tracerien <i>trazíron</i>	Transfiguration <i>trans-figuráción</i>	Travestie <i>travestí</i>
Trade-Mark <i>tréd-mark</i>	Transfusion <i>transfusióu</i>	travestieren <i>trave-stíron</i>
tradieren <i>tradíron</i>	Transit(o) <i>tránsit</i> <i>trán-síto</i>	Treber <i>treber</i>
Tradition <i>tradítsion</i>	transitiv <i>transítif</i>	Trecento <i>tretšento</i>
traditionell <i>tradítsionél</i>	transitorisch <i>transítoriš</i>	Treff <i>tref</i>
Trafik <i>trafík</i>	transkribieren <i>transkribíron</i>	treffen <i>trefn</i> 12
Tragant <i>trajant</i>	Transkription <i>transkripción</i>	treiben <i>(trieb)</i> <i>traebón</i>
träge <i>trägo</i>	transkriptions <i>transkripcíon</i>	treideln <i>triedln</i>
tragen (trug) <i>trajón (trug)</i> 77	translozieren <i>trans-lotsíron</i>	Treidler <i>triedlor</i> (79)
Tragik <i>trägík</i>	Transmission <i>trans-misión</i>	Trema <i>tréma</i>
tragikomisch <i>trägi-kómíš</i>	Transparent <i>transparént</i>	tremolando <i>tremolándo</i>
Tragikomödie <i>trägi-kómíðio</i>	transpirieren <i>trans-pírón</i>	Tremolo <i>trémo</i>
tragisch <i>trägiš</i>	transponieren <i>trans-póníron</i>	tremulieren <i>tremulíron</i>
Tragöde <i>tragódo</i>	Transport <i>trans-pórt</i>	Tremse <i>tremó</i> 43
Tragödie <i>tragódi</i>	Transporteur <i>trans-portör</i>	trendeln <i>trendln</i>
Traille <i>tral'íjo</i>	transportieren <i>trans-portíron</i>	trennen <i>trenón</i>
Train <i>trén</i>	Transposition <i>tran-posíción</i>	Trense <i>trenó</i>
Trainer <i>tránnor</i>	Transsubstanziation <i>trans-substantiáción</i>	Trepanation <i>trepa-nación</i>
trainieren <i>tránníron</i>	Transversale <i>trans-verfáls</i>	trepanieren <i>trepaníron</i>
traitable <i>trátábl</i>	transzendent <i>trans-tséndent</i>	Treppe <i>trep</i>
Traiteur <i>tráttor</i>	Trapez <i>trapéts</i>	Tresen <i>trésón</i>
Trajekt <i>trajékt</i>	Trapezoid <i>trapetsoid</i>	Tresor <i>trésor</i>
Trakasserie <i>trakasérí</i>	Trappe <i>trap</i>	Trespe <i>tresp</i>
Trakt <i>trakt</i>	Trapper <i>trapor</i>	Tresse <i>treso</i>
traktabel <i>traktábl</i>	Trappist <i>trapist</i>	Trester <i>tresor</i>
Traktament <i>traktamént</i>	Trasse <i>tráss</i> 38	treten (trat) <i>trétom (trut)</i>
Traktat <i>traktát</i>	trassieren <i>trasíron</i> 38	25, 36, 41
traktieren <i>traktíron</i>	tratrabel <i>trátbabl</i>	treu <i>träj</i> 58, 80
tralla <i>trálá</i>		Treue <i>träja</i> 76
Tram <i>trám</i> 38		Triade <i>trádá</i>
Trambahn <i>trámban</i>		Triangel <i>trángel</i>
Traminer <i>trámnor</i>		Triangulation <i>trángu-láción</i>
trampeln <i>trampoln</i>		triangulieren <i>trángu-líron</i>
Trampeltier <i>trámpstír</i>		Trias <i>trías</i>
Trampolin <i>trampolín</i>		tribulieren <i>tríbulíron</i>
Tramseide <i>trámfegó</i>		Tribun <i>tríbún</i>
Tramway <i>trám-wé</i> (engl. <i>trám-wé</i>)		Tribunal <i>tribunál</i>
Tran <i>trán</i> 36		Tribunat <i>tribunát</i>
Tranchée <i>tráše</i>		

Tribüne <i>tribūnə</i>	Triumvir -n <i>triūm̄vir</i> -n	Trulle <i>trulə</i>
Tribus <i>trībus</i>	Triumvirat <i>triūm̄virāt</i>	Trumeau <i>trūmō</i>
Tribut <i>tribút</i>	trivial <i>trīvīál</i>	Trumm, Trümmer <i>trum</i>
Trichine <i>trīchinə</i>	Trivium <i>trīviūm</i>	trümör
Trichter <i>trīch̄ter</i>	trochäisch <i>trochāiš</i>	Trumpf <i>trumpf</i>
Trick <i>trik</i>	Trochäus <i>trochāus</i>	Trunk <i>trunk</i>
Tricktrack <i>trīktrak</i>	trocken <i>trok̄n̄</i>	Trupp(e) <i>trup(s)</i>
Tricycle <i>trīsikol</i>	trocknen <i>trok̄n̄n̄</i>	Trust <i>tröst</i>
Trieb <i>trīb</i> 13 *	Troddel <i>trod̄l</i>	Truthahn <i>trūthān</i>
Triebel <i>trībel</i>	Trödel <i>tröd̄l</i>	trutzig <i>trūtsiž</i>
triefen (trieft treufts trofft) <i>trif̄n̄</i> (<i>trift</i> <i>tröfft</i> ; <i>troft</i>)	Trog, Tröge <i>trōg</i> , <i>trōgo</i> 48	Tschako <i>tschako</i> 38
Triennium <i>trījēnūm</i>	Troglobyty(e) <i>trōglōdūt(s)</i>	Tschardas <i>tsárdaš</i>
Triere <i>trīérə</i>	Troika <i>trōíka</i>	Tschapka <i>tsápka</i>
Trieur <i>trīör</i>	Trokár (Troikár) <i>trokár</i>	Tschibuk <i>tsibuk</i>
trieuer <i>tritsən</i>	trokieren <i>trok̄r̄n̄</i>	Tsetsefliege <i>tsétséflīgə</i>
Trifolium <i>trīfōliūm</i>	Troll <i>trol</i>	Tuba <i>tába</i>
Trift <i>trift</i>	Trombe <i>trombə</i>	Tube <i>tábo</i>
triftig <i>trīftiž</i>	Trommel <i>tromml</i>	Tuberkel <i>týberkəl</i>
Triglyphe <i>trīglīf</i>	Trompete <i>trompētə</i>	Tuberkulose <i>týberkylōž</i>
Trigonometrie <i>trīgon-</i> <i>mētri</i>	Trompeter <i>trompētər</i>	Tuberose <i>týberōž</i>
trigonometrisch <i>trigo-</i> <i>nométris</i>	Trope -n <i>trōpə</i> -n	Tubus <i>tábus</i>
Trikladium <i>trīklīdiūm</i>	Tropf <i>trōpf</i>	Tuch, Tücher <i>tích</i>
Trikolore <i>trīkłolōrə</i>	tröpfeln <i>tröpfeln</i>	<i>túčhor</i> 14, 53, 55
Trikot <i>triko</i> 49	Tropfen <i>tröpfən</i>	tüchtig <i>tüchtich</i>
Triller <i>trílor</i>	Trophäe <i>trōfā</i>	Tuck <i>tuk</i>
Trillion <i>triliōn</i>	tropisch <i>tröpiš</i>	Tücke <i>tíko</i> 82
Trilogie <i>trilogi</i>	Tross <i>tros</i> 48	tückisch <i>tükis</i>
Trimester <i>trīmēstər</i>	Trosse <i>trosə</i>	Tuff <i>tuf</i>
Trimeter <i>trīmētər</i>	Trost trösten <i>trost</i>	tüfteln <i>tüfteln</i>
trimmen <i>trīmən</i>	trösten <i>tröstan</i> 49, 51	Tugend <i>tágond</i>
Trimmer <i>trīmər</i>	tröstlich <i>tröstlič</i> 51	Tukan <i>tákán</i>
trimorph <i>trīmóf</i>	Trotte <i>trots</i>	Tulifant <i>tálifant</i>
Trinität <i>trīnitāt</i>	Trottel <i>trotsł</i>	Tüll <i>tüll</i>
trinken (trank) <i>trīḡn̄</i> (<i>trangk</i>)	trotten <i>trotsn̄</i>	Tölle <i>tüls</i>
Trio <i>trīo</i>	Trottoir <i>trotoár</i>	Tulpe <i>tulpa</i>
Triole <i>tríjólo</i>	Trotz <i>trots</i> 48	-tum <i>-tum</i> 52
Triolett <i>trījélt</i>	trotzen <i>trotsən</i>	tummeln <i>tumoln</i>
Triplellianz <i>trīpol-alj-</i> <i>ānts</i>	trotzig, trotz'ge, <i>trötsiž</i> <i>trötsižgo</i> <i>trötsižw</i> , 82	Tümmler <i>tümlər</i>
Triplum <i>trīplūm</i>	Troubadour <i>trībabádúr</i>	Tümpel <i>tümpol</i>
trippeln <i>trīpóln</i>	Troupier <i>trupiér</i>	Tumult <i>tumult</i>
Tripper <i>trīpər</i>	Trousseau <i>trūsō</i>	tun <i>tūn</i> 26, 52, 80
Triptychon <i>trīptižhōn</i>	Trouvère <i>trūvár</i>	Tünche <i>tünčhə</i> 53
Trireme <i>trīrémo</i>	Trovatore <i>trōvatoré</i>	Tunichtgut <i>túnichtgüt</i>
trist <i>trist</i>	Trubel <i>trībəl</i>	Tunika <i>tánika</i>
Tritagonist <i>trītagónist</i>	Trübsal <i>trīb-sal</i> 27	Tunke <i>tungkə</i>
Tritt <i>trit</i> 32	Truchsess <i>trúch̄səs</i> 49, 53, 89	tunken <i>tungkən</i>
Triumph <i>trīumf</i>	Trucksystem <i>trīksüstēm</i>	Tunnel <i>tunol</i>
triumphierten <i>trīumfíron</i>	Trüffel <i>trüfsl</i>	tupfen <i>tupfən</i>
	Trug <i>trug</i> 82	Tür <i>tür</i> 55
	trägen <i>trāgən</i>	Turban <i>türban</i>
	Truhe <i>trūs</i>	Turbine <i>turbīnə</i>
		turbulent <i>turbulént</i>
		Turf <i>torf</i>
		Türkis <i>türkis</i> 47

Turm *turm* 13
 turnen *turnen* 12
 Turnier *turnir*
 Turnip, -s *týrnip*, -s
 Turnus *týrnus*
 türstig *týrstígh*
 Turteltaube *týrtoltába*
 Tusch *tuš*
 Tusche *tušo*
 tuscheln *tušln*
 Tüte, Tute *tüts* *tuts*
 Tutel *týtel*
 Tüttelechen *týttelechon*
 Tutti *túti*
 Tuttifrutti *tutifrútí*
 Twenter *twentor*
 Twiete *twíts*
 Twist *twist*
 Tympan *týmpán*
 Tympanon *týmpanon*
 Type *týpo*
 typhös *týfös*
 Typhus *týfus*
 typisch *týpis*
 Typographie *týpografi*
 Typus *týpus*
 Tyrann -is *týrán*
     týránis
 Tyranney *týranéje*
 tyrannisch *týrániš*

U

ü == û
 Übel, übel (*übler*) *üböl*
     üblos 79
 üben *übən* 55
 über *über* 32
 Überbleibsel *überblaeb-*
     sol 78
 Überdruss *überdrus*
 überein *über-ein*
 überfahren *über-furón*
     (89)
 übergehen *über-ge(s)en*
     (89)
 überhand nehmen *über-*
     hánd *némén*
 überhaupt *überháupt*
 überkommen *über-*
     komón (89)
 übermorgen *übermorgon*
 überraschen *überrášen*
     (76)

übersehen *übersehn*
 übersichtig *überfíchtich*
 übersetzen *über-setzen*
     89
 übertreiben *über-*
     tráben (89)
 übertreten *über-tréten*
     89
 überzeugen *überzöügen*
     89
 überzwerch *überzwerch*
     üblich *üb-lich* (80)
 übrig *übrič*
 Ufer *úfor*
 Uffizien *ufižion*
 Uhr *úhr* 12
 Uhu *úhu* 52, 63
 Uitlander *óytlandor*
 Ukas *úkas*
 Uklei *úklae*
 Ulan *úlán*
 Ulema *úlema*
 Ulk *ulk*
 Ulme *ulmo*
 Ultima *última*
 Ultimatum *últimátum*
 Ultimo *último*
 Ultimus *últimus*
 ultra *últra*
 Ultramarin *últramarín*
 ultramontan *útra-*
     montán
 Ultramontanismus
     últramontanísmus
 Ulzeration *ultseráción*
 um *um*
 Umbelliferen *umbeli-*
     ferón
 Umbrakulum *umbrákulu-*
     mum
 umfallen *úmfalón*
 Umgang *úmgan*
 umgänglich *úmgéntlich*
 umgehen *um-ge(s)en* (89)
 umher *umhér*
 Umlaut *úmlaot*
 umschreiben *umšraeben*
     (89)
 umsonst *umfünst*
 umzingeln *umtísingln*
 un- *un-*
 unablässig *únap-lésičh*
 Unanimität *únanímítät*
 unartig *únartíčh* 90

unaufhaltsam *únaof-*
     háltfám 90
 Unband *únband*
 unbändig *únbendíčh*
 unbedarf *únbodarſt*
 Unbedeutendheit
     únbodöjtendheit
 Unbill *úníbil*
 Undine *undína*
 Unding *úndin*
 Undulation *unduláción*
 unehelich *ún-ešlich*
 unendlich *únenédlíčh* 81
     (90)
 unermesslich *únermés-*
     lich 90
 unermüdlich *únermüd-*
     lich 81, (90)
 unersetzbär *únerfésbar*
     90
 Unflat *únflat*
 unfreundlich *únfrojnd-*
     lich 90
 Unfug *únfug*
 Ungemach *úngemach* 37
 ungeschlacht *úngeschlacht*
 ungeschoren *úngesörón*
 Ungetüm *úngtüm*
 Ungewitter *úngewítr*
 Ungeziefer *úngotsífr*
 Unglimpf *únglimpf*
 Ungunst *úngunst*
 ungut *úngút* 90
 uni *úni*
 unieren *úniرون*
 unifizieren *úniſitsíron*
 Uniform *úniſorm*
 Unikum *únikum*
 uninteressant *ún-*
     interesánt
 Union *únióón*
 unisono *úniſono*
 Unitarier *únitárijer*
 universal *úniwersál*
 universell *úniwersél*
 Universität *úniwersítát*
 Universum *úniwersum*
 Unke *únka*
 unklar *únklar* 62
 unkosten *únkosten*
 Unkraut *únkraot*
 Unktion *únktsión*
 unliebsam *únlíbfam* 78

unmenschlich <i>unmenšlich</i>	urgemütlich <i>úrgomútlíč</i>	vakant <i>wakánt</i>
Unrat <i>únrát</i>	Urgicht <i>úrgiéht</i>	Vakanz <i>wakánts</i>
unrichtig <i>únrichtich</i>	urgieren <i>úrgíron</i>	vakat <i>wákat</i>
uns <i>uns</i>	Urgrossvater <i>úgrös-fátor</i>	Vakatánzeige <i>wákat-ántsaejo</i>
unsäglich <i>unságlich</i>	Urheber <i>úrhébor</i>	Vakuum <i>wákum</i>
unschätzbar <i>unsétsbár</i>	Urin <i>úrín</i>	Vakzination <i>waktsiná-tsión</i>
90	Urkunde <i>úrkundo</i>	vakzinieren <i>waktsiníron</i>
Unschlitt <i>únslit</i>	Urlaub <i>úrlaþ</i>	Valand <i>fáland</i>
unser <i>unſor</i>	Urne <i>urno</i>	Valandinne <i>fálandíns</i>
unstimmig <i>únstimičich</i>	Urning <i>úrnin</i>	valedizieren <i>waledítisíron</i>
Unstimmigkeit <i>únsti-míčlaet</i>	Ursache <i>úrsach</i>	Valet (Abschied) <i>walét</i>
unten <i>untén</i>	Ursprung <i>úrspriŋ</i>	45
unter <i>untor</i>	Urstand <i>úrstand</i>	Valet (Bube, Knecht)
Unterbilanz <i>úntorbilánts</i>	Urstand <i>úrständ</i>	<i>walé</i>
untergärig <i>úntorgářich</i>	Ürte <i>úrta</i>	Valeur <i>walór</i>
Unterhalt <i>úntorhált</i>	Urteil <i>úrtael</i>	valid <i>walíd</i>
unterhalten <i>úntorháltón</i>	urteilen <i>úrtaelon</i>	valieren <i>walíron</i>
Unterlass <i>úntorlas</i>	Urwahl <i>úrwäl</i>	Valor (Wert) <i>wálor</i>
Unteroffizier <i>úntor-ofitsír</i>	Urwähler <i>úrwælór</i>	Valor Pl. -en <i>walórson</i>
Unterricht <i>úntorricht</i>	Urwald <i>úrwald</i>	(Wertpapier)
unterrichten <i>úntor-richtón</i>	Urzeugung <i>úrsojguz</i>	Valse <i>walí</i>
(89)	Usance Pl. -n <i>úsfás -on</i>	Valuta <i>walúta</i>
unterscheiden <i>úntor-sídon</i>	Uso <i>úso</i>	Vampir <i>wámpír</i>
Unterschied <i>úntoršíd</i>	usura <i>úfára</i>	van (niederl.) <i>fan</i>
Unterschleif <i>úntor-sláef</i>	Usurpator <i>úsurpátor</i>	64, 65
Unterschlupf <i>úntoršlupf</i>	usurpieren <i>úsurpíren</i>	Vanad(in) <i>wanád wana-dín</i>
unterziehen <i>úntortsion</i>	Usus <i>úsus</i>	vandalisch <i>wandális</i>
(89)	Utensilien <i>útensílión</i>	Vandalismus <i>wandalis-nus</i>
Untiefe <i>úntífs</i>	Uterus <i>útorus</i>	Vanille <i>wanil'(j)s</i>
Untier <i>úntir</i>	Utilitarier <i>útilitáříor</i>	47
Unwillen <i>únwílon</i>	Utilitarismus <i>útili-tarismus</i>	Vapeurs <i>wápórs</i>
unwirsch <i>únwírs</i>	Utilität <i>útilitář</i>	Varia <i>wária</i>
unwohl <i>únwörl</i>	Utilité <i>útilité</i>	variabel <i>wariábol</i>
Unzahl <i>úntsál</i>	Utopie(n) <i>útopí(n)</i>	Variante <i>wariánts</i>
unzählig <i>úntsálich</i>	Utopien <i>útopíón</i>	Varietät <i>wariétt</i>
Unze <i>untso</i>	utopisch <i>útopíš</i>	Variété <i>wariéjt</i>
Unziale <i>untsjálo</i>	Utopist <i>útopíst</i>	variieren <i>wariíron</i>
üppig, -e <i>úpíčh, úpigo</i>	Utraquist <i>útrakrist</i>	Varinas <i>warínas</i>
(<i>úpíð</i>)	uzen <i>útsón</i>	Variolen <i>wariólon</i>
Ur <i>úr</i>		Varioliden <i>warióldón</i>
Urahn, -e <i>úr-áñ, -o</i>		Varizellen <i>wariéslón</i>
uralt <i>úr-alt</i>		Varsovienne <i>warsovi-én(s)</i>
Uran <i>urán</i>	v = <i>fáq</i>	Vasall <i>wafál</i>
urban <i>úrbán</i>	Vademecum <i>wadémé-kum</i>	65
urbar <i>úrbár</i>	vag <i>wág</i>	Vase <i>wáſo</i>
Urbild <i>úrbild</i>	Vagabund <i>wagabund</i>	Vaselin <i>wáſolín</i>
Urethra <i>urétra</i>	vagabundieren <i>waga-bundíron</i>	vast <i>wast</i>
Urfehde <i>úrfeda</i>	Vagant <i>wagánt</i>	Vater <i>fátor</i>
Urform <i>úrform</i>	vagieren <i>wagíren</i>	11, 14, 32, 64
53		Vaterunser <i>fátor-únſor</i>
		Vatikan <i>watíkán</i>
		Vatizinium <i>watítsínum</i>
		Vaudeville <i>wodžíwil</i>

Vaurien *wɔriɛ̃*
 vazieren *watsʃrɔ̃n*
 Vedette *wedétt(s)*
 toujours en vedette
tufär û wedétt
 Vedula *wedūts*
 Veen, Venn *fēn, fen*
 Vegetabilien *wegetabili-*
ljen
 Vegetation *wegetatsjōn*
 vegetieren *wegetirɔ̃n*
 Veglia *wɛ̃ljia*
 Veglione *wel'jōne*
 vehement *wehement*
 Vehemenz *weheménts*
 Vehikel *wehɪkəl*
 Veigelein *sięglaen*
 Veilchen *ſielčen* 64
 Veille *wěl(j)s*
 Veitstanz *ſäets-tants*
 Velarlaut *welärlagt*
 Velin(papier) *welē*
(papīr)
 Velleität *welgität*
 veloce *welotše*
 velocità *welotšítú*
 Velours *welür*
 Veloziped *welotšipéd*
 Vellum *wělum*
 Velvet *wilrot*
 Vendemiaire *wādémijär*
 Vendetta *wendéta*
 Vene *wens*
 Venerabile *wenerabíle*
 Veneration *weneratsjōn*
 venerisch *weneris*
 venös *wenöß*
 Ventil *wentil*
 Ventose *watōf*
 Ventriloquist *wentrilq-*
kwist
 verabfolgen *fer-ápfol-*
gen
 veralten *fer-áltan* 35
 Veranda *wéranda*
 Veratrin *wératrín*
 Verazität *wératsjtät*
 Verb(um) *werb wérbum*
 verbal *werbál*
 Verbalien *werbáljón*
 Verbalinjurien *werbál-*
injárion
 verballhören *ferbil-*
hornu

Verband *ferbánd*
 Verbene *werbén̄o*
 verbotenus *werbótenus*
 verbrämen *ferbrám̄en*
 verbutten *ferbuton*
 Verdacht *ferdächt*
 Verdikt *werdikt* 65
 Verding *ferdin*
 verdutzt *ferdüst* 53
 Verein *fer-dén*
 verfänglich *fersfänglich* 78
 verfemen *ferfemən*
 verfilzen *ferfiltzən*
 verflxt *ferflíkst*
 vergällen *fergélən*
 vergantene *fergántən*
 Vergatterung *fergáts-*
rūn
 vergessen *fergésən*
 vergenden *fergödən*
 vergiften *fergítən*
 vergilben *fergilbən*
 Vergissmeinnicht *fer-*
gismaen-nicht
 verglasen *ferglásən*
 vergnügt *fergnügt*
 verharschen *ferháršən*
 37
 verhasst *ferhást*
 Verhör *ferhör*
 verhutzelt *ferhútsolt*
 Verifikation *ferifika-*
tsjōn
 verifizieren *ferifitsjōn*
 verirren *fer-írən*
 veritabel *weritábel*
 verjagt *ferjájt* (77)
 verjüngen *ferjünən*
 verjuxen *ferjúksən*
 Verklärung *ferklárūn*
 verlausulieren *fer-*
klaʊſulírən
 verknusen *ferknúſən*
 verkoken *ferkókən*
 verkröpfen *ferkröpfən*
 Verlag *ferlág*
 verlegen *ferlégen* 41
 Verlaub *ferlāyb*
 verlernt *ferlérnt* 89
 verleunden *ferlójundən*
 Verlies, Verliess *ferlís*
 vermaledit *fermale-*
dít
 Vermel *wermil'*

Vermillon *wermil'(j)ɔ̃*
 vermittels, vermittelst
fermítols(t)
 vermodern *fermóðərn*
 vermorschen *fermóřšən*
 vermummen *fermúmn̄*
 Vernier *werniér*
 Vernunft *fernúntf* 53
 verordnen *ferórdnən*
 verpflichten *ferpflichtən*
 verplempern *ferplém-*
porn
 verpönen *ferpónən*
 verposamentieren *fer-*
poſamentírən
 verpuppen *ferpúpən*
 verpusten *ferpúſtən*
 verquicken *ferkvíkən*
 Verrat *fer-rát* (59)
 verrucht *fer-rácht* 53
 (59)
 Vers *fers* 43, 64, 69
 Versalien *wersáljón*
 Versand *ferjánd*
 versatil *werfatíl*
 versiegen (versiegte) *fer-*
ſigən (ferſigt)
 versieren *werfrón*
 Versifex *wérſifeks*
 Versifikation *wersifíku-*
tsjōn
 versifizieren *wersifítsi-*
rən
 Version *wersjón* 50, 67
 Verstand *ferštánd*
 verstehen *ferstéðən*
 versuchen *ferſúčhən* 89
 vertatur *wertátur*
 verte *wérte*
 vertebral *wertebrál*
 Vertebraten *wertebráton*
 vertieren (Tier werden)
fertrón
 vertieren (wenden) *wer-*
trón
 vertikal *wertikál*
 Vertiko(w) *wértíkə*
 vertrackt *fertrák̄t*
 vertun *fertíán*
 verunzieren *fer-úntsí-*
rən
 Verve *wérve*
 verwandt *ferwánt*
 verzärteln *ferſártəln* 43

verzeihen <i>fertságom</i>	Vikariat <i>vikariát</i>	Vitrine <i>vitrína</i>
Verzeihung <i>fertságom</i> 89	Viktualien <i>viktuálion</i>	Vitriol <i>vitríoli</i>
Vesikatorium <i>véfikátorium</i>	Villa <i>vila</i> 31, 47, 65	vivace <i>výpráš</i>
Vesper <i>féspr</i> 31, 67	Villanell <i>wilanél</i>	Vivarium <i>vývaríjum</i>
vespern <i>fésprn</i>	Villeggiatur <i>wileđ(i)atúr</i>	vivat <i>vívat</i> 38
Vestibül <i>vestibül</i>	Vindikation <i>windí-káció</i>	Vivisektion <i>vivísektió</i>
Vestitur <i>westitür</i>	vindizieren <i>windíztrón</i>	Vizinalbahn <i>wítsjnál-bín</i>
Veteran <i>veterán</i>	Vinette <i>vinéto</i>	Viztum <i>wítstum</i>
Veterinär <i>veterinár</i>	Vingt-et-un <i>vé-te-n</i> 52	Vlies, Vlieses <i>flis, flíos</i>
Veto <i>véto</i>	vinkulieren <i>winkulírón</i>	vobiscum (dominus, pax)
Vettel <i>fetol</i>	Viola, Viole <i>wiola, wiôłs</i>	Vogel <i>fogl</i> 11
Vetter <i>fetor</i>	Violation <i>wjolatsjón</i>	Vogt, Vögte <i>fogt, fogta</i>
Vetturin(o) <i>veturin(o)</i>	violett <i>wiôłt</i> 45	48, 51, 64
Vexation <i>weksatsjón</i>	Violine <i>wiôłtna</i> 65	Vogue <i>wog(s)</i> en vogue
vexieren <i>weksáron</i>	Violon <i>wiôłd</i>	á <i>wog(s)</i>
Vezier (Wesir) <i>veſir</i>	Violoncell(0) <i>wiolon-tsel(0)</i>	Vokabel <i>wokábel</i>
via <i>wía</i>	Violoncellist <i>wiolon-tselist</i>	Vokal <i>wokál</i> 65
Viadukt <i>wjadukt</i>	Violone <i>wiôłónę</i>	Vokalisation <i>wokaliza-tsió</i>
Viatikum <i>wjatikum</i>	Viper <i>wípor</i>	vokalisieren <i>wokalíztrón</i>
Vibration <i>wibratsjón</i>	viril <i>wiril</i>	Vokation <i>wokatsjón</i>
vibriren <i>wibrírón</i>	Virtualität <i>wirtualitât</i>	Vokativ <i>wokatív</i>
vice versa <i>wítsa wérsa</i>	virtuell <i>wirtuél</i>	Volant <i>wolá</i>
Visconte <i>wíköt</i>	virtuos <i>wirtuós</i>	Volapük <i>wolapük</i>
vide <i>wíde</i>	Virtuose <i>wirtuóso</i>	Voliere <i>wolíáro</i>
vidi <i>wídi</i>	Virtuosität <i>wirtuositât</i>	Volk <i>folk</i>
vidieren <i>widíron</i>	virulent <i>wirylént</i>	voll <i>fol</i>
vidimieren <i>widímíron</i>	Virulenz <i>wirylénts</i>	vollauf <i>fol-aof</i>
Vieh <i>fí</i> 46	Visage <i>wijás</i>	Vollblut <i>fóllblut</i>
viel <i>fil</i>	vis-a-vis <i>wisanč</i>	vollenden <i>folénden</i> 35,
Vielfrass <i>fílfraſs</i>	visi <i>wíſi</i>	89
vielleicht <i>filáeht</i> 46	Visier <i>wíſir</i>	Vollmacht <i>fólmacht</i>
Vieiliebchen <i>fil-lébhen</i> (59)	visieren <i>wíſíron</i>	vollstrecken <i>fol-štrékon</i>
vielmehr <i>fílmér</i>	Vision <i>wijón</i> 46	Volontär <i>wolótár</i>
vier <i>fír</i> 46	visionär <i>wisionár</i>	Volt <i>wolt</i>
Vierling <i>fírlin</i>	Visitation <i>wíſítatsjón</i>	volta (prima v.) <i>wólta</i>
vierte <i>fírta</i>	Visite <i>wíſits</i>	(príma u.)
Viertel <i>fírtael</i> 46	Visitenkarte <i>wíſítón-karto</i>	Voltmeter <i>woltaméter</i>
vierteilen <i>fírtaelon</i>	visitieren <i>wíſírón</i>	Volte <i>wolts</i>
Viertel <i>fírtel</i> 46	Visorium <i>wífórium</i>	Voltigeur <i>woltíjör</i>
Vierung <i>fírm</i>	Vista (a vista, prima	voltigieren <i>woltíjírón</i>
vierzehn <i>fírtsen</i> 46	vista) <i>wísta, príma</i>	Volumen <i>wolúmen</i>
vierzig <i>fírtsich</i> 26	<i>wísta</i>	voluminös <i>wolymínös</i>
Vietsbohne <i>fítsbóna</i> 64	Visum <i>wíſum</i>	Volute <i>wolítá</i>
vif <i>wif</i>	Visum repertum <i>wíſum-repértum</i>	vom <i>fon</i> 49
vigilant <i>wiglánt</i>	vital <i>wítál</i>	vomieren <i>womíron</i>
Vigilie <i>wiglli</i>	Vitalität <i>witalitât</i>	Vomitiv <i>womítif</i>
vigiliieren <i>wiglírón</i>	vite (schnell) <i>wít</i>	von <i>fon</i> 33, 49
Vignette <i>wiñ(i)éto</i>	vitiös <i>wítiós</i>	vor <i>for</i> 30
Vigogne <i>wigón(i)s</i>		voran <i>forán</i>
vigorös <i>wigorös</i>		
vigueur <i>wigór</i>		
Víkar <i>wíkár</i>		

vorauf *fóraſf*
 voraus *fóraſs* 35
 voraussichtlich *fóraſſi-
     ſíchtlič* 30
 Vorazität *woratsjátt*
 vordere *fórdørs*
 Vorderteil *fórdørtæl*
 Vorkommis *fórkommis*
 vorlieb *fórlíb*
 Vormittag *fórmíttag*
 Vormund *fórmund*
 vornehm *fórnem*
 vornehmlich *fórnemlič*
 Vorsetzpapier *fórfets-
     papír*
 vorsichtig *fórfíchtlič*
 Vorteil *fórtæl* 49
 Vortrupp *fórtrup*
 Vorzug *fórtsg*
 vorzüglich *fórtsgúglíč*
 Votant *votánt*
 votieren *votíſtron*
 Votivtafel *votíſt(taſf)*
 Votum *vótum*
 Voyageur *voyaſjör*
 vozierten *votíſtron*
 vulgär *vuljár*
 Vulgata *vuljáta*
 vulgo *vulgo*
 vulkanisch *vulkánič*
 vulkanisieren *vulkani-
     ſíron*

W

w = *wé*
 Wabe *wabø*
 Waberlohe *wáborløs*
 wabbeln *wabslø*
 wach *wach* 36
 Wacholder *wachóldor* 88
 Wachs *waks*
 wachsam *wächſam*
 wachsen (wuchs) *wákſon*
     (*wuks* 53) 81
 wächsen *wékſon*
 Wachstum *wáks-túm*
 Wacht *wacht*
 Wachtel *wachtel* 40
 Wächter *wéchtør*
 Wacke *wako*
 wackeln *wakdlø*
 wacker *wakor*
 Wackerstein *wákorštæn*

Waddik(e) *wádk(s)*
 Wade *wado*
 Waffe *wafø*
 Waffel *wafel*
 Wage *wágs*
 Wagen *wagøn*
 wagen *wagøn*
 wägen *wágøn*
 Wag(e)ner *wág(s)nor* 79
 Wagnis *wágnis* 78
 Waggon, ein überflüssi-
     ges Wort (man hört
     oft *wagø*)
 Wahl *wal*
 wählen *wáløn* 40
 Wahlstatt s. Walstatt
 Wahn *wán* 36
 Wählen, wähnen *wánøn*
 wahnsinnig *wánsinich*
 wahr *wár*
 währen *wáron*
 wahrscheinlich *wár-
     ſenlich*
 Wahrsager *wárfagør*
 Währung *wárurø*
 Waid *waed* 57
 Waise *wæſø* 57
 Wake *wake*
 Wal *wal* 37
 Wald *wald* 65, 78
 Waldschrat *wáld-ſrat*
 Walfisch *wálfiſ* 37
 Wali *wáli*
 Walk engl. *walk*
 walken *walkøn*
 Walküre *wálkýrø* *wal-
     kýrø* 38, 39
 Wall *wal* 36
 Wallach *wálach*
 wallen *walon*
 Wallfahrer *wálfarør*
 Walm *walm*
 Walnuss *wálnus* 37
 Walrat *wálrat*
 Walross *wáłros* 37
 Walstatt *wálstat* 37
 Walze *waltsø*
 walzen *waltsøn*
 wälzen *weltſøn*
 Walzer *waltsør*
 Wamme *wamø*
 Wams, Wämser *wams,*
     wemſor 66
 wamsen *wamſøn*
 Wand *wand*
 wandeln *wandalø* 79
 Wand(e)rer *wand(s)ror*
     79
 Wandlung *wándløg* 79
 Wange *wango*
 Wank *wank*
 wanken *wankøn*
 wann *wan*
 Wanne *wans*
 Wanst *wanst*
 Wanten *wantøn*
 Wanze *wantsø*
 Wappen *wapon*
 Wardein *wardæn*
 Ware *wára*
 Warf *warf*
 warm *warm*
 warnen *warnøn*
 Warpanker *wárp-áŋkor*
 Warrant *warant* (engl.
     yóront)
 Warte *wartsø*
 warten *wartøn* 37, 60
 -wärtig *-wértilch*
 warum *wárum* 35
 Warze *wartsø* 37, 60
 was *was* 37
 Wäsche *wéſø* 42
 waschen (wäscht, wusch)
     wáſøn (*reſt*, *wñš*)
 Wasen *wáſøn*
 Wasser *wáſor*
 wässern *wesøn*
 Wat *wát*
 Waterkloset engl. *wáter-
     klöst*
 Waterproof engl. *wáter-
     pruf*
 Watsche *wátsø*
 watscheln *watsøln* 37
 Watt *wat*
 Watte *wato*
 wattieren *watíron*
 Watton *watø*
 Wau *wao*
 Wauwau *wao-wao*
 weben (wob) *wébøn* (*wób*)
     39, 41, 42
 Wechsel *wéksøl*
 Wecken *wékøn*
 wecken *wéken*
 Wedel *wédlø*

Wedgewood engl. <i>wédf</i> <i>wéud</i>	Welf <i>wélf</i>	Widerhaken <i>wídérhákən</i>
weg <i>wék</i> 32, 77	welk(en) <i>wélk(s)n</i>	widerlich <i>wídörlich</i>
Weg <i>wég</i> 13, 31, 41, 82	Welle <i>wélo</i>	Widerpart <i>wídörpart</i>
wegen <i>wégn</i>	welsch <i>wéls</i>	Widerrist <i>wídör-rist</i> (59)
Wegerich <i>wégorích</i>	Welt <i>wélt</i> 31	Widersacher <i>wídör-</i> <i>sachér</i>
weggehen, <i>wék-gé(s)n</i> 76	wem <i>wém</i> 41	widerspiegeln <i>wídör-</i> <i>spigöln</i>
wegkommen <i>wék-komén</i> 76	wen <i>wén</i> 41	widersprechen <i>wídör-</i> <i>spréčhn</i>
Wegweiser <i>wég-wégsér</i>	Wendehals <i>wéndehals</i>	widerstehen <i>wídör-</i> <i>stéð(s)n</i> 89
Weh <i>wé</i>	wenig <i>wéních</i>	Widerwille <i>wídörwils</i>
Wehe, wehe <i>wéð</i> 12, 64	wenn <i>wén</i>	widmen <i>wídmon</i>
Wehen, wehen <i>wéon</i> 39	wer <i>wér</i> 41	Widmung <i>wídmonz</i>
Wehl <i>wél</i>	werben <i>wérbon</i>	Wiebel <i>wíbal</i>
Wehmut <i>wémút</i>	werden <i>wérden</i> ward <i>ward</i> wurde <i>wurds</i> 41, 43, 81	Wiedehopf <i>wídöhöpf</i>
Wehr <i>wér</i>	Werder <i>wérdr</i> 43, 45	wieder <i>wídör</i>
wehren <i>wérən</i>	werfen (warf) <i>wérfon</i> <i>(warf)</i>	wiederholen <i>wídörhólən</i> (aber <i>wídor hólən</i>)
Weib <i>wáeb</i>	Werft (der, die, das) <i>werft</i>	Wiedersehen <i>wídör-</i> <i>fe(s)n</i>
Weibel <i>wáebəl</i>	Werg <i>werg</i>	wiederum <i>wídörum</i>
weich (-ste) <i>wáech</i> (-ste) 72	Wergeld <i>wérgeld</i>	Wiege <i>wígs</i>
Weiche <i>wáechə</i>	Werk <i>werk</i> 78	wiegen wiegst, wog <i>wígən</i> , (<i>wígst</i> , <i>wög</i>)
Weichbild <i>wáech-bild</i>	Wermut <i>wérmut</i>	wiehern <i>wídn</i>
weichen (weichst, wich) <i>wáechən(wáechst,wich)</i>	Werre <i>wero</i>	Wiemen <i>wímən</i>
Weichselrohr <i>wáeksol-</i> <i>rör</i>	Werst <i>werst</i>	Wiepe <i>wípo</i>
Weichselzopf <i>wáeksol-</i> <i>tsopf</i>	Wert, wert <i>wért</i> 41, 43	Wiesel <i>wísl</i>
Weide <i>wáeds</i>	Werwolf <i>wérwolfs</i>	wieso <i>wíso</i>
weiden <i>wáedən</i>	wes <i>wes</i>	wiewohl <i>wíról</i>
weidgerecht <i>wáedgorecht</i>	Wesen <i>wéson</i> 41	Wigwam <i>wígwam</i>
weidlich <i>wáed-lích</i>	Wesir s. Vezier <i>wéfir</i>	Wiking <i>wíkīn</i>
Weidmann <i>wáed-man</i>	Wespe <i>wespə</i>	Wikingerschiff <i>wíkisör-</i> <i>sif</i>
Weife <i>wáefs</i>	West(en) <i>wést(s)n</i>	Wilajet <i>wílajet</i>
weigern <i>wáegən</i>	Weste <i>wéstə</i>	wild <i>wíld</i> 61
Weihe (der) <i>wáe(s)</i>	wetteifern <i>wét-agéforn</i>	Wildbret <i>wíldbret</i>
Weihe (die) <i>wáe</i>	wett(en) <i>wet(s)n</i>	wildfremd <i>wíld-fremd</i>
weihen <i>wáeon</i>	Wetter <i>wetor</i>	Wildling <i>wíld-lín</i>
Weiher <i>wáer</i>	wetzen <i>wetsən</i>	Wille <i>wíls</i>
weiland <i>wáieland</i>	Whig <i>wig</i> (engl. <i>wig</i>) 47	willfahren <i>wíl-fáren</i>
weilen <i>wáelon</i>	Whisky <i>wíski</i> (engl. <i>w</i>)	wimmeln <i>wiməln</i>
Weiler <i>wáeler</i>	Whist <i>wist</i> (engl. <i>wist</i>)	Wimpel <i>wímpel</i>
Weimutskiefer <i>wáemüts-</i> <i>kífer</i>	Wichse <i>wíks</i>	Wimper <i>wímpor</i>
Weise (der, die) <i>wáefs</i>	wichsen <i>wíksən</i> 72	Wimberg <i>wímperg</i>
Weisel <i>wáefsl</i>	Wicht <i>wícht</i>	Wind <i>wind</i> 31
weiss <i>wáes</i>	Wichtelmännchen <i>wíchtelmenéchən</i>	Winde <i>wíndo</i>
weissen <i>wáessən</i>	wichtig <i>wíchtich</i>	winden (wand) <i>wíndən</i> <i>wand</i>
Weistum <i>wáes-tüm</i>	Wicke <i>wíkə</i>	Windhund <i>wíndhund</i>
weit <i>wáet</i>	wickeln <i>wíkəln</i>	Windig, windig <i>wíndiéb</i>
weiter <i>wáetor</i>	Widder <i>wídör</i> 80	
Weizen <i>wáetsən</i>	Widem <i>wídəm</i>	
welch <i>wéch</i>	wider <i>wídör</i> 46	
	widerfahren <i>wídörfáren</i>	

windisch *windis̄*
 Wingert *wiport*
 Wink *wink̄*
 winken *wink̄n*
 Winkel *winkol*
 winseln *winsln* 68
 Winter *winter*
 Winzer *wintzor*
 winzig *wintzich*
 Wipfel *wipſol*
 Wippe *wip̄*
 Wippchen *wipčon*
 wir *wir* 33, 46
 Wirbel *wirbal*
 wirken *wirkon*
 wirklich *wirklich*
 wirr *wirr* 33
 Wirt *wirt*
 Wirsing *wirſin*
 Wirtel *wirtol*
 Wirtschaft *wirtschaft*
 Wisch *wiſ*
 wischen *wiſon*
 Wischiwaschi *wiſj-waſj*
 Wisent *wiſnt*
 Wismut *wismut*
 Wispel *wispol*
 wissen (wusste) *wison*
(custo)
 wittern *witorn*
 Witterung *witorn̄*
 Wittfrau *witfraq*
 Wittib *witiþ*
 Wittmann *witman*
 Wittum *wit-tum* (76)
 Witwe *witwo*
 Witwer *witwor*
 Witz *wits* 66
 wo *wo* 48
 Woche *wocho*
 Wöchnerin *wöchnorin*
 Woge *wogo*
 Wocken *wokon*
 woher *wohér*
 wohin *wohin*
 wohl *wol*
 wohlau *wolau* 35
 wohllauf *woläuf* 35
 Wohlfahrt *wölfart*
 wohlfeil *wölfæl*
 wohllich *wölich*
 wohlkößlich *wol-kößlich*
 59
 wohnen *wonen*

Woilach *wóylach*
 Woiwode *woiwods*
 wölben *wölbən* 51
 Wolf Wölfe *wolf*
wölſi 51
 Wolfschlucht *wölf-*
schnitt
 Wolke *wolks*
 Wolle *wols* 41
 wollen *wolm* 48
 Wollust *wól-lust* (59)
 Wonne *won̄*
 woran *wörán*
 worauf *woráuf* 35
 worfeln *worſdn*
 Wort *wort*
 wörtlich *wörtlich*
 Wrack *wrak*
 Wräsen *wrafən*
 wricken *wrikon*
 wringen *wrang* *wriyon*
wraȝ
 Wru(e)ke *wruko*
 Wucher *wuchor* 53
 Wuchs *wuks* 53, 72
 Wucht *wucht*
 wuchtig *wuchtich*
 wühlen *wülon*
 Wulst *wulst*
 wund *wund*
 Wunde *wundz*
 Wunder *wundor*
 wundern *wundorn* 79
 Wunsch *wunſ*
 Wünschelrute *wünſol-*
ruto
 wünschen *wünſon* 14, 21
 Würde *würds*
 Wurf *wurf*
 Würfel *würfsl*
 würfeln *würfeln* 16
 würgen *würgen*
 Würgengel *würg-eŋsl*
 Wurm *wurm* 60
 Wurst *wurst*
 wursteln *wurstln*
 Wurt *wurt*
 Wurz *wurts*
 Wurzel *wurtsal*
 würzen *würtsen*
 Wust *wüst* 53
 wüstlich *wüstlich*
 Wüstling *wüstlin*
 Wut *wüt*

X

x = *iks*
 Xanthophyll *ksantofäl*
 X-beine *iks-baēns*
 Xenion Pl. Xenien
ksénjon *ksénjon*
 Xenographie *kseugrafi*
 Xylographie *ksülografi*
 xylographisch *ksülo-*
gráfs
 Xylophon *ksülofón*

Y

y = *üpsilon* 56
 Yacht s. Jacht 38, 74
 Yam *jam* 74
 Yankee *jāŋki* 46, 74
 Yankee doodle *jāŋkýdūdl*
 Yard *jard*
 Ylang-ylang *īlaȝ-īlaȝ*
 Ysop *īsop* 46, 56

Z vgl. auch **C**

z = *tset*
 Zabel *tsabol*
 Zacke *tsako*
 zackig, -e *tsákich*
tsákigo, *tsákis* 82
 zag *tsag*
 zagen *tsagon*
 zäh *tsā*
 Zahl *tsal* 66, 80
 zahn *tsam*
 Zahn *tsan* 31
 Zähre *tsäro*
 Zain, -e (auch Zein, -e)
tsaȝn *tsaȝeo*
 Zander *tsandor*
 Zange *tsaȝs*
 Zank *tsayk*
 zanken *tsabkon*
 Zapfen, zapfen *tsapfən*
 zappeln *tsaploñ*
 Zar *tsar* 67
 Zarewitsch *tsáreritš*
 Zarewna *tsárewna*
 Zarge *tsarḡ*
 zart *tsart* 37
 zärtlich *tsärtlich* 43
 Zaser *tsaf̄r*
 Zaspel *tsaspol*

Zauber <i>tsábor</i>	zementieren <i>tsémentirən</i>	Zichorie <i>tsjchórič</i>
Zaub(c)rer <i>tsáqb(s)rər</i>	Zenit(h) <i>tsenít</i>	Zicke <i>tsiko</i>
Zaub(r)erin <i>tsáqb(r)ərin</i>	zensieren <i>tsenfirən</i>	Zickzack <i>tsik-tsak</i>
Zauche <i>tsačeš</i>	Zensor <i>tsénfor</i>	Zider <i>tsídor</i>
Zaud(e)rer <i>tsáqd(s)rər</i>	Zensur <i>tsenfür</i>	Zieche <i>tsiéča</i>
Zaud(r)erin <i>tsáqd(r)ərin</i>	Zensus <i>tsénfus</i>	Ziege <i>tsíga</i>
zaudern <i>tsaqdərn</i>	Zentenarfeier <i>tsentenár-faęr</i>	Ziegel <i>tsíglol</i>
zauen <i>tsaęn</i>	Zentesimal(wage) <i>tsenteśimál(waęg)</i>	Ziegler <i>tsíglor</i> 79
Zaum <i>tsaom</i>	Zentifolie <i>tsentifólič</i>	ziehen (ziehst zeuchst; zog) <i>tsiń (tsiśt tsójchst; tsög)</i> 66
zäumen <i>tsójmən</i>	Zenti(gramm) <i>tsentij-grám</i>	Ziehung <i>tsiunž</i>
Zaun <i>tsaon</i>	Zentner <i>tsentnor</i>	Ziel <i>tsíl</i>
zännen <i>tsójnən</i>	zentral <i>tsentrál</i>	zielen <i>tsiłon</i>
Zaupe <i>tsaopɔ</i>	Zentralisation <i>tsentraliz-satióň</i>	ziemen <i>tsiłmon</i>
zausen <i>tsaqſən</i>	zentralisieren <i>tsentraliz-sířn</i>	Ziemer <i>tsiñor</i>
Zebra <i>tsébra</i>	Zentrifugal(kraft) <i>tsentrifugál(kraft)</i>	ziemlich <i>tsiñlich</i>
Zebu <i>tsébu</i>	Zentrifuge <i>tsentrifúgs</i>	Zier <i>tsír</i>
Zeche <i>tsceča</i>	Zentrum <i>tséntrum</i> 67	Zierat <i>tsírat</i> 37
zechen <i>tscečən</i>	Zenturie <i>tsentúrič</i>	Zieselmaus <i>tsíslomaš</i>
Zechine <i>tscečinə</i>	Zenturio <i>tsentúrijo</i>	Ziffer <i>tsífr</i>
Zechstein <i>tscečhstaen</i>	Zephyr (Zephir) <i>tséfür (tséfir)</i>	Zigarre <i>tsigára</i>
Zecke <i>tseko</i>	Zepter <i>tseptor</i> (auch <i>stseptor</i>) 67	Zigarette <i>tsigáretə</i>
zedieren <i>tselirən</i>	Zerat <i>tsérát</i>	Zigeuner <i>tsigónor</i>
Zeh(e) <i>tsé(ø)</i>	Zerealien <i>tsereáljón</i>	Zikade <i>tsíkád</i>
zehn <i>tsén</i> 41	zerebral <i>tserebrál</i>	Zille <i>tsílo</i>
-zehig <i>-tséjih</i>	Zeremonie Pl. Zere-monien <i>tsere mónič</i>	Zimbel <i>tsimbel</i> 56
Zehntel <i>tséntol</i>	<i>tsere mónič</i> 49, 90	Zimier <i>tsimír</i>
zehnten <i>tsénton</i>	zernieren <i>tsernírən</i>	Zimmer <i>tsimor</i>
zehren <i>tséron</i>	Zero <i>ſérø</i>	zimperlich <i>tsímporlich</i>
Zeichen <i>tsaečən</i>	zerren <i>tséron</i>	Zimt (Zimmet) <i>tsimt (tsimet)</i>
Zeichenlehrer <i>tsačéchon-lérər</i>	zerreissen <i>tsér-ráęson</i> 89	Zindel <i>tsindol</i>
Zeidelbär <i>tsáedélbär</i>	Zertamen <i>tsertámen</i>	Zinder <i>tsindor</i>
zeideln <i>tsaędłn</i>	Zervelatwurst <i>tserwälát-wurst</i>	Zingara (alla z.) <i>tsiŋ-gára (ala ts.)</i>
Zeidler <i>tsaędlor</i>	Zession <i>tsesióň</i>	Zingel <i>tsiŋol</i>
zeigen <i>tsaęgon</i> 14	Zeter <i>tsétor</i>	zingeln <i>tsiŋln</i>
zeihen (zich) <i>tsaęn (tsił)</i>	zetern <i>tsétorn</i>	Zingulum <i>tsingulum</i>
Zeile <i>tsaęlo</i>	Zettel <i>tsetol</i>	Zink <i>tsiňk</i>
Zeise <i>tsaęſo</i>	zeuch= ziehet <i>tsójč (tsił)</i>	Zinke <i>tsiňka</i>
Zeiselwagen <i>tsaęfól-wágən</i>	Zeug <i>tsóög</i>	Zinkographie <i>tsiňkó-grafč</i>
Zeisig <i>tsačišč</i>	Zeugma <i>tsójgma</i>	Zinkogravüre <i>tsiňkó-grawürə</i>
Zeit <i>tsaęt</i> 66, 80	Zeugnis <i>tsójgnis</i>	Zinn <i>tsin</i>
Zeitlang <i>tsaętląg</i>	Zibbe <i>tsibø</i>	Zinnober <i>tsinóbör</i>
Zeitlebens <i>tsaętlébəns</i>	Zibebe <i>tsibébo</i>	Zins Zinsen <i>tsins tsinʃən</i>
zelebrieren <i>tsęlebrírən</i>	Zibet <i>tsibet</i>	Zipfel <i>tsipfel</i>
Zelle <i>tselo</i>	Ziborium <i>tsibórium</i>	Zipolle <i>tsipólo</i>
zellular <i>tselulár</i>		Zippolin s. Cipollino <i>tsipolín tsipolíño</i>
Zelluloid <i>tseluloid</i>		Zipperlein <i>tsiporlaen</i>
Zellnlose <i>tselulóšč</i>		Zirbelkiefer <i>tsírbolčífor</i>
Zelot <i>tselót</i>		
zelotisch <i>tselótisč</i>		
Zelt <i>tselt</i>		
Zelter <i>tseltor</i>		
Zement <i>tsémént</i> 44		

zirka <i>tsirkā</i>	Zorn <i>tsorn</i>	Zwerchfell <i>tswérč̄fel</i>
Zirkel <i>tsirkol</i> 47, 67	Zote <i>tsots</i>	Zwerg <i>tsverg</i>
zirkulieren <i>tsirkulíron</i>	zotteln <i>tsotoln</i>	Zwetsche <i>tsvetšo</i>
Zirkular <i>tsirkulár</i>	zottig <i>tsótich</i>	Zwickel <i>tswikol</i>
Zirkumflex <i>tsirkumfleks</i>	zu <i>tsu</i> 52	zwicken <i>tsvikon</i>
Zirkus <i>tsirkus</i> 67	Zuave <i>tsyáro</i>	Zwicker <i>tswikor</i>
Zirpe <i>tsírpø</i>	Zuber <i>tsúbor</i>	Zwieback Pl. Zwie-
zippen <i>tsírpøn</i>	Zucht <i>tsucht</i>	bäcke <i>tswébak</i> <i>tsurč-</i>
zischen <i>tsíson</i>	züchten <i>tsüchtón</i>	<i>biko</i>
Zisterne <i>tsistérno</i>	zucken <i>tsukon</i>	Zwiebel <i>tswébol</i>
Zitadelle <i>tsitadélo</i>	Zucker <i>tsukor</i>	Zwielicht <i>tswélicht</i>
Zitat <i>tsítát</i>	Zug <i>tsüg</i> 16	zwier <i>tsvir</i>
Zithäröde <i>tsjáröde</i> 47	Zügel <i>tsügol</i>	Zwiesel <i>tsvísol</i>
Zither <i>tsitor</i> 47	zugängig <i>tsügejich</i> 82	Zwietracht <i>tswétracht</i>
zitieren <i>tsífron</i>	zugig, -e <i>tsügich</i> , <i>tsügigs</i>	Zwillich (Zwilch)
Zitrone <i>tsítróno</i> 67	u. <i>tsügiø</i>	<i>tswilich</i> (<i>tswilch</i>)
zittern <i>tsitoru</i>	Zugkraft <i>tsüg-kraft</i> (76)	Zwinge <i>tsvírg</i>
Zitwer <i>tsitvor</i>	zullen <i>tsulon</i>	Zwilling <i>tsvídig</i>
Zitze <i>tsitsø</i>	Zukunft <i>tsükunft</i>	zwingern <i>tsvírom</i>
Zivilehe <i>tsjírl-ës</i>	zum <i>tsym</i> 53	Zwinger <i>tsvirjor</i>
zivilisieren <i>tsjílifíron</i>	zumal <i>tsymál</i>	zwinkern <i>tsvinjorn</i>
Zivilliste <i>tsjírl-listo</i> (59)	Zünden <i>tsündon</i>	zwirbeln <i>tsvirbón</i>
Zobel <i>tsibol</i>	Zunder <i>tsundor</i>	Zwirn <i>tsvirn</i>
Zober <i>tsobor</i>	Zunft <i>tsuufst</i>	zwischen <i>tsvíson</i>
Zodiakallicht <i>tsodíjakál-</i> <i>licht</i>	Zunge <i>tsym</i>	Zwist <i>tsvirist</i>
Zodiakus <i>tsodíakus</i>	zupfen <i>tsupfon</i>	zwitschern <i>tsvitšorn</i>
Zofe <i>tsófa</i>	zur <i>tsyr</i> 53	Zwitter <i>tsitvor</i>
Zögerer <i>tsögörör</i>	zürnen <i>tsürron</i>	zwo <i>tswo</i>
zögern <i>tsögörn</i>	zuvor <i>tsyför</i>	zwölf <i>tswölf</i>
Zöbling <i>tsöglín</i>	zuwider <i>tsyridor</i>	Zwölften <i>tswölfon</i>
Zölibat <i>tsölibát</i>	Zwang <i>tsvaj</i>	Zyane <i>tsüjáno</i>
Zoll <i>tsol</i>	zwanzig <i>tsvántsič</i>	Zyankalium <i>tsüjunká-</i>
Zone <i>tsóno</i>	zwar <i>tsvir</i>	<i>ljam</i>
Zoologie <i>tsoologí</i>	Zweck <i>tsrek</i>	Zyklop <i>tsüklöp</i>
zoologisch <i>tsøglógič</i>	Zwecke <i>tsrekø</i>	Zyklus <i>tsíldus</i>
Zoophyt <i>tsøgfüt</i>	zween <i>tsuren</i>	Zylinder <i>tsilindor</i> 46, 56
Zootomie <i>tsøptomí</i>	Zwehle <i>tsvielo</i>	Zyniker <i>tsünikor</i>
Zopf <i>tsopf</i>	zwei <i>tsurae</i> 31, 65	zynisch <i>tsünič</i>
Zores <i>tsoros</i>	Zweig <i>tsraeg</i>	Zypresse <i>tsüprésø</i> 56
	zwerch <i>tsverč̄b</i>	Zyste <i>tsüsto</i>

Eigennamen

Im Folgenden ist eine größere Zahl von Eigenamen, besonders fremden, zusammengestellt; bei vielen von ihnen mußte die Möglichkeit verschiedenartiger Aussprache zugestanden werden (vgl. S. 96). Für mancherlei gütige Auskunft bin ich — außer den auf S. 9 und 96 genannten Herren — meinen Kollegen, den Herren Professoren Hillebrandt, Appel, Fraenkel (†) und Abicht, zu Danke verpflichtet.

Besonderes Gewicht ist auf eine reichhaltige Sammlung solcher Namen gelegt worden, die in den bekannteren Schauspielen und Opern vorkommen; etwaige Vorschläge zur Ergänzung des Verzeichnisses werde ich mit Dank berücksichtigen. In vielen Fällen sind die Dichter und die Stücke angegeben; für die öfters vorkommenden sind folgende Abkürzungen gebraucht worden:

- Anz. = Anzengruber
Aub. = Auber (Diav. = *Fra Diavolo*; Dom. = d. schwarze Domino)
Barb. = Barbier von Sevilla (Beaumarchais; Rossini)
Bell. = Bellini
Bocc. = Boccaccio (Suppé)
Corn. = Cornelius (Barbier v. Bagdad)
Don. = Donizetti (Lucr. = *Lucrezia Borgia*)
Fat. = Fatinitza (Suppé)
Flot. = Flotow (Strad. = Alessandro Stradella)
Fr. = Freytag (Kunz = *Die Brautfahrt* oder Kunz von der Rosen)
Fuld. = Fulda (Kal. = Sohn des Kalifen; Her. = Herostrat;
Tal. = Talisman)
G. = Goethe (Claudine = *Claudine von Villa Bella*; Egm. = Egmont;
Jahr. = Jahrmarktfest zu Plundersweilern; Laune d. Verl.
= Laune des Verliebten; Triumph = *Triumph der Empfindsamkeit*)
Gr. = Grabbe (Barb. = Barbarossa; Gothl. = Herzog v. Gothland;
Ha. = Hannibal; Heinr. = Heinrich VI.; Herm. = Hermannschlacht; Nap. = Napoleon)
Gri. = Grillparzer (d. g. Vlies = das goldene Vlies; Jüd. = *Die Jüdin von Toledo*; Lib. = Libussa; d. M. u. d. L. W. =

des Meeres und der Liebe Wellen; Ott. = König Ottokars Glück und Ende; Rob. = Robert v. d. Normandie; d. T. e. L. — der Traum ein Leben; Weh d. d. l. — Weh dem, der lägt)

Gutzk. = Gutzkow (Tart. = Tartüff; U. = Uriel Acosta)

He. = Hebbel (Dem. = Demetrius; Her. = Herodes und Mariamne; Jud. = Judith; Mar. = Maria Magdalena; Mich. Ang. = Michel Angelo; Nib. = Nibelungen)

I. = Ibsen (Kom. = Komödie der Liebe; Kronpr. = Die Kronpräten-denten; L. = Olaf Liljekrans; Soln. = Baumeister Solness).

K. h. g. = Der König hat's gesagt (Délibles)

Kl. = Kleist (Herm. = Hermannschlacht; Penth. = Penthesilea; Schr. = Schroffenstein)

Kö. = Körner (Alfr. d. Gr. = Alfred der Große; Zr. = Zriny)

L. = Lessing (d. j. G. = der junge Gelehrte; Em. = Emilia Ga-lotti; Freig. = Freigeist; Samps. = Miss Sara Sampson)

Lakme = Lakme (Délibles)

Lortz. = Lortzing (Zar = Zar und Zimmermann)

Ludw. = Ludwig (Makk. = Makkabäer; Seud. = Fräulein v. Scudéry)

Ma. = Marschner (Templ. = Templer u. Jüdin; Vamp. = Vampyr)

Mey. = Meyerbeer (Afr. = Afrikanerin; Hug. = Hugenotten; Nordst. = Nordstern; Rob. = Robert der Teufel)

Moz. = Mozart (Idom. = Idomeneus)

O. = Offenbach (H. E. = Hoffmanns Erzählungen)

Pu. = Puccini

Sch. = Schiller (Br. = Braut von Messina; D. C. = Don Carlos; Dem. = Demetrius; Fi. = Fiesco; Ju. = Jungfrau von Orleans; Kab. = Kabale u. Liebe; M. St. = Maria Stuart; Neffe = der Neffe als Onkel; Par. = Parasit; Ph. = Phädra; Phön. = Phönizierinnen; Tur. = Turandot; W. = Wallenstein)

Sh. = Shakespeare (Ant. = Antonius u. Cleopatra; Co. = Coriolan; Cymb. = Cymbeline; Ende g. = Ende gut, alles gut; H. (IV V VI VIII) = Heinrich; Ha = Hamlet; J. C. = Julius Caesar; Kaufm. = Kaufmann v. Venedig; K. J. = König Johann; Kom. = Komödie d. Irrungen; L. = Lear; L. L. L. = Der Liebe Leid u. Lust; L. W. = Die lustigen Weiber; Macb. = Macbeth; M. f. M. = Mass für Mass; O. = Othello; P. = Perikles; R. (II, III) = Richard; Ro. = Romeo und Julie; So. = Sommernachts-traum; St. = Der Sturm; T. A. = Titus Andronikus; Ti. = Timon von Athen; Tro. = Troilus und Cressida; Ver. = die beiden Veroneser; W. e. e. g. = Wie es euch gefällt; Wi.

= Wintermärchen; Wid. = der Widerspenstigen Zähmung;
W. i. w. = Was ihr wollt)

Sud. = Sudermann (Joh. = Johannes; Mor. = Morituri)

W. = Wagner (fl. Holl. = Fliegender Holländer; Nib. = Der Ring des
Nibelungen)

Web. = Weber (Eur. = Euryanthe; Ob. = Oberon)

Wild. = Wildenbruch (Er. = Tochter des Erasmus; Gew. = Gewitter-
nacht; Gen. = Generalfeldoberst; Har. = Harold; H. = Hein-
rich u. Heinrichs Geschlecht; J. v. H. = der Junge v. Henners-
dorf; Marl. = Christoph Marlow; Qu. = die Quitzows; V.
u. S. = Väter und Söhne)

Wo die Silben gleich stark betont sind (z. B. Cambrai, Sorel), wo die Betonung verschieden sein kann (z. B. Brünhild) oder nicht festzustellen war (z. B. Allochlin), ist der Akzent fortgelassen.

A

Aachen *aehən*
 Aar *ar*
 Aarau *ārau*
 Aargau *ārgaʊ*
 Aarhus *ārhns*
 Aaron *āron*
 Abälard *ābälard*
 Abassiden *abasɪdən*
 Abate *ābat* (Giordano, André Chénier)
 Abbazia *abatsia*
 Abdallah (Web., Ob.)
aphila
 Abd-el-Káder *apdel-*
kádr
 Abderra *apdéra*
 Abderit *apdérít*
 Abderrahman *āpderach-*
mán
 Abel *ābel*
 Aberdeen *āberdn*
 Abercromby *ebəkrómbi*
 Abergavenny (Sh. H.
 VIII) *ēbərgévəni* (engl.
übergéni u. *übergéni*)
 Abessinien *abes̄injən*
 Abigail *ābigæl*
 Abil Gazan (Moszkows-
 ki, Boabdil) *ābilgatsan*
 Abimelech *ābiméləch*
 Abraham *ābraham*
 Abruzzen *ābrützən*
 Absalom *āpsłom*
 Absyrtus (Gri., d. g.
 Vlies) *āpfärtus*
 Abu Bekr *ābu bekrr*
 Abu Hassan (Web.) *ābu*
hásan

Abydos *abýdos*
 Achaea *achája*
 Achates *achátes*
 Achaz (Wild., Gen.)
acháts
 Achelous *achelóns*
 Acheron *āchēron* 72
 Achill(eus) *achil(o)ys*
 Achilles *achíles*
 Achim *āchím*
 Achior (He., Jud.) *achiōr*
 Achmed *āchmet*
 Acosta *akósta*
 Adalbert *ādalbert*
 Adalgisa (Bell., Norma)
ādalgiśa
 Adalgise (Anz., Heim-
 gefunden) *ādalgiśa*
 Adam *ādam*
 Addison *ādison*
 Adelaide *ādalidē*
 Adele *ādēlə*
 Adelfjord (Samara,
Flora Mirabilis) *ādol-*
fjord
 Adelgunde *ādolgündə*
 Adelheid *ādolhaed*
 Adelma (Sch., Tur.)
adélmə
 Adelram (Uhland, Lud-
 wig d. Bayer) *ādlram*
 Aden *ādm*
 Adina (Don., Liebes-
 trank) *ādīna*
 Aditi *ādītī*
 Admet *ādmét*
 Adolar (Web., Eur.)
ādolər
 Adolf *ādolf*
 Adonai *ādonái*

Adonis *ādōnis* 47
 Adrast *ādrást*
 Adria *ādriá*
 Adrian *ādrián*; im
 klassisch. Sinn auch
(h)adrján
 Adriano (W., Rienzi)
ādriánq
 Adriano de Armado
ādriánq dē armádə
 (Sh., L. L. L.)
 adriatisch *ādriátiš*
 Afghanistan *āfgánistan*
 Afra *āfra*
 Afrika *āfríka*
 Afrikanus *āfríkánuš*
 Agadir *āgádir*
 Agäisches Meer *āgájšos*
mér
 Agamemnon *āgamém-*
non
 Agathe *āgáts*
 Agathodämon *āgatq-*
dámon
 Agathokles *āgatqkles*
 Agathon *āgatón*
 Aegeon (Sh., Kom.)
ājéon
 Agesilaos *āgesilitaos*
 Agila (Sud., Mor.) *āgilə*
 Agilulf *āgilulf*
 Ägir *āgír*
 Agnes *āgnes* 63
 Agnes Sorel (Sch., Ju.)
āgnes sorel
 Agrippa (Sh., Ant.)
āgrípa
 Agrippina *āgríppina*
 Ägypten *āgýptən* 56
 Ahasver *āhasvér* 63

Ahasverus <i>ghasirérus</i>	Alcindor (Pu., Bohème)	Alonso (Sh., So.) <i>alónſo</i>
Ahenobarbus <i>a-enobárbus</i>	<i>alséñor</i>	Alonzo de Lara (Gri., Blanca) <i>alónſo dē lára</i>
Ahr <i>ar</i>	Aleindor (Adam, Postillon) <i>alséñor</i>	Alonzo G., Claudine) <i>alónſo</i>
Ahriman <i>árjman</i>	Aldamon (G., Tankred) <i>áldamón</i>	Aloys (Fitger, Hexe) <i>álojs</i>
Ahrweiler <i>árwaeler</i>	Aldöbern (Kl., Schr.) <i>áldébérn</i>	Alpheus (Fluss) <i>alféus</i>
Aias (Ajax) <i>ájaks</i> (<i>ájaks</i>) 74	Aldobrandini <i>áldq-brandínij</i>	Alphons <i>álfons</i>
Aida (Verdi) <i>áida</i>	Alemannen <i>álmánón</i>	Altai <i>altái</i> 57
Aietes (Gri., d. g. Vlies) <i>aiétes</i>	Alessandria <i>aleſandría</i>	Altamor (Salieri, Axur) <i>áltamor</i>
Airolo <i>ájrólo</i>	Aléuten <i>áleúton</i> 58	Altmark <i>ältmark</i>
Aix (Stadt, frz.) <i>áks</i>	Alexander <i>aleksándor</i>	Altona <i>áltona</i>
Ajaccio <i>ajáts(i)ó</i>	Alexandria <i>aleksándrja</i>	Altoum (Sch., Tur.) <i>ált-tuum</i>
Akiba <i>akíba</i>	Alexius <i>áleksíus</i>	Alvar (Mey., Afr.) <i>alvrár</i>
Akragas <i>ákragas</i>	Alfhild (J., L.) <i>álfhild</i>	Alvaro de Atayde (Calderon, Richter v. Zalaméa) <i>alvrág dē atáude</i>
Akrokorinth <i>akrokorínt</i>	Alfieri <i>alfiéri</i>	Alving, (J., Gespenster) <i>álvīng</i>
Akropolis <i>ákropolis</i>	Alfio (Mascagni, Cavall. rust.) <i>álfio</i>	Alwin <i>álwin</i> 47
Aktäon <i>aktáon</i>	Alfons <i>álfons</i>	Alwina (Kö., Alfred d. G.) <i>alwína</i>
Aktium <i>áktiūm</i>	Alfonso <i>álfónſo</i> (span. <i>álfónſo</i>)	Alzey <i>altsáę</i>
Alabama <i>álabáma</i>	Alfred <i>álfréd</i>	Amadeus <i>amadéus</i>
Ålandsinseln <i>ålandsi-nöln</i>	Algän <i>álgooj</i>	Amalaberga (Sud., Mor.) <i>ámala-bérga</i>
Alanen <i>glánon</i>	Algier <i>aldfíř</i>	Amalaswintha <i>ámala-swínta</i>
Alapi (Kö., Zr.) <i>alápi</i>	Alhambra <i>alhámbra</i>	Amalfi <i>amálfi</i>
Alarbus (Sh., T. A.) <i>alárbus</i>	Alice (Wild., Har.) <i>ális</i>	Amaler <i>ámaler</i>
Alarich <i>álarich</i>	Alice (Sh., H. V.) <i>álisa</i>	Amalie <i>qmálič</i>
Alasca <i>aláska</i>	Ali Portuk (Kö., Zr.) <i>áli</i>	Amalthea <i>qmálléa</i>
Albanesen <i>albánéſon</i>	<i>pórtuk</i>	Amalungen <i>ámalùŋon</i>
Albani (Maler) <i>albáni</i>	Alitta (Gr., Ha.) <i>áliتا</i>	Amanda <i>qmánda</i>
Albanien <i>albánioun</i>	Alkasar <i>alkáſar</i>	Amata <i>qmáta</i>
Albano <i>albâng</i>	Alkinooes <i>alkínoos</i>	Amaury de Montfort (Swert, Albigenser) <i>amóři dē móřor</i>
Albany <i>álbénij</i>	Alkmene <i>alkmène</i>	Amasai (Sud., Joh.) <i>amáſai</i> (meist <i>amáſa</i>)
Alberga (Kö., Bergknappen) <i>albérga</i>	Alkuin <i>álkuijn</i> 47	Amazili <i>amaſíli</i>
Alberich <i>álbörich</i>	Allah <i>ála</i>	Amazily (Spontini, Cortez) <i>qmaſíli</i>
Albert <i>álbërt</i>	Alleghany <i>alígení</i>	d' Ambray (Gr., Nap.) <i>d' ábré</i>
Alberti (Mey., Rob.) <i>albérty</i>	Allegri (Oehlenschläger, Correggio) <i>álegrí</i>	Amelia <i>qmália</i>
Alberto (He., Julia) <i>álbérto</i>	Allen (Barbara) <i>álon</i>	Amenaide (G., Tankred) <i>amenáido</i>
Albigenser <i>albígénſor</i>	Allgaier (Wild., Er.) <i>álgae-r</i>	Amenais (Spontini, Olympia) <i>qmenáis</i>
Albion <i>álbion</i>	Allobroger <i>alóbrogor</i>	
Alboin <i>álboin</i>	Allochlin (Gr., Ha.) <i>aločlin</i>	
Albrecht <i>álbrecht</i>	Almaide (G., Lila) <i>al-máido</i>	
Albruna <i>álbruna</i>	Almansor (Web., Ob.) <i>almáñfor</i>	
Albula <i>álbula</i>	Almaviva (Figaro, Barber) <i>álmavíva</i>	
Alcala <i>alkalá</i>	Alois <i>álojs</i>	
Alcest (G., Mitschuld.) <i>altsést</i>		
Alceste (Gluck) <i>altséste</i>		
Alcibiades (Sh., Ti.) <i>altsíhádes</i>		

Amerigo Vespucci <i>ame-</i> <i>rīgo vespūtsi</i>	Angiolina (He., Trauer- spiel in Siz.) <i>andžiljona</i>	Antonie <i>antōniā</i>
Amerika <i>amērika</i>	Angoulème (Gr., Nap.) <i>angulēm</i>	Antonio Montecatino (G., Tasso) <i>antōnijō</i> <i>montekatīno</i>
Amiens (Sh., W. e. e. g.) <i>āmēn</i>	Angora <i>angōra</i>	äolisch <i>āolīš</i>
Aemilius Lepidus (Sh., Ant.) <i>āmēlius lēpidus</i>	Angoulême (Gr., Nap.) <i>angulēm</i>	Aeolus <i>āolus</i>
Amine (G., Laune d. Verl.; Fulda, Kal.) <i>āmēns</i>	Angra Pequena <i>āngra</i> <i>pēkēna</i>	Apemantis Sh., Ti.) <i>āpemāntus</i>
Amneris (Verdi, Aida) <i>āmēris</i>	Augus (Sh., Macb.) <i>āngus</i>	Apenninen <i>āpenīnen</i>
Amonasro (Verdi, Aida) <i>āmonasro</i>	Anhalt <i>ānhalt</i> 33	Aphrodite <i>āfrođitē</i>
Ampère <i>āpēr</i>	Anjou <i>āñju</i>	Apollo <i>āpolō</i> 50
Amphiktyonen <i>āmfik-</i> <i>tītōn</i>	Anklam <i>ānklam</i>	Apostata <i>āpōstata</i>
Amphion <i>āmfion</i>	Ankona <i>ānkōna</i>	Apostolo Gazella (Don., Lucr.) <i>āpōstolō yātsēla</i>
Amphitrite <i>āmfitrītē</i>	Anna <i>ānna</i>	Appenzell <i>āpōntsēl</i>
Amphitryon (Kl.) <i>āmfī-</i> <i>trīon</i>	Anna Bullen (Sh., H. VIII u. Sch., M. St.) <i>āna bülēn</i>	Appiani (L., Em.) <i>āpiāni</i>
Amras <i>āmras</i>	Annam <i>ānam</i>	Aquā Sextiā <i>ākwā</i> <i>sēkstīā</i>
Amsterdam <i>āmstordām</i> 38	Annemirl (Anz., Gwi- senswurm) <i>ānmērl</i>	Aquileja <i>ākwīleja</i>
Anasuya <i>ānasuya</i>	Annuziata (He., Mich. Ang.) <i>ānntsīāta</i>	Arabella (L., Samp.) <i>ārabēla</i>
Anaxagoras (G., Faust) <i>ānāsāgoras</i>	Ansbach <i>ānsbach</i>	Arahad (Scharwenka, Mataswintha) <i>ārahad</i>
Ancona <i>ānkōna</i>	Anselmo (He., Trauer- spiel in Siz.) <i>ānselmo</i>	Aranjuez (Sch., D. C.) <i>ārānchūēs</i> 18
Andrason (G., Triumph) <i>āndrāson</i>	Antenor (Sh., Tro.) <i>āntēnor</i>	Ararat <i>ārārat</i>
Andrassy <i>āndrāši</i>	Ansgar(ius) <i>ānsgār(ius)</i>	Araspe (L., Freig.) <i>ārāsp</i>
André Chénier (Gior- dano) <i>ādrē šēniē</i>	Anthalia (Schroeder, Aspasia) <i>āntūla</i>	Arazzi <i>ārātsi</i> 67
Andreas <i>āndrēas</i>	Antigone <i>āntīgōne</i>	Arbaces (Moz., Idom.) <i>ārbātse</i>
Andrejewitsch (Fat.) <i>āndrējevitš</i>	Antigonus (Sh., Wi.) <i>āntīgonus</i>	Arbela <i>ārbēla</i>
Andreloun (Gounod, Mirella) <i>āndlēlā</i>	Antillen <i>āntīlōn</i>	Arboga (Gr., Gothl.) <i>ārbōga</i>
Androclus <i>āndrokłus</i>	Antilochus (Kl., Penth.) <i>āntīločus</i>	Archangelsk <i>ārchānđolsk</i>
Andromache (Sh., Tro.) <i>āndrōmāche</i>	Antiochus <i>āntīochus</i>	Archelaus (Gr., Ha.) <i>ārchēlāus</i>
Andromeda <i>āndrōmēda</i>	Antinous <i>āntīnōs</i>	Archibald <i>ārchibald</i>
Andronicus (Sh., T. A.) <i>āndronīkūs</i> (so richtig die Übersetzer; Sh. betont <i>āndrōníkus</i>)	Antiochia <i>āntīochīa</i>	Archimedes <i>ārchimēđes</i>
Aeneas (Sh., Tro.) <i>ānēas</i>	Antiope (G., Elpenor) <i>āntīope</i>	Archipel(agus) <i>ārchipēl(agus)</i>
Aeneide <i>āneīds</i>	Antipater (Spontini, Olympia) <i>āntīpater</i>	Ardennen <i>ārdēnōn</i>
Angelika (Sch., Men- schenfeind) <i>āngēlīka</i>	Antiphonus (Sh., Kom.) <i>āntīfolus</i>	Arethusa <i>āretūsa</i>
Angelo <i>āndfēlo</i> 31, 71	Antisthenes <i>āntīstēnes</i>	Argolis <i>ārgolis</i>
Angelotti (Pu., Tosca) <i>āndfēlōti</i>	Antoinette <i>āntōnēt(o)</i>	Argonauten <i>ārgonātōn</i>
Angers <i>āngērs</i>	Anton (L., d. j. Gel.) <i>āntōn</i>	Argos <i>ārgos</i>
	Anton <i>āntōn</i> ; aber im klassischen Sinne (mark) <i>āntōn(ius)</i>	Ariadne <i>āriādnē</i> 38
	Antonida <i>āntōnīda</i>	A(ř)rianer <i>āriānsr</i>
		Aricia (Sch., Ph.) <i>ārlītsja</i>
		Aridäus (L.) <i>āridāus</i>
		Ariel (Sh., St.) <i>āriēl</i>

Arimaspen (G., Faust)	Artôt <i>arto</i>	Athanarich (Sud., Mor.)
<i>grímáspon</i>	Artois <i>ártøa</i>	<i>gtánaričh</i>
Arindal (W., Feen)	Artur <i>ártur</i>	Athanasius <i>gtgnášjus</i>
<i>árindal</i>	Artus <i>ártus</i>	Athaulf <i>átnolf</i>
Arion <i>árion</i>	Arviragus (Sh., Cymb.)	Athen <i>áter</i>
Ariovist <i>árjovist</i>	<i>arvirágus</i>	Athenäum <i>gténáum</i>
Aristeus (O., Orpheus)	Aschanti <i>ásanti</i>	Athenais <i>gténáis</i>
<i>aristojs</i>	Äschines <i>áschines</i>	Athene <i>gléne</i> 44
Aristides <i>áristides</i>	Äschylus <i>áschilus</i>	Äthiopien <i>átiópión</i>
Aristodemus <i>áristodé-mus</i>	Asgaut (J., Hünengrab)	Athos <i>átos</i>
Aristophanes <i>áristo-phanes</i>	<i>ásquo</i>	Athenodorus <i>gténodórus</i>
Aristoteles <i>aristótēles</i> 44	Ashton (Don., Lucia)	Atlas <i>átlas</i> 38, 61
Ar(r)ius <i>árhus</i>	<i>ášton</i>	Átna <i>átuq</i> 61
Arizona <i>árisóna</i>	Asien <i>ášjan</i>	Atreus <i>átröjs</i> 58
Arkadien <i>arkádjan</i>	Asklalon <i>áskalon</i>	Atriden <i>átriðon</i>
Arkona <i>arkóna</i>	Askanier <i>áskániør</i>	Atropos <i>átröpös</i>
Arlberg <i>árberg</i>	Asklepios <i>asklépios</i>	Attalus <i>áttalus</i>
Arlechina (Bocc.) <i>arle-khna</i>	Askulap <i>eskuláp</i> 38	Attarin (Kl., Herm.)
Arles <i>arl</i>	Aslaksen (J., Volksfeind) <i>áslaksm</i>	<i>átarin</i>
Armada <i>armáda</i>	Åsop <i>ásjöp</i> 49	Attika <i>átkika</i>
Armand de Cayenne (Kö., Rosamunde)	Asow <i>ásow</i> 49	Attila <i>átila</i>
<i>armá da kajén(s)</i>	Aspasia <i>aspášja</i>	Auber <i>obär</i>
Armgard <i>ármgard</i>	Asra <i>ásra</i>	Aubespine (Sch., M. St.)
Armide (Gluck) <i>armíds</i>	Asraél (Franchetti) <i>ásra-el</i>	<i>obospín</i>
Armin(ius) <i>armíln(ius)</i>	Assaph <i>ásaf</i>	Aubry (Ma., Vamp.) <i>obrj</i>
Arndt (E. M.) <i>arnt</i>	Asserato (Sch., Fi.) <i>aseráto</i>	Aucklandinseln
Arnesson (J., Kronpr.) <i>árnu-son</i>	Assisi <i>ásísi</i>	<i>ákländs-inſlu</i>
Arnold von Sewa (Sch., Tell) <i>árnold son féra</i>	Assmannshausen <i>ásmansháſon</i>	Auersperg <i>áuersperg</i>
Arnulf <i>árnulf</i>	Assur (Rossini, Semiramis) <i>ásur</i>	Aufidius (Sh., Co.)
Arolsen <i>árolſon</i>	Assyrien <i>ásúrjan</i>	<i>aoſídjus</i>
Aron <i>áron</i> 49	Astaroth (Goldmark, Königin v. Saba) <i>ás tarot</i>	Augias <i>ágijas</i>
Arragon <i>áragon</i>	Astarte <i>astárte</i>	Augsburg <i>ágyzburg</i>
Arras <i>áras</i> 38	Astasia (Salieri, Axur) <i>astášja</i>	Augier <i>oſie</i>
Arria <i>ária</i>	Asteria (Kl., Penth.) <i>astérja</i>	August <i>águst</i> , im antiken Sinne <i>ao-güst(us)</i> (so auch als Monatsname)
Arrigo (Meyer-Hel mund, Liebeskampf)	Astley Cameron (Hollestein, Hochländer) <i>ástle kámoron</i>	Aumerle (Sh., R. II.)
<i>árígo</i>	Astyages <i>astúages</i>	<i>omérl</i>
Arsinoe (G., Satyros)	Astyanax <i>astúanaks</i>	Aurelia <i>agrélja</i>
<i>árfinoe</i>	Atalanta <i>átalánta</i>	Aurora <i>agróru</i>
Arsir (G., Tankred)	Atalus (Gri., Weh d. d. l.) <i>átalus</i>	Ausinari <i>aoſínari</i>
<i>árſir</i>	Ate (Göttin des Schadens) <i>áte</i>	Aussee <i>ágse</i>
Artaphernes <i>artaférnes</i>	Athalia <i>áthalia</i>	Aussig <i>áosig</i>
Artaria <i>artaría</i>		Australien <i>aostrálion</i>
Artaxerxes <i>ártaksérkxes</i>		Austrasien <i>aostráſion</i>
Artemidor <i>artemídör</i>		Autafort <i>áotafört</i>
Artemidorus (Sh., J. C.) <i>artemídórus</i>		Autharith (Reyer, Salambo) <i>áotarit</i>
Artemis <i>árténis</i>		Autolyeus (Sh., Wi.) <i>aoſolýkus</i>

Automedon (Goldmark, Kriegsgefangen) *ağtōmelon*
 Autum ötöö
 Auvergne qırın' (j)ə
 Aventin qrentin
 Avenel aŋnəl
 Avignon əvriŋ' (j)ə
 Avon (Fluss) evn
 Avila əvila
 Axel aksəl
 Axinia (Sch., Dem.) aksınıja
 Axur (Salieri) əksur
 Ayus ijas
 Ayxa (Moszkowski, Boabdil) ყüksa (eig. aşı)
 Azevedo (Web., Preciosa) qşevélyo
 Azeglio aʃélio 75
 Azema (Rossini, Semiramis) ətséma
 Azincourt əʃkūr
 Azoren ətsərn
 Azteken atstékon
 Azucena (Verdi, Troubadour) ətsütšéna

B

Baal báal
 Baalbek báalbek
 Baal-Hanan (Goldmark, Königin von Saba) báal hánan
 Baaltis (Zepler, Brautmarkt zu Hira) báaltis
 Baba Mustapha (Corn., Barb.) bába müstafa
 Babeck (He., Rubin) bábek
 Babeckan (Kö., Toni) bábekan
 Babekan (Web., Ob.) bábekan
 Babel babəl
 Bab el Mandeb bab el mindey
 Babette babéta
 Babington (Sch., M. St.) bábiŋton
 Babylon bábijlon
 babylonisch bábijlóniš

Baccalaureus (G., Faust) bakalaoreus
 Bacchus báčhus 72
 Bacharach báčharach
 Baciacieli (Samara, Märtyrerin) báts(i)atšélj
 Baco von Verulam báko fon vérulam
 Badenweiler budənvwéler
 Baedeker bádskér
 Badoero (Ponchielli, Gioconda) badőrə
 Baffinsbai báffinsbe
 Bagamojo bagamýo
 Baggesen baggsən
 Bahama baháma
 Bahia bahía
 Bajuvaren bajuváron
 Bagdad báydađ
 Bagot (Sh., R. II) báyot
 Baier báeर 57
 Baikalsee baikál-fé
 Bajá bájá
 Bajadere bajadérs
 Bakhuizen bákhuijsu 58
 Bakonywald bákonjivald
 Baku baku
 Balandrino (G., Fastnachtspiel) bálandrénq
 Balder, Baldur baldor, báldur
 Balduin bálduin 47
 Balearen bgleáron
 Balmoral bálmorál
 Ballhorn bálhorn
 Balzac balſak
 Balthasar báltqſar
 Balthasar (Sh., Ro.) báltqſar
 Baltimore báltimor, engl. báltimor
 Bamberg bámb erg 38
 Banat bánat
 Bandini (Leonecavallo, Medici) bandíni
 Bancbanus (Gr., ein tr. Diener) báŋylbanus
 Banér banér
 Bangkok báŋkok
 Bannermann bánsrmán
 Banquo (Sh., Macb.) báŋko
 Baptista (Sh., Wid.) baptista

Bantlin bántlin 47
 Barak (Sch., Tur.) bárak
 Barbara bárbara
 Barbarino (Flot., Strad.) barbariňo
 Barbarossa barbarósa
 Barcelona (Gr., Barb.) bartselóna
 Barclay bárkle
 Barnabas bárnavas
 Barnabe (Kl., Schr.) bárnavé
 Barnay (L.) bárnaę
 Barntrup bárntrup 54
 Baroncelli (W., Rienzi) baronlésli
 Barthel bartol
 Bartholomäus bartoloy-máus
 Bartholomeo bartolomié
 Bartolo (Barb., Figaro) bártolo
 Baruch báruč 34, 54
 Bassanio (Sh., Kaufm.) basanjo
 Basmanow (He., Dem.) basmánoř
 Basel báſl
 Basedow báſdo
 Bastarner bastárnör
 Bastian (J., Bund der Jugend) báſtjan
 Bastien (Moz.) bastjé
 Bastienne (Moz.) bas-tjén(o)
 Bastille bastíljo
 Bataver bátařor
 Batavia batáuria
 Bathseba bátféba
 Baucis (G., Faust) báotsis
 Baudissin bágdisiň
 Bautzen bájtsen
 Bavaria bávrária
 Bayern bájern 57
 Bayle (P.) bel
 Baynard (Sh., R. III.) bénard
 Bayreuth báeröjt
 Bazaine báſtan
 Beate báato
 Bearn báirn
 Beatrice (franz.) beatríſ(s)

Beatrice (ital.) <i>béatrítše</i>	Belutschistan <i>bélütšistan</i>	Bernardo <i>bernárdo</i>
Beatrix <i>béátriks</i>	Benares <i>bénáres</i>	Bernays <i>bérnaes</i>
Beaumanois (Ma., Templ.) <i>bómanga</i>	Bénedek <i>bénédék</i>	Bernhard <i>bérnhard</i>
Beaumarchais <i>bómarsz��</i>	Benedetti <i>bénédéti</i>	Bernhardine <i>bernhar-</i> <i>d��n��</i>
Beauvais <i>b��v��</i>	Benedikt <i>bénédikt��</i>	Bernhardy <i>bernh��rd��</i>
Becket <i>b��k��t��</i>	Beneke, P. E. <i>b��n��ko</i>	Bernina <i>ber��n��na</i>
Becquerel <i>b��k��rel��</i>	Benesch von Dieditz (Gri., Ott.) <i>b��n��s fon</i> <i>d��l��ts</i>	Bernstorff <i>b��rnstorff</i>
Beda <i>b��d��t��</i>	Benfey <i>b��nf��e</i>	Bersagliere, Pl. -i <i>bersalj��re, -ri</i>
Bedford (Sh., H. V.) <i>b��df��rd</i>	Bengalen <i>b��ng��l��n</i>	Bertha <i>b��rt��ta</i>
Beduine <i>b��dy��ns</i>	Bengt Gauteson (J., Sol- haug) <i>b��nt g��t��s��n</i>	Berthalda (Undine) <i>bert��ld��</i>
Bedwyr (Goldmark, Merlin) <i>b��d��y��r</i>	Benignus <i>b��n��gn��s</i>	Berthold <i>b��rtold</i>
Beethoven <i>b��t-hof��n</i> 64	Ben Jochai (Gutzk., U.) <i>ben joch��i</i>	Bertram <i>b��tr��m</i> 38
Beg��r��den <i>b��g��rd��n</i>	Benjamin <i>b��nj��m��n</i>	Bertrand (Sch., Ju. u. Gr., Nap.) <i>bertr��</i>
Beginen <i>b��g��n��n</i>	Benno <i>b��n��o</i>	Bertrand <i>b��r��rand</i> (frz. <i>bertr��</i>)
Behaim <i>b��h��m��m</i>	Benoit (K. h. g.) <i>b��n��ga</i>	Bertuccio (Freudenberg, Faliero) <i>bert��t��s(i)��</i>
Behringsstrasse <i>b��r��z- str��s��</i>	Benrath <i>b��nr��t��t</i>	Berzelius <i>berz��lius</i>
Beirut <i>b��r��y��t</i>	Bentson (Lakme) <i>b��nt��n��n</i>	Besan��on <i>bs��s��s��</i>
Bela (Gri. ein treuer Diener) <i>b��l��a</i>	Benvenuto C��llini <i>b��n- ven��to t��ll��n��</i>	Besika (Fat.) <i>bes��ka</i>
Belamy (Maillart, Gl��ckchen des Ere- miten) <i>b��l��m��i</i>	Benvolio (Sh., Ro.) <i>b��n��v��lio</i>	Beskiden <i>besk��dn</i>
Belchen <i>b��l��ch��n</i>	Beowulf <i>b��owulf</i>	Bess Slyders (Wall- n��fer, Winstanley) <i>bes</i> <i>sl��d��rs</i>
Belfort <i>b��lf��rt</i> , franz. <i>b��lf��r</i>	B��ranger <i>b��r��s��f��</i>	Bessarabien <i>bes��r��b��j��n</i>
Belgard <i>b��lg��rd</i>	Berber <i>berbor</i>	Bessemer <i>bes��mr</i>
Belgien <i>b��lg��n</i>	Berchta (Berhta) <i>b��r��ch��ta</i> (archaisierend statt Berta)	Bethanien <i>b��t��n��n</i>
Belgrad <i>b��lg��rd</i>	Berchtesgaden <i>b��r��htos- g��d��n</i>	Bethesda <i>b��t��s��d��</i>
Belial <i>b��l��f��l</i>	Berdeoa (Gr., Gothl.) <i>b��r��doa</i>	Bethlehem <i>b��tl��hem</i>
Belisar <i>b��l��f��sr</i>	Berengar <i>b��r��ngar</i>	Bethsaida <i>b��t��j��da</i>
Belkow (Wild., Qu.) <i>b��lk��</i>	Berenice <i>b��r��n��ts��, b��r��- n��ke</i>	Bethulien <i>b��t��l��jn</i>
Bella <i>b��l��</i>	Beresina <i>b��r��s��na</i>	Betschuanen <i>b��t��u��n��n</i>
Bellaggio <i>b��l��d��j��go</i> 71	Bergamo <i>b��rg��m��</i>	Bettina <i>b��t��n��</i>
Bellarus (Sh., Cymb.) <i>b��l��r��ns</i>	Bergen-op-Zoom <i>bergom</i> <i>op s��m</i>	Betty <i>b��t��</i>
Belle Alliance <i>b��l��l��f��s��s</i>	Bergerac <i>b��r��frak</i>	Beust <i>bo��st</i>
Bellevue <i>b��l��v��</i>	Beringstrasse <i>b��r��z- str��s��</i>	Beuthen <i>bo��t��n</i>
Bellini <i>b��ln��</i>	Berkeley <i>b��rk��le</i>	Bevern <i>b��r��rn</i>
Bellona <i>b��l��n��</i>	Berkley (Ma., Vamp. u. Sh., R. II.) <i>b��rk��le</i>	Bevis (Sh., H. VI) <i>b��cis</i>
Belmont (Sch., Par.) <i>b��lm��t��</i>	Berlichingen (G.) <i>b��r- li��g��n��n</i>	Beyer <i>b��s��r</i> 57
Belmont (Sch., Warbeck) <i>b��lm��nt</i>	Berlin <i>berl��n</i> 47, 62	Beza <i>b��ts��</i>
Belmonte (Don., Moz.) <i>b��lm��nt��</i>	Berlioz <i>b��rl��z��s��</i>	Biagio <i>b��j��o��j��</i>
Belriguardo (G., Tasso) <i>b��rl��g��rd��</i>	Bernardino (Sh., M.f.M.) <i>bernard��n��</i>	Bianka <i>b��n��ka</i>
Belsazar <i>b��ls��ts��r</i>		Biarritz <i>b��lar��ts</i>
Belt belt		Bias <i>b��s��s</i>

Biernatzki <i>bírnátskij</i>	Boëthius <i>boëtius</i>	Bosnien <i>bósnien</i>
Bightan (Gri., Esther) <i>bíktan</i>	Bogdan Sobinin (Glinka, Leben f. d. Zar) <i>bóglan sobinjin</i>	Bosphorus <i>bósporus</i>
Bigot (Sh., K. J.) <i>bígot</i>	Bogislaw <i>bógißlar</i>	Bostana (Corn., Barb.) <i>bostána</i>
Bileam <i>bílém</i>	Bogumil <i>bóguñil</i>	Boston <i>bóstón</i>
Bingen <i>bígn</i>	Bohème <i>bódm</i>	Bothwell <i>bódtvel</i>
Biörn (Gr., Gothl.) <i>björn</i>	Bohemund <i>bóhémund</i>	Bottnischer Meerbusen <i>bótníšor mórbúson</i>
Birma <i>bírmá</i>	Böhmen <i>bómn</i>	Bouillon <i>bul'jó</i> 54
Birmingham <i>bórmíngham</i>	Bohuwal (Wild., Gen.) <i>bóhuval</i>	Boulogne <i>bulónj(o)</i>
Biron (Sh., L. L. L.) <i>bíron</i>	Boie <i>bóis</i> (<i>bójó</i>) 58	Bourbaki <i>burbáki</i>
Biron <i>bíeron</i>	Boieldieu <i>bóajeldiô</i>	Bourbon, -en <i>búrbó</i> , <i>búrhónom</i>
Biscaya <i>biskája</i>	Boitzenburg <i>bójtzenburg</i>	Bourchier (Sh., R. III.) <i>börtşér</i>
Bismarck <i>bismárk</i>	Boisfleury (Don., Linda v. Cham.) <i>bóaflyří</i>	Bourgogne <i>búrgónj(o)</i>
Bistritz <i>bístrits</i>	Bois Rosé (Mey., Hug.) <i>bóas rofé</i>	Bourgognino (Sch., Fi.) <i>búrgonjíno</i>
Biterolf (W., Tannhäuser) <i>bítrolf</i>	Bojar <i>bójár</i>	Bourmont (Gr., Nap.) <i>búrmont</i>
Bithynien <i>bítinjón</i>	Bokhara <i>bókára</i>	Boye <i>bóis</i> (<i>bójó</i>) 58
Biwoy (Gri., Lib.) <i>bíwoi</i>	Boleslaus, Boleslaw <i>bóleslaøs, bóleslaw</i>	Boyet (Sh., L. L. L.) <i>bóajé</i>
Bizet <i>bíze</i>	poln. <i>bóleslaw</i>	Bozen <i>bótzen</i>
Björn (J., Östrot) <i>björn</i>	Boleyn <i>búlen</i>	Brabant <i>brábánt</i>
Björnson <i>björnson</i>	Bollandist <i>bólandist</i>	Brabantio (Sh., O.) <i>bra-</i> <i>báutšio</i>
Blacas d'Aulps (Gr., Nap.) <i>blaka d'o</i>	Bolingbroke (Sh., R. II u. Scribe) <i>bólínbrók</i>	Braci (Ma., Templ.) <i>brási</i>
Blanc <i>błá</i> 39	Bologna <i>bólón'ja</i> 31, 75	Brackenburg (G., Egm.) <i>brákemburg</i>
Blankenberghe <i>bláinkon-</i> <i>bérgs</i>	Bombardon (Brüll, gold. Kreuz) <i>bóbardó</i>	Brahma <i>bráma</i>
Blankenburg <i>bláinkon-</i> <i>burg</i>	Bombay <i>bómbé</i> 57	Brahmanen <i>brámanón</i>
Blankenese <i>bláinkonéšs</i>	Bona (Sh., H. VI) <i>bóna</i>	Brahmaputra <i>brama-</i> <i>pútra</i>
Blasewitz <i>blášvits</i>	Bonaparte <i>bónapárte</i>	Brakenbury (Sh., R. III) <i>brékembori</i>
Blasius <i>blášus</i>	Bonifacius <i>bónifátsius</i>	Bramante <i>brámanté</i>
Blaubart <i>bláobart</i>	Bontems (Ludw., Scud.) <i>bóta</i>	Bramine <i>brámin</i>
Bleibtreu <i>bláebtrój</i>	Bootes <i>boótes</i> 49	Brasidas (Gr., Ha.) <i>brá-</i> <i>fidas</i>
Blocksberg <i>blóksberg</i>	Böttien <i>bójátion</i>	Brasilien <i>brasílión</i> 46
Bloemfontein <i>blúmfon-</i> <i>téén</i>	Borachio (Sh., V. L.) <i>borákijó</i>	Brandon (Sh., H. VIII) <i>brändón</i>
Blonde <i>błádo</i>	Bordeaux <i>bordó</i> 49	Brangäne (W., Tristan) <i>brangáns</i>
Blount (Sh., R. III) <i>blónt</i>	Boreas <i>bóreas</i> 67	Braunschweig <i>braúgn-</i> <i>švaeg</i>
Blücher <i>blüčher</i>	Borghese <i>borgéše</i>	Bredow <i>bredó</i>
Blunt (Sch., Warbeck) <i>blónt</i>	Borgia <i>bórdz(i)a</i>	Bregenz <i>bréjénts</i>
Blunt (Sh., H. IV) <i>blónt</i>	Boris Godunow (Sch., Dem.) <i>bóris godunów</i>	Breisgau <i>bráesgau</i>
Bluntschli <i>blúntsli</i>	Borneo <i>bórneo</i>	Bremen <i>brémon</i>
Boabdil (Moszkowski) <i>bóabdl</i>	Borromeo <i>boroméó</i>	Bremerhaven <i>brémor-</i> <i>háſon</i> 65
Boccaceio <i>bokútš(i)y</i> 70	Borsó (Verdi, Rigoletto) <i>bórsó</i>	Bremervörde <i>brémor-</i> <i>förls</i> 64
Bocholt <i>bócholt</i>	Börssum <i>bórsüm</i>	
Bochum <i>bóchum</i>	Borussia <i>bórusia</i>	
Böckh <i>bök</i>	Borvin (Gr., Heinr.) <i>bórvín</i>	
Böcklin <i>bóklín</i> 47		
Bodelschwingh <i>bódsł-</i> <i>švíng</i>		
Boeren <i>búru</i> 54		

Brentano <i>brentáno</i>	Bukarest <i>búkarest</i>	Camargue (Gounod,
Brescia <i>bréš(í)ja</i> 70	Bunsen <i>bunſon</i>	Mirella <i>kámárg(í)</i>
Breslau <i>bréslao</i>	Bülow <i>bültö</i>	Cambrai <i>kábré</i> 57
Bretagne <i>bretán(t)ij</i> 74	Bukowina <i>bukorína</i>	Cambridge (Sh., H. V;
Brian de Bois Guibert (Ma., Templ.) <i>bríjā dā bōa gílbér</i>	Bult (Sh., P.) <i>bult</i>	Stadt) <i>kémbridž</i>
Brieg <i>bríq</i>	Bunzlau <i>bántslaq</i>	Cambronne (Gr., Nap.)
Brienz <i>bríénts</i>	Buonarotti <i>buonaróti</i>	<i>kábrón</i>
Brieskow (Wild., Meier- ster Balzer) <i>bríško</i>	Burgh (Sh., K. J.) <i>burg</i>	Camenz (Schlesien; vgl.
Brigella (Sch., Tur.) <i>brigéla</i>	Burgund <i>burgúnd</i>	Kamenz) <i>káménts</i>
Brighella (Bocc. u. Gri., d. Rabe) <i>brigéla</i>	Burkhard <i>búrkhard</i>	Camilla <i>kamília</i>
Brighton <i>bráetn</i>	Burleigh (Sch., M. St.) <i>bólē</i> 18	Camillo (Sh., Wi.)
Brigida (Uhland, Bären- ritter) <i>brigida</i>	Burns <i>börus</i>	<i>kamíly</i>
Brigitte <i>brigito</i>	Burtscheid <i>búrtšaed</i>	Camillus <i>kamílus</i>
Briseis, (Goldmark, Kriegsgefangene) <i>brí- féis</i>	Bushy (Sh., R. II.) <i>búši</i>	Camoens <i>kaméns</i> (port. kamoéš)
Bristol <i>bristol</i>	Busoni (Lortz., Casanova) <i>busóni</i>	Campagna <i>kampánja</i> 38
Britannien <i>británijon</i>	Busy (Doebber, Schmied von Gretna- green) <i>bísi</i>	Campagne <i>kampánjo</i>
Brixlegg <i>briksléy</i>	Butterfly <i>bólérflæ</i>	Campeador (Cid) <i>kam- péadór</i>
Brodka (Wild., Gen.) <i>bródka</i>	Buttler (Sch., W.) <i>bútlor</i>	Campus (Martius) <i>kám- pus (mártšíus)</i>
Broek <i>brük</i>	Butts (Sh., H. VIII) <i>bots</i>	Canidius (Sh., Ant.)
Brogni (Halévy, Jüdin) <i>brón(j)i</i>	Byron <i>báeron</i>	<i>kánidjus</i>
Bromberg <i>brómberg</i>	Byzanz <i>bítsánts</i>	Cannä <i>káná</i>
Brooklyn <i>brúklín</i>	C (vgl. auch K und Z)	Cannes <i>kan</i>
Broschi (Aub.) <i>bróskj</i>	Cäcilie <i>tsütsílio</i>	Cannstatt <i>kánsttat</i>
Brovik (I., Solness) <i>brórik</i>	Cade (Sh., H. VI) <i>kéd</i>	Canossa <i>kánósa</i>
Brown (Lortz., Zar) <i>bráon</i>	Cadix <i>kádis</i>	Canova <i>kánóva</i>
Bruchsal <i>brúchſal</i>	Cadwall (Sh., Cymb.) <i>kádval</i>	Canrobert <i>károbár</i>
Brügge <i>brügo</i>	Caen <i>ká</i> 39	Canterbury <i>kántorborí</i>
Brugsch H. H. <i>brukš</i>	Cagliari <i>káliarí</i>	Capellio (Bellini, Romeo) <i>kapélio</i>
Bruneau <i>brúnö</i>	Cagliostro <i>kálióstro</i>	Capelnau (Swert, Albi- genser) <i>kapelnö</i>
Brünhild <i>brúnhild</i> 63 (Wagner: <i>brúnhild</i>)	Caithness (Sh., Macb.) <i>kétnas</i>	Capetinge <i>kápetíngør</i>
Bruno <i>brúnø</i>	Cajetan <i>kájetan</i>	Capito (Wild., Er.) <i>ká- mito</i>
Brüssel <i>brüssel</i>	Cajus Lucius (Sh., Cymb.) <i>kájus látsjus</i>	Caphis (Sh., Ti.) <i>káfis</i>
Bucephalus <i>butſéfalus</i>	Calais <i>kalá</i> 44	Capri <i>kápri</i>
Buckingham (Sh., R. III) <i>bókin-häm</i>	Calcagno (Sch., Fi.) <i>kal- kán'jo</i>	Caprivi <i>káprívi</i>
Buddha <i>búda</i> 81	Calchas (Sh., Tro.) <i>kálčhas</i>	Capua <i>kápua</i>
Buddhismus <i>budismus</i>	Calderon <i>káldorón</i> 17, 18	Capucius (Sh., H. VIII) <i>kapútsjus</i>
Budweis <i>bútwaes</i>	Caliban Sh., St.) <i>kálíban</i>	Capulet (Sh., Ro.) <i>kápulet</i>
Buenos Aires <i>buénos áeres</i>	California <i>kálifürnia</i>	Capuleti (Bellini) <i>ka- puléti</i>
Buffalo <i>bófalo</i>	Caligula <i>kálýula</i>	Capuzzi (Herold, Zam- pa) <i>kapútsi</i>
Bugenhagen <i>búgonhágón</i>	Calixtus <i>kálíktus</i>	Carcamo (Weber, Preci- osa) <i>karkámø</i>
	Calpurnia (Sh., J. C.) <i>kalpúrnia</i>	Carducci <i>kardútši</i> 18°
	Calvin <i>kálvin</i>	Carlisle (Sh., R. II) <i>karlaíl</i>

Carlos kárlos	Celsius <i>tséljins</i>	Chateaubriand šatobrijá
Carlyle karlael	Cencius (Wild., Heinr.) <i>tséntsjsns</i>	39, 72
Carmen kármen	Ceprano (Verdi, Rigoletto) <i>tsépráno</i>	Château-Margaux šatô
Carnot (Gr., Nap.) <i>káruo</i>	Ceres <i>tséres</i>	<i>margô</i>
Carpenter kárpentor	Cerimon (Sh., P.) <i>tséri-mon</i>	Chateauneuf (Lortz., Zar) šatónôf
Carolina kárólna, engl. <i>kürglánénü</i>	Cervantes seruántes	Chateaupers (Thomas, Esmeralda) šatopâr
Carracas karákas	Cesar (Sch., Br.) <i>tséfar</i>	Chatham (Sh., H. VI) <i>tsätt-häm</i>
Carrara karára	Cesario(Taubert) <i>tséfarijó</i>	Chatten katón 73
Cartagena kartagéna	Cethegus (Gr., Mar.) <i>tsétegus</i>	Chatillon (Sch., Ju.) <i>sátíljó</i>
Cartesius kártéjus	Cetinje <i>tsetinjs</i>	Chaucer tšasor 70
Casanova de Seingalt (Lortz.) <i>káfanóura de ségált</i>	Cevennen sevénón	Checco (Bocc.) kékô
Cäsar tsúfar 67, 80	Ceylon tsálon 80	Chemnitz kémnits 73
Cäsarea tsúfárea	Chablis šibli 72	Chéops čéóps 73
Casca (Sh., J. C.) kúsko	Chadidja chadidži	Chephren čéfren 73
Cassandra (Sh., Tro.) <i>kasándra</i>	Chaledon čhaltsédon 73	Cherbourg sárbur
Cassel kasol	Chalcis čhaltsis	Cherson čérson 73
Cassibelan (Sh., Cymb.) <i>kasíbelán</i>	Chaldäa káldáa 73	Chersonnes čhersonés 44, 73
Cassius(Sh., J.C.) <i>kásijsus</i>	Chaldæa káldáor 73	Cherubin (Figaro) kérup-hin 73
Castellvechio (G., Claudiine) <i>kastelvrékiø</i>	Chalisac (Neitzel, der alte Dessauer) <i>šaljifik</i>	Cherubini kerubíni 73
Castle-reagh káš(t)ol-ri	Châlons sur-Marne <i>šglö</i> <i>sür marn</i> 30	Cherusker čheriskor 73
Catesby (Sh., R. III) <i>kétsbi</i>	Châlons sur-Saône <i>šglö</i> <i>sür son</i> 30	Chester tšestor 73
Catilina kátilína	Chamberlain tsémbörlen 73	Chiavenna kjavéna 73
Cato káto	Chainbertin šáberté 72	Chichibio (Bocc.) kikibjó
Caton (Ludw., Send.) <i>katō</i>	Chamisso šamisø 72	Chikago šikágø
Cattaro kátarø	Chamouny šámouny	Childerich (Kl. Herm.) čihlerich 73
Catull(us) katúl(us)	Chamounix šámouny	Chile tsílé 31, 73
Cavaradossi Pu., Tosca) <i>kaváradósi</i>	Champagne (Sch., Neffe) <i>šápan(j)s</i>	Chilperich čihlpérich 73
Cavour kávur	Champagne <i>šápan(j)s</i> 38, 72, 74	Chimay (Gr., Nap.) šímé
Cawdor (Sh., Macb.) <i>kádor</i>	Charkow čharkor 73	Chimborasso tšimbörásø 73
Cayenne kajén(s)	Charles franz. šarl 72, engl. tšarlz 72	Chimène franz., vgl. span. Ximena šimén(s), aber span. čhiména
Cecco del Vechio (W., Rienzi) <i>tséko del vrékjø</i>	Charles (Sh., W. e. e. g.) <i>šarl</i>	China čhina 73
Cecil (Sch., M. St.) <i>sesil</i>	Charleston tšárlston	Chinese čhinéjs 73
Cedrie von Rotherwood (Ma., Templ.) <i>kédrik</i> <i>fou ródruyð</i>	Charlestown tšárls-tuon	Chinon (Sch., Ju.) šnuð
Celebes tsélebes	Charlotte šarlóta 72	Chioggia kjódf(j)a
Celema (Diana v. Sollange) <i>tsélema</i>	Charmion (Sh., Ant.) čhármjon	Chios čhos 73
Celia (Lope, das Unmöglichste) <i>tsélia</i>	Chäronea čháronéa	Chiron (Sh., T. A. u. G., Faust) čhron
Celia (Sh., W. e. e. g.) <i>tsélia</i>	Charon káron 73	Chislehurst tšisl-hörst
	Chartreuse šatróf(s)	Chladni kladni 73
	Charybdis kárýpdis 73	Chlodwig klódwich 46, 73
	Chassecoeur (Gr., Nap.) šas(s)kör	Chloe klöę 44, 73
		Chlothar klotár
		Chodowiecki kódøy-wiêtski

Choisy (Gr., Nap.) <i>šoasi</i>	Clermont <i>klermō</i>	Connetable <i>konétabl</i>
Chopin <i>sópē</i>	Cleve <i>kłérs</i>	Constans <i>kónstans</i>
Choretide (G., Faust) <i>korefīða</i>	Clifford (Kö., Rosamunde) <i>kliford</i>	Constantin <i>kónstantjn</i>
Choroebus (Berlioz, Troja) <i>kɔrøblus</i>	Clifford (Sh., H. VI) <i>kliford</i>	Constantinus <i>konstan-</i> <i>tīnus</i>
Chorus mysticus (G., Faust) <i>kórus műstíkūs</i>	Clölia <i>kłölia</i>	Constantius <i>konstántjus</i>
Chosru (Rubinstein, Feramors) <i>kósrū</i>	Clondike <i>kłóndaek</i>	Constanz <i>kónstants</i>
Christian <i>kristjan</i> 73	Clotald (Calderon, Leben ein Traum) <i>kłotald</i>	Conti (L., Em.) <i>kónti</i>
Christania <i>kristjána</i>	Cloten (Sh., Cymb.) <i>kłoten</i>	Cook, James, <i>kuk</i> (dʒems)
Christine <i>kristīna</i>	Clugny <i>kłüni</i>	Cooper <i>kúpor</i>
Christoph <i>kristof</i> 49	Cochenille (O., H. E.) <i>koš(s)nil'(j)ɔ</i>	Cöpenick <i>kőponik</i>
Christus <i>krístus</i>	Cochlæus (Wild., Er.) <i>kochłāns</i>	Coppelius (O., H. E.) <i>kopélijus</i>
Christophorus <i>kristó-forus</i>	Coccytus <i>kotśłatus</i>	Coreyra <i>kortsúra</i> (<i>korkúra</i>)
Chrysander (L., d. j. G.) <i>kryjsándor</i>	Coelestina (Oehlenschläger, Correggio) <i>tsjölestīna</i>	Corday <i>kórdē</i>
Chrysostomus <i>kryjsóstymus</i>	Coigny (Giordano, André Chénier) <i>koán'(j)i</i>	Cordelchen (Iffland, Jäger) <i>kárdslčhan</i>
Chrysula (Umlaft, Evanthia) <i>kryjsúla</i>	Colalto (Sch., W.) <i>kólatō</i>	Cordelia (Sh., L.) <i>kór-délia</i>
Chur <i>kür</i> 73	Colas Pariset (Brüll, gold. Kreuz) <i>kóla paríse</i>	Cordova <i>kórdɔra</i>
Churchill <i>tsörtsil</i> 70, 73	Cölestin <i>tsjölestīn</i>	Corinnus (Sh., W. e. e. g.) <i>korínus</i>
Cicillo (Tasca, a santa Lucia) <i>tsjitsjlo</i>	Coleville (Sh., H. V.) <i>kóloril</i>	Coriolanus (Sh., Co.) <i>kóriolánus</i>
Cicero <i>tsjitsorq</i>	Coligny <i>kólintji</i>	Corneille <i>kornel'(j)</i>
Cid <i>tsid</i> 47	Collin <i>kólin</i> 47	Cornelia <i>kornéļja</i>
Cigale <i>tsjigále</i>	Cöln <i>köln</i>	Cornutus (He., Mar.) <i>kornútus</i>
Cilicia <i>tsjiltsjón</i>	Cologne <i>kolón'j(ɔ)</i> 50, 74	Cornwall <i>kórnwal</i> (engl. <i>kórnjal</i>)
Cilly <i>tsilj</i> 47	Colombina (Bocc.) <i>kó-lombīna</i>	Corregidor (Meyer-Helmund, Margitta) <i>korechidōr</i>
Cimbern <i>tsimborn</i> (<i>kim-born</i>)	Colombine (Salieri, Axur) <i>kólobīna</i>	Correggio <i>korédj(j)9</i>
Cincinnati <i>tsíntsinaúti</i>	Colorado <i>kolorádo</i>	Cortes <i>kórtés</i>
Cincinnatus <i>tsíntsinaútus</i>	Cominius (Sh., Co.) <i>komīnus</i>	Cortez <i>kórtés</i>
Cinna (Sh., J. C.) <i>tsing</i>	Comte <i>köt</i>	Coruña <i>kóruntja</i>
Circe <i>tsírtse</i>	Coneettina (Tasca, a santa Lucia) <i>kon-tšeťna</i>	Corvey <i>kórvae</i>
Cisterzienser <i>tsister-tsíenfor</i>	Condé <i>kóde</i>	Cosi fan tutte (Mozart) <i>kósfan túté</i>
Civitavecchia <i>tsírjita-wékjá</i> 18	Condillac <i>kódlak'jak</i>	Cossé (Mey., Hug.) <i>kosé</i>
Clairavaux <i>klärwö</i>	Confucius <i>kunfútsjus</i>	Côte-d'Or <i>kot dor</i>
Clara <i>klárą</i>	Conjo Hoango (Kö., Toni) <i>kónjo hóangjɔ</i>	Courcelles (Kurzel) <i>kúrsel</i> (<i>kúrtsel</i>)
Clarence (Sh., R. III) <i>klärröns</i>	Connaught <i>kónat</i>	Courtier (Zöllner, Überfall) <i>kúrtje</i>
Clarinet (Calderon, Leben ein Traum) <i>klärlün</i>	Connecticut <i>konéktjkyt</i>	Cousin <i>kýc</i>
Claude Lorrain <i>kłod lórę</i>		Craesbecke (Smareglia, Cornelius Schut) <i>krás-bekɔ</i>
Clavigo (G.) <i>klavígo</i>		
Clemence <i>klemáš</i>		
Clemens <i>kleméns</i>		
Cleomenes (Sh., Wi.) <i>kleómēnes</i>		

Cranmer (Sh., H. VIII)	Dahomech <i>dahómēc</i>	Daruma (Fuld., Kal.)
<i>kránnor</i>	Daimler <i>dæmflər</i>	<i>darúma</i>
Craqnitorpi (Don., Regimentsstochter) <i>kra-</i>	Dakota <i>dákóta</i>	Darwin <i>dárwɪn</i>
<i>kvitórpí</i>	Daktyle (G., Faust)	Daudet <i>dodé</i>
Crefeld <i>kréfeld</i>	<i>dáktils</i>	Dauphiné <i>dofíné</i>
Crescenz (Anz., Meineidbauer) <i>krestsénts</i>	Dalaï Lama <i>dalái láma</i>	David <i>dávid</i> 65
Cressida (Sh.) <i>krísida</i>	Daland (W., Fl. Holländ-	Davison (Sch., M. St.)
Crispin <i>krispín</i>	<i>der</i> <i>dáland</i>	<i>dévison</i>
Cromwell <i>krómwel</i> (engl.	Dalekarlien <i>dálekárlién</i>	Davisstrasse <i>déris-</i>
<i>krómwól</i>)	Dalibor (Smetana) <i>dá-</i>	<i>stráss</i>
Crotus Rubianus (Wild.,	<i>tibor</i>	Davos <i>dawós</i>
Er.) <i>krótus rybiáns</i>	Dalmatien <i>dalmátsjón</i>	Davoust <i>davú</i>
Croy <i>krói</i> (<i>krój</i>) 58	Dalton <i>dálton</i>	Deak <i>déák</i>
Cumberland <i>kúmburlland</i>	Damaraland <i>dámárlá-</i>	Debora <i>debóra</i>
(engl. <i>kómbrländ</i>)	<i>land</i>	Decemvir(n) <i>détsém-</i>
Cupido <i>kupídó</i>	Damas (Gluck, Armida)	<i>wír(n)</i>
Cupido (Sh., Ti.) <i>kupídó</i>	<i>dámas</i>	Defoe <i>difó</i>
Curaçao <i>kurasáo</i>	Damaskus <i>dámáskus</i>	Degrais (Lud., Scud.)
Curan (Sh., L.) <i>kúran</i>	Damgarten <i>dámgartón</i>	<i>dgráv</i>
Curio (Sh., W. i. w.) <i>kúrió</i>	Damian <i>dámian</i>	Deiphobus (Sh., Tro.)
Curtis (Sh., W.) <i>kórtis</i>	Damis (L., d. j. Gel.)	<i>défóbüs</i>
Custoza <i>kustótfa</i>	<i>dámis</i>	Deister <i>dæstør</i>
Cuxhaven <i>kuksháfón</i>	Damokles <i>dámókles</i>	Dekan <i>dékán</i>
Cybele <i>tsübélé</i> (griech.	Damon <i>dámón</i>	Dekhan <i>dékán</i>
<i>kübete</i>)	Damöt <i>dámöt</i>	de la Blurette (K. h. g.)
Cykladen <i>tsükkládon</i> (k. .)	Danaiden <i>dánaíðdon</i> 57	<i>do la blijet</i>
Cyklop <i>tsükklop</i> (k. .)	Danae <i>dánué</i>	Delacour (Wild., V. u.
Cymbeline (Sh.) <i>tsümb-</i>	Danaer <i>dánaør</i>	S.) <i>dolakúr</i>
<i>lin</i>	Dancaíro <i>dánkaírø</i>	Delagoabai <i>délagóábé</i>
Cyniker <i>tsüñíkor</i>	Dandau <i>dándau</i>	Delamon (Gr., Mar.)
Cynthia (Sh., Ro.)	Dandolo <i>dándolo</i>	<i>délamon</i>
<i>tsüntia</i>	Danebrog <i>dánəbrøg</i>	Delarive (Gutzk., Tart.)
Cypern <i>tsüpporn</i> (k. .)	Dänemark <i>dánəmark</i>	<i>dəlarívr</i>
Cyprienne <i>sípriéñ(o)</i>	Daniel <i>dániel</i>	Delaware <i>déláyér</i>
Cyrano <i>síráno</i>	Danilowitz russ. (Mey.,	Delbrück <i>délbrük</i>
Cyriaeus <i>tsüriákus</i>	Nordst.) <i>dánilowits</i>	Delft <i>delft</i>
Cyrillus <i>tsüriłlus</i>	Dankmar <i>dánklmar</i> 38	Delhi <i>déthi</i>
Cyrus <i>tsürus</i>	Dannecker <i>dánkor</i>	Delia (H., Jud.) <i>délya</i>
Czaslau <i>tsásłao</i>	Dante Allighieri <i>dántę</i>	Délibes <i>délib</i>
Czernowitz <i>tsérnovičs</i>	<i>aliğíéri</i>	Delila (Saint Saens)
Czerny <i>tsérní</i>	Danton <i>dátō</i>	<i>délila</i>
Czerski <i>tsérski</i>	Danzig <i>dántsígh</i>	Delitzsch <i>délísz</i>
D		
d'Accunha <i>d'akúňa</i>	Daperutto (O., H. E.)	Delorges <i>dolórſ</i>
Dachstein <i>dáchštæn</i>	<i>dapertúto</i>	Delos <i>délos</i>
Dädalus <i>dádalus</i>	Daphne <i>dáfne</i> 38	Delphi <i>délfí</i>
Dagmar <i>dágmar</i> 14	Dardanellen <i>dárdanélon</i>	Demetrius <i>démétrius</i>
Dagobert <i>dágobert</i>	Dardaner <i>dárdanor</i>	Demmin <i>démín</i>
Dagon (ein Gott; Samson) <i>dágon</i>	Dardanius (Sh., J. C.)	Demokrit, -os <i>démokrít</i>
	<i>dárdaníus</i>	<i>démókritos</i>
	Dar es Salaam <i>dar es</i>	Demoni (Gr., Heinr. VI)
	<i>salám</i>	<i>démóni</i>
	Darius <i>dárüs</i>	Demosthenes <i>démósthenes</i>
	Darmstadt <i>dármstat</i>	Denis (frz.) <i>dán</i>
	Darnley <i>dárléy</i>	Denis (Dichter) <i>dénis</i>

Dennis (Sh., W. e. e. g.)	Dievenow <i>dīvənɔ̄</i>	Donadeus (Wild., Heinr.)
dénis	Dijon <i>dījō̄</i>	dōnādēus
Denny (Sh., H. VIII)	Dike <i>dīkē</i>	Donalbain (Sh., Macb.)
dénj	Dillingen <i>dīlinjō̄</i>	dōnalbēn
Derby <i>dōrbī</i>	D(i)mitri <i>d(i)mītri</i>	Donau <i>dōnaq</i>
Dercetas (Sh., Ant.)	Dimitrios (Schroeder, Aspasia) <i>dīmītriō̄</i>	Don Carlos (Sch.) <i>don</i> kárlos
dertsétas	Dingelstedt <i>dīnglēstēt</i>	Don Juan <i>don</i> jáuan
Derfflinger <i>dērfliŋgər</i>	Dinkelsbühl <i>dīnkəlsbūl</i>	(appellativ „Aben- teurer“ <i>dō̄ ūnā</i> 70)
Dernburg <i>dērnburg</i>	Dinorah (Mey.) <i>dīnōrā</i>	Donna Isabella (Sch., Br.) <i>dona</i> ísabéla
Descartes <i>dākárt</i>	Diocletian <i>dīoklētšān</i>	Don Quichotte <i>dō̄ kīšot</i> :
Desdemona (Sh., O.)	Diodor <i>dīodō̄r</i>	(neuspan. <i>don</i> kīchóte):
desdémôna	Diogenes <i>dīōgenēs</i>	im älteren Spanisch
Desiderius <i>dēzidērius</i>	Diomedes (Sh., Ant.)	Don Quixote de la
Despina (Moz., cosi fan tutte) <i>dēspīna</i>	dīomēdēs	Mancha <i>don</i> kīšot <i>dē</i> la mántša 70
Despoina <i>dēspoina</i>	Dion (Fulda, Her.) <i>dīon</i>	Dora <i>dōra</i>
Despréaux (Wild., Mennonit) <i>dāprēō</i>	Dionysa (Sh., P.) <i>dīónijs-</i>	Dorado <i>dōrádō</i>
Dessau <i>dēsau</i>	<i>fa</i>	Dordogne <i>dōrdōn'j(o)</i>
Dessoir <i>dēsgār</i>	Dionys(ius) <i>dīonīs dīo-</i>	Doren <i>dōrō̄r</i>
Destima (Schroeder, Aspasia) <i>destīma</i>	<i>nīsius</i>	Dorette <i>dōrētō</i>
Detlev <i>dētlēf</i>	Dionysus (Bacchus)	Dorfigny (Sch., Neffe)
Detmold <i>dētmold</i>	<i>dīmīfius</i>	dōrfiñ'j(j)i
Detroit <i>dētrō̄it</i>	Dioskuren <i>dīoskūrēn</i>	Doria <i>dōrīja</i> 13
Deukalion <i>dōjkalījō̄n</i>	Dirke <i>dīrkē</i>	Doriden (G., Faust)
Deutz <i>dōjts</i>	Dithmarschen <i>dīlmars-</i>	dōrīdēn
Deveroux (Sch., W.)	<i>šēn</i>	Doris <i>dōris</i> 47
dēverū̄	Dnjepр <i>dnejpr</i>	Dorothea <i>dōrōtēa</i>
Devonshire <i>dēvənšīr</i> 18	Dnjestr <i>dnejestr</i>	Dorset (Sh., R. III) <i>dōrēt</i>
De Wette <i>dē wētē</i>	Doberan <i>dōbōrān</i>	Dortmund <i>dōrtnmund</i>
Dhawalagiri <i>dāwālagīrī</i>	Dobra (Gri., Lib.) <i>dōbra</i>	Dortchen <i>dōrčēn</i>
Diadochen <i>dīadōčhōn</i>	Bodromila (Gri., Lib.)	Dortrecht <i>dōrtrēcht</i>
Diana <i>dīānā</i>	<i>dōbōmīla</i>	Dosalo (L., Em.) <i>dōfālo</i>
Diavolo <i>dīávolo</i>	Doctor Marianus (G.,	Douglas <i>dūglas</i> (engl.
Diaz <i>dīas</i>	Faust) <i>dōktōr marjā-</i>	dōgläss)
Djamileh (Gallet) <i>dā-</i>	<i>nīs</i>	Dove <i>dōwē</i> 65
<i>mīlē</i> (Bizet: <i>dāmīlē</i>)	Dodona <i>dōdōna</i>	Drakon <i>drākon</i>
Dibdin (Ma., Vamp.)	Dolabella (Sh., Ant.)	Dramburg <i>drāmburg</i>
<i>dīpdiń</i>	<i>dōlābēla</i>	Drammensjeven (J., Kom.
Dickson (Boieldieu, weisse Dame) <i>dīksōn</i>	Dolci <i>dōltšī</i> 50	d. L.) <i>drāmēnšēvēn</i>
Diderot <i>dīdō̄rō</i>	Dollart <i>dōlārt</i>	Drau <i>drāu</i>
Diego (Sch., Br.) <i>dīégo</i>	Dolores <i>dōlōrēs</i>	Drawida <i>drāwidā</i>
Diego de Robledo (Gr., Blanca) <i>dīégo dē rōblē-</i>	Domaslaw (Gri., Lib.)	Dresden <i>dřēsdōn</i> 45
<i>do</i>	<i>dōmāslaw</i>	Dreyse <i>draežē</i>
Diephold (Gr., Heinr. IV) <i>dīpold</i>	Domingo (Sch., D. C.)	Dromio (Sh., Kom.)
Diepholz <i>dīpholts</i>	<i>dōmīngō</i>	<i>dřōmīo</i>
Diethelm <i>dīthēlm</i>	Dominik <i>dōmīník</i>	Drontheim <i>drōnthaēm</i>
Diether <i>dīt-her</i>	Domitian(us) <i>dōmītsi-</i>	(norw. <i>trōnjem</i>)
Dietmar <i>dītmār</i>	<i>án(us)</i>	Drouot (Gr., Nap.) <i>druō</i>
Dietrich <i>dītrīch</i> 46	Domitius Enobarbus	Droysen <i>dřōjšēn</i>
	(Sh., Ant.) <i>dōmītsiūs</i>	Drugeon Drury (Sch., <i>ēnōbārbus</i>
		M. St.) <i>drūdžōn drūří</i>
	Dom Remi (Sch., Ju.)	
	<i>dō̄ remī</i>	
	Don (Fluss) <i>don</i>	

Drusus <i>drúſus</i>	Edam <i>ēdam</i> , Edamer (Käse) <i>ēdamer</i> (<i>käſs</i>)	Ekbatana <i>ekbátana</i>
Dryada (Weber, Silvana) <i>drýāda</i>	Edda <i>ēdga</i> 80	Ekkehart <i>ékhart</i>
Dryas (G., Faust) <i>drúas</i>	Eddystone <i>ēdiston</i>	Ekuador <i>ekwádor</i>
Dschagasesna (Lazarus, Mandanika) <i>dýaga/féna</i>	Eden <i>ēdon</i>	Elamir (Salieri, Axur) <i>élamír</i>
du Bois Reymond <i>dü</i> <i>bøa remø</i>	Edgar (Sh., L.) <i>étgar</i>	Elbe <i>elbo</i>
Dubois (Gutzk., Tart.) <i>dúboa</i>	Edinburg <i>ēdinburg</i> (engl. <i>ēdnbörch</i>)	Elberfeld <i>elbərfeld</i>
Du Chatel (Sch., Ju.) <i>dü ſatél</i>	Edison <i>ēdison</i>	Elbing <i>elbiŋ</i>
Duchesne (Gr., Nap.) <i>dýšán</i>	Edith <i>ēdit</i>	Eleazar (Ludw., Makk. u. Halévy, Jüdin) <i>eleáſar</i>
Dudley (Sch., M. St.) <i>dödlę</i> (engl. <i>dóidle</i>)	Editha <i>ēdīta</i>	Elektra <i>ēléktra</i>
Duisburg <i>dýsburg</i> 56	Edmund <i>ētmund</i>	Elena (Boec.) <i>élena</i>
Dulcamara (Don., Lie- bestrank) <i>dulkamára</i>	Edric (Wild., Har.) <i>ēdrik</i>	Eleonore <i>eleonóra</i>
Dülmen <i>dülmén</i>	Edrita (Gri., Weh.d.d.l.) <i>ēdrīta</i>	Eleusis <i>ēlōjsis</i>
Duma <i>dýma</i>	Éduard <i>ēdúard</i> engl.	Elfort (Aub., Dom.) <i>ēlfort</i>
Dumain (Sh., L. L. L.) <i>dümē</i>	Edward <i>ēdúord</i>	Elfriede <i>elfríðs</i>
Dumas <i>dýma</i>	Edwin <i>ētrýn</i> 47	Eli <i>éli</i>
Düna <i>dýna</i>	Edzard von Wiarda (Fitger, Hexe) <i>ētsard</i> <i>fon wýárda</i>	Elia (Ludw., Makk.) <i>elíá</i>
Duncan (Sh., Macb.) <i>dýnkán</i>	Egbert <i>ēkbert</i>	Eliakim (Sud., Joh.) <i>eliákim</i>
Duncker <i>dýnkør</i>	Eger <i>égor</i>	Elias <i>elíás</i> 46
Dundee <i>dýndi</i>	Egeria <i>égerja</i>	Elieser <i>eljésor</i>
Dunois (Sch., Ju.) <i>dýnoa</i>	Eggius (Gr., Herm.) <i>égius</i>	Eligius <i>elígius</i>
Duns Scotus <i>dýns skótus</i>	Egidius (Anz., Jungfern- gift) <i>egidjús</i>	Elimar <i>elímar</i> 38
Dunsinan <i>dýnsfínän</i>	Eginhard <i>éginhard</i>	Elis <i>élis</i>
Düppel <i>dýpøl</i>	Eglamour (Sh., Ver.) <i>églamür</i>	Elisa <i>elíſa</i>
Du Quesne <i>dü kän</i>	Eglantine (Web., Eur.) <i>églantíns</i>	Elisabeth <i>elíſabet</i> 44
Dürer <i>dýrør</i>	Egle (G., Laune d. Verl.) <i>égle</i>	Elise <i>elíſa</i>
Düval (Kö., der ver- gessene Posten) <i>dýral</i>	Egmont (G.) <i>égmont</i> 44, 63	Ella <i>éla</i>
Dyck, van <i>dýk</i> , <i>fan</i>	Egon <i>égon</i>	Elliot <i>éliot</i>
E		
East River <i>ist riavr</i>	Ehrenbreitstein <i>ēron-</i> <i>bráetſtaen</i>	Ellwangen <i>érrawŋen</i>
Eberhart <i>éborhارت</i>	Eichendorff <i>échendorf</i>	Elmira (G.) <i>elmrá</i>
Ebers <i>ébørs</i>	Eider <i>aedor</i>	Elmshorn <i>elmshorn</i>
Ebner-Eschenbach <i>ébnor-éſenbach</i>	Eilif (J., Volksfeind) <i>éliſ</i>	Elohim <i>elohím</i>
Eboli (Sch., D. C.) <i>éboli</i>	Eilhart <i>éllhart</i>	Elpenor (G.) <i>elpénor</i>
Ebroin <i>ébriŋ</i>	Eimbeck <i>éimbek</i>	Elpore (G., Pandora) <i>elpóre</i>
Echegaray <i>étegaray</i> 70	Einhard <i>éñhard</i>	Elsa <i>éļja</i>
Echo (G., Faust) <i>éčho</i>	Einsiedeln <i>éñſíðeln</i>	Elsass <i>élfas</i>
Eckernförde <i>ékññfördø</i>	Eirik <i>ærík</i>	Elsbeth <i>élsbet</i>
Eckhart <i>ék-hart</i>	Eisenach <i>éfsonach</i>	Else <i>elſe</i>
Eckmühl <i>ékmül</i>	Eisleben <i>éſleben</i>	Eltville <i>éltvıl</i>
	Eistrup <i>éestrup</i> 54	Elvira <i>érvíra</i>
	Eitel (Wolf, Fritz usw.) <i>aetl</i> (wolf, frits)	Elvsted (J., Hedda Gab- ler) <i>érlsted</i>
	Ejnar (J., Östrot) <i>éñar</i>	Ely (Sh., H. V.) <i>éli</i>

Emeran (He., Agnes Bernauer) <i>emarān</i>	Eratosthenes <i>eratóstēnes</i>	Estrella (Calderon, Leben ein Traum) <i>estról'ja</i>
Emerentia <i>emeréntsa</i>	Erechtheion <i>erechthíeon</i>	Estuniga (Aub., Broschi) <i>estunīga</i>
Emil <i>émil</i> (frz. <i>émil</i>)	Erek <i>érek</i>	Eteokles <i>etéokles</i>
Emilia <i>emília</i>	Eretria <i>erétria</i>	Ethelerus (Nessler, Rattenfänger) <i>etélérus</i>
Emin Pascha <i>émin páscha</i>	Erfurt <i>érfurt</i> 45	Etienne de Blois (Gri., Rob.) <i>etién də blōa</i>
Emma <i>éma</i>	Erhart <i>éhart</i>	Etrurien <i>etrúrión</i>
Emmaus <i>émaus</i>	Eriböa <i>eriböa</i> 51	Etrusker <i>etrúskor</i>
Emmeline <i>emelína</i>	Erich <i>érich</i>	Etsch <i>ets</i>
Emmendingen <i>émenn-dígen</i>	Erichtho (G., Faust) <i>eríctho</i>	Etzel <i>etsal</i>
Emmerich <i>émaričh</i>	Eridon (G., Laune d. Verl.) <i>éridon</i>	Euböa <i>oöböa</i>
Empedokles <i>empédóklos</i>	Erie-see <i>éri-sé</i>	Eudora <i>ojdóra</i>
Ems (Bad; Fluss) <i>ems</i> 45	Erika <i>érika</i>	Eudoxia <i>ojdóksia</i>
Engadin <i>éngadín</i>	Erin <i>érin</i>	Eufemia (Rubinstein, unter Räubern) <i>eufémja</i>
England <i>éyländ</i> 63	Erinnyen (Erinnen) <i>erínjén</i> (<i>erínén</i>)	Eugen(ius) <i>oögén(jus)</i>
englisch <i>églis</i>	Eris <i>éris</i>	Eugenia <i>oígénia</i>
Enguerrand v. Marigny (Litolff, Tempelherren) <i>ágnerá də märin'(j)j</i>	Erlangen <i>érlangen</i>	Eugenie <i>oígénij</i> (frz. <i>øfénij</i>)
Enns <i>ens</i>	Ermanrich <i>érmanrich</i>	Eugenie (G., Nat. Tocht.) <i>oígénij</i>
Enoch <i>énoch</i>	Erm(e)land <i>érn(o)land</i>	Euklid <i>oöklid</i> 47
Enzio <i>éntsio</i>	Ernani (Verdi) <i>ernáni</i>	Eulalia <i>oílalja</i>
Enz ents	Ernestus <i>ernéstus</i>	Eumäos (Bungert) <i>oýmäös</i>
Eoban Lortz., Hans Sachs) <i>egbán</i>	Ernst <i>ernst</i>	Eumenide <i>oýménida</i>
Eos (G., Pandora) <i>éos</i>	Eros <i>éros</i>	Eupator (Ludw., Makk.) <i>oýpátor</i>
Eötvös <i>ötövös</i>	Erpingham (Sh., H. V) <i>örpíngham</i>	Eupatriden <i>oýpatrídən</i>
Epaminondas <i>épamínondás</i> 50	ersisch <i>érfis</i>	Eupeithes (Fulda, Her.) <i>oýpáetos</i>
Epernay <i>épernè</i>	Erwin <i>érujn</i> 47	Euphanie (G., Tankred) <i>oýfánij</i>
Epheser <i>éfesr</i>	Erymanthus <i>érymántus</i>	Euphorion <i>oýfórion</i>
Ephesus <i>éfesüs</i>	Erythräisches Meer <i>erítráisós mér</i>	Euphrat <i>oýfrat</i> 38
Ephialtes <i>éfjaltes</i>	Esau <i>éfao</i>	Euphronius (Sh., Ant.) <i>oýfrónjus</i>
Ephraim <i>éfra-im</i>	Escalus (Sh., Ro., M. f. M.) <i>éskalus</i>	Euphrosyne <i>oýfrosýne</i>
Ephraim ben Jehuda (Wild., Heinr.) <i>éfra-im ben jehúda</i>	Escamillo (Carmen) <i>eskamil'(j)j</i>	Euripides <i>oýrípides</i>
Epicharis (Rubinstein) <i>épícharis</i>	Escanes (Sh., P.) <i>éskanes</i>	Euriphile (Sh., Cymb.) <i>oýrífile</i>
Epidaurus <i>epidárus</i>	Eschenbach <i>éšenbach</i>	Europa <i>oýrópa</i>
Epikur <i>épíkur</i>	Eskimo <i>éskimo</i>	Euryalos <i>oýrúalos</i>
Epimeleia (G., Pandora) <i>épimé-leia</i>	Eskimonna (Mey., Nordst.) <i>eskímóna</i>	Euryanthe <i>oýrúanté</i>
Epimenides (G.) <i>épimé-nides</i>	Eskorial <i>eskoriál</i>	Eurydice <i>oýrúditse</i> , auch griech. Eurydike <i>oýrúdike</i> (so bei Gluck); Offenbach: <i>oýrúditse</i>
Epimetheus <i>épímétojs</i>	Esmeralda <i>esmerálda</i>	14*
Epirus <i>épirus</i>	Espana <i>espán'ja</i> 75	
Erasmus <i>erásmus</i>	Esla <i>ésra</i>	
Erato <i>erato</i>	Essäer <i>esár</i>	
	Essener <i>esénor</i>	
	Esslingen <i>éslíngén</i>	
	Este <i>ésté</i>	
	Esterhazy <i>éstørházi</i>	
	Esthen <i>éstón</i> 45	
	Esther <i>estor</i>	
	Esthland <i>éstland</i> 45	

Eurydike (Gluck) <i>oþrū-díkē</i>	Falerii <i>fáleríj</i>	Fidelio (Beethoven) <i>fidélio</i>
Eurykleia <i>oþrúklaea</i>	Falerner <i>fálerner</i>	Fidschi <i>fidži</i>
Eurymedon <i>oþrúmedon</i>	Falisker <i>fáliškor</i>	Fieramosca <i>fíeramóška</i>
Eurysthenes <i>oþrústhenes</i>	Falklandinseln <i>fákländ-inſeln</i>	Fierrabras (Schubert) <i>fiérabra</i>
Eusebia <i>oþsébia</i>	Falstaff <i>fálstaf</i> (engl. <i>fálstaf</i>); (Sir John <i>sir jon</i> , engl. <i>sör džon</i>)	Fiesco (Sch.) <i>fiésko</i>
Euskirchen <i>oþskiréhón</i>	Falster <i>fálstor</i>	Fiesko <i>fiésko</i> 45
Eustach <i>oþstáč</i>	Falun <i>fáluń</i>	Figaro <i>fiáro</i>
Eustach (Wild., Har.) <i>oþstáč</i>	Fanchon <i>fášoń</i>	Filibert <i>fílibert</i>
Eustache (Kl., Schro.) <i>oþstáš</i>	Fanez (Cid) <i>fánes</i>	Filipjewna <i>filípjewna</i>
Euterpe <i>oþtérpe</i>	Fanny <i>fánni</i>	Finnen <i>fínón</i>
Euthymios (Umlauft, Evanthia) <i>oþtámios</i>	Faraday <i>fáradé</i>	Finnland <i>finlánd</i>
Eutin <i>oþtin</i> 47	Farnese <i>farnéšé</i>	Finsteraarhorn <i>finstor-árhorn</i>
Eutritsch <i>oþtrítš</i>	Färöer <i>fár-öör</i>	Finow <i>fínoń</i>
Eva <i>é́ra</i> 65	Fasolt (W., Nib.) <i>fásolt</i>	Fiordiligi (Moz., <i>così fan tutte</i>) <i>fiördilídži</i>
Evadne (G., Elpenor) <i>éwádnę</i>	Fastolf (Sch., Ju.) <i>fástolff</i>	Fiorillo (Barb.) <i>fiöriłł(j)o</i>
Evander (Gluck, Alceste) <i>évándzr</i>	Fatime (Web., Ob. u. He, Rubin) <i>fátimo</i>	Fips <i>fíps</i>
Evans (Sh., L. W.) <i>éwans</i>	Fatinitza <i>fatinítsa</i>	Firmín (Sch., Par.) <i>firmé</i>
Evanthia (Umlauft) <i>éwántia</i>	Fatme <i>fátmis</i>	Fizesborne (Gri., Rob.) <i>fits-esborn</i>
Evechen <i>éfchón</i>	Faust <i>faóst</i>	Flaccus <i>flákus</i>
Eveline <i>évelíns</i>	Faustina <i>faostína</i>	Flacijs <i>flátijs</i>
Evers <i>évors</i> 65	Federico (Bocc.) <i>federíkó</i>	Fláming <i>fláminj</i>
Ewald <i>évald</i>	Fe(o)dor <i>fé(o)dor</i> (russ. <i>fjódor</i>)	Flaminius <i>flamínius</i>
Ewara <i>éwára</i>	Fehmarn <i>fémarn</i>	Flandern <i>flandórn</i>
Exeter (Sh., H. V.) <i>éksator</i>	Felicie <i>félisť</i>	Flarambel (K. h. g.) <i>flarábel</i>
Externsteine <i>ékstorn-štáeno</i>	Felicitas <i>félitsitas</i>	Flaubert <i>flóbár</i>
Eyck <i>aek</i>	Felix <i>féliks</i>	Flavier <i>flávjer</i>
Eydtkuhnens <i>aétkúnón</i>	Fellachen <i>feláchón</i>	Flavio <i>flávio</i>
Eylau <i>áglao</i>	Fenier <i>fénier</i>	Flavius <i>flárius</i>
Eyolf (J.) <i>áOLF</i>	Feniso (Lope, span.) <i>féniso</i>	Fleance (Sh., Macb.) <i>fláns</i>
Ezechiel <i>etsečhiel</i>	Fenriswolf <i>fénríswolf</i>	Flora <i>flóra</i>
F		
Fabian <i>fábián</i>	Fenton (Sh., L. W.) <i>fénton</i>	Florenz <i>florénts</i>
Fabius (Fr., Fabier) <i>fábius</i> (<i>fábiør</i>)	Feramors (Rubinstein) <i>féramors</i>	Florestan (Beethoven, Fidelio) <i>flórestan</i>
Fabrice (G., Geschwister) <i>fábríš</i>	Ferdinand <i>férdinánd</i>	Florian <i>flórián</i>
Fabricius <i>fábrítsjus</i>	Feria (G., Triumph) <i>féria</i>	Florida <i>flórida</i>
Fachinger <i>fáchinjér</i>	Fernambuco <i>fernambúkó</i>	Florizel (Sh., Wi.) <i>flórízel</i>
Fadladin (Rubinstein, Feramors) <i>fáldadin</i>	Fernando <i>fernández</i>	Flotow <i>flótó</i>
Fafner (W., Nib.) <i>fásnor</i>	Ferrando (Troubadour) <i>ferández</i>	Flüelen <i>flúelen</i>
Fahrenheit <i>áfarenhaet</i>	Ferrara <i>ferára</i>	Fluellen (Sh., H. V.) <i>flélen</i>
Fajum <i>fajum</i>	Ferro <i>féro</i>	Föhr <i>föör</i>
Falkenstein <i>fálkónstaen</i>	Fez <i>fes</i>	Fokkena (Fitger, Hexe) <i>fíkona</i>
	Fiammetta (Suppé, Bocc.) <i>fiaméta</i>	Foldal (J., Borkman) <i>fóldal</i>

Foligno <i>folin'(j)ø</i> 75	Franzesko (Kü., Fischer-mädchen) <i>frantséskø</i>	Gadshill (Sh., H. IV u. Ma., Vamp.) <i>gáds-hil</i>
Folko <i>fólkø</i>	Franzosen <i>frantsóſon</i>	Gaesling (I., Solhaug) <i>jéſlin</i>
Folkunger <i>fólkungr</i>	Fredegar <i>frédegar</i>	Gajus <i>gájus</i>
Folts (W., Meister-singer) <i>folts</i>	Fredegunde <i>frédegúndø</i>	Galater (G., Faust) <i>gálatér</i>
Fonseca <i>fonséka</i>	Freia, Freyr <i>fríea, fraer</i>	Galathea, Galathee <i>gálatéa, galaté</i>
Fontainebleau <i>fótnabló</i>	Freidank <i>fráedank</i>	Galatien <i>galátsion</i>
Fontana Trevi <i>fontána trévi</i>	Freiligrath <i>fráeligrárt</i>	Galdino (Gr., Barb.) <i>gal-díno</i>
Fontane (Th.) <i>fótnan</i>	Frenssen <i>freñsn</i>	Gälen <i>gálen</i>
Formosa <i>formófa</i>	Freyr <i>fraer</i>	Galen(us) <i>galén/us</i>
Fortinbras (Sh., Ha.) <i>fórtinbras</i>	Freytag <i>fréteág</i>	Galilää <i>galilää</i>
Fortuna <i>fortúna</i>	Friaul <i>fríául</i>	Galilei <i>galílei</i>
Fortunat <i>fortynát</i>	Fricka (W., Nib.) <i>fríka</i>	gälisch <i>gáliš</i>
Fotheringhay (Sch., M. St.) <i>fodørin-hé</i> (mit stimmhaftem engl. th)	Friedericke <i>fríðoríkø</i>	Galizien <i>galítsjón</i>
Foucault <i>fukø</i>	Friedrich <i>fríðrich</i> 46, 79	Gallet <i>gále</i>
Fouchard (Zöllner, Se-dan) <i>fušár</i>	Friedrichsruh <i>frídríchs-rú</i>	Gallien <i>gálión</i>
Fouché (Gr., Nap.) <i>fušé</i>	Friesen <i>fríſon</i>	gallisch <i>gáliš</i>
Foulques de Lascy (Swert, Albigenser) <i>fük dø lasi</i>	Friesland <i>fríſland</i>	Gallitzin <i>gálitsin</i>
Fouqué <i>fuké</i>	Frida <i>frída</i>	Galla Placidia <i>gály platsldia</i>
Fra Diavolo <i>fra diávolo</i>	Fridolin <i>fríðolín</i>	Gallus <i>gálus</i>
Francesco <i>frantséskø</i>	Frigg <i>frig</i>	Galomir (Gri., Weh d. d. L.) <i>gálmír</i>
Franche-Comté <i>fráš-koté</i>	Friquet (Maillart, Glöckchen d. Eremiten) <i>friké</i>	Galotti (L.) <i>galóti</i>
Franchetti <i>frankéty</i>	Frischlin <i>fríſlin</i>	Galvani (Kö., Fischer-mädchen) <i>galucáni</i>
Francis <i>fránsis</i>	Frithjof <i>frítljof</i>	Galvano (Uhland, Kon-radin) <i>galvráno</i>
Francisca <i>frantsíška</i>	Fritz <i>frits</i>	Gambrinus <i>gambrínnus</i>
Francis Archer (Wild., Marl.) <i>fránsis ártšor</i>	Fröschweiler <i>fröſchaelor</i>	Ganges <i>gánges</i>
Franciskus <i>frantsískus</i>	Frute <i>früts</i>	Ganghofer <i>gáňhófør</i>
François <i>fráſoa</i>	Froben <i>fráboń</i>	Gangolf <i>gáŋgolf</i>
Frangipane (Ühland, Konradin) <i>frandí-páne</i>	Fuegos (Diana v. Sologange) <i>fuégos</i>	Ganymed(es) <i>gánuméd/gánumédes</i> 44
Franke <i>fránko</i>	Fuentes (Sch. D. C.) <i>fuéntes</i>	Gardasee <i>gárdá-sé</i>
Frankfurt <i>fráykfurt</i>	Fugger <i>fugør</i>	Gardelegen <i>gárdolegn</i>
Fransecky <i>fránsétskj</i> (poln. <i>fransétski</i>)	Fulda <i>fúlda</i>	Gardiner (Sh., H. VIII) <i>gárdinør</i>
Franz <i>frants</i>	Fulgencio (Lope, span.) <i>fulgéntsjo</i>	Garduna (Meyer-Hel-mund, Margitta) <i>gar-dána</i>
Frapan <i>frápan</i>	Fulvia <i>fúlvia</i>	Garfield <i>gárfild</i>
Frasquita (Carmen fraskita)	Fürth <i>fúrt</i>	Garmisch <i>gármis</i>
Frauenlob <i>fráøenlob</i>	G	Garonne <i>garón(s)</i>
Fraunhofer <i>fráønhófør</i>	Gäa <i>gáa</i>	Garseran (Gri., Jüd.) <i>garséran</i>
Fray Antonio (Auber, Broschi) <i>fráj antónjo</i>	Gabalous (Sud., Joh.) <i>gábalos</i>	Garter (Sh., H. VIII) <i>gártør</i>
	Gablenz <i>gáblents</i>	Gartz a. O. <i>garts</i>
	Gablonz <i>gáblonts</i>	Garz a. R. <i>garts</i>
	Gabriel <i>gábel</i>	
	Gabriele (weibl.) <i>gábriéls</i>	
	Gabriele (ital. männl.) <i>gábriéle</i>	

Gascogne <i>gaskón'j(s)</i>	Georgette <i>jorʃéf(s)</i>	Gildemeister <i>gildə-</i> <i>mäestor</i>
Gasparo (Gr., Don Juan; Fulda, Tal.) <i>gasparó</i>	Georgia engl. <i>dʃɔrdʒə</i> (deutsch <i>geórgia</i>)	Giesshübel <i>gɪshübel</i>
Gaston Viratos (Weber, drei Pintos) <i>gáston virátos</i>	Georgien <i>geórgiən</i>	Gilbert <i>gilbert</i>
Gaucho <i>gáutʃo</i>	Georgine <i>geórgiṇə</i>	Gilda (Verdi, Rigoletto) <i>dílda</i>
Gaudy <i>gaʊdi</i>	Gerald <i>gérauld</i>	Gilgenessig (Hauptm., Florian Geyer) <i>gilgen-</i> <i>ésich</i>
Gaunt (Sh., R. II) <i>gánt</i>	Geraldina <i>géraldina</i>	Gil Perez (Aub., Dom.) <i>jl pérès</i>
Gauss <i>gaʊs</i>	Gerbert <i>gérbert</i>	Gindotto (Bocc.) <i>dʒin-</i> <i>dóto</i>
Gautami <i>gáutamī</i>	Geraldin (Sch., W.) <i>géraldin</i>	Ginevra (Goldm., Merlin) <i>gínéura</i>
Gautier (Wild., V. u. S.) <i>gótie</i>	Gerbino (Bocc.) <i>dʒerbíno</i>	Gioconda (Ponchielli u. a.) <i>dʒiŋokónda</i>
Gautru (K. h. g.) <i>gótrü</i>	Gerda <i>gérda</i>	Giordano <i>dʒiɔrdáno</i>
Gaveston (Boieldieu, weisse Dame) <i>gáveston</i>	Gerenot (He., Nib.) <i>gér(s)nöt</i>	Giotto <i>dʒiɔtō</i>
Gawrilowitsz Kant-schukoff (Fat.) <i>ga-urfloritsz kántšukof</i>	Gerhard <i>gérhart</i> 45	Giovanni <i>dʒiɔváni</i>
Gaza (Palästina) <i>gátsa</i>	Gerlach <i>gérлаch</i>	Girgenti (Sizilien) <i>dʒir-</i> <i>dénti</i>
Gebel al Tarik <i>džebel al tárík</i>	Gerlind <i>gérldind</i>	Gironde <i>ʒirón(d)s</i>
Gebhard <i>géphart</i> 45	Germain (Gutzk., Tart.) <i>frémē</i>	Girondist <i>ʒiródist</i>
Gebweiler <i>gébwaɪler</i>	Germane <i>germáns</i>	Gisela <i>gízela</i>
Geestemünde <i>géstə- mündə</i>	Germanikus <i>germáníkus</i>	Gisbert <i>gisbert</i>
Geffrey (Sh., K. J.) <i>džfre</i>	Gernersheim <i>gérmo-r- haem</i>	Giselher <i>gíslher</i> 36
Gefion <i>géfion</i>	Germont (Verdi, Traviata) <i>frémō</i>	Gisgon (Gr., Ha.) <i>gisgon</i>
Gehenna <i>gehénna</i>	Gerold <i>gérold</i>	Gitschin <i>gítšin</i>
Geiser (Geisir) <i>gáesir</i> (<i>gáefir</i>)	Gerstäcker <i>gérstekor</i>	Giulietta (O., H. E.) <i>džiɔljéta</i>
Geisha <i>géša</i>	Gervinus <i>gervínus</i>	Giulio (Oehlschläger, Correggio) <i>džiɔljo</i>
Geislingen <i>gáestlinən</i>	Gersau <i>gérfaq</i>	Gizeh <i>gíše</i>
Gela (Fitger, Hexe) <i>géta</i>	Gertrud <i>gértrud</i> 45	Gladbach <i>glátbach</i>
Geldern <i>geldərn</i>	Gessler <i>geslər</i>	Gladstone <i>gládston</i>
Gelimer <i>gélimer</i>	Geten <i>gétən</i>	Glasgow <i>glásqo</i>
Gellert <i>gelərt</i>	Gethsemane <i>getsemáne</i>	Glatz <i>glats</i>
Genesius (Weingartner) <i>genéfins</i>	Geusen <i>göößen</i>	Glauchau <i>gláʊchaʊ</i>
Genezareth <i>genétsaret</i>	Geysir <i>gáefir</i>	Gleb (Sch., Dem.) <i>gleb</i>
Gennaro (Don., Luer.) <i>dženáro</i>	Gfrörer, A. F., <i>gsrðrɔr</i>	Gleiwitz <i>glejvíts</i>
Genoveva <i>genoféfa</i>	Gherardo (Gr., Barb.) <i>gerárdø</i>	Gloster, Gloucester (Sh.) <i>glóstər</i>
Genserich <i>génſrich</i>	Ghetto <i>gétø</i>	Glück <i>gluk</i>
Genua <i>génua</i>	Ghibellinen <i>gibellínen</i> 83	Glücksburg <i>glüksburg</i>
Genuese(n) <i>génueſ(n)</i>	Ghiberti <i>gibérti</i> 83	Glückstadt <i>glükstat</i>
Gent <i>gent</i>	Ghirlandajo <i>gírländájø</i>	Gmelin <i>gmélin</i> 47
Georg <i>géorg</i>	Ghismonda (d'Albert) <i>gísmónda</i>	Gmünd <i>gmünd</i>
George als deutscher Familienname <i>géórgs</i> ; frz. <i>jorf</i> ; engl. <i>dʃordf</i>	Giambattista <i>džiambat-tista</i>	Gmunden <i>gmundən</i>
70	Giacometto (Bocc.) <i>džiakométo</i>	Gnaeus Sicanius (Fr., Fabier) <i>gnáus/sikániüs</i>
	Giacomo <i>džiakomø</i>	Gneisenau <i>gnéſnaø</i>
	Gianettino (Sch., Fi.) <i>džijanetíno</i> 71	Gnesen <i>gnéſen</i>
	Gibbon <i>gíbən</i>	
	Gideon <i>gídeon</i>	

Goa <i>goa</i>	Gothron (Kö., Alfred d. Gr.) <i>göttron</i>	Gremio (Sh., Wid.) <i>gré-mijo</i>
Goar (Sankt) <i>goár</i> (<i>funkt</i>)	Gotland <i>gólland</i>	Grendel <i>grendl</i>
Gobi <i>góbij</i>	Gottfried -hard, -half, -half, -hold, -lieb <i>gótfrið, góthart, góthelf,</i> <i>góthilf, góthold, góthilf</i>	Grenoble <i>grónóbl</i>
Gobrias (Händel, Bel- sazar) <i>góbrías</i>	Götz <i>göts</i>	Grete <i>gréts</i>
Godegisel <i>góðegísl</i>	Göttingen <i>gótinjan</i>	Gretnagreen <i>grétnagrín</i>
Godesberg <i>góðasberg</i>	Gottschalk <i>gótsalk</i>	Grevenbroich <i>grérvon-bróch</i> 50
Godolphin (Holstein, Erbe von Morley) <i>godólfin</i>	Gottorp <i>gótorp</i>	Grey (Sh., H. VI) <i>grē</i>
Godwin (Wild., Har.) <i>góðwin</i>	Gounod <i>gúnó</i>	Grieg <i>gríg</i>
Goeben <i>góðen</i>	Gozi <i>gótsj</i> 50	Griechen <i>gríčjan</i>
Goethe <i>góðo</i> 52	Gozzo (Wild., Heinr.) <i>gótsø</i>	Griffith (Sh., H. VIII) <i>grífit</i> (engl. <i>grífitth</i>)
Goetze, Goeze <i>gótsø</i> 52	Graberg (J., Wildente) <i>gráberg</i>	Grigori (Rubinstein, Kinder der Horde) <i>grígorí</i>
Gogol <i>góyol</i>	Grabow <i>grábø</i> 50	Grillparzer <i>grílparsør</i>
Gohlis <i>gótlis</i>	Gracchen <i>gráchan</i> 72	Grimbart <i>grímbart</i>
Goldmark <i>góldmark</i>	Gracchus <i>gráchus</i> 72	Grimmelshausen <i>grí-melshagjan</i>
Goldsmith <i>góldsmith</i> (engl. <i>th</i>)	Gradiska <i>gradiska</i>	Griseldis <i>grífeldis</i>
Golgatha <i>gólgata</i>	Granada (Sch., D. C., Kreutzer, Nachtlager von Granada) <i>granáda</i>	Gritzenko (Mey., Nordst.) <i>grítsébkø</i>
Goliath <i>gólyat</i>	Grandpré (Sh., H. V) <i>grápré</i>	Groningen <i>gróninjan</i>
Golkonda <i>gólkónuda</i>	Grantbieter (Wild., Er.) <i>grántbitor</i>	Grönland <i>grónland</i>
Gomez <i>gó̄mes</i>	Gratiano (Sh., Kaufm.) <i>grátsiánq</i>	Grossbeeren <i>grósberm</i>
Gomorrha <i>gomóra</i>	Gratianus <i>grátsiánnus</i>	Grossbritannien <i>grós-británjan</i>
Goneril (Sh., L.) <i>góñeril</i>	Grätz -grätz <i>gráts</i> 45	Grossglockner <i>grös-gloknar</i>
Gontran de l'Ancry (Brüll, gold. Kreuz) <i>gótrā do l'ákri</i>	Graubünden <i>graqbün-don</i>	Grosskopftha (G.) <i>grós-kófta</i>
Gonzago Camera (Flot., Indra) <i>gontságó kamé-ra</i>	Graudenz <i>grádents</i>	Groth <i>grót</i>
Gonzalo (Sh., St.) <i>góñtsalq</i>	's Gravenhage 's gráewon-hágs (ndl. ist <i>g Reibel.</i>)	Grumbach <i>grímbach</i>
Gordium (Gordion) <i>górdi-um</i> (<i>górdion</i>)	Graves <i>grár</i>	Grumio (Sh., Wid.) <i>grá-mijo</i>
gordisch <i>górdíš</i>	Gray (Sch., M. St.) <i>grí</i>	Grünberg <i>gríñberg</i>
Gordon (Sch., W.) <i>górdón</i>	Graz <i>gráts</i>	Gruson <i>grúson</i>
Görge (G., Bürgergen.) <i>górgø</i>	Green (Sh., R. II u. Wild., Marl.) <i>grín</i>	Gryphius <i>grílfjús</i>
Gorgias (Ludw., Makk.) <i>górgjas</i>	Greenwich <i>gríniðs</i>	Guadalquivir <i>guadalki-nír</i>
Gorgo(nen) <i>górgo</i> (<i>gor-gósnan</i>)	Gregor(ius) <i>gregór(ius)</i>	Guadiana <i>guadána</i>
Gorki <i>górkí</i>	Gregorio (Sh., Ro.) <i>gré-góriq</i>	Guatemala <i>guatémala</i>
Görlitz <i>górlits</i>	Gregorius <i>gregoró-wiñs</i>	Guayana <i>guajána</i>
Görres <i>góros</i>	Greifenberg <i>gráefsnberg</i>	Gudin (Wild., V. u. S.) <i>gyüdē</i>
Göschenen <i>góšenjan</i>	Greifenhagen <i>gráefsn-hájan</i>	Gudrun <i>gádrún</i>
Görz <i>górts</i> 52	Greifswald <i>gráefswald</i>	Guelfen, besser Welfen <i>welfan</i> (<i>guélfan</i>)
Goslar <i>góslar</i>	Greiz <i>graets</i>	Gueltar (Kl., Herm.) <i>guéltar</i>
Goswin <i>góswin</i>		Guiderius (Sh., Cymb.) <i>guidérjus</i>
Gote(n) <i>góto(n)</i>		
Gotelind <i>gótelind</i>		
Gotha <i>góta</i>		

Guido <i>gýðo</i> 83	Habakuk (Fulda, Tal.) <i>hábaðuk</i>	Hanno <i>háno</i>
Guilbert (G., Clavigo) <i>gilbür</i>	Habelschwerdt <i>habel-</i> <i>šrért</i>	Hannover, -aner, han- növersch <i>hanóvor</i> 65 <i>hanowsránorhanóvor</i>
Guilford (Sh., H. VIII) <i>gýlford</i>	Habsburg <i>hábsburg</i>	Hans <i>hans</i>
Guillelmo <i>guil'(j)elmó</i>	Hackländer <i>háklendur</i>	Hansa <i>hánsfa</i>
Guinea <i>guinéa</i> 83	Hadersleben <i>háðorslébon</i>	Hänschen <i>héns-čhon</i>
Guiscardo (d'Albert, Ghismonda) <i>guiskár-</i> <i>do</i>	Hades <i>hádes</i>	Hanseat <i>hanseát</i>
Guise (franz.) <i>guíſ</i>	Hadjar ben Said (Gou- nod, Tribut von Za- mora) <i>háðjar ben sáid</i>	Hapag <i>hápak</i>
Guiskard (Kl. u. Gr., Heinr.) <i>gískar</i>	Hadjji (Lakme) <i>hádjí</i>	Harald <i>hárald</i>
Guizot <i>giðó</i>	Hadrian <i>hádríán</i>	Harburg <i>hárburg</i>
Güldenstern (Sh., Ha.) <i>gýldenštérn</i>	Hadubrant <i>háðubrant</i>	Hardt <i>hart</i>
Guldkvik (I., L.) <i>gáðrjk</i>	Hadwig <i>háðričh</i>	Haribalt (Sud., Mor.) <i>háribalt</i>
Gumbinnen <i>gúmbínus</i>	Haegge (I., Solh.) <i>hégs</i>	Häring <i>háriñ</i>
Gunnlaug Órmstunga <i>gúnlaug órmstunga</i>	Hafis <i>háfís</i>	Hariri <i>hyríri</i>
Gunther <i>guntor</i>	Hafisa (Rubinstein, Feramors) <i>háfísa</i>	Harlequin (Salieri, Axur) <i>árlské</i>
Günther <i>guntor</i>	Hagar <i>hágár</i>	Harold (Wild.) <i>hárolđ</i>
Guntram <i>gúntrám</i>	Hagenau <i>hágenua</i>	Harpyien <i>harpážion</i>
Guritano <i>gurítano</i>	Haimonskinder <i>háe-</i> <i>monskindar</i>	Harriet Durham (Martha) <i>hárjet dýróm</i>
Gurney (Sh., K.J.) <i>görne</i>	Hainleite <i>háenlaetə</i>	Harry <i>hári</i>
Gustav <i>gústaf</i> 38	Haïti <i>hájtí</i> 57	Hartleben <i>hártlēbon</i>
Gutach <i>gátačh</i>	Hakon Hakonson (I., Kronpr.) <i>hákon há-</i> <i>konson</i>	Hartmann <i>hártman</i>
Gutenberg <i>gátsenberg</i>	Halberstadt <i>halþorðstat</i>	Hartmut <i>hártmut</i>
Gütersloh <i>gáterslo</i>	Haldane <i>háldén</i>	Hartwig <i>hártwích</i>
Guthorm Ingesson (I., Kronpr.) <i>gátorð iðs-</i> <i>son</i>	Halévy <i>alévi</i>	Harvey <i>hárvæ</i>
Gutrune (W., Nib.) <i>gú-</i> <i>tráus</i>	Halifax <i>háliſaks</i> engl. <i>háliſíks</i>	Harz <i>hárts</i> 37
Gutsmuths <i>gáts-mánts</i>	Halikarnassus <i>halí-</i> <i>karnásus</i>	Harzburg <i>hártsburg</i>
Guttempler <i>gut-témplar</i>	Hall <i>hal</i>	Hasdrubal <i>háðrúbal</i>
Gutzkow <i>gátskó</i>	Halle <i>hals</i>	Hastings <i>héstins</i>
Guy (frz.) <i>gi</i>	Halloreon <i>halórón</i>	Haslital <i>háslí-tal</i>
Guy Fawkes <i>gæf fáks</i>	Halwyn (Fr., Kunz) <i>háhlwín</i>	Hatton (Sch., M. St.) <i>háton</i>
Guyenne <i>gýjén(s)</i>	Ham <i>ham</i>	Hauff <i>haøf</i>
Guzmann (Gri., Blanca) <i>gusman</i>	Haman <i>háman</i>	Hauterive (Gr., Nap.) <i>öt(s)yrkv</i>
Gyges (He.) <i>gýges</i>	Hamburg <i>hámburg</i> 38	Hawai <i>hawaií</i>
Gyldenlöve (I., Östrot) <i>júldsulöws</i>	Hameln <i>hamoln</i>	Havana <i>havána</i>
Gytha (Wild., Har.) <i>gýta</i>	Hamerling <i>hámerlinj</i>	Havel <i>háfol</i> 65
H		
Haag <i>hág</i>	Hamilkar <i>hamílkár</i>	Havre de Grâce <i>avr dø</i> <i>gras</i>
Haarlem <i>hárlem</i>	Hamilton <i>hámitlon</i>	Haydn <i>haedn</i>
Haarstrang <i>hárstran</i>	Hamlet <i>hámlet</i>	Hebbel <i>hebol</i>
Haase <i>haſs</i>	Hammonia <i>hamónia</i>	Hebe <i>hébę</i> 34, 37
	Hamurabi <i>hamurábj</i>	Hebel <i>hebol</i>
	Hampshire <i>hámpšir</i>	Hebräer <i>hebrásor</i>
	Händel <i>hendl</i>	Hebriden <i>hebrídøn</i>
	Hanna <i>háng</i>	Hebron <i>hébrón</i>
	Hannibal <i>háníbal</i> 63	Hechingen <i>héčhíŋen</i>
		Hector (Sh., Tro.) <i>héktor</i>
		Hedda <i>héda</i>
		Hedin <i>hédin</i>

Hedschra <i>hédřra</i>	Henslow (Wild., Marl.)	Hesiod <i>hēsiód</i> 49
Hedwig <i>hédvīch</i> 45, 46	<i>hénsl̥o</i>	Hesperiden <i>hesperídōn</i>
Hegau <i>hégaø</i>	Hephästus <i>hefāstus</i>	Hesperien <i>hesperíon</i>
Hegelinge(n) <i>hégolíng(n)</i>	Hephaistos <i>hefáestos</i>	hesperisch <i>hespérīš</i>
Hegesias (Fulda, Her.)	Hera <i>héra</i>	Hesperus <i>hésperus</i>
<i>hekéfias</i>	Heraklea <i>herakléa</i>	Hessen <i>hésón</i>
Heiduck <i>haedník</i>	Herakles <i>héraklēs</i>	Hethiter <i>hétítör</i>
Heilbronn <i>haelbrón</i>	Heraklit <i>héraklít</i>	Het(t)el <i>hetol</i>
Heine <i>haen̥s</i>	Heraklius <i>heráklyus</i>	Hettore Gonzaga (L.,
Heinrich <i>hágričh</i> 46	Herbart <i>hérbart</i>	Em.) <i>étoře gontsáya</i>
Heire (I., Bund d. Ju-	Herbert <i>hérbert</i> 45	Heyne <i>haen̥s</i> 57
gend) <i>héirs</i>	Herborn <i>hérborn</i> 45	Heyse <i>haefs̥</i>
Hekabe <i>hekabé</i>	Hercynia <i>hertsúnja</i>	Hiarne (Bronsart)
Hekate <i>hekátē</i>	Herder <i>hérðor</i> 45	<i>hiárn̥s</i>
Hekate (Sh., Macb.)	Hereford (Sch., Warb.	Hiddensee <i>hidensé</i>
<i>hekáte</i>	u. Gri., Rob.) <i>hérðorföld</i>	Hidraot (Gluck, Ar-
Hekla <i>hékla</i>	Herero <i>hereró</i>	mide) <i>hádra-öt</i>
Hektor <i>héktr</i>	Herford <i>hérðorföld</i> 45	Hidrenus (Rossini,
Hekuba <i>hékuba</i>	Herkomer <i>hökromor</i>	Semiramis) <i>hydrennus</i>
Helena (Akkus. He- lenen, Faust) <i>hélēna</i>	Herkules <i>hérkules</i>	Hieram (He., Moloch)
<i>hélēnōn</i> ; deutscher Name Helene <i>hélēnə</i>	Hermann <i>hérman</i> 45	<i>háram</i>
Helenus (Sh., Tro.)	Hermes <i>hérmes</i>	Hieronymus <i>hjorónü-</i>
<i>hélēnus</i>	Hermine <i>hérmin̥s</i>	<i>mus</i>
Helgoland <i>helgolánd</i>	Hermione (Sh., Wi.)	High Church <i>haę</i>
Heliand <i>héljand</i>	<i>hermíone</i>	<i>tšortš</i>
Helikan (Sh., P.) <i>héli- kán</i>	Hermunduren <i>hermun- dúrn̥</i>	Highland <i>hágländ</i>
Helikon <i>hélíkon</i>	Hero <i>héro</i>	Hilaria (L., Misogyn)
Heliodora <i>héljodóra</i>	Herodes <i>heródes</i>	<i>hilária</i>
Helios <i>hélíos</i> 49	Herodias <i>heródiás</i>	Hilarius <i>hjálarjus</i>
Hellas <i>hélás</i>	Herodot <i>herodót</i> 49	Hildburg <i>hildburg</i>
Helle <i>héle</i>	Herostrat (Fulda, Her.)	Hildburghausen <i>hild- burghausen</i>
Hellene <i>hélēnə</i>	<i>hérostrát</i> 38	Hildebrand <i>hildsbrand</i>
Hellenen <i>hélēnōn</i>	Herostratus <i>hérostratus</i>	Hildefons <i>hildsfons</i>
Hellespont <i>helespónt</i>	Herrenalp <i>heren-álp</i>	Hildegard <i>hildsgard</i>
Helmerding <i>hélmořdin</i>	Herrenchiemsee <i>heren- kím̥fe</i>	Hildegund <i>hildogund</i>
Helmholtz <i>hélmuholts</i>	Herrnhut <i>hernhüt</i>	Hildesheim <i>hildóshaem</i>
Helmtrud <i>hélmrud̥</i>	Herschel <i>heršel</i>	Himalaya <i>hjmálaža</i>
Helmut <i>hélmut</i>	Hersfeld <i>hérsfeld</i>	Hinz <i>hints</i>
Heloise <i>heloiſſa</i>	Herta, Hertha <i>hérta</i>	Hiob <i>híop</i> ; Hiobspost
Helot <i>hélót̥</i>	Heruler <i>hérułor</i>	<i>híops-post</i>
Helsingfors <i>helfinsfórs</i>	Herwarth v. Bittenfeld	Hipparch <i>hipárčh</i>
Helsingör <i>helfingör</i>	<i>hérvart fon bitenfeld</i>	Hippogryph <i>hipogrýf</i>
Helvetien <i>helvētšón</i>	Herwegh <i>hérvęg</i>	Hippokrates <i>hipókrates</i>
Hennecker (Wild., Mennonit) <i>hénekör</i>	Herwig <i>hérwīch</i> 45, 46	Hippokrene <i>hipókréne</i>
Hennegau <i>héngau</i>	Herzegowina <i>hértsegny- wina</i>	Hippolyt (Sch., Ph.)
Henoach <i>hénoch</i>	herzynisch <i>hertsúnīš</i>	<i>hípolút̥</i>
Henri (frz.) <i>ári</i>	Hesekiel (hebr.) <i>hefá- kiel</i> ; deutscher Fa-	Hippolyta (Sh., So.)
Henriette <i>henriéta</i> frz. <i>áriét̥</i>	miliennname <i>héskíl</i>	<i>hípolüt̥ia</i>
Henry (engl.) <i>héuri</i>		Hippolytus <i>hipólütus</i>
		Hiram (Gri., Esther)
		<i>háram</i>
		Hjalmar (I., Wildente)
		<i>jálmar</i>

Hoangho <i>hōang-hō</i>	Hortensio (Sh., Wid.) <i>hortēnſjō</i>	Hussit <i>husít</i>
Hödur <i>hōdur</i> 54	Horus <i>hōrus</i>	Huyghens <i>hōygēns</i> (g. als Reibelant gesprochen)
Hoek van Holland <i>huk fan hōland</i>	Hosea <i>hōſea</i>	Huysum <i>hōyſum</i>
Hof <i>hōf</i>	Hottentotten <i>hōtēntōton</i>	Huxley <i>hōksley</i>
Hoffmann v. Fallersleben <i>hōfman ſou ſālferſleben</i>	House of Commons, of Lords <i>haſ of kōmōns, haſ of lārdz</i> 18	Hyazinth <i>hügtsint</i>
Hofmann v. Hofmannswaldau <i>hōfman ſou hofmannswāldau</i>	Houwald <i>hāwāld</i>	Hyde (Wild., Har.) <i>hāqēd(s)</i>
Hohe Venn <i>hōs ſen</i>	Howard <i>hāoərd</i>	Hydepark <i>hāqdpārk</i>
Hohenasperg <i>hōm- āſperg</i>	Howard (Seh., M. Stuart) <i>hāoərd</i>	Hygica <i>hāgīca</i>
Hohenstauffen <i>hōm- ſtāuſon</i>	Höxteter <i>hōkſtor</i>	Hyksos <i>hūksos</i>
Hohentwiell <i>hōntwēll</i>	Hoya <i>hōja</i> 58	Hylas (Chabrier, Bri- seis) <i>hūlaſ</i>
Hohenzollern <i>hōn- tsōlērn</i>	Hoyer <i>hōiər</i> 58	Hymen <i>hāmen</i>
Holbein <i>hōlbaen</i>	Hoyerswerda <i>hōiɔrs- nērda</i>	Hyperboreer <i>hüper- bōrēr</i>
Holberg <i>hōlberg</i>	Hrolloug (J., Hünen- grab) <i>hrōlaog</i>	Hyperion <i>hüperjōn</i>
Holda <i>hōlda</i>	Hubert <i>hābērt</i> 45	Hystaspes <i>hūſtāſpes</i>
Hölderlin <i>hōldorlin</i>	Hubertus <i>hābērtaſ</i>	I
Holland <i>hōland</i>	Hudsonsbay <i>hōdsonſbē</i>	Ianthe (Gri., d. M. u. d. L. W.) <i>jāntē</i>
Hollandine (Wild., neue Herr) <i>hōlandīns</i>	Hugbald <i>hūgbalđ</i>	Iason <i>jāſon</i> 74
Holle <i>hōlēs</i>	Hugenotten <i>hūgenōtōn</i>	Iberer <i>ibērōr</i>
Holofernes (Sh., L. L. L. u. He., Jud.) <i>hōlō- fērnes</i>	Huggins <i>hāgīns</i>	Ibrahim <i>ibrahīm</i>
Holstein <i>hōlſtaen</i>	Hughes <i>hōuſs</i>	Ibsen <i>ipsōn</i>
Holsten <i>hōlſton</i>	Hugo <i>hōgo</i> : Victor Hugo <i>viktōr hōgo</i> oder franz. <i>ügo</i>	Ibykus <i>ibūkuſ</i>
Holtei <i>hōltae</i>	Hull <i>hul</i> (engl. <i>hōl</i>)	Ida <i>īda</i>
Höltý <i>hōltý</i>	Humbert <i>hāmbērt</i>	Idaho <i>āqđahō</i>
Homburg <i>hōmberg</i>	Humboldt <i>hāmbolđt</i>	Idamantes (Moz., Idom.) <i>īdamāntēs</i>
Homer <i>homēr</i>	Hume <i>hūm</i>	Idar <i>īdar</i>
Homeriden <i>homērēdōn</i>	Humperdinck <i>hāmpor- diňk</i>	Idomeneus <i>īdōmēnōjs</i>
Homeruler <i>homērūlōr</i>	Humphrey (Sh., H. VI) <i>hōmfrē</i>	Idomeneus (Moz., Ido- men.) <i>īdōmēnōjs</i>
Homunculus (G., Faust) <i>hōmūnklūſus</i>	Humphry Bohun (Kō., Rosamunde) <i>hōmfrē bōn</i>	Idria <i>īdrīa</i>
Honduras <i>hōndūras</i>	Humphry (Ma., Vamp.) <i>hōmfrē</i>	Iduna <i>īdūna</i>
Hongkong <i>hōng-kōŋ</i>	Hunnen <i>hūnēn</i>	Idumäer <i>īdūmāēr</i>
Honnef <i>hōnef</i>	Hunsdon (Wild., Marl.) <i>hōnsdon</i>	Iffland <i>īflānd</i>
Honolulu <i>hōnolūlū</i>	Hunsrück <i>hānsrück</i>	Ifferten <i>īfertōn</i>
Honoré (Zöllner, bei Sedan) <i>ōnōrē</i>	Hunding (W., Nib.) <i>hāndīn</i>	Ignacio (Wild., Er.) <i>ignātīo</i>
Honorius <i>hōnōrīus</i>	Hüon v. Bordeaux (Web. Ob.) <i>hūon ſou bordō</i>	Ignatius <i>ignātīus</i>
Hoorn <i>horn</i>	Huronense (engl. Lake Huron) <i>hūrōnēnſē</i> (engl. tek <i>hīrōn</i>)	Ignazio ital. <i>in'jātīo</i>
Horatier <i>hōrātījer</i>	Huss <i>hus</i> 54	Ikarisches Meer <i>īkāri- šōs mēr</i>
Horaz <i>hōrāts(jus)</i> 38		Ikarus <i>īkarus</i>
Horb <i>horb</i>		Ildibad (Sud., Mor.) <i>īldibad</i>
Horeb <i>hōrep</i> 44		Ildefons <i>īldefōns</i>
Hörselberg <i>hōrſelberg</i>		Iliade <i>īliādō</i>
Hortense (Gr., Nap.) <i>ortāſ</i>		Ilias <i>īliās</i>

Ilion <i>Ulion</i>	Iphigenie in Aulis (Sch.) <i>ifigénia in áulis</i>	Ithobal (Hermann, Vinenta) <i>Itobal</i>
Ilithyia <i>ilítija</i>	Iravati (Lazarus, Mandanika) <i>íráváti</i>	Itzehoe <i>itschó</i> (Schiller <i>itschó</i>) 50
Illinois <i>illinois</i>	Iren, Irland <i>írón írland</i>	Ivanhoe (Scott; Ma., Templ.) <i>áewenho</i>
Illyrien <i>íllyrión</i>	Irene <i>íréna</i> (antik: <i>íréne</i>)	Iverdun Yverdon (vgl. Ifferten) <i>íverdó</i> <i>íverdó</i>
Ilse <i>ils</i>	Iris <i>íris</i>	Iwerdun Yverdon (vgl. Ifferten) <i>íverdó</i> <i>íverdó</i>
Immanuel <i>imánuel</i>	irisch <i>íris</i> ; irish stew <i>áeris stiú</i>	Iwanow (Lortz., Zar) <i>íwanof</i>
Immermann <i>ímormán</i>	Irkutsk <i>irkútsk</i>	Iwanowitzsch (Fr., Udaschkin) <i>íwánovits</i> (<i>yláškin</i>)
Imogen (Sh., Cymb.) <i>ímogen</i>	Irland <i>írland</i>	Iwein <i>íwein</i>
Imperiali (Sch., Fi.) <i>ímpériali</i>	Irma <i>írma</i>	Ixion <i>íksion</i>
Imsen (G., Faust) <i>ímsen</i>	Irmfried <i>írmfrid</i>	Izzet (Fat.) <i>íldet</i>
Incroable (Giordano, André Chénier) <i>íekro-ajábl</i>	Irmgard <i>írmgard</i>	
Inder <i>índor</i>	Irmansul <i>írmansul</i>	
Indianer <i>indiánor</i>	Irokesen <i>írokéón</i>	
Indianopolis <i>indianópolis</i>	Irwing <i>írring</i>	
Indien <i>índián</i> 44	Isaak <i>ísaak</i>	
Indier <i>índiør</i>	Isabella <i>ísfábla</i>	
indisch <i>índiš</i>	Isabeau (Sch., Ju.) <i>ísfabø</i>	
Indochina <i>índočína</i>	Isai <i>ísaí</i>	
Indogermanen <i>índoger-mánnan</i>	Isar <i>ísar</i>	
Indus <i>índus</i>	Isbrana (Rubinstein, Kinder der Haide) <i>ísbraña</i>	
Ines (Mey., Afr.) <i>ínes</i>	Ischariot <i>ízáriot</i>	
Ingaevonen <i>íngávarónan</i>	Ischia <i>ískja</i>	
Ingbert <i>íngbert</i>	Ischl <i>ísl</i>	
Ingermanland <i>íngermánl-land</i>	Isere <i>ísfárs</i>	
Ingo <i>íngó</i> 63	Iserlohn <i>ísfirlón</i>	
Ingomar (Gr., Herm.) <i>íngomar</i>	Isidor, Isidor(us) <i>ísfidör</i> als jetziger Vorname; in älterer Zeit <i>ísfidör(us)</i>	
Innerste <i>ínersto</i>	Isobel <i>ísebel</i>	
Ingraben <i>ínyraban</i>	Isegrim <i>ísgrim</i>	
Innocenz <i>ínoñsents</i>	Islam <i>íslám</i>	
Innsbruck <i>ínsbruk</i>	Island <i>ísländ</i>	
Inowrazlaw <i>ínowrát-s-law</i>	Isle de France <i>íl dø frás</i>	
Insulinde <i>ínsulínde</i>	Ismael <i>ísmæl</i> 44	
Interlaken <i>ínterlákón</i>	Ismene <i>ísméne</i>	
Io <i>ío</i>	Ismaïloff (Mey., Nordst.) <i>ísmáiłof</i>	
Iokaste <i>íokáste</i>	Israel <i>ísrá-el</i>	
Iolanthe (Tschaikows-ki) <i>íolántë</i>	Isokrates <i>ífókrates</i>	
Ion <i>íon</i>	Issaschar (Lud., Makk.) <i>ísašar</i> (eig. <i>isachar</i>)	
Ionien <i>íónian</i> 74	Istad, Ystad <i>ístad</i> , Ústad	
Ionier <i>íóniør</i> 74	isthmisch <i>ístmis</i>	
ionisch <i>íónis</i> 74	Isthmus <i>ístmus</i>	
Iowa <i>íowá</i>	Istwan <i>ístwan</i>	
Iphigenie (selten Iphi-genia) <i>ífigénia</i> (<i>ífige-nia</i>) 44	Italer <i>ítalor</i>	
	Italien <i>ítalián</i> 34	
	Ithaka <i>ítaka</i>	
		J (vgl. auch I , Y)
		Jachimo (Sh., Cymb.) <i>džákimo</i>
		Jack Flatnose (Wall-nöfer, Winstanley) <i>džæk flætnøs</i>
		Jacquenette (Sh., L. L. L.) <i>jak(s)nét(s)</i>
		Jacobi <i>jákobi</i>
		Jadebusen <i>jádbußen</i>
		Jadwiga <i>jatvíga</i>
		Jael (Sud., Joh.) <i>jáel</i>
		Jaffa <i>jáffa</i>
		Jago <i>jágó</i>
		Jagst <i>jakst</i>
		Jagsthause (Jaxt-) <i>jakstháus</i>
		Jahve <i>jávë</i>
		Jakob <i>jákop</i>
		Jakobine <i>jákobína</i>
		Jakobiner <i>jákobíner</i>
		Jakobus <i>jákobus</i>
		Jakutsk <i>jákutsk</i>
		Jamaika <i>jámaíka</i>
		James <i>džéms</i>
		Jamestown <i>džéms-taون</i>
		Jancofiore (Bocc.) <i>jánkofjóre</i>
		Jang-tse-Kiáng <i>jan-tse-kján</i>
		Janitscharen <i>janítšáron</i>
		Januar <i>jánúar</i>
		Janus <i>jánus</i>

Japan, -er <i>jápan</i> ,	Jesus <i>jéšus</i> 31, 74	Jugurtha <i>jugúrta</i>
<i>japánor</i>	Jettchen <i>jéttchen</i>	Juist <i>jüst</i> 56
Japhet <i>jáfet</i> 74	Jever <i>jévor</i>	Julchen <i>juléchan</i>
Jaques (Sh., W. e. e. g.)	Jhering <i>jérin</i>	Jules <i>jül</i> 70
<i>ják</i>	Jildis-Kiosk <i>jíldis-kíosk</i>	Juli <i>jáli</i> 70
Jaqueline de Couey	Jingo <i>díngó</i>	Julia <i>júlia</i> 34
(Gr., Blanca) <i>ják(s)lín</i>	Joachim <i>jóachim</i>	Julian <i>júlián</i>
<i>da kínsi</i>	Joachimstal <i>jóachimstál</i>	Juliane <i>júliáne</i>
Jarno <i>járno</i>	Jobsiade <i>jopsiádu</i>	Julianus <i>júliánu</i> s
Jasmin (Sch., Neffe)	Jobst <i>jopst</i>	Jülich <i>júlich</i>
<i>jasmín</i>	Jochanaan (Wilde,	Julie <i>júli</i>
Jasmund <i>jásmund</i>	Salome) <i>jochánaan</i>	Julien <i>júlién</i>
Jatgeir (J., Kronpr.)	Jodok (Wild., Er.)	Julienne <i>júlién</i>
<i>játgeir</i>	<i>jodók</i>	Julier <i>játjör</i>
Jauer <i>jávor</i>	Jodokus <i>jodókus</i>	Julius <i>július</i>
Java <i>jáva</i>	Joel <i>jóel</i>	Jumièges (Wild., Har.)
Jean <i>já</i> 30	Johann <i>jóhán</i>	<i>jumiégi</i>
Jeanette <i>jánet(s)</i>	Johanna <i>jóhána</i>	Juni <i>júni</i> 74
Jeanne d'Arc <i>ján dark</i>	Johannes <i>jóhánes</i> 44, 63	Junius <i>június</i>
Jeddo <i>jédo</i>	Johannes Parricida	Juno <i>júno</i> 54
Jehova <i>jéhóra</i> 63	(Sch., Tell) <i>jóhánes</i>	Jupiter <i>júpiter</i>
Jellowstone <i>jéłoston</i>	<i>parítsáda</i>	Jura <i>jára</i>
Jemen <i>jémen</i>	Johanniter <i>johanítör</i>	Jürgen <i>júrgen</i>
Jemina (W., Feen)	John <i>jón</i> (engl. <i>džón</i>)	Jussuf <i>jússuf</i>
<i>jémína</i>	John Bull <i>džón bul</i>	Justine <i>justíno</i>
Jena <i>jéna</i>	Johnson (Wild., Marl.)	Justinian <i>justinián</i>
Jenatsch <i>jénats</i>	<i>džónson</i>	Justinus <i>justínius</i>
Jenissei <i>jéniséj</i>	Jojakim (Ludw., Makk.)	Justus <i>jóstus</i> 74
Jennaro (Gri., d. Rabe)	<i>jójakim</i>	Jüten <i>jütön</i>
<i>džénáro</i>	Jokai <i>jókoi</i>	Jüterbogk <i>jütörbök</i>
Jenny <i>žení</i> (engl. <i>džení</i>)	Jokohama <i>jókoháma</i>	Jütland <i>jütland</i>
Jensen <i>jensón</i>	Jonas <i>jónas</i>	Jutta <i>júta</i>
Jephtha <i>jéfta</i>	Jonathan <i>jónatan</i>	Juvenal <i>júrenál</i>
Jeppo Liverotto (Don.,	Joncières <i>jónsíér</i>	
Lucr.) <i>jépö lícerótó</i>	Jónsson (I., Kronpr.)	K
Jeremiade <i>jéremiáds</i>	<i>jónsson</i>	Kaaba <i>ká-aba</i>
Jeremias <i>jéremiás</i> 74	Joppe <i>jópé</i> 74	Kabylen <i>kabülon</i>
Jerez (= Xeres) <i>chéres</i>	Jordan <i>jórdan</i>	Kadmus <i>kátmus</i>
Jericho <i>jérícho</i>	Jörg <i>jörg</i>	Kaffer <i>kafor</i>
Jerobeam <i>jéróbeam</i>	Josaphat <i>jósafat</i>	Kahnis (K. F. A.) <i>kánis</i>
Jérôme <i>jeróm</i>	José (Carmen) <i>chöfé</i>	Kain <i>káin</i> 57
Jersey <i>džórsi</i>	Joseph <i>józef</i>	Kainz <i>kaénts</i>
Jerusalem <i>jeráfalem</i> 74	Josephus <i>józéfus</i>	Kaphas <i>kájfas</i>
Jery (G.) <i>jerí</i>	Jost <i>jöst</i>	Kairam (Fulda, Kal.)
Jesabel <i>jéfabol</i>	Josua <i>jósha</i>	<i>kájram</i>
Jesaías <i>jézáias</i>	Jovis (Genitiv zu	Kairo <i>kájro</i> 57
Jessenius (Wild., Gen.)	<i>Jupiter</i>) <i>jóris</i>	Kaiserslautern <i>kaefsors-</i>
<i>jesénius</i>	Jozé (Fl., Indra) <i>chóse</i>	<i>tájtorn</i>
Jessica (Sh., Kaufm.)	Juda <i>júda</i>	Kakerlaken <i>kákörök</i>
<i>jésika</i>	Judäa <i>judáa</i>	Kalabrese <i>kalabréjs</i>
Jessonda (Spohr)	Judas <i>júdas</i>	Kalabrien <i>kalábrím</i>
<i>jesóndu</i> 50	Judika <i>júdika</i>	Kalchas <i>kálčas</i>
Jesuit <i>jesút</i>	Judith <i>júdit</i> 47	

Kaleb (Gri., d. Tr. e. L.)	Kapitol <i>kapitól</i>	Katlenburg (Wild., Geb.)
kälep	Kappadozien <i>kapadóötsjón</i> (<i>kapadókion</i>)	kätlenburg
Kalewala <i>kalewála</i>	Kapuziner <i>kaputsínör</i>	Kato káto
Kalidasa <i>kalidásza</i>	Karaibben <i>kara-íbon</i> 57	Kattegat kátszagat
Kalifornien <i>kalifórniön</i>	Karazanen (Sch., Tur.)	Kattwald (Gri., W. d. d. l.) kátcald
Kalikut <i>kálíkut</i> 54	karasánén	Katzenlnbogen <i>katsón-élnbögön</i>
Kalisch kátiš	Karl <i>karl</i>	kaudinisch <i>kaqdíniš</i>
Kalkreuth <i>kálkrojt</i>	Karlist <i>karlist</i>	Kaufbeuren <i>kaqfbójrön</i>
Kalkutta <i>kalkúta</i>	Karlmann <i>kárlman</i>	Kauffungen <i>kágfugen</i>
kalkuttisch <i>kalkútíš</i>	Karlos <i>kárlós</i>	Kaukasien <i>kaqkášiön</i>
Kallias (Fulda, Her.)	Karlsbad <i>kárlsbäd</i>	Keicobad (Sch., Tur.)
kálijas	Karlshafen <i>kárlsháfen</i>	káékobqd
Kallimachus <i>kalímmachus</i>	Karlsruhe <i>kárlsrüs</i>	Keith kæt
Kalliope <i>kallíope</i>	Karmel <i>kármol</i>	Kekulé (F. A.) kéküle
Kallipygos <i>kalípjúgos</i>	Karmeliter <i>karmélítör</i>	Kelten <i>kelton</i>
Kallisthenes <i>kalíšténes</i>	Karnak <i>kárnak</i>	Keltiberer <i>keltíbérör</i>
Kalliwoda <i>kalíwóda</i>	Kärnten <i>kárntn</i>	Kempen <i>kempón</i>
Kalmar <i>kálmar</i>	Karo <i>káro</i>	Kempten <i>kemptm</i>
kalmarisch <i>kalmáriš</i>	Karoline <i>károlína</i>	Kensington <i>kénsintón</i>
Kalmücken <i>kalmükön</i>	Karolinen <i>károlínen</i>	Kent <i>kent</i>
Kalvin <i>kálvin</i>	Karolinger <i>károlínger</i>	Kentucky <i>kentóki</i>
Kalykadnus <i>kalýkádnus</i>	Karolus <i>károlus</i>	Keos <i>kéos</i>
Kalypso <i>kálíupsó</i>	Karpathen <i>kárpátón</i>	Kephallenia <i>kefalénia</i>
Kamaldulenser <i>kamal-dulénstor</i>	Karrara <i>kárára</i>	Kerberos <i>kérboros</i>
Kambyses <i>kambýfés</i>	Kartause <i>kartágó</i>	(<i>tsérboros</i>)
Kameke (G.A.K.) <i>kámočs</i>	Kartäuser <i>kartójör</i>	Kepler (J.) <i>keplör</i>
Kamenz (Sachsen; vgl. Camenz) <i>káments</i>	Karthago <i>kártágó</i>	Kevelaer <i>kév(ə)lär</i>
Kamerun <i>kamérún</i>	Karwendelgebirge <i>kar-wéndelgóbirga</i>	Kezal (Smetana, ver-
Kammin <i>kamín</i>	Kascha (Gri., Lib.) <i>káša</i>	kaufte Braut) <i>késfal</i>
Kämönen <i>kamónen</i>	Kaschmir <i>kášmir</i>	Khalif <i>kálf</i>
Kamtschadalen <i>kam-tsádálón</i>	Kaschuben <i>kášábón</i>	Khartum <i>kártum</i>
Kamtschatka <i>kamtsátku</i>	Kasimir <i>kásimir</i>	Khedive <i>kédlír</i>
Kana <i>kána</i>	Kaspar <i>káspár</i>	Kiacha <i>kjáčha</i>
Kanaan <i>kána-an</i>	Kaspisches Meer <i>kás-pišs mér</i>	Kiautschou <i>kjaqtshú</i>
Kanada <i>kínada</i>	Kassandra <i>kasándra</i>	Kidron <i>kídrón</i>
Kanadier <i>kanúdör</i> 45	Kassel <i>kasöl</i>	Kiew <i>kíew</i>
Kananiter <i>kánanítör</i>	Kassiopeia <i>kasíopáea</i> (<i>kasíopéa</i>)	Kiki-Tsum (Curti, Lili-Tsee) <i>kíki-tsum</i>
Kanarische Inseln <i>ka-nárisch ínsln</i>	Kassiteriden <i>kasíterídón</i>	Kildare (Sch., Warbeck) <i>kíldér</i>
Kandaules (He., Gyges)	Kastell (Hauptm., Florian Geyer) <i>kastél</i>	Kilian <i>kílian</i>
<i>kandáoles</i>	Kassuben <i>kasúbn</i>	Kilima-ndscharo <i>kili-mánsárg</i>
Kandia <i>kándia</i>	kastalisch <i>kastálíš</i>	Kimberley <i>kímberlé</i>
Kannä <i>kánä</i>	Kastilien <i>kastílión</i>	Kimbolton (Sh., H. VIII) <i>kímbolton</i>
kannensich <i>kanénfis</i>	Kastor <i>kástor</i>	Kimbern <i>kimbörn</i>
Kannibalen <i>kaníbálon</i>	katalaunisch <i>kataláoniš</i>	Kimmerier <i>kimérjör</i>
Kansas <i>kánsas</i> (<i>kánfűs</i>)	Katalonien <i>katalóniön</i>	kimmerisch <i>kimériš</i>
Kant <i>kant</i>	Katharer <i>kátarör</i>	Kingsley <i>kíngsley</i>
Kantianer <i>kantjánör</i>	Katharina <i>kátarína</i>	Kingstown <i>kíngs-taøn</i>
Kapernaum <i>kápernáum</i>	Käthe <i>káto</i>	
Kapetinger <i>kápetínor</i>	Katilina <i>kátilína</i>	
Kaphis (Gr., Mar.) <i>káfis</i>		

Kirchheimbolanden	Kochinchina <i>kōchinčīna</i>	Korsika <i>kórfíka</i>
<i>kirčhaem-bóländən</i>	Kodrus <i>kódrus</i>	Kortum <i>kórtum</i>
Kirchhoff <i>kirčhoff</i>	Koesfeld <i>kósfeld</i> 50	Korybant <i>körübánt</i>
Kirgisen <i>kirgíšn</i>	Kohinur <i>kójnúr</i>	Korzyra <i>kortsúra</i> (<i>kor-</i> <i>kúra</i>)
Kirke <i>kirkę</i> (<i>tsírtse</i>)	Kohlrausch <i>kólraoš</i>	Kosacken <i>kofáken</i>
Kirke (Bungert) <i>kirkę</i>	Kolberg <i>kólberg</i>	Kosciusko <i>kóspúškō</i>
Kirstin (Gri., Lib.)	Kolchis <i>kólčis</i>	Kosel <i>kóſon</i>
<i>tšírstyn</i>	Kölleda <i>kóleda</i>	Kösen <i>kóſon</i>
Kissingen <i>kísiŋen</i>	Kolmar <i>kólmar</i>	Kosinsky (Sch., Räuber)
Kisuheli <i>kíjuhélí</i>	Köln <i>kóln</i>	<i>kofínski</i>
Kithäron <i>kítáron</i>	Koloman <i>kólóman</i>	Köslín <i>kóstlin</i>
Kitharist <i>kítarist</i>	Kolombe <i>kólóbíno</i> ; auch <i>kólombíno</i>	Kossuth <i>kóſut</i>
Kjölengebirge <i>tsélongo-</i> <i>birgo</i>	Kolombinus <i>kolombínuš</i>	Kostanza <i>kóstán̄sa</i>
Klara <i>klárg</i>	Kolosser <i>kólóſor</i>	Kostarika <i>kostárka</i>
Klarissa <i>klarísa</i>	Kolosseum <i>koloseúm</i>	Kostnitz <i>kóstníts</i>
Klaus <i>klaos</i>	Kolumban <i>kólumbán</i>	Köthen <i>kótón</i>
Klaustal <i>klaoſ-tál</i>	Kolumbus <i>kólumbus</i>	Kotow (Wild., neue Herr) <i>kótow</i>
Kleber <i>klébor</i>	Kommenen <i>kommén̄n</i>	Kottbus, -er <i>kótbus</i> , -or
Kleinasiens <i>klaen-áſjón</i>	Komorn <i>kómórn</i>	Kotzebue <i>kótsébū</i> 54
Kleinrussen <i>kláenruson</i>	Kondwiramur (W., Par- sifal) <i>kondwíramyr</i>	Kötzschenbroda <i>kötšon-</i> <i>bróda</i>
Kleist <i>klaeſt</i>	Kongo <i>kóngo</i>	Krähwinkel <i>krávinkél</i>
Kleisthenes <i>klaeſt̄n̄es</i>	Konkordia <i>kónkórdia</i>	Krain <i>kraen</i> 57
Klemens <i>klémens</i>	Konrad <i>kónrád</i>	Krakau <i>krákao</i>
Klementine <i>klementína</i>	Konradine <i>kónraqdín̄o</i>	Kranach (L.) <i>kránach</i>
Kleomenes <i>kleómenes</i>	Konstantin <i>kónstantín</i>	Krefeld <i>kréfeld</i>
Kleon <i>kléon</i>	Konstantine <i>kónstantín̄o</i>	Krem(e)l <i>kreml</i>
Kleopatra <i>kléópatra</i>	Konstantinopol <i>kón-</i> <i>stantínópol</i>	Kreon <i>kréon</i>
Kleve <i>klev̄o</i>	Konstantius <i>konstán-</i> <i>tsjús</i>	Kreszenz <i>kres-tsénts</i>
Klefioth Th., F., D. <i>kliſfót</i>	Konstanz <i>kónstants</i> 69	Kreta <i>kréta</i>
Klio <i>klió</i>	Konstanze <i>konstán̄so</i>	Kreusa (Gri., d. g. Vlies)
Klinger <i>klinjor</i>	Kookburn (Aub., Diav.)	<i>kréuſa</i>
Kling(e)sor <i>kliŋ(s)for</i>	<i>kýkbörn</i>	Kreuth <i>kröjt</i>
Klitander (L., alte Jungfer) <i>kličandor</i>	Kopais <i>kópáis</i>	Kreuznach <i>kröjtsnach</i>
Klondike <i>klónđačk</i>	Kopenhagen <i>kópønhágøn</i>	Kriemhild (He., Nib.)
Klopstock <i>klopstok</i>	Kopernikus <i>kóperníkus</i>	<i>krímhild</i>
Klothilde <i>kłotilda</i>	Kopisch <i>kópiš</i>	Krim <i>krim</i> 47
Klotho <i>kłotó</i>	Koptisch <i>kóptiš</i>	Krimmitschau
Kluniazenser <i>kluniá-</i> <i>tsénſor</i>	Kopte <i>kóptø</i>	<i>krímítšaø</i>
Klytämnestra <i>klütem-</i> <i>néstra</i> 45	Korah <i>kóra</i>	Krischna <i>kríšna</i>
Klytia (Fulda, Her.)	Kordilleren <i>kordiljérøn</i>	Krispin <i>krispín</i>
<i>kłtia</i>	Kordova <i>kórdøva</i>	Kroaten <i>króátøn</i>
Knickerbocker <i>níkör-</i> <i>bokor</i>	Korea <i>kóréa</i>	Krodenow (Wild., Qu.)
Knipperdolling <i>knipør-</i> <i>dólin</i>	Korela (Sch., Dem.)	<i>kródønø</i>
Knobelsdorff <i>knóbølsdorff</i>	<i>kóréla</i>	Kronide <i>kronídø</i>
Knox (John) <i>noks</i> (<i>džon</i>)	Korinna <i>kórina</i>	Kronos <i>krónos</i>
Knut <i>knut</i>	Korinth <i>kórint</i>	Krossen <i>krosøn</i>
Koblenz <i>kóblents</i>	Kornelia <i>kornélia</i>	Krösus <i>krófus</i>
Koburg <i>kóburg</i>	Kornet <i>kornét</i>	Kroton <i>króton</i>
	Korse <i>korſø</i>	Kruschina (Smetana verkaufte Braut) <i>krú-</i> <i>šna</i>

Ktesias *ktēfias*
 Ktesiphon *ktēfisōn*
 Kün-Lüen *kūn-lūn*
 Kufstein *kūfštaen*
 Kühleborn (Undine)
     kūlšborn
 Kulji *kūlj*
 Kulm *kulm*
 Kulmbach *kūlm̄bach*
 Kundry de la Sorcière
     (W., Parsifal) *kāndri*
     do la sorsiār(i)
 Kunibert *kānibert*
 Kunigunde *kūnigündō*
 Kuno *kūno*
 Kunz *kūnts*
 Kupido *kūpido*
 Kurden *kārdən*
 Kurhessen *kur-hésən*
 Kurisches Haff *kūrisəs*
     haf
 Kurmark *kūrm̄ark*
 Kurpfalz *kūrpälts*
 Kurt *kurt*
 Kurwenal (W., Tristan)
     kūrwānal
 Küssnacht *kūsnacht*
 Küstrin *kūstrīn*
 Kutschke *kutšk* 54
 Kybele *kūbēle* (*tsūbēle*)
 Kyburg (Uhland,
     Herzog Ernst) *kūburg*
 Kyffhäuser *kifhōjſor* 56
 Kykladen *kūklādōn*
 kymrisch *kūmrīš*
 Kynast *kīnast* 56
 Kynoskephalä *kūnos-*
     kēfālā
 kyrillisch *kūriliš*
 Kyrillus *kūrlūs*
 Kyritz *kīrits* 56

L

Laach *lāch*
 Laaland *lōlānd*
 Laban *lāban*
 Ladedoyere (G., Nap.)
     labədøjār
 Labrador *lābradōr*
 Labyrinth *lābiürint*
 Lac Léman *lak lēmā*

Lacedämon (ien, ier)
     lātsedāmon, lātsē-
     dāmōniōn, -r
 Lachesis *lāchesis*
 Lachner *lāchnor*
 Lacoste (Gr., Nap.)
     lākōst
 Lacy (Gri., Rob.) *lēsi*
 Ladiner *lādinor*
 Ladislaus *lādislaos*
 Ladogasee *lādogasē*
 Lady (Sch., Kab.) *lēdi*
 Laertes *lā-érites*
 Laertes (Sh., Ha.)
     lā-érites 37
 Lafayette *lāfajet*
 Lafeu (Sh., Ende g.)
     lāfō
 Lafleur (Kotzebue,
     Wirrwarz) *lāflōr*
 La Fleur (G., Gross-
     kophtha) *lāflōr*
 Lafontaine *lāfōtān*
 Lago Maggiore *lāgo*
     madžījōrē 71
 Lagrange *lāgrāf*
 La Hire (Sch., Ju.) *la īr*
 Lahn *lān*
 Laibach *lāebach* 57
 Laird von Davenant
     (Ma., Vamp.) *lērl̄ fon*
     dēvənānt
 Lais *lāis*
 Lake (Erie) *lek* (*īri*)
 Lakme (Délibes) *lākmē*
 Lakonien *lākōniōn*
 Lalla Roukh (Rubin-
     stein, Feramors) *lāla*
     rūk
 Lama *lāma*
 Lamarck, J. P. *lamārk*
 Lamartine *lamartin*
 La Martinière (Ludw.,
     Seud.) *la mārtinīār*
 Lambert *lāmbert*
 Lambertuccio (Suppé,
     Boec.) *lambertiūts(i)*
 Lamien (G., Faust)
     lāmīn
 Lammermoor, Lucia
     von (Don.) *lāmērmoor*
 Lamon (G., Laune d.
     Verl.) *lāmon*
 Lamormain (Sch., W.)
     lamormē
 Lancashire *lāngkāšir*
 Lancaster (Sh., R. II)
     lēngkestor, engl. *lān-*
     kōstor
 Lancelot Gobbo (Sh.,
     Kaufm.) *lāntsəlot gōbō*
 Lancia (Kö., Fischer-
     mädchen) *lānts(i)ja*
 Lanciotto da Rimino
     (Uhland, Francesca
     d. R.) *lānts(i)jōtō da*
     rīmīnō
 Landeck *lāndek*
 Landry (Grille) *lādrī*
 Langeoog *lāng-ōg*
 Langley (Sh., R. II)
     lēnglē
 Langobarden *lāngō-*
     bārdōn
 Langres *lāgr*
 Languedoc *lāg(i)dok* 50
 Langwedel *lāngwēdl*
 Laokoon *lākōoon*
 Lapak (Gr., Lib.) *lāpak*
 Laplace *lāplās*
 Lappland *lāplānd*
 La Roche (Sch., Par.)
     la rōs
 Larochefoucauld *lāroš-*
     fūkō
 Lars (dän. = Lorenz)
     lārs
 Lartius (Sh., Co.)
     lārtsiūs
 Lasaulx *lāsō*
 Lassalle *lāsāl*
 Latiner *lātīnōr*
 Lätitia *lātītīsja*
 Latona *lātōna*
 Lauban *lābān*
 Laudon *lādon*
 Laura *lāgra* (ital. *la-āra*)
 Laurentia *lāgrēntsja*
 Laurentius *lāgrēntsju*
 Lausanne *lōsān*
 Lausitz *lāgsīts*
 Lavagna (Sch., D. C.,
     Fiesco) *lāvān'ja*
 Lavalette *lāvalet*
 Lavater *lāvātōr*
 Lavinia *lāvīnīa*
 Lavoisiер *lāvōzīje*

Laybach <i>läebach</i> 57	Leonardo da Vinci <i>leonárdo da vintši</i>	Libussa (Gri.) <i>libúsa</i>
Lazarus <i>lätsarus</i>	Leonardo (Sh., Kaufm.) <i>leonárdo</i>	Libyen <i>libjén</i>
Lea <i>léa</i>	Leonato (Sh., L. L. L.) <i>leonátó</i>	Li(e)chtenstein <i>lichten-</i> <i>štaen</i>
Leander <i>leándor</i>	Leonatus (Sh., Cymb.) <i>leonátus</i>	Lichterfelde <i>lichtor-</i> <i>felds</i>
Lear (Sh.) <i>lér</i>	Leoncavallo <i>leonkaválo</i>	Liddy <i>lidi</i>
Leb(e)recht <i>léb(s)rečt</i>	Leonetto (Suppé, Boec.) <i>leonéto</i>	Lidora (Franchetti, Asrael) <i>lidóra</i>
Leboeuf <i>loböf</i>	Leonhard <i>léonhart</i>	Liebig <i>lóbich</i>
Lebrun <i>lobró</i>	Leonidas <i>léónidas</i>	Liemar (Wild., Heinr.) <i>línar</i>
Leclerc <i>losklár</i>	Leonin (Sh., P.) <i>leonín</i>	Lieschen <i>liséchan</i>
Leda <i>léda</i>	Leonore <i>leonóro</i>	Liese <i>lís</i>
Leeds <i>lídſ</i>	Leonore von Este (G., Tasso) <i>leonóra</i> <i>fon éste</i>	Ligarius (Sh., J. C.) <i>ligárius</i>
Leer <i>lér</i>	Leontes (Sh., Wi.) <i>léontes</i>	Ligny <i>lin'ji</i>
Lefanueux <i>lofoshō</i>	Leopold <i>léopold</i>	Li Hung Tschang <i>li</i> <i>hung tsan</i>
Lefèvre (Gutzk., Tart.) <i>lofávr</i>	Leo Sapiëha (Sch., Dem.) <i>léo sapiëha</i>	Lila (G., Lila) <i>lýla</i>
Lefort (Lortz., Zar) <i>lofór</i>	Lepanto <i>lepánto</i>	Liliput, -aner <i>liliput</i> , <i>liliputánér</i> 54
Legnano <i>lenjáno</i>	Lepetit (Wild., V. u. S.) <i>lop(o)tł</i>	Lili-Tsee (Curti) <i>lili-tsé</i>
Le Havre de Grâce <i>lo awr də grás</i>	Lepidus <i>lépidus</i>	Liljekrans (I.) <i>liljekrans</i>
Lehe <i>lēo</i>	Leporello (Don Juan) <i>léporélo</i>	Lina <i>līma</i>
Lehnin <i>lenín</i>	lernäisch <i>lernnäis</i>	Limburg <i>limburg</i>
Leibniz <i>läebnits</i> 78	Lesbia (H., Gyg.) <i>lésbia</i>	Limfjord <i>lín-fjörd</i>
Leicester (Sch., M. St.) <i>lestör</i>	Lesina <i>lésina</i>	Limmat <i>limat</i>
Leicester <i>lestör</i>	Lesseps <i>léseps</i>	Lina <i>līna</i>
Leinster <i>linstor</i> , <i>lenstor</i>	Lessing <i>lésin</i>	Linchen <i>linčhon</i>
Leipzig <i>läeptsič</i>	Lessley (Sch., W.) <i>lésle</i>	Lincoln <i>línkoln</i> (engl. <i>línkən</i>)
Leisewitz <i>läeswits</i>	L'Estocq <i>lestök</i>	Lincoln (Sh., H. VIII) <i>línkoln</i>
Leistikow <i>läęstikō</i>	Les(z)czinsky <i>lestšinskí</i>	Lindau <i>lindaø</i>
Leitha <i>láeta</i>	Lethe <i>lété</i> 44	Lindoro <i>lindöro</i>
Leitmeritz <i>läetmörits</i>	Lethra <i>létra</i>	Lindsay (Holstein, Hochländer) <i>lindse</i>
Lejean (Ludw., Scud.) <i>loſja</i>	Leto <i>létó</i>	Lingen <i>línjen</i>
Lelio (L., Schatz) <i>léljo</i>	Lette <i>letz</i>	Lingga <i>link</i>
Lemberg <i>lémberg</i>	Leukothea (Sch.) <i>lojktóea</i>	Linlithgow <i>linlithgō</i>
Lemgo <i>lémgo</i>	Leuktra <i>lööktra</i>	Linné <i>liné</i>
Lemnos <i>lémnos</i>	Leuthen <i>lojton</i>	Linum (Wild., Qu.) <i>línnum</i>
Lemur (G. Faust) <i>lemúr</i>	Levante <i>levánto</i>	Lionel (Sch., Ju.) <i>liaeonel</i> 57
Lemuren <i>lemúron</i>	Levellers <i>lévslors</i>	Lionne (Gutzk., Tart.) <i>lión</i>
Lenau <i>lénaø</i>	Levi <i>léwi</i>	Lippe <i>lip</i>
Lenbach <i>lénbach</i>	Levit(en) <i>levít(en)</i>	Lippspringe <i>lipšpríŋo</i>
Lenchen <i>lenčhon</i>	Lewald <i>léwald</i>	Lisardo (span., Lope) <i>lisárdo</i>
Lene <i>lénø</i>	Lewes <i>lüüs</i>	Lisette <i>liséto</i>
Lenné, P. J. <i>lené</i>	Lewinsky <i>lérvinški</i>	Lisbeth <i>lisbet</i>
Lennep <i>lénep</i>	Leyden <i>laedon</i>	
Lenox (Sh., Maeb.) <i>ténoks</i>	Libanon <i>lībanon</i>	
Lentulus <i>lénčlūlus</i>	Libertas <i>lībertas</i>	
Leoben <i>lélbon</i>		
Leobschütz <i>léopšüts</i>		
Leodegar <i>léodšgar</i>		

Lisidor (L., Freig.)	Lorega <i>loréga</i>	Ludmilla <i>ludemila</i>
<i>lēsidör</i>	Lorelei, Lurlei <i>lōrlæi</i>	Ludolf <i>lādolf</i>
Lissa <i>līsa</i> 47	<i>lúrlæg</i>	Ludwig <i>lūdviçb</i> 46, 54
Lissabon(ne) <i>līsabon</i>	Lorenz <i>lōrents</i>	Lugano <i>lugāno</i>
Liszt <i>list</i>	Lorenzo (Sh., Ro.)	Luis de Haro (Gr., Blanca <i>lāis dē hāro</i>
Litauen <i>lītaøn</i>	<i>lōréntsq</i>	
Lithrow <i>lītrō</i>	Loretto <i>lōréto</i>	
Liverpool <i>līvərpūl</i>	Loreza (G., Joh. von Paris; Boieldieu)	
Livia <i>līvja</i>	<i>lōrétsa</i>	
Livingstone <i>līvinstōn</i>	Lorient <i>lōriä</i> 39	
Livius <i>līvius</i>	Lormeuil (Sch., Neffe)	
Livland <i>līfländ</i>	<i>lōrmö'l'</i>	
Llanos <i>lījānos</i>	Lorrain (Claude) <i>lorē</i>	
Lloyd <i>lōid</i>	(klöd)	
Locksly (Ma., Templ.)	Lortzing <i>lōrtzin</i>	
<i>lōksli</i>	Loschwitz <i>lōšvits</i>	
Lodge (Wild., Marl.)	Lot <i>lōt</i>	
<i>lodž</i>	Lothar <i>lotár</i>	
Lodovico (Sh., O.)	Lothario (Thomas, Mignon) <i>lotáriö</i>	
<i>lōdoviko</i>	Lothringen <i>lōtrīgen</i>	
Loebell <i>lōbel</i>	Lotophagen <i>lōtōfágən</i>	
Logau <i>lōgao</i>	Lotte <i>lotō</i>	
Loge (W., Nib.) <i>lōgə</i>	Lotteringhi (Suppé, Bocc.) <i>loterīngi</i>	
Lohengrin (W.) <i>lōsngrin</i>	Louis <i>lāi</i> 54	
Loire <i>lōär</i> 38	Louison (Sch., Ju.)	
Lois (Anz., Pfarrer v.	<i>lūjō</i>	
Kirchf.) <i>lōifl</i>	Lourdes <i>lārd</i>	
Loitz <i>lōts</i> 52	Louvre <i>lāvr</i>	
Loki <i>lōki</i>	Lövborg (I., Hedda Gabler) <i>lōeborg</i>	
Lokrer <i>lōkror</i>	Lovel (Sh., R. III) <i>lōvel</i>	
Lokris <i>lōkris</i>	Loyola <i>lojöla</i>	
Lombarde <i>lombárdə</i>	Lozan (Cid) <i>lōfán</i>	
Lombardei <i>lombardé</i>	Lubbena (Fitger, Hexe)	
Lomellino (Sch., Fi.)	<i>lābōna</i>	
<i>lōmelīno</i>	Lübeck	
Lommatsch <i>lōmatš</i>	Lucentio (Sh., Wid.)	
London <i>lōndón</i> 50	<i>lūséntsiö</i>	
Longaville (Sh., L. L. L.)	Lucetta (Sh., Ver.)	
<i>lōngavil</i>	<i>lūséta</i>	
Longfellow <i>lōnfelö</i>	Lucia <i>lūtsia</i> (ital. <i>lutšia</i>)	
Longinus <i>longinüs</i>	Lucian <i>lūtsián</i> (<i>lukján</i>)	
Longobarden <i>longo- bārdən</i>	Luciana (Sh., Kom.)	
Longsword (Sh., K. J.)	<i>lūtsjána</i>	
<i>lōñ-sörd</i>	Lucie <i>lūtsiö</i>	
Lonjumeau <i>lōñümö</i>	Lucien <i>lūsië</i>	
Lope de Figueroa (Cal- deron, Richter v.	Lucifer <i>lūtsifér</i>	
Zalamea) <i>lōpe dë fīgeröa</i>	Lucilius (Sh., J. C.)	
Lorch <i>lorçh</i>	<i>lūtsliüs</i>	
Lore <i>lōrs</i>	Lucrezia Borgia	
Loredan (G. Tankred)	<i>lukrétsia bord(i)a</i>	
<i>lōredan</i>		

Lysimachus (Sh., P.)	Mallika (Lakme) <i>málikā</i>
<i>lysílmachnus</i>	Mallorka <i>mal'jórkā</i>
M	Malmddy <i>malmédi</i>
Määnder <i>määndör</i>	Malora (Langer, Dorn- röschens) <i>malóra</i>
Maar <i>mär</i>	Malta <i>málta</i>
Maas <i>müs</i>	Malteser <i>maltéšor</i>
Mab (Sh., Ro.) <i>mäb</i>	Malthusianer <i>mal'tufi-</i> <i>ánṣor</i>
Mac <i>mák</i>	Maltracy (Förster, Mäd- chen von Schilda)
Macaulay <i>mäkale</i>	Malvasia <i>malváſja</i>
Macbeth (Sh., Macb.)	Malvasier <i>malvaſír</i>
<i>mákhet</i> (im engl. stets auf der 2. Silbe betont)	Malvina (Ma., Vamp.)
Macchiavell(i) <i>mákja-</i> <i>wéł(i)</i>	<i>malvína</i>
Macdonald (Sch., W.)	Malvoisin (Ma., Templ.)
<i>mákdonald</i> (im engl. auf der 2. Silbe be- tont: <i>makdónäld</i>)	<i>malvoſé</i>
Macduff (Sh., Macb.)	Malvolio (Sh., W. i. w.; Flot., Strad.) <i>malicöliq</i>
<i>mákduſ</i>	Mameluk <i>mamóluk</i>
Mäcen(as) <i>mätsén(as)</i>	Mamilius (Sh., Wi.)
Mäceras (Sh., Ant.)	<i>mamílius</i>
<i>mätsénas</i>	Mammon <i>mámon</i>
Machiavell (G., Egm.)	Mänade <i>mänáðs</i>
<i>mákjaúél</i>	Manavaka <i>mánawaka</i>
Mac Irton (Boieldieu, weisse Dame) <i>mak-</i> <i>örton</i>	Manasse <i>mágnásé</i>
Mackenzie <i>mäkenſi</i>	Manche <i>máš</i>
Mac Kinley <i>mákínle</i>	Manchester <i>mántšestor</i>
Mackintosh <i>mäkintos̄</i>	73
Mac Mahon <i>mak maø̄</i>	Mandandane (G., Tri- umph) <i>manlándanę</i>
Macmorris (Sh., H. V.)	Mandschu <i>mántʂu</i>
<i>makmórís</i>	Mandschure <i>mants'üre</i>
Maddalena (Fulda, Tal.)	Manfred <i>mánfred</i>
<i>madaténa</i>	Mani <i>máň</i>
Made(i)ra <i>madéra</i>	Manichäer <i>maničhář</i>
Madeleine (Gutzk., Tart.) <i>madlán</i>	Manila <i>maníla</i>
Madelon (Ludw., Scud.)	Manitoba <i>mánitóba</i>
<i>madol̄o</i>	Mannheim <i>mánhaem</i>
Madrid <i>madrit</i> 47	Mannus <i>mánius</i>
Maecha (Sud., Joh.)	Manon Lescaut (Massee- net) <i>manô leskô</i>
<i>má-echá</i>	Manrico (Troubadour)
Maestricht <i>mástričt</i>	<i>mauríkq</i>
(holld. <i>mástričt</i>) 39	Manrique (Gri., Jüd.)
Mafalda <i>mafálda</i>	<i>manríke</i>
Magdalene <i>mákdalén̄</i> 38	Manteuffel <i>mántořísl</i>
Magdalis (Holstein, Hochländer) <i>mákdalis</i>	Mantinea <i>mantiňea</i>
Magdeburg <i>mákduburg</i>	Manto (G., Faust) <i>mánto</i>
37	Mantua <i>mántuá</i>
	Manuel (Seh., Br.)
	<i>máñuel</i>
	Manzanaresmansanáres

Maradas (Sch., W.)	Mark Anton <i>mark antón</i>	Massenet <i>másnē</i>
máradas	Mark Aurel <i>mark aørel</i>	Massinissa (Gr., Ha.)
Maragond (Schubert,	märkisch <i>mérkiš</i>	<i>masjnísa</i>
Fierrabras) <i>máragõ</i>	Markobrunn <i>márkobrun</i>	Massovien (Gri., Ott.)
Marañon <i>marañón</i> 75	Markomannen <i>marko-</i>	<i>masórión</i>
Marathon <i>máraton</i>	mánón	Massud (Gri., d. Tr. e.
Marbach <i>márbach</i>	Markolf <i>márkolf</i>	L.) <i>masúd</i>
Marbod (Kl., Herm.)	Markus <i>márkus</i>	Master Cotton (J., Peer
márbot 38	Marlborough <i>má'(r)lborg</i>	Gynt) <i>máster kótón</i>
Marburg <i>márburg</i>	30	Mataswintha <i>mata-</i>
March <i>márc̄h</i>	Marlitt <i>márlit</i>	<i>srínta</i>
Marchese di Sorrento	Marlow (Wild.) <i>márlø</i>	Mathilde <i>matíld̄</i> 63
(Houwald, Das Bild)	Marmotte (G., Jahr-	Mathildis (Gr., Barb.)
markéſe di sorénto?	marktsfest) <i>marmót</i>	<i>matíldis</i>
Marchetti <i>markéti</i>	Marocco <i>márok̄</i>	Mattathias (Ludw.,
Marconi <i>markóni</i>	Mars <i>márs</i>	Makk.) <i>matatás</i>
Mardian (Sh., Ant.)	Marsala <i>mársala</i>	Matteo (He., Mich., Ang.)
márdián	Marschner <i>maršnør</i>	<i>matéq</i>
Mardochari (Gr., Esther)	Marsellaise <i>marsel'jáʃ</i>	Mattern (Hauptmann,
márdochái	Marseille <i>marsé'l(j)</i>	Hannele) <i>matérn</i>
Mareshall (Sh., K. J.)	Marsen (G., Faust) <i>mar-</i>	Matthäus <i>matáus</i>
máréſal	<i>þón</i>	Matthias <i>matás</i>
Marfa (Sch., Dem.)	Mars-la-Tour <i>marslatúr</i>	Matthieu (Gutzk., Tart.)
márfá	Marsyas <i>márfías</i>	<i>matjó</i>
Margarelon (Sh., Tro.)	Martha <i>mártá</i>	Maud <i>mád</i>
márgarélon	Martigny <i>mártin'ji</i>	Maurevert (Mey., Hug.)
Margarete <i>márgaréto</i>	Martin <i>mártin</i>	<i>mörörvár</i>
Margiana (Corn., Barb.)	Martini <i>mártin̄i</i>	Mauri (Gri., Esther)
márgiána	Martinique <i>mártin̄ik</i>	<i>máori</i>
Marheineke <i>marháensko</i>	Martinus <i>mártinus</i>	Maurice <i>máris</i>
Margot (Sch., Ju.) <i>margo</i>	Marullo (Verdi, Rigo-	maurisch <i>máoriſ</i>
Maria Marie <i>márla</i>	letto) <i>márułq</i>	Mauritius <i>máorítsius</i>
márl̄ 44	Marullus (Sh., J. C.)	Mausoleum <i>maoſléum</i>
Maria Aegyptiaca (G.,	<i>márułus</i>	Mausolus <i>maoſolus</i>
Faust) <i>márla ágiupt-</i>	Marwood (L., Samps.)	Max <i>maks</i> 38
aka	<i>márułud</i>	Maxime <i>máksim</i>
Mariamne (He.) <i>mári-</i>	Marx <i>marks</i>	Maximilian (Schiller,
ámn̄e	Maryland <i>mériłänd</i>	Räuber) <i>máksimiliján</i>
Mariana (Sh., Ende g.)	Mary <i>máři</i>	Maximiliiane <i>máksi-</i>
márgiána	Marzelline (Figaro, Bar-	<i>miliáno</i>
Marianne <i>márgiáno</i>	bier) <i>mártselíno</i>	Maximin <i>máksimín</i>
Marianus <i>márgiánuſ</i>	Masaniello (Auber,	Mayer <i>máeoř</i> 57
Marie, -ns <i>márl̄ -ns</i> 44	Stumme v. Portici)	Meadon (Wallnöfer,
Marignano <i>marin'jáno</i>	<i>máfanjélo</i>	Winstanley) <i>mádon</i>
Marina <i>marína</i>	Masetto (Don Juan)	Mechthild <i>méchtild</i>
Marina (Sch., Dem.)	<i>máfeto</i>	Mecklenburg <i>mékłon-</i>
marína	Maskarill (L., Schatz)	<i>burg</i> 45
Marinelli (L., Em.)	<i>máskaril</i>	Medardus <i>médárdus</i>
márinéli	Massa <i>mása</i>	Medea <i>médéa</i>
Marino Falieri <i>maríno</i>	Massachusetts <i>mäsü-</i>	Mediceer <i>mádítſeř</i>
faliéři	<i>tšíſets</i>	mediceisch <i>mádítſeř</i>
Maritana <i>maritána</i>	Massarena (Aub., Dom.)	Medici <i>mádítſi</i>
Maritornes (Kienzl, Don	<i>máſaréna</i>	Medina <i>médína</i>
Quijote) <i>marítórn̄es</i>		

Medina Sidonia (Sch., D. C.) <i>médlána sídónia</i>	Meran <i>merán</i>	Metellus Cimber (Sh., J. C.) <i>métélus tsímber</i>
Medoc <i>médoch</i> 50	Mercade (Sh., L. L. L.) <i>merkád</i>	Methodisten <i>métódistón</i>
Medusa (meduse) <i>méduša</i> (<i>médúša</i>)	Mercado (Sch., D. C.) <i>merkádo</i>	Methusalem <i>métúšalem</i>
Meerane <i>meráns</i>	Mercator <i>merkátor</i>	Metrodorus (Fulda, Her.) <i>metrodóros</i>
Megäre <i>mégárs</i>	Mercédès (Carmen) <i>mer(t)sédes</i>	Metternich <i>métornich</i>
Meginfried (Wild., Gew.) <i>méginfrið</i>	Mercurio (Sh., Ro.) <i>merkútsio</i>	Meurthe <i>mört</i>
Mehmed (Kö., Zr.) <i>'mé-met</i>	Mergenthéim <i>mérgent-haem</i>	Mexiko (span. Mejico) <i>méksikó</i> (span. <i>méchikó</i>) 67
Méhul <i>méjul</i>	Leon de Merinville (Auber, Maurer u. Schlosser) <i>lén də mérén-vil</i>	Meyer <i>májer</i> 57
Meidinger <i>máedíngar</i>	Merkator <i>merkátor</i>	Meyerbeer <i>máeरber</i>
Meiningen <i>máenjín</i>	Merkulo (G., Triumph) <i>merkulo</i>	Micaëla (Carmen) <i>mí-kaéla</i>
Mekka <i>méka</i>	Merkur <i>merkár</i>	Michael <i>míchael</i>
Melanchthon <i>mélánéh-ton</i>	Merkurius <i>merkúrjus</i>	Michaelis <i>míchaelis</i>
Melbourne <i>mélbörn</i>	Merlin <i>merlín</i>	Michaeloff (Mey., Nord-stern) <i>míchaelof</i>
Melchior <i>mélčhior</i>	Merlier (Bruneau, Sturm a. d. Mühle) <i>mérlije</i>	Michailow (Fat.) <i>mi-cháljow</i>
Melchisedek <i>mélčhi-sédeč</i> 44	Merlussac (K. h. g.) <i>merlúsak</i>	Michel <i>míchel</i>
Melibokus <i>mélíbókus</i>	Meroe (Kl., Penth.) <i>mérøe</i>	Michelangelo Buonarotti <i>míkel-ándželo buonaróti</i> (jetzt vielfach Michelagniolo <i>míkel-áňjolo</i>)
Melita (Salieri, Axur) <i>mélitta</i>	Merkles (Sud., Joh.) <i>mérkles</i>	Micheli (Cherubini, Wasserträger) <i>míkeli</i>
Melitta <i>mélita</i>	Merowinge(r) <i>mérø-wiŋ(r)</i>	Michigan <i>mísigán</i>
Melkart <i>mélkart</i>	Mersey <i>mörse</i>	Midas <i>mídas</i>
Mellefont (L., Samps.) <i>mél'sfont</i>	Méru (Mey., Hug.) <i>mérü</i>	Miene <i>míns</i>
Melot (W., Trist.) <i>mélot</i>	Merula (Gr., Mar.) <i>mérüla</i>	Mieze <i>mítsz</i>
Melpomene <i>melpóméne</i>	Meschede <i>méscheds</i>	Mignon <i>mín'jó</i>
Melun (Sh., K. S.) <i>mélő</i>	Mesmer <i>mesmor</i>	Mikado <i>míkádo</i>
Melusine <i>mélüsíne</i>	Mesopotamien <i>mésopota-tímijón</i>	Miklefort (Flot., Martha) <i>míkslfort</i>
Memel <i>mémol</i>	Mesru (Web., Ob.) <i>mesru</i>	Milada (Smetana, Dalibor) <i>míláda</i>
Memleben <i>mémleben</i>	Mesrur (Web., Abu Hassan) <i>mesrúr</i>	Milan <i>mílan</i>
Memmingen <i>mémíngon</i>	Messala (Sh., J. C.) <i>mesály</i>	Milano <i>míltáno</i>
Memnon <i>mémmon</i>	Messalina <i>mésalína</i>	Milawa (Wild., Gen.) <i>míllawa</i>
Memphis <i>mémphis</i>	Messiade <i>mésiáds</i>	Milet <i>mílét</i>
Menächmen <i>ménáčhmon</i>	Messias <i>mésías</i>	Milford (Sch., Kab.) <i>milford</i>
Menander <i>ménándsr</i> 47	Mesulemeth (Sud., Joh.) <i>mésulemét</i>	Milhaud (Gr., Nap.) <i>mílō</i> und <i>míjō</i>
Mendelssohn <i>ménádls-són</i>	Meta <i>méta</i>	Millöcker <i>mílökör</i>
Meneocrates (Sh., Ant.) <i>ménékrates</i>	Metelin (Taubert, Cesario) <i>mételin</i>	Milota (Gri., Ott.) <i>mílotá</i>
Menelaus <i>ménéláus</i>		Miltiades <i>míltiádes</i>
Menenius (Sh., Co.) <i>ménénjus</i>		Milton <i>míltón</i>
Mennoniten <i>menonítón</i>		Milwaukee <i>mílwáki</i>
Menorca <i>ménórka</i>		
Menteth (Sh., Mach.) <i>méntet</i>		
Menzikoff <i>méntsíkof</i>		
Mephistopheles <i>méfistófeles</i> (<i>mefistófeles</i>)		

Mime (W., Nib.) <i>mīmō</i>	Mokka <i>mōkā</i>	Montmartre <i>mōmārtr</i>
46	Molay (Litoff, Tempelherren) <i>mōlē</i>	Montmorency <i>mōmorēsi</i>
Mimir <i>mīmir</i>	Moldau <i>mōldao</i>	Montreal <i>montréal</i>
Mina <i>mīna</i>	Moleschott <i>mōlōšot</i>	Montreux <i>mōtrō</i>
Minchen <i>mīnčhon</i>	Molière <i>mōljār</i>	Montserrat <i>montserat</i>
Mincio <i>mīntš(i)q</i>	Moloche <i>mōloch</i>	Monza <i>mōntsā</i>
Minden <i>mīnden</i>	Moltke <i>mōltkō</i>	Moore (Th.) <i>mūr</i>
Minerva <i>mīnérwā</i>	Molukken <i>mōlūkōn</i>	Morales (Carmen) <i>mōrālēs</i>
Minna <i>mīna</i>	Molvik (I., Wildente) <i>mōlvik</i>	Morälto (Kaskel, Hochzeitmorgen) <i>mōrälto</i>
Minnesota <i>mīnēfōta</i>	Mommesen <i>mōmſen</i>	Morcar (Wild., Har.) <i>mōrkār</i>
Minorka <i>mīnórkā</i>	Momus <i>mōmūs</i>	Morea <i>mōrēa</i>
Minotaurus <i>mīnōtāgrus</i>	Monako <i>mōnāko</i> 38	Morgan (Sh., Cymb.) <i>mōrgān</i>
Minstrels <i>mīnstrōls</i>	Moncontour (K. h. g.) <i>mōkōtūr</i>	Morgane <i>mōrgānō</i>
Miossens (Ludw., Seud.) <i>mīosā</i>	Mondecar (Sch., D. C.) <i>mōndēkar</i>	Morgarten <i>mōrgartōn</i>
Mirabeau <i>mīrabō</i>	Monegassen <i>mōnegāſon</i>	Morgiane (Fulda, Kal.) <i>mōrgiānō</i>
Miranda (Sh., St.) <i>mīránda</i>	Mongole <i>mōngōlō</i>	Mōris <i>mōris</i>
Mirella (Gounod) <i>mīrlā</i>	Mongolei <i>mōngolāē</i>	Moritz <i>mōrits</i> 47
Mirville (Sch., Neffe) <i>mīrvil</i>	Monika <i>mōniķā</i>	Morley (Holstein, Erbe v. M.) <i>mōrlē</i>
Mirza Schaffy <i>mīrtsā sāfi</i>	Monmouth <i>mōnmōth</i>	Mormone <i>mōrmōnō</i>
Misael (Ludw., Makk.) <i>mīſāel</i>	Monostatos (Zauberfl.) <i>mōnōstatos</i>	Morpheus <i>mōrōfōs</i>
Mischna <i>mīsna</i>	Monrepas (Fr., Kunz) <i>mōrōpa</i>	Mōrs <i>mōrs</i> 52
Misdroy <i>mīdrōj</i>	Monroe <i>mōnōrō</i>	Morse <i>mōrōfō</i>
Mississippi <i>mīsīsīpi</i>	Montague (Sh., Ro.) <i>mōntāgu</i>	Mortaigne (Gri., Rob.) <i>mōrtēnij</i>
Missouri <i>mīsūri</i>	Montaigne <i>mōtan'(i)</i>	Morten Kiil (I., Volksfeind) <i>mōrtōn kīl</i>
Mistral <i>mīſtral</i>	Montana <i>mōntāna</i>	Mortimer (Sch., M. St.) <i>mōrtīmer</i>
Mithras <i>mītrās</i>	Montano (Sh., O.) <i>mōntāno</i>	Moruccio (d'Albert, Tiefland) <i>mōrūtš(i)q</i>
Mithridat(es) <i>mītri-dāt(es)</i>	Mont-Blanc <i>mō-blā</i>	Morus <i>mōrus</i>
Mitou (K. h. g.) <i>mītū</i>	Mont-Cenis <i>mō-sēnī</i>	Moscherosch <i>mōšōros</i>
Mitrances (Rossini, Semiramis) <i>mītrānēs</i>	Monte Carlo <i>mōntē kārlō</i>	Moscinska (Wild., Ge-witternacht) <i>moš-tśinska</i>
Mittweida <i>mītrādēa</i>	Montecchi <i>mōntēki</i>	Moses <i>mōfēs</i>
Mniszech (Sch., Dem.) <i>mīnišek</i>	Montenegro <i>mōntēnēgrō</i>	Moskau <i>mōskao</i>
Moabit <i>mōahīt</i>	Monterone (Verdi, Rigoletto) <i>mōntērōnē</i>	Moskito <i>mōskātō</i>
Möckern <i>mōkōrn</i>	Monte Rosa <i>mōntē rōſā</i>	Moskowiter <i>mōskovītōr</i>
Modena <i>mōdēna</i>	Montesquieu <i>mōtēskīō</i>	Moskwa <i>mōskra</i>
Modred (Goldm., Merlin) <i>mōdred</i>	Montez <i>mōntēs</i>	Moslem (richtiger Muslim) <i>mōslēm</i>
Möen <i>mōm</i> 51	Montezuma (Spontini, Cortez) <i>mōntētsūma</i>	Moszkowski <i>mōskōvēski</i>
Mogul <i>mōgūl</i>	Montgelas <i>mōfēla</i> 37	Motte (Sh., L. L. L.) <i>mōta</i>
Mohamed (richtiger Muhammed) <i>mōhāmet</i> 44	Montgolfier <i>mōglōfiē</i>	Moundsgebirge <i>māqnd-f-gōbirgō</i>
Mohamed Alhadi (Fulda, Kal.) <i>mōhāmet alhādi</i>	Montgomery (Sch., Ju.) <i>mōntgōmōrī</i>	
Mohikaner <i>mōjikānōr</i>	Montjoye (Sh., H. V.) <i>mōfjā</i>	
Moira <i>mōira</i>		

Mount Everest <i>máont éwrest</i>	Nadine (Web., Ob.) <i>nadīnə</i>	Nausikaa <i>naɔfíkaa</i>
Mowbrai (Lortz., Gross-admiral) <i>mōbr̄</i>	Nadir (Bizet, Perlen-fischer) <i>nadīr</i>	Navarra <i>nauðra</i>
Mozambique <i>moſambík</i>	Nadowessier <i>nado-wéſor</i>	Naxos <i>nákos</i>
Mozart <i>mótsart</i>	Nadori <i>nadóri</i>	Nayms (Uhland) <i>nájems</i>
Mucius <i>mútsius</i>	Naemi (Ludw., Makk.) <i>náemí</i>	Nazareth <i>nátsaret</i> 44
Muhamed <i>múhamet</i> (eig. <i>múchámad</i>)	Nagasaki <i>nágasáki</i>	Neander <i>néandor</i>
Mulatte <i>múlato</i>	Nagold <i>nágold</i>	Neapel <i>néapöl</i>
Muley Hassan (Sch., Fi.) <i>múlaq hásan</i>	Nahe <i>náh</i>	Nebrasca <i>nebrúška</i>
Mülhausen <i>múlhaſen</i>	Nahum <i>náhum</i>	Nebukadnezar <i>nébukadnétsar</i>
Mulier Samaritana (G., Faust) <i>múljer</i> <i>samarítána</i>	Nain <i>náin</i> 57	Neekar <i>nékár</i>
München <i>múñchen</i>	Najade <i>najád</i>	Needham (Gri., Rob.) <i>nédlhám</i>
Münchhausen <i>múñch-haſen</i>	Najera (Wild., Er.) <i>najéra</i>	Negus <i>négus</i>
Münden <i>münden</i>	Namslau <i>námslaø</i>	Nehemia <i>néhemíta</i>
Munkacs <i>múŋkac̄s</i>	Nancy <i>náši</i>	Neisse <i>náes</i>
Munkacsy <i>múŋkási</i>	Nanna <i>nána</i>	Nelson <i>nélson</i>
Münster <i>múnster</i>	Nanking <i>náŋkíŋ</i>	Nelusco (Mey., Afr.) <i>nélusk̄o</i>
Mur <i>mür</i>	Nansen <i>nánſon</i>	Nemea <i>néméa</i>
Murad <i>márat</i>	Nanny <i>nán̄i</i>	Nemesis <i>néméfis</i>
Murat (J.) <i>mára</i>	Nantes <i>náti</i>	Nemorino (Don., Liebestrane) <i>némoríno</i>
Murcia <i>múrtſia</i>	Nanzig (Nancy) <i>nán-tsič</i> (<i>nútsi</i>)	Neokles <i>néokles</i>
Murillo <i>múrlíjo</i>	Naphthali (Méhul, Joseph in Aegypten) <i>núftalí</i>	Neoterpe (G.) <i>néotérpe</i>
Murner <i>murnor</i>	Napoleon <i>napóleø, na-póleon</i>	Neoptolemus <i>neop-tólemus</i>
Murten <i>múrtén</i>	napoleonisch <i>napolet-óniš</i>	Nepomuk <i>népomuk</i> 54
Mürzzuschlag <i>mürtz-tsúslag</i>	Napoli <i>nápoli</i>	Neptun <i>neptún</i> 54
Müsäus <i>múſáus</i>	Narada <i>náradla</i>	Nereiden (G., Faust) <i>nereídun</i>
Muselman <i>múſolman</i>	Narbonne (Sch., Par.) <i>narbón</i>	Nereus (G. Faust) <i>nérojs</i> 58
Musette (Pu., Bohème) <i>múſét</i>	Narcissino (Boce.) <i>nartšísnú</i>	Nerissa (Sh., Kaufm.) <i>nerísa</i>
Muslim <i>múslím</i>	Narraboth (Strauss, Salome) <i>nárabot</i>	Nero <i>nérö</i>
Mustafa <i>múſtafa</i>	Narses <i>nárſes</i>	neronisch <i>neróniš</i>
Muzaffer ed Dín <i>múſífer</i> <i>edín</i>	Narziß <i>nartsís</i>	Nerthus <i>nérthus</i>
Mydas (Suppé, Galathee) <i>múldas</i>	Nash (Wild., Marl.) <i>náš</i>	Nerva <i>nérura</i>
Mykene <i>míkéne</i>	Nassau <i>násau</i>	Nesle (Kö., Rosamunde) <i>nál</i>
Myrmidonen <i>múrmij-dónm</i>	Nassr-ed-Din <i>nasr-edín</i>	Nessus <i>nésus</i>
Musien <i>múſion</i>	Natalie (Kl., Prinz von Homburg) <i>nátlíjs</i>	Nestor (Sh., Tro.) <i>néstor</i>
Myslowitz <i>míslowitz</i>	Nathan <i>nátan</i>	Nestor <i>néstor</i>
Mythen(stock) <i>múton</i> <i>(štok)</i>	Nathanael (Sh., L. L. L.) <i>nátná-el</i>	Nestorianer <i>nestoriánor</i>
Mytilene <i>mítileňe</i>	Naukleros (Gri., d. M. u. L. W.) <i>níglérös</i>	Nestroy <i>néstroi</i>
N		
Naab <i>náb</i>	Nauplia <i>náoplía</i>	Nettelbeck <i>nétlbek</i>
Nachod <i>náchod</i> 49		Netze <i>netso</i>
		Neuenburg <i>nóenbung</i>
		Neufschätel <i>nósytel</i>
		Neufundland (engl.) <i>noj-fúndländ</i> (engl. <i>níj-fándländ</i>)

Neu Hampshire <i>noj-</i> (engl. <i>njū</i>) <i>hāmpšir</i>	Njassa <i>njásá</i>	Nürtingen <i>nürtíŋen</i>
Neuguinea <i>noj-gíneá</i>	Noah <i>nōa</i>	Nürnberg <i>nürnberg</i>
Neu-Jersey <i>noj-</i> (engl. <i>njū</i>) <i>dſörſi</i>	Nobel (Stifter des schwedischen Preises) <i>nöbel</i>	Nursidah (Fat.) <i>nurſídā</i>
Nevada <i>néráda</i>	Nomade <i>nómádə</i>	Nym (Sh., L. W.,) <i>ním</i>
Never(Mey.,Hug.) <i>nérwär</i>	Norbert <i>nórbert</i>	Nymphē <i>nýmfə</i>
Newa <i>néwa</i>	Nora <i>nóra</i>	Nymwegen <i>nýmwégen</i>
Newcastle <i>nýnkás(t)l</i>	Nordamerika <i>nord-</i> <i>amérika</i>	
Newfoundland <i>njú-</i> <i>fándländ</i>	Nordenskjöld <i>nórdən-</i> <i>ſöld</i>	
New Jersey <i>njū dſörſi</i>	Nordanney <i>nordernáę</i> 57	O
New-York <i>nojgórk nü-</i> <i>jórk</i> 96	Norikum <i>nórikum</i>	Obadja <i>obádja</i>
New Orleans <i>noj órléa</i> (engl. <i>nýorlins</i> u. <i>nú</i> <i>orlins</i>)	Norina (Don., Pasquale) <i>nórina</i>	Oberon <i>óbéron</i>
Newton <i>nýauton</i>	Norische Alpen <i>nórišə</i> <i>alpən</i>	Oberlin <i>óbárlín</i> 47
Ney <i>né</i>	Normandie <i>normádē</i>	Obotriten <i>obótřitən</i>
Niagara <i>nýagára</i>	Normanne <i>normáno</i>	Obrenowitsch <i>obréno-</i> <i>wits</i>
Nibelungen <i>níbolugen</i>	Norne <i>norno</i>	Occam, W. v. <i>ókám</i>
Nicää <i>nýtsää</i>	Norrköping <i>nórtšöpɪn</i>	Ochotskisches Meer <i>ochótškišəs mér</i>
Nicola (Fulda, Tal.) <i>níkola</i>	Northampton <i>northýamp-</i> ton (mit stimmlosem engl. <i>th</i>)	Ocker (Oker) <i>ókor</i> (<i>ókor</i>)
Nicolo <i>níkoly</i>	Northumberland <i>nort-</i> <i>túmberland</i> : (engl. <i>northýombörländ</i> mit stimml. engl. <i>th</i>)	Octavia <i>óktávija</i>
Nidda <i>nída</i>	Norton (L. Samps.) <i>nórtón</i>	Oktavian <i>oktařián</i>
Niebuhr <i>níbür</i>	Norton (Gri., Rob.) <i>nórtón</i>	Octavius (Sh., Ánt.) <i>ók-</i> <i>tárius</i>
Niesky <i>níski</i>	Norwegen <i>nórvégen</i>	Odd Fellow <i>od félø</i>
Nietzsche (F.) <i>nítšø</i>	Norwich <i>nóritš</i>	Odense <i>ódanſé</i>
Nikanor (Ludw., Makk.) <i>níkánor</i>	Nostogio (Bocc.) <i>nóstodžijø</i>	Odescalchi <i>odeskálčí</i>
Nike <i>níke</i>	Nostradamus <i>nostra-</i> <i>dámus</i>	Odilia <i>ódilja</i>
Nikiphor (Fat.) <i>níkifór</i>	Notre-Dame <i>notrdám</i>	Odilo <i>ódilø</i>
Nikodem (Wild., Er.) <i>níkodém</i>	Nottingham <i>nótinbäm</i>	Odin <i>ódin</i>
Nikolai <i>níkolái</i>	Novalis <i>nóváliš</i>	Ödipus <i>ódipus</i>
Nikolaus <i>níkoláus</i> (volkstümlich <i>níkó-</i> <i>laøs</i>)	Nowaja Semlja <i>nówaja</i> <i>semjlá</i>	Odo <i>ódø</i>
Nikomedes <i>níkomédøs</i>	Nubien <i>níbiøn</i>	Odoardo (L., Em.) <i>ódø-</i> <i>árðø</i>
Nilakantha (Łakme) <i>nílakánta</i>	Numana (Web., Ob.) <i>nýmána</i>	Odowalsky (Sch., Dem.) <i>ódorálský</i>
Nimes <i>ním</i>	Numantia <i>nýmántsiá</i>	Odyssee <i>ódúsé</i>
Nimptsch <i>nímp̄tš</i>	Numa Pompilius <i>núma</i> <i>pomp̄ilius</i>	Odysseus <i>ódúsojs</i>
Nimrod <i>nímrøt</i>	Nurabad (Bizet, Perlen- fischer) <i>núrábäd</i>	Oehlenschläger <i>ólen-</i> <i>slégor</i>
Ninive <i>nínivre</i>	Nureddin (Corn., Barb.) <i>nýredín</i>	Oenone (Sch., Ph.) <i>ónónę</i>
Niobe <i>níobe</i> 44		Oenund (Wikinger- fahrt) <i>ónund</i>
Nischni Nowgorod <i>nýñi</i> <i>nýrgorod</i>		Oerebro <i>órobřø</i>
Nitocris (Händel, Bel- sazar) <i>nítókris</i>		Oeynhausen <i>óhnhaſen</i> 52
Nitzsch, K. J. <i>nítš</i>		Offenbach <i>ófenbach</i>
Nizza <i>nítsa</i>		Ofterdingen <i>óftordíŋen</i>

Ohrdruf <i>órdruſ</i>	Opitz <i>ópits</i>	Ossa <i>óſa</i>
Oie (Greifswalder) <i>ójø</i>	Oporto <i>ópórtø</i>	Ossian <i>óſian</i>
Oise <i>óíſ</i>	Oranien <i>óranjen</i>	Ostara <i>óſtara</i>
Oileus (Sch.) <i>óiloös</i>	Oranjeſluſſ <i>óráنجefluſſ</i>	Osterode <i>óſteróða</i>
Okelly (Sch., M. St.) <i>ókeli</i>	Orbassan (G., Tankred) <i>órbasán</i>	Öſterreich <i>óſtøraéch</i> 51
Ökolampadius <i>ókolam- pádjuſ</i>	Orcaden <i>óréadón</i>	Oſtgoten <i>oſtgóten</i>
Oker <i>óker</i> vgl. Ocker	Oreas (G., Faust) <i>óréas</i>	Oſtia <i>óſtia</i>
Olaf <i>ólaſ</i>	Oregon <i>óregeon</i>	Oſtjakent <i>oſtjáken</i>
Oldenbarneveldt <i>olden- bárnefelt</i>	Orest(es) <i>órest(es)</i>	Oſtrowo <i>oſtrówo</i>
Oldesloe <i>óldøſlø</i>	Orestie <i>óresté</i>	Oſwald <i>óſvald</i>
Olearius (G., Götz) <i>óle- árius</i>	Origenes <i>órlígenes</i>	Oſwin <i>óſwin</i>
Olga <i>olga</i>	Orinoko <i>órinóko</i>	Óta <i>óta</i>
Oliva <i>óliwa</i>	Orion <i>órión</i>	Otfried <i>ótfrið</i>
Olivarez (Sch., D. C.) <i>ólivarës</i>	Orkney-Inſeln <i>órkne- inſlín</i>	Otho <i>óto</i>
Oliver (Sh., W. e. e. g.) <i>ólívar</i> (engl. <i>ólívar</i>)	Orkuſ <i>órkus</i>	Othello (Sh., O.) <i>ótelø</i>
Olivia <i>ólivia</i>	Orlando (Sh., W. e. e. g.) <i>órlándø</i>	Otmar <i>ótmær</i>
Olivier Brusson (Ludw., Seud.) <i>ólivirje brüsø</i>	Orleans <i>órléã</i>	Otnit (He., Nib.) <i>ótñit</i>
Olmütz <i>ólmüts</i>	Orleanisten <i>órléanistón</i>	Ottensen <i>ótønſn</i>
Oloferno Vitellozzo (Don., Luer.) <i>óloférnø vitelotsgø</i>	Ormuzd <i>órmusd</i>	Ottilie <i>óttilø</i>
Olymp <i>óliamp</i>	Oronaro (G., Triumph) <i>óronárg</i>	Otto <i>óto</i>
Olympia <i>óliampia</i>	Oront (L.) <i>órонт</i>	Ottokar <i>ótokar</i>
Olympiade <i>óliampiáðs</i>	Orontes <i>órontes</i>	Ottomane <i>ótpmáns</i>
Olympus <i>óliampus</i>	Orovist (Bell., Norma) <i>órowist</i>	Ötztal <i>óts-tál</i> 52
Omajadden <i>omajáðøn</i>	Orpheum <i>órféum</i>	Oudenaarde <i>aqdñárdø</i>
Omar (G., Mahomet) <i>ómar</i>	Orpheus <i>órfœjs</i>	Oudinot <i>údjuñø</i>
Omarka (Zepler, Braut- markt zu Hira) <i>ómarka</i>	Orphiker <i>órfíkør</i>	Ovid <i>óvid</i>
Omodé (Strauss, Ritter Pasman) <i>ómqdé</i>	Orsay <i>órsé</i>	Owen Glendower (Sh., H. IV) <i>óen gléndøør</i>
Omphale <i>ómfalø</i>	Orsina (L., Em.) <i>orſína</i>	Oxenstierna <i>óksønšérnø</i>
Ompteda <i>ómpæda</i>	Orsini (He., Mich. Ang.) <i>órsíni</i>	Oxford <i>óksford</i>
Onegasce <i>ónegasø</i>	Orsino (Sh., W. i. w.) <i>orſíng</i>	Oybin <i>óybín</i> 58
Onegin (Puschkin- Tschajkowski) <i>ónegin</i> (russ. <i>anjégin</i>) 47	Orsoy <i>órsa</i>	P
Onofrio <i>ónofrø</i>	Ortler <i>ortlør</i>	Pacific <i>pásifik</i>
Ontario <i>ontáriø</i>	Ortnit <i>órtníl</i>	Pacome (K. h. g.) <i>pakóm</i>
Onuphrio (He., Mich. Ang.) <i>onúfrø</i>	Ortrud <i>ótrúd</i>	Paderborn <i>páðerbörn</i>
Ophamilla (Gr., Heinr. VI) <i>ófamila</i>	Ortrun <i>ótrún</i>	Padilla (Gri., Blanca) <i>padílja</i>
Ophelia (Sh., Ha.) <i>ófélia</i>	Ortwin <i>órtwin</i>	Padua <i>pádua</i>
Ophir <i>ófir</i>	Oſchatz <i>óſats</i>	Paesiello <i>pa-eſíelo</i>
	Oſiris <i>óſíris</i>	Paganini <i>paganíni</i>
	Oſborne <i>óſboru</i>	Paläophron (G.) <i>paläofron</i>
	Oſkar <i>óſkar</i>	Paläſtina <i>paleſtína</i>
	Oſkisch <i>óſkiſ</i>	Palatin <i>pálatín</i>
	Oſmanen <i>ósmánøn</i>	Paleſtrina <i>paleſtrína</i>
	Oſmanicorden <i>os- mánié-ordøn</i>	Pali <i>páli</i>
	Oſmin (Entführg.) <i>ósmín</i>	Palikare (Schroeder, Aspasia) <i>palíkáro</i>
	Oſnabrück <i>osnabréuk</i>	Pallas <i>pálas</i>
	Oſning <i>óſning</i>	Palleske <i>paléſkø</i>
		Palma Vecchio <i>pálma vécchio</i>

Palmerston <i>pámərstən</i>	Papin <i>pápēn</i>	Pater <i>ecstātikus</i> (G., Faust) <i>páter</i> <i>ekstātikus</i>
Palmyra <i>palmūra</i>	Pappenheim <i>pápən-haém</i>	Pater <i>seraphicus</i> (G., Faust) <i>páter</i> <i>serafíkus</i>
Pamela (Aub., Diav.) <i>paméla</i>	Papruutowitsch (Kö., Zr.) <i>paprutoúritš</i>	Pathos (G., Was wir bringen) <i>pátos</i>
Pamina (Zauberfl.) <i>pamīna</i>	Papua <i>pápua</i>	Patienza (Sh., H. VIII) <i>pátsjéntsa</i>
Pamfili <i>pamfíli</i>	Paquita (Rehbaum, Don Pablo) <i>pakítta</i>	Patmos <i>pátmos</i>
Pamphylien <i>pamfúliən</i>	Paraguay <i>paraguái</i> 57	Patois <i>pátøa</i>
Pamyra (Rossini, Be- lagerung v. Korinth) <i>pamūra</i>	Paracelsus <i>paratsélfus</i>	Patroclus (Sh., Tro.) <i>patróklus</i>
Pan <i>pán</i>	Parchim <i>párcim</i>	Paul <i>páol</i>
Panagiotis (Schroeder, Aspasia; Umlauf, Evanthia) <i>panagiótis</i>	Paris <i>páris</i> 54	Paula <i>páola</i>
Panama <i>pánama</i>	Paris <i>páris</i> 17, 47, 54	Paulet (Sch., M. St.) <i>pálet</i>
Panathenäen <i>pánq- tenén</i>	Paris (Sh., Ro.) <i>páris</i>	Pauline <i>paqlíns</i>
Pancrazio (He., Mich. Ang.) <i>pankrátsjø</i>	parisch <i>páris</i>	Paulowna <i>paqlówna</i>
Pandarus (Sh., Tro.) <i>pándarús</i>	Parisina (Wild., Wille- halm) <i>paríšna</i>	Paulus <i>páglus</i>
Pandora (G.) <i>pándóra</i>	Parma <i>párma</i>	Pavia <i>pávía</i>
Pandulpho (He., Mich. Ang.: Sh., K. J.) <i>pandilfø</i>	Parmenides <i>parméniðes</i>	Pausanias <i>paqsánias</i>
Pandur <i>pandúr</i>	Parmenio (L.) <i>parméñio</i>	Peckin (Sch., Tur.) <i>pékín</i>
Panfilio (Fulda, Tal.) <i>panfílio</i>	Parmigiano <i>parmí- džíáng</i>	Pedrigo (G., Joh. von Paris) <i>pédřígo</i>
Pankow <i>páŋkø</i> 50	Parnass <i>parnás</i>	Pedrillo (Belmonte) <i>pedrlíl'jø</i>
Pankraz(ius) <i>pankrá- ts(ius)</i> 38	Parolles (Sh., Ende g.) <i>paróles</i>	Pedro Lopez <i>pédro lópés</i>
Pannonien <i>panónjøn</i>	Paros <i>páros</i>	Peelo (Wild., Marl.) <i>píl</i>
Panope (Sch., Ph.) <i>pánópe</i>	Parpignol (Pu., Bo- hème) <i>párpín'(j)ol</i>	Peer Gynt (I.) <i>pér günt</i>
Pantaleone <i>pántaleónø</i>	Parr <i>pár</i>	Pegasus <i>pégasus</i>
Pantaleone de Pacheco (Weber, drei Pintos) <i>pántaleónø dø patšéko</i>	Parson <i>parſon</i>	Pegnitz <i>pégnits</i> 45, 79
Pantalon (Sch., Tur.) <i>pántalon</i>	Parsifal (W.) <i>párfíſal</i>	Peire Vidal <i>páiró wídl</i>
Panthalis (G., Faust) <i>pántalís</i>	Parthenon <i>párténon</i>	Peking <i>pékín</i>
Pantheon <i>pántéon</i>	Parthenope <i>párténope</i>	Pelagia <i>pélagia</i>
Panthino (Sh.. Ver.) <i>pantíno</i>	Parther <i>partor</i>	Pelagianer <i>pélagiánør</i>
Pantschatantra <i>pan- tšatántra</i>	parthenopeisch <i>parte- nopéis</i>	Pelagius <i>pélagiøs</i>
Paolo <i>páglø</i>	Parzana (W., Feen) <i>partsána</i>	Pelasger <i>pélasgør</i>
Papageno (Zauberfl.) <i>papágéno</i>	Parzival (Parsifal) <i>pá- rtíval (párfíſal)</i>	Peleus <i>pélojs</i>
Paphlagonien <i>pafla- gónjøn</i>	Pascal (Blaise) <i>páskal</i> <i>(bláſ)</i>	Pelide <i>péltðs</i>
Paphos <i>páføs</i>	Pascalis <i>pasális</i>	Pelopidas <i>pélopídas</i>
	Pas de Calais <i>pa dø katð</i>	Peloponnes <i>peloponéſ</i>
	Pasewalk <i>páſwalk</i>	Pembroke (Sh., K. J.) <i>pémbrøk</i>
	Pasman (Strauss, Ritter P.) <i>pásman</i>	Penaten <i>penáton</i>
	Pasquale (Don.) <i>pas- kráte</i>	Peneios (G., Faust) <i>péníeos</i>
	Pasquino <i>paskuínø</i>	Penelope <i>penélope</i>
	Passau <i>pásao</i>	Penelopeia (Bungert) <i>penélopáęa</i>
	Pasteur, L. <i>pastór</i>	
	Patagonien <i>patagónjøn</i>	Peneus <i>pénéus</i>

Pennsylvanien <i>pensil-wānijōn</i> (engl. <i>pensil-wēnia</i>)	Pettersen (I., Wildente) <i>pētərsən</i>	Philto (L., Schatz) <i>filto</i>
Pentelikon <i>pentēlikōn</i>	Pfäfers <i>pfefers</i>	Phöbe (Sh., W. e. e. g.) <i>fōbē</i>
Penthesilea (Kl., Penth.) <i>pentēsīlēa</i>	Pfalz <i>pfałts</i>	Phöbus <i>fōbus</i>
Popi <i>pēpi</i>	Pforta <i>pfoरta</i>	Phocis <i>fōtsis</i> (<i>fōkis</i>)
Pepiniere <i>pepiñjārə</i>	Pforzheim <i>pfoरtshaem</i>	Phone (G., was wir bringen) <i>fōnē</i>
Perdita (Sh., Wi.) <i>pērdīta</i>	Phäaken <i>fāakən</i>	Phönix <i>fōniks</i>
Peregrinus <i>peregrīnus</i>	Phädon <i>fādon</i>	Phönizien <i>fōnītsjōn</i>
Perfall <i>pērfal</i>	Phädra <i>fādra</i>	Phönizer <i>fōnītsjōr</i>
Pergamon <i>pōrgamōn</i>	Phädrus <i>fādrus</i>	Phorkyaden (G., Faust) <i>fōrkjādōn</i>
Periander <i>periāndor</i>	Phaeton <i>fāeton</i>	Phrygien <i>frūgjōn</i>
Perico (Rehbaum, Don Pablo) <i>pērīko</i>	Phanor (G., Mahomet) <i>fānor</i>	Phryne <i>frūne</i>
Périgord <i>pērigōr</i>	Phantus <i>fāntas</i>	Phrynia (Sh., Ti.) <i>frūnja</i>
Perikles <i>pērikles</i> 44	Pharao <i>fāra-o</i> 49	Phryxus (Gri., d. g. Vlies) <i>frūksus</i>
Peripatetiker <i>pēripatētikōr</i>	Pharisäer <i>fariṣār</i>	Phylax <i>fūlaks</i>
Peritta (Gri., d. g. Vlies) <i>pērita</i>	Pharsalische Felder <i>fārṣālišā feldor</i>	Phyllis <i>fūlis</i>
Pernambuko <i>pernam-būkō</i>	Pharsalus <i>fārṣālūs</i>	Piacenza <i>pīatšenta</i>
Peronella (Suppé, Boec.) <i>peronūla</i>	Phenize (Gluck, Ar- mide) <i>fēnīsē</i>	Piarist <i>pīarist</i>
Perpignan <i>pērpīn'jā</i>	Pherae <i>fērā</i>	Piasten <i>pīastōn</i>
Persante <i>pērsāntō</i>	Phidias <i>fēdīas</i>	Picarde <i>pīkārō</i>
Persephone <i>pērfēsōnē</i>	Philadelphia <i>fīlādēlfīa</i>	Picardie <i>pīkārdī</i>
Perseus <i>pērōfōs</i>	Philae <i>fīlā</i>	Pic-du-Midi <i>pīkđūmīdī</i>
Perseiden <i>pērseidōn</i>	Philalethes <i>fīlālētēs</i>	Piccolomini (Sch., W.) <i>pīkōlōmīni</i>
Persien <i>pēršōn</i>	Philander <i>fīlāndōr</i>	Piemont <i>pīemōnt</i>
Perth <i>pō(r)tōl</i> (mit stimmlosem engl. th)	Philane (L., Freig.) <i>fīlāns</i>	Pierce von Exton <i>pīrs fon ekston</i>
Perugia <i>pērūdī(j)i-a</i>	Philario (Sh., Cymb.) <i>fīlāriō</i>	Pieriden <i>pīerīdn</i>
Peschiera <i>pēskīera</i>	Philemon (Sh., P.; G., Faust) <i>fīlēmōn</i>	Pierrot <i>pīrō</i>
Pestalozzi <i>pestalōtsī</i>	Phileros (G., Pandora) <i>fīlēros</i>	Pierotto <i>pīrōtō</i>
Peter <i>pētōr</i>	Philhellene <i>fīl-helēnō</i>	pierisch <i>pīrīš</i>
Peterwardein <i>pētōrwar-dāen</i>	Philine <i>fīlēnō</i>	Pierette <i>pīrēt(o)</i>
Peto (Sh., H. IV) <i>pītō</i>	Philipp <i>fīlip</i>	Piesporter <i>pīspōrtōr</i>
Petöfi <i>pētōfī</i>	Philipper <i>fīlipōr</i>	Pietermaritzburg <i>pītōr-māritsburg</i>
Petrarka <i>pētrárka</i>	Philippine <i>fīlipīnō</i>	Piglhein <i>pīglhaen</i>
Petron(ius) <i>pētrōn(j)us</i>	Philippopel <i>fīlipōpel</i>	Pietro <i>pīetro</i>
Petronella <i>pētrōnūla</i>	Philippus <i>fīlipus</i>	Pikkolomini <i>pīkōlōmīni</i>
Petrowitsch <i>pētrōnīts</i>	Philo <i>fīlo</i>	Pikten <i>pīkōn</i>
Petrucchio (Sh., Wid.) <i>pētrūkīo</i> 73	Philoktet(es) <i>fīlōktēt(es)</i>	Pilatus <i>pīlātūs</i>
Petrus <i>pētrūs</i>	Philomele (K. h. g.) <i>fīlōmēls</i>	Piloty, K. <i>pīlōti</i>
Petschili <i>pētšīli</i>	Philomena (Wild., Er.) <i>fīlōmēna</i>	Pindar <i>pīndar</i>
Petschora <i>pētšōra</i>	Philostrat (Sh., So.) <i>fīlōstrāt</i>	Píndarus (Sh., J. C.) <i>pīndarūs</i>
Pettenkofer <i>pētōnkōfōr</i>	Philostratus (Sch.) <i>fīlōstrātūs</i>	Pindus <i>pīndus</i>
	Philotas (L.) <i>fīlōtas</i>	Pilsen <i>pīlsen</i>
	Philotus (Sh., Ti.) <i>fīlōtūs</i>	Pinto (Web., die drei Pintos) <i>pīntō Pl. pīntōs</i>
		Pinzgau <i>pīntsgaō</i>
		Pipin <i>pīpīn</i>
		Piräus <i>pīrāus</i>

Pisa *pīsa*
 Pisano (Sh., Cymb.)
pīšānjo
 Pisistratus *pīſistratus*
 Pistol (Sh., L. W.)
pistol
 Pitichinaccio (O., H. E.)
pītikināts(i)q
 Pitt *pīt*
 Pittsburgh *pītsburg*
 Pityusen *pītūſon*
 Pizarro (Beethoven,
Fidelio) *pītsáro*
 Placidia *plītīdīa*
 Placidus *plātīdīs*
 Plank, K. Ch. *plān̄k*
 Plantagenet (Sh.; Sch.,
Warbeck) *plantāfnet*
 Plantina (Gr., Melusina)
plantīna
 Platää *platāa*
 Platen *plāton*
 Plateau von Langres
platō fon lāgr
 Plato *platō*
 Platoniker *platónikor*
 plautinisch *plaqtīniš*
 Plautus *plātūtus*
 Pleisse *plāeſs*
 Plejaden *plējādn̄* 74
 Pless *ples*
 Plewna *plēwna*
 Ploërmel *plōermel*
 Plinius *plīn̄jus*
 Plön *plōn̄*
 Plötz *plöts*
 Plumkett (Fl., Martha)
plóm̄ket
 Plutarch *plüturčh*
 Pluto *plūto*
 Pluvius *plūrius*
 Plymouth *plīm̄th*
(stimmloses engl. th)
 Po *pō*
 Podewils (Wild., J. v. H.)
pōdōwils
 Pogner (W., Meister-
singer) *pōgn̄or* 79
 Poins (Sh., H. IV)
poins
 Poitiers *pōtié*
 Poitou *pōtū*
 Polaben *polábōn*
 Polack *pōlák*

Polackei *polakāe*
 Polen *pōlm̄*
 Polenz *pōlēnts*
 Polichinella (Bocc.)
pōlikinéla
 Pollux *pōlūks*
 polnisch *pōln̄iš*
 Polonus (Sh., Ha.)
pōlōn̄jus
 Polybius *pōlūbius*
 Polykarp *pōlīkārp*
 Polyklet *pōlīklet*
 Polyhymnia *pōlīhūmnīja*
 Polykrates *pōlīkrates*
 Polymetis (G. Elpenor)
pōliémētis
 Polyneikes *pōlīnēkes*
 Polynesien *pōlīnēſion*
 Polynices (Sch., Phōn.)
pōlīnēſses
 Polyphe(m)os *pōlī-
fēm(os)*
 Pomfret (Sh., K. J.)
pōmfret
 Pommern *pōmōrn̄*
 Pomona *pōmōna*
 Pompadour *pōpadur*
 Pompejaner *pōmpe-
jān̄or*
 Pompeji *pōmpējī*
 Pompejus *pōmpējūs*
 Pompon *pōpōn*
 Ponchielli *pōnkīlli*
 Poniatowsky (He., Dem.)
pōniatōvskī
 Pont-à-Mousson *pōta-
mōsō*
 Pontevdra *pōntevédra*
 pontinisch *pontīniš*
 Pontius *pōnts̄jus*
 Pontus *pōntus*
 Popilius (Sh., J. C.)
pōpiljus
 Popocatepetl *pōpokate-
pētl*
 Porta westphalica *pōrta
westfālīka*
 Port-au-Prince *pōrtō-
prēs*
 Portorico *pōrtorīkō*
 Portici *pōrtīći*
 Portia *pōrtīa*
 Portiuncula *pōrtiūnkūla*
 Port-Said *pōrt-sāid*

Portsmouth *pōrtsmōth*
 stimmloses engl. th)
 Portugal *pōrtugal* 38
 Posa *pōſa* 67
 Poseidon *pōſedon*
 Posilippo (dentsch)
*Posilipp) pōſilipō
(pōſilip)*
 Possart *pōſart*
 Posthumus (Sh., Cymb.)
pōſtūmūs
 Potsdam *pōſdam*
 Potiphar *pōtīfar* 38
 Pourtalès *pūrtalēs*
 Philo (Sh., Ant.) *fīlo*
 Prämonstratenser
p̄āmonstrātēnſor
 Prag *p̄āg*
 Prärafaelit *p̄ārāfaelīt*
 Prascovia (Mey.,
Nordst.) p̄askōvīa
 Prater *p̄ātōr*
 Praxedis (Wild., Heinr.)
p̄ākṣēdīs
 Praxiteles (Fulda,
Herm.) p̄ākṣētēlēs
 Preciosa (Web.)
p̄ētšīoſa
 Prenzlau *p̄ēntslāo*
 Préméry *p̄ēmēri*
 Pretoria *p̄ētōrīa*
 Preussen *p̄ōjs̄m*
 Prevost *p̄ēfōrſt*
 Preziosa *p̄ētšīoſa*
 Priamus (Sh., Tro.)
p̄īam̄us
 Priapus *p̄īapūs*
 Priegnitz *p̄īgnīts*
 Priessnitz *p̄īsnīts*
 Priestley *p̄īſtēlē*
 Prignitz *p̄īgnīts*
 Primislau (Gri., Lib.)
p̄īmīslāo
 Priyamvada *p̄ījām-
wāda*
 Probsttheida *p̄ōbſthāēda*
 Proculejus (Sh., Ant.)
p̄ōkūlējūs
 Prokop (Gri., ein
Bruderzwist) p̄ōkōp
 Prokop(ius) von Cae-
sarea *p̄ōkōp(ius) fon
tsāſarēa*
 Prokrustes *p̄ōkruſtēs* 54

Prometheus <i>prométojs</i>	Pythia <i>püttia</i>	Rakoczi <i>rákotsj</i>
Propertius <i>propérts(jus)</i>	pythisch <i>püttis</i>	Rajah (ind.) <i>rädsja</i>
Propontis <i>propónitis</i>		Ralph <i>ralf</i>
Propylaen <i>propyläon</i>		Ramadan <i>rāmadán</i>
Prospero (Sh., St.) <i>próspero</i>		Ramajana <i>ramájana</i>
Proserpina <i>prosérpina</i>		Ramasan <i>rámasán</i>
Protagoras <i>protágoras</i>		Ramadour <i>ramadúr</i>
Proteus <i>prótojs</i>		Rambures (Sh., H. V) <i>rābür</i>
Prothoe (Kl., Penth.) <i>prótoę</i>		Ramee (Gri., ein Bruder- zwist) <i>ramé</i>
Protovestiar (Gr., Ha.) <i>prótovestjár</i>		Ramiro <i>ramíro</i>
Provence <i>prováns</i>	Quants, J. J., <i>kwants</i>	Ramler <i>rámłor</i>
Prudentia <i>prydéntsia</i>	Quasimodo (Thomas, Esmeralda) <i>kwaſi- móđo</i>	Rampsinit <i>rampsjinit</i>
Prudentius <i>prydéntsins</i>	Quebec <i>kwibek</i>	Ramses <i>rámſes</i>
Prusias (G., Ha.) <i>prüſias</i>	Quedlinburg <i>kwédlín- bürg</i>	Randor (Fr., Graf Wal- demar) <i>ránđor</i>
Pruth <i>prút</i>	Queensland <i>kuénländ</i> (deutsch <i>-land</i>)	Rangun <i>rangún</i>
Prutz <i>pruts</i>	Quéis <i>kraęs</i>	Raoul (Sch., Ju.) <i>ra-úl</i>
Prytane <i>prytáns</i>	Queretaro <i>kerétarö</i>	Raoul de Nangis (Mey., Hug.) <i>raúl də náñi</i>
Prytanum <i>prytanéum</i>	Querfurt <i>kwérfurt</i>	Raphael <i>ráfa-el</i>
Psyllen (G., Faust) <i>psülsn</i>	Quintilian(us) <i>kwintilij- án(us)</i>	Rapoto (Wild., Heinr.) <i>rápoto</i>
Ptolemäer <i>ptolomájr</i>	Quisisana <i>kwísijsána</i>	Rapperswyl <i>rápørsiyl</i>
Ptolemais <i>ptolomáis</i> 57	Quito <i>kítq</i>	Rastatt <i>rástat</i>
Ptolemaüs <i>ptolománs</i>	Quitzow (Wild.) <i>kwítsø</i>	Ratbold (Becker) <i>rátbold</i>
Publius (Sh., J. C.) <i>públjus</i>		Ratcliff (Sh., R. III) <i>rátklif</i>
Puccini <i>putšní</i>	Ra <i>rä</i>	Rathenow <i>rátmo</i>
Puck <i>pnk</i>	Raab <i>räb</i>	Rätien <i>rátion</i>
Punier <i>púnjör</i>	Raban(us) <i>rábán(us)</i>	Ratibor <i>rátibor</i>
punisch <i>púniš</i>	Rabbi Ben Akiba (Gutzk., Ur.) <i>rálj ben akiba</i>	Rätoranen <i>rátorø- mánøn</i>
Puritaner <i>púritánsr</i>	Rabelais <i>rabolü</i> 44	Ravenswood (Don., Lucia) <i>réwønsvud</i>
Pururavas <i>púrúrawas</i>	Rachel <i>rachel</i>	Rea Silvia <i>réa silezia</i>
Puschkin <i>pásčin</i> 47	Radamès (Verdi, Aida) <i>radamés</i>	Rawitsch <i>rárvits</i>
Puseyismus <i>píuséismus</i>	Radebeul <i>rádøbojl</i>	Réaumur <i>regmür</i> 44, 49
Pussten <i>pústn</i>	Radetzky <i>radétsky</i>	Rebekka <i>rébeka</i>
Pustertal <i>pástortäl</i>	Radolfzell <i>radolftsel</i>	Rebolledo (Calderon, Richter v. Zalamea) <i>rebol'jédg</i>
Putbus <i>pátbus</i>	Radschputen <i>radfpátn</i>	Reclam <i>réklam</i>
Putlitz <i>páttis</i>	Radulph (Wild., Har.) <i>rádfulf</i>	Réfugié <i>refüjé</i>
Pygmaeen <i>pígnüon</i>	Radziwill <i>rátsjwil</i>	Regan (Sh., L.) <i>régan</i>
Pygmalion <i>pígnáljón</i>	Rafael Sanzio <i>ráfa-el</i> <i>sántsj</i>	Reggio <i>rédf(i)ø</i>
Pylades <i>páldas</i>	Ragaz <i>rágats</i>	Regina <i>réyna</i>
Pyramus <i>páramus</i>	Rahel <i>ruel</i>	Reginer (Wild., Geb.) <i>réginør</i>
Pyrenäen <i>púrénđon</i>	Raimbaut (Mey., Rob.) <i>rëbø</i>	Regnitz <i>régnits</i>
Pyriphlegeton (G.) <i>púriflégeton</i>	Raimond (Sch., Ju.) <i>rëmø</i>	Regulus <i>réglus</i>
Pyritz <i>pártis</i> 46, 56	Raimondo (W., Rienzi) <i>raemónđ</i>	Rehabeam <i>rehábem</i>
Pyrmont <i>pírmont</i> 56	Raimund <i>ráemund</i> 57	Reichenau <i>riečhonaø</i>
Pyrrhus <i>párus</i> (56) 60	Rainer <i>raenor</i> 57	
Pythagoras <i>pítágoras</i>		
Pythagoreer <i>pítagoréř</i>		
Pytheas <i>pítheas</i>		

Reimar <i>ráemar</i>	Rhön(gebirge) <i>rőn(g)-birgø</i>	Rodrigo (Gri., Blanca; Cid.) <i>rodrigo</i>
Reimarus <i>ræmárus</i>	Rhône <i>rőnø</i>	Roeskilde <i>róskilø</i>
Reinecke <i>rænsø</i>	Rhynperg (Nessler, Rattenfänger) <i>rőnperg</i>	Rogasen <i>rogášn</i>
Reine Gouyou (Zöllner, Überfall) <i>rän gijū</i>	Riccaut de la Marlinière (L., Minna von Barnhelm) <i>ríkø dø la mär-línár</i>	Roger von Lancaster (Gri., Rob.) <i>ródþr fon lánkästør</i>
Reinero (Gri., Jüd.) <i>raenéro</i>	Richard <i>ríehart</i>	Rogero (Sh., Wi.) <i>rodžérø</i>
Reinhard <i>rænhart</i>	Richelieu <i>ríšeljø</i>	Rohlf, G. <i>rølfs</i>
Reinhold <i>rænhold</i>	Richmond <i>rítšnond</i> 73	Roland <i>rólænd</i>
Reinick <i>ræník</i>	Rienzi (W.) <i>riéntsi</i>	Rolf <i>rolf</i>
Reinmar <i>rænmarr</i>	Rietschel, E. F. M. <i>rítšel</i>	Roller <i>rolær</i>
Remagen <i>rémagøn</i>	Rigi <i>rígi</i>	Rollo <i>rólø</i>
Rembrandt <i>rémbrant</i>	Rigoletto (Verdi) <i>rígø-léto</i>	Rom <i>röm</i>
Remendado <i>remendáðo</i>	Rik (Fluss) <i>rik</i>	Romagna <i>román'ja</i>
Remigius <i>remigjus</i>	Ringdal (I., Bund der Jugend) <i>rýndal</i>	romanisch <i>romániš</i>
Remington <i>rémington</i>	Kiniéri (Bocc.) <i>ríniéri</i>	Romano (Sch., Fi.) <i>ro-máno</i>
Remont (Fr., Kunz) <i>ræmø</i>	Rinteln <i>rintøln</i>	Romanow <i>románor</i>
Remus <i>rémus</i>	Rio de Janeiro <i>río de janéiro</i>	Romeo (Sh.) <i>rómø</i>
Renate <i>renáts</i>	Ritschl, F. W. <i>ritsl</i>	Römling <i>rómliŋ</i>
Renato (Verdi, Maskenball) <i>renáto</i>	Rivers (Sh., H. VI.) <i>rívers</i>	Romulus <i>rómulus</i>
René <i>róné</i>	Riviera <i>ríriéra</i>	Roncesvalles, meist franz. <i>rósaval</i>
René Cardillac (Ludw., Scud.) <i>róné kardil'(jak repás)</i>	Rizzio <i>rítšio</i>	Roon <i>rön</i>
Répanse (W., Parsifal) <i>repás</i>	Robert <i>róbërt</i>	Roosevelt <i>rósfrélt</i>
Retschaka <i>rétšaka</i>	Robert von Belesme (Gri., Rob.) <i>róbërt fon belðam</i>	Roquette <i>roké</i>
Reudnitz <i>röjdñits</i> 78	Robespierre <i>robëspiér</i>	Rorschach <i>rör'sach</i>
Reuss <i>rójis</i>	Robin (Sh., L. W.) <i>róbëin</i>	Rosa <i>rófa</i>
Reussen <i>rójøsn</i>	Robinéau (Sch., Par.) <i>róbëño</i>	Rosabella <i>rösabéla</i>
Reutlingen <i>röötlinøn</i>	Robinson Crusoe <i>róbëin-son krúšo</i> (engl. <i>róbëin-son krúšo</i>)	Rosalie <i>rösafíls</i> (ital. <i>rö-safíla</i>)
Reval <i>rérval</i>	Rochefort <i>rósfor</i>	Rosalinde <i>rösalíndø</i>
Reykjavík <i>raekjavík</i>	Rochester (Lortz., Grossadmiral) <i>rótše-stør</i> ; engl. <i>rótšostør</i>	Rosalva <i>rösálva</i>
Reynaldo (Sh., Ha.) <i>raenáldo</i>	Rochus <i>róchus</i>	Rosamunde <i>rösamündø</i>
Rezia (Web., Ob.) <i>rétšia</i>	Rocky Mountains <i>róki maointins</i>	Rosario <i>rösáriø</i>
Rhabanus Maurus <i>rábá-nus mágrus</i>	Roderich <i>ródøričh</i>	Roschana (Web., Ob.) <i>röšána</i>
Rhadamanths <i>rada-mántüs</i>	Roderigo (Sh., O.) <i>röds-rígo</i>	Röschen <i>röséhøn</i>
Rhamnit (He., Moloch) <i>rámmit</i>	Roderik (I., Hünengrab) <i>ródørik</i>	Roscius <i>róstsius</i>
Rhegium <i>régium</i>	Rodomonte (Strauss, Ritter Pasman) <i>rödo-pé</i>	Rosegger <i>rósegger</i>
Rheims <i>ræms</i> 18, 45, 57	Rodope (He., Gyges) <i>rödope</i>	Rosette <i>roséf</i>
Rhein <i>raen</i> 60	Rhodus <i>rödus</i>	Rosine <i>rösíne</i>
Rhense <i>renſø</i>	Roderich <i>ródøričh</i>	Rosita (Forster, Rose von Pontevedra) <i>rösíta</i>
Rheydt <i>raet</i>	Roderigo (Sh., O.) <i>röds-rígo</i>	Rosse (Sh., Macb.) <i>rosø</i>
Rhode Island <i>röd áeländ</i>	Roderik (I., Hünengrab) <i>ródørik</i>	Rostock <i>röstok</i>
Rhodes, Cecil <i>rödf</i> , sésil	Rodomonte (Strauss, Ritter Pasman) <i>rödo-pe</i>	Roswitha <i>roswíta</i>
Rhodesia <i>rödéšia</i>	Rother <i>rötter</i>	Rota (L., Em.) <i>róta</i>
Rodope (He., Gyges) <i>rödope</i>	Rothart <i>rötbaert</i>	Rot(h)enburg <i>rötønbørg</i>
Rhodus <i>rödus</i>	Rother <i>rötter</i>	

Rottenburg (a. Neckar)	Ruy Blas (Mendelss., Marchetti) <i>rūj blas</i>	Salambo (Reyer) <i>sa-lámbo</i>
<i>rótənbúrg</i>		<i>sálamis</i>
Rotterdam <i>roterdám</i>	Salarino (Sh., Kaufm.) <i>sálaríno</i>	
Rottweil <i>rótwaél</i>	Salas y Gomez <i>sálás i gómes</i>	
Rouen <i>rúan</i>	Salario (Sh., Kaufm.) <i>sálerio</i>	
Rousseau <i>rúso</i>	Salier <i>sáliér</i>	
Rowena (Ma., Templ.; Kö., Alfred d. Gr.) <i>rówéna</i>	Salis <i>sális</i>	
Roxane <i>roksáne</i>	Salisbury (Sh., R. II) <i>sálshöri</i> , engl. <i>sálshöri</i>	
Ruben(s) <i>rubén(s)</i>	18, 67	
Rübezahl <i>rúbtszál</i>	Salisch <i>sális</i>	
Rubikon <i>rábikón</i>	Sallust(ius) <i>salúst(ius)</i>	
Rubinstein <i>rúbinštaén</i>	Sallustio <i>salústiq</i>	
Rückert <i>rákort</i>	Salome <i>sálomé</i>	
Rüdeger (He., Nib.) <i>rúdsgér</i>	Salomo <i>sálomo</i>	
Rudenz (Sch., Tell) <i>rúdents</i>	Salomon <i>sálomon</i>	
Rüdiger <i>rúdiger</i>	Saloniki <i>salóniki</i>	
Rudlieb <i>rúdlíb</i> 54	Salvador <i>salvadór</i>	
Rudolf <i>rúdolfs</i>	Salvator <i>salvátor</i>	
Rudolstadt <i>rúdolštat</i>	Salviati <i>salvíati</i>	
Rugantino (G., Claudine) <i>rúgantíno</i>	Salzach <i>sáltsach</i>	
Rugby (Sh., L. W.) <i>rúgbi</i>	Salzwedel <i>sáltswedol</i>	
Rügen <i>rúgen</i>	Samaja (He., Jud.) <i>sa-mája</i>	
Ruggiero <i>rúdžiér</i>	Samaria <i>samaría</i>	
Rugier <i>rágier</i>	Sameas (He., Her.) <i>sá-meas</i>	
Ruhla <i>rúla</i>	Samiel (Freischütz) <i>sá-miel</i>	
Ruhr <i>rúr</i>	Samland <i>sámiland</i>	
Ruisdael <i>rújsdäl</i> 53, 58	Samoa <i>sámóa</i>	
Ruiz (Troubadur) <i>rúis</i>	Samoiloff (Fat.) <i>samójlof</i>	
Rämelin <i>rúmeliń</i> 47	Samos (Insel) <i>sámos</i>	
Runal (Kö., Bergknappen) <i>rúnal</i>	Samos (Fluss) <i>sámoš</i>	
Ruodi (Sch., Tell) <i>rúodí</i>	Sampson (L.) <i>sámpson</i>	
Rupert <i>rúpert</i>	Samson <i>sámson</i>	
Rupertus <i>rúpértus</i>	Samuel <i>sámuel</i>	
Rurik <i>rúrik</i>	Samum <i>sámuń</i> 54, 67	
Ruprecht <i>rúprecht</i>	Sands (Sh., H. VIII) <i>sánds</i>	
Russland <i>rúsländ</i> 54	Sankt Blasien <i>sankt blášien</i>	
Rustan (Gri., d. Tr. e. L.) <i>rústan</i>	Sandwich Inseln <i>sándl-uitš-inseln</i>	
Rustigello (Don., Lucr.) <i>rustidžilo</i>	San (Marco) <i>san (márko)</i> 66	
Rutschuck <i>rúštuk</i>	Sansibar <i>sánšibár</i>	
Ruth <i>rút</i>	Sanssouci <i>sásuší</i> 67	
Ruthwen (Ma., Vamp.) <i>roglucén</i> (mit stimmlosem engl. th.)	Säntis <i>síntis</i>	
Rütti <i>rútti</i>		
Ruuk <i>rük</i>		

Santuzza (Mascagni, Cavalleria Rusticana) <i>santútsa</i>	Schaumard (Pu., Bohème) <i>šonár</i>	Schweden <i>švédón</i>
Sanumati <i>sánymat̄</i>	Scheherazade <i>šeherá-žád̄s</i>	Schwedt <i>švet</i> 45
Sanvitale (G., Tasso) <i>sanvitále</i>	Schehriar (Fulda, Kal.) <i>šeříar</i>	Schweinfurt(h) <i>švájen-furt</i>
Saône <i>sôm(o)</i>	Schelde <i>šełd̄s</i>	Schweiz <i>šwaets</i>
Saphir <i>sáfir</i>	Scherasmin (Oberon) <i>šeřasmin</i>	Schwerin <i>šverín</i>
Sapphisch <i>sáfiš</i>	Scheren (Kö., Zr.) <i>šeřenk</i>	Schwetz <i>švěts</i>
Sappho <i>sáfó</i> 64	Scheveningen <i>šeřenin̄on</i> (holld. <i>schérenin̄on</i>)	Schwetzingen <i>švětsin̄on</i> 45
Saradvata <i>sáradwata</i>	Schiaparelli <i>škáparély</i>	Schwiebus <i>švělbus</i>
Saragossa <i>sáragósa</i>	Schiitien <i>ši-čón</i>	Schwyz <i>šcítis</i>
Sarastro (Zauberfl.) <i>fa-rušt̄o</i>	Schiller <i>šilr</i>	Sciarrone (Pu., Tosca) <i>š(i)arónę</i>
Sardanapal <i>sárdanapál</i>	Schinskyj (Sch., Dem.) <i>šinskói</i>	Sillyinseln <i>sili-inſln</i>
Sardes <i>sárdes</i>	Schiras <i>šíras</i> 38	Scipio <i>stsípi</i> 67
Sardou <i>sárdú</i>	Schkenditz <i>škójdits</i>	Scone (Sh., Macb.) <i>skón</i>
Sarmaten <i>farmátn̄</i>	Schlagentheit (H.) <i>šläg-int-wæt̄</i>	Scribe <i>skrib</i>
Sarngarava <i>sárgaráva</i>	Schlegel <i>šlegol</i>	Scuderi (Ludw., Scud.) <i>škýderi</i>
Sassaniden <i>sasanidón</i>	Schleiermacher <i>šlájer-machor</i>	Scylla <i>stsúla</i>
Saturn <i>sátürn</i>	Schleiz <i>šlaęts</i>	Sealsfield <i>sílfíld</i>
Saturnalien <i>saturnálión</i>	Schlemihl <i>šlemíl</i>	Sebald (Anz., Stahl u. Stein) <i>šebald</i>
Saturninus (Sh., T. A.) <i>saturnánus</i>	Schlesien <i>šléšion</i>	Sebaldus <i>šebaldus</i>
Saterland <i>sáterland</i>	Schleswig-Holstein <i>šléšvíc-hólstén</i> 45	Sebastian <i>šebástjan</i>
Satyavati <i>sátiawati</i>	Schmalkalden <i>šmal-káldon</i>	Sebastopol <i>šbástópol</i>
Satyr <i>sátür</i> 56	Schnaase, K. <i>šnáša</i>	Seechi <i>šekí</i>
Satyros (G.) <i>sátüros</i>	Schneeweisschen, Schneewittchen <i>šněuvéjčen̄on, šně-wítčon</i>	Sechellen <i>sešelon</i>
Saul(us) <i>sáol/us)</i>	Schnorr v. Karlsfeld <i>šnor fon károlsfeld</i>	Sedan <i>šedá</i> ; volks-tümlich <i>šedau/faę̄r</i>
Sauternes (Haut-sótern (ö)) 67	Schöntan <i>šbútán</i>	Segest(es) <i>šégést(es)</i>
Savannah <i>sárvána</i>	Schopenhauer <i>šópen-haør</i>	Segimer <i>šégímer</i>
Savern <i>sauérn</i>	Schöppenstedt <i>šópenšt̄et̄</i>	Seide (G., Mahomet) <i>šeido</i>
Savigny <i>sáwin'ji</i>	Schottisch <i>sótiš</i>	Seidl, J. G. <i>šaell</i>
Savoyarden <i>sárvójárdon</i>	Schottland <i>šólland</i>	Seine <i>sän(s)</i> 44, 67
Savoyen <i>sávójón</i>	Schroeder <i>šróðor</i> 52	Seismos (G., Faust) <i>šáesmos</i>
Sbirren <i>šbíron</i>	Schücking, L. <i>sükinc</i>	Seiward (Sch., Macbeth) <i>šieward</i>
Scales (Sh., H. VI) <i>skéls</i>	Schuiskoi (He., Dem.) <i>šúiski</i>	Selbitz (G., Götz) <i>šélbits</i>
Scapino (Bocc.) <i>skapíno</i>	Schulpforta <i>šülpfórta</i>	Seldschukken <i>ſeldſíkən</i>
Searus (Sh., Ant.) <i>skárus</i>	Schulze-Delitzsch <i>šültz-đélits</i>	Selene <i>šéleňe</i>
Scävola <i>stsávola</i> 67	Schubacher <i>švábachor</i>	Seleucus (Sh., Ant.) <i>šelőjkus</i>
Schadow <i>šádō</i>	Schwabe <i>švába</i>	Selica (Mey., Afr.) <i>šélika</i>
Schaffgotsch <i>šáfgotš</i>		Selicour (Sch., Par.; Kotzebue, Wirrwarz) <i>šelikür</i>
Schalanter (Anz., d. vierte Gebot) <i>šálántor</i>		Selma <i>šélma</i>
Schamyl <i>šámił</i>		Selters <i>šeltors</i>
Schantung <i>šan-tuž</i>		Sem <i>sem</i>
Schapelow (Wild., neue Herr) <i>šápelow</i>		Semele (Sch.) <i>šéméle</i> 29
Schären <i>šáron</i>		
Schat-el-Arab <i>šat el árap</i>		
Schaumburg-Lippe <i>šágmburg-líp̄o</i>		

Semiramis <i>sémiramis</i>	Shanghai <i>šanhae</i>	Simiane (Litoff, Tempelherren) <i>simi-</i> <i>ānə</i>
Semiten <i>sémítən</i>	Sheffield <i>šéfild</i>	Simmel (Sch., Warb.) <i>siməl</i>
Semmering <i>séməring</i>	Sherif <i>sérif</i>	Simon <i>šimon</i> (frz. <i>simō</i>)
Seneca <i>séneka</i>	Sherry <i>šéri</i> 70	Simonetta Cattanei (Leoncavallo, Medici)
Senonen <i>šenõnen</i>	Shetland-Inseln <i>šétländ-inſeln</i>	Simonides (Sh., P.) <i>šimónides</i>
Senta (W., fl. Holländer) <i>šénta</i>	Shrewsbury (Sch., M. St.) <i>šrušbəri</i>	Simpcox (Sh., H. VI) <i>simpkoks</i>
Sepoys <i>sípois</i>	Shylock (Sh., Kaufm.) <i>šylok</i>	Simplon <i>šimplon</i>
Serail <i>séráel</i>	Siam <i>šám</i> 38	Simrock, K. <i>simrok</i>
Serajewo <i>serajéwo</i>	Sibirien <i>šíbirjən</i>	Simson <i>šimšon</i>
Seraph(im) <i>séraſ(im)</i> 38, 47	Sibod, Sibot <i>ſibot</i>	Sinai <i>šinai</i>
Seraphine (Anz., Fleck auf der Ehre) <i>éra-</i> <i>fīnə</i>	Sibylla <i>ſibylə</i> 56	Sindgund <i>ſindgund</i>
Serapion <i>ſerápión</i>	Sibylle <i>ſibylə</i> 56	Singapore <i>singapóř</i>
Serapis <i>ſerápis</i>	Sichem <i>ſíchem</i>	Singhalesen <i>ſingatéſon</i>
Seraskier <i>ſeráſkiř</i>	Sicinius Vélutus (Sh., Co.) <i>ſitsinjus wélútus</i>	Sinodal (Rubinstein, Dämon) <i>ſinodal</i>
Serbien <i>ſérbiň</i>	Sickingen <i>ſikinjen</i>	Sinope <i>ſinópe</i>
Serdar <i>ſerdär</i>	Sidney <i>ſídne</i>	Sioux <i>ſiúč</i>
Seressaner <i>ſeresánor</i>	Sidon <i>ſídón</i>	Sirach <i>ſirach</i>
Serons (Ludw., Scud.) <i>ſerđ</i>	Sidonie <i>ſidónijs</i>	Sirene <i>ſirén</i>
Serré (Gr., Nap.) <i>ſeré</i>	Sidorewitsch (Fat.) <i>ſídorevitsř</i>	Sirius <i>ſírius</i>
Serubabel (He., Her.) <i>ſerubábal</i>	Siebenengebirge <i>ſibən-</i> <i>gebirgo</i>	Sisenna (F., Fabier) <i>ſiséna</i>
Servatius <i>ſerwátius</i>	Siebs <i>ſib̄s</i>	Sisyphus <i>ſiſiphus</i>
Servilia (Mo., Titus) <i>ſerwília</i>	Siegbert <i>ſigbert</i>	Sittah (L., Nathan) <i>ſit�</i>
Servius <i>ſerwius</i>	Siegfried <i>ſigfríd</i>	Siward (Sh., Macb.) <i>ſiward</i> vgl. Seward (Sch.)
Sesam <i>ſéfam</i>	Sieglinde <i>ſiglínđa</i>	Sixtina <i>ſikſtina</i>
Seschellen <i>ſeſélon</i>	Siegmar <i>ſigmar</i>	sixtinisch <i>ſikſtiniš</i>
Sevennen <i>ſevénor</i>	Siegmund <i>ſigmund</i>	Sixtus <i>ſikſtus</i>
Sever (Bell., Norma) <i>ſeuér</i>	Siena <i>ſiéna</i>	Sizilien <i>ſitsiljén</i>
Severin (Anz., alte Wiener) <i>ſeuérin</i>	Sienese <i>ſiěněř</i>	Sizyga (Becker, Frauen- lob) <i>ſitsýga</i>
Sevilla <i>ſerwilja</i> 47, 75	Sierra (Nevada) <i>ſjéra</i> (<i>neváda</i>)	Skaere (I., Kom. d. L.) <i>ſářo</i>
Sèvres <i>sávr</i>	Sievers <i>ſlørs</i> 65	Skagerrak <i>skágør-rak</i>
Sextus Pompeius (Sh., Ant.) <i>ſékstus pom-</i> <i>péjus</i>	Sigambrer <i>ſigúmrbror</i>	Skaktavl (I., Östrot) <i>ſjáktauel</i>
Seymour <i>ſímor</i>	Sigeth <i>ſiget</i>	Skaliger <i>skáliger</i>
Seyton (Sh., Macb.; Hol- stein, Erbe von Mor- ley) <i>ſítón</i>	Siginer <i>ſigíner</i>	Skamander <i>ſkamándor</i>
Sforza <i>ſförtsa</i> 67	Sigismund <i>ſigismund</i>	Skandinavien <i>skandi-</i> <i>návien</i>
s'Gravenhage <i>s'grauwen-</i> <i>hágo</i> (holl. mit Reibe- laut g)	Sigmatingen <i>ſigma-</i> <i>rínjen</i>	Skjold (Gr., Gothl.) <i>skiöld</i>
Shaftesbury <i>ſüftsburj</i>	Signe (I., Solhaug) <i>signs</i>	Skirina (Sch., Tur.) <i>skřin�</i>
Shahabarim (Reyer, Salambo) <i>ſahabárim</i>	Sigtuna <i>ſigtúna</i>	
Shakespeare <i>ſékspl�</i> 70	Sikuler <i>ſkul�r</i>	
	Silen <i>ſil�n</i>	
	Silur <i>ſil�r</i>	
	Silvana <i>ſilv�na</i>	
	Silvan(us) <i>ſilv�n/us</i>	
	Silvester <i>ſilv�st�r</i>	
	Simei <i>ſimej</i>	
	Simeon <i>ſmeon</i>	

Skuld <i>skuld</i>	Sophie, -ns <i>sofī</i> , -ns 44	Stanley <i>stānle</i>
Skythe <i>skūtə</i>	sophokleisch <i>ſofoklēiſ</i>	Stanley (Sch., Warbeck) <i>stānle</i>
Slaven <i>slāvən</i> 67	Sophokles <i>ſofoklēs</i>	Starawieff (Fat.) <i>starā- rief</i>
Slavonien <i>slāvōniən</i>	Sophonisbe (Geibel) <i>ſofoniſbē</i>	Starnberg <i>ſtārnberg</i>
Slawa (Gri., Lib.) <i>ſlāvra</i>	Sopir (G., Mahomet) <i>ſōpīr</i>	Stassfurt <i>ſtāſfūrt</i>
Slowake <i>ſlowákə</i>	Sorau <i>ſōrao</i>	Statira (Spontini, Olympia) <i>ſtatīra</i>
Slowene <i>ſlowēnə</i>	Sorben <i>ſorben</i>	Staufen <i>ſtaufen</i>
Småland <i>smålānd</i>	Sorbonne <i>ſorbón</i>	Stefano (Santo) <i>ſtéfano</i> (<i>sánto</i>)
Smeraldina (Gri., d. Rabe) <i>ſmērāldīna</i>	Sorek (das Tal, Samson) <i>ſórek</i>	Steffano <i>ſtéfano</i>
Smetana <i>ſmétana</i>	Sorrent <i>ſorént</i>	Steglitz <i>ſtěglīts</i>
Smichow <i>ſmíčhō</i>	Soubise <i>ſubīſ</i>	Steiermark <i>ſtāérmark</i>
Smith, A. <i>ſmīlh</i> (mit stimmlosem engl. th)	Southampton <i>ſaʊθāmp- ton</i> (engl. stimml. <i>th</i>)	Steinhuder Meer <i>ſtāen- hūdər mēr</i>
Smyrna <i>ſmīrnā</i>	Spaa <i>ſpa</i> 69	Steinmar <i>ſtāenmar</i>
Sobeide <i>ſobēidə</i>	Spalato <i>ſpálato</i>	Sten Sture <i>ſtēn ſtārə</i> (schwed. mit einem dem ü ähnlichen u)
Sobranje <i>ſobráňo</i>	Spallanzani (Ö., H. E.) <i>ſpalantsāňi</i>	Stephan, -ie <i>ſtéfan</i> , <i>ſté- fanī</i> 45
Sodom <i>ſódōm</i> 49	Spanien <i>ſpāniən</i> 38, 45, 69	Stephano (Sh., Kaufm.) <i>ſtéfano</i>
Sodoma <i>ſódōma</i>	Sparafucile (Verdi, Rigoletto) <i>ſparafútſüle</i>	Stettin <i>ſtétiń</i> 47
Sodomit <i>ſódōmít</i>	Sparta, -ner <i>ſpárta</i> <i>ſpartánər</i>	Stiepann (Fat.) <i>ſtějepán</i>
Soemus (He., Herm.) <i>ſjémus</i>	Spartiaten <i>ſpartiáton</i>	Stigand (Wild., Har.) <i>ſtīgand</i>
Soest <i>fōst</i> 22	Spencer <i>ſpénſor</i>	Stilfser Joch <i>ſtilfförjoch</i>
Soest (G., Egm.) <i>fōst</i>	Spessart <i>ſpésart</i>	Stirlingschloss <i>ſtīr- lingſlos</i>
Sofala <i>ſofála</i>	Speyer <i>ſpájer</i>	Stockholm <i>ſtōkholtm</i>
Sofia <i>ſofíja</i>	Sphinx <i>ſphinx</i> 62, 64	Stolberg <i>ſtólberg</i> 69
Softa <i>ſófta</i>	Spinarosa (Houwald, das Bild) <i>ſpinaróſa</i>	Stolp <i>ſtōlp</i>
Sohrau <i>ſōrao</i>	Spindler <i>ſpindlər</i> 79	Storthing <i>ſtōrtiŋ</i>
Soissons <i>ſqasō</i>	Spinoza (Gutzk., Ur.) <i>ſpinō̄tsa</i>	Stradella (Flot.) <i>ſtradéla</i> 69
Sokolowitsch (Kö., Zr.) <i>sokolówitš</i>	Splendiano (Gallet, Djamileh) <i>ſplendiáňo</i>	Stradivarius <i>ſtradi- wárijs</i>
Sokrates <i>ſókrates</i>	Spoletta (Pu., Tosca) <i>ſpōléta</i>	Straits Settlements <i>ſtrétsétlmənts</i>
Solange (Diana von S.) <i>ſoláňo</i>	Spree <i>ſpře</i>	Stralsund <i>ſtrálfund</i>
Solanio (Sh., Kaufm.) <i>ſoláňo</i>	Spreewald <i>ſprévald</i>	14, 69
Solbist (L., Misogyn) <i>ſolbíst</i>	Springfield <i>ſpringſild</i>	Strasburg i. d. U. <i>ſtrásburg</i>
Soldin <i>ſoldín</i>	Spurius <i>ſpúrius</i>	Strassburg <i>ſtrásburg</i>
Solferino <i>ſolferíno</i>	Squatters <i>ſkicótərs</i>	Stratford <i>ſtrátford</i>
Solhaug (L.) <i>sólhaug</i>	Stade <i>ſtādo</i> 17, 69	Stratokles <i>ſtrátoklēs</i>
Soliman <i>ſóliman</i>	Stafford (Sh., H. VI) <i>ſtāford</i>	Strebelow (Wild., J. v. H.) <i>ſtrébelow</i>
Solinus (Sh., Kom.) <i>ſolínus</i>	Staleno (L., Schatz) <i>ſtäléno</i>	Strelitz <i>ſtrělīts</i> 69
Solius (Sh., Ant.) <i>ſólīus</i>	Stallupönen <i>ſtálupöñen</i>	Stuart <i>ſtūart</i> 69
Solness (I.) <i>sólñes</i>	Stambul <i>ſtámbl</i> 54	
Solon <i>ſolón</i> 34	Stanislaus Lesczinsky <i>ſtánislaſ ſeſčinskij</i>	
solonisch <i>ſolóniš</i>		
Solothurn <i>ſótóturn</i>		
Solveig (I., Peer Gynt) <i>ſólveig</i>		
Somerset (Sh., H. VI) <i>sómørſet</i>		

Stuart (Sch.) <i>stúart</i>	Syndham (Lortz., Zar sindhäm)	Tantalus <i>tántalus</i>
Stuttgart <i>štútgart</i>	Syrakus <i>ſūrakús</i>	Tantris <i>tántris</i>
Stymphaliden <i>stüm- falidón</i>	Syrakusaner <i>ſüraku- ſánor</i>	Taochin (Auber, eherne Pferd) <i>tãočhin</i>
Styver (I., Kom. d. L.) <i>ſtúvor</i>	Syrien <i>ſürión</i> 67	Tarar (Salieri, Axur) <i>tárar</i>
Styx <i>ſtúks</i>	Syrte <i>ſürtö</i>	Tarasp <i>tarásp</i>
Suaheli <i>ſuahéli</i>	Szegedin <i>ségedín</i>	Tarpejischer Fels <i>tarpéjíšor fels</i>
Sudan <i>ſudán</i>	Szögenyj <i>ſétſenj</i>	Tarquinius <i>tarkvínjus</i>
Sue, Eugène <i>sü</i> (<i>višn</i>)		Tartaglia (Sch., Tur.) <i>tartália</i>
Sueven <i>ſrévrn</i>		Tartaglia (Gri., d. Rabe) <i>tartálja</i>
Suez <i>ſües</i>	Taanach (Reyer, Sa- lambo) <i>tá-anak</i>	Ta(r)tarei <i>ta(r)taráę</i>
Suffolk (Sh., H. VIII) <i>sófolk</i>	Tabor <i>tábor</i>	Tartarus <i>tártarus</i>
Suffolk <i>sófolyk</i> 67	Taboriten <i>táborítón</i>	Tartüff <i>tartüf</i> 55
Sulamith (Goldmark, Königin von Saba) <i>ſulamít</i>	Tackleton (Goldmark, Heimchen am Herd) <i>tákléton</i>	Tassilo <i>tásilo</i>
Sulpice (Don., Regi- mentstochter) <i>sülpis</i>	Taddeo <i>tadéo</i>	Tasso <i>táso</i>
Sumatra <i>ſumátra</i>	Tagliacozzo <i>taljakótsq</i>	Tataren <i>tatáron</i>
Sunniten <i>ſün̄ton</i>	Taglioni <i>taljóni</i>	Tatjana <i>tatjána</i>
Surema (Fat.) <i>ſuréma</i>	Taifun <i>taefún</i>	Tatra <i>tátra</i>
Surrey (Sh., R. II) <i>sóre</i>	Taime (Curti, Lili-Tsee) <i>taime</i>	Tauentzien <i>távontsln</i>
Susanna <i>ſusána</i>	Taine <i>tánn</i>	Taunus <i>tágnus</i>
Sussex <i>sóseks</i> 67	Tajo <i>táčho</i>	Tay (Fluss) <i>té</i>
Susannin (Glinka, Le- ben f. d. Zar) <i>ſufánin</i>	Talbot (Sch., M. St.) <i>tálböt</i> 49	Taygetus <i>tałygetus</i>
Sutherland <i>sýðerländ</i> (mit stimmhaftem engl. th)	Talbot <i>tálböt</i> (engl. <i>tálböt</i>)	Taylor <i>télsör</i>
Suworow <i>ſurórow</i> 49	Talleyrand-Périgord <i>tal(ö)rá-périgör</i>	Tegnér <i>tegnér</i>
Suys (Sch., W.) <i>ſuís</i>	Talmud <i>tálmud</i>	Teifun s. Taifun
Swartka (Gr., Lib.) <i>swártka</i>	talmudisch <i>talmúdiš</i>	Telasko (Spontini, Cortez) <i>telásko</i>
Swend Stirson (Hol- stein, Hadeschacht) <i>swen stírson</i>	Tamara (Rubinstein, Dämon) <i>tamára</i>	Telchinen (G., Faust) <i>telehínn</i>
Swine <i>ſrénos</i>	Tamerlan <i>támnrlán</i>	Telemach <i>télemach</i>
Swinemünde <i>ſrénos- münds</i>	Tamino (Zauberfl.) <i>tamíno</i>	Telemachos (Bungert) <i>telémachos</i>
Sybaris <i>ſúbaris</i>	Tanlan (Uhland) <i>támlan</i>	Telramund (W., Lohen- grin) <i>téramund</i>
Sybariten <i>ſíbarítón</i>	Tamora (Sh., T. A.) <i>tamóra</i>	Teltow <i>téltö</i>
Sydenham <i>ſídónám</i>	Tánarum <i>tánarum</i>	Tempeltey <i>témpaltaę</i> 57
Sydney <i>ſídne</i>	Tánarus <i>tánarns</i>	Templeisen <i>templáeson</i>
Sylt <i>ſilt</i>	Tanganjika(see) <i>tanganjíkaſé</i>	Teniers <i>téniřs</i>
Sylvain (Maillart, Glöckchen d. Ere- miten) <i>ſilvén</i>	Tanger <i>tandžör</i>	Tennessee <i>ténesi</i>
Sylvius (Sh., W. e. e. g.) <i>ſülvíus</i>	Tankred <i>tánkred</i>	Teplitz <i>téplits</i> 45
Symmachus <i>ſumachus</i>	Tankred (G.. Tankred) <i>tánkred</i>	Terenz (Gr., Ha.) <i>téreńs</i>
Symplegaden <i>ſümple- gádón</i>	Taunhäuser <i>tánhojör</i>	Terpsichore <i>terpsíčhore</i>
		Terracina <i>teratſlna</i>
		Terzky (Sch., W.) <i>tértski</i>
		Tetka (Gri., Lib.) <i>tétká</i>
		Teutobad <i>tójtóbat</i>
		Teutobod <i>tójtóbot</i>
		Teutoburg <i>tójtóburg</i>

Teutonen <i>tojtónan</i>	Thermopylae <i>termó-piälä</i>	Thurio (Sh., Ver.) <i>túriq</i>
Tevere <i>tévære</i>	Thermopylen <i>termó-pülön</i>	Thurn und Taxis <i>túrn und tákis</i>
Textor <i>tíkstor</i>	Thersites <i>terſites</i>	Thynkel (Wild., V. u. S.) <i>tükkel</i>
Thackeray <i>thákörę</i> (mit stimmlosem engl. th)	Thersites (Sh., Tro.) <i>terſites</i>	Thyräus (Sh., Ant.) <i>týräus</i>
Taddäus <i>tadåns</i>	Theseus <i>téfojs</i>	Thyrsus <i>túrfus</i>
Thaer <i>tär</i>	Theseus (Sch., Ph.; Sh., So.) <i>téfojs</i>	Tiber <i>tíbor</i>
Thais (Gr., Alexander) <i>táis</i>	Tesman (I., Hedda Gabler) <i>tésman</i>	Tiberius (Gr., Herm.) <i>tíbérius</i>
Thaisa (Sh., P.) <i>ta-ífa</i>	Thesquia <i>téspia</i>	Tibet <i>tíbet</i>
Thalea (Fitger, Hexe) <i>táleá</i>	Thespis <i>téspis</i>	Tibull(us) <i>tíbúl(us)</i> 54
Thales <i>táles</i>	Thessalonich <i>tesalóničh</i>	Ticino <i>tíščino</i>
Thales (G., Faust) <i>táles</i>	Thibaut <i>tíbō</i>	Tieck <i>tík</i>
Talia (Muse) <i>táliá</i>	Thibaut d'Arc (Sch., Ju.) <i>tíbō dark</i>	Tientsin <i>tien-tsin</i>
Thaliarch (Sh. P.) <i>táliářch</i>	Thiers <i>tídr</i>	Tigellinus <i>tigelínus</i>
Thanasto (Chabrier, Briseís) <i>tánásto</i>	Thiersch, F. W. <i>tírs</i>	Tilly <i>tíli</i> 47
Thanatos (Glück, Alceste) <i>tánatos</i>	Thionville <i>tíoučíl</i> 47	Timandra (Sh., Ti.) <i>tímándra</i>
Thankmar <i>tájkmár</i>	Thisbe <i>tísbē</i>	Timarete (Fulda, Her.) <i>tímaréte</i>
Tharandt <i>táránt</i>	Thisbe (Sh., So.) <i>tísbē</i>	Timon <i>tímon</i> 34
Thebae <i>tébā</i>	Thoa (G., Iphigenie) <i>tóas</i>	Timon (Sh., Ti.) <i>tímon</i>
Thebaner <i>tébánor</i>	Tholuck <i>tílk</i>	Timosey (Suppé, Fat.) <i>tímošé</i>
Theben <i>tíbon</i>	Thomas <i>tómas</i>	Timoska (Sch., Dem.) <i>tímoska</i>
Theistiner (Kl., Schro.) <i>táesiñer</i>	Thompson (Holstein, Erbe von Morley) <i>tómpson</i>	Timotheus <i>tímóteus</i> 34, 47
Thekla <i>tékla</i>	Thor <i>tör</i>	Tirante (Kienz, Don Quixote) <i>tíránte</i>
Thekla (Sch., W.) <i>tékla</i>	Thoret (Mey., Hug.) <i>töré</i>	Tiresias <i>tíréfjas</i>
Themis <i>témis</i>	Thorn <i>tórn</i>	Tirlemont (Fr., Kunz) <i>tírlomó</i>
Themistokles <i>témistó-kles</i>	Thorwaldsen <i>tór-waldsén</i>	Tirol <i>tíról</i> 46, 56
Themse <i>temſa</i> 67	Thoth <i>töt</i>	Tiryns <i>tíruńs</i>
Theobald <i>tégbald</i>	Thourenhoudt (Sma- reglia, Cornelius Schut) <i>túrnháqt</i>	Tishburn (Sch., M. Stu- art) <i>tísbörn</i>
Theoda (He., Moloch) <i>téðoda</i>	Thracien <i>trätsion</i>	Tissaphernes <i>tisaférnes</i>
Theoda <i>téðoda</i>	Thrakien <i>träkion</i>	Tissot (Wild., Mennonit) <i>tíso</i>
Theodelinde <i>téodslind</i>	Thrasybul <i>träfuból</i> 54	Titan <i>títán</i>
Theodemer <i>téodómér</i>	Thueydides <i>týtsúdides</i> <i>tüküdides</i>	Tita Nana (Bocc.) <i>títa nána</i>
Theodemir (Sud., Mor.) <i>téodómír</i>	Thuiskomar (Kl., Herm.) <i>túiskomar</i>	Titania <i>títánia</i>
Theoderich <i>téodrích</i> 46	Thule <i>túlé túla</i>	Titania (Sh., So.; Web., Ob.) <i>títániq</i>
Theodor, -us <i>téodör,</i> <i>téodórus</i>	Thumelico (Gr., Herm.) <i>tymélíko</i>	Titinius (Sh., J. C.) <i>títiníus</i>
Theodosius <i>téodósijus</i>	Thumelicus <i>tymélíkus</i>	Tito Vespasiano (Mo.) <i>títq wespasiáno</i>
Theophan (L., Freig.) <i>téofán</i>	Thun <i>tún</i>	Titurel (W., Parsifal) <i>títurél</i>
Theramen (Sch., Ph.) <i>téramén</i>	Thurgau <i>túrgao</i>	16*
Theres (Gri., Esther) <i>téres</i>	Thüringen <i>túriŋen</i>	
Therese <i>teréſs</i>		
Theresia <i>teréſia</i>		

Titus <i>tītus</i>	Trebonius (Sh., I. C.) <i>trebōnius</i>	Turenne <i>tūrēn</i>
Tityos <i>tītōs</i>	Treitschke <i>trītškə</i>	Turgenjew <i>tūr(j)énjēw</i>
Tivoli <i>tīrōlī</i>	Trendenburg <i>trēn-dlonburg</i>	Turiddu (Mascagni, Cavalleria rusticana) <i>tūridū</i>
Tiziano Vecellio <i>tīzjānō vētšēljō</i>	Trento <i>trēntō</i>	Türke <i>türkə</i>
Tizona (Cid) <i>tīsōnā</i>	Treptow <i>trēptō</i> 50	Turnus <i>tārnus</i>
Tobaldi (He., Julia) <i>tōbāldī</i>	Treuembretzen <i>trēyōm-brētsōn</i>	Turpin <i>tūrpīn</i>
Tobias <i>tōbās</i>	tridentinisch <i>trīdēntīnīš</i>	Tuskulum <i>tūskylum</i>
Tobias (Sh., W. i. w.) <i>tōbās</i>	Trient <i>triēnt</i>	Tweed <i>tūrd</i>
Tobies (Gr., Scherz) <i>tōbīs</i>	Triest <i>triēst</i>	Tweede (Fluss; Sch., M. Stuart I, 7) <i>tūrd(s)</i> 15
Tocharen <i>tōčārōn</i>	Trillop (Wild., Marl.) <i>trīlop</i>	Tybalt (Sh., Ro.) <i>tūbalt</i> 46, 56
Tofana (Boec.) <i>tōfānā</i>	Trinculo (Sh., St.) <i>trīnkylō</i>	Tyburn (Sch., M. St.) <i>tāibōrn</i>
Töffel <i>tōfōl</i>	Tristan <i>trīstan</i>	Tycho de Brahe <i>tūčhō de brās</i>
Togo <i>tōgō</i>	Triton <i>trīton</i>	Tyndall <i>tīndäl</i>
Tokay, -er <i>tōkāe</i> , <i>tōkāeš</i> 57	Tritonen <i>trītōnōn</i>	Typhoen <i>tūfōōjs</i>
Tokio <i>tōkījō</i>	Troer <i>trōr</i>	Tyrol <i>tīrōl</i> 46, 56
Tolstoi <i>tōlstōi</i>	Troilus (Sh.) <i>trōilus</i>	Tyrrel (Sh., R. III) <i>tīrl</i>
Tomkins (Lortz., Gross- admiral) <i>tōmkīns</i>	Troisdorf <i>trōsdorf</i> 50	Tyrrhenisches Meer <i>tūrénišs mēr</i>
Tommaso (d'Albert, Tiefland) <i>tōmāšō</i>	Troja <i>trōja</i>	Tyrtäus <i>türtāns</i>
Toni <i>tōni</i>	Trojaner <i>trōjānōr</i>	Tyrus <i>tūrus</i> 56
Tonking <i>tōŋkīn</i>	Truffaldin (Sch., Tur.) <i>trūfaldīn</i>	
Torbole <i>tōrbōlē</i>	Truffaldino (Gr., d. Rabe) <i>trūfaldīnō</i>	U
Torero <i>tōrērō</i>	Tsadsee <i>tsāt-sē</i>	Uckermünde <i>ukermündē</i>
Tories, Tory <i>tōrīs</i> , <i>tōrī</i>	Tschaikowski <i>tsai-kōvski</i>	Uffizien <i>uſiſiñ</i>
Tornea <i>tōrēnā</i>	Tschaturika <i>tsatūričā</i>	Ugolini (Gr., Barb.) <i>ugō- linī</i>
Torricelli <i>tōrītšēlī</i>	Tschechen <i>tšēčhōn</i>	Ugolino <i>ugolīnō</i>
Toskana <i>tōskānā</i>	Tscherkessen <i>tšerkēsōn</i>	Ühland <i>üland</i>
Totila <i>tōtīla</i>	Tscherokese <i>tšerōkēšō</i>	Uklei-see <i>üklae-se</i>
Totonno (Tasca, Santa Lucia) <i>tōtōnō</i>	Tschifu <i>ts̄ʃū</i>	Ukraine <i>ukraīnō</i>
Toul <i>tōl</i>	Tschikosch (Tsikos) <i>ts̄škōs</i>	Ulixes <i>üliksēs</i>
Toulon <i>tōlōn</i>	Tschinkao (Auber, eherne Pferd) <i>ts̄škāō</i>	Ulphilas <i>ülfīlas</i>
Toulouse <i>tōlūs</i>	Tschitralekha <i>ts̄štra- lēka</i>	Ulrich <i>ülrīch</i> 54
Touraine <i>tōrān</i>	Tschitararatha <i>ts̄štarātha</i>	Ulrike <i>ülrīkō</i>
Tours <i>tōr</i>	Tsetse(fliege) <i>ts̄štse-</i> <i>(flīgō)</i>	Ulster <i>ulſtōr</i> (engl. <i>glſtōr</i>)
Toussaint, Ch. <i>tōsē</i>	Tschudi <i>ts̄šudi</i>	Ulysses <i>üliſſes</i>
Tower <i>tōpōr</i>	Tubal (Sh., Kaufm.) <i>tūbal</i>	Ulysses (Sh., Tro.) <i>üliſſes</i>
Trajan <i>trajān</i>	Tudor <i>tjādōr</i>	Umbrien <i>ümbrīn</i>
Trakehnenn <i>trakēnōn</i>	Tuilerien <i>tjīlērīn</i> 47	una poenitentium (G., Faust) <i>úna pōnītēn- tīm</i>
Tranio (Sh., Wid.) <i>trāniō</i>	Tuisko <i>tūiskō</i>	Undine (Lortz.) <i>undīnō</i>
Transsilvanische Alpen <i>trans-filurānišs alpon</i>	Tüphon <i>tūfōn</i>	ungarisch <i>üngariš</i>
Transvaal <i>transvāl</i>	Turandot (Sch.) <i>tūrān- dot</i> 49	Ungarn <i>üngarn</i> 63
Trastevere <i>trās-tērērē</i>		
Trave <i>trāvē</i> 65		
Trebnitz <i>trēbnīts</i> 45		

United States <i>janáčed stěts</i> 18	Vandilier <i>wandiliér</i>	Vercellä (jetzt Vercelli) <i>wertsélä</i> (jetzt <i>wertselí</i>)
Upsala <i>úpsála</i>	Vansen (G., Egm.) <i>fanson</i>	Verden a. d. A. <i>ferdon</i> 45, 64
Urania <i>úrānia</i>	Väradal (I., Kronpr.) <i>wärudal</i>	Verdun <i>verdö</i> 27, 30, 52
Uranos <i>úrānos</i>	Varel <i>färsl</i> 64	Vermont <i>vörmönt</i>
Urban(us) <i>úrbán</i> , latini- sierend <i>urbán(us)</i>	Varrius (Sh., Ant.) <i>wárius</i>	Vernier <i>wernje</i>
Urd <i>urd</i>	Vartejg (I., Kronpr.) <i>wárteig</i>	Vernon (Sh., H. IV.) <i>wörnon</i>
Uri, Urner Loch <i>úri</i> , <i>úrnor loch</i>	Vasantasena <i>wasánta- séna</i>	Vérona <i>wéróna</i>
Urian <i>úrián</i>	Vasco da Gama <i>wáskö</i> <i>da gáma</i>	Veronese <i>wéronéje</i>
Urias <i>úrlás</i>	Vasco de Gama (Mey., Afr.) <i>wáskö</i> <i>dé gáma</i>	Veronika <i>wérónika</i>
Urlica (Rubinstein, Unter Räubern) <i>uríka</i>	Vatikan <i>wágikán</i>	Verrina (Sch., Fi.) <i>wérína</i>
Uriel <i>úrjel</i>	Vaucouleurs (Sch., Ju.) <i>wökulör</i>	Versailles <i>wersál</i> 67, 74
Ursel <i>úrsl</i>	Vaudemont (Tschai- kowski, Jolanthe) <i>wódomö</i>	Vertikow <i>wértíkó</i>
Ursula <i>úrslula</i>	Vaughan (Sh., R. III) <i>wóon</i>	Vertumnalien <i>wertum- nálion</i>
Ursulinerin <i>úrfülínörin</i>	Vaux (Sh., H. VI) <i>wóks</i>	Verviers <i>wérwíje</i>
Urswick (Sh., R. III) <i>örswick</i> (engl. <i>örsyik</i>)	Vauxhall <i>wóks-hál</i>	Vespucci <i>wespútšj</i>
Uruguay <i>úruquái</i> 57	Vechta <i>féchtä</i> 64	Vesta <i>wéstá</i>
Urvasi <i>úrvaši</i>	Veda, Veden <i>wéda</i> , <i>wédon</i>	Vestalin <i>westálin</i>
Uschakoff (Fat.) <i>ušakóf</i>	Veen <i>fén</i>	Vesuv, ital. -io <i>wésfúf</i> , <i>wefúwicj</i>
Usiel (Ludw., Makk.) <i>uſtel</i>	Veit <i>faet</i> 64	Vetorin (Kl., Schro.) <i>wetorín</i>
Utah <i>júta</i>	Velasquez <i>wélkékes</i>	Vetterli(gewehr) <i>wéterli</i> (<i>gyerér</i>)
Ute <i>úto</i>	Velde <i>feldö</i> 65	Vevey <i>wówe</i>
Utopial (Méhul, Joseph) <i>útobal</i>	Veldeke, H. v. <i>feldskö</i>	Viarda (Web., Preciosa) <i>wjárdá</i>
Utopia, Utopien <i>utópia</i> <i>útópien</i>	Velleda <i>wéleda</i>	Vicenza <i>wítšéntsä</i>
Uz <i>úts</i>	Velleda (He., Moloch) <i>wéleda</i>	Vichy <i>wíši</i>
V (vgl. auch W)		
Valand <i>fáland</i>	Velten <i>féltöñ</i>	Vierwaldstätter See <i>fírráldštetér sé</i>
Valcour (Sch., Neffe) <i>wálkúr</i>	Veltlin <i>wéllin</i>	Vieuxtemps <i>wiöttä</i>
Valencia <i>wgléntsja</i>	Vendée <i>wádé</i>	Vigilio <i>widžiliq</i>
Valentin <i>wálenjin</i>	Vendôme <i>wádóm</i>	Viktor <i>wíktor</i>
Valentine <i>wgléntlna</i>	Venedig <i>wénedígh</i>	Viktoria <i>wíktórija</i>
Valentine (Fr., Val.) <i>wálenjin</i>	Veneret <i>wénefösr</i>	Viktorine <i>wíktoríns</i>
Valetta <i>waléta</i>	Venetien <i>wénečsjan</i>	Viktorin(us) <i>wíktó- rín(us)</i>
Valer (L., d.j. Gel.) <i>walér</i>	Venezia <i>wénečsja</i>	Vilacky (Kö., Zr.) <i>wílaki</i>
Valeria (Sh., Co.) <i>walérja</i>	Venezuela <i>wénečsüela</i>	Vilbel <i>filbel</i> 64
Valerio <i>walério</i>	Venn <i>fen</i>	Villach <i>filach</i> 64
Valery (Verdi, Traviata) <i>walérj</i>	Ventadorn <i>wéntadorn</i>	Villeneuve (Gr., Nap.) <i>wílnöv</i>
Valladolid <i>wal'jadólíd</i>	Ventidius (Sh., Ant.) <i>wentídjus</i>	Villingen <i>filinjö</i> 64
Valois <i>wálqa</i>	Venus <i>wémus</i> 65	Vilmar <i>filmár</i> 64
Valois (Sch., D.C.) <i>wálqa</i>	Vera <i>wéra</i>	Vincentio (Sh., Wid.) <i>wintšéntsijq</i>
Vandalen <i>wándalön</i>	Vera-Cruz <i>wérakrús</i>	Vincenz <i>wíntsents</i>
vandalisch <i>wandálisj</i>	Verazio (G., Lila) <i>wérá- tsjö</i>	Vincenzo ital. <i>wíntséntsjo</i>

Vinci (Leonardo da)	Waiblinger <i>wáéblíngər</i>	Wereschtschagin <i>wéreštšágín</i>
<i>wíntši</i> (<i>leonárdo da</i>)	Waitwell (L., Samps.) <i>wétwel</i>	Werndl <i>wérndl</i>
Vincke, G., <i>fíŋkə</i>	Waizen <i>wáétsən</i>	Werner <i>wernər</i>
Vindeliker <i>wíndélíkər</i>	Wakefield (Vicar of) <i>wékfíld (víkər óur)</i>	Werra <i>wéra</i>
Viola (Sh., W. i. w.) <i>wíóla</i>	Walachei <i>waláčhé</i>	Werre <i>wéro</i>
Violanta (Boec.) <i>wíó-</i> <i>lánta</i>	Waldemar <i>wáldəmar</i>	-werth <i>-wért</i> 45
Violenta (Sh., Ende g.)	Wales <i>wéls</i> (engl. <i>wéls</i>)	Wesley (John) <i>wéslé</i>
<i>wíglénta</i>	walisisch <i>wálíjs</i>	Westfalen <i>wéstfálén</i>
Virchow <i>fírkó</i> 50	Walhall <i>wállal</i>	Westminsterhall <i>wést-</i> <i>mínsþorhal</i>
Virgil <i>wírgíl</i>	Walhalla <i>walhála</i>	Westmoreland (Sh., H. IV) <i>wéstmörland</i>
Virginia <i>wírgíñja</i> engl.	Wallis <i>wális</i>	Wexiö <i>wéksö</i>
<i>wérdílnja</i>	Walliser <i>walíſor</i>	Wheeler u. Wilson <i>hwílər und wílſon</i>
Vischer, P. <i>fišér</i>	Wallace, W. <i>wólás</i>	Whig(s) <i>wíg(s)</i> 47
Visconti <i>wískontíj</i>	Wallonen <i>wálonen</i>	Whirbottle (Curti, Lili- Tsee) <i>wörbotl</i>
Vitalienbrüder <i>wítálíjón-</i> <i>brúðr</i>	Wally <i>wály</i>	Whitefield <i>hwíteſtſíld</i>
Vitellia (Mo., Titus)	Walsingham (Wild., Marl.) <i>wálſíngham</i>	Wiclef, Wicliffe <i>wíklef</i> <i>wíklif</i> (engl. <i>wíklif</i>)
<i>wítélfá</i>	Walt(h)er <i>waltor</i> 63	Wieliczka <i>wjelítška</i>
Vitry (Gr., Nap.) <i>wítri</i>	Wandsbeck <i>wándsbek</i>	Wien <i>wín</i>
Vittorio <i>wítórij</i>	Wangeroog <i>wanþorðg</i>	Wiesbaden <i>wésbádén</i> 46
Vitus <i>wítus</i>	Warbeck (Sch.) <i>wárbek</i>	Wight <i>wæt</i>
Vlieland <i>flíland</i> 64	Warbeck (engl. <i>wárbek</i>)	Wiking, -er <i>wíkin</i> , -or
Vlissingen <i>flísiŋen</i>	Warin (Uhland, H. Ernst) <i>warín</i>	Wilhelm <i>wílhelm</i> 63
Vogesen <i>wogéſon</i>	Warnow <i>wárno</i>	Wilhelmshaven <i>wíl-</i> <i>helmsháfen</i> 65
Vogl, J. M. <i>fógl</i>	Warthe <i>warts</i>	Wilibald <i>wílibald</i>
Vogt <i>fógt</i> 50, 64	Warwick (Sh., H. V.) <i>wórik; engl. wórik</i>	Willehalm (Wild.) <i>wíls-</i> <i>hálm</i>
Vogtland <i>fógtland</i>	Wasgenwald <i>wásgónvald</i>	Willi, Willy <i>wíli</i>
Voigt <i>fógt</i>	Washington <i>wášíntón</i> (engl. <i>wózántón</i>)	William <i>wíliam</i> (engl. <i>wíliám</i>)
Volhynien <i>wólhýnjen</i>	Wasielowitsch (Fat.) <i>wasíljewítš</i>	William (L., Samps.) <i>wíliam</i>
Volkmar <i>fólkmar</i>	Wasil (Tat.) <i>wasíl</i>	Willoughby (Sh., R. II) <i>wílobi</i>
Volkrat <i>fólkrát</i>	Wate <i>wáts</i>	Wilson <i>wílson</i>
Volrat (Volrad) <i>fólrát</i>	Waterloo <i>wáterló</i>	Wilton (I., Borkman) <i>wílton</i>
Volta <i>wóltá</i>	Watt <i>wat</i> (engl. <i>wot</i>)	Winckelmann, J. <i>wíngkól-</i> <i>man</i>
Voltaire <i>woltár</i>	Weichsel <i>wáéksol</i>	Windhoek <i>wíndhök</i>
Voltiinand (Sh., Ha.)	Weimar <i>wáémár</i> 38	Windischgrätz (Gri., Ott.) <i>windišgráts</i>
<i>wóltimand</i>	Welf <i>wélf</i>	Windsor <i>wínsor</i> (engl. <i>wínsor</i>)
Volumnia (Sh., Co.)	Wellington <i>wélinton</i> (engl. <i>wélinton</i>) 50	Windsor (Sh., L. W.) <i>wínsor</i>
<i>wólúmnja</i>	Welschland <i>wélsland</i>	Windthorst (L.) <i>wint-</i> <i>horst</i>
Volumnius (Sh., S. C.)	Wendelin <i>wéndelin</i>	
<i>wólúmnjus</i>	Wenden <i>wénden</i>	
Vondel <i>fóndel</i> 65	Wenzel <i>wéntsol</i>	
Vorarlberg <i>fór-árlberg</i>	Werdandi (Norne) <i>wérdandi</i>	
Vorst <i>forst</i> 64	Werden <i>wérdən</i>	
Vöslau <i>fósláu</i> 64	Werder <i>wérdər</i> 43, 45	
Voss <i>fos</i> 64		
Vulgivaga <i>wulgúvaga</i>		
Vulkan <i>wulkán</i>		
W (vgl. auch V)		
Waadt <i>wat</i>		
Waag <i>wág</i>		
Waal <i>wal</i>		

Winfried <i>wífrid</i>	Xaver(ius) <i>ksávér</i> ; lat. <i>ksqvrér(jus)</i>	Zemrude (Web., Abu Hassan) <i>tsemrúðs</i>
Wingolf <i>wíngolf</i>	Xenia (Sch., Dem.) <i>ksénia</i>	Zend-avesta <i>tsend-</i> <i>arésta</i>
Winstanley (Wallnöfer) <i>wínstánde</i>	Xenophon <i>ksénofon</i>	Zeno, Zenon <i>tséno</i> , <i>tsénon</i>
Wisby <i>wísbj</i>	Xeres de la Frontéra <i>chéres de la frontéra</i>	Zenobia <i>tsenóbia</i>
Wischnu <i>wíšnu</i>	Xerxes <i>ksérkxes</i>	Zenturione (Sch., Fi.) <i>tsentúriónē</i>
Wisconsin <i>wískónsin</i> (engl. <i>wískónsin</i>)	Ximena Ximene (Cid) frz. Chimène <i>čhiména</i> <i>čhiména</i> frz. <i>čiména</i> 73	Zerline (Don Juan) <i>tsérlin</i>
Wismar <i>wísmar</i>	Ximenes <i>čhiménes</i>	Zermatt <i>tsermát</i>
Wladik(en) (Gr., Lib.) <i>wládik(-en)</i>		Zeuxis <i>tsójksis</i>
Wladika <i>wládika</i> (russ.) <i>wládika</i>		Zeus <i>tsojs</i>
Wladimir <i>wládimir</i>		Zevenberghen (Wild., Er.) <i>čérenbergan</i>
Wladislaus <i>wládislaos</i>		Zibo (Sch., Fi.) <i>tsíbō</i>
Wladislaw <i>wládislav</i> 38		Zieten <i>tsíton</i>
Wladiwostok <i>wládiwo-</i> <i>stók</i>		Zirkassier <i>tsirkásjor</i>
Wlasta (Gri., Lib.) <i>wlásta</i>		zisalpinisch <i>tsis-alpīniš</i>
Woldemar <i>wólđmar</i>		Ziska <i>tsíska</i> 47
Wolff, Ch. <i>wolf</i>		Znaim <i>tsnaem</i>
Wolfgang <i>wólfgan</i>		Zobeide (Web., Abu Hassan; Auber, Maurer u. Schlosser)
Wolfram <i>wólfram</i> 38		<i>ſobéjd</i>
Wolhymien <i>wolhýmien</i>		Zoë <i>tsóé</i> 44
Wolsey (Sh., H. VIII) <i>wílse</i>		Zoë (Fulda, Her.) <i>tsóé</i>
Wolverhampton <i>wyl-</i> <i>wérhämp頓</i>	Zaardam <i>fárdám</i>	Zola <i>sóla</i>
Woodstock <i>wúdstok</i>	Zacharias <i>tsachariás</i>	Zoraja (Moszkowski, Boabdil) <i>tsorája</i>
Woolwich <i>wúlits</i>	Zähringen <i>tsářinjén</i>	Zoroaster <i>tsoráóstor</i>
Worcester,-shire <i>wústər</i> , -šir (ganz selten deutsch <i>wórtsester</i>)	Zalamea <i>tsalaméa</i>	Zriny <i>ſrínjí</i>
Wörth <i>wórt</i> 52	Zambo <i>tsámbo</i>	Zschokke <i>tsóko</i>
Wuika (Fat.) <i>wújka</i>	Zamora <i>tsqmőra</i>	Zuave <i>tsúáro</i>
Wulfila <i>wúlfila</i>	Zampa (Herold) <i>tsámpa</i>	Zug <i>tsúg</i>
Wumshäter (L., Misogyn) <i>wúmsháðor</i>	Zanaretto (Kö., Hedwig) <i>tsanaréto</i>	Zuidersee <i>ſoydlor-fé</i>
Wun(n)ibald <i>wúnibald</i>	Zanga (Gri., d. Tr. e. L.) <i>tsánga</i>	Zuleika (Fat.) <i>ſulíeka</i>
Württemberg <i>württem-</i> <i>berg</i>	Zar <i>tsár</i>	Zulu <i>tsúlu</i> 54
Wycliffe <i>wíklif</i> (engl. <i>wíklif</i>)	Zara <i>tsára</i>	Zuniga (Carmen) <i>(t)suníga</i>
Wyck auf Föhr <i>wík aøf</i> <i>för</i>	Zarathustra <i>tsaratústra</i>	Zürich <i>tsúrich</i>
Wyoming <i>wáyomin</i>	Zares (Gri., Esther) <i>tsáres</i>	Zütphen <i>ſütfen</i>
	Zawisch (Gri. Ott.) <i>ſávics</i>	Zweter (W., Tannhäuser) <i>tswétor</i>
	Zebaoth <i>tsébaot</i>	Zwingli <i>tswínlj</i>
	Zebedäus <i>tsébedáus</i>	Zykladen <i>tsükládən</i> , vgl. Cy . .
	Zeitz <i>tsoets</i>	Zyklop <i>tsüklóp</i> , vgl. Cy . .
	Zelima (Sch., Tur.) <i>ſélíma</i>	
	Zemire (Spohr, Zemire und Azar) <i>tsémírə</i>	

Nachträge und Berichtigungen

Bei der außerordentlichen Schwierigkeit der Schreibung, des Satzes und Druckes wird man verziehlich finden, daß eine Reihe von Unebenheiten, Fehlern und Undeutlichkeiten sich finden, die sich zum Teil erst im Reindrucke erkennen ließen. Es seien hiervon die folgenden berichtigt:

- S. 29 Z. 8 v. u. lies *bariðr.*
- S. 31 Z. 7 v. u. lies *jéſus.*
- S. 32 Z. 8 v. u. lies *über* statt *büer.*
- S. 34 Z. 7 lies „für die Fremdwörter“ statt „für diese“.

S. 35 Anmerkung. Auf Wunsch des Herrn Scheidemantel ist nachzutragen: „Vor dem Glottisschlage muß im Gesange aus stimmhygienischen Gründen gewarnt werden; ein einziger starker Ton mit Glottisschlag heftig eingesetzt kann augenblickliche Stimmlähmung herbeiführen, stets aber erzeugt er Heiserkeit“.

S. 36 Anmerkung. Herr Scheidemantel wünscht Streichung des letzten Satzes („doch ist dieser Unterschied wenig bedeutsam und nicht erforderlich“), weil durch ihn das Studium des schwierigsten Gesangsvokals als unrichtig hingestellt werde.

- S. 37 Z. 8 lies *Schmäch.*
- S. 47 Z. 14 v. u. lies „*Krokodíl* und *Krokodill*“.
- S. 74 Z. 7 lies „konsonantische *ȝ*“ statt *i*.
- S. 84 Z. 10 lies „*homorganen*“.
- S. 87 Z. 11 lies „des Schlusses der Aussage“.

Ofters sind im Text und im Wörterbuch *e* und *ə* vertauscht worden, z. B. *blōken*, *blüme* statt *blökən*, *blūmə* usw.; die Berichtigung dieser unerheblichen Fehler erscheint überflüssig.

Zum Wörterbuch

Alfanzerei *alfantsrǽe*

Allusion *alufjón*
Ameise *ámaſo*
Anisett *anifet*
appassionato *apásjq-*
    náto
arg *arg*
Arrowroot *érgrüt*
auferstehen *áfærðe(ð)an*
Auferstehung *áof-*
    erštéus
Autochthone *aþochtóno*
Autoren *aþórn*
Azimut *átsimút*

Baisse *bás(ð)*

Ballei *balie*
Barege *barð(ð)o*
barg *barg*
Baschlik *báslík*
besehen *bœn*
blümmerant *bláumránt*
Börse *börfð*
brünnett *brýnet*

Chalkotypie *þalkotüp*

Chamade *þamáðs*
comme il faut *kom il*
    fó
Civilliste *tsiúll-listo*

Damast *dámást*

Dandy *dándi*
Danebrog *dánðbrog*
dankbar *dáykbár*
Deich *daech*
Deutschmeister *döjtsh-*
    mæstor
Dialog *dialóg*
Druse *drúsf*
Drüse *drúsf*

Enkbris *enklífsis*

enklitisch *enklítis*
Epikureer *epíkuréor*
equipieren *ekviptræn*
erpicht *erpícht*
ewiglich *éviklich*
exkommunizieren
    eks-kommunítsræn

Fjord *fiord* *fiórd*

Flug *flág*
Föderalismus *föðralís-*
    mus
Friedrich(s)dor
    fríðriðh(s)-dór
Friktion *frikzion*
Froschschenkkel *frós-*
    þekkel

Galmei *galmáð*

Gebiet *góðit*
Getto *gétó* 83
Glyzerin *glytssorðn*

Hausse *höss(ð)*

Hoboist *(h)ögþist*
höchst *höchst*

Immense *iménfø*

Indigenat *indýgenát*
Injurie *injúrið*
inkompetent *ímkomp-*
    tént

Interview *íntervju*

jaloux *jalú*
Janhagel *janhágol*
Jeuchen *þóðhón*
Junggeselle *júngsæfðs*

Kanoe *kanú*

Kasserolle *kasøróla*
kauen *kaðon*
Kemenate *kémennáðs*
kichern *kiðhorn*
kontradiktiorisch *kòn-*
    tradiktóris
Koralle *koráðs*
Krethi *kréti*
krud *krúd*

Lappalie *lapálið*

Lug *lúg*

Mahlstein *málstaen*

mechanisch *mechánis*
Musaget *musagæt*
Myosotis *mýosótis*

Nihilismus *nihilismus*

Nuance *nýáss*

Oberleutnant *óþær-*
    löttnant
Obst *obst*
Opodeldok *opodéldok*
Opposition *óposítsion*
Outsider *áþ-saððr*
oval *óval*

Parallel *paralél*

paralytisch *paralútið*
Pasta *pásta*

Pedigree *pédigrí*

Peseta *peséta*

Piombi *þiombí*

plötzlich *plötzlið*

Podex *pódeks*

promovieren *þrómo-*
    virðan

Prophylatisch *þró-*   *fylktið*

Prosektor *þrófaktor*

Prozent *þrótsént*

Qualifikation *kváli-*   *fiktsjón*

qualifizieren *kváliþi-*
    tsíðan

Quantität *kwantitátt*

querulieren *kuerulíðan*

Quasimodogeniti *kvásiþmóðogéniþi*

Ratifizieren *ratiðtsíðan*

reduzieren *réðutsíðan*

Relais *reláð*

Remonte *remóðs*

repetieren *répetíðan*

Responsabel *responsából*

Revival *réváðul*

Ricambio *ríkámbíð*

Ross *ros*

Rodomontade *rödomon-*   *táðs*

Röhricht *röricht*

Sauvegarde *söw-gárd*

Schererei *þerøráð*

Schwerspat *þvérspát*

Seiger *þeigor*

Seigneur *sen'(j)ðr*

Skat *skat*
 sengen *ſeym*
 Skonto *skόnto*
 Soli *sόli*
 Speicher *ſpáechor*
 splendid *ſplendid*
 stetig *ſtētich*
 Sündflut *ſündflut*

Transposition *trans-*
poſiſjón
Unbedeutendheit
únbudójtendhaet
Verbalien *verbálion*

Vigogne *wigón' (j)ɔ*
 Violone *wiolónε*
Yard *jard*
Zichorie *tsjchóriɔ*
 Zögling *tsøglɪŋ*
 Zwitter *tsvítter*

Zu den Eigennamen

Aias (Ajax) *ájas*
(ájaks) 74
 Algier *aljír*
 Amaury de Montfort
amóri dø mófor
 Anna Bullen *ána bülén*
 Asgaut *ásgaot*
Bochem *bóchum*

Chile *tšile*
 Chorus *mysticus kórus*
müstikus
Dimitrios *dímítrios*
España *espínja*
Jersey *džérſi*

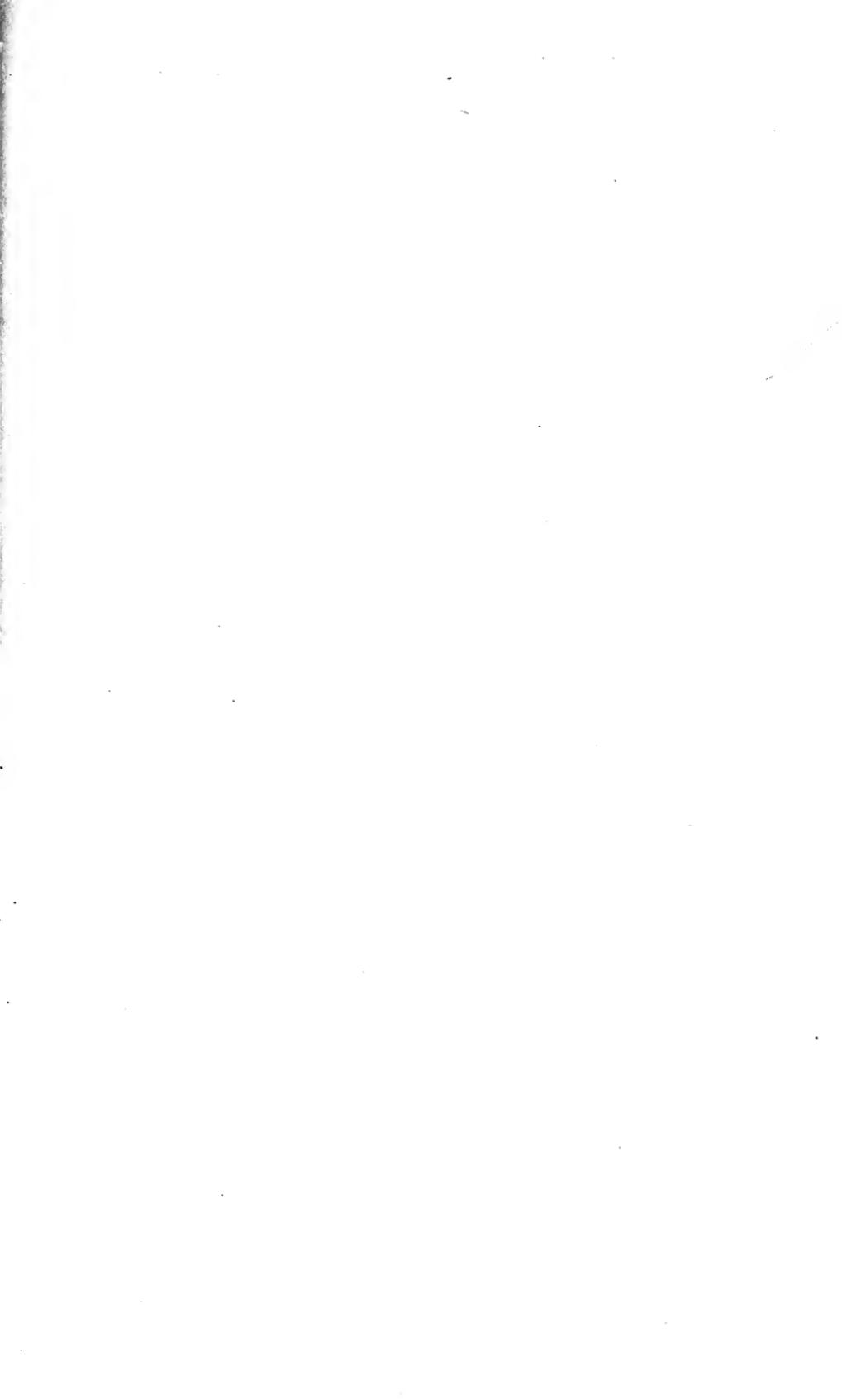
Laudon *laɪdon*
 Linkerton *lɪnkorton*
Melchisedek *melčiſédek*
Rotterdam *rotordám*
Schelde *ſeldə*

Inhalt

	Seite
Einleitung	1
I Begriff der deutschen Bühnenaussprache	1
II Zweck der ausgleichenden Regelung	3
III Geschichte der ausgleichenden Regelung	7
IV Die Hauptgrundsätze der Regelung	10
V Die Eigenart der deutschen Bühnenaussprache	15
VI Die Gesangsaussprache	19
VII Bühnenaussprache und Schule	19
Die Laute der deutschen Bühnensprache	23
A Phonetische Einteilung, Charakteristik und Schreibung der Laute	23
Allgemeines über die Lautbildung 23. Vokale 25.	
Geräuschaute 27. Phonetische Schreibung: Vokale 29;	
Konsonanten 30; Akzent 32	
B Vokale	32
Allgemeine Vorbemerkungen	32
Die Aussprache der einzelnen Vokale	35
§ 1 a-Laute	35
§ 2 e-Laute	39
§ 3 i-Laute	45
§ 4 o-Laute	47
§ 5 ö-Laute	51
§ 6 u-Laute	52
§ 7 ü-Laute	54
§ 8 ai-Laute	56
§ 9 au-Laute	57
§ 10 eu-Laute	58
C Konsonanten	59
Allgemeine Vorbemerkungen	59
I Reine Stimmtonlaute	60
§ 11 r-Laut	60
§ 12 l-Laut	60
§ 13. Nasale: m, n-Laute	61
II Hauchlaut und Reibelaute	63
§ 14 h-Laut	63
§ 19 sch = š	68

	Seite
§ 15 f	64
§ 16 w	65
§ 17 s	65
§ 18 f	67
III Verschlusslaute	75
Allgemeine Vorbemerkungen	75
§ 23 p und b . . .	79
§ 24 t und d . . .	80
D Einwirkung der Laute verschiedener Worte auf-einander	83
Tempo, Betonung und Tonfall	85
Tempo 85. Tonfall oder Modulation 85. Betonung im Satze 88. Wortakzent 88. Rhythmischer Vortrag 90. Bemerkungen für den Gesang 91	
Aussprachewörterbuch	93
Vorbemerkungen	95
Alphabetisches Wörterverzeichnis	97
Eigennamen	195
Nachträge und Berichtigungen	248
Inhaltsverzeichnis	251

UNIVERSITY OF CALIFORNIA LIBRARY
BERKELEY

Return to desk from which borrowed.

This book is DUE on the last date stamped below.

DEC 17 1947

Feb 6 '50 CMLA

REC. CIR. DEC 18 '75

JUL 19 1950

19 Oct '50 CD

8 Dec '50 GE

226 Feb '50 W

RECD LD

LD 21-100 m. 9, 17 (C502s16) 476

MAY 31 1960

U. C. BERKELEY LIBRARIES

C043915479

289383

Suebs

UNIVERSITY OF CALIFORNIA LIBRARY

